

ဝိန့်ယဝိန့်စွဲယသက်ဟ

ဝိနယ်ပိန္ဒိန္ဒယသဂ်ဟ

မာတိကာ

နိဒါန

ကြည့်ကြေးဖြင့်ကြေးလု

စီးကြည့်ကြေးလု

ဖြစ်နှင့်ပါမလုလား

အံအားသင့်သွားကြေးလု

အခကြာင်းသိလို့ တိုက်တွေန်းခဲ့

ဟိုဘပူ့ သလုဘပူ့

ရုံးင်သမျှ ၉၂ခေါင်းထားသင့်သလု

သာသနာခရီး တေလျှောက်

ရည်ရွယ်ချက်

စာရှုသူတို့အား သိမေအပ်ပါသလု

ဝိနယ်ပိန္ဒိန္ဒယသဂ်ဟ

ဝိနယ်းဆိုင်ရာ ဖြင့်ကေထာများ

ဝိနယ်း အကျဉ်းချုပ်

မန္တဓိ ဆောင်ရွက်ရမလု အချိန်နှင့် ပြုတွယ်ကို၏ ရရှာက်သည့်နေ့အတွက်

(က) ပါရာဒိုကအာပတ် ၄-ပါး

(ခ) သင့်လွယ်သော သံယာမီသိသ် အာပတ်များ

(ဂ) သင့်လွယ်သော နိသာရို့ယှ ပါစီတ်အာပတ်များ

(ဃ) သင့်လွယ်သော ပါစီတ်အာပတ်များ

ကူးလွှဲသန ၈-ပါး

အမေသန ၂၁-ပါး

အသနာ ပြုကြေးပုံ

၁။ သက်နှုန်းကို ဝတ်ရုံတိုင်း ဆင်ခြင်ရန်

၂။ ကျောင်းအိပ်ရာကိုဝင်တိုင်း ဆင်ခြင်ရန်

၃။ ဆွမ်းလှပ်တိုင်း ဆင်ခြင်ရန်

၄။ ဖျော်ရည် စော့ ဆေးကို ဆင်ခြင်ရန်

သတ္တုဂုဏ်

ဝိနည်းအစလာပြုဓရဲ့

ဝိနည်းသိက္ခာပူဒ်

သက်နှုန်းဝတ်ရုံနည်း

အကာပ်ခံခြင်း

အတီသမ္မာဇာတ်ဘရား ပွဲးများပါ

ရဟန်းဓာတ်တို့၏ သီလဝိသူစိုး

ပါတီဓမာက္ခာသံဝရ သီလ

အာဇာဝပါရိသူစိုး သီလ

ပုံစွဲသန္တိသီတာ သီလ

ကဗျာကာပရီဘဘာဂ အမိန့်ပါယ်

ရဟန်းနှင့်သန်း ဝဲထူး

ကြောက်ဘွယ်ကောင်းလေစွဲ

ဝေါရဝါဒ

ရူးတိန္တဖြင့်လဲ ဆင်ခြင်နဲ့ ဖြီး၏

ကျွဲ့ဖြောသံဝရ သီလ

သံဝရ၊ အသံဝရ

အားမထူးတိမီ စောင့်ရွှောက်ပုံး

ခိုင်းကို ကန့်သတ်ထားပါ

ခြောင်းလဲပေးပါ

ကူသိုလ် မဖြေတိဖြစ်ပါစေ

သင့်တော်အောင် နှလုံးသွင်းပါ

အကျဉ်းချုပ် မှတ်ဖွယ်

လူတို့၏ သီလဝိသုဒ္ဓိ

လူတို့၏ သီလ

အန္တရာယ် ၅-ပါး

သန္တတိအမတ်၌ ရဟန္တဖြစ်ပုံး

အရှင်ညွှန်းယကို ဆုံးမပုံး

ဝါးများနေသူ တရားထူးရပုံး

ဂဏိဘေးက အောရာဝတ္ထာ

ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ပါးနှင့် သီက္ခာ ၃-ပါး

သမထ၏ ကျေးဇူးများပုံး

လူသတ်ဖို့၌၌ အန္တလောမညာ၏

ကျင့်မူ ဓဟာမူလို၍ တရားထူးမရ

ဘာဝနာဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိ ပြီးပုံး

ဝေရမကိုသီလ

အတန်သီလ

သံဝရသီလ

ဘာဝနာဖြင့် ပြီးစီးပုံး

အမွှေ့မွှေ့ရွှေ့၏ အကျိုး

သီလ၌ တည်၍မွှေ့ခေါ်ပုံး

ဥပန်သာယာ ပတိဌ္ဇာ

နိသာယာ ပတိဌ္ဇာ

အထူးမှတ်ဘွာယ်

သီလအောင့်ရွှေ့၏ အကျိုး

ဝိနည်းစခိုင်း

အန္တာတွေ့က နိုဝင်း

အခြေကထာသစ်၏ ဂူဏ်ရည်

အရဟံ-ဂူဏ်တော် ၅-နည်း

ရဟန္တာများနှင့် ဝါသနာ

အရှင် ပိုလီနှုံးခြေမြတ်ပြီး

အရိန် ဟတ္တာ အရဟံ

အရု-ဟံ

အ-ရဟံ

အရဟံ

ဖြင်းမြို့ရို့တောင်လောက် ပန်းကုံးကြီး

ပူးမောင်တို့ကိုမှ အရဟံ-မည်

ဘာဖြစ်လို့ ပူးမောင်သလဲ

ရဟန်း အမျိုးမျိုး

ပါတီမောက္ခလံဝရဲ သီလ

လောကာပါမောများလို့

ရဟန်းပြုပေးကြုံး

ရဟန်း ရ-မျိုး

ပဟိုဘိက္ခု-ရဟန်း

သရဏာရုံး၊ ပြေဝါဒခံ၊ ပြဿနာပြီ၊ ကရွေ့ ရဟန်းများ

နှုတ်-ရဟန်းနှင့် အန္တာဝါစိုက ရဟန်း

ဥက္ကာစုတုတ္ထ ရဟန်း

သမညာယဘိက္ခု

ပဋိညာယဘိက္ခု

ခကာင်းတဲ့အကျင့်ရှိလျှင် ရဟန်း

သူတေနှင့်ဆိုင်တဲ့ ရဟန်း

သိက္ခာ ၃-ပါးနှင့် သာမီဝါ ပြည့်စုံခြင်း

သိက္ခာ ၃-ပါး

ရှိုးရှိုးသီလ

ဘာသာခြားက နှီးယူဉ်မှု

သီလရဲ့ အကျိုးဓတ္ထ

အခါသီလ

ရှိုးရှိုးစီထဲ

အခါစီထဲ

ရှိုးရှိုးပညာ

ပညာနှင့် သညာ

သာသနာပအခါ

အကိုရုပ်စီထဲ

အကိုရွှေ့နှင့်လူနှစ်က

အခါပညာ

သာမီဝါနှင့် ပြည့်စုံခြင်း

သာသနာ ဝါးစောင်

ယူဂ ၅-မျိုး

ဆေရပါဒ

ဝါနည်း ဖို့ဂုံး

ညပ္ခာဝေါ

ဝါသူ့စီမံခု ၆-၈

ဥပသမ္မခ ကမ္မဝါစ

၄။ ရဟန်းလောင်းအား ဖြန့်မာသက်သကျွှင့် အျေးကြားသင်ပြ (ဆုံးမ)ပုံ

အမည်မှည်ပုံ

သံယူအလယ်မှ အပြင်ထူတ်ပုံ

အျေးကြားသင်ပြပုံများ

ခလျာက်ခတာင်းပုံ

မေးဖြန်းခိုခိုပုံ

ကမ္မဝါစာပါစီ ပူဇိုင်များကို ခိုခိုပြခြင်း

ကမ္မဝါစာ ဖြန့်မာပြန့်များကို ခိုခိုပြခြင်း

ဥပသမ္မခ ကမ္မဝါစာနိသာယ

သမ္မခိုယာကမ္မဝါစာ နိသာယ အကျဉ်း

ခြေပါကဗာာ နိသာယ

ပိဋ္ဌ္ဌိုယာခလာပဓဘာဇံ မှတ်ချက်

အကျဉ်းဝိနိဒ္ဓယ

ကတိကဝတ် အဆုံးအဖြတ်

ကတိကဝတ်

ပဋိသာဝှုက္ခို

၂၆-ကြိမ်ခြောက် နှစ်ပတ်လည် ခြေပါကဗာာ

အခြေခံခကား

ခြော်လင့်ယုံကြည်တဲ့အတိုင်း မဟုတ်ဘူး

အခကာင်းပေမဲ့ အနှုဂင်းချုတ်ယွင်း

ဝိကာလဓဘာဇံသိက္ခာပုံ

ညစာ မစားခြင်းအကျိုး

ဝိနည်းအလေးပြုရေး

အရွယ်တက်ချိန် သတိပြုရန်

သက်နှုန်းရုံ သွားဘို့

ဆွဲငွေကို အပြစ်ကင်းအောင် အလှုံးခံဘို့

အကပ်ခံရေး

ကမ္မဒာန်းဌာနနှင့် နှစ်-ဂီတာ

တရားအလေးပြုရေး

မင်္ဂလာလုပ်ရောင်း အွန်ပြုဘို့

ရဟန်းတော်နှင့် နတ်ကန်တော့ပဲ

အရည်တည်တုံးရေး

ကမ္မဒာန်းကျောင်းများ မူလရည်ချယ်ချက် မပြောက်အောင်

သံယောဇ် မမွှေးဘို့

သိမ်ထပ်၊ ကံထပ်ခြင်း

အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်ရေး

တဖြူတည်း ကမ္မဒာန်း ဌာနစွဲဓာတ်

ဓနာက်နှစ်အတွက် အစီအစဉ်

ပောပြောရေးစသည်အတွက် အွန်ကြားရေး

ဥက်ချဉ်တရား နာခွင့်

စည်းမျဉ်းဥပဒေများ နီဒေန်း

စည်းမျဉ်းမရှိလျှင် သာသနအရည်မတည်ဖို့

စည်းမျဉ်း စီင်ခံမှ သာသနအရည်တည်တုံးသည်

သာသန အရည်တည်စေလို့၍ ဝိနည်းစည်းကမ်းများကို ပောင်းပန်ရသည်

စည်းမျဉ်းကို လိုက်နာရမည်း အကျိုးများ

ဥပဒေခြုပါစကား

မဟာဓာတ်သတိပဋိနှင့်လျော်ဆိုင်ရာ ဓည်းမျဉ်း ဥပဒေများ

ပွဲမပလှုပ်စံ စကား

၁။ ကမ္မဏီနာစရီယာ ရဟန်းဓာတ်များအတွက် ဓည်းမျဉ်း ဥပဒေများ

ပရီယတ္ထီ အရည်အချင်း

ပဋိပဇ္ဇီ အရည်အချင်း

ဓနထိုင်ရေး

သွားလာမေး

ဝတ်ရှုံးရေး

ဓာတ်သွားရေး

ပရီယတ္ထီရေး

ဆက်ဆံရေး

၂။ ကမ္မဏီနာစရီယာ ဥပါသကာများအတွက် ဓည်းမျဉ်း ဥပဒေများ

ပရီယတ္ထီ အရည်အချင်း

ပဋိပဇ္ဇီ အရည်အချင်း

ဓနထိုင်ရေး

သွားလာမေး

ဝတ်ရှုံးရေး

ဓာတ်သွားရေး

ပရီယတ္ထီရေး

ဆက်ဆံရေး

၃။ ယောက် ရဟန်းတော်များအတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

မနထိုင်ရေး

သွားလာချေး

ဝဝါရုံရေး

ဓားသောက်ရေး

မဟာကြားရေး

မြို့ဆိုရေး

ဆက်ဆံရေး

၄။ ယောက် ဥပါသကာ၊ ဥပါသကာများအတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ

မနထိုင်ရေး

သွားလာချေး

မဟာကြားရေး

မြို့ဆိုရေး

ဆက်ဆံရေး

၅။ (က) ကမ္မဏီနှင့်ရွာနဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ

၅။ (ခ) ရဟန်းတော်များအတွက် ဤနဆိုင်ရာသီးခြား ဥပဒေများ

မဟာဓလ် ဥပုသံပြုခက်း

သံယူဥပုသံပြုရာ၌ တပါးတည်းလ တောားပုံ

ပုံဖက်ရဣာများကို လျှောက်ကြားပုံ

ပုံဖက်စွမ်းကို လျှောက်ကြားပုံ

ပါတီမောက်ပြုပုံအကျဉ်း

အကြောင်းကို သူတဲ့ဖြင့် သိမ်းပုံ

မဟာဓလ် သံယပဝရဏာ

သံယပဝရဏာပြုပုံ အကျဉ်း

ပတ်ထားပုံ၊ ပုံဖက်ရဏာ၊ ပုံဖက်စွဲတို့ကို ဆောက်ကြားပုံ

ပဋိကလ္လာကံဖြစ်ပုံ ဆောက်ကြားပုံ

ပဝရဏာပြု ပါ၌

သံယပဝရဏာပြုပုံ အကျယ်

အခြားသကာသမ္မာတိပါလ် တ်ထားပုံ

ဆောင်းပန်ရန်

ပုံနှိပ်သမ္မာတိပါလ် တ်ထားရန်

ဝိယာဇ္ဈာယာတိပါလ် တ်ထားရန်

ဆမ်းပြီခန်း

သံယာအားဆောက် (ပုံဖက်ရဏာ)

ဆမ်းပြီခန်း

သံယာအားဆောက် (ပုံဖက်စွဲ)

ဆမ်းပြီခန်း

ပုံနှိပ်ပုံရှိလ်က ဆနာက်ဆုံးကျည်းရန်

ပဝရဏာပြု ပါ၌

ဒိန်ယဝိနိစ္ဆယ်ဘဏ်

နိဒါန

ကြည့်ကြ မြင်ကြသည်

လူတို့သည် ကြည့်စရှုရှိသည်ကို ကြည့်ကြသည်၊ မြင်စရှုရှိသည်ကို မြင်ကြသည်၊ ကြည့်လို့ မြင်ရာချွဲမှ တော်းနှင့် တော်းမတူကြပေ၊ အမြင်အားဖြင့်ငင်း၊ အတိုင်းအတာပမာဏအားဖြင့်ငင်း ကိုယ့်အမြင်၊ ကိုယ့်အတိုင်းအတာ ပမာဏရှိသလောက်သာ မြင်ကြရသည်၊ လက်နှိပ်မီး၏ အရောင်းအတိုင်းအတာ ပမာဏအားဖြင့်ရထားသီး သတော်ဦး၌ တပ်ဆင်ထားသော လျှပ်စစ်မီးတို့၏ အရောင်းအတိုင်းအတာ ပမာဏချင်း မတုသကဲ့သို့ အကြည့်အမြင်မှာလည်း အတိုင်းအတာပမာဏချင်း ကွာခြားလျက် ရှိနေသည်၊ လူအမျိုးမျိုးရှိသလို အကြည့်အမြင်လည်း အမျိုးမျိုးရှိနေကြသည်မှာမူ ထူးဆန်းလှသည်တော့ မဟုတ်ပေ။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာလည်း လူတို့ ကြည့်လောက်မြင်လောက်အောင် ကြည့်စရှုမြင်စရာ မြင်ကွင်းကျယ် အရာထဲတွင် ပါဝင်ရောက်ရှိတော်မူလျက် ရှိပေသည်၊ ထို့ကြောင့် အကြည့်အမျိုးမျိုး အမြင်အမျိုးမျိုးနှင့် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ကြည့်ကြမြင်ကြသည်၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အကျင့်ပို့ပတ်ဘက်၌ ထင်ရှားရှိသာမက ပြောဟောရေးသားရာ၌လည်း အကျင့်ပို့ပတ်နှင့်စပ်သော သုတေသနလာ ဒေသနာတော်ကြီးများကိုသာ အပြောအဟော အရေးအသား များပေသည်၊ ဝိနည်းနှင့် အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်များကိုကား စပ်မိလျင်သာ မလွတ်ရှိထည့်သွင်းပြောဟော ရေးသားတော် မူလေ့ရှိပေသည်၊ ထို့ကြောင့် အပြောအဟော အရေးအသားများသည်ကို ကြည့်၍ တရှုံးက ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာ သုတေသနဒေသနာ၌သာ ကျမ်းကျင်သည်၊ ဝိနည်းနှင့် အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်တို့၌မူ အားပျော့သည်ဟု မြင်ကြသည်။

ဓမ္မားကြည့်ကြသည်

ပျော့သည်ဟု ထင်ကြမြင်ကြသောသူတို့က သူတို့ထင်မြင်သော ပျောကွက်များကို နှိပ်စမ်းကြည့်ကြသည်၊ ဝိနည်းဒေသနာတော်ဖြင့်လည်း နှိပ်စမ်းကြည့်ကြသည်၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ဖြင့်လည်း နှိပ်စမ်းကြည့်ကြသည်၊ အစက ပျော့သည်ဟုထင်မြင်ခဲ့သော ထိုပျောကွက်များကို သူတို့ကိုယ်တိုင် နှိပ်စမ်းကြည့်မိတော့မူ အဖက်ဖက်မှ နှိပ်လို့မရပဲ မာလျက်ပင်ရှိသည်ကို တွေ့သွားခဲ့ကြသည်။ မာမျန်း သိပါလျက်လည်း အချို့တို့က နှိပ်ကြည့်မြှင့်ပင် ရှိနေကြသေးသည်။

ဖြစ်နှိုင်ပါမည်လား

အတွင်းစိတ်က မရှိသားပြီဆိုလျှင် အပြင်သို့ပေါ်ထွက်လာသော ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာတို့မှာလည်း မရှိမသား ဖြစ်လာတတ်သည်။ အပြင်သို့ ပေါ်ထွက်လာသော ထိုထိအမူအရာတို့ကို မြင်သဖြင့်လည်း အတွင်းစိတ် ရှိုးမရှိုးကို သိနိုင်လေတော့သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့်ဆုံးရသော်-ထိုစိတ်၊ ထိုအမူအရာကိုစွဲ၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ရှိုးမရှိုး သိကြရ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်တိုးတယောက် ကောင်းမကောင်းကိုလည်း ရှိုးမရှိုးဆိုသော ထိုအမူအရာတို့က ချယ်လှယ်နေသည်။ ချယ်လှယ်ပုဂ္ဂိုလ် သိသားသာကဖော်ပြရန် လိုအပ်လျှင်-ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အပေါ်၍ မရှိသားသော အမူအရာတစုံကို ဖော်ပြရမည်သာ ဖြစ်၏။

“မဟာစည်ဟာ စာမတတ်ပါဘူး၊ သူ့စာတွေကို သူရေးနိုင်တာ မဟုတ်ပဲ ရွှေစေတီဆရာတော်က ရေးပေးရတာပါ”
တဲ့-

ကျမ်းတကျမ်းသာ သူ့အမည်ဖြင့် ပြုဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုးက ဤသို့ဆိုခဲ့သည်။ ဤမျှကျော်စေ ထင်ရှားလျက်ရှိသော မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အပေါ် ဤသို့ ဆိုခြင်းမှာ ရှိုးသားသော ဆိုခြင်းဟု ဆိုရန် ခဲယဉ်းလှသည်။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြုစေရေးသားထားသော ကျမ်းကန်ပေါင်းမှာ ဝိပသနာ လမ်းညွှန်ကျမ်းလို့ ကျမ်းကန်ကလေးများရော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ နှိသယသစ်လို့ ကျမ်းကန်ကြီးများပါ ၅၉-ကျမ်းရှိနေပြီ ဖြစ်၏။

ဤကျမ်းကန်များကို ရွှေစေတီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရေးသားပေးရသည် ဆိုခြင်းကို မည်သူကမျှ ယုံကြည်ကြမည် မဟုတ်ပေ၊ သို့နှင့်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်က ထိုသို့ ဆိုသည်ကို သိရသည့်အခါ ရင်သပ်ရှုမော အံ့သြိမိပေသည်။

အုံအားသင့်သွားကြောညာ

သုတ္တန်ဒေသနာတော်ဟူသည် သုတေတရရားချည်သာ ဟောကြားတော် မူထားသည်ကား မဟုတ်ပါလေ၊ ဝန်ည်းနှင့် စပ်လာသူ့ ဝန်ည်း၊ အဘိဓမ္မာနှင့် စပ်လာသူ့ အဘိဓမ္မာများကိုပါ ဟောကြားထားပါသည်၊ သုတ္တန်တရရားများသောကြောင့်သာ သုတ္တန်ဒေသနာတော်ဟု အမည်ရနေသော်လည်း အမှန်မှာ ထိုသုတ္တန် ဒေသနာတော်များတွင် သီလာ၊ သမဂ္ဂ ပညာ အပြည့် အစုံ ဟောကြားထားပေသည်၊ သီလနှင့်စပ်လျှင် ဝန်ည်း၊ သမဂ္ဂ၊ ပညာနှင့် စပ်လျှင် အဘိဓမ္မာသဘောများလည်း ထည့်သွင်း ဟောတော်မူရ၏။ အချို့က သုတ္တန်ဒေသနာတော်ဆိုလျှင် စေတ်ဝတ္ထုတွေပဲဆိုပြီး အထင်သေးတတ်ကြသော်လည်း တကယ် တော့ သုတ္တန်ဒေသနာတော်မှာ ထင်သလို လွယ်သည်မဟုတ်၊ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်များနှင့် စပ်နေသော နေရာများတွင် နက်နဲ့ ခက်ခဲလှပါသည်။

အကဲမခတ်တတ်ယင်သာ ရှိရမည်၊ အကဲခတ်တတ်ပါလျှင် “ဝိပသနာရှုနည်းကျမ်းကြီး” နှစ်တဲ့ဖြင့်ပင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အရည်အသွေးကို အကဲခတ်နိုင်ရာသော အကြောင်းရှိပေသည်၊ ထိုရှုနည်းကျမ်းကြီးမြို့ လူတို့ သီလာ၊ ရဟန်းတော် တို့ သီလာ-ဟူသော ဝန်ည်းတရရားတော်၏ သဘောများ၊ ဝိပသနာ၊ ရှုမှတ်ရှုဗုံး စိတ်၊ စေတာသိက်၊ ရုပ်၊ နိုဗ္ဗာန်းဟူသော အဘိဓမ္မာတရရားတော်တို့၏ သဘောများကို ထိုက်သင့်သလိုအနိစိတ်၍ သိမ်မွေ့နှက်နှုန်းသော ပိတ်စိတ်အစဉ်များကိုပါ သူ့နေရာ နှင့်သူ ဖော်ပြပြုစုထားပါသည်၊ သို့သော် အမှတ်မဲ့ဆိုပါက ဝိပသနာ ရှုနည်းကျမ်းဟု ဆိုသဖြင့် သုတ္တန်တရရားများကိုသာ ပြုစု ထားသည်ဟု ထင်မှတ်မည်ဆိုလျှင် ထင်မှတ်နိုင်သည်၊ ဤသို့ ထင်မှတ်ရှုဗုံး ရှိရှိသားသား အမြင်ဖြင့် ထင်မှတ်မည်ဆိုသော အပြစ်မဟုတ်သော်လည်း အမြင်တရမျိုးဖြင့် မရှိမသား လုပ်ကြုံ၍ မြင်လျှင်မူ မြင်သူတွင် အပြစ်လွှတ်မည်မဟုတ်ပေ။

သုတ္တန်ဒေသနာတော်လောက်သာ နိုင်နှင့်ကျမ်းကျင်သည်ဟု ဆရာတော်ဘုရားကြီးအပေါ် အထင်သေးခဲ့သူ အချို့တို့ သည် “ဝိသုဒ္ဓိမင် မဟာနှင့်ကာ နိသာယကျမ်းကြီး” ထွက်ပေါ်လာသောအခါ့မှု အားလုံး အုံအားသင့်သွားကြ လေတော့သည်၊ ထိုနိသာယကျမ်းကြီးကို သုတ္တန်ဒေသနာတော်လာ အကျင့်ပဋိပတ်လောက်သာ ကျမ်းကျင်ရှုဖြင့် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ရေးသား ပြုစိနိုင်စွမ်း ရှိမည်မဟုတ်ပေ၊ ထိုကျမ်းကြီးလို ကျမ်းမျိုးကို ရေးသားပြုစုလိုပါသည် ဆိုလျှင် ပါဇူးပိုင်ကတ်ကို နိုင်နိုင်နှင့်နှင့် တတ်ကျမ်းဖွဲ့လည်း လိုအပ်ပါသည်၊ သတ္တုတွေသော အခြားသာသာများကိုလည်း တတ်ကျမ်းဘို့ လိုအပ်ပါသည်၊ ဤမျှ လိုအပ်သောကြောင့်ပင် ထိုကျမ်းကြီးမှာ ကိုင်တွယ်ကြည့်ရှုရန် ခက်ခဲလှသဖြင့် ကြည့်ရှုနိုင်သူ နည်းပါးပြီး ကျမ်းအိပ်ကြီး ဖြစ်နေခဲ့သည်မှာ ကြောမြင့်လှလေပြီး။

အကြောင်းသိလို တိုက်တွန်းခဲ့

ဤမဟာနှင့်ကာနိသာယ ကျမ်းကြီးကို ရေးသားပြုစုဘို့ မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား တိုက်တွန်းခဲ့သူမှာ အဘိဓမ္မာရွှေရှုရ မစိုးရိမ်တိုက်သစ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖြစ်ပေသည်၊ တိုက်တွန်းခဲ့သည့်အတိုင်း ရေးသားပြုစုပြီးသည် အခါ ထိုနိသာယစာအုပ်များကို ပေါင်ကန် အရှင်ကြော်မှတ်ဆင့် ရွှေရှုရဆရာတော်ကြီးအား လူဒါန်းရှုဗုံး ဆရာတော်ဘုရားကြီး က-----

“မဟာစည်ဆရာတော်ဟာ တို့များထက် ညာတ်သာတယ်၊ တို့များမမြင်တဲ့ အမှားများ ကို မြင်အောင် ကြည့်နိုင်တယ်၊ အရှင် အနုရှုဗ္ဗာ တို့၊ နှိုကာကျော်ဆရာတို့၊ အခြားကျမ်းဆရာ တို့မမြင်တဲ့ အရာများကိုတောင် မြင်အောင်ကြည့်နိုင်တယ်၊ သို့ဟုကဗျားပွဲ့အိုင်း ဒီဇုဝိသုဒ္ဓိ ခဏ်းမှာ နာမ်ရှုပ်တို့ကို လက္ခဏ၊ ရေ၊ ပစ္စာပွဲ့ဘာန်၊ ပဒ္ဒားဖြင့် ပိုင်းခြားသိရ မည်ဆိုရာ ပဒ္ဒားနှင့် ဒီဇုဝိသုဒ္ဓိခဏ်းမှာ မဆိုသင့်သေးပဲ ကော်ပိုင်တရ ကာဝိသုဒ္ဓိခဏ်းမှာမှ ဆိုသင့် ကြောင်းကို ဆွဲသံဃာတင်စဉ်က မဟာစည်ဆရာတော်က ထောက်ပြနိုင်ခဲ့တယ်” ဟူ၍
င်း---

“ဒီကရေး၊ မဟာစည်ဆရာတော်တက် သာတဲ့သူကို မပြောနဲ့ တန်းတူပုဂ္ဂိုလ်ကို တောင် တွေ့ရှို့မလွယ်ဘူး၊ မဟာစည်ဆရာတော်ရဲ့ စွမ်းရည်သတ္တုကိုသိလိုလဲ ဝိသုဒ္ဓိမင် မဟာနှင့်ကာနိသာယ ပြုစုဘို့ တို့များက တိုက်တွန်းရတယ်” ဟူ၍င်း--

ချိုးကျိုးစကား မိန့်ကြားတော် မူခဲ့သည်။ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို ရှိရှိသားသား မြင်သူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆိုပါလျှင် ရွှေရှုရ မစိုးရိမ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကဲ့သို့ပင် မြင်ကြမည်သာ ဖြစ်သည်။

ဟိုတဗွင် သည်တဗွင်

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဓည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ပဋိပတ်နှင့်သက်ဆိုင်ရာ သုတေသနအောင်များကို အများ အားဖြင့် ဟောကြားရေးသားတော်မှုသည်မှာကား ထင်ရှားပေသည်၊ ထိုသုတေသနတရားတော်ကြီးများထဲတွင် လျှော့သလို အကြား အကြား၏ ထည့်သွင်းဟောကြား ရေးသားတော်မှုထားသော ဝိနည်းနှင့် အဘိဓမ္မအောင်သာတော်များမှာ သုတေသနအောင်များကို သုတေသနအောင်တော်တို့၏ အကြားအကြား၏သာ ဟောကြားရေးသားထား သောကြားလည်း ထိုဝိနည်းနှင့် အဘိဓမ္မအောင်သာတော်များမှာ ဟိုတဗွင်သည်တွင် အလိုလိုကြွေကျနေသော ပန်းတိုကဲသို့ တစပ်တည်းမရှိပဲ ဖြစ်နေပေသည်၊ ဝိနည်းနှင့်အဘိဓမ္မ J-မျိုးတွင် ဝိနည်းမှာ ကိုယ်၊ နှုတ် ယဉ်ကျေးမှု အတွက်ဖြစ်၍ လက်ခိုးအရေးတကြီး လိုအပ်သောတရားဖြစ်၏။ တစပ်တည်းမဟုတ်သော ထိုဝိနည်းတရားများကို ကြည့်ရှု မှတ်သားဘို့ လွယ်ကုစေရန် ပန်းမွင်များကို တစပ်တည်း သိကုံးထားသကဲ့သို့ သီးခြားထုတ်နှစ်လျက် စစည်းထားသင့်ပေသည်၊ ဤသည် ကို သတိပြုမြိုက်သော မဟာဓည်နာယကအဖွဲ့ ဆရာတော်တို့က---

“မဟာဓည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြား ရေးသားထားသော ဝိနည်းဆိုင်ရာ ဉာဏ်အကထားများမှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားထားသော တရားများနှင့် ရေးသား ထားသော ကျမ်းကန်များထဲတွင် အကြားအကြား၌ ပါရှိနေသဖြင့် ကြည့်ရှုမှတ်သားရန် မလွယ် ပဲ ဖြစ်နေသည်၊ အရေးပါသော ထိုဝိနည်းဆိုင်ရာ ဉာဏ်အကထားများကို အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုမှတ်သားနှင့်ကြစေရန် ထိုထိ ဉာဏ်အကထားနှင့်မှတ်နှစ်၍ သီးခြား စုဆောင်းပြီးပေးဘို့ကို ဝက်လက်မစိုးရိမ်းပို့တို့သားအား ဤမဟာဓည် နာယကအဖွဲ့ကြီးမှ တိုက်တွန်းသည်”

ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်လိုက်ကြသည်၊ ထိုဆုံးဖြတ် တိုက်တွန်းချက်ကို ၁၃၃၇-ခုနှစ် နတ်တော်လပြည့်ကျော် J-ရဂ် နှင့် နံနက် ၈-နာရီ အချိန်တွင် ရန်ကုန် မဟာဓည် သာသန္တရှိပ်သာအတွင်း သန္တအေးကျောင်းပေါ်၍ စည်းဝေးတော်မှုကြ သော မဟာဓည် နာယကအဖွဲ့ကြီးက ဆုံးဖြတ်တိုက်တွန်းတော်မှုလိုက်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ရနိုင်သမျှ ခုံးဆောင်းထားသင့်သည်

မပြင်းသာသော မဟာဓည်နာယကအဖွဲ့ကြီး၏ ဆုံးဖြတ်တိုက်တွန်းချက်ကြောင့်၏၊ မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း အဖွဲ့ကြီး၏ ဆုံးဖြတ်တိုက်တွန်းချက်အတိုင်း အမှန်တကယ်လိုအပ်သည်ဟု သဘောရသောကြောင့်၏ ဆုံးဖြတ်တိုက်တွန်းချက်ကို လက်ခံလိုက်ပါသည်၊ လက်ခံခြုံပြီးနောက် အခြားပြောယ်ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်နေရသေးသည့် အကြား J-လခွဲတိုင် စာတလုံးများ မရေးနိုင်လောက်အောင် ကျိုးမာရေးက ချို့တဲ့နေ့ခွဲသောကြောင့် ဂ-လအထိ ဤဝိနည်းဆိုင်ရာ ဉာဏ်အကထားကို စုဆောင်းသမျှ မပြုနိုင်ခဲ့ပါ။ ဤဝိနည်းဆိုင်ရာ ဉာဏ်အကထားများသာ မဟုတ်သေား၊ အခြား သာသနရေးကိစ္စများ၏ ကျေးဇူးတော်ဘုရားကြီး၏ ဆောင်ရွက်တော်မှုသည်ကို မှတ်သားနိုင်သမျှ မှတ်သားပြီး စုဆောင်းထားသင့်သည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

သာသနာ ခရီးတလျောက်

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာခရီးတလျောက်တွင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကျေးဇူးများမည့် ဆောင်ရွက်ချက် တွေ အမြောက်အမြား ရှိပေသည်၊ ထိုဆောင်ရွက်ချက်များကို တာဝန်ရှိသူ အနီးနေပုဂ္ဂိုလ်တို့က မှတ်သားနိုင်သမျှ မှတ်သား၏ သမိုင်းတွင် မှတ်တမ်းတင်ထားကြရန်လည်း လိုအပ်လှပေသည်၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်များထဲတွင် စာတတ်ပေတတ် ရေးသားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အမြောက်အမြား ရှိနေလေရာ ထိုလိုအပ်ချက်ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည်သာဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိသော ထိုထိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မှတ်တမ်းတွင် ပေါ်မရှိသေးသော ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာရေး ဆောင်ရွက်ချက်များကို မှတ်တမ်းတင်နိုင်အောင် ကြိုးစားကြပါရန် မိမိက တိုက်တွန်းခဲ့သူ့ပါသည်။ သို့သော် စွမ်းရည်ရှိသူ ထိုထိပုဂ္ဂိုလ်တို့က လက်နေးနေကြသဖြင့် “ကြောသော် မှတ်တမ်းမတင်မိသော ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မှတ်သား ဘွယ် သာသနာရေး ဆောင်ရွက်ချက်တွေ မေ့ပျောက်ကုန်ချေတော့မည်”ဟု စိုးရိမ်မက်င်း ဖြစ်မိသဖြင့် မှတ်စုံမှတ်ရာများရှိ လောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထဲ မှတ်စုံမှတ်ရာများ တောင်းခံကာ ရသမျှ စုဆောင်း၍ “ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဓည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖြတ်သန်းလာခဲ့သော သာသနာခရီးတလျောက် အမှတ်စဉ် ၁-”ဟူ၍ စာခေါင်းတပ်သျက် ၁၃၃၆-ခုနှစ် တန်ဆောင်မှန်းလတ်တွင် သမိုင်းတင် စာတအုပ် ထွက်လာအောင် ဆောင်ရွက်လိုက်ရသည်၊ သည်တော့မှပင် အစပေါ်လာကာ ဤကိစ္စကို ဆက်လက်တာဝန် ယူမည့် ပုဂ္ဂိုလ် ပေါ်ပေါ်ကိုလာသဖြင့် မိမိမှာ စိတ်အေး လက်အေး ဖြစ်ရတော့သည်။

ရည်ရွယ်ချက်

“အနောက် သော ဘဂဝါ စမောယာ မြှင့် အောင်”

ဤအေသနနာတော်သည် မူလပဏ္ဍာသ ရွှေ့သစ္စကသုတ် နာ ၂၉၈-လာ ပါဌိုတော်ပုဒ် ဖြစ်လေသည်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုလေသာကင်းဝေး ကိုယ်တော်တိုင် ယဉ်ကျေးတော်မှုပြီးမှ ကိုယ်တော်မှတပါး အခြားသော ဝေနေယျာတို့ အားလည်း ယဉ်ကျေးပါစေခြင်း အကျိုးငါး ယဉ်ကျေးဘို့ရန် တရားမှန်ကို ဟောကြားတော်မှုခဲ့ပေသည်၊ ဟောကြားတော် မှန့်သည့်အတိုင်း လည်း လက်ချိုးရေတွက်၍ မရစကောင်းသော အရိယာသာဝက ပါင်းများစွာတို့အား ကိုလေသာကင်းဝေး ယဉ်ကျေးတော်မှ ခဲ့ကြလေကုန်ပြီ။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအားလည်း ဘုရားရှင်နှင့်တန်းတူဟု မဆိုလိုသော်လည်း ဘုရားရှင်၏ သာဝကအဖြစ်ဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင် ယဉ်ကျေးတော်မှုလျက် ရှိလေပြီ၊ ကိုယ်တော်တိုင် ယဉ်ကျေးတော်မှုပြီးသော ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည်လည်း မိမိမှတပါး အခြားသော တပည့်တပန်း ရဟန်းရှင်လူ ပံုသိမ်းသူတို့အား ယဉ်ကျေးစေရန် တရားမှန် ကို အခွင့်သင့်တိုင်း တရားဓမ္မ ဟောပြတော်မှုလျက် ရှိပေသည်။ ထို့သောတော်ဘုရားကြီးဦးဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မှုသော ဉာဏ်အတွက် ဒေသနာတော်တို့အထဲမှ ပဋိမရေးဦးစွာ ပဟနအမိကအားဖြင့် လိုလားကျင့်သုံးအပ်သော ဝိနည်းဆိုင်ရာ ဉာဏ်အတွက် ဒေသနားများနှင့် ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း စသော ထိုထိုဗြာနတို့တွင် ရောပြုမ်းနေရာမှ အသီးထုတ်၍ ကြည့်လွယ် မှတ်လွယ်အောင် တပေါင်းတည်း စုဆောင်း ဖော်ပြ လိုက်ရပါသည်။

ဤနည်းဖြင့် ဝိနည်းဆိုင်ရာ ဉာဏ်အတွက် လွယ်လွယ်ကူကူ ကြည့်ရှုမှတ်သား သဒ္ဓါတရားဖြင့် ကြိုးစားကျင့်သုံး၍ မင်လမ်း ဖိုလ်မင်း တက်လှမ်းနိုင်ကြစေရန် ရည်ရွယ်ရှိုးရင်း နှလုံးသွင်းအတိုင်း ဤဝိနည်းဆိုင်ရာ ဉာဏ်အတိုင်းသည် ဥပန်သုယပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုလျက် ဗုဒ္ဓသာသနဝင်သူတော်စင်တို့အား မင်ဖိုလ်နိုဗာန်အထိ ပို့ဆောင်နိုင်ကြပါစေသ တည်း။

မှတ်ချက်။ ၁။ မော်လိုက်ခရိုင်၊ ဖောင်းပြင်မြို့နယ်၊ စန္ဒားရွာ၊ မီးပင်ကျောင်းအခင်းဖြစ်ပါးမှန်င့် စပ်၍ ဝိဟာရပုံစံ အာပတ္တာစီ ကရာဏ်း အဆုံးအဖြတ်ဆိုင်ရာကို စုဆောင်းပေးသော အရှင်သံဝရ (သာသနမသော် ပဝရမွှာစရိယ)အားငြင်း၊

J။ ကန္ဒိကျောင်း၊ ကန္ဒိရွာ၊ ဗန်းမှုံး၊ အရှင်ဝေန၏ “ကတိ ကဝ်တ ဖျက်ဆီးမှန်င့်စပ်၍ လျောက် ထားချက်ကို ဖြေဆို ဆုံးဖြတ်သည့် အဆုံးအဖြတ်ကို စုဆောင်းပေးသော ညောင်ကန် အရှင်ကဲနဲ့က အားငြင်း ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်းကို ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဝက်လက်—မဖိုးရိမ်—ဦးတိသု	
ကောဇာ—	၁၃၃၈
သာသန—	၂၅၂၀

စာရှုသူတို့အား သီခြေအပ်ပါသည်

ဤ ဝိနိုဒ္ဓယသံတို့ ထည့်သွင်းသင့်လျက် မထည့်သွင်းနိုင်ပဲ ကျိုနိုင်ရစ်သော ဝိနည်းဆိုင်ရာ အဆုံးအဖြတ် ရှိပါသေးသည်၊ ငြင်းမှာ တုဝန္တကသုတ် တရားတော် တတိယပိုင်းမှစ၍ မှတ်သားဖွယ် ဝိနည်းတိုင်းတော် အတော်များများကို ဟောကြားထားပါသည်၊ ဝိနိုဒ္ဓယသံတို့ တရားတော်ကို တွေ့ရသဖြင့် ဤ၌ ထည့်သွင်းခွင့် မရတော့ပါ၊ ထို့ကြောင့် ခုတိယအကြိမ်ရှိကိုနိုင်ရှုပြုသူ ထည့်သွင်းနိုင်ပါတော့မည်၊ ဤ၌ မထည့်သွင်းနိုင်ပဲ ကျိုနိုင်ရစ်သော ဝိနည်းဆိုင်ရာ ဝိနိုဒ္ဓယသံတို့ ကြည့်ရှုလိပါက ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားထားသော တုဝန္တကသုတ်တရားတော် တတိယပိုင်းမှ စ၍ ကြည့်ရှုကြပါရန် ညွှန်ကြားအပ်ပါသည်။

ဝက်လက် မဖိုးရိမ် ဦးတိသု

ဝန်ယူဝိနိဒ္ဓယသက်ဟ

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဓာတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝနည်းဆိုင်ရာ ပြပါဒကထာများ

ယထာ ဗုဒ္ဓန ပည့်တွော အမတ္ထံ ဝနယော တထာ။
တတော ယော နီဟရိတ္ဂာန၊ ဉာဝါဒေါ သုပ္ပကာသိတော။
တံတံ ဂန္ဓာ တဒါယတွော မဟာဓာတ်ထေရာသညိနာ။

ဗုဒ္ဓန၊ ဝနည်းသိက္ခာပုဒ်ပည့်ဖို့ရာ အခါကိုသိတော်မူသောဘုရားရှင်သည်။ ဒမတ္ထံ၊ သာဝကအတန်တန် ယဉ်ကျေးရန်အလိုက်၍။ ဝနယော၊ အဆုံးအမ ဉာဝါဒပေးပြား ဝနည်းတရားကို။ ယထာယေန အာကာရေန၊ ပည့်ဖို့ရာ ရောက်လာဆိုက်ပြား အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပည့်တွော၊ တားမြစ်ခွင့်ပြု လျော်စွာရှု၍ ယဉ်ကျေးမှုအနေ ပည့်တော်မူအပ်လေပြီ။ တတော၊ ဘုရားရှင် ပည့်တော်မူထား ထိဝိနည်းတရားတော်မှု။ နီဟရိတ္ဂာန၊ အကြောင်းအားလျော်အောင် ထုတ်ဆောင်တော်မျှ၍။ ယော ဉာဝါဒေါ၊ အကြင် အဆုံးအမ ဉာဝါဒကို။ တဒါယတွော၊ ဘုရားပည့် ထိဝိနည်းဒေသနာတော်နှင့် စပ်သော။ တံတံ ဂန္ဓာ ပိပသနာရှုနည်းစသည် အသွယ်သွယ် အရပ်ရပ် ထိထိ ကျမ်းကိုဖြတ်ပြု။ မဟာဓာတ်ထေရာသညိနာ၊ မဟာဓာတ်ဆရာတော် မည်ခေါ်ထင်ရှား ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်။ တထာ-တေန အာကာရေန၊ ဘုရားရှင်မိန့်မှတ်ပည့်အပ်သော ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ပင်လျှင်။ သုပ္ပကာသိတောာ၊ ကောင်းစွာကျန် နားလည်ရအောင် ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့လေပြီ။

တမသု ဝနယော ဝါဒီ၊ သမောဒဟံ လိခသုတိ။
အီးဗြာ နာယကေဟျာကံ၊ ကသံ ပသုန္တာ တံ ကထ္နီ။

အသု၊ ထိုကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဓာတ် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏။ တံ ဝနယောဝါဒေါ၊ ထိုထိ ကျမ်းစာ ထိုထိအရာ၌ရှိနေကြသော ဝနည်းဆိုင်ရာ ထိုဉာဝါဒကထာတိုကို။ သမောဒဟံ၊ ကျမ်းကန်တရုတည်း စုစည်းပေါင်းစုလျက်။ လိခသု လူတိ၊ ရေးသားစီစဉ် ပြုစေချင်သည်ဟု၍။ နာယကေဟံ၊ မဟာဓာတ်နာယကမည်နာမဖြင့် ထေရထာင်ရှား ၂၆-ပါးသော မထေရမြတ်တို့က။ အီးဗြာ၊ တိုက်တွန်းဆုံးဖြတ် တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍။ ဝါ၊ တောင်းပန်အပ်သောာ၊ အဟံ၊ ငါသည်။ ယံ ကထံ၊ အကြင် ဝနည်း ဆိုင်ရာ ဉာဝါဒကထာကို။ ကသံ၊ ကြီးစား ပေါင်းစု ပြုရတော့အဲ့။ တံ ကထံ၊ ဝနည်းဆိုင်ရာ ထို ဉာဝါဒကထာကို။ ပသုန္တာ၊ ဝမ်းသာရွင်မွေ့၊ စွေးစွေးစုံ ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဝန်ည်းအကျဉ်းချုပ်

(ဤဝန်ည်းအကျဉ်းချုပ်တွင် ရန်ကုန် မဟာစည်သာသန္တရိပ်သာရှိ ယောဂါတိ၊ နှေ့စဉ်ဆောင် ချက်ရမည် အချိန်ကလနှင့် ပြုတွယ်ကိစ္စ၊ ဒုလ္လာ ရဟန်းတော်တိအား ပစာနှင့်ပြုဟောကြား ဆုံးမအပ် သော ဝန်ည်းဆုံးရာ သင့်လွယ်သည့် အာပတ်များကို အကျဉ်းအားဖြင့် အဆုံးအမ ဉာဏ်ပေးတော်မှ သည်။)

နှုန်းမောင်ရွက်ရမည့် အချိန်နှင့် ပြုတွယ်ကိစ္စ

နံနက် ၃-၃၀။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကျောင်းတော်အောက် စု၍ တရားထိုင်မှတ်ရန်။ (သိမ်တိုက်မှ သံရွှောင်းခေါက်သည်)

နံနက် ၅-၁၇။ ကြေးမောင်းခေါက်သောအခါ ဆွမ်းဘုံးပေးရန် ပင့်ဖိတ်ထားသော ဆွမ်းစားကျောင်းသို့ တန်းစီကြရန်။

နံနက် ၉-၂၀။ ကြေးမောင်းခေါက်သောအခါ ပင့်ဖိတ်ထားသော ဆွမ်းစားကျောင်းသို့ တန်းစီကြရန်။ (ပရိသတ် အနည်းဆုံးလိုက်၍ အချိန်အနည်းငယ် ပြောင်းလွှာသည့်အခါ ရှိနိုင်သည်)

နေ့ ၁၂-၀၀။ သိမ်ပေါ်စု၍ တရားထိုင်ရန်။ (သံရွှောင်းခေါက်သည်)

နေ့ J-၀၀။ တရားလျှောက်ထားရန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကျောင်းတော် အောက်ထပ်သို့ ကြွကြရန်။ (အချက်ပေးသံရွှောင်းမရှိ)

ညနေ ၆-၀၀။ တရားထိုင်ရန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကျောင်းအောက်ထပ်သို့ ကြွကြရန် (သံရွှောင်းခေါက်သည်)

ညနေ ၅-နာရီ။ တရား မှတ်ပုံ၊ မှတ်နည်း နာယူရန်အတွက် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကျောင်းတော် အောက်ထပ်သို့ ကြွကြရန်။

ညနေ ၅-နာရီတွင် ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက် အောက်ထပ်အခန်းသို့ ဝန်ည်းအဆုံးအမ ခံယူရန် ကြွကြရမည်။

ဝန်ည်းအကျဉ်းချုပ်

(က) ပါရာဇ်ကအာပတ် ၄-ပါး

၁။ ရဟန်းသည် မေထုန်မှုပို့လျှင် ရဟန်းဘဝ ဆုံးရှုံး၏။

၂။ တမတ်တန်ပစ္စည်းကို ခိုးဂုဏ်လို၍ ယူမိလျှင် ရဟန်းဘဝ ဆုံးရှုံး၏။

၃။ လူကို သတ်မိလျှင် ရဟန်းဘဝ ဆုံးရှုံး၏။

၄။ ဓာတ်မင်္ဂလာရိတ်တရားကို မရပါပဲ ရသည်ဟု ဂါကြားပြောဆိုမိလျှင် ရဟန်းဘဝ ဆုံးရှုံး၏။

(ခ) သင့်လွှဲယ်သော သံပါးအီသိအာပတ်များ

၁။ သုက်လွှဲတ်အောင် အားထုတ်၍ သုက်လွှဲတ်သွားလျှင် သံပါးအီသိသံပါးအာပတ်သင့်၏။

၂။ မာတုဂါမကို ရာဂစိတ်ဖြင့် ထိပါးသံးသပ်လျှင် သံပါးအီသိသံပါးအာပတ်သင့်၏။

၃။ မာတုဂါမအား ညစ်ညမ်းစွာ ပြက်ရယ်ပြောဆိုလျှင် သံပါးအီသိသံပါးအာပတ်သင့်၏။

၄။ မာတုဂါမထံ၌ မေတုန်းကာမကို တောင်းလျှင် သံပါးအီသိသံပါးအာပတ်သင့်၏။

၅။ အောင်သွယ်စကား အသွားအပြန် ပြောဆိုမိလျှင် သံပါးအီသိသံပါးအာပတ်သင့်၏။

၆။ ရဟန်းကို မှန်းတီး၍ ပါရာဇိကဖြင့် အကြောင်းမဲ့ စွပ်စွဲလျှင် သံပါးအီသိသံပါးအာပတ်သင့်၏။

ကုစားနည်း။ အထက်ပါ အာပတ် ၆-ပါးထဲမှ တပါးပါးသင့်မိလျှင် ပရိဝါသ်၊ မာနတ် ကျင့်သုံး၍ အဗ္ဗာနကံ ဆောင်ပြီးမှ သီလစင်ကြယ်နိုင်သည်။

(ဂ) သင့်လွှဲယ်သော နိသာရှိပါ ပါစီတ်အာပတ်များ

၁။ အလျား ၂၇-လက်မ၊ အနံ ၁၃-လက်မခွဲအောက်မငယ်သော အဝတ်အထည်ရှိရလျှင် ဆယ်ရက်အတွင်း အမိဋ္ဌာန်း၊ ဝိကဗ္ဗာမြှုပြုအပ်၏၊ ထိုသို့မပြုပဲ ဆယ်ရက်ထက် လွန်သွားလျှင် နိသာရှိပါစီတ်အာပတ် သင့်၏။ (ပစ္စည်းကို စွန့်ပြီး ဒေသနာပြောကြားလျှင် အာပတ်မှ လွတ်သည်။)

၂။ ဆွေမျိုးမတော်သူ၊ ပိတ်မထားသူတို့ထဲမှ သက်န်း၊ သပိတ်ကိုတောင်းယူလျှင် နိသာရှိပါစီတ်အာပတ်သင့်၏။ (ခြင်းချက်- အခိုး အလု ခံရ၍ သက်န်းမရှိသောအခါ, ငါးချက် စပ်ဖော်လောက်အောင် သပိတ်ချို့တဲ့သောအခါ များ၌ တောင်းအပ်သေး၏။)

၃။ ရွှေငွေ-ဒေါ်း ပိုက်ဆံ-ငွေစလ္ားတို့ကို ကိုယ်တိုင် ခံယူလျှင်ဖြစ်စေ၊ ခံယူခိုင်းလျှင်ဖြစ်စေ၊ ရောင်းဝယ်လျှင်ဖြစ်စေ၊ လူတို့နှင့် ဝွေးပစ္စည်းချင်း လဲလှယ်လျှင်ဖြစ်စေ နိသာရှိပါစီတ်အာပတ်သင့်၏။

၄။ သပိတ်ကို အမိဋ္ဌာန်း ဝိကဗ္ဗာမပြုပဲ ဆယ်ရက်ထက်အလွန် ထားမိလျှင် နိသာရှိပါစီတ် အာပတ်သင့်၏။

၅။ အကပ်ခံပြီးသော ထောပတ်၊ ဆီ၊ ပျား၊ သကြား၊ တင်လဲတို့ကို ၂-ရက်ထက်အလွန် မစွန့်ပဲထားမိလျှင် နိသာရှိပါစီတ်အာပတ်သင့်၏။

(ဃ) သင့်လွှဲယ်သော ပါစီတ်အာပတ်များ

၁။ လိမ် (ညာ) ပြောလျှင် ပါစီတ်အာပတ်သင့်၏။

၂။ ဆဲရေးလျှင် ပါစီတ်အာပတ်သင့်၏။

၃။ ရဟန်းအချင်းချင်း ကွဲပြားအောင် ကုန်းတိုက်လျှင် ပါစီတ်အာပတ် သင့်၏။

၄။ တမိုးတရံတည်းသော ကျောင်း၊ အိမ်၌ လူ၊ သာမဏေတို့နှင့် အတူ သုံးညွှေ့ထက်အလွန် အိပ်လျှင် ပါစီတ် အာပတ်သင့်၏။

၅။ တမိုးတရံတည်းသော ကျောင်း၊ အိမ်၌ မာတုဂါမနှင့်အတူ ညအချိန်၌ အိပ်နေလျှင် တည့်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ပါစီတ်အာပတ်သင့်၏။

၆။ သိနားလည်သော ယောက်ဗျားအဖော်မရှိပဲ မာတုဂါမအား ၆-ခွန်းထက်အလွန် တရားဟောလျင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

၇။ မိမိ ရထားသော တရားထူးကို လူ, သာမဏေအား ပြောလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၈။ အခြား ရဟန်း၏ သံပါးဖို့သိသံပါးအာပတ်ကို လူ, သာမဏေအားပြောလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၉။ မြတ်းကို တူးဆွဲလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၁၀။ သစ်ပင်ကို ချိုးဖွဲ့ဖျက်ဆီးလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၁၁။ သိက္ခာဗုဒ္ဓဖြင့် အမေးခံရသောအခါ တလွှဲကို ပြောလျင်, မဖြောနေလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၁၂။ သမ္မတိရ သံပါးဝန်ဆောင်ရဟန်းကို ကဲ့ရဲ့လျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၁၃။ သံပါးဆို အိပ်ရာ နေရာများကို မသိမ်းဆည်း မပန်ကြားပဲ တြေားသို့ သွားလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၁၄။ ပိုးရှိသော ရေကို သောက်သုံးလျင်, သွန်ပစ်လျင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

၁၅။ ဂိုဏ်းဘောဇဵ်ကို စားလျင်, နောက်မှပင့်သော ဘောဇဵ်ကို အလျင်စားလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၁၆။ ဆွမ်းစားစဉ် တန်ပြီဟု ဆိုပြီးဖြစ်ပါလျက် အတိရိက်ဝိနည်းကံ မပြုပဲ ထပ်၍စားလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၁၇။ မွန်းလွှဲသောအခါ ခဲ့ဘယ်, ဘောဇဵ်ကို စားလျင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

၁၈။ ယခင်နောက အကပ်ခံထားသော ခဲ့ဘယ်, ဘောဇဵ်ကို စားလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၁၉။ ထောပတ်ဆွမ်း စသည်တို့ကို မနာမဖျားပဲ တောင်းစားလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၂၀။ အကပ်မခံပဲ စားသောက်လျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၂၁။ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ မာတုဂါမနှင့် နေထိုင်လျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၂၂။ သေရည်, သေရက်ကို သောက်လျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၂၃။ ကလိတိုး၍ ကစားလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၂၄။ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် တရားကို မရှိသေလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၂၅။ ကြောက်လန်အောင် ခြောက်လန့် ပြောဆိုလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၂၆။ ကပ္ပါန္တုမထိုးပဲ သက်န်းကို ဝတ်လျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၂၇။ ရဟန်း၏ ပစ္စည်းကို ကျိုစားလို၍ရှုက်ထားလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၂၈။ တိရှိဘုန်းကို သတ်လျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၂၉။ ရဟန်း၏ ဂရာကအာပတ်ကို ဖုံးလွမ်းထားလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၃၀။ မာတုဂါမနှင့် တိုင်ပင်၍ အတူခရီးသွားလျင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၃၁။ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြောခံရသောအခါ “အခြားရဟန်းကို မေးမြန်းပြီးမှ ကျင့်နိုင်မည်” ဟု ဆိုလျှင် ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။

၃၂။ ရဟန်းကို စိတ်ဆိုး၍ ရိုက်လျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၃၃။ ရဟန်းကို သံလာဒီသိအာပတ်ဖြင့် အကြောင်းမဲ့ စွပ်စွဲလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၃၄။ ရဟန်းအား ကုဋ္ဌဖြင့် ဖြစ်စေလျက် စိတ်ဆင်းရဲအောင် ပြောဆိုလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

၃၅။ သံပိုကလူရန် ရည်ရွှေးထားသော လာဘ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးလူစေလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

ကုလ္ပသန ၈-ပါး

၁။ ပန်းပေးခြင်း။

၂။ ဒန်ပူပေးခြင်း။

၃။ သစ်သီးပေးခြင်း။

၄။ ဆပ်ပြောပေးခြင်း။

၅။ မြောက်ပေးခြင်း။

၆။ ဝါးပေးခြင်း။

၇။ စေခိုင်းရှာသို့ သွားခြင်း။

၈။ ဆေးကုခြင်း။

ဆန်သန ၂၁-ပါး

၁။ လာဘ်ကို မြော်၍ ပန်းပေးခြင်း။

၂။ သစ်သီးပေးခြင်း။

၃။ သစ်ရွက်ပေးခြင်း။

၄။ ဒန်ပူပေးခြင်း။

၅။ မျက်နှာသစ်ရေ ပေးခြင်း။

၆။ ချိုးရေပေးခြင်း။

၇။ ဆပ်ပြောပေးခြင်း။

၈။ မြောက်ပေးခြင်း။

၉။ ဝါးပေးခြင်း။

၁၀။ ဆေးကုပေးခြင်း။

၁၁။ ဆွမ်းပေးခြင်း။

၁၂။ လက်ဆောင်ပေးခြင်း။

၁၃။ စေခိုင်းရာသို့ သွားခြင်း။

၁၄။ စေခိုင်းရာကို လုပ်ခြင်း။

၁၅။ ကလေးတိန်းခြင်း။

၁၆။ လိုက်လျော်း ပြောခြင်း။

၁၇။ အောက်ချုပ် ပြောခြင်း။

၁၈။ မြေ၏ အကျိုးအပြစ်ကို ပြောဟောခြင်း။

၁၉။ လယ်ယာ၏ အကျိုးအပြစ်ကို ပြောဟောခြင်း။

၂၀။ နက္ခတ် ဖောင် ဟောခြင်း။

၂၁။ အင်ဝို့ ဟောခြင်း။

ဤသို့ ပြုရသဖြင့် ရသော ပစ္စည်းကို ရဟန်းတို့ မသုံးဆောင်ကောင်း။

အသေနာ ပြောကြားပုံ

(က) သီတင်းထယ်က ပြောကြားရန်။

(ခ) သီတင်းကြီးက ပြောကြားရန်။

၁။ (က) အဟံ ဘဏ္ဍာ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာဝိုကရောမီ။

(အလုံးစုံသော အာပတ်တို့ကို တပည့်တော် ထင်ရှား ဖော်ပြပါသည် ဘုရား။)

(ခ) သာဓာ အာဂုသော သာဓာ သာဓာ။

(ကောင်းပါပြီ ငါရင်၊ ကောင်းပါပြီ။)

၂။ (က) အဟံ ဘဏ္ဍာ သမ္မဟုလာ နာနာဝတ္ထုကာ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာပို့ဗို့ တာ တုမုမူလေ ပဋိဒေသေမီ။

(အကြောင်းအမျိုးမျိုးနှင့်ဆိုင်သော များစွာသော အာပတ်အလုံးစုံတို့ကို တပည့်တော်သင့်ရောက်မိပါပြီ၊ ထိုအာပတ်တို့ကို အရှင်ဘုရားထံမှာ ပြောကြားပါသည် ဘုရား။)

(ခ) ပသာသိ အာဂုသော တာ အာပတ္တိယော။

(ထို အာပတ်တို့ကို (အပြစ်ဟု) ရုပါ၏၏လော ငါရင်။)

၃။ (က) အာမ ဘဏ္ဍာ ပသာသိ။

(မှန်ပါ-ရုပါ၏၏ဘုရား။)

(ခ) အာယတီ အာဂုသာ သံဝရေယျာသီ။
(နောင်အခါမှာ စောင့်စည်းပါလေ ငါရှင်။)

င။ (က) သာဓ သူဗြှု ဘဏ္ဍာ သံဝရသာမိ။
(ကောင်းပါဖြီ အရှင်ဘုရား၊ ကောင်းကောင်း စောင့်စည်းပါမည်။)

(ခ) သာဓ အာဂုသာ သာဓ သာဓ။
(ကောင်းပါဖွဲ့ ငါရှင်၊ ကောင်းပါဖွေ့။)

မှတ်ချက်။ ပါဋ္ဌ သက်သက်ကိုသာ ကျက်မှတ်၍ ရွတ်ဆိုရန် လိပါသည်၊ မြန်မာပြန်များမှာ နားလည်ရန်အတွက်မျှသာ ပြထားသည်။

၁။ သက်နှုန်းကို ဝတ်ရှုတိုင်း ဆင်ခြင်ရန်

ချမ်းပူကို ဖျက်၊ ခြင် မှုက လေ နေ၊ ကင်း မြွှေ လွှဲသုန်း၊ ဟိရိရာက်ကို၊ ကုန်စေတတ်စွာ၊ ကိုယ် အကိုကို၊ လုပါစေလို့၊ ကိုယ်ကို စမ့်ယ်၊ ဆင်ပြင်မယ်ဟု၊ စိတ်ဝယ်မတမ်း၊ ဤသက်နှုန်းကို၊ ဖုံးလွှမ်း သုံးဆောင်ပါသတည်။

ဤသက်နှုန်းကို မချမ်းရအောင် ဝတ်ရှုရသည်၊ မပူရအောင် ဝတ်ရှုရသည်၊ ခြင်၊ မှုက၊ မြွှေ၊ ကင်း မကိုက်ရအောင် ဝတ်ရှုရသည်၊ လေ၊ နေပူ မထိရအောင် ဝတ်ရှုရသည်၊ ယင်ကောင်၊ ပိုးမွား မနားမအုံရအောင် ဝတ်ရှုရသည်၊ ကိုယ် အကို လုံခြုံအောင် ဝတ်ရှုရသည်။

၂။ ကျောင်း၊ အိပ်ရာသို့ ဝင်တိုင်း ဆင်ခြင်ရန်

ချမ်းပူကိုဖျက်၊ ခြင် မှုက လေ နေ၊ ကင်း မြွှေ ဝေးမှာ၊ ဥတုဘေး ဘျမ်း၊ မသန်းကင်းစင်၊ စိတ် ကြည်လင်ကြောင်း၊ နေရာကျောင်းကို၊ ကိန်းအောင်း နှိမ့်ပါသတည်း။

ဤကျောင်း အပိုရာ နေရာကို မချမ်းရအောင် သုံးဆောင်ရသည်၊ မပူရအောင် သုံးဆောင်ရသည်၊ ယင်ကောင်၊ ပိုးမွား မနားရအောင် သုံးဆောင်ရသည်၊ ရာသီဥတုကြောင့် မကျန်းမမာ မဖြစ်ရအောင် သုံးဆောင်ရသည်၊ ဆိပ်ပြုမှုရအောင် သုံးဆောင်ရသည်။

၃။ ဆွမ်းလှပ်တိုင်း ဆင်ခြင်ရန်

ဤသည့် စားဘွယ်၊ အမယ်မယ်ကို၊ မြှေးရယ်မာန်ကြွေ၊ လုပရေဆင်း၊ ပြည့်ဖြီးခြင်းငါ့၊ မသုံးပါဘူး၊ လေးဖြာစာတ်ဆောင်၊ ဤကိုယ်ကောင်သည်၊ ရည်အောင်တည်လျက်၊ အသက်မျှတမ်း၊ မမောပန်း ငြား၊ ဘုရားသာသနာ၊ ကျင့်နှစ်ဖြာကို၊ ကျင့်ပါနိုင်စေ၊ ဝေဒနာဟောင်း၊ သစ်၊ မဖြစ်စေရ၊ ယာဉိတ်မျှ လစ်၊ ခပ်သိမ်းပြစ်ကို၊ မဖြစ်လေအောင်၊ ချမ်းမြွှေအောင်ဟု၊ သုံးဆောင်ရှိပါသတည်း။

ဤ စားသောက်ဘွယ်များကို ပျော်ရွင်ဘို့၊ မာန်တက်ဘို့၊ လုပဘို့၊ ဝါးမြှေးဘို့ စားသုံးသည်မဟုတ်၊ ဤကိုယ်ကာယ တည်ပြုတည်ပိုင်အောင်၊ မျှတနိုင်အောင်၊ ဆာလောင်မှု ကင်းအောင် စားသုံးရသည်၊ သီလ၊ သမာစီ၊ ပညာ အကျွော်ကို ကျင့်နိုင်အောင် စားသုံးရသည်၊ ဒုက္ခ ဝေဒနာဟောင်းများ ပျောက်အောင်၊ ဒုက္ခဝေဒနာသစ်မဖြစ်အောင် စားသုံးရသည်၊ ကဲ့ရဲ့ ဘွယ် အပြစ်ကင်းအောင် ချမ်းသာစွာ နေရအောင် မသင့်တာကို ရှောင်မည်၊ သင့်လျော်ရုံသာ စားသုံးမည်။

၄။ ဓမ္မဘဏ်ဓသော ဓားကို သုံးဆောင်တိုင်း ဆင်ခြင်ရန်

ကျင့်နာခံခက်၊ နိုပ်စက်ဖိစီး၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်လာ၊ ဝေဒနာကို၊ စွန့်ခြုပယ်ရှင်း၊ ဆင်းရဲကင်း၍၊ လူမင်းမြတ်စွာ၊ သာသနာကို၊ ကြည်သာဆွင်လန်း၊ ဖြည့်ကျင့်စွမ်းနိုင်ဘို့၊ ရည်မှန်းသုံးဆောင်ပါ သတည်း။

ဤဖျော်ရည် ဤဓားပစ္စည်းကို ရေဝတ်ခြင်း၊ ဗိုက်အောင့်ခြင်းစသော ရောဂါဝေဒနာပျောက်အောင် သုံးဆောင်ရ သည်၊ ဆင်းရဲခြင်းအောင် သုံးဆောင်ရသည်။

ဘဏ္ဍာဂုဏ်တေ

အထက်အောက် ဆွမ်းခားကျောင်းများ၏

**ခားသောက်သုံးဆောင်သော ယောဂါးများ အညီအမှု ချမ်းသာကြော်ရန်
အောက်ပါ ညွှန်ကြားချက်များကို
ရှိသေ့စွာ လိုက်နာကြရမည်။**

၁။ ဘဏ္ဍာဂုဏ်တေ (ဆွမ်းစားရာကျင့်ဝတ်)နှင့်အညီ မထောင်ကြီးတို့၏ နေရာ၌ မထိုင်ရ၊ မိမိနှင့် ထိုက်တန်လောက်သော နေရာကို ရွေးချယ်၍ ထိုင်ရမည်။

၂။ ဘဏ္ဍာဂုဏ်တေ၏ သံပဲ့အားလုံး တပြိုင်တည်း စားရန် ညွှန်ကြားထားသည်နှင့်အညီ လက်ခြီး ရောက်နှင့်သောသူက မစားသေးပဲ၊ ဟင်းများကိုမထည့်သေးပဲ ဆောင့်နေရမည်၊ မိမိစိုင်း၌ အခြားသူ ၂-ဦး၊ ၃-ဦး ရောက်လာသောအခါကျမှ ဟင်းများကို မိမိသပိတ်ထဲ ခွက်ထဲ၌ ထည့်ရစားရမည်၊ မရေးမနောင်း ခပ်ညီညီ ရောက်နိုင်အောင်လည်း ယောဂါးတိုင်းက ကြောင့်ကြ ဖိုက်ရမည်။

၃။ “သောဇ်မတ္တာ=စားဘွယ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိရမည်” ဟူသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ မိမိအတွက် ယူသင့်၊ သုံးသင့်သော အတိုင်းအရှည်ကို သိရမည်၊ ဟင်း မူး သစ်သီး စားဘွယ်တို့ကို ၄-ဦးစိုင်းဖြစ်လျှင် ၄-ဗုံး တပုံ ထက်ပို၍မယူရ၊ ၅-ဦးစိုင်းဖြစ်လျှင် ၅-ဗုံး တပုံထက် ပို၍ မယူရ၊ ဟင်း စသည်ကို နောက်ထပ် လိုက် လာလျှင်လည်း ပွဲမအကြိမ်မှ အောက်ထက်ဝက်မျှသာ ယူရမည်။ (ဤအရာ၏ ထမင်းဆိုင်မှာ ဝယ်စားသူ၏ ချေတာသုံးစွဲပုံကိုလည်း သတိပြုရမည်။)

၄။ ဟင်းခွက်များကို မိမိအနီး၌သာ ဆွဲယူမထားရ၊ မိမိအတွက် ယူပြီးလျှင် အခြားသူများအနီးသို့ ပို့ပေးရမည်။

၅။ ဆွမ်းများ၊ ဟင်းများ အပိုအကျိုး အလေအလွင့် မရှိရအောင် သင့်တော်လောက်ရုံသာ မိမိ၏ သပိတ်၊ စားခွက်၌ ထည့်ရမည်၊ ထည်ပြီးများ ကုန်သွား၍ လိုနေသေးလျင်လည်း နောက်ထပ် သင့်တော်ရုံသာ ထည့်ရမည်၊ ဆွမ်း ဟင်း အပိုအကျိုးများစွာတို့ကို သပိတ်ခွက်တို့ဖြင့် သယ်ဆောင်မသွားရ။

၆။ ဆွမ်းလုပ် ကိုင်ယူတိုင်း၊ စားတိုင်း၊ ဝါးတိုင်း အမှတ်သတိပါအောင် ဂရုစိုက်ရမည်။

၇။ ဆွမ်းစိုင်း၌ စကားမပြောရ၊ စွန်း၊ ပန်းကန်သံ မဆူညံရအောင် သတိပြုရမည်။

၈။ သန်ပြန်စွာ စားသောက် သုံးဆောင် ရမည်၊ စွန်းဖြင့် ယူနိုင်ရာ၌ လက်ဖြင့် မနှိုက်ရ၊ လက်ဖြင့် နှိုက်သင့်ရာ၌ လက်ကို ဆေးပြီးမှ နှိုက်ရမည်။

၉။ ဆွမ်းစိုင်းအနီး၌ ချွဲသလိပ်ဟပ်ခြင်း၊ နှပ်ည့်ခြင်းစသော စက်ဆုပ်ဖွယ်အပြုအမူများကိုမပြုရ၊ မလွှဲမရောင်သာ သော အကြောင်းရှိပါက ဆွမ်းစိုင်းမှထ၍ သင့်တော်ရာ၌သာ ပြုရမည်။

၁၀။ ချောင်းဆိုးလို့ ချော်လျှင်လည်း ဆွမ်းပွဲမှမျက်နှာပွဲလွှဲလျက် ပါးစပ်ကို လက်ဖြောင့်ကာလျက်သာ ထိုအမှုကို ပြုရမည်။

၁၁။ ဆိုင်ရာကို မပန်ကြားဘဲ စွန်း၊ ပန်းကန် ခွက် တစ်တွဲခုကို ဆွမ်းစားကျောင်းမှ တွေ့ခြားသူ ယူဆောင်မသွားရ၊ ခွင့်ပြုချက်အရသာ ယူဆောင်သွားလျင်လည်း မကြာမီ (အချိန်မှု) ပြန်ပို့ရမည်။

၁၂။ ဆွမ်းခံကြေရန် တာဝန်ရှိသော ရဟန်းတော်များသည် လုံလောက်သော အကြောင်းထူး မရှိပါမှ သံပဲသီည့်တ် ရေးကို အလေးပြုသောအားဖြင့် ဆွမ်းခံကျင့်ဝတ်ကို မပျက်စေရ။

မဟာဓည်ဆရာတော်
သာသန္တရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်
နေ့စွဲ ၁၃၃၅-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၅-ရက်။ (၂၉-၇-၇၃)

ဝိနည်းအလေးပြုရေး

(ဤထိုပါဒ် သီလနှင့်ပြည့်စုံတို့၊ ပါတီမောက္ဂသံဝရတည်းဟူသော အပိတ်အဆိုဖြင့် ပိတ်ဆို နေထိုင်ဘူး၊ အလေ့အကျင့်ကောင်းနှင့် ပြည့်စုံတို့၊ ကျက်စားချဉ်းကပ် ဆက်ဆံရာ၌ အပြစ်ကင်းဘို့နှင့် အကျော်မြှေ့ အင်မတန်သေးငယ်တဲ့ အပြစ်ကလေးကိုသော်လဲ ငြောက်လန့်ဘွယ်တေးကြီးလို့ ရှုမြင်ဘူး များ ပါရှိသည်။)

“ဝိနယော နာမ သာသနသု အာယု၊ ဝိနယော ဦးတော် သာသန ဦးတော် ဟောတိ”--

လို့ဆိုထားတဲ့ အငွောကထာနှင့်အညီ ဝိနည်းဆိုတာ ဗုဒ္ဓသာသနတော်၏ အသက်ဖြစ်တယ်၊ ဝိနည်းတည်နေလျှင် သာသနတော်တဲ့ ပိန်းတည်တယ်၊ ဝိနည်းတည်တယ်တယ်မှ အဲဒီကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်မှာသာတည်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သာသနတော်ကို အလေးအမြတ်ပြုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သာသနတော်တည်တဲ့ရေးအတွက် ကိုယ်တိုင်လဲ ရှိရှိသော ကျင့်ဘို့လို ပါတယ်၊ ကိုယ်နှင့်စပ်ဆိုင်တဲ့ တပည့်များကိုလဲ ရှိရှိသောကျင့်အောင် ညွှန်ကြားတိုက်တွေးနှိုး လိုပါတယ်၊ အဲဒီ ရှိရှိသော ကျင့်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို မိန့်ကြားတော်မှုပါတယ်---

“ကူးစ ဘိက္ခာဝ ဘိက္ခာ၍ သီလဝါ ဟောတိ၊ ပါတီမောက္ဂသံဝရ သံရုံသော ဝိဟရတိ အာစာရ ဂေါ်ရသမွန္တာ အကုမ္ပဏီသွေးသွေး ဝန္တာဝန္တာ ဝန္တာဝန္တာ သမာဒါယ သီက္ခာတိ သီက္ခာပဒေသ”။

(အ ၁၊ ၂၃၇-စသည်)

ဘိက္ခာဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘိက္ခာ၍ ဤသာသနတော်၌ ရဟန်းသည်။ သီလဝါ၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပါတီမောက္ဂသံဝရ သံရုံတော့၊ ပါတီမောက်သီလဟူသော အပိတ်အဆိုဖြင့် ပိတ်ဆိုစောင့်စည်းလျက်။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏-တဲ့။

သီလနှင့် ပြည့်စုံစေရမယ်၊ သီလဆိုတာ ပါတီမောက်ဆိုတာ ဘူးကိုစောင့်ရှောက်လျှင် စောင့်ရှောက်တဲ့သူကို အပါယ်တေးစသည်မှ လွတ်မြောက်စေတတ်တဲ့ သီလပဲ၊ အဲဒါဟာ အကျဉ်းချုပ်ဆိုလျှင် ကိုယ်ဖြင့် မသင့်လျော်တဲ့ အမှုကိုမပြုဘဲ ကြုံရှောင်ခြင်းနှင့် နှုတ်ဖြင့် မသင့်လျော်တဲ့ စကားကို မပြောပဲ ကြုံရှောင်ခြင်းဆိုတဲ့ ဒီ J-မျိုးပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဒီပါတီမောက်သီလ လုံခြုံစော်ရှုံးရာ “အာစာရဂေါ်ရသမွန္တာ=ကောင်းသော အလေ့အကျင့်နှင့်လဲ ပြည့်စုံရမယ်၊ အပြစ်ကင်းသော ကျက်စားချဉ်းကပ်ရာ ဆက်ဆံရာနှင့်လဲ ပြည့်စုံရမယ်”တဲ့ အဲဒီမှာ ကောင်းသော အလေ့အကျင့်နှင့် အပြစ်ကင်းသော ကျက်စားရာတွေကတော့ အလွန်ကျယ်ဝန်းပါတယ်၊ ဝိသုဒ္ဓမာရိ သီလနံဒ္ဓသွေးသွေး (နှာ ၁၆၊ မြန်မာပြန် ၅၇-စသည်)မှာ ပြထားပြီး ရှိပါတယ်၊ အဲဒီမှာကြည့်က အပြည့်အစုံသိနိုင်ပါတယ်၊ အရှင်ဘုရားတို့လဲ အများအားဖြင့် ကြည့်ရှုလေ့လာပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

နောက်ပြီးတော့ ရှိရှိသောနဲ့ အပြည့်အစုံ ကျင့်ဘို့ရာကိုလဲ “အကုမ္ပဏီတွေသွေးသွေး=အကျော်မြှေ့ သေးငယ်လှသော အပြစ်တို့သော်လည်း။ ဘယ်သာရီ=ကြောက်ဘွယ်တေးကြီးဟု ရှုမြင်လျက် ကျင့်ပါ”တဲ့၊ ရဟန်းတော်များမှာ သင့်ရောက်နိုင်တဲ့ အာပတ်အပြစ်တွေက ဂုပ္ပါးရှိတယ်၊ အဲဒီ ဂုပ္ပါးထဲမှာ သေးငယ်တဲ့ အပြစ်ဆိုတာ အုတွက်နှင့် ဒုဇဈားသီအာပတ်ဆိုတာ မြင့်မြတ်တဲ့ ရဟန်းကို ယုတေသုံးတဲ့ဂုဏ်နဲ့၊ ယုတေသုံးတဲ့ ရဟန်းကို မြင့်မြတ်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ အပြောင်အပြကပြောခြင်းဖြင့် သင့်ရောက်တဲ့အာပတ်ပဲ၊ ယခုကာလမှာ ရဟန်းတော်အချင်းချင်း “အရှင်ဘုရားတို့က ဓမ္မကထိကကြီးပဲ၊ ဘုန်းကြီးတဲ့ ဆရာတော်ကြီးပဲ” စသည်ဖြင့် အပြောင်အပြကပြောလေ့ရှိကြတယ်၊ အဲဒါသတိပြုစရာ ကောင်းပါတယ်၊ ဒုက္ခန့်သင့်စရာအကြောင်းတွေကတော့ အများကြီးပါပဲ၊ အဲဒီ ဒုက္ခန့်အာပတ်တွေထဲမှာ ပဏ္ဏတိုံးဝေး အာပတ်က လောကဝဏဲ အာပတ်ထက်သေးငယ်တယ်၊ အဲဒီအသေးငယ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ပဏ္ဏတိုံးဝေး အာပတ်ပေမယ် ကျူးလွန်လိုတဲ့ စိတ်ဖြင့် ကျူးလွန်မိတဲ့ အာပတ်ဆိုလျှင် အပါယ်လေးပါး ကျရောက်စေနိုင်တယ်ဆိုတော့ အလွန်ကြောက်ဘွယ်တော်းပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အာပတ်အသေးအငယ်လေးပေမယ့် အလွန်ကြောက်ဘွယ် တေးကြီးအနေနဲ့ မြင်ပြီးတော့ အပြစ်ကင်းအောင် ကျင့်ရမယ်လို့ ဆုံးလိုပါတယ်၊ ဒုက္ခန့်ထက်ကြီးတဲ့ ပါဋ္ဌာန်သန့်၊ ပါစိတ်-အစရှိတဲ့ အာပတ်တွေကိုတော့ အထူးပြောစရာ မလိုတော့ပါဘူး၊ သာပြီး ကြောက်ဘွယ်ထင်ပြီးတော့ ကြုံရှောင်ကြဘို့ပါပဲ။

“သဒ္ဓါသာဓနာ ဟိ သော (ပါတီမောက္ခသံဝရော)”လို မိန့်ဆိုထားတဲ့အတိုင်း ပါတီမောက်သီလဆိုတာဘ ယုံကြည်မှ သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပြည့်စုံစေရတဲ့ သီလဖြစ်တယ်၊ သဒ္ဓါတရားအားကောင်းယင် ဒီသီလကိုကျင့်သို့ရာ ဝန်မလေးဘူး၊ တရားအား ထုတ်တဲ့ပိုဂိုလ်တွေမှာ သဒ္ဓါတရားဟာ သာမဏ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာထက် အားကောင်းသင့်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်ထား ကြတဲ့ အရှင်မြတ်တွေဟာ “သူတပါးတွေက မကျင့်တောင်မှ ငါတို့ကတော့ ကျင့်မယ်”လို နှလုံးသွင်းပြီး ဝိနည်းကို အထူး သဖြင့် ရုရှိသေသေ ကျင့်သွားကြဘို့ပါပဲ။

ယခုနေအခါမှာ အများအားဖြင့် ပေါ်လျော့နေတတ်ကြတာကတော့ မြို့ထဲ ရွာထဲ သက်နှစ်ရရှိတဲ့ သိက္ခာပုဒ်, စက္ခာပြန့်
စောင့်စည်းရတဲ့ သိက္ခာပုဒ်-ဒီလိုသိက္ခာပုဒ်တွေမှာ ပေါ်လျော့နေတတ်ကြတယ်၊ ရွှေငွေကိုင်ခံမှုနဲ့စပ်တဲ့ သိက္ခာပုဒ်, ထိုခြေး
ရေးနဲ့စပ်တဲ့သိက္ခာပုဒ် ဒီလိုသိက္ခာပုဒ်တွေမှာလဲ ပေါ်လျော့နေတတ်ကြတယ်၊ တောင်းရမ်းအလူခံမှန်စပ်တဲ့ သိက္ခာပုဒ်, ဒကာ
ဒကာမများအား ဧည့်ခံရေး, ဆက်လံရေးနှင့်စပ်တဲ့ သိက္ခာပုဒ် ဒီလိုသိက္ခာပုဒ်တွေမှာလဲ ပေါ်လျော့နေတတ်ကြတယ်၊ တချို့မှာ
ဆိုယင် ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်, ပထဝိခဏနသိက္ခာပုဒ်, သာမံပက္ခသိက္ခာပုဒ် ဒီလို သိက္ခာပုဒ်တွေမှာတောင် ပေါ်လျော့နေတယ်
လို့ ကြားရတယ်၊ အရှင်ဘုရားတို့, တပည်တော်တို့ ကမ္မာနားပို့ပတ်ဆိုင်ရာဘက်ကတော့ အဲဒီလိုဟာမျိုးတွေကိုလဲ မဆုတ်
မယွင်းရအောင် အလေးပြုပြီး စောင့်ရှောက်ကြဘို့ လိုပါတယ်၊ အဲဒီလို အသေးအဖွဲ့မှ စံး ကျင့်စရာ ဟူသမျှတွေကို အကြောင်းမဲ့
ကျင့်ဘို့ရာ မြတ်စွာဘူးရာ---

“အကျမတ္ထာသု ဝဇ္ဇာသု ဘယဒသာတီ=အကျမှုမျှ အလွန်သေးငယ်လှသော အပြစ်တို့၌သော်လည်း အပါယ်လား ကြောင်း ကြောက်ဖွံ့ဖြိုးကောင်းသည့် အေးကြီးဟု ရှုမြင်လျက်။ သိက္ခာပဒေသု၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ သမာဒါယ၊ ကျင့်ဖွယ်ဟူသမျှ ကို အကြွင်းမဲ့ ဆောက်တည်၍။ သိက္ခာတို့ ကျင့်၏”လို့ မိန့်တော်မူခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီမှာ ကျင့်ရမယ်, ကျင့်လေ့-လို့ ဒီလို တိုက်တွန်းချက် တိုက်ရိုက်မပါပေမယ့် “ဘုရားဟောဟူက အာဏာလိုပါမြဲ” ဆိတ္တဲ့ နေထိုနည်းအရအားဖြင့် “ကျင့်ရမယ်, ကျင့်လေ့”ဟူ၍ပင် ဆိုလိုတယ်လို့ ယူရပါတယ်၊ မူလပဲ့ကာသ အာကခေါ်ယျ သုတေသနတော့ “သမာဒါယ သိက္ခာထ သိက္ခာပဒေသ=သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကျင့်စာဟူသမျကို အကြောင်းမဲ့ဆောက်တည်၍” ကျင့်လေ့လို့ တိုက်ရိုက်ပ တိုက်တွန်းထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သိက္ခာပုဒ်တွေနဲ့စပ်ပြီး ကျင့်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတော်မပါတယ်၊ အဲဒီဘုရားမိန့်ခွန်းတော်အတိုင်း ဝိနည်းကို ကိုယ်တိုင်လ အလေးပြပြီး ကျင့်သုံးကြဘို့၊ တပည့်များကိုလ အလေးပြပြီး ကျင့်သုံးအောင် ညွှန်ကြေးဆုံးမကြဘို့ ဘုရားတပည့်တော်က ထပ်မံပြီး သတိပေးပါတယ်။

ဒီရန်ကုန် သာသနာရိပ်သာများဆိုယင် အရှင်ဘုရားတို့ တွေ့မြင်နေကြတဲ့အတိုင်းပဲ ဝိနည်းကိုအလေးပြတဲ့အပြင် အပို့စွာ၊ သန္တာ့၊ သလ္းခ ဂုဏ်များနှင့်လဲ ပြည့်စုံတန်သမျှ ပြည့်စုံအောင် ဆေးလိပ်သောက်ခြင်း ဂွဲးစားခြင်း ဆေးဝါးခြင်း များကိုပါ ကြည့်ရောင်နေကြပါတယ်၊ အဲဒီလိုကြည့်ရောင်နေကြတဲ့အတွက် ဆေးလိပ်၊ ကွမ်း၊ ဆေးတို့နှင့်စပ်ပြီး ကိစ္စပလိုောက နည်းခြင်း၊ ပါသာဒိုကဖြစ်ခြင်း အစရှိသောအကျိုးများကို ယခုလက်ငင်းပဲရနေကြပါတယ်၊ ဒီရိပ်သာက ခွဲထားတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာနတွေမှာလဲ ဒီအချိုးအစားအတိုင်း ကျင့်သုံးနေကြတာကို ကြားသိရလို့ ဝမ်းမြောက်ပါတယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတွေ အကုန်းလုံး ဒီအတိုင်း ကျင့်သုံးသွားကြမယ်ဆိုယင် မိမိတို့အတွက်ရော၊ ပင့်ပတိသာသနာအတွက်ရော အကျိုးများဖွယ်ရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဝိနည်းကို အလေးဖြေသည့်ပြင် ပါသာဒိုကရှေ့မြောက်စေနိုင်တဲ့ အကျင့်များကိုလဲ အားပေးကျင့်သုံးနိုင်ကြပါစေလို့ ဘုရားတပါန်းတော်က မြန်လင့် တော့နှင့်တပါတယ်၊ အဲဒါဟာ ယမန်နှစ်က ပြောခဲ့တဲ့ ဝိနည်းဆိုင်ရာ ဉှုဝါဒပါပဲ။

အဲဒီလောက်ဆိုယင် ပိန်ည်းအလေးပြုရေးမှာ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ၊ ဒါပေမယ့် အကြောင်းတခုက ပေါ်လာလို့ အဲဒါနဲ့ စပ်ပြီး နဲ့နဲ့တော့ ထပ်ပြာရှုံးမယ်၊ လွန်ခဲ့တဲ့ ယခုနှစ် တန်ဆောင်မှန်းလတဲ့ မဟာစည် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ တပါးက မန္တလေး တောင်မြို့၊ ဆရာတော်ကြီး တပါးထဲ သွားပြီးကန်တော့တယ်၊ အဲဒီအဝါမှာ အဲဒီဆရာတော်ကြီးက ဉာဏ်ဒစ်ကားတရာ့ကိုပြော လိုက်တယ်၊ ချိုးမြောက်လိုတဲ့သောနဲ့ ပြောတယ်လို့ပဲ ယူဆပါတယ်၊ ဘယ်လို့ ပြောလိုက်သလဲဆိုတော့ “အဲဒီ အနီးအပါးမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာတရ ရှိပါသတဲ့ အဲဒီရိပ်သာက ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာဘုန်းကြီးဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်တန်း တက်ခဲ့ပြီးတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပြန်ပါသတဲ့ အဲဒီဘုန်းကြီး ပုံတော်မှုသွားတဲ့အခါ အဲဒီ ရိပ်သာမှာ တအော်ချောက်နေပါသတဲ့၊ ဒါကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေ ကို ကြည့်ပြီး လုပ်ကြပါသို့” လို့ ဉာဏ်ဒစ်ကား ပြောကြားလိုက်ပါသတဲ့ ဘယ်ဂိဏ်းကဏာက ကမ္မဋ္ဌာန်းဘုန်းကြီးကို ရည်ပြီး ပြောသလဲမသိပါဘူး၊ သူ့ကျောင်းတိုက်အနီးအပါးဖြစ်တဲ့ အဲဒီမြို့နယ်ထဲမှာ မဟာစည်ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာတော့မရှိပါဘူး၊ ဒါကြောင့် မဟာစည်ဂိဏ်းထဲကတော့ ဟုတ်ဟန်မတုပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အဲဒီဆရာတော်ကြီးရဲ့၊ ဉာဏ်ဒစ်ကားဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာတွေကို ချိုးမြောက်လိုတဲ့ သောာနဲ့ ပြောတယ်လို့ပဲ ယူဆပါတယ်၊ အလွန်အဖိုးတန်တဲ့ကား၊ အကျိုးများတဲ့ စကားပဲ လို့ ယူဆပါတယ်၊ အဲဒီလို့ စကားကို ကြားရတော့ ဘုရားတပည့်တော်တို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘုန်းကြီးများက ဝိနည်းသိက္ခာအကျင့်ကို ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင်၊ သီလသိက္ခာကို လုပြုသည်ထက် လုပြုအောင် ရှိရှိသေသေ စောင့်ရောက်သွားကြဘို့ပါပဲ၊ အဲဒီ လို့ကားကို ကဲ့ရဲ့နှိမ်ချလိုတဲ့ သောာနဲ့ ပြောတောင်မဲ ဘုရားတပည့်တော်တို့ ဘက်ကတော့ အဲဒီလို့စကားကို အကျိုးများစေ နိုင်တဲ့ စကားပဲလို့သာ မှတ်ယူပြီးတော့ မိမိတို့ဘက်က ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်သွားကြဘို့ လိုပါတယ်။

မဟာစည်ဉာဏ်၏အခံ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနရှိပ်သာတွေမှာတော့ အမြတ်လိုက်နာ ကျင့်သုံးဘို့ စည်းမျဉ်းဥပဒေစာအပ် ကလေးများ ရှိနေတာပဲ၊ အဲဒါကလဲ ယခုမှ ထုတ်တဲ့စာအပ် မဟုတ်ပါဘူး၊ ကြာလှပပါပြီ၊ ၁၃၁၄-ခုနှစ်ကတည်းက ထုတ်ဝေထားပါတယ်၊ အဲဒီ ဥပဒေထဲမှာ ဝိနည်းဆိုင်ရာရော၊ သုတ် အဘိဓမ္မာတရား ဆိုင်ရာရော ကျင့်ဘို့ရာတွေကို စုစုပေါင်လင် ညွှန်ပြထားပါတယ်၊ အဲဒီ စည်းမျဉ်းဥပဒေ စာအပ်ကိုလဲ ကြည့်ရှုကြပါ၊ ကြည့်ရှုပြီးတော့ အဲဒီ အတိုင်းပဲ လိုက်နာပြီး ကျင့်ကြပါ၊ အဲဒီ ဥပဒေထဲမှာ လိုနေတာရှိယင်လဲ ဖြည့်စွက်ရအောင် ဖော်ပြကြစေလိုပါတယ်၊ အဲဒီစည်းမျဉ်းဥပဒေစာအပ်ကို ဟိုဉာဏ်ဝေးပေးတဲ့ ဆရာတော် ကြီးထံကိုလဲ “လိုနေတာရှိယင် ဖြည့်စွက်ဖို့ ညွှန်ကြားတောင်းပန်ပြီး ပို့လိုက်ရညီးမယ်၊ အဲဒီ ဥပဒေဟာ ဘုရားတပည့်တော် တို့အမြင်နဲ့ဆိုယင်တော့ အားလုံး ပြည့်စုံနေပါတယ်၊ ပါတီမောက် ဝိနည်းကိုလဲ အပြည့်အစုံ စောင့်ရောက်ဖို့ ညွှန်ပြ ထားပါတယ်၊ သုတ္တန်ဆိုင်ရာ ကိုလေသာပယ်ရေးနှင့်တက္က ပါသာဒိုက္ခကြာက်တဲ့ ကျင့်ဝှတ်တွေလဲ ကျင့်ဘို့ ညွှန်ကြားထားပါတယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘုန်းကြီးမဟုတ်ယင် အဲဒီဥပဒေအရ အပြည့်အစုံကျင့်ဘို့ လွယ်လှမယ် မဟုတ်ပါ ဘူး။”

ဘုရားတပည့်တော်တို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘက်က ဘုန်းကြီးများကို အပြင်ဘက် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အထင်သေးတတ်ကြပါတယ်၊ ပါတီမောက် ရရှုလားလို့တောင် မေးတတ်ကြပါတယ်၊ ဘုရားတပည့်တော်တို့က ရပါတယ်၊ ပြန်ပြပါမယ်လို့ ရရှုရင့်ရင့် ဝန်ခံနိုင်ဘို့ လိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပါတီမောက်ကိုလဲ နှုတ်တက်ဆောင် ထားကြစေလိုပါတယ်၊ ဂုဏ်တပတ် ဖြစ်စေ၊ ၁၅-ရက်တပတ် ဖြစ်စေ၊ တလမ် တပတ်ဖြစ်စေ ကုန်သွားအောင် ပါတီမောက်ကို နေ့စဉ် ပိုင်းပိုင်းပြီး ချတ်နေလျှင် ပါတီမောက်ကို နှုတ်တက် ရနေနိုင်ပါတယ်၊ ဘုရားဝတ်တက်ရင်း အဲဒီလို တပိုင်းတပိုင်း ချတ်နေရုံနဲ့ပင် အဲဒီကိုစွဲ ပြီးနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီလို ပါတီမောက်ကို အားဖြင့်လဲ ဝိနည်းကို အလေးပြုကြ စေလိုပါတယ်။

(၁၃၃၄-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့၊ ရန်ကုန်မြို့ သာသနူရှိပ်သာ ၂၄-ကြိမ်မောက် နှစ်ပတ်လည်အကြိုန်းမြန်ကြားတော်မှုသည်။)

ဝန်ည်းသိက္ခာပွဲ

(ဤ ထိပါဒကထုတ္တ သက်နှုန်းဝတ်ရုံမှူး=ပရီမဏ္ဍာလသိက္ခာပွဲ၊ အကပ်ခံမှူး=ပဋိဂါဟက သိက္ခာပွဲလာ အမိပ္ပါယ်များကို စနစ်တကျ ဖော်ပြုလျက် ထိပါဒစကား မိန့်ကြားတော်မူထားသည်။)

(၁၃၃၅-ခန့်စာ ပြာသို့လပြည့်ကျော် ၁၅-ရက်နေ့)

ဒီနေ့တော့ ဝန်ည်းသိက္ခာပွဲနဲ့ စပ်ပြီးတော့ နဲ့ ပြောပါမယ်၊ ဝန်ည်း သိက္ခာပွဲဆိတ်ဘာ ရဟန်းတော်များ အသက်ကဲ့သို့မှတ်ယူပြီးတော့ ကျင့်သုံးစောင့်ရောက်ရမယ့် ဘုရားဥပဒေတော်တွေပဲ၊ သိက္ခာပွဲကို စောင့်ရောက်နေလိုက်ယင် ရဟန်းသီလတွေစင်ကြယ်နေပါတယ်၊ အသက်ရှင်နေပါတယ်၊ ဝန်ည်းသိက္ခာပွဲတွေကို မစောင့်ရောက်ယင်တော့ လုံးလုံးလဲပျက်စီးသွားနိုင်တယ်၊ လုံးလုံး မပျက်စီးတောင်မှ တရီ့တဝ်က မစောင့်ရောက်နိုင်တဲ့ အပိုင်းက သီလတွေ ချွတ်ယွင်းသွားနိုင်ပါတယ်။

ဒီပြင်နေရာထက် တရားအားထုတ်တဲ့ နေရာဆိတ်တော့ ပို့ပြီးအရေးကြီးပါတယ်၊ တရားအားထုတ်တဲ့နေရာမှာ ဝိသုဒ္ဓိ ၇ပါး ရှိတဲ့အနက်က သီလစိသုဒ္ဓိဆိတ်ဘာ ရွှေးဦးစွာပြည့်ရုံရမယ်၊ သီလစင်ကြယ်ဘို့ရာက ပင့်မအရေးကြီးတာပဲ၊ သီလစင်ကြယ်မှ စိတ်စင်ကြယ်တယ်၊ စိတ်စင်ကြယ်မှ စိတ္တဝါသုဒ္ဓိဖြစ်မှ ပညာဝိသုဒ္ဓိ ငါးပါးတွေ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီတော့ သီလက အရေးအကြီးဆုံးပဲ။

သီလထဲမှာလ အများသိတဲ့ သိက္ခာပွဲနဲ့ အများမသိတဲ့ သိက္ခာပွဲလို့ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်၊ အများမသိတဲ့ သိက္ခာပွဲက ချွတ်ယွင်းနေသော်လဲ ဘေးပုဂ္ဂိုလ်ကမသိဘူး၊ အများသိတဲ့ သိက္ခာပွဲကတော့ ချွတ်ယွင်းနေယင် ဘေးကပုဂ္ဂိုလ်ကလသိတယ်၊ ဒါကြောင့် အများသိတဲ့သိက္ခာပွဲကို အထူးကုန်ကိုရတယ်၊ ဒီသာသနုံရိပ်သာမှာ သက်နှုန်းရုံမှုနဲ့စပ်ပြီးတော့ ဥပဒေလ ထုတ်ထားပါတယ်၊ ဘုရားသွားတယ် ဆုံလိုက်ယင် သက်နှုန်းမရုံပဲလ ဝန်ည်း အရကတော့ သွားနိုင်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့်လို့ လူတွေအမြင်အားဖြင့်တော့ သက်နှုန်းမရုံပဲ သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို အပြစ်မြင်တယ်၊ ဒီကိုယ်တော်သက်နှုန်းမရုံပဲနဲ့ အရပ်ထဲလျှောက်လယ်နေတယ်၊ ဝန်ည်း သိက္ခာပွဲ မရှိသေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပလို့ ထင်မှတ်တတ်တယ်၊ ထင်မှတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လ အပြစ်ဖြစ်တာပဲ၊ ထင်မှတ်ခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လ ရှုတ်သိက္ခာ ကျဆင်းတဲ့သော့ ရှိတာပဲ၊ သက်နှုန်းရုံသွားတာကတော့ ကြည်ညိုဘွယ်လဲ ရှိတယ်၊ လမ်းမှာ တွေ့ဦးတော့ သက်နှုန်းရုံသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိတ်တော့ အရှိအသေ ပေးတတ်တယ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်ထဲကလ အရှိအသေ ပေးတတ်တယ်၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲကလ အရှိအသေ ပေးတတ်တယ်၊ အဲဒီတော့ ကိုယ့်သိက္ခာကို စောင့်ရောက်ရာလ ကျပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘယ်သွားသွား “ကျောင်းထဲက ထွက်လိုက်ရင် သက်နှုန်းရုံသွားဘို့” ဆုံပြီး ဥပဒေထုတ်ထားတယ်။

ကျောင်းတွင်တော့ ပရီမဏ္ဍာလသိက္ခာပွဲအရ ရုံပဲမှာ အများက တရီ့ပြီးဖြစ်နေတဲ့အတွက် ခဏာခဏပဲပြောနေရတယ်၊ ပရီမဏ္ဍာလ=အဝန်းသိညီ သင်းပိုင်ဝတ်ပုံကတော့ဖြင့် အဝန်းသုံးပါး ဖုံးပြီးတော့ လုံခြုံအောင် ဝတ်ရမယ်၊ ဇကသီရိယင်တော့ ချက်လုံအောင် ဖုံးပြီးဝတ်ဘူး၊ ဇကသီရိယင်တော့ ချက်ကပေါ်တတ်တယ်၊ အဲဒီလိုချက်အဝန်းလ မပေါ်အောင် လုံအောင်ဝတ်ရမယ်၊ အဲဒီ နာသီမဏ္ဍာလ=ချက်ကို လုံခြုံစေတာပါပဲ၊ နောက်ပြီး ဇာန်မဏ္ဍာလ=ဒုးဝန်းနှစ်ခုလ လုံစေရမယ်၊ ဒုးဝန်းနှစ်ခုအောက် လက်ရှုစ်သစ်လောက် ချုပြီးတော့ ဝတ်ရမယ်၊ ဒီထက်ပုံပြီးတော့ အရှည်ကြီးလဲ ချုပြီး မဝတ်ရဘူး၊ ဇကသီရိတဲ့အခါ ဂိုဟိပါရာက-ခေါ်တဲ့ လူတို့၏ ရုံမှုနဲ့၊ လူတို့၏ ဝတ်ပဲ မရုံရဘူးတဲ့၊ ရွှေးတုန်းကတော့ လူတွေကလ ရဟန်းများလိုပဲ အပေါ်ရုံဆိတ်ဘာကို ရုံနေကြတာပဲ၊ အကြိုပေါ်လာတာက နောက်ပိုင်းကျမှုပဲ၊ ဘုရားလက်ထက်ဆီက ရုံကြပုံတွေကတော့ ရဟန်းများလိုပဲ ကိုယ်ရုံအဝတ်ကြီးတွေ ခြေရုံပြီး နေကြတယ်၊ လူတွေ ဟိုတုန်းက ရုံကြပုံတွေကတော့ ထူးတာတွေ အများကြီး ရှိပါတယ်။

“ဥဘော အန္တာ သမဲ့ ကတ္တာ ပါရာပန် ပရီမဏ္ဍာလပါရာပန် နာမ”။

ဥဘော အန္တာ အထောင်အစွဲနှုန်း နှစ်ခုတို့ကို သမဲ့ကတ္တာ၊ အညီပြု။ ပါရာပန်၊ ရုံခြင်းသည်။
ပရီမဏ္ဍာလ ပါရာပန်နာမ၊ အဝန်းညီစွာ ရုံခြင်းမည်။

အဲဒီမှာ “ဥဘောအန္တာ” အရ အထက်အစွဲနှုန်း၊ အောက်အစွဲနှုန်း နှစ်ခုလုံးကို ယူနိုင်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ်လို့ အထက်အစွဲနှုန်း နှစ်ခုက မည်ပဲနဲ့၊ အောက်အစွဲနှုန်းနှစ်ခုကသာ ညီလို့ မဖြစ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် အထက်အစွဲနှုန်းနှစ်ခု ညီတာကိုပဲ ယူရမှုပဲ၊ ဘာကြောင့်တုံး-ဆုံးတော့ သုပ္ပါန္တန္တန္တသိက္ခာပွဲ ကျတော့လ ဒီအတိုင်း ဆုံထားလိုပါပဲ။

“ဥဘော အန္တာ သမဲ့ ကတ္တာ ပဋိသံပရီတွာ” တဲ့။

“ဥဘော အန္တ၊ အထက်အစွမ်း နှစ်ခုတို့ကို။ သမ ကတ္တာ၊ အညီပြချု။ ပဋိသံယရိတ္တာ၊ ခေါက်လိပ်ပြီးတော့ ရုရမယ်” တဲ့၊ သူပွဲ့စွဲနဲ့ သိက္ခာပုဒ်အရ သက်န်းရုပြီးတော့ ရွာထဲသွားတဲ့အခါ အထက်စွမ်း နှစ်ခုကို အညီပြပြီးတော့ လိပ်ပြီး ရုရမယ် တဲ့၊ ပရိမဏ္ဍာလသိက္ခာပုဒ်အရ “ပဋိသံယရိတ္တာ” လို့ မပါဘူး၊ ဒါကြောင့် မလိပ်ပဲလ ရုနိုင်တယ်၊ လိပ်ပြီးတော့ ရုယ်လဲ အပြစ်တော့မရှိပါဘူး၊ လိပ်ပြီးတော့ရုယ် ပိုပြီးတော့ သပ်သပ်ယပ်ဖြစ်တာပေါ့။ အရေးကြီးတာကတော့ လက်ဝဲ လက်မောင်း ပေါ်မနေဘို့က အရေးကြီးတာပါပဲ၊ အမြဲတမ်း ရုနေကျအတိုင်း ရုရာမှာ အောက်အစနှစ်ခု ညီညီညွတ်ညွတ် ဖြစ်နေလို့ရှိယင်လ အပြစ်မရှိဘူးလို့ ဆိုရမှာပါပဲ၊ ဒါပေမယ်လို့ လက်ဝဲ လက်မောင်း မပေါ်ဘို့ကတော့ အရေးကြီးပါတယ်။

“ကံသပါရုပနေနာ၊ လက်ဝဲပုံးကို ဖုံး၍ ရုခြင်းဖြင့်။ ပါရတဲ့၊ ရုခြင်းကို မြှုလတ်သော်။ ပါ့ဗိုကာရကာ ဘို့က္ခာ၊ ပါ့ဗိုကာရကာ ရဟန်းသည်။ ဝါမောဟု့၊ လက်ဝဲ လက်မောင်းကို။ ဝိဝရရိတ္တာ၊ ဖွင့်၍။ စီဝရုံးသက်န်းကို။ အံသက္ကာ ပုံးစွမ်းထက်။ အာရောပတိ၊ တင်တယ်” တဲ့၊ အဲ-ဘယ်ဘက် လက်မောင်းကို ဖော်ပြီးတော့ သက်န်းကို ပခုံးစွမ်းပေါ်တင်ပြီး ရုတယ် တဲ့၊ အများအားဖြင့် အဲဒီလို့ ရုတာတွေက များနေပါတယ်၊ အဲဒါ ပါ့ဗိုကာရကာ ရုန်ည်းတဲ့။ စဝံအပါရုပိတ္တာ=အဲဒီ ပါ့ဗိုကာရကာ ရုန်ည်းကို မရုရာဘူးတဲ့။

ဘုရားအရိုအသေပြုတဲ့အခါ, ဆရာသမား အရိုအသေပြုတဲ့အခါ, ဘုရားရှေ့၊ ဆရာသမားရှေ့၊ သံယာတော်တွေရှေ့၊ သံယာတော်တွေထဲမှာ အစည်းအဝေးဝင်တဲ့အခါ အဲဒီလို့ အခါကာလတွေမှာ လက်ဝဲ လက်မောင်း မပေါ်ဘို့ အရေးကြီးပါတယ်၊ ပကတိရိုးရှိုး ရုလို့ရှိယင်လ လက်ဝဲ လက်မောင်း မပေါ်ယင်တော့ အပြစ် ရုရာဘူးလို့ ဆိုရမှာပါပဲ၊ သို့သော်လ ပကတိ ရုတဲ့အခါမှာ လက်ဝဲ လက်မောင်းက များသောအားဖြင့် ပေါ်နေတတ်တယ်၊ အချို့က သက်န်းကို စုပြီး ပခုံးပေါ်မှာ တင်ထားတဲ့၊ လက်ဝဲလက်မောင်းဟာ အကုန်းလုံးပေါ်နေတဲ့၊ ပါ့ဗိုကာရကာ-ရဟန်း ရုန်ည်းမျိုး ဖြစ်နေတယ်၊ အဲဒီလို့ ရုတာဟာ ပရိမဏ္ဍာလ-မဖြစ်ဘူး၊ ပရိမဏ္ဍာလ ရုန်ည်းထဲ မပါဘူးတဲ့၊ အဲဒါကို မကြားဘူး၊ မသိဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သတိပြုကြဟိုပါပဲ၊ အများက လက်ဝဲလက်မောင်းဖော်ပြီးတော့ ဒီလို့ရုံးကြတယ်၊ သာမန်ဦးပွဲ့ငွေးကလေးတွေတောင်မဟုတ်ဘူး၊ တချို့ဆရာတော်ကြီးတွေလ ဒီလို့လက်ဝဲလက်မောင်းဖော်ပြီး ရုနေကြတာပါပဲ၊ အဲဒီအဋ္ဌကထာကုံး သတိမပြုမိလို့နဲ့တူပါတယ်၊ သေခါယဆိုတော့ အသေးအသိမ် သိက္ခာပုဒ်တွေထင်ပြီး ကရမစိုက်ကြဘူးနဲ့ တူပါရဲ့၊ အဲဒီမှာ သေသေချာချာ အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ထားတာ “အဲဒီ လက်ဝဲလက်မောင်း မပေါ်အောင် လုံအောင် ရုရမယ်” တဲ့၊ ဒါက အရေးကြီးတယ်။

အခု ဒီသာသာနှုပ်သာမှာ ရုန်ည်းအတိုင်း သက်န်းရဲ့ အထက်ဘက်က ထောင့်အစွမ်းနှစ်ခုကို အညီပြပြီးတော့ လက်ဝဲလက်မောင်းကို လိပ်ပြီး ရုလိုက်လို့ရှိယင်တော့ လက်ဝဲ လက်မောင်း လုံသွားမှာ သေချာပါတယ်၊ သက်န်းနှစ်စွမ်းမဟုတ်ပဲ လက်ဝဲဘက်က တစ်ထဲလ လက်ဝဲ လက်မောင်းကို ရှစ်ပတ်ပြီး ရုလိုက်လို့ရှိယင် အဲဒါလဲ လုံတာပါပဲ၊ အဲဒါလဲ အပြစ်ကင်းတာပါပဲ၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအဖြတ် ထဲမှာလ ရှိပါတယ်၊ သူပွဲ့စွဲနဲ့ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်မှာလ “ဥဘော အန္တ သမကတ္တာ” လို့ပဲ ဆိုထားတယ်၊ ဒီတော့ ဘာထူးတုံးဆိုယင် သူပွဲ့စွဲနဲ့သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်မှာလ “ဥဘော အန္တ သမ ကတ္တာ” လို့ပဲဆိုထားတယ်၊ အဲဒီကလေး မပါဘူး၊ ဒါလောက်ပဲ ထူးတယ်လို့ ဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်ဆိုထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပရိမဏ္ဍာလ သိက္ခာပုဒ်မှာ တော့ မခေါက်မလိပ်ပနဲ့၊ ရုယင်လ အပြစ်မရှိဘူး၊ သို့သော် သက်န်းအစနှစ်ခုကို ညီအောင် လုပ်ဘို့ကတော့ အဋ္ဌကထာတဲ့မှာ တိုက်ရှိပါနေပါတယ်၊ အထူးအားဖြင့်တော့ ပါ့ဗိုကာရကာရဟန်းလို့ လက်ဝဲလက်မောင်းကို မပေါ်စေဘို့က အရေးကြီးပါတယ်။

ပုံစံအားဖြင့် အထောက်အထားလိုချင်လို့ ရှိယင်တော့ ဘုရားဆင်းတုတော်တွေမှာ ကြည့်ပါတဲ့၊ ဘုရားဆင်းတုတော်တွေမှာ လက်ဝဲလက်မောင်းက အခုပြာခဲ့တဲ့အတိုင်း လုံနေပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် တချို့ ဆင်းတုတော်တွေမှာ အဲဒီလို့ လက်ဝဲ လက်မောင်းမလုံပနဲ့၊ ထူးတယ်ထူးတယ်၊ နဲ့နဲ့ပါးပါးတော့ ရှိတယ်၊ အဲဒါကတော့ နဲ့နဲ့ပေါ်ပါး အဲဒီပြုပဲ၊ ပရိမဏ္ဍာလ သိက္ခာပုဒ်အရ ယခုလို့ သံယာစည်းဝေးတဲ့အခါ, အရိုအသေပြုတဲ့အခါမှာ လက်ဝဲလက်မောင်း လုံဘို့က အရေးကြီးပါတယ်။

အကပ်ခံခြင်း

နောက်တရ အကပ်ခံတဲ့ အခါကာလတွေမှာ သတိပြုဘို့ပါပဲ၊ အဲဒါကလ အရေးကြီးပါတယ်၊ စားစရာ၊ သောက်စရာ တွေ ဆိုလိုရှိယင် မကပ်ပနဲ့ မကိုင်ရဘူး၊ မကပ်ပနဲ့ ကိုင်ရနဲ့ပဲ အဲဒီ ကိုင်တဲ့ရဟန်း မသုံးဆောင်ကောင်းတော့ဘူး၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သရက်သီးတို့၊ မရန်းသီးတို့ကို ကောက်လာပြီးတော့မှ အကပ်ခံပြီးစားတယ်၊ အဲဒီလို မလုပ်ရဘူး၊ သရက်သီး ကောက်လာစဉ်က ကိုရင်များအား ပေးမယ်၊ ဒကာ ဒကာမတွေအား ပေးမယ်လို့ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ကောက်လာယင်တော့ အပြစ်မရှိပါဘူး၊ ကောက်လာပြီးတော့ အဲဒီ ကိုရင်တို့၊ ဒကာ ဒကာမတို့ကိုပေး၊ အဲဒီ ကိုရင်တို့၊ ဒကာ ဒကာမတို့က ပြန်ကပ်လှယင်တော့ စားကောင်းပါတယ်၊ အပြစ်မရှိပါဘူး၊ အဲဒီ လို မဟုတ်ပဲ ကိုယ်စားဘို့ရာ အတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ကောက်လာယင်တော့ အဲဒါကို အကပ်ခံပြီး စားပေမယ့် အပြစ်မကင်းဘူး၊ မအပ်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် စားဘွဲ့၊ သောက်ဘွဲ့တွေဆိုတာ အကပ်မခံပဲ မကိုင်ရဘူး၊ တချို့က လက်ဆော့တယ်၊ အကပ် မခံရသေးတဲ့ ဥစ္စကို ကိုင်တယ်၊ အိုးတို့ ခွက်တို့ကို သွားပြီးတော့ ဖွင့်ကြည့်တယ်၊ အဲဒီလို မလုပ်ရဘူး၊ စားစရာ၊ သောက်စရာကလေးတွေ ကိုင်ကြည့်တယ်၊ အဲဒီလို မကြည့်ရဘူး၊ ကာလိုက လေးပါးစလုံးပဲ မကပ်ရသေးယင်း မကိုင်ရဘူး၊ ကိုင်မိလို့ ရှိယင် မသုံးဆောင်ကောင်းတော့ဘူး၊ ရွှေလိုက်၊ ပြင်လိုက်ယင်တော့ အဲဒါကို ဘယ်ရဟန်းမှ မသုံးဆောင်ကောင်းတော့ဘူး။

အကပ်ခံတဲ့ နေရာမှာလ အကပ်မြောက်ကြောင်း အိုး ငါးပါးရှိတယ်--

**“ဒါတုကာမှ ဘိဟာရော စ၊ ဟတ္ထပါသေ ရှာကွေမဲ့
တို့ အေန္တ နှီးမှာ ဂါးပါး ပွဲကြောင်း ပုံးပါးပြီး”**

“ဒါတုကာမှ ဘိဟာရော=ပေးလို့၊ ကပ်လိုတဲ့စိတ်နဲ့ ရှေးရှုဆောင်ရမယ်” ဒါက အိုးတပါး၊ “ဟတ္ထပါသေ=ဟတ္ထပါသ်အတွင်းလ ရောက်ရမယ်” ဒါက အိုးတပါး၊ “ဤရှာကွေမ=အား အလယ်အလပ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မနိုင်တဲ့ ပစ္စည်းလဲ ဖြစ်ရမယ်” အင်မတန်အားကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကာယဗ္ဗလ လေ့ကျင့်ထားလို့ သိပ်အားကောင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မ-နိုင်တဲ့ ပစ္စည်း၊ ဒီလို မဟုတ်ရဘူး၊ အားနဲ့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်-အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ် မ-နိုင်တဲ့ပစ္စည်း၊ ဒီလိုလ မဟုတ်ရဘူးတဲ့ အလယ်အလပ် မှန်တမ်း အားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်ထဲ ချိမြောက်နိုင်တဲ့ ဝေါးပစ္စည်း ဖြစ်ရမယ်-တဲ့ ဒါက အိုးတပါး၊ သုံးပါးရှိသွားပြီး “တို့အေန္တ=ကိုယ်ဖြင့်၊ ကိုယ်နှင့်စပ်တဲ့ ပန်းကန်၊ ခွက်စသည်ဖြင့် ပစ်လွတ်ပေးခြင်း ဖြင့်-ဒီလို သုံးနည်းဖြင့် ပေးခြင်း၊ ကပ်ခြင်းက အိုးတပါး၊ “ခွဲ့ခာ ဂါးပါး ကိုယ်ဖြင့် လက်ခံကာ၊ သပိတ်စသည်ဖြင့် လက်ခံကာ ဒီနှစ်နည်းဖြင့် အကပ်ခံခြင်း” က အိုးတပါး၊ ပေါင်း အိုးငါးပါး ညီညွတ်မှ အကပ်မြောက်တယ်။

အဲဒီအိုးတွေထဲမှာ ဘာကချွေတ်ယွင်းတတ်သလဲဆိုလိုရှိယင် ဟတ္ထပါသ်အတွင်းဆိုတာက ချွေတ်ယွင်းတတ်တယ်၊ ထိုင်နေတဲ့ ရဟန်း၏ နေရာက တတောင်လောက ယူလိုက်တွေ့ ကြားထဲမှာ တတောင့်ထွားပဲ ကျွန်းတယ်ဆုံးလဲ ကိုယ်အို့နဲ့ ကပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အစဆုံး အောက်မှာ ထိနေတဲ့ ကိုယ်အိုး၊ အဲဒီကြားမှာ တတောင့်ထွားသာ ရှိရမယ်၊ အောက်က ထိတားတဲ့ အိုးတပါး ခြော့၊ သို့မဟုတ် လက်ဆောက်ထားယင်လဲ ထောက်ထားတဲ့ လက်ပေါ့၊ အဲဒီ အနီးဆုံး ကိုယ်အိုး နှစ်ခုကြားမှာ တတောင့်ထွားသာ ရှိရမယ်၊ အဲဒါဟာ ရဟန်းရဲ့ နောက်ကစပြီး တိုင်းလိုက်တွေ့ နှစ်ထောင့်ထွားပဲ ဖြစ်နေတယ်၊ အဲဒါ ဦးကာတွေ အဆိုပဲ၊ အဲဒီတော့ အဲဒီလို နှစ်ထောင့်ထွား ဟတ္ထပါသ်အတွင်း ဖြစ်အောင်လ ဂရုစိုက်ရမယ်။

ယရ ဆွမ်းပွဲကြီးတွေ၊ ခံကြီးတွေဆိုတော့ ဟိုဘက် အဝေးကန်ပြီး ကပ်ယင် ဟတ္ထပါသ်အပြင်ဘက် ရောက်ပြီး ဝေနေတတ်တယ်၊ အဲဒါကို ဂရုစိုက်ကြရမယ်၊ အဲဒီ ဆွမ်းပွဲကို မပြီး နှစ်ယောက်ကပ်ယင် တယောက်ကတော့ နှီးမှာ နောက်တော့ ဖြစ်နေတယ်။

ပြီးတော့ ဆွမ်းတွေ၊ ဟင်းတွေ၊ စားစရာတွေ လာပြီးလိုက်တဲ့အခါ၊ ထည့်တဲ့အခါတွေမှာလ နှီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အကပ်ခံ ဘို့ သတိပြုပွဲကြရမယ်၊ ဝေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အကပ်ခံယင် အကပ်မရမြောက်ဘူး၊ လာပြီးတော့ လောင်းတဲ့ထည့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ နှီးရာက နေပြီးတော့ ခုံတို့၊ လင်ပန်းတို့ ကိုင်ထားပြီးတော့ အကပ်ခံရတယ်၊ အဲဒီလို အကပ်ခံတဲ့ အခါမှာ ဘယ်အိုး အစိတ်အပိုင်းနဲ့ပဲ ဖြစ်ဖြစ် ထိနေလိုရှိယင် ကာယဗ္ဗလ ပုံးပါးပြီးတော့ အကပ်ခံခြင်းဖြစ်လို့ ကောင်းပါတယ်၊ ခြေထောက်နဲ့ ထိထားလဲ အကပ်မြောက်တာပဲ၊ လက်နဲ့ ထိထားလဲ အကပ်မြောက်တာပဲ၊ ဒါပေးမယ်လို့ ခြေထောက်နဲ့ ထိထားလဲ အကပ်ခံနည်းကတော့ ရှိသေခြင်းပါတယ်၊ ဒါပေးမယ်လို့ ဆိုတားတယ်။ လက်နှစ်ဘက်လို့ အားနေမယ်ဆိုယင် လက်နှစ်ဘက်လို့နဲ့ အကပ်ခံရမယ်၊ သပိတ်နဲ့ ခံယူတဲ့အခါမှာ “သက္ကာစွဲ ပိဏ္ဍာပါတဲ့ ပဋိဂ္ဂဟေသာမီတဲ့ သိက္ကာ ကရဏီယာ” ဆိုတဲ့ သိက္ကာပုဒ်အရ သပိတ်ကို လက်တဘက်ထဲနဲ့ မဟုတ်ပဲ လက်နှစ်ဘက် ကိုင်ပြီးတော့ ဆွမ်းအကပ်ခံရမယ်လို့ အဲဒီလို ဆိုထားတယ်၊ လက်တဘက်က မအားယင်တွေ့ တဘက်ထဲ ခံယူသော်လ အပြစ်မရှိပါဘူး၊ ဒါပေးမယ်လို့ လက်နှစ်ဘက်လို့နဲ့ အကပ်ခံရမယ်၊ အကပ်ခံတဲ့ ပုံးပါးပြီးတော့ ကပ်ရတယ်၊ လက်နှစ်ဘက်နဲ့ ကပ်ရတယ်၊ လက်တဘက်ထဲနဲ့

ကပ်ယင် မရှိသောရာရောက်တယ်၊ ဒီနေရာမှာလဲ လက်တဘက်က မအားယင်တော့ ကပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က လက်တဘက်ထဲနဲ့ ကပ်လိုက်လဲ အကပ်တော့ ဓမ္မာက်တာပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် ရှိသောအားဖြင့် ကပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က လက်နှစ်ဘက်နဲ့ ကပ်ရပါတယ်၊ အကပ်ခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ လက်နှစ်ဘက်နဲ့ပဲ အကပ်ခံရပါတယ်။

ပြီးတော့ “ဒါတုကာမာဘိဟာရော ၁” ဆိုတဲ့ အပိုဒ်အရ ကပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အကပ်ခံတဲ့ ရဟန်းက သွားပြီးတော့ ကိုင်ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ကပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က လက်ထဲရောက်အောင် ထည့်ပြီးတော့ ပေးရမယ်၊ အဲဒီတော့ အကပ်ခံတဲ့ ရဟန်းက လက်နဲ့ အကပ်ခံယင် အဲဒီလက်ဟာ သူ့တည်ပြုနေရမှာ တည်ပြီးတော့ အကပ်ခံရမယ်၊ အဲဒီလက်က သွားပြီးတော့တို့ရမှာ၊ ကိုင်ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ တရုံးက လက်ကလေးနဲ့သွားတို့ပြီး အကပ်ခံတာတွေ တွေ့ဖြင့်ရတယ်၊ အဲဒီလိုအကပ်ခံတာက မထောက်ကြီးတွေ့ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ပြောလို့မဖြစ်တာနဲ့ အသာလေးကြည့်ရတယ်၊ လဘက်ရည်အိုးများ အကပ်ခံတော့ လဘက်ရည်အိုးကိုင်းကို လက်နှစ်ဘက်နဲ့ ဟိုဘက်က တဘက်၊ ဒီဘက်က တဘက် ကိုင်ပြီးကပ်တော့ အကပ်ခံရတဲ့ရဟန်းက ကိုင်းကလေးကို လက်ညှီးကလေးနဲ့သွားပြီး အပေါ်ကတို့တယ်၊ အဲဒါက တော့ အကပ်ဓမ္မာက်မယ့် လက္ခဏာမရှိဘူး၊ ဘာကကြောင့်တုံးနဲ့တော့ သူကသွားပြီးတို့တာပဲ၊ ဟိုကရှေးရှုဆောင်ပြီး ကျေတာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒါကကြောင့်ပါပဲ၊ ဒီတော့ အဲဒီကိုင်းကလေးကို အကပ်ခံလို့ရှိယင်လဲ ကိုင်းကလေး အောက်က လက်ထိုးပြီး ခံထားရမယ်၊ အဲဒီလက်ပေါ်မှာ ကပ်တဲ့သူကချလိုက်လို့ရှိယင် လက်ပေါ်မှာရောက်ပြီးတော့ အကပ်ခံပြီးဖြစ်သွားတယ်၊ အဲဒါမျိုးလဲ သတိပြုရမယ်၊ ဒီပြင်ဟာတွေလဲ ဒီလိုပဲ၊ အပေါ်ကနေပြီး သွားတို့ယင်၊ ကိုယ်က သွားကိုင်ယင်တော့ အကပ်ခံတဲ့ လက္ခဏာ မညီညွတ်ဘူး၊ ကိုယ့်ဆီကို ဟိုက ရှေးရှုဆောင်ပေးတာ မဟုတ်ပဲနဲ့ ကိုယ်ကသွားကိုင်တာ ဖြစ်နေတယ်၊ အဘိဟာရ-လက္ခဏာနဲ့ မညီပဲ ဖြစ်နေတယ်၊ ဒါကကြောင့် အဲဒီ အကပ်ခံနည်းကိုလဲ သတိပြုရမယ်။

သတိသမ္မဇာဉ်တရား မျိုးများပါ

ပြီးတော့ ဆွမ်းစားရာ၊ သောက်ရာတွေမှာ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတော့ သတိပဋိနှင့်အရ အမှတ်သတိပါဘို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒီစားသောက်ရာမှာ အမှတ်မပါပဲ မေ့နေတတ်တယ်၊ စားရာ သောက်ရာဆိုတော့ ခပ်ပေါ့ပေါ့ ဖြစ်နေတတ်တယ်၊ အမှတ်သတိလေးနဲ့ မှတ်နိုင်သမျှ မှတ်ပေါ့၊ အများနဲ့စားရတာဆိုတော့ သိပ်ပြီးစိပ်အောင်တော့ မမှတ်နိုင်ပော့ဘူး၊ တိုးထဲ စားနေယင်တော့ ဘယ်လောက်ကြာကြာ မှတ်ပြီးတော့ စားနေလို့ရှိယင် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ အများနဲ့ဆိုတော့ မမှတ်နိုင်ပော့ဘူး၊ တော်ရုံးလောက မှတ်နိုင်မှာပဲ၊ စားစရာ သောက်စရာတွေ ကိုင်တာ ယူတာတွေ၊ ထိတာတွေ၊ ပြီးတော့ ဝါးတာတွေ၊ အရသာ ပေါ်တာတွေ၊ အဲဒါတွေ မှတ်မိနိုင်သမျှ မှတ်ပြီးတော့ စားရမယ်။

သီဟိုင်းမှာ ရှေးတုန်းက ဆွမ်းစားကျောင်းတွေဆိုတာ ရှိတယ်၊ ဆွမ်းစားစရုပ်တွေပေါ့၊ မြို့ထဲ စွာထဲမှာ ရဟန်းတော့ ဆွမ်းစားစရုပ်တွေပေါ့၊ စာထဲ ပေထဲက ဆိုထားပါတယ်၊ အခုတော့ သီဟိုင်းမှာ ရှိလား မရှိလား အဲဒီတော့ မပြောတတ်ဖူး၊ အဲဒီရောက်ခဲ့တုန်းကလဲ မရှိစမ်းနိုင်ခဲ့ဘူး၊ အခုတော့ ရှိချင်မှာပဲ ရှိတော့မယ်၊ ရှေးက အခြေအနေတွေတော့ ပြောင်းလကုန်ပါပြီ၊ ဘာကကြောင့်တုံး ဆိုတော့ သီဟိုင်းမှာ သာသနာ အဆက်တွေက ခပ်ပြတ်ပြတ် ဖြစ်သွားခဲ့တယ်၊ အခုရှိတဲ့ သာသနာတွေဟာ ယိုးဒယားက ဆက်သွယ်ထားတာလဲ ရှိတယ်၊ ဗာမြားပြည့်က ဆက်သွယ်ထားတာ လဲရှိတယ်၊ ဗာမြားပြည့်ကလဲ ရာမညာက ဆက်သွယ်ထားတဲ့ ရိုက်းလဲ ရှိတယ်၊ နောက်ခဲ့သွားရှိက ဆက်သွယ်ထားတာလဲ ရှိတယ်၊ အဲဒီတော့ ရှေးက အစောင့်တစိုက် လာခဲ့တဲ့ သာသနာအဆက် ရယ်လို့ ရှိပုံမပေါ်ဘူး၊ ခပ်ပြတ်ပြတ် ဖြစ်သွားတယ်၊ သို့သော်လဲ ရှေးက အလေ့အထ ကလေးတွေတော့ ရှိပုံပေါ်ပါတယ်။

ယခု ပြောမည့် ဆွမ်းစားကျောင်းတွေကတော့ စာပေကျမ်းကိုင်း လာတဲ့ ဆွမ်းစားကျောင်းတွေပေါ့၊ အဲဒီ ဆွမ်းစားကျောင်း ဆွမ်းစားစရုပ်တွေမှာ စားရာရင်း သောက်ရင်းနဲ့ တရားထူးမရဘူးတဲ့ နေရာရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုတာကို အငွောက်ထား အဲဒီရာရင်းပါပဲ၊ သောက်ရင်းနဲ့ပဲ တရားထူးတွေ ရွှေ့သွားကြတယ်၊ ယာရာ သောက်ရင်း၊ ဆွမ်းစားရာရင်း တရားထူးတွေ ရွှေ့သွားတဲ့ နေရာရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုတာကို အငွောက်ထား အဲဒီတော့ စားရာသောက်ရာမှာလဲ တရားနှလုံးသွေးပြီး ရှိမှတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

သွားရင်း လာရင်းမှာလဲ ရှုရတာပဲ၊ ရေခါးရင်းလဲ ရှုရတာယ်၊ “ဥစ္စာရပသာဝကမ္မာ” ဆိုတဲ့ အတိုင်း အယုတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန်းရာမှာလဲ ရှုရတာပဲ၊ တတ်နိုင်လို့ရှိယင် အကုန်လုံး ရှိမှတ်ပြီးတော့ ကိုစွဲကြီးကယ်တွေ ဆောင်ရွက်ရမယ်၊ “သုဇ္ဇာကိုစွဲကာရှိ” အလုံးစုံသော ကိုစွဲကို ပြုလေ့ရှိတယ်လို့ ဆိုထားတဲ့အတိုင်း သတိသမ္မဇာဉ်နဲ့ ပြည့်စုံပြီးတော့ အလုံးစုံသော ကိုစွဲတွေ ပြုရမယ်တဲ့၊ အလုံးစုံသော ကိုစွဲဆိုတော့ ကုန်ရောပေါ့၊ ဘာမှ မကျေန်တော့ဘူး၊ ယောက်အသစ် တွေ ဆိုလို့ရှိယင် ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်၊ ယောက်အသစ်တွေအနေနဲ့လဲ မမေ့ မလျော့ ရှိမှတ်ပြီးတော့ သွားလာနေထိုင် လုပ်ကိုင်လို့ရှိယင် ပိုကောင်းတာပါပဲ၊ တရားဆီတဲ့ ရဟန်း မဖြစ်မချင်း ပြည့်စုံတယ်လို့ မရှိဘူး၊ ရဟန်း မဖြစ်မချင်း အားထုတ်ရမှာချည်းပဲ၊ ရဟန်းဖြစ်ပြီးတော့လဲ သတိသမ္မဇာဉ်တရား ပွဲ့မျိုးမြှို့ ဆက်သွေးများရမယ်။

ပစ်ထားရမယ့် တရားတွေ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် အရာခပ်သိမ်းမှာ သတိသမ္မတရား ဖွံ့ဖြိုးများကြော် ထပ်မံပြီး သတိပေးပါတယ်။

သတိသမ္မတရား ဖွံ့ဖြိုးများပြီးတော့ မိမိတို့ အလိုဂျိအပ်တဲ့ တရားထူး တရားမြတ်တွေကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်များကိုပြနိုင်ကြပါစေ။

သာမျှ – သာမျှ – သာမျှ။

ရဟန်းတော်တို့၏ သီလဝိသူနှင့်

(“ကျမ်းသိထက် ကျမ်းညိုခက်သည်” ဆိုသည့်အတိုင်း အယူအဆ ဝါဒကွဲပြားနေရာ၌ အမျိုးမျိုးသော ထိုထိ အယူဝါဒများကို လျော်စွာ ညိုနှင့်ပေးရန်မှာ ခက်ခဲလှသည်၊ ဤသို့သော အခက်အခဲ ကို ဤရဟန်းတော်တို့၏ သီလဝိသူနှင့်ပေးသားပုံကို ဖြေရှင်းထိုနှင့်ပေးသားပုံကိုင်း၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ၏ ရေးအဖို့က သီလဝိကြယ်အောင် မည်ကဲ့သို့ ကျင့်ကြံအားထုတ်ရမည်ကိုင်း၊ သီလဝိလုံခြုံပဲ လွန်ကျူးမိအောင် မည်ကဲ့သို့ကုစားရပုံကိုင်း၊ ဝိပဿနာ ရှုမှတ်မှုဖြင့်ပြည့်စုံသော သီလဝိမျိုးမျိုးကိုင်း ဤသို့ စသည် သိသင့် သီထိက်သော ဝိနည်းသိကွာ ပုဒ်တိုနှင့်တွက် ဝိပဿနာဘာဝနာ ပွဲများအားထုတ်မည့် ရဟန်းတော်တို့အတွက် မလိုရအောင် အကျဉ်းချုံးပြီး စွဲပောကျနွာ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြုထားသည်ကို ဤရဟန်းတော်တို့၏ သီလဝိသူနှင့် တွေ့မြင် ဖတ်ရှုကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။)

ပါတီမောက္ခသံဝရသီလ

သီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်း=စင်ကြယ်သော သီလ “သီလဝိသူမျို့ နာမ သုပရုသူမျို့ ပါတီမောက္ခသံဝရသီလ စတုတ္ထီခံ သီလ” ဟူသော ဝိသူမျို့မင်နှင့်အညီ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော ပါတီမောက္ခသံဝရ အစရှိသော သီလလေးပါးသည် သီလဝိသူမျို့ မည်၏။ ဤသို့ သာမည်အားဖြင့်သာ ဆိုအပ်သော်လည်း ရဟန်းတော်တို့၏ သီလဝိသူမျို့၊ လူတို့၏ သီလဝိသူမျို့ အားဖြင့် ၂-မျိုး ခွဲခြား၍ သီအပ်၏။ ရဟန်းတော်တို့၏ သီလဝိသူမျို့သည် အလွန်ကျယ်ဝန်း၏။ ဤကျဉ်းမျိုး ပြည့်စုံရှိ အကျဉ်းမျိုးဖြစ်သော ပြုပါအောင်။

ရဟန်းတော်တို့သည် ပါတီမောက္ခသံဝရ၊ အော်ဝါရီသူမျို့၊ ပစ္စယသို့သိတဲ့ ဟူသော ဤသီလ ၄-ပါးကို ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်အောင် ပြုအပ်၏။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် မြတ်စွာဘုရား၏ အာကာပညတ် ဖြစ်သော ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် မလွန်ကျူးမိအောင် စောင့်ရောက်မှုသည် ပါတီမောက္ခသံဝရသီလ မည်၏။ စောင့်ရောက်သောသူကို ဘေးဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့မှ လွတ်စောက်သော သီလဟု ဆိုလိုသည်။

ဤသီလကို စင်ကြယ်စေရန်မှာ “အဏုမတွေ့သု ဝဇ္ဇာ ဘယ်သာဟိ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသ” ဟု သည်နှင့်အညီ အလွန်သေးငယ်သော ဒုက္ခနှင့်၊ ဒုက္ခသီ အာပတ်မျှပင်ဖြစ်သော်လ မင်္ဂလာလ်ကိုမရအောင် အန္တရာယ်ပြုနှင့်သည့် ပြင် အပါယ်သို့လဲ ကျစေနိုင်သောကြောင့် အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ဘေးကြီးဟု အောက်မေးလျက် သိက္ခာပုဒ်ဟူသမျှကို မလွန်ကျူးမိအောင် စောင့်ရောက်အပ်၏။ အာပတ်မသင့်အောင် စောင့်ရောက်ရမည် ဟူလို့၊ သင့်ပြီးသော အာပတ်ရှိလျင်လဲ “မီးခဲကို ကိုင်မိသော သူငါးယောက် လျင့်စွာ စွန့်လွတ်လိုက်သူကဲ့သို့” ထိုအာပတ်ကို လျင့်မြှန်စွာ ကုစားအပ်၏။ ပရိတ် မာနတ်ကျင့်ခြင်း၊ နိသိရှိယပစ္စည်း အဓမ္မယပစ္စည်း ဟူသမျှကို စွန့်၍ အေသနာ ပြောကြားခြင်းတို့ဖြင့် စင်ကြယ်စေရမည်ဟူလို့၊ ဤသို့သင့်ပြီးသောအာပတ်ကို ဝိနည်းနှင့်အညီကုစား၍ တဖန်အာပတ်မသင့်ရအောင် စောင့်ရောက်လျက်နေသော ရဟန်း၏ပါတီမောက္ခသံဝရသီလသည် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်မည်၏။ ကျိုးမျိုးသို့သိတဲ့ ကျယ်ဝန်းသောကြောင့် နောက်မှပါပဲ အောင်။

အော်ဝိပါရီသူမျို့သီလ

သက်နှင့်၊ ဆွမ်း အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကို မတရားသောနည်းဖြင့် ရှာမှုးမျိုး၍ တရားသော နည်းဖြင့်သာလျှင် ရှာမှုး၍ သုံးဆောင်မှုသည် အော်ဝါရီသူမျို့သီလ မည်၏။ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အသက်မွေးကြောင်း သီလဟု ဆိုလိုသည်။ တရားကိုယ်အားဖြင့်သောကား “ပစ္စယပရီယေသနဝါယာမော” ဟူသော ဝိသူမျို့မင်နှင့်အညီ ပစ္စည်းတို့ကို တရားသောနည်းဖြင့် သာလျှင် ရှာကြံအားထုတ်မှု ဝိရိယပင်တည်း။ မတရားသော နည်းများမှာ ကျယ်ဝန်း၏။ ဝိသူမျို့မင်မှာ ကြည့်ရှုပါလေ။

ပစ္စည်းတို့ကို မတရားသောနည်းဖြင့် ရှာမှုးသော ရဟန်းအား ပါရာဇ်က၊ သံယာဒိသီသံ၊ ဒုက္ခနှင့်တို့တွင် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ တပါးပါးသော အာပတ်သင့်တတ်၏။ များသောအားဖြင့်ကား ဒုက္ခနှင့်အာပတ် သင့်တတ်၏။ မတရားသာဖြင့် ရှာမှုးမျိုး၍ ရှာမှုးသော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲသောအခါး၌လ ဒုက္ခနှင့်အာပတ် သင့်တတ်၏။ ဤအာပတ်များသင့်လျှင် ပါတီမောက်သီလပါ ပျက်လေ၏။ သဂ္ဗ္ဗရာယ်၊ မဂ္ဂန္တရာယ် ၂-ပါးလုံး ဖြစ်လေ၏။ ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် ကုစားပါမှ ပါတီမောက်သီလ တဖန် စင်ကြယ်နှင့်သည်၊ သဂ္ဗ္ဗရာယ်၊ မဂ္ဂန္တရာယ်မှ လွတ်ကင်းနှင့်သည်၊ သို့ဖြစ်၍ ဤအော်ဝါရီသူမျို့ စင်ကြယ်အောင်၏။

ပစ္စာသန္တသီတသီလ ဟူသည်မှာ—“ချမ်းအေးမှု ပျောက်အောင် ဤသက်နဲ့ကို ဝတ်ရုံရသည်” ဤသို့ စသည်ဖြင့် သက်နဲ့၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးပစ္စာ်းတို့ကို သုံးဆောင်သောအခါ၌ သုံးဆောင်ခြင်း၏ အကျိုးကို နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာ ဆင်ခြင် ဖြင့်သိမှုပေါ်ပေါ်တည်း ဖြစ်သီလ စင်ကြယ်စေရန် ပစ္စာ်းလေးပါးကို ဖို့ပုံသုံးဆောင်တိုင်း အကျိုးကို ဆင်ခြင်အပ်၏ ဆွမ်းပစ္စာ်း၌ ဆွမ်းလုပ်တိုင်း ဆင်ခြင်အပ်၏၊ ထိုသို့ မဆင်ခြင့်နိုင်လျှင် နောက်တန္ထုံး အရှင်မတက်မီအတွင်း ပြန်၍ ဆင်ခြင်အပ်၏၊ မဆင်ခြင်မိပါ အရှင်တက်သွားလျှင် “ကြောပရီဘောဂ=အကြေားသုံးဆောင်ခြင်း” ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆို၏။

ကြောပရီဘောဂအခါဗိုလ် ॥ကြောပရီဘောဂ ဟူရ၍ ပစ္စာ်းရှင် ဒါယကာတို့အား နောက်ဘဝ္မာ် အကြေားဆပ်ရထိမျိုးမည် ဟူ၍ကား ဆိုလိုသည်မဟုတ်ပေ၊ အမှန်အားဖြင့်ကား အကြေားယူ၍ သုံးဆောင်သည်နှင့် တူသောကြောင့်သာလျှင် “ကြောပရီဘောဂ” ဟုဆိုပေသည်၊ တူပုံကား— သီလအလုံးစုစုပေါင်ကြယ်သောရာာန်းအား လူအပ်သောဒါနသည် “အလူခံဘက်မှ ဒက္ခိကာ ဝိသုဒ္ဓိ=အလူစုစုပေါင်ကြယ်ကြောင်း သီလအကိုနှင့် ပြည့်စုစုပေါင်ကြောင့်” ပြည့်စုစုပေါင်ကြောင့် အကျိုးပေးနိုင်၏။ မဆင်ခြင်ပဲ သုံးဆောင်သော ရဟန်းသည် ပစ္စာသန္တသီတသီလ ချွတ်ယွင်းသောကြောင့် ထိုဒက္ခိကာပို့သုံးအကို မပြည့်စုစုပေါ့၊ ထိုကြောင့် ထိုသို့သော ရဟန်းအား လူအပ်သောဒါနသည် ပြည့်စုစုပေါ့ မပေးလူသောဒါယကာမှာ ဒါန၏အကျိုးကို ရသင့် သလောက် ပြည့်စုစုပေါ့ မရသောကြောင့် အကြေားရောင်းရ၊ ပေးရသည်နှင့်တူ၏။ မဆင်ခြင်ပဲ သုံးဆောင်သော ရဟန်းသည် လည်း ဒါန၏အကျိုးကို ပြည့်စုစုပေါ့ မရစေသောကြောင့် အကြေားဝယ်ယူ၍ သုံးဆောင်သည်နှင့်တူ၏။ ထိုကြောင့် ကြောပရီဘောဂ ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုလေသည်။ အောက်ပါ မဟာနိုကာအဖွင့်ကို ကြည့်ပါ---

ကြောဝသနဲ့ ပရီဘောဂါ ကြောပရီဘောဂါ၊ ပို့ဂို့ဟာကတော့ ဒက္ခိကာပို့သုံးယာ အဘာဝ တော့ ကြေား ကိုယ် ကိုယ် ပရီဘောဂါ ပရီဘောဂါ ဒါယကာပို့သုံး။

ကြောဝသနဲ့ အကြေားအလုံးဖြင့်။ ပရီဘောဂါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းတည်း။ ကြောပရီဘောဂါ၊ အကြေားသုံးဆောင်ခြင်း။ ပင့်ဂို့ဟာက တော့၊ အလူခံပူရှုံးလုံးမှာ ဒက္ခိကာပို့သုံးယာ၊ အလူ စင်ကြယ်ကြောင်း သီလ၏။ အဘာဝတော့၊ မရှိခြင်း၊ မပြည့်စုစုပေါင်းကြောင့်။ ကြေား ကိုယ် ကိုယ် ပရီဘေားပူရှုံး။ ပရီဘောဂါ ပို့ယာ၊ သုံးဆောင်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ကြောပရီဘောဂ ပုံးပါ အနက်တည်း။

“ယထာ ကြောယိုကာ အတ္ထာနော ရှစ်ယာ ကိုယ်နဲ့ လဘတို့၊ စံး ကြောပရီဘောဂယုံကြော လောကတော့ နိုသုရိတ်းနဲ့ လဘတို့” ---

ဟူသော မဟာနိုကာ ၁-၇၄ ကို အဘယ်သို့ မှတ်ပုံပါမည်နည်း ဟူမှု မဆင်ခြင်ပဲ သုံးဆောင်လေ့ရှိသဖြင့် ကြောပရီဘောဂနှင့် အမြဲယုံးသော ရဟန်းအား ပစ္စာ်းတို့၌ စွဲလမ်းမှာ ကိုလေသာ မပြတ်ဖြစ်၏။ ထိုစွဲလမ်းမှုကြောင့် သေသည်၏ အဲးမြဲ့ ဒုဂ္ဂတိသုံး ရောက်တတ်၏။ ဤသို့ ကျရောက်တတ်သည်ကိုရည်၍ “ကြောပရီဘောဂနှင့်ယုံးသော ရဟန်းသည် လောကမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငါမရ၊ ထွက်ခွင့်မရ”ဟု မဟာနိုကာ၌ ဆိုလေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ စွဲလမ်းမှုကြောင့် ဒုဂ္ဂတိသုံး ရောက်တတ်သည်ကို အရှင်တိသုဝ္ပာဖြင့် သိအပ်၏။

ရောန်းနှင့် သန်းဝ္ော် ॥သက်နဲ့ကို စွဲလမ်း၍ သေလေသာ အရှင်တိသု ရဟန်းတော်သည် ထိုသက်နဲ့၌ပင် သန်းဖြစ်ရရှာ လေ၏။ မတသံဃားကဖြစ်သော ထိုသက်နဲ့ကို ရဟန်းတို့က ဝောန်းမည်ပြုကြလေရာ ထိုတိသုသာသန်းကြီးက “ငါ့ဥ္ဓာကို လူ ယက်နေကြသည်”ဟု မြော်တမ်းလျက်နေလေ၏။ ထိုအသံဃားကို မြတ်စွာသုရာရားက အတိညားဖြင့် ကြားတော်မှုလေလျှင် ထိုသက်နဲ့ကို ဝောန်းပါက တိသုသာသန်းကြီးမှာ ရဟန်းတို့၌ ပြစ်မှား၍ ငရဲသို့ လားရာရမည်ကို မြင်တော်မှုသောကြောင့် ထိုသက်နဲ့ကို မဝောန်းပါ ဆိုင်းငုံးထားစေ၏။ ၇-ရက်မြောက်နေ့၌ တိသုသာသန်းကြီးသည် စတော် တုသိတာနတ်ပြည့်၌ ဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါကြောင်းကိုယ် မြတ်စွာသုရာရားက ထိုသက်နဲ့ကို ဝောန်းစေသည်ဟု ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏။

ဤအကြောင်းအရာနှင့် စပ်၍ အောက်ပါ ဂါထာကို ဟောတော်မှု၏-----

အယသာဝ မလု သုမှုနိုတ်း၊ တတု့ဗွာယ တမေဝ ခါဒတို့။
စံး အတိဘေနစာရီနဲ့၊ သသနီ ကမ္မာနီ နယန္တီ ဒုဂ္ဂတ်း။

အယသာ၊ သံတုံး သံချောင်းမှု၊ သမုတ္မိတ်၊ ဖြစ်ပေါ်သော၊ မလုံ၊ သံချေးသည်။ တတော ဥဋ္ဌာယ၊ ထိုသံမှုပင် ထ၍။ တ ၆၀၊ ထိုသံကိုပင်လျှင်။ ခါဒတိ လူဝ၊ စားဘီသကဲ့သို့။ ဇဝ၊ ဤအတူ။ အတိအေနစာရှိနဲ့၊ ပစ္စဝေက္ခဏာပညာကို လွန်ကျူး။ ၍၍ ကျွန်ုံးသောသူကဲ့သို့။ ဝ၊ မဆင်ခြင်မျှ။ သုံးဆောင်သောသူကဲ့သို့။ သာနဲ့၊ မိမိသန္တာနှင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မာနဲ့၊ စွဲလမ်းခြင်း စသော အမှုတို့သည်။ ဒုဂ္ဂတို့၊ အပါယ်ဘုံသို့။ နယန္တိ၊ ဆောင်တတ်ကုန်၏။

ဤအရာ၍ အချို့က “လူကေပရီဘောဂဖြစ်လျှင် ပစ္စည်းရှင်တို့အား အကြေးဆပ်ရေးမည်ဖြစ်၍ မင်္ဂလာလိုက် မရနိုင်” ဟူ၍ ယူဆပြောဆိုကြ၏။ ထိုသို့သော အမိပါယ်မှာ ပါ၌၊ အငွက်ထာတို့ အလျင်းပင် မရှိချေ၊ ထိုကြောင့် ဦးကာဆရာသည် ဘုရား၏ အရာသာ ဖြစ်သော ထိုအမိပါယ်ကို ရည်ရွယ်မည်လဲ မဟုတ်၊ သင့်လဲ မသင့်သည်သာတည်း။

မသင့်ပဲကား။ ထိုအချို့ဆရာတို့၏ ယူဆချက်အတိုင်းဆိုလျှင် လူကေပရီဘောဂသည် ထော်ပရီဘောဂနှင့်၊ ပါရာမိက အာပတ်တို့ထက်ပင် အပြစ်ကြီးမားလေရာ၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမှု-ပါရာမိကာ့ ရောက်ပြီး၍ ထော်ပရီဘောဂ ဖြစ်ပြီး သော သူတို့သည်ပင် လူ၊ သာမဏေ အဖြစ်၍ တည်၍ မင်္ဂလာလိုက် ရနိုင်သောကြောင့်ပေတည်း။ အောက်ပါမှာ စက်ရှုတ္ထရ အငွက်ပတ်သက်ပေးပါ။

ပါရာမိက အာပတ်သင့်ပြီးသော ရဟန်း ၆၀-တို့သည် အရှိကွဲနွောပမသုတ်ကို ကြားနာရခြင်းကြောင့် သာမဏေ အဖြစ်၍ တည်ကုန်လျက် အေးထုတ်ကြ၍ အချို့ သောတာပန်း၊ အချို့ သကဒါဂါမ်း၊ အချို့ အနာဂတ် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အချို့ နှစ်ပြည့်၍ ဖြစ်ကြောင်းကို အထက်ပါအငွက်ထာဖြုံးပြု၏။ ထိုရဟန်း ၆၀-တို့၏ ပါရာမိက အာပတ်သင့်ခြင်းကို မြင်တော်မူ၍ ထိုသုတ်ကို ဟောရန် မြှုတ်စွာဘုရား ဒေသစာရှိ ကွဲတော်မူရကြောင်းနှင့် လမ်းခရီး၏ ရပ်နား၍ ဟောတော်မူကြောင်းများကို အငွက်ထာ၍ မိန့်ဆိုသောကြောင့် ထိုရဟန်းတို့သည် အာပတ်သင့်ပြီးနောက် အတော်ကြာအောင်ပင် ရဟန်းအသွင်၍ တည်နှု ကြသေးသည်ဟူ၍င်း၊ ထော်ပရီဘောဂမှ မကင်းကြဟု၍င်း သိသာထင်ရှား၏။ ထိုကြောင့် ပါရာမိကသို့ရောက်ပြီး၍ ထော်ပရီဘောဂ ဖြစ်ပြီးသောသူတို့ပင် မင်္ဂလာလိုက်ရနိုင်ပါလျက် ပါတိမောက်သီလစ်ကြယ်သောရဟန်းကို လူကေပရီဘောဂ-မူဖြင့် ရောက်ပါ၍ မရနိုင်ဟု အဘယ့်ကြောင့် ဆိုထိုက်ပါအံနည်း၊ မဆိုထိုက်သည်သာတည်း။

ထိုပြင် ပစ္စည်းတို့ကို ဆင်ခြင်၍ သုံးစွဲရန် ဟောသော ဒေသနာသည် ဝန်ည်းပည်တ် အာဏာအေသနာမဟုတ်၊ သုတ် ဒေသနာမျှသာတည်း၊ သို့ဖြစ်၍ မဆင်ခြင်ပဲသုံးဆောင်မှုသည် အာဏာပည်တ်ကိုကျူးလွန်မှုကဲ့သို့ အာဏာဝိတိက္ခဗာ အန္တရာယ် လဲမဖြစ်၊ တပါးသောအန္တရာယ်ဝို့၌လဲ မဝင်ချေ၊ ထိုကြောင့် လူကေပရီဘောဂကို ဒုက္ခဗ္ဗာအာပတ်လောက်ပင် အပြစ်ကြီးလေး သည်ဟု မဆိုထိုက်သည်သာတည်း။

ဆေးပစ္စည်းကို သတိမပြုပဲ သုံးဆောင်လျှင် အာပတ်သင့်သည်ဟု အငွက်ထာတို့၍ ဆိုသောကြောင့် ပစ္စယာသို့သိတ် သီလပျက်ခြင်းသည်လည်း အာပတ်သင့်ကြောင်းပင် မဟုတ်ပါလော-ဟူပြားအံ့၊ မဟုတ်သည်သာတည်း။ သို့ဖြစ်၍ ထို အငွက်ထာစကား၏၍ အဘယ်သို့ မှတ်ရပါအံနည်း ဟူမှု-ဆေးပစ္စည်းကို အနာရောဂါ အကြောင်းရှိလျှင် သုံးဆောင်ရန် ခွင့်ပြုတော်မူ၏။ သို့သော် အကြောင်းရှိသည်ကိုသီမှုသာလျှင် သုံးဆောင်အပ်၏။ အကြောင်းရှိမှုန်းမသိပဲ သုံးဆောင်လျှင်အကြောင်း မဲ့ သက်သက် အာဟာရအတွက် သုံးဆောင်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်---

ယာမကာလိုက် သတ္တာဟကာလိုက် ယာဝိုင်းကို အာဟာရတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဏာတို့၊ အာပတ္တိ ဒုက္ခဗ္ဗာသာ။ အန္တရာယ် အာပတ္တိ ဒုက္ခဗ္ဗာသာ။ (ပိ-၂-၁၁၆)

ဟူသော ဝန်ည်းပည်တ်ဖြင့် ဒုက္ခဗ္ဗာအာပတ်သင့်၏။ အကြောင်းရှိသည်ကို သီခြင်း၊ ဆင်ခြင်းတို့မှာ ဤအရာ၍ အတူတူပင်တည်း၊ ဥပမာ- နံနက်ပိုင်းကာလျှော့ ဖြစ်သော်လဲ အရှင်း မတက်သေးဘူးဟု အထင်ရှုလျက်ဖြစ်စေ၊ ယာဝိုင်းကို ခဲ့သွယ်သောအော်ကို စားသောက်လျှင် သိကွားပုံံကို လွန်ကျူးမည်ဟု စေတနာ အမှတ်ရှိခြင်းကြောင့် “ကာလေ ဝိကာလသည် အာပတ္တိ ဒုက္ခဗ္ဗာသာ” ဟူသည်နှင့်အညီ အာပတ်သင့်သကဲ့သို့ပင်တည်း။

သို့ဖြစ်၍ “ဆေးပစ္စည်းကို သုံးဆောင်သောအခါ့ သတိမပြုလျှင် အာပတ်သင့်သည်” ဟု ဆိုသောစကားမှာ ဝန်ည်းသီကွားပုံံ ကျူးလွန်မှုကိုသာရည်၍ ဆိုအပ်သောစကားသာတည်း၊ ပစ္စယာသို့သိတ်သီလပျက်ခြင်းကို ရည်ရွယ်ဆိုအပ်သည် ကားမဟုတ်ပေး၊ ထိုကြောင့်ပင် “သုံးဆောင်ပြီးနောက် အရှင်းမတက်မိအတွင်း၏၍ ပြန်၍ ဆင်ခြင်းဖြင့်လဲ ငှင့်သီလစ်ကြယနိုင်သေးသည်” ဟူ၍ ဦးကာတို့၌ မိန့်ဆိုကြပေသည်။

ထိုပြင် ဆိုခြုံပြီးသော အချို့ဆရာတို့၏ ယူဆချက်သည် အငွက်ထာတို့လာသော အောက်ပါထေရဝါဒနှင့်လဲ ဆန့်ကျင်၏။

ဗြိုဟ်မာရှင်၏ ဝါဒ။ ॥တိပိဋကဓရမာဂေါ်ရော ပနာဟာ ပါတီမောက္ခာ သံဝရောဝ သီလံ၊ ကူတရာနဲ့ တိကို သီလန္တိ စုတွေ့နာနဲ့ နာမ နတ္ထိတိ ဝတ္ထာ၊ တံ အနေအနတ္ထာ အာဟာ “ကြိုးယသံဝရော နာမဆွဲရရက္ခဏမတ္ထမေဝ၊ အာမိဝပါရိသုဒ္ဓ မေမွန် သမန ပစ္စယုပ္ပါတီ မတ္ထ၊ ပစ္စယသန္တိသီတံ ပဋိလဒ္ဒပစ္စယေ ကူတမတ္ထိကံ ပစ္စဝက္ခိတ္ထာ ပရိဘုရားနတ္ထမတ္ထ၊ နိုပ္ပရိယာယန ပါတီမောက္ခာသံဝရောဝ သီလံ၊ ယသသီလော ဘိန္တာ အယံ ဆိုန္တသီသော ဝိယာ ပုရိသော ဟတ္ထပါဒေသသာနဲ့ ရက္ခိသုတိတံ န ဝတ္ထား၊ ယသသ ပန အရောက်၊ အယံ အိုန္တသီသော ဝိယာ ပုရိသော ဇီဝတံ၊ သေသာနဲ့ ပုရိ ပါကတိကာနဲ့ ကတ္ထာ ရရှိတံ သမတ္ထာ”တိ။ (သံ၊ နှာ၊ ၃၊ ၂၆၂)

မြန်မာပြန်၏။ ॥ အရှင်တိပိဋကဓရမာဂေါ်သည်ကား ဤသံမိန့်ဆိုတော်မူ၏၊ ပါတီမောက္ခာသံဝရ သည်သာလျင် သီလ မည်၏၊ အမြားသံးပျိုးတိုကား သီလမည်၏ဟု ဟောတော်မူသောအရာ ပါဋီတော် မည်သည် မရှိချေဟု မိန့်ဆိုပြီးလျင်၊ ရှိ၏ ဟုဆိုသော ထိုစကားကို ခွင့်မပြုလို၍ မိန့်ဆိုပြန်သည်မှာ ဒါရ ၆-ပါးကို စောင့်ရောက်ရုံမျှသာ တည်း၊ အာမိဝပါရိသုဒ္ဓ ဟာသည်မှာ-တရားနှင့်အညီ ပစ္စည်းတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း မျှသာတည်း၊ ပစ္စယသန္တိသီတာသည်မှာ ရပြီးသောပစ္စည်းတို့ကို အအေးပျောက်ခြင်းစသော ဤအကျိုးရှိသည်ကို ဆင်ခြင်၍ သံးဆောင်ခြင်းမျှသာတည်း၊ မသွယ်မထိုက် တို့ကိုရှိက် မူချေအားဖြင့်ဆိုလျင် ပါတီမောက္ခာ သံဝရသည်သာလျင် သီလမည်၏၊ အကြင်သူအား ထို ပါတီမောက်သီလပျက်ပြီးသော ဤသုသည် ကြွင်းသော သီလ သံးပါးကို စောင့်ရောက် နိုင်လိမ့်မည်ဟု မဆိုအပ်၊ ဥပမာ-ဦးခေါင်းမပြတ်သေးသော ယောက်ရှားသည်အသက်ကို စောင့်ရောက်ခြင်း၏ စွမ်းနိုင်ပါ၏။ ဥပမာ-ဦးခေါင်းမပြတ်သေးသော ယောက်ရှားသည်အသက်ကို စောင့်ရောက် ခြင်း၏ စွမ်းနိုင်သကဲ့ပင်တည်းဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

ဤတိပိဋကဓရမာဂေါ်သံကြိုးသည် အရှင်ဗုဒ္ဓဟောသ ဆရာကြီးထက်ပင် များစွာ ရွေးကျသေး၏၊ ပိဋကသံးပုံလုံးကို အာရုံဆောင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်သည့်ပြင် အဋီကထာဆရာတို့ပင် အလေးပြုအပ်သော မထောင်မြတ် ဖြစ်ပေ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤမထောင်ကြိုး၏ ဝါဒကို လေးနက်စွာ မှတ်သားအပ်၏။

ဤမထောင်၏ ဝါဒ၌ ပါတီမောက်သီလမပျက်စီးလျင် ကြွင်းသော သီလ ၃-ပါးတို့မှာ ဘယ်လိုပင် ပျက်စီးနေစေကာ မူ ပကတိအတိုင်း စင်ကြယ်အောင် ပြနိုင်သည်၊ ကုစားနိုင်သည်ဟု ဆိုထား၏၊ ပကတိအတိုင်း စင်ကြယ်သောအခါ၌ သီလ ဝိသုဒ္ဓဖြစ်၍ မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်ကြောင်းမှာ ယုံမှားဘယ်မရှိပြီ၊ အချို့ဆရာတို့၏ ယူဆချက် အားဖြင့်ကား-ကြုဏ်ပရိဘာကြဖြစ်လျင် မဂ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်ဟု ယူဆသောကြောင့် ပစ္စယသန္တိသီလသီလကို တကြိမ်မျှ ပျက်စေလျှင်ပင် စင်ကြယ်အောင် ကုစားလိုမရပြီဟု ဆိုရာရောက်၏၊ ထိုကြောင့် အထက်ပါထောဂိုဒ္ဓနဲ့ ဆန်ကျင်၏။

ပစ္စယသန္တိသီလသီလဟု အဋီကထာတို့ပြုအပ်သော ပစ္စဝက္ခဏာကို ဘောဇ္ဇာ မတ္ထည့်ပုံး၊ ဘောဇ္ဇာ မတ္ထည့်ပုံးတို့၏ အဖွင့်ဖြစ်သော သုတ်အဘိဓာတို့မြို့င်း၊ မျှောက် သဗ္ဗာသဝသုတ့်မြို့င်း၊ ဆွဲရှုံးတို့ရ မဟာဝဂ့်မြို့င်း ဟောတော်မူ သည်၊ သို့သော်လဲ ထိုသုတ်အဘိဓာတို့မြို့င်း သီလအဖြစ်ဖြင့် တို့ကိုရှိက် ဟောတော်မူချေ၊ ဘောဇ္ဇာ မတ္ထည့်တာ-အမည်ဖြင့် င်း၊ ပို့သောဝနာ ပဟာတ္ထ အသပေါ်တို့ကို ပယ်တတ်သော တရားအဖြစ်ဖြင့်င်း ဤအမည်တို့ဖြင့်သာ ဟောတော်မူချေ သည်၊ ထိုကြောင့် အရှင်တိပိဋကဓရမာဂေါ်သံကို သီလဟု ဟောသော ပါဋီတော်မရှိဟု ဆိုတော်မူလေသည်။ တရားကိုယ်အားဖြင့်လဲ ပစ္စဝက္ခဏာသည် ဉာဏ်ပညာသာဖြစ်၍ ပညာသိက္ခာ့သာဖြစ်သာ ဝင်၏၊ မူချေအားဖြင့် သီလသိက္ခာ့သာ မဝင်သည်ကို သတိပြုရာ၏၊ ထို့ပြင် ထိုထိုသုတ် အဘိဓာတို့မြို့င်း ဤပစ္စဝက္ခဏာကို ဟောတော်မူသည်မှာ မနှစ်မန်းမှုတ်သကဲ့သို့ ခွဲ ဖတ်ရှုံးတော်မူတ် မဟုတ်၊ အမှန်အားဖြင့်သောကား ပစ္စည်းလေးပါးနှင့်ပြု၍ အသပေါ်ကိုလေသာ မဖြစ်စေရန်အတွက်သာ ဖြစ်ပေသည်၊ ထိုကြောင့် ပစ္စည်းကို သံးစွဲမှုနှင့်ပြု၍ ရရှိက်သောအကျိုးကို ဉာဏ်ဖြင့်ထိတိရောက်ရောက် ဆင်ခြင်၍သာလျင် သက်နဲ့စသည်ကို သံးဆောင်အပ်၏။

ရှုမှတ်မြှုပြုခြင်းလ ဆင်ခြင်းမှု ပြီး၏။ ॥“ပဋိလာဘကာလေပါ ဟိ ဓာတု ဝသန ဝါ ပဋိလာတို့တ္ထာ ဌာပိတာနဲ့ စိုးရိုးရိုး ပရိဘုရားနှုန်းသု အနာဝဇ္ဇာဝ ပရိဘောက်ပါ” ဟူသော ဝိသုဒ္ဓမဂ် ၁-၄၁ နှင့်အညီ ဓာတ် ၄-ပါး၊ ရှုမှတ်မှုတို့၏ အလိုအားဖြင့် ဝိပသနနာရူမှတ်နေသောပုဂ္ဂိုလ်အား ပစ္စည်းများကို ရစဉ်ကာလ၊ သံးဆောင်စဉ်ကာလတို့၏ ရှုမှတ်မှုဖြင့်လဲ ပစ္စဝက္ခဏာကိုစွဲ ပြီးသေးသည်ဟူ၍ မှတ်အပ်၏၊ အကျိုးကို လူတို့၏ သီလအရာ၏ တွေ့မြင်ရပါလတဲ့။

သို့ဖြစ်၍ အကျိုးကိုဆင်ခြင်၍ဖြစ်စေ၊ ဘဝနာတပါးပါးကို နှလုံးသွင်းချုပြုဖြစ်စေ ပစ္စည်းလေးပါးကို သံးဆောင်သော ရဟန်း၏ ပစ္စယသန္တိသီလသီလသည် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည် မည်၏။

“စက္ခာနာ ရူပံ ဒီသွာ နဲ့ နိမ့်တွေဂါဟီ ဟောတိ နာနဲ မျဉ်နဂါဟီ” အစရှိသော ပါဌိတော်နှင့်အညီ မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်လျှင် ကိုလေသာဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော မိန့်းမပုံသဏ္ဌာန်၊ ယောကျိုးပုံသဏ္ဌာန်ကို နဲလုံးမသွင်းရ၊ “ဒီဇွဲမတွေ့ယော သဏ္ဌာတိ” ဟူသော အနွေကထာနှင့်အညီ မြင်အပ်သော အဆင်း ရပ်မျှ၌ သာလျှင် စိတ်ကို တန်စေရမည်၊ ဗိုကာ၌ ထပ်၍ ဖွင့်သည့်မှာ “ဒီဇွဲ ဒီဇွဲမလွှားဘဝိသုတိ” ဟူသော ပါဌိတော်နှင့်အညီ မြင်ရသော အဆင်း၏ မြင်ရုံးမျှ စိတ်ကိုသာ ဖြစ်စေရမည်၊ ထို့ထက်ပိုလွန်၍ တင့်တယ်သော အခြင်းအရာ အိုဆိုးသော အခြင်းအရာ စသည်ကို နဲလုံးမသွင်းရ ဟူ၏။

သံဝရ၊ ဓာတ်ဝရ။ သံဝရ၊ အသံဝရ တရားတို့၏ သရပ်အမိပါယ်ကို ဤသို့သိအပ်၏။ “ကြမ့်နာ ပါတီမောက္ခန ဥပဇ္ဈာ ဟောတိ သမုပေတောာတိ အယုံ သီလသံဝရေး”ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ သီလသံဝရဟူသည်မှာ ပါတီမောက္ခနသံဝရ သီလပင်တည်း၊ ဒုသီလျှေအသံဝရဟူသည်မှာ ငွေးပါတီမောက်သီလ၏ ပျက်စီးခြင်းပင်တည်း၊ သီက္ခာပုဒ်ကို ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ကျူးလွန်၍ အာပတ်သင့်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤအရာ၏ ဒုသီလျှေအသံဝရသည် “စီတိက္ခမ ကိုလေသာ ဖြစ်သောကြောင့် ပွဲခြင်း၏ မဖြစ်၊ မနောဖိုရှုံးသာ ဖြစ်သည်” ဟူ၍ငွေး၊ “ကြွင်းသော အသံဝရ ငါပါးတို့သည် ဒါရ ဗြိုင်းလုံး၏ ဖြစ်သည်” ဟူ၍ငွေး၊ မူလ၌ကာတို့၌ မိန့်ဆိုသည်အတိုင်း မှတ်သားရာ၏။

“ရက္ခတိ စက္ခာန္တိယ စက္ခာန္တိယ သံဝရု အာပဇ္ဇတိတိ အယ် သတိသံဝရေ” ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ သတိသံဝရု ဟူသည်မှာ ကျွန်ုပ်ယ သံဝရသီလ အစ်ပေတည်း၊ တရားကိုယ်အားဖြင့် သော်ကား ဒွါရ ပြပါး၌ ကိုလေသာ မဖြစ်ရအောင် စောင့်ရောက်သော သတိ စေတသိက်ပင်တည်း၊ မှန့်သွေ့ အသံဝရ ဟူသည်မှာ အာရုံ ပြပါး၏ တွေ့ဆုံးသောအခါ သတိ လွတ်ခြင်း သတိမေ့ခြင်း အမှတ်မရခြင်းပင်တည်း၊ တရားကိုယ်အားဖြင့် သော်ကား “စက္ခာန္တိယ အသံဝတံ ပိုဟရန္တိ အဘို့မျှ ဒေါမနသာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွေသပေယျူ” ဟူသော ပါ့ဌ္ဂတော်နှင့်အညီ အသံဗြာဟု ခေါသာ လောဘနှင့် ဒေါမနသာဖြင့် ပြုအပ်သော လောဘနှင့် ဒေါသကိုပင်တည်း၊ နှိုကာတို့၏ မောဟကိုလဲ ထည့်၍ ပြကြ၏။

“သောတာနဲ့ သံဝရ ဗြိမ်း၊ ပညာယေတေ ပိခိယရေတိ အယ် ဉာဏ်သံဝရော” ဟူသော အငွကထာနှင့်အညီ တရာ့၊ ဒီ၌၊ ကိုလေသာ ဒုစရိတ်၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကုသိုလ် အယဉ်တိုကို ပိတ်ဆို ပယ်ဖြတ်တတ်သော အရိယ မဂ်ဉာဏ်သည် ဉာဏ်သံဝရမည်၏။

(ရုပွှေ့နိုင်ခြင်းသည် အမြတ်ဆင့် အကျင့်ကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။)

ပစ္စယသန္တသိတသီလလည်း ဤညာကသံဝရွှေဝင်သည်ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏အမြတ်၏ ဝိပဿနာညာကသံဝရွှေ ဝင်သင့်သေး၏၊ အကြောင်းမှုကား ကိုလေသာအယဉ်တို့ကို ပစ္စဝေကွဲပွားဖြင့် ပိတ်ဆိုခြင်းထက် “အာရမ္မဘာနှင့်သယမှ စ၍ တအက်ပဟာန်အလိုအားဖြင့် ပယ်နှင့်သော ဝိပဿနာဖြင့်” ပိတ်ဆိုခြင်းက သာ၍ပင် လုပ်ခြင်းဖြင့်၏။ သဗ္ဗာသီရိရာ အနိစ္စာတိ အနေတော့ ပသေတော့ ပညာယောတော့ သောတော့ ပိမိယန္တိ” စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ဖွံ့ဖြိုးပြသော နိဋ္ဌသပါ၌တော်၌ ဝိပဿနာကိုလဲ ရသုရွယ်သည်ဟု ဆိုထိုက်၏။ ဤသည်ကား ဝိပဿနာဘာက်၏ ဘာကသံဝရှေမည်သင့်ကြောင်း တို့တည်း။

သို့ဖြစ်၍ ပစ္စယသန္တသိတသီလ, ဝိပသုနာညာ၏, မင်္ဂလာက်တို့ကို ဉာဏ်သံဝရဟု မှတ်ရာ၏၊ အညာအသံဝရဟုည်မှာ ငင်းညာ၏သုံးမျိုးတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟတရားပင်တည်း။

“ခမော ဟောတိ သီတသု ဥက္ကသာတိ အယံ ခန္ဓိသံဝရေ့” ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ အအေး အပူ စသည်တိနှင့်တွေ့သောအခါ, အလွန်မခံသာသော ဝေဒနာတို့ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ, အလွန်ကြမ်းတမ်းယုတ်မာ၍ နားမခံသာသော ဆဲရေးကိုနှစ်ဆိုစကားတို့ကို ကြားရသောအခါစသည်တို့၌ ဒေါသကိုမဖြစ်စေပဲ ချုပ်တည်း သည်းခံခြင်းသည် ခန္ဓိသံဝရမည်၏၊ တရားကိုယ်အားဖြင့် အဒေါသစေတသက်ပင်တည်း၊ သည်းမခံလိုသော ဒေါသသည် အကွန်းသံဝရ မည်၏။

“ဥပ္ပန္နာ ကာမဝိတက္ခာ နာမိဝါသေတိတိ အယံ ဝိရိယသံဝရေ့” ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ကာမဝိတက် စသည်ကို ပယ်ရန်အားထုတ်မှုသည် ဝိရိယသံဝရမည်၏၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်သောကား “အနုပ္တာနှင့် ပါပကာနှင့် အကုသလာနှင့် ဓမ္မာနှင့် အနုပ္တာဒါယ ဆန္တ့ နောက်တိ ဝိယမတိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မှုအပ်သော သမ္မပ္မာနှင့် ဝိရိယပင်တည်း၊ အာမိဝါရိယခိုသီလ သည်လည်း ဤဝိရိယသံဝရ၍ဝင်သည်ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြှုပ်နှံ၏၊ ကာမဝိတက်စသည်တို့ကို ပယ်ရန်အားမထုတ်ပဲ ထိနမိဒ္ဓိပြုစာန်း လျက် ပျင်းရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော အကိုယိုလ် စိတ္တာပြုခိုင်သည် ကောသွေ့ အသံဝရ မည်၏။

ဆိုခဲ့ပြီးသော သံဝရဂါးတို့တွင် သီးသံဝရသည် ပါတေမောက္ခသံဝရသီလ အသီးအခြားသာဖြစ်၏၊ ဉာဏ်သံဝရ့ ဝင်သော ပစ္စယသန္တသိတသီလနှင့် ဝိရိယသံဝရ၍ဝင်သော အာမိဝါရိယခိုသီလတို့သည်လည်း အသီးအခြား သီလတို့သာ တည်း၊ ထို့ကြောင့် သီလ ၄-မျိုးခွဲခြားသော ဤသီလဝိသုဒ္ဓိအရာ၌ ထိုသီလ ၄-မျိုးတို့ကို ကြုံခိုးသံဝရသီလ၌ မထည့်သွင်းအပ် ကုန်၊ ထည့်သွင်းခဲ့လျှင် သီလ ၄-မျိုး မကွဲပြားတော့ပဲ သီလတမျိုးတည်းသာ ဖြစ်လေရာ၏။

သို့ဖြစ်၍ ကြုံခိုးသံဝရသီလ စင်ကြယ်ပုံကို ကြော်ခိုးသံဝရ သံဝရ ၄-ပါးတို့ဖြင့် သာလျှင် သီအပ်၏၊ ထို ၄-ပါးတို့ တွင်လဲ ဉာဏ်သံဝရမှာ ဝိပသုနာညာ၏, မင်္ဂလာက်များ ဖြစ်သောကြောင့် ဘာဝနာကို အားမထုတ်မီ အူးအဖို့၌ ဖြစ်နိုင်ခွင့်မရှိ သေး၊ သတို့, ခန္ဓိ, ဝိရိယဟူသော သံဝရ ၃-ပါးတို့သည်သာလျှင် ဖြစ်နိုင်ခွင့် ရှိကြပေသည်။

အားမထုတ်မီ စောင့်ဇူာက်ပုံ။ ၅ထို့ကြောင့် ဘာဝနာကို အားမထုတ်မီက ကြုံခိုးသံဝရ သံဝရကို စင်ကြယ်စေလိုလျှင် သတို့, ခန္ဓိ, ဝိရိယ ဟူသော ငင်းသံဝရ ၃-ပါးကို ဖြစ်စေလျက် စင်ကြယ်စေအပ်၏၊ စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်နည်းကိုကား “တသု ကြုံမိနာ နိုယ်မိတဝါသန, ပရီကာမိတဝါသန, သမ္မခိုစာရဝါသန, အာဘုမိတဝါသန စ ကုသလံ နာမ ကတံ ဟောတိ” ဟူ သော အဋ္ဌသာလိနိ (၁၁၇)ကို မြှို၍ သီအပ်၏။

မိတ်ကို ကန်သတ်ထားပါ။ ၆ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အကြံမျိုးကိုသာ ကြံစည်းမည်, ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အပြောမျိုး အလုပ်မျိုး ကိုသာ ပြောဆိုမည်, လုပ်ကိုင်မည်, ဒွါရ ၆-ပါး၌ ကုသိုလ်စိတ်ကိုသာ ဖြစ်စေမည်, ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် အမြှုသတ် ပြုမည်, ဘယ်အရာကိုမဆို စိတ်မဆိုပဲသည်းခံမည်, မကောင်းတဲ့အကြံမျိုးတို့ မကြံမိအောင်အားထုတ်မည်ဟု ဤသုံး မိမိကန်သတ်အောက်အတိုင်း ပြည့်စုံစေရန် အကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အာရုံကို များသောအားဖြင့် မပြော်လင့်ပဲ ရှိတတ်၏၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အာရုံကို များသောအား ဖြင့် မပြော်လင့်ပဲ ရှိတတ်၏၊ ထိုအာရုံမျိုးနှင့် မရောင်သာ၌ တွေ့ရသော်လ ထိုအာရုံအောက်အာရုံ အကုသိုလ်ဖြစ်လေက်အောင် အလေး မပြုပဲရှိတတ်၏၊ ကုသိုလ်နှင့်စပ်၍သာလျှင် စိတ်ကူးကြံစည်းမိတ်တတ်၏၊ ဥပမာ-ဒါနပြုရန် စိတ်အားထက်သန္တာနှင့် ကြံစည်း နေသောသုအား သင့်လော်သော အဖိုးတန်ပစ္ည်းကိုရှိလျှင် သုံးဆောင်ခဲ့စားရန် စိတ်မကူးမိသေးပဲ လူမည်ဟု ကြော်သီတုကူးက ရေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သကဲ့သုံးပိုပင်တည်း၊ အိမ္မာရုံတို့နှင့် တွေ့ကြုံရသော်လ သည်းခံမည်ဟု ကန်သတ်ထားသည့်အတိုင်း စိတ်မဆိုပဲ သည်းခံနိုင်တတ်၏၊ ကြုံကား နိုယ်မိတဖြင့် စင်ကြယ်စေပဲ အကျဉ်းတည်း။

ပြောင်းလဲပေးပါ။ ၇အကုသိုလ်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ထိုစိတ်ကို ကုသိုလ်အဖြစ်သုံး ပြောင်းလဲစေအပ်၏။ ပုံကား-မာတုဂါမကို မြင်၍ ကိုလေသာစိတ်ဖြစ်လျှင် အမိအွေယ်ရှိပါက အမိရင်းကဲ့သို့, အစ်မ နှစ်မ အရွယ်ရှိပါက အစ်မ နှစ်မ အရင်းကဲ့သို့, ဆွေမျိုးအရင်းကဲ့သို့ အောက်မော်ပြီးလျှင် သူ၏ဆင်းရဲတို့ကို ဖြော်တွေး၍ သနားခြင်း ကရာဏာအစစ်, ချမ်းသာစေ လိုခြင်း မေတ္တာအစစ်တို့ကို ဖြစ်စေရမည်။ တန်ည်းကား ထိုမာတုဂါမ၏ သလ္ာနနှင့် ရှိသော မျက်ရည်, မျက်ရေး, နှပ်, တံတွေး, ခွဲ, သလိုပ်, ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ် စသော စက်ဆုံးပုံဖို့တို့ကိုသာ ကွဲက်၍ အဖန်ဖန် နှလုံးသွင်းလျက် အသုံး သညာကို ဖြစ်စေအပ်၏။ တန်ည်းကား---ထို မာတုဂါမ အာရုံကို ပယ်ဖျောက်၍၍ စာပေကျမ်းကန်ကို ကြိခြင်း, မေးခြင်း, ပြောဟောခြင်း, ကြေည့်ခြင်း, ရွတ်ဖတ်ခြင်း, ဝေယျာဝွေ ဝတ်ကြီး ဝတ်ကြေး စေသည်းဖြင့်လဲ ကုသိုလ်စိတ်အဖြစ်သုံး ပြောင်းလဲစေအပ်၏။ ထိုပြင် သတိပစ္စာနှင့် အဋ္ဌကထာနှင့်လာသော မူလပရီညာနည်း, အာကျွဲ အဖြစ်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နည်း, တာဝကာလိက အဖြစ်အားဖြင့် ဆင်ခြင်နည်း, ခန္ဓာ, အာယတန်, ဓာတ်ပစ္ည်းတို့ကို ခွဲ၍ ဆင်ခြင်နည်း ဟူသော ဤပဋိသံဃာန်းနည်းတို့ဖြင့်လဲ စိတ်ကို ပြောင်းလဲစေအပ်၏။ ပရီကာမိတ အကျဉ်းတည်း။

ကုသိလမြိတ် ဖြစ်ပါခေါ် ॥ပရိယတ ကျမ်းကန်တိုကို မပြတ သင်ယူခြင်း၊ ပိုချခြင်း၊ ကျက်မှတ်ခြင်း၊ ကြံခြင်း၊ ရွတ်ဖတ်ခြင်း၊ သေနာသနဝတ စသည်ကို မပြတ်ပြုခြင်း၊ တရားဟောခြင်း၊ ဆွေးနွေး မေးမြန်ခြင်း၊ တရားစကားကို သာ ပြောခြင်း၊ နာခံခြင်း၊ ဂုဏ်ကျင့်ဝတ်ကို ဆောက်တည်ခြင်း၊ ပြခဲ့ပြီးသော မူလပရိညာနည်း စသည်တို့ဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်း စသော ကုသိလ်အလုပ်တို့ကို အမြဲမပြတ ပြုလုပ်အပ်၏။ ဤသို့ မနေမနား အားထုတ်နေသော သူအား အကုသိလ်စိတ် ဖြစ်ခွင့်မရမှ၏ ဒါရ ၆-ပါး၌ အများအားဖြင့် ကုသိလ်စိတ်သာ ဖြစ်ပေါ်တတ်၏။ သမှတ်စာရဖြင့် စင်ကြယ်စေပုံအကျဉ်းတည်း။

သင့်တော်အောင် နှလုံးသွင်းပါ။ ॥အာရု ၆-ပါးနှင့် တွေ့တိုင်း ယောနိသော မနေသိကာရကိုသာ ဖြစ်စေအပ်၏။ ကုသိလ် ဖြစ်အောင် သင့်လျော်ပြော့စွာစွာ နှလုံးသွင်းရမည်ဟုဆိုလို၏။ ပုံကား အပြစ်မရှိပဲ အကဲရဲ့ခံရလျှင် ဤသို့ နှလုံးသွင်းအပ်၏ “သူမသိရှာလို ကဲရဲ့လျော်သည်။ ထင်တိုင်း ပြောဆိုတက်ခြင်းမှာ မစောင်းစည်းသော သူတို့၏ ဓမ္မတာပင်တည်း။ အကယ်၍သာ အမှန်အတိုင်း သိသွားပါက ကဲရဲ့မှားမိတဲ့အတွက် သူ့မှာ အများကြီး စိတ်မကောင်း ဖြစ်ရာလိမ့်မည်။ ငါ ယခု အကဲရဲ့ခံရ သည်မှာလ အပြစ်မရှိဘူးတဲ့သူကို ကဲရဲ့ဘူးလို့ ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည်။ ဝဋ္ဌကြွေးရှိတဲ့အတွက် ခံရသည်မှာ စိတ်နာဘွယ် မရှိပေ” ဤသို့ စသည်ဖြင့် သင့်တော်အောင် နှလုံးသွင်းအပ်၏။

တနည်းကား---“ကဲရဲ့ခြောင်းသည် လူတိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော လောကခံ တရားပေတည်း၊ မြတ်စွာဘုရားသော်မှ တွေ့ကြုံရသေး၏။ ငါမှာ အဘယ့်ကြောင့် မတွေ့ကြုံပဲရှိအံ့နည်း၊ ဤလောကခံနှင့်တွေ့ချုပ်ခြင်းမှာလ လူအများ နှင့်ဆိုင်၏။ သည်းခံနိုင်ခြင်းသည်ကား မြင့်မြတ်သော သူတော်ကောင်း တို့နှင့်သာဆိုင်၏။ ငါသည် မြင့်မြတ်သော သူတော် ကောင်းတို့၏ လမ်းကိုသာ လိုက်မည်။ မြတ်စွာဘုရားက ဆုံးမတော်မှုသည်မှာ— ‘လူဆိုးများက မိမိကိုယ်ကို လွှာဖြင့် တိုက်ဖြတ် သော်လ ထိုလူဆိုးတို့၌ စိတ်မဆိုးရဘူးတဲ့၊ စိတ်ဆိုးခဲ့လျှင် ဘုရား၏ အဆုံးအမကို နာခံသူ မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ဤကဲရဲ့မှုသည် လွှာဖြင့် တိုက်ဖြတ်ခြင်းထက် များစွာပင် ခံသာပါသေး၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဘုရား၏ အဆုံးအမကို မခံနိုင်ပဲ ရှိပါအံ့နည်း” ဤသို့ စသည်ဖြင့်လ သင့်တော်အောင် နှလုံးသွင်းအပ်၏။

တနည်းကား—“ကဲရဲ့သူ” ဆိုသည်မှာ ဒေါသ ပြစာန်းသော ဗျာဗြိုဒ်နှင့် စီတွေ့ရော်သာတည်း၊ ခန္ဓာဝါးပါး၊ ရပ်နာမ် J-ပါးမျှသာတည်း၊ ကဲရဲ့တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ အသီးအခြား မရှိချေး၊ ထိုရုပ်နာမ်တို့မှာလ ကဲရဲ့ဆဲမှုပင် ချုပ်ပျက်ကြလေပြီ၊ ယခု စိတ်ဆိုးစရာ မရှိတော့ပြီ၊ ကဲရဲ့သော ရပ်နာမ်များ မရှိသည့် နောက်မှ စိတ်ဆိုးနေလျှင် ထိုရုပ်နာမ်တို့၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်သော ရပ်နာမ်သစ်များ အပေါ်သာ ကျရောက်ရာ၏။ သို့ဖြစ်၍ ယခုမှ စိတ်ဆိုးနေလျှင် မိဘများကို မှန်းသည့်အတွက် သေဆုံးသွားပြီမှ သူတို့၏ သား၊ မြေးများကို ရန်တုံးမှုသည်နှင့်သာ တူချေတော့မည်။ ကဲရဲ့ဆဲရသော သင်သည်လည်း ခန္ဓာဝါးပါးမျှသာတည်း၊ ထိုခန္ဓာ ရပ်နာမ်တို့သည် ယခင်ကပင် ချုပ်ပျက်ကြလေပြီ၊ ငင်းရပ်နာမ်တို့၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော လက်ရှိ နာမ်ရုပ်များက စိတ်ဆိုးနေလျှင် မိဘလက်ထက်က မတတ်နိုင်၍ သား၊ မြေး၊ မြေးတို့၏ လက်ထက်ကျမှ ရန်တုံးမှုသည်နှင့် သာ တူချေတော့သည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်လ သင့်တော်အောင် နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ဤသည်တို့ကား နည်းပြ ပုစံတို့သာတည်း၊ နှလုံးသွင်းပုံကား များစွာကျယ်ဝန်း၏။ ဤအရာ၌ကုသိလ်ဖြစ်အောင် သင့်တော်သလို နှလုံးသွင်းမှုဟူသမျှသည် ယောနိသော မနေသိကာရ-ချုပ်းသာတည်း၊ ငင်း၏သရပ်ကို အခက်း-ငါ နိုဝင်ရဏာစမွှာနုပသာနာ အရာ၌ပြဒ္ဒာ၊ အဘဘုဇာ-ဖြင့် စင်ကြယ်စေ ပုံ အကျဉ်းတည်း။

ဤ နိယမိတ်-စသည်တို့၏ အလိုအားဖြင့် ဒါရ ၆-ပါး၌ ကုသိလ်စိတ်ကိုသာ ဖြစ်စေလျက် ကြနှစ်ယော်ဝံ့မည်ဆိုလျှင် လွယ်ကူမည်ကဲသို့ ရှိ၏။ သို့သော်လ တကယ် တမ်းအားထုတ်ကြည့်လျှင် ထင်သလောက်မလွယ်ပဲ ခဲယဉ်းလှသည်ကို သီတွေ့မည်သာတည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမှုကား-ဘာဝနာဖြင့် မဆုံးမရသေးသော စိတ်သည် အလွန်ရိုင်းစိုင်း၏။ စိတ်မကူးပါဘူးဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည့် အာရုံးသို့လဲ အငြိုင်အဆိုင်ပြုသကဲသို့ အတင်းထွက်၍ ထွက်၍ သွားတော်၏။ ဤသို့ ထားရာတွင်မနေပဲ မလိုရာသို့သွားတော်ခြင်း၊ ရိုင်းစိုင်းခြင်းသည် ဘာဝနာဖြင့် မဆုံးမရသေးသော စိတ်၏ ဓမ္မတာသောကြောင့် ပေတည်း။

အထက်ပါနည်းများမှာ ကောင်းလှပါပေ၏၊ သာမန်ကြည့်မည်ဆိုလျှင် လွယ်ကူမည်ကဲသို့ ရှိ၏။ သို့သော်လ တကယ် တမ်းအားထုတ်ကြည့်လျှင် ထင်သလောက်မလွယ်ပဲ ခဲယဉ်းလှသည်ကို သီတွေ့မည်သာတည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမှုကား-ဘာဝနာဖြင့် မဆုံးမရသေးသော စိတ်သည် အလွန်ရိုင်းစိုင်း၏။ စိတ်မကူးပါဘူးဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည့် အာရုံးသို့လဲ အငြိုင်အဆိုင်ပြုသကဲသို့ အတင်းထွက်၍ ထွက်၍ သွားတော်၏။ ဤသို့ ထားရာတွင်မနေပဲ မလိုရာသို့သွားတော်ခြင်း၊ ရိုင်းစိုင်းခြင်းသည် ဘာဝနာဖြင့် မဆုံးမရသေးသော စိတ်၏ ဓမ္မတာသောကြောင့် ပေတည်း။

ဘာဝနာဖြင့် ဆုံးမအပ်ပြီးသော စိတ်သည်ကား အလွန်နှီးညံ့ယဉ်ကျေး၏၊ ထားရှုချိသာ နေ့၏၊ လိုဂ္ဂကို ဖြောင့်မတစွာ နှလုံးသွင်းနိုင်၏၊ ဤသို့ ထားရှုချိသာ နေ့၏၊ နှီးညံ့ယဉ်ကျေးခြင်းတို့သည် ဘာဝနာဖြင့် ဆုံးမအပ်ပြီးသော စိတ်၏ ဓမ္မတေသနဘေးပေတည်း၊ သို့ဖြစ်၍ ကြို၍ယသံဝရဂို ဘာဝနာဖြင့်သာလျှင် အပြည့်အစုစ်ကြယ်စေနိုင်သည်၊ ဘာဝနာရင့်သနလေလေ ငှါးသီလအထူးစင်ကြယ်လေလေဖြစ်၏၊ ဘာဝနာအပြည့်အစုံ ရင့်သန်သောအပါမှာ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကတ္ထု၌ ဆိုသည့် အတိုင်း အပြည့်အစုံပင် စင်ကြယ်လေ၏၊ ထိုကြောင့်ပင် မဟာတိသုထေရ်ဂဲ့သို့ နှလုံးသွင်းရမည်ဟု ဝိသုဒ္ဓမဂ္ဂ၌ မိန့်ဆုံးလေသည်၊ ငှါးမထေရ်သည် အသုဘာဝနာ လက်ရှိဖြစ်၍ ပြင်းစွာရယ်သော မာတုဂါမကို ကြည့်မိသော်လဲ စိတ်ကို နှင့်နှင့်စွာ ထားနိုင်သည့်အတွက် မြင်ရသော သွားရှိုး၌သာလျှင် အသုဘာသညာကို ဖြစ်စေလျက် ပွုမစုံသုန္တသို့ ရောက်၏၊ ထိုစုံနှင့်ကိုပင် အခြေပြု၍ ပိုသုနာရှာသဖြင့် အရဟတ္ထဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မှုလေသည်၊ ထိုကြောင့် ဝိသုဒ္ဓမဂ္ဂ ၁-၂၀-၈၇ အောက်ပါပေါ်ရာဏ်ကိုထားကို ထုတ်ပြုတော်မှု၏ ---

ତାହିଁର କଣ୍ଠରେ ପାଦରେ ଏହାର ମଧ୍ୟରେ
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

၌၍၏ထား “ပုဂ္ဂသည် အနသမရီ” ဟူသောပါ၌ဖြင့် ထိမထော်သည် အိမ်က ကမ္မဋ္ဌန်း၌ ရှေးခါ၌ကပင် နိုင်နင်းစွာ အားထုတ်ပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို ပြ၏၊ သို့ဖြစ်၍ ထိမထော်ရဲ့သို့ နှလုံးသွင်းရမည်ဆိုလျှင် ထိမထော်ရဲ့သို့ပင် နိုင်နင်းသော ဘဝနာလက်ရှိဖြစ်ဖို့ လို၏၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဘဝနာလက်မဲ့ ဖြစ်သောသူသည် ဘဝနာလက်ရှိ ပုဂ္ဂ၍လဲကဲသို့ နိုင်နင်းစွာ နှလုံးမသွင်းနိုင်ရာ သောကြောင့်ပေတည်း၊ ဘဝနာလက်မဲ့ဖြစ်သော်လဲ ပါရမီးထုးလျှင် နှလုံးသွင်းနိုင်ရာသေး၏ ဟူပြားအံ့၊ ပါရမီထုးရှိ၍ နှလုံးသွင်းနိုင်သော်လဲ အသုဘတု နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ဘဝနာသာဖြစ်သောကြောင့် “ကြို၍ယသံ၍ရ ကို ဘဝနာနှင့် ကင်း၍ အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်နေ့နိုင်သည်” ဟူ၍ကား မဆိုအပ်သည်သာတည်း သို့ဖြစ်၍ “ဒါရ ဒါပါးလုံး၌ ကိုလေသာတို့ကို အလျှင်းမဖြစ်စေရ” ဟု ကြပ်တည်းစွာ မိန့်သော အငွက်ထား၊ ဗြိုက်တို့သည် ဘဝနာဖြင့် စောင့်ရှောက်ရ မည်ကို ရည်၍ ဆိုသော စကားတို့သာတည်း။

အကျဉ်းချုပ် မှတ်ဖွေယ်။ ရဟန်းတော်တို့သည် ပါတီမောက္ခသံဝရ သီလနှင့် အာဇာပိရီသူမြို့ သီလတို့ကို ရေးအဖွဲ့ကပင် ထက်ဝန်းကျင် အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်စေအပ်ကုန်၏၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမှုကား-ဤသီလ ၂ပါးပျက်လျှင် အာပတ်သင့် ၍ အာဏာစီတို့မ အနီးရှယ် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ထို ၂ပါးတွင်လ ပါတီမောက်သီလသည်သာလျှင် လိုရင်းပေတည်း၊ အကြောင်းမှုကား-ငှင့်သီလစင်ကြယ်လျှင် အာဇာပိလောက်ကြောင့်တည်း၊ စင်ကြယ်ပုံကား-အာဇာပိပျက်လျှင် အာပတ် သင့်၍ ပါတီမောက်သီလပါပျက်၏၊ ထိုကြောင့် ပါတီမောက်သီလကို အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်စေလိုလျှင် အာပတ်သင့်ကြောင်း ဖြစ်သော မိဇ္ဈာဒိဝဟုသူမျှမှုလဲ ကြည့်ရောင်ရ၏၊ တရားသောနည်းဖြင့်သာလျှင် ရှားမှီး၍ တရားသောဖြင့်ရသော ပစ္စည်းတို့ကိုသာ သုံးဆောင်ရ၏၊ ထိုကြောင့် အာဇာပိသီလပါ စင်ကြယ်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်ယသံဝရသီလနှင့် ပစ္စယသန္တသီတသီလ တို့ကိုလဲ စွမ်းနိုင်ပါလျှင် ရေးအဖို့ကပင် အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်စေအပ်၏၊ အကြောင်းမှုကား-စင်ကြယ်သော ငှင့်သီလ J-ပါးသည်လည်း အဝိပ္ဇားသာရ စသည်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် တည်း၊ သို့သော်လဲ ရေးအဖို့က ထိုသီလ J-ပါး မစင်ကြယ်မှုသည် မည်သည့်အန္တရာယ်များ မဖြစ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ငှင့်သီလ J-ပါး မပြည့်စုံသေးခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ အချိန်မဆိုင်းလနှင့်အပ်၊ ရွှေသီလ J-ပါး စင်ကြယ်သောကာလမှစ၍ ဘာဝနာအလုပ်ကို အားထုတ်အပ်၊ အားထုတ်ကောင်းသည် သာတည်း၊ အားထုတ်ကြပါလေ၊ အားထုတ်သောအခါမှာ ဘာဝနာ စိုက္ပါဒိုက် ပါဝင်လျက် သီလ င့်-ပါးလုံးပင် ထက်ဝန်းကျင် အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်ပါလတဲ့၊ ဤသို့ စင်ကြယ်ပုံသည် လူတို့၏ သီလခဏ်းအဆုံး၌ အထူးထင်ရှားပါလတဲ့၊ ဤသည်ကား ရဟန်းတော်တို့၏ သီလဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပုံတည်း။

ရဟန်းတော်တို့၏ သီလဝိသုဒ္ဓိ ပြီး၏။

(ပိပသုနာဂျာနည်းကျေမှုး-ပင့်မတဲ့ စာမျက်နှာ ၁၁-မှ ၃၇-အထိ ပါရှိသော ရဟန်းတော်တို့၏ ဝန်ည်းဆိုင်ရာ ထြုဝါဒကထာပေတည်း။)

လူတို့၏ သီလဝိသုဒ္ဓရ

(ရာန်းတော်တို့သီလနှင့် လူတို့၏ သီလ ထူးပုံ၊ အာဒိုဝင်မကသီလနှင့် ငါးပါးသီလ တူးပုံ၊ လူတို့၏ ပါတီမောက္ခသံဝရသီလဖြစ်ပုံ၊ အာဒိုဝပါရို သူ့ခွဲသီလ လူနှိုယ်သံဝရသီလ ပစ္စယုသန္တသီတ သီလဖြစ်ပုံ၊ မျက်မောက် ဘဝ၌ မဂ်ဖိုလ်မရနိုင်သော အန္တရာယ်ငါးပါး၊ လူတို့၏ သာမဏ် သီလပျက်မှ သည် မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အန္တရာယ် မဖြစ်နိုင်ပုံ၊ ဝိပသာနာ၏ ရှေ့အဖို့က သီလမစင်ကြယ်သော်လဲ လူတို့မှာ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်ပုံ၊ ဘဝအနာဖြင့် သီလပိသုဒ္ဓိဖြစ်ပုံ၊ ပုဂ္ဂိုလ် င-မျိုးစားနားပုံ စသည် အဆုံး အဖြတ်များစွာကို ဤလူတို့၏ သီလပိသုဒ္ဓိ (၀၀) လူတို့၏ ပိနည်းအဆင်းတွင် တွေ့မြင် သိရှိကြရ ပေမည်။)

ଲତୀଣ୍ ଯୀଳ

လူတို့၏ သီလဝိသုဒ္ဓဘာသုကား ရဟန်းတော်တို့၏ သီလဝိသုဒ္ဓကဲ့သို့ ကျယ်ဝန်းခက်ခဲသည် မဟုတ်ပေ။ ပဋိသီလကို ဖြစ်စေ၊ အေဇိုင်းမကသီလကို ဖြစ်စေ ဆောက်တည် စောင့်ရှောက်ရုံမျှဖြင့်သော်လဲ သီလဝိသုဒ္ဓ ပြီးစီးသည်သာတည်း။ ငါးပါး သီလနှင့် အေဇိုင်းမက သီလတို့သည် အချို့ သိကွာပုံ အားဖြင့် ကွဲပြားပါလျက် သီလဝိသုဒ္ဓဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် အာယ် ကြောင့် တူသနည်း-ဟူမှ စောင့်ထိန်းမှ၊ ရောင်ကြော်မှ တူသောကြောင့် တူကြော်သည်။

တူပုံကား:- ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်သောသူသည် အပြည့်အစုံ စောင့်ရှောက်လျှင် တိုက်ရိုက်ဆောက်တည်မှု အားဖြင့် ထင်ရှားသော သိက္ခာပုဒ် ငါးပါးကိုသာ စောင့်ရှောက်အပ်သည် မဟုတ်သေး၊ ဝစ်ကံအားဖြင့် တူ၍ မှသာဝါဒ၌ ပါဝင်သော ပိဿာကော်စာ=ရုံးတိုက်ခြင်း၊ ဖရာသတိစာ=ဆဲရေးကျိုနီဆိုခြင်း၊ သမ္မပ္ပလာပ=အမှန်ဖြစ်ပျက်သည့် အကြောင်းအရာ မရှိသောပုံပြင် ဝါယွစသည်ကို ပြောဆိုခြင်း ဟူသော ဤဝစ်ကံကို သုံးပါးမှလဲ စောင့်ရှောက် အပ်သည်သာတည်း။ ကာယကံ သုံးပါး၊ ဝစ်ကံ လေးပါးတို့မှ အပြည့်အစုံ စောင့်ရှောက်သောသူသည် မိဇ္ဇာဒိုဝါယဲ ကင်းသည်သာတည်း။ သို့ဖြစ်၍ ငါးပါး သီလသည် အာမိုင်မကသီလနှင့် တူပေသည်။

အာမိဝင်မကသီလကို အပြည့်အစုံ စောင့်ရှောက်သော သူသည်လည်း ကာမဂဏ်တိ၌ မှားယွင်းမှ အဖြစ်ဖြင့်တူ၏၊ ကာမေသူ မိန္ဒာစာရှုံး ပါဝင်သော သူရာပါနမှလ စောင့်ရှောက်အပ်သည်သာတည်း။ သို့ဖြစ်၍ အာမိဝင်မက သီလသည်လည်း ငါးပါးသီလနှင့်တူပေသည်။ ဤသုတေသနတိန်းမှု၊ ကြော်ရှောင်မှု တူသောကြော့င့် ထိသီလ ၂မျိုးတို့တွင် တမျိုးမျိုးကို ဆောက်တည်စောင့်ထိန်းခြင်းဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိ ပြီးစီးပြည့်စုံပေသည်။ ဤငါးပါးသီလ၊ အာမိဝင်မကသီလတိ၌ အသက်မွေးမှုနှင့်မဆိုင်သော ကာယက် သုံးပါး၊ ဝစ်က် လေးပါးတို့မှ ရှောင်ကြော်မှုသည် ပါတီမောက္ခသံဝရ သီလပေတည်း။ အသက်မွေးမှုနှင့်ဆိုင်သော ကာယက် သုံးပါး၊ ဝစ်က် လေးပါးတို့မှ ရှောင်ကြော်မှုသည် အာမိဝင်ပါရီသုဒ္ဓိ သီလပေတည်း။

ଗ୍ରୀକୋଇଂଆର୍ଥ୍ ଲୁଟ୍ତିଣ୍ଟି ବେଳଗ୍ରି ରହନ୍ତିରେ ବେଳଗ୍ରିତିଥି ମଧୁତର ଅପି ରହନ୍ତିରେ ତ୍ରୁଟିମୁ ଛିନ୍ଦାଇଂଗ୍ରି ପ୍ରିଷ୍ଟିକାଲ୍ଫ୍ରିଂଦିନ୍ଦି, ମିଛାଇଂପ୍ରିଂ ରହୁବଢ଼ୁନ୍ଦିଲ୍ଲିଃଗ୍ରି ସ୍ବର୍ଗଶୋଦିଲେକାଲ୍ଫ୍ରିଂଦିନ୍ଦି, ଦ୍ୱାରା ଆଜ୍ଞାତେବାରେ ଗ୍ରିଯୁଝନ୍ଦିଲ୍ଲିଓର୍ଡିଙ୍ସିକ୍ରାଂଟ ଆପରଲ୍ ହଜାଣ୍ଟି। ଆଇଂଠିଲ୍ ବୁର୍ଗିଣ୍ଟି ॥ ଲୁଟ୍ତିମୁକାଗାଃ ଆବର୍ଗିମ୍ବୁଃମୁଅତ୍ରଗ୍ର କାଯାଗ୍ର, ଠିକ୍କିର୍ବେଳିଗ୍ରି ଲୁଫ୍ତିକ୍ରାଃପର୍ମ୍ପର୍ମିତାଲ୍ଲିଏ ଆଇଂଠିଲ୍ ବୁର୍ଗିଣ୍ଟି । ମିଛାଇଂପ୍ରିଂ ରହୁବଢ଼ୁନ୍ଦିଲ୍ଲିଃଗ୍ରି ସ୍ବର୍ଗଶୋଦିଲେକାଲ୍ଫ୍ରିଂଦିନ୍ଦି ଆଇଂଠିଲ୍ ବେଳ ମଧୁଗ୍ରିବଲ୍ଲିତାତନ୍ଦିଲ୍ଲି ॥ ଆହାଯ୍ କ୍ରାଂଟ ଫିଲ୍ଡିନ୍ଦିଲ୍ଲି ହାମ୍ବି- ସ୍ବର୍ଗଶୋଦିଲେକାଲ୍ଫ୍ରିଂ ପିକାତିପିଟ ଠର୍ବା କାଯାଗ୍ର, ଠିକ୍କିର୍ବେଳିଗ୍ରି ଲୁଫ୍ତିକ୍ରାଃମୁଲିମର୍ଗି । ରହନ୍ତିରେ ତ୍ରୁଟିମୁ ଲୁଫ୍ତିକ୍ରାଃମୁଲିମର୍ଗି କୁର୍ବାଃଆଜ୍ଞାତେବାରେ ଗ୍ରିଯୁଝନ୍ଦିଲ୍ଲିଏ ମଫ୍ରିତାତନ୍ଦିଲ୍ଲି ॥ କିମ୍ପିର୍ତ୍ତିର୍ବି ଲୁଟ୍ତିମୁ ମିଛାଇଂପ୍ରିଂ ଗ୍ରୀକିଲ୍ଲିବଢ଼ୁନ୍ଦିଲ୍ଲିଃଗ୍ରି ରହନ୍ତିରେ ତ୍ରୁଟିମୁ ଲୁଫ୍ତିକ୍ରାଃମୁଲିମର୍ଗି । ମହାନ୍ତିର୍ବିଲ୍ ଆବର୍ଗିମ୍ବୁଃମୁଅତ୍ରଗ୍ର କାଯାଗ୍ର, ଠିକ୍କିର୍ବେଳିଗ୍ରି ଫୋର୍କିଟାପିଲ୍ଲିଏ ଆଇଂଠିଲ୍ ବୁର୍ଗିଣ୍ଟିଲ୍ଲି କ୍ରୀଃଫ୍ରାଂଚିଲ୍ଲିପିଲ୍ଲି ॥ ମହାନ୍ତିର୍ବିଲ୍ ଆବର୍ଗିମ୍ବୁଃମୁଅତ୍ରଗ୍ର କାଯାଗ୍ର, ଠିକ୍କିର୍ବେଳିଗ୍ରି ଫୋର୍କିଟାପିଲ୍ଲିଏ ଆଇଂଠିଲ୍ ବୁର୍ଗିଣ୍ଟିଲ୍ଲି କ୍ରୀଃଫ୍ରାଂଚିଲ୍ଲିପିଲ୍ଲି ॥

“သီလကို ရက်-လ-နှစ် ကြာမြင့်စွာ စင်ကယ်ဖော်ပြီးမှ ဘာဝနာကို အားထုတ်ကောင်းသည်၊ သို့မှသာ သမာဓိ၊ ပညာဖြစ်နိုင်သည်”ဟု အချို့က ထင်မှတ်လျက် ရှိ၏၊ ထိုသို့ ထင်မှတ်ခြင်းသည် ပိဋကတ် ၃-ပုံ ပါ၍၊ အဋ္ဌကထာ， ဦးကာတိ၌၌ “မည်မျှကြာအောင် သီလကို စင်ကယ်ဖော်ပြီးမှ အားထုတ်ရမည်”ဟု မိန့်ဆိုပေး မရှိသောကြောင် ထိုသူတို့၏ ထင်မြတ်ချက်မျာ

သတည်း၊ ထင်ရှားစော်းအုံ-ရဟန်းများမှာ ပါတီမောက် သီလပျက်လျှင် အာဏာစိတိကြာမ အန္တရာယ်ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် ငှုံးသီလကို ရွေးအဖွဲ့က သုတေသင်ရပေသည်၊ သို့သော်လဲ “မည်မျှ ကြာရည်စွာ စင်ကြယ်စော်းမှ ဘာဝနာကို အားထုတ်ရ မည်” ဟူ၍ကား ပါ၌၊ အနွေကထာ၊ နှီကာတို့၏ မဆိုသည်သာတည်း၊ ထိုကြောင့် ပါတီမောက် သီလစင်ကြယ်သော အချိန် နာရီမှစ၍ ရဟန်းတို့သည်ပင် အားထုတ်ကောင်းသေး၏၊ လူတို့မှာ ဆိုဘယ်မရှိပြီ၊ ပါရမီပြည့်စုံလျှင် ထိုအချိန်မှစ၍ သမဂ္ဂ ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်များသို့ ရောက်နိုင်သည်ချည်းသာတည်း။

လူတို့ကျင့်အပ်သော ဂါးပါးသီလသည် သာသနာတွင်း၊ သာသနာပ ဘယ်အခါမဆို ရှိ၏၊ ငြင်းသီလ ချွတ်ယွင်းလျှင် အပြစ်၊ ပြည့်စုံလျှင် ကုသိုလ် ဖြစ်သည်၍သာတည်း။

ဤငါးပါးသီလပျက်စီးရာ၊ ပြည့်စုရွက် ဘုရားအမိန့်ကြောင့် အပြစ်၊ အကျိုးဖြစ်သည်မဟုတ်၊ သဘာဝဓမ္မအတိုင်းသာ လျှင် အပြစ်၊ အကျိုးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် လူတို့၏ရှုံးအဖို့က သီလပျက်မှုသည် “ပွဲနှစ်ရှိယက်၊ ဘိဉာဏ်ချုသနက်၊ အရိယုပ ဝါဒကံများ မဟုတ်လျှင်” မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြတ်တတ်သော အန္တရာယ်မဖြစ်သည်သာတည်း၊ ပွဲနှစ်ရှိယက်၊ ဘိဉာဏ်ချုသနက်၊ အရိယုပဝါဒကံကို ဖြစ်လျှင်ကား လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ ဤဘဝ် မဂ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်တော့ပြီ၊ ဤအရာ၏ အန္တရာယ်ငါးပါးကို ထုတ်ပြုးအံ့။

အန္တရာယ်ငါးပါး

(၁) ကမ္မဆန္ဒအရာယ်။ မှတုယာတ=အမိကိသတ်ခြင်း၊ ပိတုယာတ=အဘကိ သတ်ခြင်း၊ အရဟန္တယာတ =လူဇတ်ဖြစ်သော ရဟန္တကိ သတ်ခြင်း၊ လေဟိတဗျာဒါဒ=မြတ်စွာဘုရား၏ သွေးခဲအောင် ဒဏ်ရာရဖော်ခြင်း၊ သံယောဒ=သံယာကိ ကွဲပွားဖော်ခြင်း၊ (ဤသံယောဒသည်ကား ရာန်းနှင့်သာ ဆိုင်၏။) ဤကံပါးပါးသည် သေသည့်၏ အခြားမျှ၌ အပါယ်ငရဲသို့ ကေန် ရောက်စေတတ်သောကြောင့် အာနိုင်ရှိယံကံ မည်၏။ ဤပွဲနှင့်ရှိယံကံသည် သဂ္လာရာယ်၊ မဂ္ဂနှင့်ရာယ် J-ပါးလုံးဖြစ်၏။ သီလရှိသော ရဟန်းမိန်းမျှ၏ မေထုန်းမြို့ခြင်း ဟူသော ဘိက္ခနီ ဒုသနကံသည်လည်း မဂ္ဂနှင့်ရာယ် ဖြစ်၏။ ဤကံ ပါးပါးသည် ကမ္မဆန္ဒရာယ်မည်၏။

(၂) ကိုလေသနရာယ်။ “ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုမည်သည် မရှိ၊ ပြုလုပ်သော်လဲ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု မဖြစ်၊ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးကို မပေးနိုင်” ဟု မြှုမြှို့စွာယူဆသော အကိုရိယိဒို့ သုတေဝနသည် မြတ်၏၊ ဆုံး၏၊ ဘဝတပါး၏ မဖြစ်ပြီ၊ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုတို့၏ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးမည်သည် မရှိ” ဟု မြှုမြှို့စွာ ယူဆသော နထိကာဒို့ သုတေဝနသည် ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးဖြစ်ရန် ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုဟူသော ကံအကြောင်းမရှိ၊ အကြောင်းမရှိပဲ အလိုလိုပင် ချမ်းသာကြသည်၊ အလိုလိုပင် ဆင်းရဲကြသည်” ဟု မြှုမြှို့စွာ ယူဆသော အဟေတုကုဒို့၊ “ဤဒို့ကြီး သုံးမျိုးသည် မစွန်လွတ်နိုင်အောင် မြှုမြှို့ဖြစ်လျှင် သေသည်၏ အခြားမျိုး အပါယ်ရဲသို့ စက်နှုန်းရောက်စေတတ်သောကြောင့် နိယတစို့စွာဒို့မည်၏။ သရွှေ့ရာယ်၊ မရွှေ့ရာယ် ၂-ပါးလုံး ဖြစ်၏၊ ကိုလေသနရာယ်လဲမည်၏။ ဤဒို့ကြီး ၃-မျိုးတွင် ပဋိမဒို့ဖြင့် အကြောင်းကိုပယ်၏၊ ၃တိယဒို့ဖြင့်ဖြင့် အကျိုးကိုပယ်၏၊ တတိယဒို့ဖြင့်အကြောင်း၊ အကျိုး ၂-ပါးလုံးကို ပယ်၏၊ သို့သော်လဲ အကြောင်းကိုပယ်လျှင် အကျိုးကိုလဲ ပယ်ရာရောက်၏။ အကျိုးကို ပယ်လျှင် အကြောင်းကိုလဲ ပယ်ရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့်ဒို့ကြီးကြီး ၃-မျိုးလုံးပင် အကျိုးအားဖြင့် “အကြောင်း-ကုသိလ်ကံ၊ အကုသိလ်ကံ မရှိ၊ ထိုကံတို့၏ ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုး မရှိ” ဟု ဆုံးသည်ဟူ၍ မှတ်ရာ၏။

(၃) ဝိပါကန္တရာယ်။ အဟိတ်, ဒိုဟိတ် ပဋိသန္ဓာသည် ဝိပါကန္တရာယ်မည်၏၊ မဂ္ဂန္တရာယ်သာတည်း၊ သဂ္ဂန္တရာယ်ကား မဖြစ်၊ “ဤပဋိသန္ဓာရှိသောသူသည် ပဋိသန္ဓာက်ကင်းသည့်အတွက် မင်္ဂလာလုပ်ကိုသာမရနိုင်သည်၊ ကုသိုလ်ကံရှိလျှင် လူ အဖြစ်၊ နတ်အဖြစ်သို့ကား ရောက်နိုင်ပါသေး၏”ဟူလို့။

(၄) အရိယ္ယပဝါဒန္တရာယ်။ အရိယာဟု သိလျက် ဖြစ်စေ၊ မသိပဲဖြစ်စေ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို ဂဏ်ပျက်အောင် ဖြစ်စေ၊ သီလပျက်အောင် ဖြစ်စေ ကဲ့ခွဲစွဲစွဲခြင်းသည် အရိယ္ယပဝါဒန္တရာယ် မည်၏။ သဂ္ဗန္တရာယ်၊ မဂ္ဂန္တရာယ် ၂ပါး လုံးဖြစ်၏။ သို့သော် ကန်တော့ တောင်းပန်ပြီးသောအခါ ငှင့်အန္တရာယ်မှ လွှတ်ကင်းလေ၏။

(၅) အာဏာဝိတိက္ခာမန္တရာယ်။ ၂၇ဟန်းမှာသိလျက် လွန်ကျူးသော အာပတ် ၂၂ပါးသည် အာဏာ ဝိထိက္ခာမန္တရာယ်မည်၏။ သဂ္ဗန္တရာယ်၊ မဂ္ဂန္တရာယ် ၂၂ပါးလုံး ဖြစ်၏။ သို့သော်ဝိနည်းနှင့်အညီ ကုစားပြီးသောအခါ ၄၂းအန္တရာယ်မှ လွတ်ကင်းလေ၏။

တေပိ ယာဝ ဘိက္ခာ့ဘာဝ ဝါ ပဋိဇာနာတိ နဲ့ ဂုဏ်တိ ဝါ နဲ့ ဒေသတိ ဝါ၊ တာဝဒဝါ၊ နဲ့ တတေသာ ပရီ။ (မ-၂၄-၂-၃)

ယာဝဒေဝ၊ အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး။ ဘိက္ခာဘာဝ ဝါ ပဋိ အနာတိ၊ ပါရာခိုကသို့ ရောက်လျက် ရဟန်းအဖြစ်ကို ဝန်ခံ၍သော်လဲ နေပြားအံ့။ နဲ့ ဝို့ဘာတိ ဝါ၊ ဂရကအာပတ်မှ ထမြာက် အောင်သော်လဲ မပြုပြားအံ့။ နဲ့ ဒေသော် ဝါ၊ လဟုကအာပတ်ကိုသော်လဲ မပြောကြားပြားအံ့။ တာဝ ဒေဝ၊ ထိုကာလအတွေး၏သာလျှင်။ တော်အာပတ္တိက္ခာနှာ၊ ထိုအာပတ်အို့ ဂ-ပါး တို့သည်လည်း။ အန္တရာယိကာ၊ နတ်စွာမင်္ဂလာ၏ ၏အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်၏။ တတော်၊ ထိုကာလမှာ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ လူ၊ သာမဏေဟု ဝန်ခံသော ကာလ၊ အဗ္ဗာန်သွင်းပြီးသော ကာလ၊ ဒေသနာ ပြောကြားပြီးသော ကာလ၌။ နာန္တရာယိကာ၊ အန္တရာယ်ကို မပြုတတ်ကုန်ပြီ။

အထက်ပါ အန္တရာယ်ငါးပါးနှင့် တိုက်ဆိုင်၍ ကြည့်လျှင် လူတို့၏ သာမန်သီလပျက်မှုသည် မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သော အန္တရာယိက ဓမ္မတို့၌ မဝင်ကြား ထင်ရှား၏၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင် ရှေးအဖို့က သီလမစင်ကြယ်သော သန္တကို အမတ်ကြီး၊ အရိယမည်သောသူ၊ ခါးပိုကန္တိက် သူခိုးတော်း၊ သာကိုဝင် မင်းမျိုးဖြစ်သော သရဏာနီ ဥပါသကာ-ဤသို့အစရိ သော သူတို့သည် မဂ်ဖိုလ်ကို ရကြပေသည်။

အမတ်ကြီး ရဟနာဖြစ်ပုံ။ အောင်ပွဲရသည့်အတွက် သန္တကိုအမတ်ကြီးအား ကောသလမင်းကြီးက ဂ-ရက်ပတ်လုံး မင်း အဖြစ်ကို ပေး၏။ အမတ်ကြီးသည် ဂ-ရက်ပတ်လုံး အရက်မှုးလျက် မင်း၏စည်းမိမိကို ခံစား ဖျောပါး၍ နေရ၏။ ဂ-ရက် မြောက်သောနေ့၌ အခြေအရတို့နှင့်တကွ ရေဆိပ်သို့ ထွက်သွားစဉ် မြတ်စွာဘုရားနှင့်တွေ့၍ ဆင်ပေါ်မှ ခေါင်းသိတ်လျက် အရိအသေးပေး၏။ ထိုအခါမှာ ဖြတ်စွာဘုရားက “ဤအမတ်ကြီးသည် ယနေ့ပင် ဝါ၏ထို့၌ ဂါယာတုပုဒ်ကို ကြားနာပြီးလျှင် ရဟန္တာဖြစ်လိမ့်မည်” ဟု မိန့်တော်မှု၏။ ထိုစကားကို ကြား၍ တို့ဖို့တို့က ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ကြုံ၏ “ဤမျှလောက် အရက်မှုးနေတဲ့သူဟာ ယနေ့ပင် တရားနာပြီး လူဝတ်လူစားနှင့် ပရိနို့စွာနှင့်ပြုလိမ့်မည်-တဲ့၊ ဟုတ်နိုင်ပါမည်လော်၊ ဂေါ်တမဘုရားကို ယနေ့ပင် မှသာဝါဒြေ့ပြင် နိမ့်ရပေတော့မည်” ဟုကဲ့ရဲ့ပြောဆိုကြ၏။ ထိုနေ့ ညနေခင်း မြို့အမတ်ကြီး၏ ချစ်လှစွာသော မိန့်မယေယာသည် အမတ်ကြီးအား ဖျောဖြေနေစဉ်မှာပင် လတ်တလော သေဆုံးရှာလေ၏။ ထိုအခါ အမတ်ကြီးမှာ ဖြေမဆည်နိုင်အောင် အလွန်ပြင်းထန်သော ပုပန်သောက ဖြစ်၍ ထိုသောကကို ဤမြို့ဖေရှင် ဘုရားထံသို့ သွားရောက်လေရာ မြတ်စွာဘုရားက အောက်ပါဂါထာကို ပောတော်မှု၏---

ယ ပုံမွေ တံ ပိသောသေဟို၊ ပစ္စာ တော် မာဟု ကိုစွန်း။
မရွှေ့ စေ နော ဂဟေသာသို့၊ ဥပုသ စရိသာသို့။

(သုတ္တနိပါတ် ၄၅)

ပုံမွေ၊ ရှေးလွန်ခဲ့ပြီး ချုပ်ခဲ့ပြီးသော ရပ်နာမ်သံ့ရှုတို့။ ယ ယေ ကိုလေသာ၊ အကြင် ကိုလေသာတို့သည်။ ဥပုဇွဲ့ပြု့။ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ ဖြစ်ထိုက်ကုန်၏။ တံ ကိုလေသာ၊ အတိတ်သံ့ရှုတို့ ကို ဗျားဖြစ်ထိုက်သော ထိုကိုလေသာတို့ကို။ ပိသောသေဟို၊ ခြားကြသွေ့ပါစေလော့။ (ပိသောခေါ်ဟု အန္တစွတ်တွေ့ကုန်နှင့် ရှိသောပိုင်းမှာ သုက္ခာပေဟို ပိသုက္ခာပေဟို ဟုဖို့ပိုင်းပါ၍ တွေ့ကုန်နှင့်တော်နှင့် မည်။) ပစ္စာ၊ နောက် ဖြစ်လတံ့သော ရပ်နာမ်သံ့ရှုတို့။ တော်၊ သင်အား။ ကိုစွန်း။ ရာဂစသော ကြောင့်ကြမှုသည်။ မာ အာဟု၊ မဖြစ်စေလော်။ မရွှေ့၊ အလယ် ပိုင်း ရပ်နာမ် ပစ္စာပွဲနှင့် သံ့ရှုတို့ကို။ စေ နော ဂဟေသာသို့၊ အကယ်၍ တက္ကာဒို့တို့ဖြင့် မစွဲယူပြားအံ့။ စဝံ သတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်။ တံ့ သင်သည်။ ဥပသန္တာ၊ ကိုလေသာ အပူမိုး ဤမြို့အေးပြီးသည် ဖြစ်၍။ စရိသာသို့၊ နေထိုင်ရပေလတံ့။ (နိဒ္ဓသပါ၌တော်နှင့်အညီပင်)

သန္တကို အမတ်ကြီးသည် ဤဂါထာကို ကြားနာရ၍ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ အမိန့်တော်အတိုင်း လူတို့၏ ယုံမှားကို ပယ်ဖျောက်ရန် ထန်းခုန်စွန်းခန့်မြင်းသော အရပ်သို့ တန်ခိုးဖြင့် ပုံးတက်ပြီးလျှင် လူဝတ်လူစားနှင့်ပင် ပရိနို့စွာနှင့်ပြုလိမ့်မည်ဟု စောင့်ပြုပေး။ မရွှေ့ပြု့။ ထိုသော အရာတို့မြိုင်း ရှုပ်နာမ်တို့ကို မရှုမမှတ်ပဲ တရားနာရုံးဖြင့် မဂ်ဖိုလ်ကို ရသည်ဟု၍ကား မမှတ်အပ်၊ တရားနာစဉ်မှာ ရှုပ်နာမ်တို့ကို ရှုမှတ်၍ ပိပါသာညာညာ၊ မဂ်ဖိုလ်ညာက် အစဉ်အားဖြင့်သာလျှင် သောတာပန်၊ သကာဂါဂိုံ၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားသည်ဟု၍သာ မှတ်အပ်၏။ ထိုကြောင့် သတိပဋိစွာနှင့်သုတိအဖွင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ အောက်ပါ အတိုင်း မိန့်ဆိုတော်မှုသည်---

ယသွား ပန် ကာယဝဒနာ-စိတ္တာ မမွေသွား ကိုစွဲ မစွဲ အနာမသိတွာ ဘာဝနာ နာမ နှစ်ဦး။
တသွား တော် ကြမ့်နာဝ မရောန သောကပရီဒေဝ သမတိက္ခာနှာတို့ ဝေဒီတဗ္ဗာ။ (ဒီ၊ ၄၂၂)

ပနာ ဂါထာကို ကြားနာရ၍ မဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ကုန်သော်လဲ။ ကာယဝေဒနာ စီတွေ့ခမွှာသူ။ ကာယ, ဝေဒနာ, စိတ်, သဘောတို့တွင်။ ကိုယ့်ခမွှာ တစံတရာ့သော တရားကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်, မရှုမှတ် မူ၍။ ဘာဝနာ နာမ၊ ပညာဘာဝနာမည်သည်။ ယသွားအတွင်းကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိချေ။ တသွား၊ ထို့ကြောင့်။ တေပိ၊ ထိုသန္တတိအမတ်ကြီးနှင့် ပဋိစာရာတို့သည်လည်း။ လူမိနာဝ မရွေ့နာ၊ ဤသတိပဋိဗုံးနှင့် င့်ပါး တည်းဟူသော ခရီးဖြင့်သာလျှင်။ သောကပရှိဒေဝ၊ စိုးရိုးခြင်း၊ ငုံကြွေးခြင်းတို့ကို။ သမကိုဏ္ဏဘတ်၊ လွန်မြောက်ကြလေသည် ဟူ၍။ ဝေဒီတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

အမြို့ပြုယ်ကား။ ဂါထာကိုနာရ၍ သန္တတိအမတ်ကြီး ရဟန္တာဖြစ်သည်, ပဋိစာရာလ သောတာပန် ဖြစ်သည်ကား မှန်ပေ၏။ သို့သော်လ ရုပ်အပေါင်း ကာယ, ဝေဒနာ, စိတ်, သဘော ဟူသော ဤ င့်ပါးထဲက တရားကိုမျှ မရှုပဲ ပိုပသုနာပညာ၊ မဂ်ပညာတို့ကို ပါးစေခြင်း ဘာဝနာ မည်သည် မရှိချေ၊ ထို့ကြောင့် ငှုံးအမတ်ကြီးနှင့် ပဋိစာရာတို့သည်လည်း ဤကာယ ဝေဒနာ, စိတ်, သဘောတို့ကို မှတ်မူ သတိတည်းဟူသော သတိပဋိဗုံး မဂ်ဖြင့်သာလျှင် အရဟတ္ထဖိုလ်, သောတာပတ္တိဖိုလ် တို့သို့ ရောက်ပြီးလျှင် သောက, ပရိဒေဝတို့ကို အပြီးတိုင် လွန်မြောက်သွားကြသည်ဟု သိရမည် ဟူလို့။

အထက်ပါဝတ္ထု၌ “ဂုဏ်ပတ်တုံး တရားနာခါနီးအထိ အရရှုမူးနေသည်”ဟု ဆိုသောကြောင့် ရေးအဖို့က သိလိုသူမျိုးမပြည့်စုံပဲ မဂ်ဖိုလ်သို့ရောက်သွားကြောင့် ထင်ရှား၏။ ပစ္စမဘာဝိက ဖြစ်သောကြောင့်သာ ဤသို့ရောက်နိုင်သည်ဟူ၍လဲ မဆိုအပ်ပေ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူ-ပစ္စမဘာဝိကပင်ဖြစ်သော်လ ရဟန်းဖြစ်ပါမူကား ရေးအဖို့က သိလဲ မစင်ကြယ်မှုသည် မဂ္ဂန္တရာယ် ဖြစ်သည့်အတွက် မဂ်ဖိုလ်သို့ မရောက်နိုင်သောကြောင့်ပေတည်း။ ဤအနက်ကို ပစ္စမဘာဝိက ဉာဏ်ယူ ရဟန်းအား ဆုံးမပုံဖြင့် သိအပ်၏။

အရှင်ဥက္ကာကို ဆုံးမဖုံး။ တသွားတိဟ တွဲ ဉာဏ်ယူ အာဒီမေဝ ပိုသော ဓာတ် ကို ကုသလေသူ ဓမ္မသူ၊ ကောစာဒီ ကုသလာနံ ဓမ္မသူနံ၊ သိလွှာ သုဝိသုဒ္ဓံ ဒီ၌ စ ဉာဏ်၊ ယတေသ ခေါ် တေ ဉာဏ်ယူသီလွှာ သုဝိသုဒ္ဓံ ဘဝိသတိ ဒီ၌ စ ဉာဏ်၊ တတေသ တွဲ ဉာဏ်ယူသီလွှာ သုဝိသုဒ္ဓံ ဘဝိသတိ ဒီ၌ စ ဉာဏ်၊ အပြီးတိုင် ရေးအဖို့က သိရမည်။ (ဤသို့ စသည် သတိပဋိဗုံးနံယုတ် သံ၊ ၃။ ၁၄၄)

ဉာဏ်ယူ ဉာဏ်ယူရဟန်း။ တသွား၊ တရား အားထုတ်လိုပါသည် အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူပါဟု သင်က ထိုသို့တောင်းပန်သောကြောင့်။ တွဲ၊ သင်သည်။ ကုသလေသူ ဓမ္မသူ၊ ကုသိုလ်တရား တို့တွင်။ အာဒီမေဝ၊ အစကိုသာလျှင်။ ပိုသောဓာတ်၊ သုဝိသုဒ္ဓံလော်း။ ကုသလာနံ ဓမ္မသူနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏။ အာဒီ၊ ရေးအိုးစွာ သုဝိသုဒ္ဓံရမည့် အစဟုသူသည်။ ကေား၊ အဘယ်ပါနည်း ဟူမူ။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သေား။ သိလွှာ၊ ပါတီမောက် သီလွှာ၊ သိလေသည်၎င်း။ ဉာဏ်၊ ဓမ္မသုဒ္ဓံမတ်သေား။ ဒီ၌ စ စ ကံနှင့် ကံ၏ အကျဉ်းရှိသည်ဟု ယုံကြည် ယူဆသော သမ္မတဒီ၌သည်၎င်း။ အာဒီ၊ ရေးအိုးစွာ သုဝိသုဒ္ဓံရမည် အစပေတည်း။ ဉာဏ်ယူ၊ ဉာဏ်ယူရဟန်း။ ယတေသခေါ်၊ အကြင်အခါ၌ကား။ တေ၊ သင်၏။ သိလွှာ၊ ပါတီမောက် သီလွှာသည်၎င်း။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သည်။ ဘဝိသတိ၊ ဖြစ်လတဲ့။ ဒီ၌ စ ကမ္မသသကတာ သမ္မတဒီ၌သည်၎င်း။ ဉာဏ်၊ ဖြောင့်မတ်သည်။ ဘဝိသတိ၊ ဖြစ်လတဲ့။ ဉာဏ်ယူ၊ ဉာဏ်ယူရဟန်း။ တတေသ၊ ထိုအကြိုး တွဲ၊ သင်သည်။ သိလဲ နိုသာယ်၊ ပါတီမောက်သီလွှာကို မြှု၍။ သိလေ ပတ် ငွာယ်၊ ပါတီမောက်သီလွှာ တည်၍။ စတွာရော သတိပဋိဗုံးနံယုတ် သံ၊ ပါးစေလော့။ သတိပဋိဗုံးတို့ကို။ ဘာဝေယျာသီ၊ ပါးစေလော့။

ဤပါ၌တော်၌ သီလဟု သာမည့် ဟောသော်လ စုရာနိုင်သား ပါ၌တော်နှင့် ကံ၌၌ကာသစ်တို့၌ ဖွင့်ပြသည်နှင့်အညီပါတီမောက်သီလဟုဖော်၍ အနက်ပြန်လိုက်သည်၊ ဤ၌၌ “ပါတီမောက်သီလ စင်ကြယ်သော အခါမှာ သတိပဋိဗုံးနံတို့ကို ပါးစေလော့။ မည်၌ ကြေမြင့်စွာ စင်ကြယ်စေနှင့်ရမည်ဟူ၍ကား ဆုံးမချေ၊ ဤအချက်ကို လေးနက်စွာ သတိပဋိဗုံးနံယုတ် ဖြစ်လော်။ ဒီ၌ကိုလဲ ဖြောင့်မတ်စေရန် ဆုံးမတော်မှုသည်။ သုဖြစ်၍ ဤ၌၌မထောင်အား ဆုံးမပုံနှင့် သန္တတိအမတ်ကြီး၏ ဝတ္ထုတို့ကို စပ်၌ကြည့်လျှင် “ပစ္စမဘာဝိကပင်ဖြစ်သော်လ ရဟန်း၏ သီလပျက်မှုသည် မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်။ လူ၏ သီလပျက်မှုသည်ကား အန္တရာယ်ကို မပြုတတ်”ဟူသော အနက်သည် ထင်ရှားလှပေ၏။ ထို့ကြောင့် “ပစ္စမဘာဝိကဖြစ်၍ သာ ရေးအဖို့က သီလမစင်ကြယ်ပဲ မဂ်ကို ရနိုင်သည်”ဟူ၍ကား မဆိုအပ်သည်သာတည်း။

အရှင်ဥက္ကာကို မထောင်သော် အထက်ပါအဆုံးအမအတိုင်းအားထုတ်၍ မကြေမြို့ပင် ရဟန္တာဖြစ်သွားကြောင့် ထိုပါ၌တော် လာ၏။ သုဖြစ်၍ ဤ၌၌မထောင်သော် ပစ္စမဘာဝိကပင်တည်း၊ သို့သော်လ ရဟန်း၏ သီလမစင်ကြယ်မှုသည် အန္တရာယ်ဖြစ်သောကြောင့် ငှုံးကိုရေးအိုးစွာ သုဝိသုဒ္ဓံရမည်စွာ သုဝိသုဒ္ဓံရမည်။ သုဖြစ်၍ ဤ၌၌မထောင်အား ဆုံးမပုံနှင့် သန္တတိအမတ်ကြီး၏ ဝတ္ထုတို့ကို စပ်၌ကြည့်လျှင် “ပစ္စမဘာဝိကပင်ဖြစ်သော်လ ရဟန်း၏ သီလပျက်မှုသည် မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်။ လူ၏ သီလပျက်မှုသည်ကား အန္တရာယ်ကို မပြုတတ်”ဟူသော အနက်သည် ထင်ရှားလှပေ၏။ ထို့ကြောင့် “ပစ္စမဘာဝိကဖြစ်၍ သာ ရေးအဖို့က သီလမစင်ကြယ်ပဲ မဂ်ကို ရနိုင်သည်”ဟူ၍ကား မဆိုအပ်သည်သာတည်း။

ငါးများခန့်သူ တရားထူးရပုံ။ ॥တန္ထားသည့် မြတ်စွာဘုရားသည် အရိယမည်သော ငါးများသမား၏ ဥပန်သုယကို မြင်တော် မူ၍ သာဝတ္ထိဖြို့၏ မြောက်တံ့ခါးအနီးစွာ ဆွမ်းခံပြီးလျှင် ရဟန်းသံပါနှင့်တကွ ပြန်ကြောက်တော်မူလေ၏၊ ထိုအခါ့ ငါးများချိတ်ဖြင့် ငါးများလျက်နေသော အရိယသည် သံပါနှင့်တကွ ဘုရားကိုမြင်၍ ငါးများတံ့ကို ချုပြီးလျှင် ရပ်လျက် နေ၏၊ သင်အဘယ် အမည်ရှိသနည်းဟု မြတ်စွာဘုရားက မေးတော်မူလျှင် “အရိယ မည်ပါသည်”ဟု လျောက်ထား၏၊ ထိုအခါ “သင်ကဲ့သို့ ညျဉ်းဆဲ သတ်ဖြတ်တတ်သော သူသည် အရိယ မမည်၊ အရိယဟူသည်မှာ မညျဉ်းဆဲတတ်” ဟု မိန့်တော် မူပြီးလျှင် အောက်ပါ ဂါထာကို ပောတော်မူ၏ ---

န တေန အရိယော ဟောတိ၊ ယေန ပါကာနိ ဟိုသတိ။
အဟိုသာ သဗ္ဗပါကာနိ၊ အရိယောတိ ပစ္စာတိ။

(ဓမ္မပဒ-၂၇၀)

ယေန၊ အကြောင် ဒေါသ စသော အကြောင်းကြောင့်။ ပါကာနိ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ဟိုသတိ၊ ညျဉ်းဆဲသတ်ဖြတ်၏။ တေန၊ ထိုဒေါသ စသောအကြောင်းကြောင့်။ န အရိယော၊ အရိယာ မမည် သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သဗ္ဗပါကာနိ၊ ပဲ့သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို။ အဟို သာ၊ ညျဉ်းဆဲမှုကင်းခြင်းကြောင့်။ အရိယောတိ၊ အရိယာဟူ၍။ ပစ္စာတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

ဤဒေသနာတော် အဆုံး၌ ငါးများသမား အရိယသည် သောတာပန် ဖြစ်သွားသည်ဟု ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ (၂-၂၅၀) ၌ ဆို၏။

ကဏ္ဍားဘေးကာ ဓားရေဝတ္ထု။ ॥တန္ထားသည့် တောဝန်ကျောင်းတော်တွင် မြတ်စွာဘုရား တရားဟောစဉ် ပရီသတ်ထဲ၌ ခါးပိုက် နှိုက်သူနိုး ၂-ဦးလဲ ပါဝင်လျက်ရှိလေ၏။ ထိုနှစ်ဦးတို့တွင် တယောက်သောသူသည် တရားကို ရှိသောစွာနာ၍ သောတာပန် ဖြစ်လေ၏။ အခြားတယောက်မှာ နှိုက်ချွောတိုးယူခဲ့၍ ငါးပဲမျှ ရခဲ့၏။ ထိုသူက အိမ်သို့ရောက်သောအခါ သူ့မိတ်ဆွေကို ဤသို့ ပြောင်လျောင်၏ “မိတ်ဆွေ သင့်မှာ အလွန်လိမ္မာတဲ့ အတွက် ထမင်းဖိုးကိုမျှ မရခဲ့တာပဲ” ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော သူက ဤသို့သင့်တော်စွာ ဆင်ခြင်လေ၏ “သူ မသိရှာလို့ သူ့ကိုယ်သူ လူလိမ္မာပညာရှိဟု ထင်မှတ် နေရာပေသည်” ဟူ၍ အောက်မေးပြီးလျှင် ထိုအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားအား လျောက်လေ၏။ မြတ်စွာဘုရားက အောက်ပါ ဂါထာကို ပောတော်မူလေသည်---

ယော ဗာလော မည်တိ ဗာလျှုံ၊ ပဏ္ဍားတောာ ဝါပိ တေန သော။
ဗာလောဝ ပဏ္ဍားတမာနိ၊ သ ၂၀ ဗာလောတိ ဂုဏ်တိ။

(ဓမ္မပဒ-၆၃)

ယော ဗာလော၊ မလိမ္မာသော အကြောင်သူသည်။ ဗာလျှုံ၊ မိမိ၏ မသီ မလိမ္မာခြင်းကို။ မည်တိ၊ သိ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ တေန၊ ထိုသို့ မသီ မလိမ္မာသေးသည်ကို သိခြင်းကြောင့်။ ပဏ္ဍားတောာ ဝါပိ၊ ပညာရှိသော်လဲ ဖြစ်နိုင်သေး၏။ ယော ပန်၊ အကြောင်သူသည်ကား၊ ဗာလောဝ၊ မသီ မလိမ္မာသူဖြစ်ပါ လျက်။ ပဏ္ဍားတမာနိ၊ ငါ ပညာရှိဟု ထင်မှတ်၏။ သော၊ ပညာရှိ မဟုတ်ပါပဲလျက် ပညာရှိဟု အထင် ရောက်သော ထိုသူ ကို။ ၂၀၊ စင်စစ်။ ဗာလောတိ၊ လူမိုက်ဟူ၍။ ဂုဏ်တိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

အစီမံ့ပါယ်ကား။ မသီမလိမ္မာသော လူမိုက်ပင်ဖြစ်စေကာမူ “ငါ မသိတတ်ဘူးမိုက်တယ” ဟု သိလျှင် တော်သေး၏။ ကိုယ့်ထက် တတ်သီ လိမ္မာသော သူတို့၏ အဆုံးအမကို နာခံ၍ လူလိမ္မာ ပညာရှိတယောက် ဖြစ်နိုင်သေး၏။ မတတ်သီ မလိမ္မာသော လူမိုက်ဖြစ်ပါလျက် “ငါဟာ ပညာရှိပဲ ငါသိတယ နားလည်တယ” ဟု ထင်မှားလျက် နေသောသူသည်ကား လူမိုက်အစစ်ပေတည်း၊ မိမိလျက် တတ်သိနားလည်တဲ့လူ မရှိဘူးဟု အောက်မေးပဲလျက် မည်သူ၏ ပြောဒ်ကိုမျှ မနာခံသော ကြောင့် ထိုသို့သောသူမှာ လူမိုက် ဘ ၁၀ မှ တက်လမ်းမရှိပြီ၊ လူလိမ္မာ ပညာရှိ မဖြစ်နိုင်တော့ပြီ၊ ထို့ကြောင့် ထိုလူမိုးကို “လူမိုက်အစစ်” ဟု ခေါ်ရမည်ဟူလို့။

သရဏာနိုံပါယ်ကား။ သောကိုဝင်မင်းမျိုး ဦးသရဏာနိုံ သေဆုံးသွားသောအခါ မြတ်စွာဘုရားက ငှင့်ဦးသရဏာနိုံသည် သောတာပန်ဖြစ်၍ အပါယ်မှုလွှတ်မြောက်ကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထိုအခါသာကိုဝင် မင်းမျိုးများက ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ပုံ သံယုတ်ပါ့်ကြိုးတော်ကား---

“အစွဲရှုပံ့ ထာ ဘော အဖွဲ့တံ ဝတ ဘော ဇတ္တ ဒါနီ ကော န သောတာပန္တာ ဘဝိသတိ၊ ယတ္တ ဟိ နာမ သရဏာနိ သတ္တာကာ လက်တော့၊ သော ဘဂဝတာ ဗျာကတော့ သောတာပန္တာ အဝိနိပါတ မေ့မှာ နိယတော့ သမ္မာစီ ပရာယကော့”တိ၊ သရဏာနိ သတ္တာ သိက္ခာ ဒုဗ္ဗာ ဒုဗ္ဗာမာပါဒီ၊ မန္တပါနီ အပါယီတိ။ (ရှေ့သုတော့)

သရဏာနိ သတ္တာ သိက္ခာယ အပရိပုရကာရှိတိ။ (နောက်သုတော်၌ အထူး)

အံစရာကောင်းပါပေရဲ့ မောင်တို့၊ ထူးဆန်းပါပေရဲ့ မောင်တို့၊ ယခု ဒီလူတွေထဲမှာ ဘယ်သူ ဟာ သောတာပန် မဖြစ်ပဲ နေပါတော့မလဲ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုလျှင် သေခုံးသွားလေတဲ့ ဦးသရဏာနိကို မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ ဦးသရဏာနိဟာ သောတာပန်ကြီးတဲ့၊ အပါယ်မကျတော့ ဘူးတဲ့၊ မ်းဖြင့် နိုင်မြန်ပြီတဲ့၊ အထက်မဂ်များကို ကေန်ရောက်တော့မတဲ့ မောင်တို့၊ သာကိုဝင်မင်းမျိုး ဦးသရဏာနိဟာ အကျင့်သိက္ခာဘက်မှာ အားနည်းနေတာပဲ၊ သေရည်အရောက်ကို သောက်စားနေတာပဲ၊ သီလသိက္ခာကို ပြည့်စုံအောင် ကျင့်လေ့မရှိဘူး၊ ဒါတောင့်မှ သောတာပန် ဖြစ်သေးသတဲ့ မောင်တို့ ဟူ၍ ကဲ့ရဲ့ပြောဆို ကြော်။ ထိုအကြောင်းကို မဟာနာမ်မင်းက လျှောက်ထားလေရာ မြတ်စွာဘုရားက ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုး ရှိကြောင်းကို ကရဏာဖြင့် ဝေဘန်၍ ဟောတော်မှု၏၊ ဟောပုံအကျယ်ကို အလိုရှိပါ လျှင် သောတာပတ္တိ သံယုတ် သရဏာနိဝိုင် (သံ-၃-၃၂၆-၃၃၁) မှာ ကြည့်ရှုပါလေ။

ထိုပြင် ကျောက်စရစ် သစ်ငှတ်ထူထပ်သော ကျော်တီးပြင် လယ်မြေည့်၌ ပုပ်ခွေးသော မျိုးစွဲ၊ မအောင်မြင်သော မျိုးစွဲကို စိုက်ပျိုးလျှင် ထိုမျိုးစွဲမှ အပင်မပေါက်နိုင်၊ မကြီးပါးနိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူပင် မမှန်သော တရားနည်းလမ်းအတိုင်း ကျင့်မှု၊ အားထုတ်မှုဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နိုဗာန်ကို မရနိုင်ဟူ၍လျှင်၊ အကောင်းဆုံးမြေလယ်၌ အောင်မြင်နေသော မျိုးစွဲကို စိုက်ပျိုးလျှင် ထိုမျိုးစွဲမှ ထွားကျိုးစွာ အပင်ပေါက်၍ စည်ပင်ကြီးရှိုးနိုင်သကဲ့လှင်း ထိုအတူပင် သမ္မာသမ္မာ ဘုရားဟောအပ်သော တရားနည်းလမ်းအမှန်အတိုင်း ကျင့်မှု အားထုတ်မှုဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နိုဗာန်ကို ကေန် ရနိုင်သည်ဟူ၍လျှင်းလှင်းလျှင် နည်းလမ်းမှန်အတိုင်း အားထုတ်သော သရဏာနိုပါသကာကို အဘယ့်မြေကြောင့် သောတာပန် မဖြစ်စေနိုင်ပဲ ရှိအဲနည်းဟု အောက်ပါအတိုင်း အသနာတော်ကို အဆုံးသတ်တော် မူလေသည်-----

ကိမ်းပန် ပန် သရဏာနိုး သတ္တို့၊ သရဏာနိုး မဟာနာမ သတ္တာ မရဏာကာလေ သိက္ခာယ ပရိပုရကာရှိတိ။

သရဏာနိုး သတ္တို့၊ သာကိုဝင်မျိုး သရဏာနိုး ဥပါသကာကို။ ကိမ်းပန် ပန်၊ အဘယ့်ကြောင်း ကြောင့် သောတာပန်မဖြစ်စေနိုင်ပူရှိအဲနည်း။ မဟာနာမ၊ အိုး-မဟာနာမ။ သရဏာနိုး သတ္တာ၊ သာကိုဝင်မျိုး သရဏာနိုး ဥပါသကာသည်။ မရဏာကာလေ၊ သေခါနီးကာလည်း။ သီလအကျင့်၌ ပရိပုရကာရှိ၊ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်လေ၏။ လူတို့၊ ဤသို့ ဟောတော်မှု၏။

ဤသုတော်ဖြင့် “သရဏာနိုး ဥပါသကာသည် ရှေးအဖို့က သီလမစင်ကြယ်” ဟူ၍လျှင်း၊ “သေခါနီးကာလကျော့ သောတာပန်ဖြစ်၍ သီလသိက္ခာ ပြည့်စုံသွားသည်” ဟူ၍လျှင်း ထင်ရှားသေားသိရ၏။

ဆိုခဲ့ပြီးသော အရိယမည်သောသူ၊ ခါးပိုက်နှိုက်သမား၊ သရဏာနိုး ဥပါသကာတို့သည်ကား သောတာပန်များ ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စာဝိဘဝိက မဟုတ်ကုန်၊ ထိုကြောင့် “ပစ္စာဝိဘဝိကဖြစ်၍” ရှေးအဖို့က သီလ မစင်ကြယ်ကြပဲ မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်သည်ဟူ၍ ဆိုဘယ်ကား မရှိတော့ပြီ၊ သို့သော်လဲ အချို့က ဤသို့ ဆိုပြန်သေး၏။ “အရိယ-စသော ထိုသူတို့မှာ ဥပ္ပါယ်တော့၊ ဝိပစ္စာဝိဘဝိ ပစ္စာဝိမှား ဖြစ်သောကြောင့်သာ ထိုသို့ ဖြစ်နိုင်ကြသည်၊ နေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာကား ရှေးအဖို့က ကြောမြှင့် စွာ သီလစင်ကြယ်မှာသာလျှင် မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်သည်”ဟု ဆိုကြပြန်သေး၏။ ထိုစကားသည်လည်း ပါမို့၊ အဋ္ဌကထာ တို့၌ မရှိသောကြောင့် ထင်မြင်ချက်မျှဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားများသာတည်း။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်၏ အားထုတ်စဉ်ကို အောက်တွင် ကြည့်ပါလော့---

ကတမော စ ပုဂ္ဂလော နေယျာ၊ ယသု ပုဂ္ဂလသု ဥဒ္ဓသတော၊ ပရီပူဇ္ဈတော၊ ယောနိသော မန်သီကရောတော၊ ကလျာဏမိတ္ထာ သေဝတော ဘအတော ပယိရပါသတော စံ အနုပုဇ္ဈန ဓမ္မာဘိ သမယော ဟောတိ၊ အယံ ဂုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော နေယျာ။ (ပုဂ္ဂလပည် ပါဋ္ဌာ-၁၄၇)

နေယျာ၊ နေယျာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမော စ ပုဂ္ဂလော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ပါနည်းဟူမှု။ ဥဒ္ဓသတော၊ ကမ္မာနှုန်းဆိုင်ရာ ပါဋ္ဌာကို သင်ယူလျက်။ ပရီပူဇ္ဈတော၊ အနက်အခိုပါယ်ကို ဇေးမြန်း လျက်။ ယောနိသော မန်သီကရောတော၊ သင့်လျော်စွာ နှလုံးသွင်းလျက်။ ကလျာဏမိတ္ထာ၊ ညွှန်ပြ ဆုံးမနိုင်သော မိတ်ဆွေကောင်းတိုကို။ သေဝတော၊ မိုးပဲလျက်။ ဘအတော၊ ချဉ်းလျက်။ ပယိရပါ သတော၊ ဆည်းကပ်လျက်။ စံ အနုပုဇ္ဈန၊ ဤသို့သောအစဉ်ဖြင့်။ ယသု ပုဂ္ဂလသု၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် ၏။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးတရား ကို သီခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နေယျာ၊ နေယျာပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဂုစ္စတိ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

ဤပါဋ္ဌာတော်၌ မည်သည့်ဘဝနှင့်မဆို ကမ္မာနှုန်းကို သင်ယူခြင်းသည် ဥဒ္ဓသမည်၏။ ငင်းနည်းမြှု နားမလည်သော အနက်အခိုပါယ်ကို မေးခြင်းသည် ပရီပူဇ္ဈမည်၏။ နည်းလမ်းကျကျ နှလုံးသွင်း အားထုတ်ခြင်းသည် ယောနိသောမန်သီကရ မည်၏။ အားထုတ်စဉ်၌ ယုံမှားမှ ဖြစ်သော အခါး၊ ထိယုံမှားမှုကို ပယ်ဖျောက်ရန် စီရိယာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒ ယုတ်လျော်သောအခါ ငင်းတိုကို တိုးတက်စေရန် ဤသို့ စသော အကျိုးအတွက် နည်းပေးလမ်းပြ ဆုံးမ ဟောပြောနိုင်သော ဆရာသမားတိုးထိုး သွားရောက် မေးမြန်းခြင်း၊ နည်းသစ်ခံယူခြင်း စသည်ရှိနိုးသည် ကလျာဏမိတ္ထသေဝန်၊ ဘအန်၊ ပယိရပါသန မည်ကုန်၏။ ဤအစဉ်ဖြင့် အားထုတ်၍ မဂ်ဖိုလ်ကို ရသောသူသည် နေယျာပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဤမျှသာ ဆိုချေသည်။ တရားအားမထုတ်မိက မည်၍ မည်မျှ ကြောအောင် သီလကို စင်ကြောယ်စေရမည် ဟူ၍ကား မဆိုချေ။

ဥပ္ပါတ္ထတည့်သု သမထပုဇ္ဇ်မာ ဝိပသုနာ သဗ္ဗိုယာ၊ နေယျာသု ဝိပသုနာ ပုဇ္ဇ်မော သမထော၊ ဝိပ္ပါတ္ထတည့်သု သမထ ဝိပသုနာ ယုဂန္ဓိ။ ဥပ္ပါတ္ထတည့်သု အမိပညာသီက္ခာ၊ ဝိပ္ပါ တည့်သု အမိစိတ္တ သီက္ခာ စ အမိပညာ စ နေယျာသု အမိသီလသီက္ခာ စ အမိစိတ္တသီက္ခာ စ အမိ ပညာသီက္ခာ စ။

(နေတိအဋ္ဌကထာ ၂၁၂-၂၁၃)

ဥပ္ပါတ္ထတည့်သု သမထပုဇ္ဇ်မာ သမထရှေ့သွားရှိသော။ ဝိပသုနာ ဝိပသုနာသည်။ သဗ္ဗိုယာ၊ လျောက်ပတ်၏။ နေယျာအား။ ဝိပသုနာ ပုဇ္ဇ်မော၊ ဝိပသုနာသည်။ သဗ္ဗိုယာ၊ လျောက်ပတ်၏။ ဝိပ္ပါတ္ထတည့်သု သမထ ဝိပသုနာ၊ သမထဝိပသုနာသည်။ သဗ္ဗိုယာ၊ လျောက်ပတ်၏။ ဝိပ္ပါတ္ထတည့်အား။ ယုဂန္ဓိ။ အစုံဖွံ့ဖြိုးအပ်သော။ သမထ ဝိပသုနာ၊ သမထဝိပသုနာသည်။ သဗ္ဗိုယာ၊ လျောက်ပတ်၏။ ဝိပ္ပါတ္ထတည့်အား။ အမိပညာသီက္ခာ၊ အမိပညာသီက္ခာ သည်။ သဗ္ဗိုယာ၊ လျောက်ပတ်၏။ ဝိပ္ပါတ္ထတည့်အား။ အမိစိတ္တသီက္ခာ စ အမိစိတ္တသီက္ခာ စ အမိစိတ္တသီက္ခာသည်။ သဗ္ဗိုယာ၊ လျောက်ပတ်၏။ နေယျာ သု၊ နေယျာပုဂ္ဂိုလ်အား။ အမိသီလသီက္ခာ စ အမိသီလသီက္ခာသည်။ သဗ္ဗိုယာ၊ လျောက်ပတ်၏။ အမိစိတ္တသီက္ခာ စ အမိပညာသည်။ သဗ္ဗိုယာ၊ လျောက်ပတ်၏။ အမိပညာသီက္ခာ စ အမိပညာသီက္ခာသည်။ သဗ္ဗိုယာ၊ လျောက်ပတ်၏။

ဤအဋ္ဌကထာ၌လ သင့်လျော်သည်ကိုသာ ပြဆို၏။ ထိုသင့်လျော်သော သီက္ခာတို့ကို မူချ ပြည့်စုံစေရမည်ဟု ပြထိရင်းမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “နေယျာပုဂ္ဂိုလ်အား သီက္ခာ ၃-ပါးလုံး သင့်လျော်သည်” ဟု ဆိုရာ၌ “နေယျာပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သီလ နှင့်သမထစုံနှင့်ကို ရှေးအဖို့ကပင် မချုပ်ပြည့်စုံစေရမည်” ဟူ၍ကား မယူအပ်သည် သာတည်း၊ ထိုသို့ယူခဲ့သူင် ဝိပ္ပါတ္ထနှင့် နေယျာပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှကိုလဲ “ရှေးအဖို့ကပင် စုံရန်ရချည်း”ဟူ၍ ဆိုရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ကား မဖြစ်နိုင်သည်သာတည်း။ ထို့ပြင် ဥပ္ပါတ္ထ၊ ဝိပ္ပါတ္ထတို့၏ အရာ၌ သီလ သီက္ခာကို လျောက်ပတ်သည်ဟု မဆိုသောကြောင့် ဥပ္ပါတ္ထ၊ ဝိပ္ပါတ္ထ ဖြစ် ထိုကိုသော ရဟန်း၏ အာပတ်ကိုလဲ “အာဏာပိတ်ကြမန်ရာယ် မဖြစ်”ဟု ဆိုရလိမ့်မည်၊ သို့သော် ရဟန်း၏ သစ်တ္ထက အာပတ်ဟူသမျှသည် အန္တရာယ်ပြုတ်သည် ချည်းသာတည်း၊ သို့ဖြစ်၍ “နေယျာပုဂ္ဂိုလ်အား သီလ၊ သမထ ၂-ပါးလုံးပင် ရှေးအဖို့က ပြည့်စုံပါလျှင် ဝိပသုနာပညာ၊ မဂ်ပညာတို့အား အထူးကျေးဇူးများတတ်သောကြောင့်သာလျှင် သီက္ခာ ၃-ပါးလုံး သင့်လျော်သည်ဟု ပြဆိုတော်မူသည်” ဟူသော ဤအနက် အမိပါယ်ကိုသာ မှတ်ယူအပ်၏။

သင့်ခလော်ပုံကား။ ဥပ္ပါဒ္ဓတညူအား အကျဉ်းချုပ်တရားကို နာကြားစဉ်အတွင်း၌ အလွန်လျင်မြန်စွာ ဝိပဿနာညာက်၊ မဂ်ညက်များ ဖြစ်ပေါ်ကြ၏၊ ထိုကြောင့် သမထရာန်ကို အကြိမ်ကြိမ် ဝင်စားခွင့် မရပြီ၊ အကြိမ်ကြိမ် ဝင်စား၍ အားပေးရန်လဲ မလိုပြီ၊ ဥပ္ပါဒ္ဓတညူ J-ပါးလုံးတို့အား တရားနာစဉ်တွင် ဝိပဿနာညာက်၊ မဂ်ညက်များ ဖြစ်ပေါ်လာကြသော ကြောင့် မိမိသီလကို ဆင်ခြင်၍ အားပေးရန်မလိုပြီ၊ ဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဟောအပ်သော တရား၌ ကြည်ညိုသောသွှေ့ဖြင့်ပင် ပါမော့။ ပိတိစသည်ကို ဖြစ်ခေါ်က် အားတက်စေနိုင်၏၊ သို့ဖြစ်၍ “ဥပ္ပါဒ္ဓတညူအား သီလသမထတို့ကို၊ ဝိပ္ပါဒ္ဓတညူအား သီလကို အထူးကျေးဇူးများသည်၊ အထူးသင့်လျော်သည်”ဟု မဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

နေယျသည်ကား ကြာမြင့်စွာ အားထုတ်ရသောကြောင့် ရဲ့ခါ မိမိ၏ သီလကို ဆင်ခြင်များ။ ချွဲတုပ္ပါဒ္ဓသည်ကို တွေ့လျင် နှင့်မသာဖြစ်၏။ ကုလားအားကြီးသော အချို့သူများ ထိုအခိုက်၌ စင်ကြယ်သော်လဲ ရေးက လွန်ကျူးမိသည်ကို သတိရ၍ စိတ်ပူပန်တတ်သေး၏။ မပယ်ဖျောက်နိုင်လျှင် ထိုနှင့်မသာမှု စိတ်ပူပန်မှုကြောင့် ဝိပဿနာ ပျက်တတ်၏။ ရည်မြင့်စွာ သော ကာလပတ်လုံးဖြစ်စေ၊ ကမ္မားနှင့်သော်မှ စချို့ဖြစ်စေ သီလစင်ကြယ်သည်ကို တွေ့မြင်ရလျှင်ကား စိတ်နှင့်ရွှေ့သာ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်တတ်၏။ အားရကျေနပ်ခြင်း ပါမော့။ ပိတိတို့ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ စိတ်အေးချမ်းမှု ပသုဒ္ဓဖြစ်တတ်၏။ စိတ်ချမ်းသာမှု သူခ ဖြစ်တတ်၏။ စိတ်ချမ်းသာခြင်းကြောင့် သမစိုး၊ ပညာတို့ ထက်သန့်စွာ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ရေးအထူး ကြာမြင့်စွာကဖြစ်စေ၊ ကမ္မားနှင့်သောကာမှဖြစ်စေ အစပြု၍ စင်ကြယ်သောသီလသည် နေယျပုဂ္ဂိုလ်အား အထူးကျေးဇူးများပေ၏။

သမထ၏ ကျေးဇူးများပုံ။ ယသော ဟို သမမိပိ တရားကော်၊ ဝိပဿနာပါး၊ တသော ဝိပဿနာ ပဋိပေတွာ့ အတိစိရုံ နိုသီန္တသု ကာယော ကိုလမတို့၊ အနော့ အဂို့ ဝိယ ဥဋ္ဌဟတို့၊ ကန္တ္တဟို သေဒါ မှုစွဲနှင့် မထွေကတော ဥသုမဝေးနှင့် ဝိယ ဥဋ္ဌဟတို့၊ စိတ္တံ ဟည်တို့ ဝိဟည်တို့ ဝိပ္ပါဒ္ဓတို့၊ သော ပုန်သမဟပ္ပါး သမဟပ္ပါးတွေ့ တံ ပရိဒမတွာ့ မှုဒ်ကံ ကတွာ့ သမသာသေတွာ့ ပုန် ဝိပဿနာ ပဋိပေတို့၊ တသော ပုန် အတိစိရုံ နိုသီန္တသု တထေဝေ ဟောတို့၊ သော ပုန် သမဟပ္ပါး သမဟပ္ပါးတွေ့ တထေဝေ ဟောတို့။ (မ-၄၅-၁-၃၁)

မြန်မာပြန်။ အကြင်ယောကိုအား ဝိပဿနာသမမိပိ နှသေး၏။ ဝိပဿနာပညာလဲ နှသေး၏။ ထိုယောကိုအား ရှုမှတ်မှု ဝိပဿနာကို ဖြစ်စေ၍ အလွန်ကြာမြင့်စွာ ထိုင်နေလျှင် ကိုယ်ပင်ပန်း၏။ ကိုယ်တွင်း၌ မိမိသီလသည်ကိုလို ဖြစ်တတ်၏။ (မီးလောင် သကဲ့သီလသည်လုံး ပူတတ်သည်ဟူလို) လက်ကတီးကြားတို့မှ ချွေးများထွက်တတ်ကုန်၏။ (တကိုယ်လုံးမှလ ချွေးကျ တတ်သည်ပင်) ဦးခေါင်းထက်မှ အိုးအငွေ့၊ ထောင်းထောင်းထနောကဲ့သီလို ဖြစ်တတ်၏။ စိတ်သည် မချုပ်တည်းနိုင်အောင် ပင်ပန်းတုန်လှပ်တတ်၏။ ထိုအခါ၍ ထိုယောကိုသည် တဖန် စျောန်သမပတ်ကိုဝင်စား၍ ထိုကိုယ်စိတ်ပင်ပန်းမှုကို သိမ်မွေ့။ နှုံးညံ့စေလျက် သက်သာ၍၏းစေပြီးလျှင် ရှုမှတ်မှု ဝိပဿနာကို တဖန် ဖြစ်စေပြန်၏။ ထိုယောကိုအား တဖန် ကြာမြင့်စွာ ရှုမှတ်လျက် ထိုင်နေပြန်လျှင်နည်းတူပင် ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်းပြန်၏။ ထိုအခါထိုယောကိုသည် တဖန်စျောန်သမပတ်ကို ဝင်စား၍ နည်းတူပင် ပြုပြန်၏။ သို့ဖြစ်၍ စျောန်သမပတ်သည် ဝိပဿနာအား ကျေးဇူးများပေ၏။

ဤအဋ္ဌကထား၌ မိန့်ဆိုသည့်အတိုင်းပင် ရေးအထူးက သမထရာန်ကို ရြှုံးသော နေယျပုဂ္ဂိုလ်သည် “ကြာမြင့်စွာ ရှုမှတ်လျက် နေခြင်းကြောင့် ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်းမှု ဖြစ်ပေါ်တိုင်း” စျောန်ကို ဝင်စား၍၏ အပန်းပြေဖြေပြီးလျှင် တဖန် ရှုမှတ်ရလေ သည်၊ ဤသို့ ရှုမှတ်၍ ဝိပဿနာ သမစိုး၊ ပညာတို့ကို ရှုံးကျက်စေရ၏။ သမစိုး၊ ပညာရင့်သောကာလျှော်ကား ကိုယ်စိတ်၏ ပင်ပန်းမှု မရှိပြီ၊ တနေ့လုံး တည်းညံ့လုံးသော်လဲ အစဉ်မပြတ် တစပ်တည်း ရှုမှတ်နိုင်လေ၏။ ထိုကြောင့် သမထရာန်သည် လည်း နေယျပုဂ္ဂိုလ်အား အထူးပင် ကျေးဇူးများပေ၏။

ယခုအခါကာလ ဝိပဿနာယာန်ကယောကိုတို့သည်လည်း အထက်ပါအတိုင်း ကိုယ်စိတ်၏ ပင်ပန်းမှုကို အများအား ဖြင့်တွေ့ရတ်၏။ ထိုအခါ စျောန်မရှိသောကြောင့် ရှုမှတ်နေကျ နိုင်နှင့်သော မှတ်စဉ်အတိုင်းသာ ရှုမှတ်လျက် အပန်းဖြေဖြီးလျှင် ဝိပဿနာရင့်သန်းသီလို ရေးအထူး ရှုံးကျက်စေတော့သည်။

ဤသို့ဖြစ်၍ ပြုခဲ့သည့်အတိုင်း သီလ၊ သမထတို့သည် အထူးကျေးဇူးများကြသောကြောင့် သာလျှင် “နေယျ-အား သီက္ခာ ၂-ပါးလုံး သင့်လျော်သည်”ဟု နေတို့အဋ္ဌကထား၌ ဆိုလေသည်။ ရေးအထူး ရှုံးကျက်စေတော့သည်။ ထိုအား ရှုံးကျက်စေတော့သည်။ မဟုတ်ဟူ၍ မြှုမြှို့စွာ မှတ်သားအပ်၏။

ထိုပြင် ပြုခဲ့ရှိုံးသော သရဏာနိ ဥပါသကာကိုလို “သေခါနီး၌ နှုံးသွင်း အားထုတ်၍ သောတာပန်ဖြစ်သွားသော “နေယျပုဂ္ဂိုလ်”ဟူ၍သာ ဆိုတိုက်၏။ မည်သူဟောအပ်သော မည်သည်တရားကို နာကြား၍ သောတာပန်ဖြစ်သည်ဟု ပါ၌၊ အဋ္ဌကထားတို့၌ မဆိုအပ်သောကြောင့် “ဥပ္ပါဒ္ဓတညူ”၊ ဝိပ္ပါဒ္ဓတညူ”ဟူ၍သား မဆိုနိုင်သည်သာတည်း ထိုကြောင့် “နေယျပုဂ္ဂိုလ်

တို့မှာ ရျေးအဖို့က ကြာမြင့်စွာ သီလစင်ကြယ်မှသာလျှင် မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်သည်” ပုံ ဆိုသော စကားမှာ ထင်မြင်ချက်မျာဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားသာတည်း။

ယခုဘဝတွင် မဂ်ဖိုလ်သို့ မရောက်နိုင်သော သူအားသော်လ ရျေးအဖို့က သီလမစင်ကြယ်ပဲ ဝိပဿနာညာဏ် အလုံးစုံ ဖြစ်နိုင်သေး၏၊ ဖြစ်နိုင်ပုံကို တမ္မဒါနိုက်၏ ဝါဌာဖြင့် သိအပ်၏။

လူသတ်မြို့လိုကြီးနှင့် အနှံလောမညာ၏။ ရာဂြိုဟ်မြို့၌ နှုတ်ခမ်းမွေး နိုသောကြာင့် တမ္မဒါနိုက်ဟု တွင်သောသူကို ဘုရင် မင်းမြတ်က ခိုးသူသတ် ပိုလ်မှုးအဖြစ် ခန်းထား၏၊ ဖမ်းသီး၍ရသော စားမြေ သူခိုး လူဆိုးဟူသမျက် တမ္မဒါနိုက်အား သတ်စေ၏၊ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း တယောက်၊ နှစ်ယောက်၊ သုံးယောက် စသည်ကို သတ်ဖြတ်လျက် တမ္မဒါနိုက်သည် ၅၅-နှစ်ပတ်လုံး မင်းမှုထမ်းနေ၏၊ ၅၅-နှစ်ကြာသောအခါ ထိုရာထူးမှ နှုတ်ထွက်ရှု၏၊ နှုတ်ထွက်သောနေ့မှာပင် ခိုးသူသတ်ပိုလ်မှုး ဖြစ်စဉ်က သုံးဆောင်ခွင့်မရသောအရာတိုကို သုံးဆောင်လိုသောကြာင့် နွားနှုန်းရောသော ယာရာကို ကျိုးဖော်၏၊ နဲ့သာဖြင့် လိမ်းကျုံ၏၊ မြတ်လေးပန်းကိုပန်၏၊ အသစ်စက်စက် အဝတ်များကို ဝတ်ဆင်၏၊ ထိုထို ချယ်လှယ်ပြုပြင်ပြီးလျှင် နွားနှုယာရာကိုသောက်ရန် အဆင်သင့်ထိုင်လျက်ရှု၏၊ ထိုအခါမှာ အရှင်သာရိပုံတွေသည် သနားတော်မူသောကြာင့် ဆွမ်းရပ်တော်မူလေ၏၊ တမ္မဒါနိုက သည် မထောက် ပြင်လျှင် ဝမ်းမြှောက်လျက် ပင့်လျော်ရှု၍ ထိုင်နေစေပြီးလျှင် မိမိစားသောက်မည် ယာရာကို ဆက်ကပ်၏၊ ယာရာဘုံးပေးပြီးလျှင် အရှင်သာရိပုံတွေက အနုမောဒနာတရားဟော၏၊ ၅၅-နှစ်ပတ်လုံး ပြုခဲ့သော မကောင်းမှုကို သတိရခြင်း တမ္မဒါနိုကမှာ စိတ်မလိမ်းမသောက်ပဲ ရှိနေ၏။

ထိုအခါ အရှင်သာရိပုံတွေက သိတော်မူ၍ ဒါယကာ-ထိုမကောင်းမှုတွေကို သင့်အဓိအတိင်း ပြုသလော ?သို့မဟုတ် သူတပါးက ခိုင်း၍ ပြုသလော ?ဟု မေး၏၊ ဘုရင်မင်းမြတ်က ခိုင်း၍ ပြုရပါသည်ဟု လျော်သောအခါ ဒါယကာသို့ဖြစ်လျှင် သင်၏ မကောင်းမှု ဟုတ်ပါမည်လောဟု မေးတော်မူ၏၊ ထိုအခါ တမ္မဒါနိုက်သည် ဘုရင်မင်းမြတ်၏ မကောင်းမှု ချည်သား တည်း၊ ငါ့မှာ မကောင်းမှု၊ မရှိဟု အောက်မူပြီးလျှင် စိတ်အေးချမ်းစွာနှင့် တရားနာနိုင်၊ နှလုံးသွင်းနိုင်၍ အနုလောမခွဲ့၏။ သော သော အနုမောဒန်းက သို့မဟုတ် မရှုသာ သြုရတော် အနုလောမစိုက် ခန့်နို့လွှာသို့။ (မွေးပဒ -၆၉-၁-၄၀၇)

ထောရော အရှင်သာရိပုံတွေမထောရှုသည်။ အနုမောဒန်းက ထောရော၍ အနုမောဒနာရားကို ဟောတော်မူစဉ်။ သော၊ ထိုတမ္မဒါနိုက်သည်။ ဇက္ကာစိုးတွေ့ ဟုတွေ့၊ တည်းကြည်သော စိတ်ရှုသည်ဖြစ်၍ ၅၅။ မေ့သုက္ကန္တာ၊ တရားကို နာလျက်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂသူ သြုရတော်၊ သောတာ ပတ္တိမဂ္ဂ၏ ဤမှာဘက်အောက်ဘက်၍။ အနုလောမစိုက်၊ မဂ်ညာဏ်အား လျော်သော။ ခန့်း သံ့ရှုပေါ်ဘုံးတွေ့ ဖြစ်စေပြီ။ (ဝိပဿနာညာဏ် သာမန်ကိုလဲ အနုလောမစိုက် ခန့်ဟု ခေါ်နိုင်၏၊ သို့သော်လဲ ဤ၏ သောတာပတ္တိမဂ္ဂသူ သြုရတော်ဟု ဆိုသောကြာင့် မဂ်နှင့်နိုးကပ်သော သံ့ရှုပေါ်ဘုံးသာ ယူသင့်ပေသည်)။

တရားဟောပြီး၍ ကြွားတော်မူသော အရှင်သာရိပုံတွေကို လိုက်၍ ပို့ပြီးနောက် အပြန်တွင် ရန်းရှုံးရှိသော ဘီလူးမ က နွားမယောင်ဆောင်၍ ရွှေ့သတ်သောကြာင့် တမ္မဒါနိုက်သည်သော၍ တုသံ့တာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေ၏၊ ထိုအခါ တရား သဘင်၍ ရဟန်းတို့သည် ဤသို့ ရွေးနေးပြောဆိုကြ၏၊ “တမ္မဒါနိုက်သည် ၅၅-နှစ်ပတ်လုံး အလွန်ကြမ်းကြတ်သော အမှုကို ပြု၏၊ ယနေ့ပင် ထိုအမှုမှ လွတ်၏၊ ယနေ့ပင် အရှင်သာရိပုံတွေအား ဆွမ်းလှု၏၊ ယနေ့ပင် သေရားလေပြီ၊ အဘယ်မှာ ဖြစ်ရှာလေသည် မသိ” ဟု ဆိုကြုံကုန်၏၊ ထိုစကားနှင့် စပ်၍ ဖြတ်စွာဘုရားရားက အောက်ပါ ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

သုဘာသိုံး သုက္ကန္တာန၊ နိုင်ရေး စောရပ်ဘာကော်၊
အနုလောမခွဲ့၏ လဒ္ဒါန၊ မောဒတိုံး ဂိုဏ်ပိုံ။

(မွေးပဒ-၆၉-၁-၄၀၇)

နိုင်ရေး ရာဂြိုဟ်မြို့၌။ စောရပ်ဘာကော်၊ နိုးသူသတ်ပိုလ်ကြီး တမ္မဒါနိုက်သည်။ သုဘာသိုံး အရှင်သာရိပုံတွေကောင်းစွာ ဟောအပ်သော တရားစကားကို။ သုက္ကန္တာန၊ နာကြားရှုံး။ အနုလောမခွဲ့၏ မဂ်ညာဏ်အားလော်သော သံ့ရှုပေါ်ဘုံးတွေ့ လဒ္ဒါန၊ ရပြီး၍။ တိုဒိုဝံး ဂါထာ၊ နတ်ပြည်၌ ရောက်လျက်၊ မောဒတိုံး ဝမ်းမြှောက်ရလေ၏။

ထိအခါ ရဟန်းတို့က မကျေနပ်၍ “အရှင်ဘုရား-သူပြုအပ်သော အကုသိုလ်က အလွန်ကြီးမားပါသည်၊ အနုမောဒနာ တရားက အာမကြီးလုပါ၊ ဤမျှလောက်ဖြင့် ညာက်အထူးကို အဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်စေနိုင်ပါသနည်း” ဟု မေးလျောက်ကြပ်နေ၏၊ ထိအခါ မြတ်စွာဘုရားက “ရဟန်းတိုး-ငါဘုရား၏ တရားတော်ကို နည်းသည်၊ များသည်ဟု စံချိန်မထိုးကြလေနှင့် တခွန်း တည်းပင် ဖြစ်သောလဲ အကျိုးစီးပွားနှင့်ဆိုင်သော စကားသည် မြင့်မြတ်သည်သာ” ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် အောက်ပါဂါထာကို ယောတော်မူ၏။

သဟသု မပို စေ ဝါစာ၊ အနတ္ထပဒသံဟိတာ။
ဇက် အတ္ထပဒံ သေယျာ၊ ယံ သုတ္ထ၊ ဥပသမ္မတီ။

(ဓမ္မပဒ-၁၀၀)

အနတ္ထပဒသံဟိတာ၊ အကျိုးကို မပြတတ်သော ပုဒ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စပ်ဆို အပ်သော။ ဝါစာ၊ စကား သည်။ သဟသု စေပို၊ တထောင် နှစ်ထောင်စသည် ထောင်သချာ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် များပြား စေကာမူ။ ပါပိကာ စဝ၊ ယုတ်ညံသည်သာတည်း။ ယံ၊ အကြောင်ပုဒ်ကို။ သုတ္ထ၊ တြားနာ ရ၍။ ဥပသမ္မတီ၊ ကိုလေသာ၌။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သောရှိသော။ အတ္ထပဒံ၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန်၊ မာတ်၊ သတိပဋ္ဌာန်စသောအကျိုးကို ပြတတ်သောပုဒ်သည်။ ဇက်ပို၊ တခွန်းတည်း၊ တပုဒ်တည်းပင် ဖြစ်သော လဲ။ သေယျာ၊ မြင့်မြတ်ပေါ်၏။

ဤတမ္မဒါဒိကသည်ကား မျက်မှောက်ဘဝ၌ မဂ်ဖိုလ်ကို မရသောကြောင့် နေယျပုဂ္ဂိုလ်မျှ မမည်သေး၊ ညွှန်တည်၊ ပိုမိုတည့်ဟု ဆိုရန်ကား အလျင်းပင် မရှိပြီ၊ သို့ပါလျက် ရွေးအဖို့ ကြာဖြင့်စွာဗာ သီလစင်ကြယ်ခြင်း မရှိသေးပဲ တမ္မဒါဒိက အား ပို့ပဒါဉာဏ်သုတေသနရိသို့၏ ဆုံးခါနီးဖြစ်သော သံ့ရှုပေကွာညာက် ဖြစ်ပေါ်သည်မှာ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟု စဉ်းစားရှုံးရှုံး၏၊ လူတို့၏ ရွေးအဖို့က သီလပျက်မှုသည် အန္တရာယ် မပြုတတ်သောကြောင့်ပင် မဟုတ်ပါလော။

မျက်မှောက်ဘဝတွင် မဂ်ဖိုလ်ကို မရခြင်းမှာကား အကြောင်း ၂-ပါး ရှိ၏၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပါပမိတ္တတာ=ယုတ်ညံ့ သော မိတ်ဆွေကို နိုဝင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အကောတသတ်မင်း မဂ်ဖိုလ်ကို မရလေသည်။ “အရှင်ဒေဝဒတ် စကားကိုနာခံ၍ ပြုမိသော ပိုတုဟုတ်က ကမ္မန်ရာယ်ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ကို မရ”ဟူလို့၊ အန္တရာယ်ရှိသောသူအား မဂ်ဖိုလ်သာ မဟုတ်သေး ဥဒယွှုယည်မှားလဲ ဖြစ်ပေါ်တော့သည်သာတည်း။

ကျင့်မှုပော်မှုလိုခြုံ တရားထူး မရ။ ၂ကျင့်မှု ဟောမှုလိုခြင်းဟူသော “ကိရိယ ပရိဟနိ”ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်မရသည်လဲရှိ၏၊ မမျိုးမ ပဏ္ဍာသ ကရွှေ့ကသုတ်၌ လာသော ပေသာ-မည်သောသူသည် နှလုံးသွင်း အားထုတ်မှု လိုခြင်းကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ကို မရလေသည်။ ထိုသူသည် အတ္ထန္တပစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုးတို့ကို အကျယ်ဝေဘာရှိ၍ဟောသော တရားတို့ကို အဆုံးတိုင်အောင် နာလျင် သောတာပန်ဖြစ်ထိုက်ပါလျက် တရားမဆုံးမီ ထသွားသောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်မှု ဆုံးရှုံးစေရချေသည်။ ယခုကာလျှော့ မဂ်ဖိုလ်ကို ရထိက်သော သူတို့တွင် နည်းလမ်းမှန်ကို ရပါလျက် အလျင်းအားမထုတ်၍ ဖြစ်စေ၊ အားထုတ်ချိန် ပပြည့်စုံ၍ ဖြစ်စေ မဂ်ဖိုလ်ကိုမရပဲ တဘဝ ဆုံးသွားရသော သူများမှာ ငါးမီး ပေသာ-မည်သော သူကဲ့သို့ပင် “ကိရိယပရိဟနိ=နှလုံးသွင်း အားထုတ်မှု လိုခြင်းကြောင့် အကျိုး စီးပွားမှု ဆုံးရှုံးကြရရှာလေသည်။

ထိုပြင်- ဓန္တာနီပုဇားကြီးအား သေခါနီး၌ အရှင် သာရိပုတြာက ပိုပသာနာကို မဟောမူ၍ သမထကိသာ ဟော၏၊ ထိုကြောင့် ပုဇားကြီးသည် သမထစုရာန်ကိုပါးစေ၍ သေလေလျှင်ပြုပွဲ့ပြည့်သို့ ရောက်လေ၏၊ အကယ်၍ ပိုပသာကို ဟောချုပ်မှုလိုခြင်းကြောင့်သည် လူ့ဘဝ၌ပင် မဂ်ဖိုလ်ကို မရခြင်းမှာ ဟောပြောမှ လိုခြင်းကြောင့်ပင်တည်း၊ ထိုကြောင့်ပင် မြတ်စွာဘုရားက အရှင်သာရိပုတြာအား အပြစ်တင်ပြီး ပြုပွဲ့ပြည့်သို့ လိုက်၍ တရားဟောရန် မိန့်တော်မူလေသည်။ အရှင်သာရိပုတြာသည်လည်း ချက်ခြင်းကြွာသွား၍ တရားဟောပြန်လေသည်။ ထိုအခါ မှစ၍ အရှင်သာရိပုတြာသည် တရားဟောလျင် သွားလေးပါးနှင့် မကင်းမူ၍သာ ဟောတော်မူသတ်၊ ယခုကာလျှော့ မဂ်ဖိုလ်ကို ရထိက်သွာ့ဖြစ်ပေါ်၍ ပိုပသာနာ နည်းမှန်ကို မရသောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်မမိုး အချည့်းနီးး ဘဝဆုံးသွားရသူများမှာ ဤဓန္တာနီကဲ့သို့ပင် “ကိရိယပရိဟနိ=ဟောပြောမှု လိုခြင်း”ကြောင့် အကျိုးစီးပွားမှု ဆုံးရှုံးကြရရှာလေသည်။

တမ္မဒါဒိက်၏ မဂ်ဖိုလ်မရခြင်းမှာ နှလုံးသွင်း အားထုတ်မှု လိုခြင်းတည်းဟူသော “ကိရိယပရိဟနိ”ကြောင့် သာလျင်တည်း၊ သံ့ရှုပေကွာညာက်တိုင်အောင် ရောက်သည်ကို ထောက်ဆ၍ “ဟောပြောမှုလဲ မလိုပါ၊ ပါပမိတ္တနှင့် စပ်၍ ဖြစ်သော အန္တရာယ်လဲ မရှိ” ဟု သိအပ်၏။

ဤမျှလောက်သော ဝတ္ထုသာစကဖြင့် ပစ္စီမဘဝိက, ဥပဒ္ဒတည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟုတ်ခြင်း၊ မဟုတ်ခြင်း တို့သည် အကြောင်းမှန် မဟုတ်ကုန်၊ ရွေးအဖို့က သီလ မစင်ကြယ်ခြင်းမှာ ရဟန်းတို့အားသာ အန္တရာယ်ဖြစ်၍ လူတို့အား အန္တရာယ် မဖြစ်ဟုသော ဤအချက်သည်သာလျှင် အကြောင်းမှန်ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်လောက်ပေါ်။ သို့သော်လည်း သီလဝိသုဒ္ဓိမရှိလျှင် ဝိပသုနာဉာဏ်, မင်္ဂလာဏ်ကို မဖြစ်နိုင်ရာသောကြောင့် သန္တတိအမတ်ကြီးစသည်တို့၏ သီလဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပုံကို ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တရားနာခါနီးမှာ ဖြစ်စေ တရားနာစဉ်မှာ ဖြစ်စေ မိမိတို့ ပြုလုပ်မြှဖြစ်သော မကောင်းမှမျိုးကို မပြုလုပ်တော့ပါဘူးဟု ကြံ့စည်ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်ခဲ့ပါမှ ထိကြံစည် ဆုံးဖြတ်မှုဖြင့်ပင် သီလဝိသုဒ္ဓိ ရှိစေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ကြံ့စည်ဆုံးဖြတ်မှု မရှိခဲ့ပါမှကား ရှုမှတ်မှု ဘာဝနာ စိတ္တဗြိုင်ဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိပြီးသည် ဟန်သာ ဆုံးရန် ရှိတော့ပေသည်။

ဘာဝနာဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိ ပြီးပုံး။ ဤကောန အပိဋ္ဌယ အနိစ္စာနှပသုနာယ နိစ္စသညာယ ပဟာနံ သီလံ, ဝေရမဏီ သီလံ, စေတနာ သီလံ, သံဝရော သီလံ, အပိတိက္ခာမော သီလံ ဝေရုပါနိ သီလာနံ စိတ္တသာ အပိပုံစိုသာရာယ သံဝတ္ထနံ၊ ပါမောဇာယ, ပိတိယာ ပသုဒ္ဓိယာ သောမနသာယ သံဝတ္ထနံ၊ ဇက္ခာ နိမ့်ဒါယ, ဝရာဂါယ, နိရောရာယ, ဥပသမာယ, အဘိညာယ, သမ္မာစာယ, နိမ္မာနာယ သံဝတ္ထနံ၊ ယော တတ္ထ သံဝရွှော အယံ အမိသီလသိက္ခာ။ ယော တတ္ထ အပိကျေပွွော အယံ အမိစိတ္တသိက္ခာ။ ယော တတ္ထ ဒသနွှော အယံ အမိပညာသိက္ခာ။

(ပဋိသုဒ္ဓိဒါမင် ပါ့ဗိုဏ် အချို့ ချုန်ထား၏။ အလိုရှိလျှင် ကျမ်းရင်း နံပါတ် ၄၅-၄၆ နှုန်းကြည့်၍ ယူပါလေ။)

ဤကောန နာမရှုပ် ပရီစွေ့အညာကို ပစ္စုယပရိုဂ္ဂယ ဥက္ကာဖြင့်။ အပိဋ္ဌယ၊ ငှုံးညက်တို့၏ ဆန့်ကျင်သာက်ဖြစ်သော မောဟအပိဋ္ဌာကို။ (မဟာနိုကာ ၁-၇၈ နှင့်အညီပင်တည်း။) အနိစ္စာနှပသုနာ ယ၊ သမ္မာသန အခိုက်အတန်စသည်တို့၌ ဖြစ်သော အနိစ္စာ နှပသုနာဖြင့်။ နိစ္စသညာ ယ၊ နိစ္စသညာကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ ဝေရမဏီ၊ ကြံ့ခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ သံဝရော၊ သီတံဆို့ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ အပိတိက္ခာမော၊ မလွန်ကျူးခြင်းသည်။ သီလံ၊ သီလမည်၏။ ၄၀ ရူပါနိ သီလာနံ၊ ဤသို့သော သီလတို့သည်။ စိတ္တသာ အပိပုံစိုသာရာယ၊ စိတ်နှုလုံး၏ သာရွင်ခြင်းငါ့။ သံဝတ္ထနံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပါမောဇာယ၊ အနည်းငယ် နှစ်သိမ့်အားရခြင်းငါ့။ ပိတိယာ၊ များစွာ နှစ်သိမ့် အားရခြင်းငါ့။ ပသုဒ္ဓိယာ၊ ကိုယ်စိတ် ဤမြေးချမ်းခြင်းငါ့။ သောမနသာယ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းငါ့။ သံဝတ္ထနံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဇက္ခာ နိမ့်ဒါယ၊ ဇက္ခာ တပ်မက်ကင်းခြင်းငါ့။ နိရောရာယ၊ ဇက္ခာ ချုပ်ခြင်းငါ့။ ဥပသမာယ၊ ဇက္ခာ ဤမြေးချမ်းခြင်းငါ့။ အဘိညာယ၊ ဇက္ခာ အထူး သိခြင်းငါ့။ သမ္မာစာယ၊ ဇက္ခာအမှန်အတိုင်း သိခြင်းငါ့။ နိမ္မာနာယ၊ ဇက္ခာ ချုပ်ခြင်းသော နိမ္မာနံ အလိုင်း။ သံဝတ္ထနံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝိပသုနာ စိတ္တဗြိုင်၌ ၌။ ယော သံဝရွှော၊ အကြုံ စောင့်စည်းခြင်း သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤစောင့်စည်းခြင်း သဘောသည်။ အမိသီလ သိက္ခာ၊ အော်သီလသိက္ခာ၊ တတ္ထ၊ ထိုဝိပသုနာ စိတ္တဗြိုင်၌။ ယော အပိကျေပွွော၊ အကြုံ မပုံလွှင့်ခြင်း သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤမပုံလွှင့်ခြင်း သဘောသည်။ အမိပညာသိက္ခာ၊ အော်မြောက်သက္ခာသည်။ အမှန်သိမ့် ပေါ်ခြင်းကြောင့် အမှားသိမ့် ရှုံးစောင်သော ကိုလေသာတို့ကို ပယ်၏။ “ပယ်” ဟန်သည်မှာလဲ အလင်းပေါ်လျှင် အမှာ်ဝမ်းပျောက်သက္ခာသိမ့် အမှန်သိမ့် ပေါ်ခြင်းကြောင့် အမှားသိမ့် ရှုံးစောင်သော ကိုလေသာတို့၏ ပျောက်ကွယ်ခြင်း၊ ဖြစ်ခွင့်မခြင်း၊ မဖြစ်ထိုက်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသို့ ကိုလေသာ ဖြစ်ခွင့်မရခြင်းကြောင့် နောက်နောက်ကာလုံး ဝိပသုနာစသော ကုသိုလ်တို့သည်သာ ဆက်လက်၍ ဖြစ်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကုန်၏။

“ပဟာန သီလ” ဟူရှု၍ အမိပ္ပါယ်ကား-နာမ်၊ ရုပ်မျှသာ ရှိသည်ဟု သိသော ဥက္ကာဖြင့် ‘ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ’ဟု သိမှား သော အပိဋ္ဌာကိုပယ်၏။ အကြောင်းနှင့် အကျိုးမျှသာ ရှိသည်ဟု သိသောဥက္ကာဖြင့် သတ္တဝါ အလိုင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍၏၏။ ဘုရားသခင်၊ ပြဟ္မာ၊ သိကြားတို့က ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်သည်ဟူ၍၏၏။ သိမှားသော အပိဋ္ဌာကို ပယ်၏။ မပြုဟု သိသောဥက္ကာဖြင့် ထင်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်တို့၌ မြှုသည်ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းသော ကိုလေသာတို့ကို ပယ်၏။ “ပယ်” ဟန်သည်မှာလဲ အလင်းပေါ်လျှင် အမှာ်ဝမ်းပျောက်သက္ခာသိမ့် အမှန်သိမ့် ပေါ်ခြင်းကြောင့် အမှားသိမ့် ရှုံးစောင်သော ကိုလေသာတို့၏ ပျောက်ကွယ်ခြင်း၊ ဖြစ်ခွင့်မခြင်း၊ မဖြစ်ထိုက်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသို့ ကိုလေသာ ဖြစ်ခွင့်မရခြင်းကြောင့် နောက်နောက်ကာလုံး ဝိပသုနာစသော ကုသိုလ်တို့သည်သာ ဆက်လက်၍ ဖြစ်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကုန်၏။

ပြီးစေနိုင်ပုံကား။ ၁၁မရှုပ ပရိန္ဒေဒညာဏ်စသည်တို့ ဖြစ်လတ်သော ထိရှုမှတ်မိသောအာရုံတို့၌ “ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟု စွဲလမ်းခြင်း၊ “သတ္တဝါ အလိုလိုဖြစ်သည်” ဤသို့ စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းခြင်း၊ “မြိုသည် ချမ်းသာသည်၊ ငါကောင် ဟုတ်သည်” ဟု စွဲလမ်းခြင်းတည်းဟုသော ကိုလေသာတို့ မဖြစ်ထိုက်ကုန်ပြီ၊ ဤသည်ကား အာရမ္မဏာနာနာယ ကင်းခြင်းပင်တည်းကိုလေသာ မဖြစ်ထိုက်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ စသည်ဖြင့် ကြံစည်မှ ပရိယဉ်ဘာန် မဖြစ်ရပြီ၊ မကြံစည်မိသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ စသည် ထင်မှတ်လျက် ပါဏာတိပါတ စသည်ကို မကျူးလွန်ရပြီ၊ ဤသို့ အာရမ္မဏာနာနာယမှ ပိတ်ကြော အထိ ကိုလေသာတို့ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် နာမရှုပပရိန္ဒေဒညာဏ်စသည်တို့ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ထိုကိုလေသာတို့မှ ကြောရှုပပြီး၏၊ ထိုကြောင့် “ဝေရမကို သီလံ”ဟု ဟောတော်မှသည်။

သံဝရသီလ။ ၂၉၌ယုသံဝရသီလအရာ၌ ပြခဲ့သော သံဝရဂါးပါးသည် သံဝရသီလမည်၏၊ ဝိပဿနာ ရှုတေသနသည် ရှုတိုင်း၊ ရှုတိုင်း ဝိပဿနာ စိတ္ထဖြူမြှင့် ပါဝင်သော ငှုံးသံဝရ ဂါးပါးဖြင့် အသံဝရတရားတို့ မဖြစ်ရအောင် ပိတ်ဆို စောင့်ရှုက်နေသည် မည်၏။ သီးသန်အားဖြင့်သောကား သတိ၊ ဉာဏ်၊ ခန္ဓါ၊ ပို့ရိယ တို့ကိုသာ သံဝရဟု ယူရမှု၏။

အခိုတိက္ခာမ သီလ။ ရှုမှတ်၍ အမှန်အတိုင်း သိသောစိတ်သည် သိမှားမှုမောဟ စသည်တို့အား ဖြစ်ခွင့်မပေးသောကြောင့် ထိမောဟ စသည်တို့ကို မလွန်ကျူးသည်, မရောက်သည် မည်၏။ ထင်ရှားစေအုံ ပါကာတိပါတ စေတနာ ဖြစ်လျှင် ထိပါကာတိပါတကို လွန်ကျူးသည်, ရောက်သည် မည်၏။ ပါကာတိပါတမ ကြည်လိုသော စိတ်ဖြစ်လျှင် မလွန်ကျူးသည်, မရောက်သည် မည်၏။ ဤအတူပင် မရှုသော စိတ်သည် အနသယ, ပရီယုဇ္ဇာန်, ဝိတိက္ခာမ ကိုလေသာတို့အား ဖြစ်ခွင့်ပေးသောကြောင့် ထိကိုလေသာမှားကို လွန်ကျူးသည်မည်၏။ ရှုသော စိတ်သည်ကား ထိကိုလေသာတို့အား ဖြစ်ခွင့်မပေးသော ကြောင့် ထိကိုလေသာတို့ကို မလွန်ကျူးသည် မည်၏။ သို့ဖြစ်၍ ရှုသော စိတ္တဖိဒိဂုံကိုပင် “အပိုတိက္ခာမ သီလ” ဟု ဟောတော်မှသည်။

ဤသီလငါးမျိုးတို့တွင် စေတနာသီလ, သံဝရသီလတို့၏သာလျှင် တရားကိုယ်သီးသန့်ရ၏၊ ပဟာနသီလမှာ ကိုလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်း၊ ကိုလေသာတို့၏ မဖြစ်ထိက်ခြင်း၊ ဖြစ်ခွင့်မရခြင်း၊ ကင်းခြင်းများတည်း ဝေရမကိုသီလ, အပိုတိကဗုမသီလတို့သည်ကား “ဝေရမကိုဝယ်နာ အပိုတိကဗုမဝယ်နာ စေတသေ ပဝတ္ထားလွှာတဲ့ သန္တာယ ဂုဏ္ဍ” ဟူသော ဝိသုဒ္ဓမဂ်နှင့် အညီ တရားကိုယ်အားဖြင့် ဝိပသုနာစိတ္တာပြီး သာလျှင်တည်း၊ သို့သော်လဲ သီးခြား သီလများဖြစ်သော စေတနာနှင့် သံဝရတို့မှ ကြွင်းသော စိတ္တာပြီးကိုသာ ဝေရမကိုသီလ, အပိုတိကဗုမသီလဟု မှတ်ရ၏။

ဤသိဒ္ဓဓားရှုံး ဝေရမကိုသီလနှင့် အပိတ်ကြုံမသီလတို့သည်အရ တရားကိုယ်တူကြသော်လ အနေသယ, ပရိယဉ်ဘန်, ပိတ်ကြုံမ ကံလေသာတို့မ ကြုံရှေ့မှုပြီးခြင်းကြောင့် ဝေရမကိုသီလဟု ဆိုသည်။ မိမိသန္တာနှင့် ဖြစ်ခွင့်မပေးသောအားဖြင့် တိုက်လေသာတို့ရို့ မလွန်ကျားခြင်း၊ မရောက်ခြင်းကြောင့် အပိတ်ကြုံမသီလဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ ထူးသေးသည်ဟု မှတ်အပ် အေ။

“ယော တတ္ထ သံဝရဋ္ဌာ” စသည်၏ အခါပါယ်ကား- ပဟာန့်၊ ဝေရမဏီ၊ ဖေတနာ၊ အဝိတိက္ခမ ဟူသော ဤသီလ င့်မျိုးကို သီလသံဝရဟု မှတ်ရာ၏။ ရူအပ်သော ရပ်နာမ်အာရုံ၏ ပြီးဝင်သကဲ့သို့ ထင်သောသတိသည် သတိသံဝရ မည်၏။ သိသောဉ်သည် ဉာဏ်သံဝရမည်၏။ ထင်တိုင်းသောအာရုံ၏ မပြစ်မှားတတ်သော (၀၁) ပြစ်မှားမှု၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အဒေသသည် ခန္ဓိသံဝရ မည်၏။ အားထုတ်မှု ဝိရိယသံဝရ-မည်၏။ ဤသံဝရငါးပါးတည်းဟူသော စောင့်စည်းခြင်းသောသည် ရူတိုင်းသော ဝိပသာနာ စိတ္တာပြီး၍ ပြည့်စုစွာဖြစ်၏။ ဤစောင့်စည်းမှု သံဝရငါးပါးသည် ဝိပသာနာစိတ် တချက်တချက်၏ ပြီးစီးသော အခါသီလသံကွာ့ မည်၏။

ဤသံခိုရုံး ဉာဏ်၊ သတိ၊ ဝိရိယတို့ကို သီလဟု ဆိုခြင်းမှာ ပရိယာယ်မှု သာတည်း၊ မချအားဖြင့်သောကား ဉာဏ်သည် ပညာကွန်းအစစ် ဖြစ်၏။ သတိ၊ ဝိရိယတို့သည်လည်း သမဂ္ဂကွန်းသာ ဝင်ကုန်၏။

ထိပြင်-- ဝိပသာနာစိတ္တာပြီး၍ သီလလေးပါးလုံး ပြည့်စုစွာကိုလဲ ဤသံခိုသီအပ်၏။ သီလသံဝရဟု ပြဲခဲ့သော ပဟာန့်၊ ဝေရမဏီ၊ ဖေတနာ၊ အဝိတိက္ခမ သီလတို့ဖြင့် ပါတီမောက္ခသံဝရသီလနှင့် အာမိဝါရီ သုဒ္ဓိသီလတို့သည် ပြီးစီးပြည့်စုစွာ၏။ အကြောင်းမှာကား ပဟာနာသီလ စသည်တို့ဖြင့် အနုသယ၊ ပရိယာ့နာန်၊ ဝိတိက္ခမ ကိုလေသာ အလုံးစုပင် ဖြစ်ခွင့်မရှိဖြစ်၍ ၍ ကိုယ်၊ နှုတ်တို့ဖြင့် လွန်ကျားမှု အလျင်း မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် တည်း။

သတိ၊ ဉာဏ်၊ ခန္ဓိ၊ ဝိရိယ သံဝရတို့သည် ကြုံ့ယသံဝရသီလတို့ ပေတည်း၊ ထိသံဝရလေးပါးတို့တွင် ပစ္စည်းတို့ကို သုံးဆောင်သောကာလည် ရူမှတ်၍သီသော ဉာဏ်သံဝရသီလနှင့် ပစ္စယသန္တသီတ သီလကို ပြီးစီးပြည့်စုစွာဖြစ်၏။ အကြောင်းမှာကား-ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ရမည်ဟု ဘုရားဟောတော်မှုခဲ့သည်မှာ ပစ္စည်းနှင့်စပ်၍ ကိုလေသာမဖြစ်စေရန် အတွက်သာ တည်း၊ ဆင်ခြင်မှုပြင့် ပရိယာ့နာန်၊ ဝိတိက္ခမတို့ကိုသာ ပယ်နိုင်၏။ အနုသယကိုကား မပယ်နိုင်၊ ဝိပသာနာဉာဏ်ဖြင့်ကား ထိပစ္စည်းတို့နှင့်စပ်၍ ဖြစ်ထိုက်သော အနုသယကိုပါ ပယ်နိုင်၏။ ထိုကြောင့် ဉာဏ်သံဝရဖြင့် ပစ္စယသန္တသီတသီလ အပြည့် အစုံ စင်ကြယ်သည်ကို မြှုမြှုံး မှတ်အပ်၏။

ဘာဝနာဖြင့် ပြီးစီးလုံး။ ။ဘာဝနာအရာ၏ အစဉ်အဆက် ချွတ်ယွင်းခြဲ့ပေါ်သောကြောင့် ပစ္စဝေကွာဏာကို “ဘာဝနာထက်ကြီးလေးမြင့်မြတ်သည်”ဟု ထင်တတ်ကြ၏။ ထိသို့ ထင်တတ်သောကြောင့် ဘာဝနာဖြင့် ဆင်ခြင်မှု ပြီးကြောင်းကို ပြဲခဲ့ပြီးသော အသင့် ယုတ္တာမြှုပြင် အချို့က မယုတ္တည်နိုင်ပဲ ရှိသေးရာ အမှန်အားဖြင့်ဆိုလျင်- သမထ၊ ဝိပသာနာတို့သည် ပစ္စဝေကွာဏာနှင့် မနှိုင်းယုံသာအောင်ပင် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ကုန်သည် သာတည်း။

ထိုကြောင့် ဘာဝနာ တပါးပါးကို လက်ဖျစ်တတ္ထတ်ခန့်မှု နှလုံးသွင်းမှုပြင့်သော်လ ပစ္စယသန္တသီတသီလ ပြီးစီးကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်ပင် ဟောတော်မှုခဲ့ပေသည်။ ကောင်းတွေ့ရမှ ထိပါ့ဗိုတော်အချို့ကို ထုတ်ပြပေအံး၊ ရဟန်းတို့၏ အတွက်သာတည်း။

အစ္စရာသဟုတ်မတ္ထာမတ္ထာမို့ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မေတ္တာစိတ္ထာ အာသေ ဝတီ ဘာဝတီ မန်သီကရောတို့၊ အယုံ ရွှေတို့ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုအရိတ္ထ ရွှေနော ဝိဟရတို့၊ သတ္တာသနကရော၊ သုဝါဒပတိကရော၊ အမော ယုံ ရွှေပိတ္ထာ ဘုဇ္ဇာတို့၊ ကော ပန် ဝါဒေး ယေ နံ့ ဗဟိုလီ ကရောနို့။ (အ ၁-၉-အစ္စရာသဟုတ်တော်)။

အစ္စရာသဟုတ်မတ္ထာမတ္ထာမို့ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာ နှပသီး ဝိဟရတို့၊ ဝေဒနာသီး စိတ္ထာ စိတ္ထာ သတ္တာဝိုင်းအား စီးပွားချမ်းသာ ဖြစ်စေလို သောစိတ်ကို။ အစ္စရာသဟုတ်မတ္ထာမတ္ထာမို့၊ လက်ဖျစ် တတ္ထတ်ခန့်မှု သော်လဲ။ စေ အာသေဝတီ၊ အကယ်၍ မှိုဝင်းအံး။ စေ ဘာဝတီ၊ အကယ်၍ ဖြစ်စော်းအံး။ စေ မန်သီ ကရောတို့၊ အကယ်၍ နှလုံးသွင်းဗြားအံး။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယုံ ဘိက္ခု၊ ဤသံခိုသီ ရဟန်းကို။ အရိတ္ထရွှေနော ဝိဟရတို့၊ ရှုမှုစွာန် မကင်းပဲ နေသုဟု၍။ သတ္တာ သာသနကရော၊ ဘုရား၏ အဆုံးအမ ကို ပြုသုဟု၍။ သတ္တာသုဝါဒ ပတိကရော၊ ဘုရား၏ သုဝါဒကို လိုက်နာသုဟု၍။ ရွှေတို့၊ ဆိုအပ်၏။ ရွှေပိတ္ထာ တိုင်းသား ပြည့်သုတ္ထာ ကြည်းဖြုံး၍ လူအပ်သော ခွဲမ်းကို။ အမော ယုံ ဘုဇ္ဇာတို့၊ အချို့အနှံး မဖြစ်စေပဲ သုံးဆောင်သုဟု၍။ ရွှေတို့၊ ဆိုအပ်၏။ ယော အကြောင်း ရဟန်းတို့သည်။ နံ့၊ ထိုမေတ္တာစိတ္ထာ ကရောနို့။ အကြောင်းမှားစွာ ပြုကုန်၏။ တေသုံး၊ ထို

ပဋိသုတေသနကု။ ။ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ မေတ္တာ စိတ္ထာ၊ သတ္တာဝိုင်းအား စီးပွားချမ်းသာ ဖြစ်စေလို သောစိတ်ကို။ အစ္စရာသဟုတ်မတ္ထာမတ္ထာမို့၊ လက်ဖျစ် တတ္ထတ်ခန့်မှု သော်လဲ။ စေ အာသေဝတီ၊ အကယ်၍ မှိုဝင်းအံး။ စေ ဘာဝတီ၊ အကယ်၍ ဖြစ်စော်းအံး။ စေ မန်သီ ကရောတို့၊ အကယ်၍ နှလုံးသွင်းဗြားအံး။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယုံ ဘိက္ခု၊ ဤသံခိုသီ ရဟန်းကို။ အရိတ္ထရွှေနော ဝိဟရတို့၊ ရှုမှုစွာန် မကင်းပဲ နေသုဟု၍။ သတ္တာ သာသနကရော၊ ဘုရား၏ သုဝါဒကို လိုက်နာသုဟု၍။ ရွှေတို့၊ ဆိုအပ်၏။ ရွှေပိတ္ထာ တိုင်းသား ပြည့်သုတ္ထာ ကြည်းဖြုံး၍ လူအပ်သော ခွဲမ်းကို။ အမော ယုံ ဘုဇ္ဇာတို့၊ အချို့အနှံး မဖြစ်စေပဲ သုံးဆောင်သုဟု၍။ ရွှေတို့၊ ဆိုအပ်၏။ ယော အကြောင်း ရဟန်းတို့သည်။ နံ့၊ ထိုမေတ္တာစိတ္ထာ ကရောနို့။ အကြောင်းမှားစွာ ပြုကုန်၏။ တေသုံး၊ ထို

ရဟန်းတို့။ ဝါဒေါ၊ ရူမှုမကင်းပဲ နေသူ၊ ဘုရား အဆုံးအမကို လိုက်နာ၍ ကျင့်သူ၊ အကျိုးများစေလျက် ခွမ်းကို သုံးဆောင် သူဟ၍ ပြောဆိုဘယ်သည်။ ကောပနာ၊ အဘယ်မှာ ရှိပါတော့အဲနည်း။ ဝါ၊ မူချ ဆိုအပ်တော့သည်သာတည်း။

ဒုတိယသုတေ၏ အနက်ကား လွယ်ပြီ၊ ထိုတွင် ပဋိမသုတေ၏ မေတ္တာစိတ်ဟူသည်မှာ---

“မေတ္တာယ သဗ္ဗုံဗုံဘာဂေါ နာမ နေဝ အပွနာ၊ န ဥပစာရော၊ သတ္တာနံ ဟိတဖရဏ
မတ္တမေဝ” ---

စသည်ဖြင့်ငင်း၊

“ကဲမ ပန် မေတ္တာ ပုံဗုံဘာဂေါ ဟိတဖရဏမ္မုံဝတ္တနမတ္တနေဝ အာသေဝတိတိ ဝေဒီတ္တာ”--

--

ဟ၍၏ငင်း ဆိုသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ဥပစာရာ၊ အပွနာဓာန်းတို့ မဟုတ်သေး၊ သူခပ်သိမ်းပင် နှလုံးသွင်းနိုင် ကောင်းသော မေတ္တာစိတ် သာမန်မျှသာတည်း။

သိဖြစ်၍ ဤသုတေတိဖြင့် ပြဆိုလိုသည်မှာ ထိုသို့သော မေတ္တာစိတ်ကို ဖြစ်စေ၊ ထိုမှတပါးသော သမထဘာဝနာကို ဖြစ်စေ၊ ကာယန်ပသနာစသော ဝိပသနာကို ဖြစ်စေ လက်ဖျစ် တတ္တက်ခန်းမျှသော်လဲ နှလုံးသွင်း ဖြစ်ပါးစေလျင် ထိုသို့သော ရဟန်းသည် ဘုရား၏ အဆုံးအမကို လိုက်နာ၍ကျင့်သောကြောင့် သေကွဲပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်၌ ပါဝင်ပြီး ဖြစ်သည့်အတွက် ဒါယကာ တို့၏ ဆွမ်းကို ထိုသို့သောရဟန်းတို့၏ သုံးဆောင်မှုသည် အကျိုးများလုပ်ဟ၍၏၊ အာဏာဏျပရိဘောဂ၊ ဒါယဇ္ဈာပရိဘောဂ၊ သာမိပရိဘောဂမည်ပြီ ဟ၍၏ငင်းဆိုအပ် ဆိုထိုက်ချေသေး၏၊ မပြတ်မစဲ အားထုတ်နေသူမှာကား ဆိုဘယ်ရာပင် မရှိတော့ပြီဟု ပြဆိုလို၏၊ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ ဤသို့ ဖွင့်ပြု၏။

ပရီဘုံးတိတိ စတ္တာရော ပရီဘောဂါ ထေယျပရိဘောဂေါ၊ ကဲဏ၊ ဒါယဇ္ဈာ၊ သာမိပရိဘော ဂေါတိ (ပေါ်တ္တာရု)၊ တတ္တ ကဲမသု ဘိက္ခုနော အယံး ရွှေပို့န္တပရိဘောဂေါ ဒ္ဓဟိ ကာရဏေဟိ အမောပော ဟောတိ။ အစ္စရာသပ်းတမတ္တို့ မေတ္တာစိတ္တုံး အာသေဝန္တာ ဘိက္ခု ရွှေပို့န္တသု သာမိကော ဟုတွာ အကေကော ဟုတွာ ဒါယောဒေါ ဟုတွာ ပရီဘုံးတို့ တိပိဿာ အမောပော ရွှေပို့န္တပရိဘောဂေါ၏၊ အစ္စရာ သယ်ဗာတ မတ္တိုံး မေတ္တုံး အာသေဝန္တသု ဘိက္ခုနော ဒီန္တဒါန်း မဟုတိုံးယံး ဟောတိ မဟုတ်လုံး မဟာနိုးသံး မဟာဝိုးရနိုးပို့သု အမောပော ရွှေပို့န္တပရိဘောဂေါ၏။ ယေ ပန် ကဲမံ မေတ္တာစိတ္တုံး ဗဟိုလုံး အာသေဝန္တာ ဘုန်းတို့ ကရေနှစ်း၊ တေ အမောလုံး ရွှေပို့န္တသု သာမိနော အကေကော ဒါယာဒါ ဟုတွာ ပရီဘုံးတို့ ပရီဘုံးတို့။ (အ ၉၂ ၁-၅၄)

အမိပါယ်အကျဉ်းကား။ ။လက်ဖျစ်တတ္တက် ခန်းမျှသော်လဲ မေတ္တာကို ပွါးသော ရဟန်း၏ ခွမ်းကို သုံးဆောင်ခြင်းသည် မိမိ၏ အကျိုးများခြင်း၊ ခွမ်းဒါယကာတို့၏ အကျိုးများခြင်း ဟူသော ဤအကြောင်း ၂-ပါးကြောင့် အမောပော ပရီဘောဂ=အချဉ်းနှီးမဖြစ်သော သုံးဆောင်ခြင်းမည်၏။ မိမိ၏ အကျိုးများပုံး=မေတ္တာကိုပွါးစေ၍ သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့် သာမိပရိဘောဂ=ခွမ်း၏ ပိုင်ရှင်ဖြစ်လျက် သုံးဆောင်ခြင်း၊ အာဏာဏျ ပရီဘောဂ=ကြွေးမြို့ကင်းလျက် သုံးဆောင်ခြင်း၊ ဒါယဇ္ဈာပရိဘောဂ=အမွေခံဖြစ်လျက် သုံးဆောင်ခြင်း များသာလျှင်ဖြစ်၏။ ပစ္စဝေကွဲကော မဆင်ခြင်သော်လဲ ကဲဏပရိဘောဂ မဖြစ်ပြီ၊ (အကေကော ဟုတွာကို သတိပြုပါလေ) ထို့ပြင် သုံးဆောင်မှုနှင့် စပ်၍ မေတ္တာဘာဝနာ ကုသိုလ်လဲ ဖြစ်ပါး၏။ ဤသည်ကား မိမိ၏ အကျိုးများမှုတို့ပေတည်း။ ခွမ်းဒါယကာ၏အကျိုးများပုံးကား ဘာဝနာကို ပွါးစေသော ရဟန်းသည် သောတာပတ္တိဖိုလ် ကို ရအောင်အားထုတ်သော အဋ္ဌမဒကိုကောယျ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အလတ်စားအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထိုကြောင့် ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား လူမှုမိသောအပါ ဒါယကာသည် များပြားကြီးကျယ်စွာသော ဒါန်၏ အကျိုးကို ရနိုင်၏။ ဤသည်ကား ဒါယကာ၏ အကျိုးများပုံးတည်း၊ ဤသို့ နှစ်ဦးနစ်ဘက်ပုံး အကျိုးများစေနိုင်သောကြောင့် အမောပော ပရီဘောဂမည်၏။ မေတ္တာဘာဝနာကို မပြတ်အားထုတ်နေသော ရဟန်းတို့၏ကား ဆိုဘယ်မရှိပြီ၊ ထိုသို့သော ရဟန်းတို့သည်ကား ခွမ်း၏ပိုင်ရှင်အစစ်၊ ကြွေးမြို့ကင်းသူ အစစ်၊ အမွေခံအစစ် ဖြစ်၍သာလျှင် သုံးဆောင်ကြသည် မည်ပါ၏-ဟူလို့။

အဋ္ဌကထား၍ မေတ္တာကိုသာ တိုက်ရှိက် ဖွင့်ပြသောကြောင့် “မေတ္တာတရ တည်းသာ ဉာဏ်း အကျိုးများစေနိုင်သည်” ဟူ၍ကားမမှတ်အပ်၊ ပါ၌တော်၍ သမထဘာဝနာအလုံးစုံ၊ စျော်သမာပတ်အလုံးစုံ၊ ကာယာနှပသုနာစသော ဝိပသုနာအလုံးစုံ တိုကိုလဲ နည်းတူချဉ်းသာ ဟောတော်မူပေသည်၊ ထိုကြောင့် ဘာဝနာအလုံးစုံပင် ဉာဏ်း အကျိုးများစေနိုင်သည်ချဉ်းသာ ဟူ၍မှတ်အပ်၏။ အဋ္ဌကထား၍ အခြားဘာဝနာတို့ကို ဖွင့်ပြခြင်းမှာ အစဆုံးဖြစ်သော ဉာဏ်မေတ္တာသုတေသန၍ ဖွင့်ပြီးသောနည်းရှိခြင်းကြောင့် သာတည်း၊ သို့ဖြစ်၍ ဝိပသုနာညာက်ဖြင့် ပစ္စယသန္တသိတေသာ ပြီးစီးပြည့်စုံသည်ကို နိုသံသယ မှတ်ပါလေ။

ဉာဏ်မျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် လူတို့အား ရှေးအဖို့ ကြာမြင့်စွာက သီလစောင့်ခဲ့သည် ဖြစ်စေ ဝိပသုနာစိတ္တာပြီးဖြင့် သီလ ၄-ပါးလုံး ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြော်လျက် သီလဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ကြောင်းကို ထင်ရှားသိနိုင်ပြီ၊ သို့သော်လဲ ဘာဝနာဖြင့်သာ သီလဝိသုဒ္ဓိပြီးသောသူ၏ သမာဓိ၊ ပညာတို့ကို ပူးစေခြင်းသည် “သီလေ ပတိုံးယ နရာ သပညာ၊ စိတ္တာပည့် ဘာဝယ” ဟူသော ဒေသနာအရအားဖြင့် အဘယ် သီလ၌ အဘယ်သို့ တည်၍ ပူးစေခြင်းပါနည်းဟူ၏အံ့။

သီလ၌တည်၍ ပူးစေပုံ။ ॥ခပ်သိမ်းသော ယောဂိတ္တိ၏ သမာဓိ၊ ပညာတို့ ပူးစေခြင်းသည် ဥပန်သုယ ပစ္စည်းဖြစ်သော ပုံစံဘာသီလနှင့် နိုသံယပစ္စည်းဖြစ်သော သဟောတာသီလတို့၌ ဥပန်သုယ အလို့၊ နိုသံယအလို့အားဖြင့်တည်၍ ပူးစေခြင်းချဉ်းသာတည်း၊ ထင်ရှားစော်းအံ့။

ဥပန်သံယပတိုံး။ ॥ရှည်မြင့်စွာသော ကာလမှ စ၍ဖြစ်စေ အားထုတ်ခါနီးမှ ဖြစ်စေ စောက်တည်အပ်သော သီလရှိသူအား တို့သီလသည် ဖြစ်လတုံးသော ဝိပသုနာ သမာဓိ၊ ပညာ၊ မင်သမာဓိ၊ ပညာတို့၏ ပကတူပန်သုယ ပစ္စည်း ဖြစ်သော တည်ရှိရှိရှုမည်၏။ စောက်တည်အပ်သော သီလရှိသုည်ဖြစ်စေ မရှိသုည်ဖြစ်စေ ရှေးရှေးသော ဝိပသုနာစိတ္တာပြီ့၊ မင်ဖိုလ်စိတ္တာပြီ့တို့၌ ပါဝင်သော သီလသည်လည်း နောက်နောက်သော ဝိပသုနာ သမာဓိ၊ ပညာ၊ မင်သမာဓိ၊ ပညာတို့၏ ပကတူပန်သုယ ပစ္စည်းဖြစ်သော တည်ရှာ မှုရာ မည်၏။

နိုသံယ ပတိုံး။ ॥အသီးအသီးသော ဝိပသုနာ စိတ္တာပြီ့၊ မင်စိတ္တာပြီ့တို့၌ ပါဝင်သော သီလသည် ထိုစိတ္တာပြီ့ အသီးသီးမျှပါဝင်သော သမာဓိ၊ ပညာတို့၏ သဟောတာနိုသံယ ပစ္စည်းဖြစ်သောတည်ရာ နိုရာမည်၏။ သို့ဖြစ်၍ ရှေးအဖို့ကပင် သီလဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သုည် ဥပန်သုယသီလ၊ နိုသံယသီလ ၂-မျိုးလုံး၌ တည်၍ သမာဓိ၊ ပညာတို့ကို ပူးစေသုည် မည်၏။

ဝိပသုနာဖြင့်သာလျှင် သီလဝိသုဒ္ဓိဖြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သုည်ကား ပင့်မဆုံး ရှုမှတ်သော စိတ္တာပြီ့၌ သဟောတာနိုသံယ ဖြစ် သော သီလသုသာလျှင် တည်၍ သမာဓိ၊ ပညာတို့ကို ပူးစေသုည် မည်၏။ ဒုတိယအကြံ့မှု ရှုမှတ်သော စိတ္တာပြီ့၌ စသည်တို့၌ကား ဥပန်သုယ ပတိုံး၊ နိုသံယပတိုံး ဖြစ်သော သီလ ၂-မျိုးလုံး၌ပင် တည်၍ ဝိပသုနာ သမာဓိ၊ ပညာ၊ မင်သမာဓိ၊ ပညာတို့ကို ပူးစေသုည် မည်၏။ တို့ကြောင့် မဟာနှင့်ကာ၌ ဖွင့်ပြတ်မှုလေသည်---

ပတိုံးယာတိ ဒုဝေးပတိုံး နိုသံယပန်သုယ ဘေဒတော်။ တ္ထာ ဥပန်သုယပတိုံး လောက်ယာ လောကုတ္ထရာ အဘိန္ဒိ တာ ဂဟဇာ၊ ဘိန္ဒိတာ ပန်ဟဇာ ယထာလောက်ယ စိတ္တာပြီ့ဒေသု သဟောတာနံ၊ ပုဂ္ဂမပစ္စမာနှင့် ဝသေနနံ နိုသံယပန်သုယ ပတိုံး သမ္မဝဝတီ။ ဧဝံ လောကုတ္ထရေသု ဟောနိုင်မ ရောင်း ပတိုံး သမ္မဝဝတီ။ “ပတိုံးယာ”တိ စ ပဒသု ယဒါ ဥပန်သုယ ပတိုံး အမိုးပြေတာ၊ တဒါ “သဒ္ဓံ ဥပန်သုယယာ”တိ အာဒီသု ဝိယ ပုဂ္ဂမကာလကိရိယာဝသေန အတ္ထာ ဝေးတ္ထာ တော်နာ ပုံးပေး ပန်သု ကာယကမ္မံ အာဒီဝါ သုပရုံးဒွေ့ ဟောတိ။ ယဒါ ပန် နိုသံယပတိုံး အမိုးပြေတာ၊ တဒါ “စက္ခာနှင့် ပင့်စွာ”တိ အာဒီသု ဝိယ သမာနကာလကိရိယာဝသေန အတ္ထာ ဝေးတ္ထာ တော်နာ။ (၁-၃၁)

မြန်မာပြန်။ ॥ပတိုံးယာလူရှု၌ တည်ရာသည် နိုသံယ၊ ဥပန်သုယ အပြားအားဖြင့် ၂-မျိုးပြီ၏။ ထို ၂-မျိုးတို့တွင် မင် သမာဓိပညာ ၄-မျိုးကို မခွဲပဲ ယူလျှင် လောက်သီလသည် ဥပန်သုယ ပတိုံးယာသည်း၊ လောကုတ္ထရာသီလသည်း နိုသံယ ပတိုံးယာသည်း၊ မင် ၄-ပါးကို ခွဲယူလျှင်ကား “လောက်ကိုဝိပသုနာ စိတ္တာပြီ့တို့၌ တက္ခဖြစ်သော သီလနှင့် သမာဓိ၊ ပညာတို့၏ အလို့အားဖြင့်၏။ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော သီလနှင့် နောက်အဘို့၌ ဖြစ်သော သမာဓိ ပညာတို့၏ အလို့အားဖြင့်၏။ နိုသံယ ပတိုံးယာ ပတိုံးယာ ပတိုံးယာ ပတိုံးယာ အမိုးပြေနှင့် အောက် အောက် မင်သီလ၊ ဖိုလ်သီလတို့ အလို့အားဖြင့် ဥပန်သုယ ပတိုံးယာသည်း၊ ဖြစ်သုနှင့်သေး၏။ (အောက်အောက် မင်ဖိုလ်သီလသည်း အထက် အထက် မင် သမာဓိ၊ ပညာတို့၏ ဥပန်သုယ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဥပန်သုယ ပတိုံးယာ ပတိုံးယာ ဖြစ်နှင့်ပါ၏ ဟူလို့။) သည်မျှသာ မကသေး ဥပန်သုယပတိုံးယာကို ဆိုလိုလျှင် “သဒ္ဓံ ဥပန်သုယယာ” စသည်တို့ကဲ့သို့ ပတိုံးယာပုံး

အနက်ကို ပုံးကာလကိရိယာ အလိုအားဖြင့် သိအပ်၏၊ (သီလေ ပတိဋ္ဌယ-သီလ၌ တည်ပြီး၍၊ ဤသို့ အနက်ပေးရမည် ဟူလို) ထိုကြောင့် “ဤရဟန်း၏ ကာယကံ ဝစ်ကံ အာမိုဝသည် ရှေးကပင် စင်ကြယ်သည်” ဟု ဟောတော်မျှပြီ။ နိသယယပတိဋ္ဌယာကို ဆိုလိုသွင်ကား ‘စက္ခာ ပဋိစ္စ’ စသည်တို့ကဲ့သို့ သမနကာလကိရိယာ အလိုအားဖြင့် အနက်ကို သိအပ်၏၊ (သီလေ ပတိဋ္ဌယ-သီလ၌ တည်ဆဲဖြစ်၍၊ ဝါတည်လျက် ဤသို့ အနက်ပေးရမည် ဟူလို။)

အထူးမှတ်ဘွယ်။ ॥ဘဝနာဖြင့်ပင် သီလဝိသွှေ့ပြီနိုင်ကြောင်းကို ကျယ်ဝန်းစွာ ပြဆိုခဲ့သည်မှာ “ဘဝနာကို အားထုတ်လို သွင် သီလကိုစင်ကြယ်အောင် ကြာမြင့်စွာ စောင့်ထိန်း နေရှိုးမည်၊ ထိုနောင့်မှ သဘလွင် ဘဝနာကို အားထုတ်ကောင်းသည်၊ ယခုမှ သီလ ဆောက်တည်၍ ယခုချက်ခြင်း အားမထုတ်ကောင်း” ဟူ၍ ယုဆပြောဆိုသော သူတို့အားငှုံး၊ ထိုသို့သော စကားကို ယုံကြည်သော သူတို့အားငှုံး ဘဝနာအလုပ်၏ အနောင့်အယုက် မဖြစ်ပါစေလို့၊ မကဲ့ရဲ့အပ်သည်ကို ကဲ့ရဲ့ပြစ်မှား၍ အကုသိုလ် မဖြစ်ပါစေလို့ဟု မြော်လင့်တောင့်တရှုံးသာလွင် ပြဆိုခြင်းဖြစ်ပေသည်၊ သီလကို မရှိမသေ ပြစေလို၍ ပြဆိုခြင်းကား မဟုတ်ပေ။

အမှန်အားဖြင့်သော်ကား။ ॥သီလသည် အလွန်ပင် အလေးပြုထိုက်သော အကျင့်ပေတည်း၊ အပါယ် ၄-ပါး၌ အတိဒုက္ခ ရောက်လျက် နေကြသော သွားဝါတို့တွင် သီလပျက်မှုဝကြောင့် ကျရောက်ရသော သူတို့သည် တရာ့လွင် ၉၉-ရောက်ထက် မနည်း ရှိကုန်ရာ၏၊ လူ့ဘုံး၊ နတ်ဘုံး၌ ချမ်းသာလျက် ရှိသော သူတို့တွင်လဲ သီလစင်ကြယ်မှုဝကြောင့် လူ၊ နတ် ဖြစ်သော သူတို့သည် တရာ့လွင် ၅၀-ထက် မနည်း ရှိကုန်ရာ၏၊ မင်္ဂလာလ်ကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လဲ ရှေးအဖို့က သီလစင်ကြယ်၍ မင်္ဂလာလ်ကို ရသော သူတို့သည် သာလွင် များကုန်ရာ၏၊ သန္တတိအမတ်ကြီး စသူတို့ကဲ့သို့ ရှေးအဖို့က သီလမစင်ကြယ်ပဲ မင်္ဂလာလ်ရသော သူတို့မှာ အနည်းငယ်သာ ရှိကုန်ရာ၏။

သို့ဖြစ်၍ သီလကို မည်သူမဆို အသက်ပမာ အလေးပြု၍ စောင့်ထိန်းထိုက်သည် သာတည်း၊ နောင် အခါမှ စောင့်ထိန်းမည်ဟု ပဲ့ပေါ့ဆဆ မပြုအပ်သည်သာတည်း၊ အကြောင်းမှုကား-ထိုသို့ ပဲ့ပေါ့ဆဆ ပြုလျက် သီလ ပျက်စီးနေခိုက်တွင် အမှတ်တမဲ့ ရှုတ်တရာ်သေဆုံးသွားပါလွင် မျက်စီးတမ္မာတ်ခန့် ကာလအတွင်းမှာပင် အပါယ်ဘုံသို့ကျ ရောက်သွားမည်ကို စိုးရိုးရသော ကြောင့်ပေတည်း၊ ဘဝနာကို အားထုတ်လိုသော သူတို့ကဲ့ကား ဆိုဘွယ်ပင် မရှိတော့ပြီ၊ ထိုသို့သော သူတို့သည်ကား အသက်ထက်ပင် အလေးအမြတ်ပြု၍ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်အောင် စောင့်ထိန်းအပ်၊ စောင့်ထိန်းထိုက်သည်သာတည်း။

ထိုကြောင့် ဘဝနာကို အားထုတ်လိုသော သူသည် အမြတ်း သီလစင်ကြယ်နေသော်လဲ သမာဓါ၊ ပညာတို့အား ကျေးဇူးပြနိုင်ရောန် ရည်သန်ပြောင့်လွှုံး ငါးပါးသီလကို ဖြစ်စေ၊ အာမိုဝသီလကို ဖြစ်စေ ရှေးဦးစွာ ဆောက်တည် ကျင့်သုံးအပ်၏၊ ပလို့ော် အလုံးစုံကို ပယ်ဖြတ်၍ ၇-ရက်ဖြစ်စေ၊ ထိုထက် အလွန်ဖြစ်စေ နော်ညွှဲမပြောတ် အားထုတ်လိုသွင်းကား ရှုစိပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလတို့ကို ဆောက်တည် ကျင့်သုံးအပ်ကုန်၏။

အကျိုးကား။ ॥အမှတ်တရ ဆောက်တည် ကျင့်သုံးအပ်သော ထိုသီလကို အားထုတ်သောကာလ၌ သတိရရှိုင်း “သီလ စင်ကြယ်ပါပေသည်” ဟု စိတ်နှလုံး သာနွောင်း ဖြစ်ပါလတဲ့၊ အနည်းငယ် နှစ်သိမ့် အားရခြင်း ဖြစ်ပါလတဲ့၊ ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းအေးခြင်း ဖြစ်ပါလတဲ့၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါလတဲ့၊ စိတ်၏ ငြိမ်သက်တည် ကြည့်ခြင်း ဖြစ်ပါလတဲ့၊ ထင်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်တို့ကို ရှုမှတ်နိုင်၍ အမှန်အတိုင်း သီသော ယထာဘူတ္တာက် စသည် ဖြစ်ပါလတဲ့သတ်း၊ ဤသည်ကား လူတို့၏ သီလဝိသွှေ့ပြီးဖြစ်ပုံးတည်း။

လူတို့၏ သီလဝိသွှေ့ပြီး၌

(ဝိသုနာ ရွှေနည်းကျမ်း ပင့်မတဲ့ မျက်နှာနံပါတ် ၃၇-မှစ၍ ၈၃-အထိ ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြု သည်။)

ဝန်ယူးခြင်းတမ်း

(ဤဝန်ယူးစစ်တမ်းတွင် ရဟန်းရှစ်မျိုး၊ သုတေသနလာ ရဟန်းနှင့် ဝန်ယူးရဟန်း ထူးပုံ၊ သီလ သိက္ခာ ၃-မျိုး၊ သီလ၏ အကျိုး၊ သာသနာပအခါ ကမ္မာသကတည်က် ဖြစ်နိုင်ပုံ၊ အကိုရန်တ်သား ကမ္မာသကတ ဥက္ကာ ဖြစ်ခဲ့ရပုံ၊ သာသနာင်းထောင် ဖွင့်ပြုရှုံး အငြေကထာတို့ အဆို ကွဲပြားရပုံ၊ ယုဂ်ငါးမျိုးယူဆပုံစံသည် မှတ်သားဖွယ် အများအပြားကို တွေ့ကြရမည်။)

အန္တာတို့ကနိုင်း

ဒီနေ့တော့ သမန္တပါသာဒီကာ ဝန်ယူးအငြေကထာ အန္တာတို့ကနိုင်း ဝေရွှောကလ္ာအဖွင့် အစကစပြောဘို့ရန် အလုည်း ကျနေပါသည်ဘုရား။

ဝေရွှောကလ္ာမှာ “တေန သမယန ဗုဒ္ဓိ ဘဂဝ ဝေရွှောယံ ဝိဟရတိ” အစရိသဖြင့် ပါဋ္ဌာန်ရှိနေတဲ့ ပုံစံစုံ အတိုင်း ဒီအငြေကထာမှာ တေန သမယနကို ရှေးဦးစွာ ဖွင့်ပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓိ ဘဂဝ-ကို ဖွင့်သို့ အလုည်းရောက်တော့ နောက် နားကျလျှင် အရဟံ အစရိတဲ့ ဂုဏ်တော် ၉-ပါးကို ဖွင့်ရာမှာ ဒီ ဗုဒ္ဓိ ဘဂဝ ဂုဏ်တဲ့ အ-ပုံကိုလဲ ဖွင့်ရှုံးမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီကျလျှင် ဖွင့်ပြတော့မယ်ဆိုပြီးတော့ ဒီ J-ပုံ၏ အဖွင့်ကို ဒီနောမှာ မပြသေးပဲ ခြင်းချုပ်ထားခဲ့ပါတယ်၊ ထိုနောက် “ဝေရွှောယံ ဝိဟရတိ နဇ္ဈရပုံစံမလ္ာမူလေ မဟတာ ဘို့ကျသံပေး သို့ ပဋိမတ္တာဟို ဘို့ကျသံတော်” ဆိုတဲ့ ပုံများကို အစဉ်အတိုင်း ဖွင့်ပြသွားပါတယ်။

အဲဒီနောက်လဲ “အသောသီ ခေါ် ဝေရွှော ဗြာဟွာကော သမကော ခလုဘော ဂေါတမော သကျပုလွှာ သကျကုလာ ပွဲမြိတော့” တိုင်အောင် အစဉ်အတိုင်း ဖွင့်ပြီးတော့ အဲဒီရဲ့ နောက်နားမှာ ရှေးနားက အတိုင်းပင် ထပ်လာပြန်တဲ့ “ဝေရွှောယံ ဝိဟရတိ” ပုံ ပုံတဲ့ ပုံများကိုတော့ “တတောပရုံ ဂတ္တာတ္တာမေဝ=အဲဒီ နောက်ပုံများ၏ အနက်ကို ရှေးနားက ဖွင့်ခဲ့ပါပြီ”လို့ ညွှန်ရုံသာညွှန်ပြီးတော့ နောက်ထပ် မဖွင့်ပဲ ခြင်းချုပ်ထားခဲ့ပါတယ်။

အငြေကထာသာစ်၏ ဂုဏ်ရည်

ရှေးအငြေကထာတွေမှာတော့ ဒီလိုထပ်နေတဲ့ ပုံစံတွေလဲပဲ တွေ့တိုင်း ဖွင့်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်၊ ဒီအငြေကထာ မှာ ဒီလိုပုံစံတွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်း မဖွင့်ပနှင့် ဖွင့်ပြီးသားတွေကို ပြန်ညွှန်ပြီးတော့ မဖွင့်ရသေးတဲ့ ပုံစံတွေကိုသာ ဖွင့်သွားသည်အတွက် ဒီအငြေကထာကို “သံ့ဟ အငြေကထာ=အငြေကထာကျော်း”လို့ ခေါ်ဝေါ သုံးစွဲနောက်ပါတယ်၊ ဒီလို ချံးပြီး ဖွင့်သွားတာဟာ ဒီအငြေကထာသာစ်၏ ဂုဏ်ထူးတရပ် ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီကနောက်---

“တ ခေါ် ပန် ဘဂဝန္တာ ဂေါတမော ထို့အား အဗျားတွေ့ အဗျားတော့”---

ဆိုတဲ့ ပုံများကို အစဉ်အတိုင်း ဖွင့်သွားပြန်ပါတယ်၊ ဖွင့်ပုံကတော့--

တ ခေါ် ပန် ဘဂဝန္တာ ဂေါတမော ထို့အရှင် ဂေါတမ၏။ ကလ္ာ ကော၊ ကောင်းမြတ်သော။ ကို့အား အဗျားတွေ့ အဗျားတော့ အသံ့သည်။ အဗျားတော့ မဆုံးဘဝ် ပုံနှံ၍တ်၏ ---

ဆိုတဲ့ စကားရပ်မှာ ပုံနှံ၍တ်၏ အာကာရကို “လူတိပိ သောဘဂဝ အရဟံ သမ္မာသမ္မားတွေ့” စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော် ၉-ပါး၊ ဂုဏ်တော် ဆယ်ပါးကို ပြတဲ့ပုံစံတွေဟာ ပါဋ္ဌာန်ရှိနေပါတယ်၊ အဲဒီ ပုံတွေကို ဒီမှာ အစဉ်အတိုင်း ဖွင့်ပြသွားပါမယ်။

ဒီနောမှာ ထူးခြားတာကတော့ ရှေးအငြေကထာတွေမှာဆိုယ် ဒီစကားတွေက သုတေသနအငြေကထာကလာတဲ့ စကားတွေ၊ သုတေသနအငြေကထာနဲ့ဆိုင်တဲ့ စကားတွေဆိုပြီးတော့ မဖွင့်ပနှင့်ခြင်းချုပ်ထားခဲ့ပါတယ်၊ ယခုဒီအငြေကထာမှာတော့ ဂန္ဓာရူးစကားကတည်းက သုတေသနပိုင်က-ကလာတဲ့ စကားတွေလဲပဲ သုတေသနအားလုံးစွာ ဖွင့်သွားမယ်လို့ ပြထားခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီလို ပြထားတဲ့အတိုင်း ဒီမှာ ဖွင့်ပြသွားပါတယ်။ ဖွင့်ပုံကတော့ -----

ကြုံတိနှင့် ယခုအခါ၌။ ဝန်ယူခရာနဲ့၊ ဝန်ည်းခိုင်ပုဂ္ဂိုလ် ဝန်ည်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ သုတေသနနယ် ကောသလွှဲတဲ့စာ သုတေသနည်း၌ လိမ္မာ ကျမ်းကျင်စေခြင်း အကျိုးရှိပါတယ်။

ဝန်ည်းဆောင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သုတေသနည်းနယ်တွေမှာ ကျမ်းကျင်ဘို့၊ နားလည်ဘို့၊ တတ်သိဘို့ရန် အတွက် ဖွင့်ပြီးမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဝန်ယူသံဝဏ္ဏနာရမ္မာ၊ ဝန်ည်းသံဝဏ္ဏနာ ဝန်ည်းအဋ္ဌကထာ၏ အစဉ်။ ဗုဒ္ဓဂုဏ်ပဋိသံယုတ္တာယာ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် စပ်ဆိုင်သော။ ဓမ္မယာ ကထာယာ၊ တရားစကားဖြင့်။ စိတ္တသမ္မာဟံသ နုတ္တာ၊ စိတ်ကို ချင်လန်းစေခြင်း အကျိုးရှိပါတယ်။

ဝန်ည်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဝန်ည်းကို သင်ကြားလေ့ကျက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အဋ္ဌကထာ၏ အစဉ် ဘုရားဂုဏ်တွေနှင့် စပ်တဲ့ တရားစကားတွေ အဖွင့်တွေကို လေ့လာရလိုရှိလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်၌ စိတ်ရောက်ပြီးတော့ စိတ်ကြည်လင် ချင်လန်းခြင်း အကျိုးရှိပါလိမ့်မည်တဲ့။

အဲဒီအတွက်လဲပဲ ဒီပုဒ်တွေကို ဖွင့်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဇကေသံ ပဒါနဲ့၊ ထိုအရဟံ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝဏ္ဏနဲ့၊ အဖွင့်ကို။ ဝတ္ထာရှုနယောန၊ အကျယ်နည်းအားဖြင့်။ ကရိသာမိ၊ ဖွင့်ပြပေးအံ့ဌံ့။

ဖွင့်သံ ဖွင့်ထိုက်တဲ့အတိုင်း အကျယ်တဝ် အပြည့်အစုံ ဖွင့်သွားပါမယ်လို့ ပဋိသာ၌ ဝန်ခံပြီးတော့ အဲဒီပုဒ်တွေကို ဖွင့်သွားပါတယ်။

ဒီပုဒ်တွေဟာ အချိန်ရမယ်ဆိုလိုရှိလျှင် သူဖွင့်ထားတဲ့အတိုင်းပဲ တပ်ဗုဒ္ဓိနှင့်ပြောသွားမယ်ဆိုလျှင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ၊ ဒါပေါမယ်လို့ ဝန်ည်းအဋ္ဌကထာ ပြောဘို့အလှည့်က ကုန်ခါနီးဖြစ်နေတော့ ဒီကနေ့၊ တရာ်လောက်ပဲ ဒီမှာပြောပြီး နောက်ရက်တွေကျတော့ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ည်းစကားများကိုလဲ နည်းနည်းပါးပါး ပြောဘို့ရာ လိုနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပြောသင့်တဲ့စကားတွေကို နောက်ရက်တွေမှာ ပြောသွားရပါလိမ့်မယ်။

အရဟံရှုကြော်တော် ငါးနည်း

ရှေးဦးစွာ “ကြတိပိသော ဘဂဝါအရဟံ”ဆိုတဲ့ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးထဲက အရဟံဆိုတဲ့ ရှေးဦးဆုံးပုဒ်ကလေးကို ပြောကြားပါမယ်ဘုရား။

အဲဒီ “အရဟံ”ဆိုတဲ့ ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာက ငါးနည်း ဖွင့်ပြထားပါတယ်--

အရဟံ ဆိုတဲ့ပုဒ်မှာ အကွားအားဖြင့် အ-ရယ် ရ-ရယ် ဟံ-ရယ် သုံးလုံးရှိပါတယ်။

အဲဒီမှာ (အရဟံ)လို့ သုံးလုံးစလုံး တပေါင်းတည်း ယူတဲ့နည်းက တနည်းပါ။

ပြီးတော့ အရ-ရှေ့ကနှစ်လုံး၊ ဟံနောက်က တလုံး ဒီလိုခဲ့ပြီးတော့ (အရ ဟံ)လို့ ယူတဲ့နည်းက တနည်းပါ။

ပြီးတော့ အ-တလုံးတည်း ရှေ့က ထားပြီးတော့ ရဟံ-ဆိုတဲ့ နောက်နှစ်လုံးကို တွဲထားပြီး (အ-ရဟံ)လို့ ယူတဲ့နည်းက တနည်းပါ။

အဲဒီလို အကျဉ်းအားဖြင့် သုံးနည်းရှိပါတယ်။

အဲဒီသုံးနည်းထဲမှာ အနက်အားဖြင့် အရဟံလို့ တပေါင်းတည်းယူတဲ့ နေရာမှာက နှစ်နည်းရှိပါတယ်၊ အရ-နှင့် ဟံ-ခွဲယူတဲ့ နေရာကလည်း နှစ်နည်းရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့် အားလုံးပေါင်းလိုက်လျှင် ငါးနည်းရှိပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားမှာ အရဟံ-ဆိုတဲ့ ဘွဲ့ကို ဘာဖြစ်လို့ ရသလဲဆိုတော့ ကိုလေသာတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်တော် မူသော ကြောင့် ရပါတယ်တဲ့၊ အရဟံ-ဆိုတာ ကိုလေသာတို့မှ ကင်းဝေး စင်ကြယ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားလို့ ဒီလို ဆိုပါတယ်။

ရဟန္တာများနှင့် ဝါသနာ

ဒီနေရာမှာ “ကိုလေသာမှ ကင်းဝေး စင်ကြယ်တာဟာ မြတ်စွာဘုရားသာ မဟုတ်ပါဘူး၊ သာဝကဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ကိုလေသာတွေမှ ကင်းဝေး စင်ကြယ် နေကြတာပဲ မဟုတ်ပါလား”လို့ ဒီလို မေးစရာရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် “သဝါသနာနဲ့၊ ဝါသနာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော”၊ ကိုလေသာနဲ့၊ အလုံးခုံသော ကိုလေသာတို့၏။ ဝိုင်းသိတ္ထာ၊ အရှိယမဂ် ညာက်ဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်”လို့ ဒီလို အကြောင်းကလေးလဲ ပြထားပါတယ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ကိုလေသာကင်းတာတော့ မှန်ပါသတဲ့၊ ဒါပေမယ်လို့ ဝါသနာနှင့်တကွ မကင်းကြပါဘူးတဲ့၊ ရဟန္တာများမှာ ကိုလေသာတွေ ကင်းသွားကြသော်လဲ ဝါသနာကလေးကတော့ ကျိုန်နေပါတယ်တဲ့၊ ဒီလို ဗျိတ်ရောက္ခ=ပြောင်းပြန် အနက်အားဖြင့် ဆိုလိုပါတယ်။

ဝါသနာဆိုတာ ဘာလဲဆိုလိုရှိယင် ကိုလေသာမကင်းမီ ကာလက အကျင့်ပါလာခဲ့တဲ့ ကိုလေသာ၏ အရှိန်အဝါ, ကိုလေသာ၏ အလေ့အလာကလေးများပဲ ဖြစ်ပါတယ်၊ ကိုယ်အလေ့အလာ, နှုတ်အလေ့အလာ ကလေးတွေပါပဲ၊ အဲဒီအလေ့ အလာကလေးတွေက ကိုလေသာ မရှိသည်တိုင်အောင် ကျိုပြီးတော့ နေပါတယ်။

အရှင်ပါလီနှင့်ဝါသနာ

ဒါကိုသာခကြပ်ရသူင် မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်တုန်းက အရှင်ပါလီနှင့်စွဲဆိုတဲ့ ရဟန္တာမထေရ်ကြီးတပါး ရှိပါတယ်၊ အဲဒီ ရဟန္တာမထေရ်ကြီးက လောဘ, ဒေါသ, မောဟ ကိုလေသာတွေတော့ သူ့သန္တန်မှာ ဘာမျှမရှိပါဘူး၊ အကုန်လုံးကင်းရှင်းပြီးတော့ နေပါတယ်၊ ဒါပေမယ်လို့ သူက ဗြဟ္မာကြီး ပုဏ္ဏားသာဝါယဉ်း ဘဝပါင်းငါးရာ ဆက်တိုက်ဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဗြာဟ္မာကြားတို့တဲ့ လူမျိုးတွေကလဲ သူတို့ကို သူတို့ရဲ့ ဝေဒကျမ်းများက သိပ်ပြီးတော့ မြောက်ပင့်ထားတဲ့ လူမျိုးတွေ ဖြစ်ပါ တယ်၊ ဘတ်အားဖြင့် မွေးလာကတည်းက ဗြဟ္မာကြီးက မွေးလာတဲ့ ဗြဟ္မာကြီးရဲ့ သားတော် ဆိုပြီးတော့ သူတို့ကို သိပ်ပြီးတော့ မြောက်ထားပါတယ်၊ ဒီပြင် အမျိုးတွေထက် သူတို့က အမြတ်ဆုံး၊ ဒီပြင် အမျိုးတွေက သူတို့ရဲ့ ကျေးကျွန်တွေ ဆိုပြီးတော့ သိပ်မြောက်ထားပါတယ်။

ဒါကြောင့်ဗြာဟ္မာတွေက အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုဆိုယင် ရှိရှိသော ပြောလေ့ဆိုလေ့မရှိကြဘူး၊ သူတို့ကသာ အရိ အသေခံလေ့ ရှိကြပါတယ်၊ ယခုမှာပြည့်မှာ ဖောင်ဟောပြီး ဆန်တွေ ဘာတွေ အလူခံနေတဲ့ ပုဏ္ဏားများကတောင်မှ သူတို့ကို ဆန်ကလေး ဘာကလေး ပေးလို့ရှိလျှင် ဘာကပြောသေးသလဲ ဆိုတော့ “ဆရာကို ပူဇော်သလား၊ ဆရာကို ပူဇော်သလား” လို့ ဒီလို ပြောသေးတယ်၊ သူတို့က အပူဇော်ခဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုး၊ အဲဒီလို သူတို့က စိတ်မြင့်နေတယ်။

အဲဒီလို စိတ်မြင့်ပြီးတော့ နေတဲ့အတွက် အရှင်ပါလီနှင့်စွဲမှုမသေ မရေးမလေးမှုင့် နှိမ်ချုပြီးတော့ ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲလာတဲ့ အလေ့အလာတွေဟာ နောက်ဆုံး ဘဝမှာလဲ ရှိနေပါတယ်၊ ဒီလို ရှိနေတဲ့အတွက် ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးတဲ့ အခါကာလမှာလဲ သူက သူတော်းကို ဝါသလ, ဝါသလလို့ ခေါ်နေပါတယ်၊ ပါဋ္ဌလို “ဝါသလ” ဆိုတာဟာ ဗမာလိုကတော့ “သူယုတ်”လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ ယုတ်မာတဲ့လူ, ယုတ်ညုံတဲ့လူ ဒီလိုအဓိပ္ပာယ် ရှိပါတယ်။

သိတ်င်းသုံးဖော် ရဟန်းတွေကိုလဲ သူကသိပ်လိုပဲ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့်ရဟန်းတွေက နောက်အခါ တပါးမှာ မြတ်စွာဘုရားကို ပြောဆိုတဲ့ သူ့သာဝါယဉ်းတော့မရှိဘူး၊ ဝါသနာပဲပြီး လူလာ ပါတယ်၊ ရွာထဲအဝင်မှာ အရှင် ပိုလီနှင့်မှုမထေရ်ကြီးနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့တော့ မထေရ်ကြီးက “ဟေ ဝါသလ=ဟေ့သူယုတ်....” မင်းခွက်ထဲက ဘာတွေတုံး”လို့ မေးပါသတဲ့၊ ဒီတော့ မမေးခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က စိတ်ထဲမှာ ပျက်သွားပါတယ်၊ ဘယ့်နှုယ်လဲ ဒီကိုယ်တော်ကြီးနှယ်နော် မင်းလာ မရှိလိုက်တာ၊ ငါ့ကို တွေ့တွေ့ချင်း “သူယုတ်မာ”လို့ ခေါ်မှ ခေါ်ပေလေတယ်လို့ စိတ်က ဆိုသွားတော့ ပိုတ်ချင်းသွားတော့ အော်ချင်းသွားတော့ မြောက်ချေးနှင့် ခေါ်တူတူပဲဟာကိုး၊ ဒီတော့ သူကလည်း ငါ့ပြီး ပြောလိုက်မိပါတယ်၊ “အရှင်ဘုရား-ကြွက်ချေးတွေဘုရား”လို့ ပြောလိုက်မိပါတယ်၊ ဒီတော့ မထေရ်ကြီး

“ဇံ ဘဝိသတိ ဝသလ=သူယုတ်မာ ရေ-မင်းပြောတဲ့အတိုင်း ဟုတ်မှာပဲ”တဲ့၊ ဒီလို မိန့်ဆိုပြီးတော့ ကြွာသွားတယ်၊ သူ.မှာတော့ ရိုးရိုးပါပဲ၊ သူ.စိတ်ထဲ ဘာမျှ မဖြစ်ပါဘူး၊ ပြောနေကျမို့ နှုတ်တက်နေတဲ့အတိုင်း ပြောသွားတာပါပဲ။

ဒါပေမယ့် ပိတ်ချင်းသီးရင်မှာတော့ အဲဒီလိုပြောရာက တော်တော်ကလေး သွားမိတဲ့အခါမှာ သူ.ခွက်ထဲက ပိတ်ချင်း သီးတွေဟာ အကုန်လုံးကြောကျေးတွေ ဖြစ်ပြီးနေတယ်၊ ဒီတော့ “ဟဲ ဘယ့်နှယ်တဲ့ဟာ၊ ကြောကျေးနင့် တူလှပါကလားနော်”လို့ ပွတ်ချေကြည့်တော့ တကယ်ပင် ကြောကျေးတွေဖြစ်နေလို့ ခက်ပါပြီ၊ ဒီလိုဆိုယင် လှည့်းပေါ်မှာရှိတဲ့ ပိတ်ချင်းသီးတွေများ ဒီလိုပဲ လေလား၊ သွားကြည့်အံးမျဲပါပို့ လှည့်းပေါ်သွားကြည့်ပြန်တော့ လှည့်းပေါ်မှာလ အကုန်လုံးကြောကျေးတွေ ဖြစ်နေ တာကို တွေ့ရတယ်။

ဒီတော့မှ စိတ်ပူပြီးတော့ မိတ်ဆွေတယောက်ထံသွားပြီး အကျိုးအကြောင်း ပြောပြတယ်၊ ထိုအခါမှာ အဲဒီမိတ်ဆွေ က “ဟဲ-ဒီလိုဆိုယင် အရှင်ပါလိန္တဝါစွာ မထောရ်ကြီး ဖြစ်မှာပဲ၊ အဲဒီ မထောရ်ကြီးဆီကိုပဲ သွားရမယ်၊ သွားလို့ရှိယင် ဘာလဲလို့ သူကမေးလိမ့်မယ်၊ မေးတဲ့အခါမှာ သင်က ပိတ်ချင်းသီးတွေပါ ဘုရားလို့ ဒီလို အမှန်အတိုင်းပြော၊ အဲဒီတော့ “ဇံ ဘဝိသတိ ဝသလ=သူယုတ်မာ ဘာတွေလဲ”လို့ မထောရ်ကြီးက ပြန်ပြောလို့ရှိယင် ပိတ်ချင်းသီးတွေ ပြန်ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်”လို့ ဒီလို ဈာန်ကြားလိုက်တယ်၊ အဲဒီ ဈာန်ကြားချက်အတိုင်း သွားတွေ့ဗျာ မထောရ်ကြီးက “ဟေ-ဝသလ=သူယုတ်မာ ဘာတွေလဲ”လို့ မေးပြန်တာပါဘဲ၊ မေးတော့ “ပိတ်ချင်းသီးတွေပါဘုရား” လို့ လျှောက်လိုက်တယ်၊ ဒီတော့ “ဇံ ဘဝိသတိ ဝလသ=ဟေးသူယုတ်မာ ဘာတွေလဲ”လို့ မေးပြန်တာပါဘဲ၊ အဲဒီတော့မှ ပိတ်ချင်းသီးတွေ ပြန်ဖြစ်တော့ တယ်တဲ့၊ ဒီ အရှင်ပါလိန္တဝါစွာတွေ့ဗျာ ရဟန္တာများမှာ ဝါသနာမက်းကြောင်း သာဓကပါပဲ။

ဟိုရဟန္တာမျိုးလိုများမှာ ကိုလေသာရှိစဉ် အခါကာလတုန်းက ကိုလေသာ၏ အရှိန်အဝါဖြစ်တဲ့ ဝါသနာတွေပါ အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းပါတယ်တဲ့၊ ဘုရားရှင်တို့မှာတော့ ဒီလို ကိုလေသာ၏ အရှိန်အဝါဖြစ်တဲ့ ဝါသနာတွေပါ အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းပါတယ်တဲ့၊ ဒါကြောင့်လို့ “အာရကတ္ထာ အရဟံ၊ ဝါသနာနှင့်တက္ခာ တထောင့်းရာသော ကိုလေသာ အည်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်တော်မူသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားဟာ အရဟံ-မည်တော်မူတယ်”လို့ဆိုပါတယ်၊ ဒီတော့ အရဟံ-ဆိုတာဟာ အာရကာပုံံက ဖြစ်လာတယ်၊ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့ အာ-က အ-ဖြစ်၍ ကာ-က ဟံဖြစ်ပြီး အာရကာ-က အရဟံ-ဖြစ်တယ်၊ နိုရတ္ထာနည်းဖြင့် ဒီလို ရပ်ပြီးတယ်လို့ ဋီကာက ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီအဋ္ဌကထာအဖွင့်ကို မို့ပြီးတော့ ရေးရေးဆရာတော်များက “အရဟံ၊ ဝါသနာနှင့်တက္ခာ တထောင့်းရာ ကိုလေသာ အည်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်ပါလသည်၊ ဒီလို စိတ်ဓာတ် အလွန်သန့်ရှင်း ဖြေစင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမကို ပါတီ ကျင့်သုံးနေရပါလသည်”လို့ ဒီလို အာရုံပြုပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဘို့ပါပဲ ဘုရား။

အရိန် ဟတာတ္ထာ အရဟံ

ဒုတိယနည်းကတော့ “အရိန် ဟတာတ္ထာ”တဲ့၊ ရန်သူတွေကို သတ်ဖြတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်လည်း အရဟံ မည်ပါတယ်တဲ့၊ ရန်သူဆိုတာ ဘာတွေ့ဗျာ ဆိုတော့ ကိုလေသာရန်သူတွေပါပဲတဲ့၊ ကိုလေသာရန်သူတွေ ရှိနေလို့ သူတွေပါတွေမှာ ဘဝိသရာထဲ ဖြစ်ပြီးတော့ နေရတယ်၊ အိုရံ၊ သေရံ၊ အဆင်မသင့်လို့ရှိယင် ငဲ့၊ ပြီးတဲ့၊ တိရှောန်း၊ အသုရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်ဘုံတွေကျရဲ၊ ဒါတွေဟာ ကိုလေသာတွေကြောင့်ပဲတဲ့၊ သူတို့က ကိုယ်တွင်းက နေပြီးတော့ ဒုက္ခရောက်အောင်လုပ်နဲ့ အတွင်းရန်သူတွေပါပဲတဲ့၊ အဲဒီ အတွင်းရန်သူတွေကို မြတ်စွာဘုရားမှာ ပယ်သတ်ပြီးဖြစ်လို့ အရဟံ မည်ပါတယ်တဲ့၊ ဒီတော့ အရိ-နှင့် ဟနံ-လို့ ရှိနေရာမှာ အရိ-က အရ-ဖြစ်၊ ဟနံ-က ဟံ-ဖြစ်ပြီးတော့ အရိဟနံ-က အရဟံ-ဖြစ်လာတယ်လို့ ဋီကာက ရပ်ပြီးပုံံကို ပြပါတယ်၊ ဒီလိုအားဖြင့် “အရဟံ၊ တထောင့်းရာ ကိုလေသာ တည်းဟူသော ရန်သူတို့ကို အရိယမဂ် ဉာဏ်တည်းဟူသော ဓားလက်နက်ဖြင့် ပယ်ဖျက် သတ်ဖြတ်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား”လို့ ဒီလို ကြည့်ညီအာရုံပြုဘို့ပါပဲ။

အၢာ-ဟံ

တတိယနည်းကတော့ အရ-နဲ့ ဟံ-ပါပဲ၊ အရဆိုတာက ဘာတံ့ဆိုလျှင် သံသရာစက်၏ ဒေါက်အကန့်တွေပါတဲ့ သံသရာစက်ဆိုတာဟာ အနမတဂ္ဂဘဝသံသရာမှာ တဘဝဖြစ်လိုက်သေလိုက်၊ တဘဝဖြစ်လိုက်သေလိုက်နဲ့ အဲဒီလို ဘဝတွေ ဆက်လက်ပြီး မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အစဉ်ကို သံသရာလို ခေါပါတယ်၊ သတ္တဝါတရာမှာ သံသရာတရာ၊ သတ္တဝါတရာမှာ သံသရာတရာ၊ အဲဒီလို ကိုယ့်ဘဝစက်နဲ့ကိုယ် အသီးအသီး သံသရာဘဝစက် တခုစိရှိနေပါတယ်၊ တိုးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဘဝစက်က အခြားတိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဘာမျှ မဆိုင်ပါ၊ တိုးတိုးမှာ အသီးအသီး ဘဝစက် တခုစိ ရှိနေပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားမှာလ အလောင်းတော်အဖြစ် မတိုင်မီ ရျေးရှေးအစမထင်တဲ့ သံသရာကာလကတည်းက တဘဝပြီး တဘဝ ဖြစ်လာခဲ့ရတဲ့အတွက် သူ့မှာလ အနမတဂ္ဂသံသရာ ဘဝစက်တရာ ရှိခဲ့ပါတယ်၊ ဘဝစက်ဆိုတဲ့ စကားထဲမှာ “စက်” ဆိုတာဟာ စက္း-သွှေ့မှု ဖြစ်လာတဲ့ ပါဋီပိုက် မြန်မာစကား ဖြစ်ပါတယ်၊ မြန်မာစကား အစစ်ကတော့ဘီးပါပဲ၊ ရထားဘီးများ၊ လူည်းဘီးများလို တင်စားပြီးတော့ ဒီမှာ ခေါထားပါတယ်၊ အဲဒီ ရထားဘီး၊ လူည်းဘီးများမှာ ပုံတောင်း (ပဒေါင်း) ဆိုတာလဲ ရှိပါတယ်၊ ဘေးပတ်လည်က အကွပ်ဆိုတဲ့ အိုင်းကြီးလဲ ရှိပါတယ်၊ ပြီးတော့ ပုံတောင်းနှင့်အကွပ် ဆက်စပ်ပြီး ထောက်ကန့်ထားတဲ့ အဒေါက်အကန့်တွေလဲ ရှိပါတယ်၊ အဲဒါလိုပဲ ဒီဘဝစက်မှာလ အိုဇ္ဇာဆိုတာက ပုံတောင်းပါပဲတဲ့၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အိုဇ္ဇာကစပြီး ဖြစ်ရလိုပါပဲတဲ့၊ ဖြစ်ပုံကတော့ အိုဇ္ဇာကြောင့် သံဃာရတွေဖြစ်ရတယ်၊ အိုဇ္ဇာဆိုတာ သစ္စာလေးပါး တရားတွေကို အမှန်အတိုင်း မသိတာပါပဲ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်မှာ အမှန်ရှိနေတာက ဒုက္ခ-ဆင်းရဲတရားတွေ နဲ့ သမှတ်ယ-ဆင်းရဲကြောင်း တရားတွေသာ ရှိနေတယ်၊ အဲဒီတရားတွေကိုပဲ ချမ်းသာဘို့ အခြေခံအကြောင်း တွေလို ဒီလိုအကောင်းတွေ ထင်မှတ်နေကြတယ်၊ အဲဒါဟာ အလွှဲသိမှားနေတဲ့ အိုဇ္ဇာပဲ၊ ဒီ အိုဇ္ဇာကြောင့် ကောင်းစား၊ ချမ်းသာ နိုးနိုးနှင့် အားထုတ်လို သံဃာရတွေ ဖြစ်လာတယ်၊ ဟိုဟာလုပ်လျှင် ကောင်းနိုးနိုးနှင့် ကာယက်၊ ဝိုက်၊ မနောက် အမှုတွေကို ပြုတော့ သံဃာရတွေဖြစ်လာတယ်၊ ဒီလို အိုဇ္ဇာက စပြီးတော့ ဘဝစက်ဖြစ် ပေါ်လာလို အဲဒီ အိုဇ္ဇာဟာ ပုံတောင်းနဲ့ တူပါတယ်တဲ့။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သံဃာရဆိုတဲ့ အားထုတ်မှုဖြစ်ပေါ်လာလျှင် သံဃာရက အကျိုးပေးတဲ့အခါကျေတော့ ဝိုညာ၍၊ နာမ် ရုပ်၊ သတ္တဝါယတန်၊ ဖသာ၊ ဝေဒနာဆိုတဲ့ အကျိုးတရားတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ ပြီးတော့ တဖန် အဲဒီ ဝေဒနာကိုပဲ အကြောင်းပြုပြီးတော့ တရား ဥပါဒါဒ်နဲ့ ကမ္မဘဝ-ဆိုတာတွေလဲ ဖြစ်ပြန်ပါတယ်၊ ပြီးတော့ အဲဒီ ကမ္မဘဝကြောင့် နောင်တဖန် ဘဝအသစ်ဆိုတာ ဖြစ်ရပြန်ပါတယ်၊ ဒီလို ဘဝအသစ်ဖြစ်မှု စေတိရှိလျှင် အဲဒီ ဖြစ်ရာဘဝမှာ မအိုပဲ မသေပဲနှင့် တည်မနေနိုင်ပါဘူး၊ အိုခြင်း သေခြင်းမှာပဲ အဆုံးသတ်သွားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရောမရဏဆိုတဲ့ အိုခြင်း သေခြင်းကတော့ အိုဇ္ဇာက စလာတဲ့ ဘဝစက်ဘီးရဲ့ ဘေးပတ်လည်က အပိုင်းကြီး၊ အကွပ်ကြီးနဲ့တူပါတယ်တဲ့၊ သံဃာရမှ ဇတ်တိုင်အောင် အလယ်ခေါင်က တရားဆယ်မျိုးကတော့ အရလိုခေါ်တဲ့ ဒေါ်အကန့်တွေနဲ့ တူပါတယ်တဲ့၊ ဘာဖြစ်လိုတံ့ဆိုတော့ အဲဒီ တရားဆယ်မျိုးဟာ အိုဇ္ဇာအကြောင်းရင်းခံပြီး ဖြစ်ပေါ်လာလို ပုံတောင်းနှင့်လဲ ဆက်သွယ်နေပါတယ်၊ ရောမရဏမှာ အဆုံးသတ်သွားလို ဘေးပတ်လည်က အကွပ်နှင့်လဲ ဆက်သွယ်နေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သူတို့ကို ဒေါက်အကန့်တွေလို ခေါပါတယ်တဲ့။

အနမတဂ္ဂ အစမထင်အောင် ရှည်းလျားစွာသော ကာလပတ်လိုး လည်ပြီးနေတဲ့ အဲဒီ ဘဝစက်ကြီးမှာ အိုဇ္ဇာက စပြီးတော့ သံဃာရ ဝိုညာ၍ နာမ် ရုပ် သတ္တဝါယတန် ဖသာ ဝေဒနာ စသည်ဖြင့် ဖြစ်သွားလိုက်၊ နောက်ဆုံးမှာ အိုခြင်း သေခြင်း အဆုံးသတ်သွားလိုက်၊ ပြီးတော့လဲ တဖန် ဘဝအသစ် ဖြစ်ပြန်လိုက်နှင့် အဲဒီလိုချည်းပဲ လည်နေပါတယ်၊ ဒီလို လည်နေတဲ့ ဘဝစက်ကြီး ပုံးပိုးပိုးပိုးပိုးပိုး ပုံးပိုးပိုးပိုးပိုး ပုံးပိုးပိုးပိုး မလည်နိုင်တာလိုပဲ ဒီဘဝစက်ကြီးမှာလ အလယ်က ဒေါက်တွေ ချိုးပစ်သို့ရာ လိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ ဘဝစက်ရဲ့ အလယ်က ဒေါက်တွေကို ချိုးပစ်ထားပါပြီတဲ့။

ဤတတိယနည်း အလိုအားဖြင့် အရဟံ့မှာ အရ-နှင့်ဟံ့တွဲထားတာပါပဲ၊ ဒါကြောင့် “အရဟံ့၊ အိုဇ္ဇာ အကြောင်းရင်း ခံပြီး ရော မရဏမှာ အဆုံးသတ်သွားတဲ့ သံဃာရ၊ ဝိုညာ၍၊ နာမ် ရုပ်၊ သတ္တဝါယတန်၊ ဖသာ၊ တရား၊ ဥပါဒါနဲ့ ဘဝစက်ကြီးတို့ သံသရာဘဝစက်၏ ဆယ်ပါးသော ဒေါက်အကန့်တို့ကို ပယ်ဖျက်တော် မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား” လို ဆိုလို ပါတယ်။

ဤတတိယနည်း အလိုအားဖြင့် အရဟံ့မှာ အရ-နှင့်ဟံ့တွဲထားတာပါပဲ၊ ဒါကြောင့် “အရဟံ့၊ အိုဇ္ဇာ အကြောင်းရင်း ခံပြီး ရော မရဏမှာ အဆုံးသတ်သွားတဲ့ သံဃာရ၊ ဝိုညာ၍၊ ဘဝစက်ကြီးတို့ သံသရာဘဝစက်၏ ဆယ်ပါးသော ဒေါက်အကန့်တို့ကို ပယ်ဖျက်တော် မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား” လို ဆိုလို ပါတယ်။

၁၁ ရဟံ

ပြီးတော့ အလုပ်ကျနော့ စတုတွေနည်းကို မပြောသေးပဲ နောက်ဆုံး ပွဲမနည်းကို အလျင်ပြောပါမည်၊ အဲဒီနာက် ဆုံး ပွဲမနည်းကတော့ အ-နှင့် ရဟာတဲ့ထားပါတယ်၊ ရဟာ-က ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၊ အ-က မရှိတာ၊ နှစ်ခုပေါင်းလိုက်တော့ အရဟာ-ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့ကာ လောကမှာ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းပဲလို့ ဝန်ခဲနော့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တကယ် ပညာရှိ သူတော်ကောင်း မဟုတ်ခဲ့လို့ရှိလျှင် မိမိတို့ ဂဏ်ကျက်သရေတွေ ပျက်စီးသွားမှာ စိုးလို့၊ မကောင်းသတင်းတွေ ကျော်ကြားသွားမှာ စိုးလို့ မကောင်းမှုတွေကို အမြင်အထင် မပြုခဲ့တော့ တိတ်တိတ်ပုန်း ပြုလေ့ရှိကြပါတယ်၊ “ရဟာ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ။” ပါပဲ၊ မကောင်းမှုကို။ ကရေစီး ပြကြကုန်၏။” ဒါဟာ ပညာရှိ သူတော်ကောင်း အတုအပ အရေခြှေတွေရဲ့ လေလုပင် ဖြစ်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားမှာတော့ ပကတိ စိတ်ရင်းကိုက စင်ကြယ်ပြီးတော့ နေလိုအများ ပရီသတ်တို့၏ ရှေ့မှုလ ဒီလိုပဲ ဖြူစွင်သန့်ရှင်း စင်ကြယ်နေပါတယ်၊ ဘယ်သူမှ မမြင်နိုင်တဲ့ ဆိတ်ကွယ်ရာမှာလ ဒီလိုပဲ သန့်ရှင်းစင်ကြယ် နေပါတယ်၊ ဆိတ်ကွယ်ရာရယ်လို့ မရှိပါဘူး၊ “အာရိ စော ရဟာ စ”ဆိုတဲ့အတိုင်း မျက်မှားက်နှင့် မျက်ကွယ် ဘာမျှ မခြားနားပဲ တသားတည်း စင်ကြယ်မြဲ စင်ကြယ်နေပါတယ်။

ဒါကြောင့် “အ-ရဟံ၊ မကောင်းမှုကိုပြုရန် ဆိတ်ကွယ်ရာဟူ၍ မရှိပဲ အမြတမ်းပင် ဖြူစွင်သန့်ရှင်း တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား” လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒီဂဏ်တော်လဲ ကြည်ညိုစရာ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ ဂဏ်ပုဒ်ဖြစ် ပါတယ်။

၁၂ ရဟံ

ယခုပြောခဲ့ပြီးဖြစ်တဲ့ နှုနည်းအရ ပြီးခဲ့တဲ့ ပုံပြုကတော့ အနက်အဓိပါယ်အားဖြင့် အင်မတန် ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းတဲ့ ပုံချည်းပါပဲ၊ သို့လော် သဒ္ဓါအားဖြင့် ဆိုလျှင်တော့ “နမေ တသာ ဘက်ဝတော အရဟတော” စသည်၌ အရဟတော၊ အရဟန္တာနံ့၊ အရဟတာ၊ အရဟန္တာတို့ ပုံမှားဖြစ်အောင် စတုတို့၊ ဆုံး၊ တတိယာ ဝိဘတ်မှားဖြင့် ရုပ်ပြီး ကြံ့သို့ကတော့ ခက်ပါတယ်။

ယခုပြောမည့် စတုတွေနည်းအရ ပြီးတဲ့ ပုံပြုကတော့ ဝိဘတ်အားလုံးနှင့် တွဲပြီး ရုပ်ပြီးနိုင်ပါတယ်၊ အရဟာ-ဓာတ် အန္တာ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော အရဟန္တာပုံမှ အရဟံ-လို့ ဖြစ်လာပါတယ်၊ အဲဒါကိုတော့ “ပစ္စယာဒီနံ့ အရဟတ္တာပါ အရဟံ” လို့ ပြဆိုထားပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားဟာ ပစ္စည်းလေးပါး အစရှိသော ထူးမြတ်သော ပူဇော်ဘွယ်တွေကို ခံယူတော်မူထိုက်သော ကြောင့် အရဟံ မည်တော်မူပါတယ်တဲ့။

ဒီလိုပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်တဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားတို့ ပွင့်လာလျှင် လောကမှာ တန်ခိုးကြီးမှားတဲ့ နှစ်တွေ၊ လူတွေဟာ မိမိတို့၏ ပူဇော်နေကျ မိရိုးဖလာတွေကို မပူဇော်ကြတော့ပဲ ဘုရားကိုသာလျှင် ပူဇော်ကြတော့တာပဲ၊ ဘုရားမပွင့်မိတုန်းက ဆိုလျှင်တော့ တချို့က တောကိုကိုးကွယ်နေ၊ တချို့က တောင်ကိုကိုးကွယ်နေ၊ နှစ်တွေကို ကိုးကွယ် နေ၊ ပြော့ဘတွေကို ကိုးကွယ်နေစသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးကိုးကွယ်ပူဇော်နေကြပါတယ်၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘုရားပွင့်လာတယ် ဆိုလျှင် မြတ်စွာဘုရားကိုပဲ အရှိအသေ အလေးအမြတ်ပြုပြီး ကိုးကွယ်ကြ ပူဇော်ကြပါတယ်။

မြင်းမှုပို့ခေါ်တောင်လောက် ပန်းကုံးပြီး

သဟမွတ်ဆိုတဲ့ ပြဟ္မာကြီးဟာ မြင်းမိရိတောင်လောက်ရှိတဲ့ ရတနာပန်းကုံးကြီးများဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်ခဲ့ပါ တယ်တဲ့၊ ဒါဟာ ကြည်ညိုဘယ်ရာဖြစ်အောင်လို့ အဋ္ဌကထာဆရာကတော့ ဖော်ပြထားတာပါပဲ၊ ဒါပေမယလို့ ယခု ကာလ သဒ္ဓါတာရားနည်းပါးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အဲဒါတွေ ဝေဘာန်ကြတယ်၊ “နို-မြင်းမိရိတောင်လောက်ရှိတဲ့ ပန်းကုံးကြီး ဘုရား လူလို့ဘုရားမှာ ဘာအသုံးကျမှာတုံး”လို့ ဒီလို့ တရာ့က ဝေဘာန်သေးတာကိုး၊ ဒီစကားဟာ ဘုရားတပည့်တော် စိတ်ကျူးနဲ့ပြော တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဝေဘာန်ထားတာ တွေ့ဘူးလို့ ပြောတာပါ၊ ဒီနေရာမှာ အသုံးကျတာ မကျတာကို မစဉ်းစားပဲ အဲဒီ ပြဟ္မာ ကြီးဟာ ဘုရား၏ ဂဏ်နှင့် ထိက်တန်အောင်လို့ အမွန်အမြတ်ဆုံးဖြင့် ပူဇော်တယ်လို့သာ မှတ်သင့်ပါတယ်၊ ပူဇော်ထိက်တဲ့ ဂုဏ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပူဇော်သင့်တဲ့ အရာဝါးနှင့် ပူဇော်ရပါတယ်၊ ယခုကာလမှာ သမွတ်ကြီးတို့လို့ မြင့်မြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အမေးအနားများ ထွက်တဲ့ အခါကာလမှာ လမ်းကနေပြီး မုခိုးပြသာဒ်တွေဆောက်လို့ အကြီးအကျယ် အရိုးအသေအလေး အမြတ် ပြကြတယ်၊ အဲဒါဟာ သမွတ်ကြီးမှာ ဘာအသုံးကျသလို့ မမေးသင့်ပါဘူး၊ ဘာမျှတော့ အသုံးမကျဘူးပေါ့၊ သို့သော်လဲ သူ့မှာ အရိုးအသေ အလေးအစားပြုရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်မဲ့ အရိုးအသေအလေးအစား ပြုတာပါပဲ၊ ယခု ဘုရားကို ပူဇော်ရာမှာ လဲ အဲဒီလို့ပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရားမှာ ရှိသောထိုက်တဲ့ ပူဇော်ထိက်တဲ့ ဂဏ်တွေနှင့် ပြည့်စုံနေလို့ ဘယ်သူမျှ မလုပ်နိုင်တဲ့ ဒီလို့ အမြင့်မြတ် ဆုံး ပူဇော်ခြင်းမျိုးဖြင့် ပူဇော်တယ်လို့ အာရုံပြပြီးတော့ ကြည်ညိုရပါမယ်။

ပြီးတော့ တပါးသော နှတ်တွေ လူတွေလဲ ပူဇော်ကြပါတယ်တဲ့၊ လူထဲက ဖိမ့်သာရမင်းအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ နတ် ထဲကလဲ သိကြားမင်းအစရှိတဲ့နတ်တွေ၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ ပူဇော်ကြပါတယ်တဲ့၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်ပြီးသွားတဲ့ အခါတော် မှပဲ ဓမ္မာသောကမင်းကြီးဟာ ကိုးဆဲခြောက်ကုဋ္ဌမျှမျှသော ဘဏ္ဍာတော်ငွေများကို တနေ့တည်းမှာ စွန်ပြီးတော့ ကျောင်းပေါင်း ရှုစ်သောင်းလေးထောင် ဆောက်လုပ်ပြီး ပူဇော်ခဲ့ပါတယ်တဲ့။

ပူဇော်ထိုက်မှ အရဟံ-မည်သည်

အဲဒီမှာလဲ မေးစရာတာခု ရှိပြန်ပါတယ်၊ နို့ဒီလို့လူတွေက ပူဇော်တိုင်း ပူဇော်တိုင်း အပူဇော်ခံထိုက်သလား၊ အရဟံ မည်ထိုက်ပါ့မလားလို့ ဒီလို့ မေးစရာရှိပါတယ်၊ ယခုခေတ်မှာ ရှိနေတဲ့ ဘာသာတိုင်း ဘာသာတိုင်းမှာ မိမိတို့ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာကို ဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပူဇော်နေကြပါတယ်၊ အကြီးအကျယ် ပူဇော်ကြတာမှာ ဘုရားကျောင်းကြီးတွေ အကြီးအကျယ်ဆောက်လို့ အများကြီးပဲ ရှိပါတယ်၊ အဲဒါတွေဟာ တကဲ့ အရဟံ မည်ပါ့မလားလို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်။

ယခု ဒီမှာ အဋ္ဌကထာဆရာ ပြောနေတာက ပူဇော်ထိုက်ရာမှာ ပူဇော်တာကို ပြောနေတာပါ၊ ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ဂဏ်မရှိပါပဲနှင့်တော့ ဘယ်လို့ ပူဇော်နေနေ၊ အဲဒါကတော့ အရဟံ မမည်ပါဘူး။

ခြမ်းကောင်းမှ စီက်ပျိုးရသလို

ပူဇော်ထိုက်တယ်ဆိုတာကို ဥပမာနှင့်ပြရလျှင် လောကမှာ ကောင်ပဲသီးနှံမျိုးစွဲကို စိုက်တော့မယ်ဆုံးလျှင် အဲဒီ စိုက်ပျိုးမည့်နေရာဟာ သန်းရှင်းစင်ကြယ်ပြီး နေရပါမယ်၊ မြေကောင်း ဖြစ်ရပါမယ်၊ မြေကောင်း မဟုတ်တဲ့၊ မျိုးစွဲတော် မပေါက်နိုင်လောက်တဲ့ နေရာမျိုးဆုံးလျှင်တော့ မျိုးစွဲတော် မကြံချုပိုက်ပါဘူး၊ စိုက်ပျိုးထိုက်တဲ့ မြေကောင်း မြေသန်းများမှာ မှ မျိုးစွဲကို စိုက်ပျိုးရပါတယ်။

အဲဒါလိုပဲ ရာဂါ၊ ဒေါသ၊ မောဟအစရှိသော ကိုလေသာ အည်းအကြေးတွေ ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာနှုန်းဆုံးလျှင် ဒီလို့ ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ဂဏ်အကျင့်တွေ မရှိပါဘူး၊ ကိုလေသာ အည်းအကြေးတဲ့ မြတ်စွာဘုရား၏ သန္တာန်းမှာသာ ဒီဂုဏ်အကျင့် တွေက အပြည့်အစုံရှိပါတယ်၊ ဒီလို့ ကိုလေသာအည်းအကြေးတွေ လုံးဝစင်ကြယ်ပြီးတော့နေလို့ မြတ်စွာဘုရားမှာ ပူဇော်ထိုက်တဲ့ဂဏ်နှင့် ပြည့်စုံနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း လူတွေ၊ နတ်တွေ၊ ပြဟ္မာတွေက ပူဇော်ကြတာတွေကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီစကားဖြင့် “ရာဂါ၊ ဒေါသ၊ မောဟအစရှိသော ကိုလေသာတွေ ကင်းလို့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမှတ်း၊ ဝိမှတ်းညားသာနဂ္ဂက် အစရှိသော ဂဏ်ကျေးဇူးတွေနှင့်လဲ ပြည့်စုံလို့ တကုလ်ပူဇော်ထိုက်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်ထိုက်တဲ့ဂဏ်တဲ့ဂဏ်တွေကို တကုလ်သီနေတဲ့ တကုလ် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပူဇော်ကြတယ်” ဆုံးတဲ့ အကြောင်းကို ဖော်ပြလိုဂုဏ်းဖြစ်ပါတယ်၊ မသီနားမလည်တဲ့ လူတွေက ပူဇော်ထိုက်တဲ့ အပူဇော်ခံထိုက်တယ်။

ဘာဖြစ်လို့ ပူဇော်သလ

ဒါကြာင့် ဒီအနက်အလိုအားဖြင့် “အရဟံ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့၏ လွန်ကဲထူးမြတ်သော ပူဇော်ခြင်းကို ခံတော်မူထိုက်ပေသော မြတ်စွာဘုရား” တဲ့၊ ဒီလို ပူဇော်တယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ ဘာဖြစ်လို့ ပူဇော်ကြသလဲ ဆိုလျှင် “မြတ်စွာ ဘုရားဟာ ငါတို့ထက် မြတ်တယ်၊ ငါတို့၏ အားကိုးရာဖြစ်တယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်လို့ရှိလျှင် ယခု မျက်မှားက်မှာလဲ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေကို ရနိုင်တယ်၊ နောင်သံသရာဘာဝတွေမှာလဲ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ တွေကို ရနိုင်တယ်” လို့ ဒီလို ယုံကြည်ကြပြီး ပူဇော်ကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

လောကမှာ မိတ်ဆွေအဖြစ်နှင့် ပေါင်းလို့ရှိလျှင် “ဒီလူဟာ ငါအရေးရှိတဲ့ အခါကျတော့ အကူအညီ ရလိမ့်မယ်”လို့ ယုံကြည်ပြီးတော့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို မိတ်ဆွေအဖြစ်နှင့် ပေါင်းကြပါတယ်၊ တကယ်အကူအညီရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပေါင်းသင်းမိလို့ရှိလျှင်တော့ အဲဒါဟာ ပေါင်းသင်းစဉ်ကတည်းက လမ်းမှန်ကျခဲ့ပါတယ်၊ အကူအညီ မရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပေါင်းသင်းမိလျှင်တော့ လမ်းမှန်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။

အဲဒါလိုပဲ ကိုယ့်ကျိုး ကိုယ့်စီးပါး၊ မျက်မှားက်စီးပါး၊ တမလွှာနီးပါးတွေကို လိုလားပြီးတော့ မိမိတို့ ဆိုင်ရာဖြစ်တဲ့ ကိုးကွယ်ရာတွေကို ပူဇော်ခြင်းအမှု ပြုကြတယ်၊ တကယ် အကျိုးရှိမည့်ဟာကို ပူဇော်လို့ရှိလျှင် ပူဇော်ထိုက်တာပါပဲ၊ တကယ်အကျိုးမရှိဘူး၊ ထင်သလောက် ခရီးမရောက်ဘူးဆိုတဲ့ တော်စွာ လျော်စွာတွေကို ပူဇော်နေလို့ရှိလျှင်တော့ အဲဒါဟာ မပူဇော်ထိုက်ဘူး၊ အကျိုးမဲ့လို့ ဆိုရပေလိမ့်မယ်၊ ဥပမာ သစ်ပင် ပူဇော်နေတယ်၊ တော့တောင် ပူဇော်နေတယ်၊ ဂုဏ်ထူးမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပူဇော်နေတယ် စသည်ပေါ့လေ၊ တကယ်ပူမဇော်ရမည့် အရာတွေ ပူဇော်နေတယ်၊ အရှုံအသေပြုနေတယ်ဆိုလျှင် အဲဒါဟာ ဘာမျှ အကျိုးမရှိပါဘူး၊ အပူဇော်ခံ အရှင်သခင်တွေကိုလဲ မပူဇော်ထိုက်ဖူးလို့ ဆိုရပေလိမ့်မယ်။

ယခုမြတ်စွာဘုရားကတော့ မိမိတို့ရည်မှန်းသည်ထက် ပိုပြီးတော့တောင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေကို ရစေနိုင်တဲ့ အတွက်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားဟာ ပူဇော်အထူးတွေကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေတယ်ဆိုတဲ့ ဒီဂုဏ်ကြီးနှင့် ပြည့်စုံတော်ပါတယ်တဲ့။

ဒါကြာင့် “အရဟံ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တုပါအပေါင်းတို့၏ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ပေသော မြတ်စွာဘုရား” လို့ ဒီအနက်ကို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ယခု ပြောခဲ့တာဟာ အရဟံပုဒ်မှာ အငွေကထာဆရာ ဖွင့်ပြထားတဲ့ ကြည်ညိုဘယ် ဂုဏ်တွေဖြစ်ပါတယ်၊ နောက်နောက် ဂုဏ်ပုဒ်တွေလဲ ဒီလိုပဲ ကြည်ညိုဘယ် မှတ်သားဘယ်များနှင့်တာကွ ဖွင့်ပြထားပါတယ်ဘုရား။

အရဟံဂုဏ်တော် ၅-နည်း ပြီး၏

ရဟန်းအမျိုးမျိုး

မနေ့က လျှောက်ထားပြောဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ဝိနည်းပိဋကတ်တော် သင်ကြားလေ့လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ မြတ်စွာဘုရား၏ သွေ့ဗြိုင်း တိုးပါးဘုံးရန်၊ ထက်သန်ဘုံးရန် အရေးကြီးတဲ့အတွက် အငွေကထာ ဆရာက မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တွေကို အပြည့်အစုံ အကျယ်တောင့် ဖွင့်ပြထားခဲ့ပါတယ်။

ပါတီမောက္ဂ သံဝရသီလ

ရဟန်းတော်များမှာ ကျင့်သုံးရတဲ့ သီလကလေးပါးရှိပါတယ်၊ အဲဒီလေးပါးထဲမှာ ပါတီမောက္ဂ သံဝရသီလဟာ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်ပါတယ်၊ ပြီးတော့ အဲဒီသီလဟာ သွွှေ့သာဓန=သွွှေ့တရားဖြင့် ပြီးစေရတဲ့ သီလဖြစ်တဲ့အတွက် သွွှေ့တရားဖြင့် ယုံကြည်မှ ကျင့်လို့ဖြစ်ပါတယ်၊ ယုံကြည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမသာလျှင် ဝိနည်းသိက္ခာပုံးတွေကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းပါတယ်၊ “ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသော သီသင့်သိတိကို တရားတွေကို အကုန်လုံးသိတယ်၊ ဟောသင့်ဟောထိုက်တဲ့ တရားတွေကို ဟောတယ်၊ ပညာတ်သင့် ပညာတ်ထိုက်တဲ့ သိက္ခာပုံးတွေကို ပညာတ်ပြီးတော့ ထားတယ်၊ ဒီလိုပညာတ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနဘတ်မှာ ဝင်ရောက်ပြီး ကျင့်သုံးတဲ့ ရဟန်းတော်များမှာ မျက်မှောက်ဘဝတွင် တွေ့ကြံရမည့် ဆင်းရွှေကွဲတွေ မဖြစ်ရအောင်၊ နောင်သံသရာဘဝမှာ တွေ့ကြံရမည့် ဆင်းရွှေကွဲတွေ မဖြစ်ရအောင် တကယ်အကျိုးရှိတဲ့ အတွက် ဒီသိက္ခာပုံးတွေကို ပညာတ်သင့်လို့ ပညာတ်ထားတာ”လို့ ဒီလိုယုံကြည်တဲ့ သွွှေ့တရား ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လုံလုံလောက် လောက်ရှိမှ ဒီသိက္ခာပုံးတွေကို ရှိရှိသေသေ စောင့်ထိန်းသွားနိုင်ပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တွေကို အာရုံပြုပြီးတော့ သွွှေ့တရား တိုးပွါးရအောင်လို့ အဋ္ဌကထာဆရာ က မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တွေ ဖွင့်ရန် အခွင့်ဆိုက်တဲ့ အရာမှာ ထိုဂုဏ်တော်တွေကို အကျယ်တဝင့် ဖွင့်သွားပါတယ်။

ဇလာက ဥပဒေများလို့

ယနေ့တော့ ဝန်ည်းသိက္ခာပုံးရှိမှု အစဆုံး “ယော ပန် ဘိက္ခာ” ဆိုတဲ့ အဖွင့်ကို ပြောဘို့ အလှည့်ကျနေပါတယ်။

လောကမှာလဲ စည်းကမ်းဥပဒေတွေ သတ်မှတ်လို့ရှိလျှင် ထိုစည်းကမ်းဥပဒေကို လိုက်နာရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်ပဲဆိုတာကို သတ်မှတ်ရပါတယ်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်သား၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်သူ ဆိုလိုရှိလျှင် နိုင်ငံတော်သားဆိုတာ ဘယ်လိုဟာ၊ နိုင်ငံတော်သူဆိုတာ ဘယ်လိုဟာ စသည်ဖြင့် အစကတည်းက စည်းကမ်း ဥပဒေထဲမှာ စည်းကမ်း ဥပဒေနှင့်သက်ဆိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဖော်ပြရပါတယ်။

ထိုအတူ မြတ်စွာဘုရား၏ ဝန်ည်းသိက္ခာပုံးတော်တွေမှာလဲပဲ ဒီဝန်ည်းသိက္ခာပုံးရှိမည့် ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုတာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ပဲဆိုတာကို “ယောပန် ဘိက္ခာ”လို့ ရေးဦးစွာ သတ်မှတ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီမှာပြထားပါတယ်၊ ယော ပန် ဘိက္ခာ-ဆိုတဲ့ စကားရပ်ထဲမှာ ဘိက္ခာ-ဆိုတာကာယ်လိုဟာလဲ ဆိုတော့ အဲဒီ ဘိက္ခာအမျိုးအမည်တွေကို ပဒေဘာနီ ပါ့မြို့တော်မှာပဲ “ဘိက္ခာကောတိ ဘိက္ခာ” စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက ခဲ့ခြားဝေဘာန်ပြီး တော့ ဟောထားပါတယ်။

အဲဒီမှာ အရေးအကြီးဆုံးကတော့ “သမညာယ ဘိက္ခာ၊ ပဋိညာယ ဘိက္ခာ၊ ဟော ဘိက္ခာ၊ တိဟိ သရဏာမနေဟိ ဥပသမ္မန္တာ ဘိက္ခာ”စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြုတဲ့ ပုံးတွေဟာ အရေးကြီးတဲ့ အဖွင့်တွေပဲလို့ မှတ်သားဘို့ ကောင်းပါတယ်။

ရဟန်းပြုပေးကြုံ့

အဲဒီ အထည်းမှာ ရေးဦးစွာ “တိဟိ သရဏာမနေဟိ ဥပသမ္မန္တာ-သရဏာရုံ သုံးပါးဖြင့် မြင့်မြတ်သော ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်တဲ့ ရဟန်းလ ဘိက္ခာပဲ”လို့ ပါ့မြို့တော်က ဆိုပါတယ်၊ အဲဒါကို အဋ္ဌကထာက ဒီလိုဖွင့်ထားပါတယ်၊ သရဏာရုံ သုံးပါးဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တယ်ဆိုတာ ဘယ်နှင့်နယ်ဟာလဲဆိုလျှင် “ဗုဒ္ဓံသရဏာ ကဗ္ဗာမိ” ကဗ္ဗာမိ၊ သံသံ သရဏာရုံ သရဏာရုံ ကဗ္ဗာမိ”လို့ ယခုကာလ ရှင်သာမကေပြုတဲ့အခါမှာ သရဏာရုံ သရဏာရုံ ဆောက်တည်ရသလိုပါပဲ၊ မြတ်စွာဘုရားပွင့်ပြီးစ ကာလတုန်းက ပင်မဝါကျတဲ့အခါမှာ ဗာရာကာသီက နေပြီးတော့ ရဟန်းတော်များကို သာသနပြုဘို့ စေလွတ်တော်မူခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီတုန်းက သာသနပြု မထောက်များမှာ ရှင်ရဟန်းပြုချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိလျှင် ဘုရားထဲ မြတ်စွာဘုရားထဲရောက်တော် မြတ်စွာဘုရားထဲရောက်တော်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားထဲရောက်တော်တဲ့ အဲဒီနည်းဖြင့် ဆရာဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ပင်ပန်း၊ ရှင်ရဟန်းလောင်းတွေလဲ ပင်ပန်းတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတော်တွေ ကိုယ်တိုင်ပဲ ရောက်ရာမှာ ရှင်လောင်း၊ ရဟန်းလောင်းများကို ရှင်ပြုပေးရမည့်၊ ရဟန်းပြုပေးရမည်လို့ အမိန့်ရှိပြီးတော့ သရဏာရုံ သုံးပါးဖြင့် ရှင်ပြုပေးဘို့ ရွင့်ပြုတော်မူခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီခွင့်ပြုတဲ့ အမိန့်တော်အရာအားဖြင့် ဟိုစဉ်အခါကာလက သရဏာရုံသုံးပါးကို ဆရာကဆိုပေး၊ တပည့်က လိုက်၍ ဆိုလျှင် ယခုကာလ ရှင်ပြုသလိုပဲ သရဏာရုံဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကြပါတယ်။

အဲဒီ ဘိက္ခာ၊ ရဟန်းကို ဖွင့်ပြတဲ့နေရာမှာ သရဏရုံဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်ရောက်သလိုပဲ တြေားနည်းများဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်ရောက်တာလဲ ခုနစ်မျိုး ရှိပါသေးတယ်၊ အဲဒါတွေကို ဒီအဋ္ဌကထာမှာ အကုန်လုံးယဉ်းတော့ ဖွင့်ပြထား ပါတယ်။

ရဟန်း ရှိမျိုး

ရဟန်းဖြစ်တယ်ဆိုတာ ရှစ်မျိုးရှိပါတယ်၊ ပဋိမအမျိုးက ဟောဘိက္ခာ-ရဟန်း၊ ဒုတိယအမျိုးက ဉာဏ်အမျိုးက ပြဿနာဖြတဲ့ရဟန်း၊ ပဋိမအမျိုးက ဂရာစံ လက်ခံတဲ့ရဟန်း၊ ဆွဲအမျိုးက ရူတဲ့ရဟန်း၊ သတ္တမ အမျိုးက အငွေ့ဝါစက္ကာတုန့် ကမ္မဝါစရာရှစ်ကြိမ်တော့ ပြုပေးရတဲ့ရဟန်း၊ အဋ္ဌမ ရှစ်ခု မြောက်ရဟန်းက ဥတ္တလျှင် လေးကြိမ်မြောက်တဲ့ ဥတ္တဲ့ စတုတ္ထကံဖြင့် ရဟန်းပြုပေးတဲ့ ရဟန်းလုံး အဲဒီလို ရှစ်မျိုးရှိပါတယ်။

ဇာတိဘိက္ခာ ရဟန်း

အဲဒီ ရှစ်မျိုးထဲမှာ ဟောဘိက္ခာရဟန်းဆိုတာဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ အစဆုံးဖြစ်လာတဲ့ ရဟန်းပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရား ရှေးဦးစွာ ဗာရဏသီ မိုက်ဂိန်တော်မှာ ပဋိဝင်းဦးဦးကို ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနသုတေသနတဲ့ ဓမ္မစကြာတရား တော်ကြီးကို ဟောကြားတော်မှာပါတယ်၊ အဲဒီဓမ္မစကြာတရားကို နာတဲ့ ပဋိဝင်းဦးဦးထဲက ရှေးဦးစွာ အရှင်ကောဏ္ဍာည် တရား သိမြင်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်သွားပါတယ်။

အဲဒီအခါမှာ အရှင်ကောဏ္ဍာည်က မြတ်စွာဘုရားထံမှာ တပည့်အဖြစ်ဖြင့် ဝင်ရောက်ပြီး ကျင့်သုံးလိုကြောင်း ရဟန်းအဖြစ် တောင်းပန်ပါတယ်၊ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက---

“ဇာတိ ဘိက္ခာ၊ သွာခါတော့ ဓမ္မာစရ ဗြဟ္မာစရ သမ္မာစရ သမ္မာစရ အန္တကိရိယာယာ။

ဘိက္ခာ၊ ရဟန်း။ ဇာတိ၊ ဉာဏ်သာသနာတော်သို့ လာခဲ့လော့။ မယာ၊ ငါသည်။ ဓမ္မာ၊ တရားကို။ သွာခါတော့၊ ကောင်းစွာ ဟောကြား အပ်ပြု။ ဒုက္ခသု၊ ဆင်းရဲအပေါင်း၏။ သမ္မာ၊ ကောင်းမွန် မှန်ကန်စွာ။ အန္တကိရိယာယာ၊ အဆုံးကို ပြုခြင်းရှိ။ ဗြဟ္မာစရ သမ္မာစရ အကျင့်ကို။ စရ၊ ကျင့်လှည့် လော့”---

လို့ အဲဒီလို လက်ရုံးတော် ဆန့်တန်ပြီး ခေါင်တော်မှပါတယ်။ အဲဒီလို ခေါင်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် အဲဒီ “ဇာတိ ဘိက္ခာ” အခေါ်ခရာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာလဲ သက်န်းရော သပိတ်ပါ ရဟန်းအသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာတွေ အကုန်လုံး ပြည့်စုံပြီးသား ဖြစ်သွားပါတယ်။ ခေါင်းလဲ ရိုက်ပြီးသားဖြစ်လို့၊ သက်န်းကလဲ ရှုပြီးသားဖြစ်လို့ အဆင်သင့် တခါတည်း ဖြစ်သွားပါတယ်။

အဲဒီလို ဇာတိ ဘိက္ခာ အဖြစ်နဲ့ ရဟန်းပြုတဲ့ ရဟန်းတွေ ဘယ်လောက်ရှိသလဲ ဆိုလျှင် ရှေးဝိနည်း အဋ္ဌကထာများမှာ ပြထားတာက တထောင်နဲ့ သုံးရာနှင့် လေးဆဲတပါး (၁၃၄၁) ပြထားပါတယ်။ အဲဒါက စိနည်းပါဌို့တော်မှာ တိုက်ရှိက်လာတဲ့ “ဇာတိ ဘိက္ခာ” ရဟန်းတွေပါ၊ ဝိနည်းပါဌို့တော်မှာ တိုက်ရှိက်မလာပဲ သူတ္ထန်မှာလာတဲ့ “ဇာတိ ဘိက္ခာ” ရဟန်းတွေ ကြွင်းကျွန်း နေသေးလို့ ယခုအဋ္ဌကထာသံမှာတော့ ထပ်ပြီးတော့ ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားပါတယ်၊ အဲဒါက ဘယ်လောက်ရှိသတုံးဆိုလျှင် နှစ်သောင်း ခုနစ်ထောင့် သုံးရာ (၂၂၀၀) ကျော် ရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် “စေမာဒေသ” ရှုပြီးတော့ အဆုံးမသတ်သေးပဲ ပြထားပါတယ်၊ သည့်ပြင်လဲ ကြွင်းကျွန်းနေတာ ရှိသေးတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါတော့ ရှေးဝိနည်းအဋ္ဌကထာဟောင်းမှာ လာတာက ၁၃၄၁-ပါး၊ သူတ္ထန်ကယူပြီးတော့ ထည့်သွင်းပြတာက ၂၂၀၀-ပါး၊ ၂-ရပ်ပေါင်း ၂၈၆၁-ပါး၊ အဲဒါတွေဟာ “ဇာတိ ဘိက္ခာ” ရဟန်းတွေချည်းပါပဲ။

သရဏရုံး ရဟန်း

ဒုတိယ သရဏရုံဖြင့်ပြုတဲ့ ရဟန်းကတော့ ခုနတုန်းက ပြောပြခဲ့ပြီးပါပြီ၊ အဲဒီ သရဏရုံဖြင့် ရဟန်းပြုတာဟာ ဘယ် ထိအောင် တည်နေသတုံးဆိုလျှင် ရာစံ-ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုး ရဟန်းပြုတဲ့အခါ ကာလတိုင်အောင် တည်နေခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီရဲ့ ရှေး အခါကာလများမှာ ရဟန်းတော်များက ရဟန်းပြုပေးလျှင် သရဏရုံဖြင့်ပဲ ရဟန်းပြုပေးကြပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းပြုပေးလျှင်တော့ “ဇာတိ ဘိက္ခာ” ခေါ်ပြီး ပြုပေးတာပဲ များပါတယ်။

ဉာဏ်ခံ ရဟန်း

တတိယ ဉာဏ်ခံရဟန်းဆိုတာက အရှင်မဟာကသုပကြီး တပါးပရှိပါတယ်၊ အရှင်မဟာကသုပကြီးကို ဉာဏ်သုံးခု ပေးပြီးတာနဲ့ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပြုတော်မူပါတယ်၊ အဲဒီက စပြီးတော့ အရှင်မဟာကသုပကြီးဟာ ရဟန်းဖြစ်တော်မူခဲ့ပါတယ်။

ပြဿနာဖြေ ရဟန်း

ပြီးတော့ ပြဿနာဖြေပြီးတော့ ရဟန်းဖြစ်တယ် ဆိုတာကလည်း အရှင်သောပါက တပါးပရှိပါတယ်၊ သောပါက သာမဏေဟာ ခုနစ်နှစ် အရွယ်၌ မြတ်စွာဘုရားက ပြဿနာတွေ မေးလို့ မေးတဲ့ပြဿနာတွေကို ကျကျနှင့် မှန်မှန်ကန်ကန်ဖြနိုင်တဲ့ အတွက် ရဟန်းအဖြစ် ခွင့်ပြုတော်မူပါတယ်။

ဂရုံခံ ရဟန်း

ပြီးတော့ ဂရုံခံကို လက်ခံတဲ့ မျှန်းဆိုတာက မဟာပဇာပတိဂေါတမီ (မိတ္ထေးတော် ဂေါတမီ) ရဟန်းမိန်းမ ဖြစ်ပါတယ်၊ ရဟန်းမိန်းမထဲမှာ ပဋိမဆုံး ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တဲ့ ရဟန်းမိန်းမပါပဲ၊ “ဂရုံ ရစ်ပါးကို လက်ခံသည့် အချိန်က စပြီး ရဟန်းဖြစ်စေ”လို့ မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပြုတဲ့အတွက် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီဟာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။

ဗုတ္တ-ရဟန်းနှင့် အဋ္ဌဝါစီကာ-ရဟန်း

ပြီးတော့ ဗုတ္တ-ရဟန်းဆိုတာကလဲ ဘိက္ခာနိတဲ့ ပါပဲ၊ ဒါကတော့ နည်းနည်းနောက်ပိုင်းကျပါတယ်၊ ရဟန်းမိန်းမ များမှာ ပဋိမတုန်းကဆိုလျှင် ရဟန်းယောကျားများလိုပဲ ရဟန်းများက ဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက်ရှိတဲ့ ကမ္မဝါစာဖြင့် ရွတ်ဖတ်ပြီးတော့ ရဟန်းပြုပေးကြပါတယ်၊ နောက် ဘိက္ခာနိတွေ များလာတဲ့ အခါကျတော့ ရှေးဦးစွာ ဘိက္ခာနိတွေက ဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက်ရှိတဲ့ ကမ္မဝါစာဖြင့် ရဟန်းခံပေးမှာ၊ အဲဒီကစပြီးတော့မှတ်ပြုး ရဟန်းတွေထဲမှာ လာပြီးတော့ ဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက်ရှိတဲ့ ကမ္မဝါစာဖြင့် ရဟန်းခံပေးရပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဥတ်နှင့် ကမ္မဝါစာနှင့်ဆို ရစ်ကြိမ် ဖြစ်နေပါတယ်။

ဘိက္ခာနိမတွေ တော်တော်များလာတဲ့ အချိန်ကစပြီး အမျိုးသမီးများကို ရဟန်းပြုပေးလျှင် ဥတ်နှင့် ကမ္မဝါစာရှစ်ကြိမ် ဘတ်ရတဲ့ နည်းဖြင့်ပဲ ရဟန်းပြုပေးကြရပါတယ်။

အခါတပါးမှာ အမူကာသီဆိုတဲ့ ပြည့်တန်ဆာမအမျိုးသမီးတယောက် ရဟန်းမိန်းမပြုပါတယ်၊ အဲဒီအခါမှာ ဘိက္ခာနိမ များထံက ဥတ်နှင့် ကမ္မဝါစာလေးကြိမ်ဖတ်၍ ရဟန်းပြုပေးပြီးတဲ့နောက် ဘိက္ခာသံယူထံ သွားရောက်ပြီး ရဟန်းအဖြစ်ကို ယူဘို့ စိစော်တဲ့အခါမှာ အဖျော်ကြူးတဲ့လူတစ်ကဲ လမ်းခရီးများအနှစ်ရာယ်ပြုတို့ ကြံရွယ်နေကြတဲ့အကြောင်းကြောင့် ဘိက္ခာသံယူထံ မသွားရောက်နိုင်ပဲ ရှိနေခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီး မြတ်စွာဘုရားက “ဗုတ္တ” ခေါ်တဲ့ တမန်ကိုယ်စားလှယ်လွတ်ပြီးတော့ ရဟန်းသံယာတော်များထံ လျောက်ထားတောင်း ပန်ဘို့၊ ရဟန်းသံယာတော်များ ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်ပြီး မျက်ကွယ်မှာပဲ ရဟန်းခံပေးဘို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ဗုတ္တ-ခေါ်တဲ့ တမန်ကိုယ်စားလှယ်နဲ့ ရဟန်းခံပေးရတာဟာ ဗုတ္တ-ရဟန်းပါပဲ၊ အဲဒါလဲ အမူကာသီ ဘိက္ခာနိမ တိုးပဲ ထင်ရှားပါတယ်။ အငွေ့ဝါစီက-ရဟန်းကိုတော့ အခုန် ပြောပြီးခဲ့ပါပြီ။

ဗုတ္တစွာအောင်ရဟန်း

ရာဓမ္မန္တား ရဟန်းပြုတဲ့ အချိန်ကစပြီးတော့ ရဟန်းယောကျားများမှာ ရဟန်းခံတာကတော့ ဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက်ရှိတဲ့ ကမ္မဝါစာဖြင့် ရဟန်းခံကြရပါတယ်၊ အဲဒီရဟန်းငါးပါးဖြစ်စေ၊ ဆယ်ပါးဖြစ်စေ သူ့နေရာနှင့်သူ အပြည့်အစုံတွေအတိုင်း သံယာ အညီအညွတ် စည်းဝေးလျက် ရှိရပါတယ်၊ ဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက် ရှိသော ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဖတ်ရပါတယ်၊ ရွတ်ဖတ်တယ်ဆိုတဲ့ ပစ္စနာကလည်း ရဟန်းလောင်းကို ရဟန်းပြုပေးတဲ့ အကြောင်း အဲဒါကို သံယာတွေအား သဘောတူ မတူ မေးမြန်းပြောဆိုတဲ့ စကားပါပဲ၊ ဒီလို မေးမြန်းပြောဆိုပြီး အသီအမှတ်ပြုတဲ့ စကားပါပဲ။

မဏီမအောင် ပြင်ဘက် ပစ္စနာရှိဖြစ်တဲ့ ဗမာပြည့်တို့လို အစွန်အဖျား အရပ်အောင်တွေမှာတော့ ရဟန်း ငါးပါးဆို လျှင်လုံလောက်ပါတယ်၊ အဲဒီရဟန်းငါးပါးဖြစ်စေ၊ ဆယ်ပါးဖြစ်စေ သူ့နေရာနှင့်သူ အပြည့်အစုံတွေအတိုင်း သံယာ အညီအညွတ် စည်းဝေးလျက် ရှိရပါတယ်၊ ဥတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက် ရှိသော ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဖတ်ရပါတယ်၊ ရွတ်ဖတ်ဖတ်တယ်ဆိုတဲ့ စကားပါပဲ၊ ဒီလို မေးမြန်းပြောဆိုပြီး အသီအမှတ်ပြုတဲ့ စကားပါပဲ။

အဲဒီလို အသိအမှတ်ပြုတဲ့ အခါကာလမှာ ကန်းကွက်မှုမရှိပဲ အကုန်လုံးက သဘောတူလျှင် “အကုပွဲနဲ့” ဆိုတဲ့အတိုင်း မပျက်မစီးပဲနှင့် ကံအောင်မြင်ပြီး သွားပါတယ်၊ အဲဒီလို ရဟန်းဖြစ်လာတာကိုသာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကျ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ရဟန်းစင်စစ် ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ယူပါတယ်။

အဲဒီ ရှစ်ပါးသော ရဟန်းဟာ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ် ဆိုင်ရာမှာ အာပတ်သင့်နှင့်တဲ့ ရဟန်းပါပဲ၊ ဒီအထဲမှာ စဟိ ဘိက္ခာ-အစရှိသော ရဟန်းတွေကတော့ အာပတ်အကြီးအကျယ်တွေဆိုလျှင် မသင့်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် အာပတ်အကြီးအကျယ် သင့်နှင့်တဲ့ ဘိက္ခာ-ရဟန်းကတော့ ယခုနောက်ဆုံး ပြောခဲ့တဲ့ ဥတ်လျှင် လေးကြောင်မြောက်ရှိသည့် ကမ္မဝါစာနှင့် ရွတ်ဖတ်ပြီး ပြောပေးရတဲ့ ရဟန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပဋိမ ပါရာဇ်ကအရာမှာ ဒီဥတ္ထစတုစွဲ ဘိက္ခာ-ရဟန်းကိုသာ ယဉ်ရမည်လို့ ဒီမှာပြုသွား ပါတယ်။

သမညာယ ဘိက္ခာ

ပြီးတော့ ဒီမှာ ဒီရဟန်း ရှစ်ပါးအပြင် မှတ်သားဘို့ အရေးကြီးတာက “သမညာယ ဘိက္ခာ၊ ပဋိညာယ ဘိက္ခာ” ဆိုတဲ့ ရဟန်းတွေလဲ ရှိပါသေးတယ်၊ “သမညာယ ဘိက္ခာ” ဆိုတာက ဘာလဲဆိုလျှင် ပညာတိယာ ဝေါဟာရန်လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း အမည်ပညာတွေ အခေါ်အဝေါ်မြှုဖြင့် ရဟန်းဖြစ်နေတာတဲ့၊ ဒါကလ တရားဝင်တဲ့ အခေါ်အဝေါ့၊ တရားမဝင်တဲ့ အခေါ်အဝေါ့လို့ ဒီလိုနှစ်မျိုးရှိပါတယ်၊ တရားဝင်တဲ့ အခေါ်အဝေါ်ကတော့ ရဟန်းတော်တွေ ဆွမ်းကျေးမျိုးနေတဲ့ အခါမှာ “ရဟန်းတရာ့ဆွမ်းကျေးတယ်၊ တထောင်ဆွမ်းကျေးတယ်” လို့ ဒီလို ပြောကြပါတယ်၊ အဲဒီလို ပြောခဲ့တဲ့ တရာ့၊ တထောင်ထဲမှာ ရဟန်းချည်း မဟုတ်ပဲနှင့် ရှင်သာမဏေတွေလဲ ပါနေတတ်ပါတယ်၊ အဲဒီ ရှင်သာမဏေတွေကိုလဲ “ဘိက္ခာရဟန်း” ဆိုတဲ့အမည်နှင့် ခေါ်ဝါ သုံးစွဲထားပါတယ်၊ အဲဒီဟာ အမည်မျှလောက်ပဲ ရဟန်းစာရင်း ဝင်ပါတယ်၊ တကယ်စင်စစ် ရဟန်းမဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါပေမယ်လို့ ဒီလို အခေါ်အဝေါ်မျိုးကတော့ တရားဝင်တဲ့ အခေါ်အဝေါ့ ဖြစ်ပါတယ်၊ သာသနာ ဝေါဟာရနှင့် သင့်လျော်တဲ့ အခေါ်အဝေါ့လို့ ဆိုရပါတယ်၊ ဒီလိုအခေါ်ခံရတဲ့ သာမဏေများလ တရားဝင်တဲ့ “သမညာ-ရဟန်း၊ အပြစ်မဲ့တဲ့ အမည်ရဟန်း” ဖြစ်ပါတယ်။

တရားမဝင်တဲ့ အခေါ်အဝေါ့ ဆိုတာကတော့ တချို့မှာ ရဟန်းလဲ မဟုတ်၊ ရဟန်းနှင့်လဲ ဘာမျှ မစပ်ဆိုင်ပဲ အမည်မျှနှင့် ရဟန်းပဲဆိုပြီး ခေါ်နေတာတွေ ရှိပါတယ်၊ ဘာသာ အမျိုးမျိုးတွေတဲ့မှာလ သူ့ဘာသာနှင့်သူ အသီးသီး ရဟန်းရယ်လို့ အမည်ခံနေကြတာတွေ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီတွေကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာရေး ကိစ္စနဲ့ မရောစပ်ပဲ သူ့ဟာသူ နေလို့ ဗုဒ္ဓသာသနရေးမှာ သိပ်ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ အရေးကြီးတာကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာရေးလဲမှာ ရဟန်းအစစ် မဟုတ်ပဲ ရဟန်းလို့ အမည်ခံနေတာတွေက အရေးကြီးပါတယ်၊ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ဥတ္ထစတုစွဲကံနှင့် မဟုတ်ပဲ သူတို့နည်းဖြင့် သူတို့ ရဟန်းပြုပြီး ရဟန်းအမည် ခံနေက တာတွေ ရှိပါတယ်။

ဘုရားတပည့်တော် ကြားဘူးသလောက် ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ထေရဝါဒ မဟုတ်တဲ့ ရဟန်းဂိုဏ်းတွေမှာ သူတို့ရဲ့ ရဟန်းအဝတ်ကြီးကို ရဟန်းလောင်းရဲ့ ကိုယ်ပေါ်မှာ တင်လိုက်ရရှိဖြင့်လဲ ရဟန်းပြောပေးခြင်း ကိစ္စ ပြီးသွားတယ်လို့ ဆိုပါတယ်၊ ထေရဝါဒ ပိဋ္ဌကြောင်းပို့ဆိုလျှင် ဒီလိုရဟန်းပြုပေးတဲ့နည်းဟာ ဘယ်မှာမှမရှိပါဘူး၊ အဲဒါကြောင့် ဒီရဟန်းမျိုးကို “သမညာ ရဟန်း၊ အမည်ခံ ရဟန်း” ထဲမှာ စာရင်းသွင်းနိုင်ပါတယ်။

ပဋိညာယ ဘိက္ခာ

ပြီးတော့ “ပဋိညာယ ဘိက္ခာ” ဆိုတာက ရဟန်းပါလို့ ဝန်ခံတာနဲ့ ရဟန်းအနေနဲ့ အသိအမှတ် ပြုရတဲ့ လူကို ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒီနေရာမှာ အမှန်အတိုင်း ဝန်ခံတာလ ရှိတယ်၊ မမှန်ပဲနဲ့ ဝန်ခံတာလ ရှိတယ်၊ ရဟန်းစင်စစ်က ရဟန်းပါလို့ အမှန်အတိုင်း ဝန်ခံတာကိုတော့ “ပဋိညာယ ဘိက္ခာ” လို့ မဆိုလိုပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပဋိညာ-ဝန်ခံမှုကြောင့် ရဟန်းမည်တာ မဟုတ်၊ မူလကတည်းက ရဟန်းစစ် ဖြစ်နေလိုပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ ဆိုလိုတာကတော့ ရဟန်းစစ်မဟုတ်ပါပဲ ပဋိညာ-ဝန်ခံမှုသက်သက်ဖြင့် ရဟန်းအနေနဲ့ သိမှတ်ရတာကို သာ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုလျှင် ညအခါကာလမှာ ဘယ်သူလဲလို့ မေးလျှင် အမေးခံရတဲ့သူက ရဟန်းမဟုတ်ပါပဲနှင့် ငါရဟန်းပဲ၊ ဘုန်းကြီးပဲလို့ ပြောလိုက်လျှင် ကြားရတဲ့ သူတွေက ရဟန်းပဲလို့ အဲဒီလူကို အသိအမှတ်ပြုသွားနိုင်ပါတယ်။ ဒီလို ဝန်ခံမှုဖြင့် ရဟန်းအနေနဲ့ သိမှတ်ရတဲ့ လူကို “ပဋိညာယ ဘိက္ခာ-ဝန်ခံရဟန်း” လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါဟာ ညမှာသာ မဟုတ်ဖို့၊ နေ့ခံငြောင်တော်ကြီးမှာလ ရဟန်းပါလို့ ဝန်ခံတာနဲ့ ရဟန်းပဲလို့ အသိအမှတ် ပြုနေရတာတွေဟာ အရပ်ရပ်အနယ်နယ်မှာ အများကြီးပဲ ရှိပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓသာသနရာရဲ့ အပြင်ဘက်က သူ့ဟာသူ ရှိနေတာတွေကတော့ သိပ်ကိစ္စမရှိပါဘူး၊

ဗုဒ္ဓသာသနာအတွင်းမှာ ခုန် ပြောတဲ့ ဥက္ကာစတုတ္ထကံနှင့် စည်းကမ်းတကျ ရဟန်းပြုတာမဟုတ်ပဲ တော်စွာ လျှော့စွာနည်းဖြင့် ရဟန်းပြုလာပြီး ရဟန်းပဲလို့ ဝန်ခံနေကြတဲ့ ရဟန်းတဲ့ ရဟန်းယောင်တွေကသာ အရေးကြီးပါတယ်။

အဲဒီလိုဟာတွေကိုပဲ တကယ် ရဟန်းစစ် ရဟန်းမှန်လို့ ယူဆပြီး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သွားလျှင် သာသနာတော်ဟာ ပျက်စီးသွားနိုင်ပါတယ်၊ သူတို့ဟာ သူတို့ အသီးအခြား ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဝန်ခံနေတယ် ဆိုလျှင်လဲ တော်တော်ရှိပါသေး တယ်၊ ဒီလိုမဟုတ်ပါပဲနှင့် ထောရိုးရဟန်းကောင်းတွေထဲမှာ ဝင်ရောက်လို့ ရှိလျှင်တော့ သေသေချာချာ ပျက်စီးသွားနိုင်ပါ တယ်။

မွေးသောကမင်း လက်ထက်တုန်းက တို့တွေက သာသနာဘောင်ဝင်လာတယ်ဆိုတာ ဒါမိုးတွေပါပဲ၊ သမညာယ ဘိက္ခာ၊ ပဋိသာယ ဘိက္ခာတွေပဲ၊ သူတို့ဟာ သူတို့ သက်န်းတွေ ဝတ်ကြတယ်၊ ရဟန်းလဲ မဟုတ်ဖူး၊ ဘယ်သူကမျှ ရဟန်းခံပေးတာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီတွေဟာ ကျောင်းတို့က်ထဲ ရောက်တဲ့ အခါကျေတော့ ကျောင်းပေါ်မှာ တက်ပြီးတော့ နေကြတယ်၊ ရဟန်းကောင်းတွေ ဥပုသံကံကြီး၊ ကံကျောင်းတွေတဲ့ အခါကျေတော့လဲ ရဟန်းအသွင် အပြင်တွေဖြင့် သူတို့က ဝင်တော့ ရဟန်းကောင်းတွေမှာ ကံကြီး၊ ကံကျောင်းတွေလို့ မဖြစ်ပါဘူး၊ အကယ်၍ မသိလို့ ကံဆောင်မိလျှင်လဲ အဲဒီ ကံတွေ မအောင်ပဲနှင့် ပျက်ကုန်ပါတယ်၊ အဲဒီကြောင့် ဒီလို အတုအယောင်တွေက အရေးကြီးပါတယ်။

ယခုကာလမှာ ထောရိုးရဟန်း ပိဋကတ်အတိုင်း မဟုတ်ပဲ အခြားနည်းဖြင့် ရဟန်းပြုလာတဲ့ ရဟန်းတွေဟာ အများကြီးပဲ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီလို ရဟန်းတွေက ထောရိုးရဟန်းကောင်းတွေထဲ ရောက်ပြီး ရဟန်းချင်းတူသလိုလိုနှင့် ရောနောမှာကိုတော့ အတော့ကို စိုးရိမ်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့နည်းနှင့်သူ ရဟန်းပြုပြီး သူ့ဟာသူပဲ အသီးအခြားနေကြတာ တွေကတော့ ကံ့မဟုတ်ပါဘူး၊ အရေးကြီးတာကတော့ ရဟန်းစစ် ရဟန်းကောင်းတွေထဲမှာ အတုအယောင်တွေ ရောနောပြီး နေလျှင်၊ အများကလဲ အတူတူပဲလို့ ထင်မှတ်နေလျှင် အဲဒီကတော့ ရဟန်းစစ် ရဟန်းကောင်းတွေရဲ့ သာသနာ အစဉ်အဆက်ကို ပျက်စီး သွားနေနိုင်ပါတယ်၊ ဒီစကားကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြရတာက ယခုအနေအခါမှာ ကမ္မာအရပ်ရပ်ရှိ ဗုဒ္ဓသာသာဝင် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံတွေ ရောနော ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် စပ်ပြီး သတိပြုစရာ ကောင်းတဲ့အတွက် အရိပ်အမြဲက်မျှ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကောင်းတဲ့ အကျင့်ရှိလျှင် ရဟန်း

ပြီးတော့ “ဘဒ္ဒြာ ဘိက္ခာ၊ သာရော ဘိက္ခာ၊ သေခေါ် ဘိက္ခာ”လို့ ဒီလို ဘိက္ခာတွေလဲ ပါဋ္ဌာတော်မှာပဲ တိုက်ရှိကြလာပါတယ်၊ ဘဒ္ဒြာ ဘိက္ခာ=ကောင်းသော ရဟန်း။ ကောင်းလို့ရှိလျှင် ရဟန်းပါပဲတဲ့ ကောင်းတာက ဘာတုံးဆိုတော့ “ဘဒ္ဒြာ သိက္ခာ” တိသုံး ကို ဖော်ပြုတာပဲ သမန္တာကတွေက ဝါဘိက္ခာ ပို့ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ပြည့်စုံလျှင်လဲ အဲဒီ ကောင်းတဲ့ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့သူကို ဘိက္ခာလို့ ခေါ်ရပါပဲတဲ့။

အဲဒီကတော့ ဝိနည်းရဟန်းရယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး၊ ဝိနည်းရဟန်းဖြစ်စေ၊ လူပဲဖြစ်စေ၊ နတ်ပဲဖြစ်စေ သီလှ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမှတ် ဥက္ကာတွေအမြင်နှင့် ပြည့်စုံလျှင် အဲဒီကို ဘိက္ခာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သုတေသနဒေသနာတော်မှာ “လူမ ဘိက္ခာမ ကာယေကာယာနုပသီ ဝိဟရတိ” စသည် ဟောတဲ့ နေရာတွေမှာ “ဘိက္ခာ=ရဟန်း” ဆိုတဲ့ အမည်နဲ့ ဟောထားပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမည်းကို ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘိက္ခာလို့ အမည်ပေးပြီး ထားပါတယ်။

သူတိနှင့် ဆိုင်တဲ့ရဟန်း

အဲဒီမှာ အဋ္ဌကထာက ဘာဖွင့်ထားသလဲဆိုတော့ “ပဋိပွဲပွဲပြုရရော ဟို ဒေဝါ ဝါဟိက္ခာတိ သုံး ကွဲတိ=ပဋိပွဲပွဲပြုအကျင့်ကို ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှန်လျှင် နတ်ပဲဖြစ်ဖြစ် လူပဲဖြစ်ဖြစ်ဖြစ် ဘိက္ခာလို့ ခေါ်တယ်”လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ အဲဒီက သုတေသနနှင့်ဆိုင်တဲ့ ဘိက္ခာ-ရဟန်းပါ၊ အဲဒီ ဘိက္ခာက ဝိနည်းရဟန်းမျိုး မဟုတ်ပါဘူး၊ သူက တမျိုးပါပဲ၊ တမျိုးက အဲဒီသုတေသနနှင့် ဆိုင်တဲ့ ဘိက္ခာ-ရဟန်းအဖြစ်ကို ဟောပြီးတော့ ဝိနည်းရဟန်းတွေကို ပယ်မိတတ်ကြပါတယ်၊ အဲဒီကတော့ သာသနာပျက်စီးကြောင်း တခုပါပဲ။

ပြီးတော့ “သာရော ဘိက္ခာ” အနှစ်ရှိတဲ့ သီလှ စသည်နှင့် ပြည့်စုံလို့ ဘိက္ခာလို့ ခေါ်တယ်တဲ့ ဒါလဲ အခုန် အတိုင်းပါပဲ။

“သေခေါ် ဘိက္ခာ” ကျင့်တုန်း ကျင့်ဆဲ ဖြစ်တဲ့ သေက္ခာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘိက္ခာပါပဲတဲ့၊ ကလျာဏာပုထံမြေနှင့်တာကွ အရဟတ္တ မင်တိုင်အောင် အရိယာ ခုနစ်ပါး၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကျင့်တုန်း ကျင့်ဆဲ ဖြစ်လို့ သေက္ခာ-ရဟန်း၊ ကျင့်ဆဲရဟန်း မည်ပါ တယ်တဲ့။

“အသေခေါ် ဘိက္ခာ” ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကျင့်ပြီး ဖြစ်လို့ အသေခေါ်-ရဟန်းမည်ပါတယ်တဲ့။

အဲဒါတွေကတော့ ဝိနည်းရဟန်းရယ်လို့ မဟုတ်ပါဘူး၊ သိက္ခာပုဒ်မှာ ယူဘို့ရာလဲ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘိက္ခာ-အမည်ဖြင့် ရသင့် ရုထိက်တာတွေ အကုန်လုံး ထုတ်ပြကြတာပါ၊ ဒီလို့ ထုတ်ပြီး နောက်ဆုံးကျတော့ ဝိနည်းမှာ အာပတ်သင့်စေနိုင်တဲ့ ရဟန်းကို ရွေးချယ်ပြီး ပြပါတယ်။

ဘယ်လိုတုံးဆိုလျှင် ယခုကာလမှာ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းစစ် သံယာတော်များက ဥတ်လျှင် လေးကြီးမြောက်ရှိတဲ့ ကမ္မာစာဖြင့် ရွတ်ဖတ်ပြီးတော့ အသိအမှတ်ပြုတဲ့ ဥထ္ဌာစတုတ္ထားပေသမွန့်-ရဟန်းကို “ယော ပန် ဘိက္ခာ” အရ ရဟန်းဟူ၍ မှတ်ယူရကြောင်းကို ပါဉိုတော်က မိန့်ဆိုထားတဲ့ အတိုင်း ဒီအဋ္ဌကထာမှာ အကျယ်တာဝင့် ထပ်မံပြီး ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားပါ တယ်။

ရဟန်းအမျိုးမျိုး ပြီး၏။

ဒီနေ့ ဒီမျှတွင် ရပ်ပြီးတော့ နက်ဖြန်ကျမှ “ဘိက္ခာ၏ သိက္ခာ သာမီဝ သမာပန္နာ” အရ သိက္ခာ သုံးပါးအကြောင်းကို ဆက်လက်ပြီး လျှောက်ထားပါမည် ဘုရား။

သိက္ခာသုံးပါးနှင့် သာမီဝ ပြည့်စုံခြင်း

ဝိနည်းပါဉိုတော် ပင်မသိက္ခာပုပ်မှာ “ယော ပန် ဘိက္ခာ” ဆိုတဲ့ ပုဒ်နောင်မှာ “ဘိက္ခာ၏ သိက္ခာသာမီဝသမာပန္နာ” လို့ အစဉ်အတိုင်း ၂-ပုဒ် ရှိပါတယ်၊ အဲဒီမှာ ယော ပန်နှင့်ဘိက္ခာကို ဖွင့်ပြီးတဲ့နောက် ဘိက္ခာ၏-ဆိုတဲ့ ပုဒ်ကို ပဒေသာနီးပါဉိုတော် မှုပွင့်ပဲ ချုပ်ထားပါတယ်၊ အဲဒီလိုချုပ်ထားတော့ကာ ဘာဖြစ်လို့လဲလို့ နောင်လာ နောက်သားတွေမှာ စဉ်းစားစရာရှိပါတယ် ဒီလို့ မဟုတ်လျှင်လဲ ပဒေသာနီးမှာ အစဉ်အတိုင်း ဖွင့်နေကျဖြစ်ပါလျက် မဖွင့်တော့ ဒီဘိက္ခာ၏ ဆိုတဲ့ ပုဒ်ကလေးဟာ ပိုနေတယ်လို့ ယူမည်ဆိုလျှင် ယူဆဘို့ရန်း အကြောင်းရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီအဋ္ဌကထာမှာ “ကြော်နှစ် ဘိက္ခာ၏နှစ် ကြော်” ပဲတဲ့ ပုံးပေါ်သွားတော် အဘိဘာမီတွောဝ လို့ ဖော်ပြသွားပါတယ်၊ ဘိက္ခာ၏-ဆိုတဲ့ ပုဒ်က ရှေ့နားတွေရှိတဲ့ ယော ပန် ဘိက္ခာ- ဆိုတဲ့ ပုဒ်ထဲက ဘိက္ခာ-ပုဒ်နှင့် ပဒေ-ပုဒ်နက်အားဖြင့် တူနေသည့်အတွက်ကြောင့် အနက်ထူးမရှိလို့ ဒီပုဒ်ကို ပဒေသာနီးမှာ မဖွင့်ပဲ မဝေဘန်ပဲနှင့် ခြင်းချုပ်ထားခဲ့တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

သိက္ခာသုံးပါး

အဲဒီရဲ့ နောက်နားက သိက္ခာနှင့် သာမီဝ နှစ်ခုရှိတဲ့ နေရာမှာ သိက္ခာကို ပဒေသာနီးမှာ “သိက္ခာတိ တိသေသာ သိက္ခာ အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာ လို့ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီမှာ သိက္ခာဆိုတာ ဘာလဲဆိုလျှင် “သိက္ခာဆိုတာတိ သိက္ခာ-ကျင့်အပ်တဲ့ တရားပဲ”လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ သိက္ခာ ဆိုတာဟာ ကျင့်အပ်တဲ့ တရား၊ ကျင့်ရမည့်တရား ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒီ သိက္ခာအရ အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာလို့ သုံးမျိုးရှိရာမှာ အဓိသီလ ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ၊ အဓိစိတ္တဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲလို့ ဒီလိုမေးစရာရှိလို့ အဲဒီကိုလဲ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အဓိ-ဆိုတာက အဓိက၊ ဥတ္တမ-လွန်က မြင့်မြတ်တဲ့ အနက်ကို ဖော်ပြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဓိသီလ ဆိုတာ လွန်ကဲမြင့်မြတ်တဲ့ သီလ၊ အဓိစိတ္တဆိုတာ လွန်ကဲမြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်၊ အဓိပညာဆိုတာ လွန်ကဲမြင့်မြတ်တဲ့ ပညာ ဒီလို ဆိုလိုပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကို အဓိန့် တပ်ပြီးတော့ အဓိသီလ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာလွန်ကဲ မြင့်မြတ်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာလို့ သုံးမျိုး ခွဲခြားထားတဲ့အတွက် လွန်က မြင့်မြတ်တာ မဟုတ်တဲ့ ရိုးရိုး သီလ၊ ရိုးရိုးပညာလဲ ရှိသုင့်နေပါတယ်၊ အဲဒီ ရှိသုင့်တဲ့ ရိုးရိုး သီလက ဘယ်လိုဟာလဲ၊ မြင့်မြတ်တဲ့ သီလက ဘယ်လိုဟာလဲ စသည်ဖြင့် မေးစရာ အကြောင်းပေါ်လာပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီမှာသီလဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ အဓိသီလဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ စိတ္တဆိုတာ ဘယ်ဟာ

လဲ၊ အခိုဘွားဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ပညာဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ အမိပညာဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲလို့ ဒီမေးခွန်းပြောက်ခုကို ထုတ်ပြီးတော့ အသီးအသီး ဖြေကြားသွားပါတယ်။

ရှိုးရှိုး သီလ

ဖြေကြားပုံက ငါးပါးသီလနှင့် ဆယ်ပါးသီလဟာ ရှိုးရှိုးသီလပါပဲတဲ့၊ အငွောက်ပေါ်သထ သီလ (ရှစ်ပါးသီလ) ကတော့ ဥပါသထ-နာမည်နှင့် တပ်ထားလို့ ဒီမှာ ထည့်မထားပါဘူး၊ သို့ပေမယ့် ဒေသက်သီလလို့ ဆိုလိုက်လျှင် အဲဒါထဲမှာ ပါဝင်သွားလို့ အငွောက်သီလကိုလဲ သီလထဲ ထည့်ယူဘုံးပါပဲ၊ အဲဒီ ပစ္စ်နှင့် ဒေသက်သီလလို့ ဆိုလိုက်လျှင် အဲဒါထဲမှာ ပါဝင်သွားလို့ အငွောက်သီလဟာ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မှုတဲ့ အခါကာလမှာသာ ရှိုးတာမဟုတ်၊ မြတ်စွာဘုရား မပွင့်တဲ့ သာသနာပ အခါကာလမှာလဲ ရှိုပါတယ်၊ ဘုရားပွင့်တော်မှုတဲ့ အခါကာလမှာဆိုလျှင် ဒီသီလကို ဆောက်တည်ဘို့ရှုံး မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင်ကလဲ ဟောကြားတော်မှုပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားရွှေ့ တပည့်သာဝကဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ ဟောကြားပြီးတော့ လူများကို ဆောက်တည်စေပါတယ်၊ ဘုရားပွင့်တော်မှုတဲ့ သာသနာပ အခါကာလမှာဆိုလျှင်လဲ ပစ္စ်ကုန်းမှုများ၊ ကမွေးပါဒီ-ကံးကို အကျိုးရှိ တယ်လို့ ယူဆပြောဟောလွှုံးကြတဲ့ တရားစောင့်တဲ့ သမဏ္မာဗွာက ရဟန်းသူမြတ်မှုများ၊ စကြေဝတေးမင်းမှုများ၊ ဘုရားအလောင်းတော်မှုများ၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဟောကြားပြီးတော့ ဒီသီလကို ဆောက်တည်စေကြပါတယ်၊ ပညာရှိတဲ့ သမဏ္မာ-ပြောဗွာက ရဟန်း၊ သူမြတ်စွာတော့ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်လဲ ဆောက်တည်ကြပါတယ်။

ဘာသာကြားက နှုန်းယဉ်မူ

ဒီနည်းဖြင့် ဒီသီလတွေက သာသနာပမှာလဲ ရှိုနေပါတယ်၊ မှန်ကုန်တဲ့ အကျင့်ကောင်းတွေလဲ ဖြစ်ပါတယ်ဒါကြောင့် ဘုရားပွင့်လာတဲ့အခါမှာလဲ ဒီသီလတွေကို ဒီအတိုင်းပဲ ဟောကြားရပါတယ်၊ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ယခု ဟိန္ဒြဝါဒရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အချို့က “မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားတွေဟာ တို့ဘာသာထဲမှာ ရှိတဲ့ တရားတွေကို ဟောထားတယ်” လို့ ဂုဏ်ယူပြီး ပြောဆိုနေကြပါတယ်၊ အဲဒါတွေကို မရှုံးစောင့်တွေ၊ စာတမ်းတွေထဲမှာ ရေးသား ဖော်ပြန်ကြတာကို ကြားသိရတယ်၊ “တို့ ဟိန္ဒြကျမ်းတွေထဲမှာရှိတဲ့ တရားကိုပဲ ပုံချွေဘုရားက ဟောထားတယ်”လို့ တချို့က အဲဒီလို့ ဆိုနေကြပါတယ်၊ ဘုရားဟောတရားတွေထဲမှာ သူတို့ကျမ်းတွေနဲ့ တူညီတာတွေလဲ ပါမှာပါပဲ။

ဒီလို့ တူညီရခြင်း အကြောင်းကတော့ သာသနာပ အခါကာလမှာ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ပစ္စ်ကုန်းတို့၊ ကမွေးပါဒီ သမဏ္မာ-ပြောဗွာကတို့၊ စကြေဝတေးမင်းတို့ ဘုရားလောင်းတို့ ဒီလို့ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ကြိုးတွေက ရှိုနေကြပါတယ်၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကြိုးတွေက တိတိုင်ထားခဲ့တဲ့ အကျင့်ကောင်းတွေဟာ သူတို့ကျမ်းတွေထဲ ရှိုနေမှာပဲ၊ ဘုရားပွင့်လာတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော့လဲ အဲဒီ အကျင့်ကောင်းတွေကို မဟောပဲ ခြင်းချို့ထားလို့တော့ မဖြစ်ပေဘူး၊ အဲဒီအတိုင်းပဲ ဟောရမှာပဲ၊ ဟိန္ဒြတရားနှင့် မတူတာတွေ၊ ဟိန္ဒြတရားထဲမှာ အစအနတောင် ရရှိတဲ့ လောကုဇ္ဈာရာ မဂ်ဖိုလ်တရားတွေ ဒီလို့ ထူးခြားတာတွေကပဲ များပါတယ်၊ အဲဒါတွေကိုတော့ သူတို့ကမဖော်ပြု ဒီလို့တူတာလောက်ကလောနဲ့ ဂုဏ်ယူပြီးပြောဆိုနေကြပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုရားတပည့်တော်တို့ ပုံချွေဘာသာတရားဘက်က အဲဒီလို့လူတွေ နားလည်သွားအောင် သူတို့နားလည်မည့် ဘာသာစကား စာပေနှင့် ပြန်လည် ဖြေရှင်းသို့ရာတွေကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တော်တော်ပဲ လို့နေပါတယ်။

သီလရဲ့ အကျိုးတွေ

ယခုပြောခဲ့တဲ့ သီလတွေကို ဖြည့်ကျင့်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီသီလကုသိုလ်ကြာ့ လူမြည်၊ နတ်ပြည်မှာ လူ့စည်းစိမ်း၊ နတ်စည်းစိမ်းကို ခံစားရတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းကိုလဲ ဒီအငွောက်ထားမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်၊ ဝိသုဒ္ဓမဂ်မှာတော့ ဒီသီလရဲ့ အကျိုး အာနိသင်ကို ပြတာဟာ တော်တော်ကို စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းပါတယ်။

သရိုကရောကျသောပါကံး၊ အညံး သီလသမံ ကုတောား

ဒုက္ခာရို ဝါ ပန် နိုဗ္ဗာန်-နဂါရသာ ပဝေသန---

လို့ ဒီဂါထာကလေးနှင့် ဖော်ပြထားပါတယ်။

သီလသမံ၊ သီလနှင့် အလားတူသေား၊ အညံး၊ သီလမှု တပါး သေား၊ သရိုကရောကျသောပါကံး၊ နတ်ပြည်သို့ တက်ကြောင်း စောင်းတန်း လောကားမည်သည်။ ကုတောား၊ အဘယ်မှာ ရှိုအုံနည်း။

နတ်ပြည်နတ်ရွာ သုကတိဘဝတွေမှာ ဖြစ်သူ့ရာအတွက် စောင်းတန်းလျေကားထဲမှာဖြင့် သီလဟာ အကောင်းဆုံးပဲတဲ့၊ အဆောက်အအိုကြီးတွေကို တက်မယ်ဆိုလျှင် လျေကား ရှိရပါတယ်၊ လျေကားမရှိပဲနှင့် ခန်းပြီးတက်လို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ အဲဒါ လို့ နတ်ရွာသုကတိတွေကို ရောက်ချင်လို့ရှိလျှင် စောင်းတန်းလျေကားလိုပါတယ်၊ အဲဒီလျေကားဟာ ဘာတဲ့လို့ဆိုယ် ဒီသီလပါပဲတဲ့၊ သီလတည်းဟူသော စောင်းတန်းကလေးများ အသီးအသီး ကိုယ်စိုက်ယိုစို အသင့်ပြင်ပြီးတော့ ထားသူ့ရှိရန်အတွက် ညွှန်ကြားခြင်း တမျိုးဖြစ်ပါတယ်။

ဝါပန်၊ တန်ည်းအားဖြင့် ဓမ္မား၊ နိုဗ္ဗာန် နိုဗ္ဗာန် နိုဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော မြို့တော်ကြီးသို့။
ပဝါသေနေ၊ ဝင်ရာ၌။ သီလသမ်း ခွါချို့၊ သီလနှင့်တူသော တံခါးပေါက်မည်သည်။ ကုတောာ၊ အဘယ်မှာ
ရှိအုံနည်း။

လောကီစည်းစိမ်တွေ အလိုမရှိလို့ လောကက လွှတ်မြောက်အောင် အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာတော့ ဒီသီလဟာ
နိုဗ္ဗာန်ဝင်ဘူ့ရန် အကောင်းဆုံးတံခါးပေါက်ကြီး ဖြစ်နေပါတယ်တဲ့၊ ဒီလို့ သီလကို ချီးကျျှေးထားပါတယ်၊ ဒီအဋ္ဌကထာယာမှာတော့
သီလကို ဖြည့်ကျင့်ပြီးတော့ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည် ရောက်ပြီး လူ့စည်းစိမ်တွေ ဆိုတာလောက်ပဲ ဖော်ပြသားပါ
တယ်၊ အဲဒါက ရှိုးရှိုးသီလ ဖြစ်ပါတယ်။

အခါ သီလ

ရှိုးရှိုးသီလထက် လွန်ကဲတဲ့အဓိသီလဆိုတာကတော့ ဘာလဲဆိုယ် ပါတီမောက္ခသံဝရသီလဖြစ်ပါတယ်ပါတီမောက္ခ
သံဝရသီလဆိုတာ ရဟန်းတော်များ ကျင့်သုံးနေရတဲ့ သီလပါပဲ။ အကျဉ်းအားဖြင့် ၂၂၇-ပါး၊ အကျယ်ရေတွက်မယ်ဆိုယ်
ရေးခေတ် အဋ္ဌကထာယရာများလက်ထက်က မထေရ်မြတ်ကြီးများ ရေတွက်ထားခဲ့တာဟာ ကုမ္ပဏီ ကိုယ်ကျော် ရှိပါတယ်၊
အဲဒီ သီလသိက္ခာ့ပုဒ်တွေကို စောင့်ထိန်းရတဲ့ သီလတွေဟာ အဓိသီလပါတဲ့၊ ဘာဖြစ်လို့ အဓိသီလလို့ ခေါ်ရသလဲဆိုလျှင်
ဥပမာအားဖြင့် လောကမှာ အလင်းရောင် ဟူသမျှတိတွင် နေဟာ အကြီးအကဲဆုံး၊ အမြင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဥပမာ
တန်ည်းအားဖြင့် တောင်အပေါင်းတို့တွင် မြင်းမြှုပ်တောင်ကြီးဟာ အကြီးအကဲဆုံး ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ပါတီမောက္ခသံဝရ
သီလဟာ လောကီသီလထဲမှာ အကြီးအကဲဆုံး၊ အမြင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်ပါတယ်တဲ့၊ ဒါကြောင့် အဓိသီလ=လွန်ကဲတုံးမြတ်တဲ့
သီလလို့ ခေါ်ရပါတယ်။

အဲဒီ ပါတီမောက္ခသံဝရဆိုတဲ့ အဓိသီလဟာ ဘုရားသာသနာတော်တွင်းမှာသာ ရှိပါတယ်၊ သာသနာပမှာ မရှိပါဘူး၊
ဒီပါတီမောက္ခသံဝရ သီလကို ဘုရားမှတ်ပါး ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မှ မပည်တ် မဟောကြားနိုင်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားများသာလျှင်
ပည်တ်ဟောကြားနိုင်ကြပါတယ်၊ ပည်တ် ဟောကြားရာမှာလဲ ကယ်ချိရှု၊ ဝစ်ခွါရှု ကျူးလွန်မှု ဟူသမျှတွေကို ပယ်ဖျောက်
ပြီးတော့ ထိုထိကျူးလွန်မှုနှင့် အံကျိုက်ပြီး သင့်လျော်းမှု သီလကိုဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ ပါတီမောက္ခသံဝရသီလထက် လွန်ကဲတဲ့ သီလလဲ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒါက ဘာတဲ့ဆိုလျှင် မဂ်ဖိုလ်၌ အတွင်း
ဝင်သောသီလ=မဂ်သီလ ဖိုလ်သီလ ဖြစ်ပါတယ်၊ မဂ်လေးပါး၌၊ ဖိုလ်လေးပါး၌ အတွင်းဝင်တဲ့ စိရတီသီလပင် ဖြစ်ပါတယ်၊
အဲဒီ လောကုတွေရာ မဂ်ဖိုလ်သီလကိုတော့ ဒီနေရာမှာ ယဉ်သူ့ရှိပါဘူးတဲ့၊ ဘာကြောင့်တဲ့ဆိုယ် မဂ်ဖိုလ်သီလကို ရောက်
နေတဲ့ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ သိက္ခာသမာပန္တ ဖြစ်နေတဲ့ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပွဲမပါရာမိကနှင့် ဆိုင်တဲ့ မေတ္တနမွေများကို မြှုပ်ခြင်း၊
ကျူးလွန်ခြင်း မရှိပါဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ဒီမှာ သိက္ခာသမာပန္တာ ပုဒ်က သိက္ခာအရ လောကီသီလကိုသာ ယဉ်ရမည်ဆိုတဲ့
အကြောင်းကို ဖော်ပြပြီးတော့ သီလအခေါ်းကို အဆုံးသတ် သွားပါတယ်။

ရှိုးရှိုး စီတ္ထ

ပြီးတော့ စီတ္ထနှင့် အဓိစီတ္ထ-အရကတော့ ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခု၊ လောကီသမာပတ်ကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခု၊
အဲဒါတွေဟာ စိတ်ရှိုးရှိုး သမာဓိရှိုးရှိုးသာ အားထုတ်နေတဲ့အခါ တိုက်တွန်းနှီးဆော်ခြင်း မရှိပဲနှင့်၊ ထက်ထက်သန်သန် အားထုတ်
နေလျှင် သောမန်သာသဟရှို့ ဉာဏ်သမှုယ်တ် အသံရှိုးရှိုး ကုသိုလ်စိတ်နှင့် ဖြစ်ပါတယ်၊ တခါတရုံး တိုက်တွန်းပြီး အား
ထုတ်ရာတာလဲ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီလို့အခါမှာတော့ သသံရှိုးရှိုးစိတ်နှင့် ဖြစ်ပါတယ်။ တခါတရုံးမှာ ဉာဏ်နှင့် မယျော်ပဲ ဉာဏ်ဝိုင်း
ယုတ်စိတ်နှင့် အားထုတ်တာတွေကလဲ ကြားထပ်ပါဝင်သွားတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီအခါ ကာလကျတော့ ဉာဏ်ဝိုင်း

သမထ ဘာဝနာကို အားထုတ်တဲ့ အခါကာလမှာ ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခုတွင် တခုခုနှင့် ဖြစ်ပွဲးနေပါတယ်၊
ဉာဏ်နှင့်ယူဦးပြီး ဝါးမြောက်ဝင်းသာ အားထုတ်နေတဲ့အခါ တိုက်တွန်းနှီးဆော်ခြင်း မရှိပဲနှင့်၊ ထက်ထက်သန်သန် အားထုတ်
နေလျှင် သောမန်သာသဟရှို့ ဉာဏ်သမှုယ်တ် အသံရှိုးရှိုး ကုသိုလ်စိတ်နှင့် ဖြစ်ပါတယ်၊ တခါတရုံး တိုက်တွန်းပြီး အား
ထုတ်ရာတာလဲ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီလို့အခါမှာတော့ သသံရှိုးရှိုးစိတ်နှင့် ဖြစ်ပါတယ်။ တခါတရုံးမှာ ဉာဏ်နှင့် မယျော်ပဲ ဉာဏ်ဝိုင်း
ယုတ်စိတ်နှင့် အားထုတ်တာတွေကလဲ ကြားထပ်ပါဝင်သွားတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီအခါ ကာလကျတော့ ဉာဏ်ဝိုင်း

အသံးရှိကန့် သသံးရှိကစိတ် ဖြစ်ပါတယ်၊ တခါတရုံလ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မဟုတ်ပဲ ဥပေက္ဗာနှင့် အားထုတ်နေတာ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီ ဥပေက္ဗာနှင့်လ လေးမျိုးရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အားလုံးပေါင်းလိုက်လျှင် သမထဘဝနာ သမမီဘဝနာကို အားထုတ်လိုက်တဲ့အခါကာလမှာ ကာမာဝစရကုသုလိုလိုစိတ် ရှစ်မျိုးလုံးပဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီ ရှစ်မျိုးလုံးကို ယူရမယ်တဲ့၊ ဒါဟာ ပရိကမ္မသမာဓိ အရာတွေမှာ ယူဘို့ပါပဲ။

ဒီလို အားထုတ်လို့ ဥပစာရသမာဓိက လွန်မြောက်သွားတဲ့ အခါကာလကျတော့ ရူပါ၊ စစရစာန် သမပတ်တွေဖြစ်လာပါတယ်၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပိတ်၊ သုခ၊ ဇကဂုတာ တည်းဟူသော စျော်အကိုင်းပါးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ပင်မစျော်၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရကို လွန်မြောက်ပြီးတော့ ပိတ်၊ သုခ၊ ဇကဂုတာ စျော်အကိုင်းနှစ်ပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ တတိယစျော်၊ သုခကို လွန်မြောက်ပြီးတော့ ဥပေက္ဗာ၊ ဇကဂုတာ စျော်အကိုင်းနှစ်ပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ စတုတွေစျော်၊ အဲဒီလို ရူပါဝစရစျော်ဟာ လေးပါးရှိပါတယ်၊ ပြီးတော့ အာကာသန္တာယတနဲ့စျော်၊ ဝိညာဏာယတနဲ့စျော်၊ အာကိုဋ္ဌညာယတနဲ့စျော်၊ နေဝသညာနာသညာယတနဲ့စျော်လို့ ဒီလို အရုပစွာန်ကလ လေးပါးရှိပါတယ်၊ ဒါတွေ အကုန်လုံး ပေါင်းလိုက်လျှင် သမပတ်က ရှစ်ပါးဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ သမပတ် ရှစ်ပါးဟာ ရှိုးရှိုးစိတ္တပဲ မည်ပါသေးတယ်တဲ့၊ အမိစိတ္တ မဟုတ်သေးပါဘူးတဲ့၊ ရှိုးရှိုးစိတ္တမည်တဲ့ ဒီသမမီမျိုးကတော့ ဘုရားပွင့်တော်မှုတဲ့ အခါမှာရော၊ ဘုရား မပွင့်တဲ့ သသနာပ အခါမှာရော ရှိတာပါပဲတဲ့၊ သသနာပမှာ လဲ စျော်ရ ရသေးကြီးတွေ၊ ဘုရားလောင်း ရသေးကြီးတွေဟာ စျော်တွေမကပဲနှင့် အဘိညာဉ်တွေပါ ရလို့ ကောင်းကင်ပဲ့၊ မေးမျိုး စသည်ဖြင့် ဒီလို တန်းရှိုးနှင့် ပြည့်စုံနေကြတဲ့အကြောင်း ဘတ်နိုပါတ်တွေမှာ အများကြီးပဲ လာပါတယ်။

အမိစိတ္တ

အဲဒီ စိတ်ရှိုးထက် လွန်ကဲတဲ့ အမိစိတ္တ ဆိုတာကတော့ ဘာတုံး ဆိုလိုရှိယင် ဝိပသုနာ၏ အခြေခံဖြစ်တဲ့ ရှစ်ပါး သော သမပတ်စိတ်ပါတဲ့၊ ဝိပသုနာရှုမယ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ စျော်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလျှင် အဲဒီစျော်စိတ်ကို ရေးဦးစွာ ဝင်စားရပါတယ်၊ ဝင်စားပြီးတော့ အဲဒီစျော်က ထပြီး ဝိပသုနာရှုရပါတယ်၊ ရှုတဲ့အခါမှာလ အဲဒီစျော်စိတ်က စပြီး ရူရပါတယ်၊ စျော်ဝင်စားလိုက် အဲဒီစျော်စိတ်ကို ရှုလိုက်၊ စျော်ဝင်စားလိုက် အဲဒီစျော်စိတ်ကို ရှုလိုက်နှင့် ဒီလိုရှုနေတာလ ရှိပါတယ်၊ စျော်ဝင်စားပြီးတော့ စျော်စိတ် ရှုပြီးတော့ ပက်လွှာက သခံရတွေလို့ ခေါ်တဲ့ ဒ္ဓရမြောက်ပါးက မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း ရှိပါတယ်။

ဘယ်လိုပဲ ရူရှု ဝိပသုနာ၏ အခြေခံအဖြစ်နှင့် ရေးဦးစွာ အခြေတည်ပြီးတော့ ဝင်စားလိုက်တဲ့ စျော်စိတ်ဟာ ဝိပသုနာ ပါဒကစျော် ဖြစ်ပါတယ်၊ ပါဒကစျော်လို့လ ခေါ်ပါတယ်၊ အဲဒါဟာ အမိစိတ္တပဲပဲ တဲ့ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ရှိုးရှိုးသမပတ်စိတ်တွေထက် လွန်ကဲတဲ့ စိတ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဝိပသုနာ အခြေခံဖြစ်တဲ့ ဒီအမိစိတ္တကလ သသနာတွေးမှာသာ ရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့်လ အမိစိတ္တလို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီ ပါဒကစျော် အမိစိတ္တထက် လွန်ကဲတဲ့ အမိစိတ္တ ဆိုတာလ ရှိပါသေးတယ်၊ အဲဒါက ဘာတုံးဆိုတော့ မဂ်ဖိုလ်မှာ ပါဝင်တဲ့ သမမီပါပဲ တဲ့၊ အဲဒါဟာ အမိစိတ္တပဲပဲ၊ ဒီ အမိစိတ္တကတော့ ဒီနေရာမှာ ယူဘို့ရှာ မလိုပါဘူးတဲ့၊ အခုနအတိုင်းပဲ လောကုတွေရာ အမိစိတ္တ၊ လောကုတွေရာ သမမီနှင့် ပြည့်စုံနေတဲ့ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ဒီပါရာအိုကန့် စပ်ဆိုင်တဲ့ မထုတ်မှုပျိုးမရှိပါဘူးလို့ ပြဆိုပြီး သမမီခဏ်းကို အဆုံးသတ်သွားပါတယ်။

ရွှေးရွှေးပညာ

ပြီးတော့ ပညာခဏ်းကျတော့ ပညာရိုးရိုးဆိုတာ ဘာတုံး-ဆိုလိုရှိလျင် “အထူးဖို့၊ အထူးယို့” စသည်ဖြင့် ပေးလူ ခြင်း၊ အကျိုးရှိတယ်၊ အကြီးအကျယ် ပူဇော်ခြင်း၊ အကျိုးရှိတယ်၊ လက်ဆောင်ပေးခြင်း အစရိတဲ့ ဒီလိုအသေးအန်ပဲ ပေးလူ ခြင်း၊ အကျိုးရှိတယ်၊ ကောင်းသောအမှု မကောင်းသောအမှုတို့၊ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး တွေရှိတယ် စသည်ဖြင့် ကံကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်တဲ့ သွေ့ကျော်သွေ့ကျော်လို့ သိတဲ့ဘဲ၏ကို ကမ္မာသုကတေသနလို့ ခေါပါတယ်၊ ကံသာလျင် ကိုယ်ပိုင်ဥစာရို့တယ်လို့ သိတဲ့ဘဲ၏လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုလျင် ကောင်းကျိုးတွေကို ခံစားကြရတယ်၊ အကုသိုလ်ပြုလျင် မကောင်းကျိုးတွေကို ခံစားကြရတယ်၊ လောကမှာ ကောင်းကျိုးတွေ ခံစားနေရတာဟာ ရှေးကပြောခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ကြောင့်ပဲ၊ မကောင်းကျိုးတွေ ခံစားနေကြ ရတာလဲ ရှေးကပြောခဲ့တဲ့ မကောင်းမှုကံတွေကြောင့်ပဲလို့ ဒီလို ကံကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်တဲ့ဘဲ၏ ကမ္မာသုကတေသနလို့တဲ့၊ အဲဒီ ကမ္မာသုကတေသနလို့ ပညာရိုးရိုးပဲ ရှိသေးတယ်တဲ့။

ပညာနှင့် သညာ

လောကမှာ သင်ကြားပြီး တက်မြောက်နေတဲ့ ဓာတ်ပညာတွေ၊ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပညာတွေ ဒီလို ပညာတွေကို မဆိုလိုပါဘူး၊ အဲဒါတွေကတော့ လေ့လာမှတ်သားပြီးတော့ ယူတဲ့ သညာတွေပါပဲ၊ ပညာဆိုတာကတော့ ကုသိုလ်သက်သက်ပဲ ရှိပါတယ်၊ ရဟန္တပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သန္တန်မှာဆိုလျင်တော့ ကြိယာလို့ ခေါရတယ်၊ ဒါပေမယ်လို့ အများအားဖြင့်တော့ ပညာဆိုတာ ကုသိုလ်ပဲ ရှိပါတယ်၊ အကုသိုလ်ပညာရယ်လို့ မရှိပါဘူး။

ယခုလောကမှာ သင်ကြားပြီးထားတဲ့ ပညာတွေကတော့ သူတပါးတွေကို နှိပ်စက်ရအောင်၊ သတ်ရအောင် ဒီလို ပညာတွေ အမျိုးမျိုးရှိနေပါတယ်၊ အဲဒါတွေကတော့ ပညာတွေ မဟုတ်ပါဘူး၊ လောကမှာ နာမည်အားဖြင့်သာ ပညာရယ်၊ ဉာဏ်ရယ်လို့ ခေါနေကြပေမယ်လို့ ပညာအစ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနမှာ ပညာအစ်က တော့ အခုပြောခဲ့တဲ့ ကမ္မာသုကတေသနက စပါတယ်၊ ဒီပညာကတော့ အကုသိုလ်ရယ်လို့ မရှိပါဘူး၊ အဲဒီ ကမ္မာသုကတေသနဟာ ပညာပါပဲတဲ့။

ဒီပညာဟာ မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မှုတဲ့ ကာလမှာရော၊ သာသနပမှာရော ရှိပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မှုတဲ့ အခါကာလမှာ မြတ်စွာဘုရားများနှင့် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝကတွေက လူအများကို ဒီကမ္မာသုကတေသန ပညာ၌ ဆောက်တည်ပေါ်တယ်၊ ဒီဉာဏ်ပညာကို ရဖော်ပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား မပွင့်တဲ့ သာသနပ အခါတွေမှာဆိုလျင် ပစ္စကဗုဒ္ဓိ တွေ၊ ကမ္မာဝါဒိအယူရှိတဲ့ သမဏ ဗြာဟ္မာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ စကြောင်းမင်းတွေ၊ ဘုရားအလောင်းတွေ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီပညာ ကို ဆောက်တည်ပေါ်တယ်၊ ဒီအသိဉာဏ် ပညာမျိုးကို ရအောင်လို့ ဟောကြ ဖြောကြပါတယ်၊ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ကိုယ်တိုင်လ ဒီပညာတွေကို ရသွားကြပါတယ်။

သာသနပ အခါ

အဲဒီတော့ ဒီနေရာမှာလဲပဲ “သာသနပ အခါကာလမှာ ဒီကံကံ၏ အကျိုးတွေကို ဟောပြောနေကြတာဟာ ဘယ်နည်းနဲ့ ဟောကြတာတုံး” ဆိုတာ စဉ်းစားစရာရှိပါတယ်၊ ဘယ်နည်းနဲ့ ဟောကြားတာလဲ၊ ယခုကာလလူတွေလို့ပဲ ကြံစည်တွေးဆြုံးတော့ ဟောကြတာပဲလားလို့ ဒီလို မေးမြန်းစရာ ရှိပါတယ်။

အဖြောကတော့ တချို့ကလဲ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရှေးသာဝကအကြောင်းတွေကို သိပြီးတော့ ကံကံ၏ အကျိုးကို ဟောပြောကြတာလဲ ရှိပါတယ်၊ တချို့ကလဲ စုန်းအသိဉာဏ်တွေရပြီး ရှေးသာဝက အကြောင်းတွေကိုလဲ သိ၊ နောက်ဖြစ်မယ့် အကြောင်းတွေကိုလဲ သိပြီးတော့၊ ကံကံ၏ အကျိုးတွေ မြင်ပြီးတော့ ဟောတာတွေလ ရှိပါတယ်။

တချို့ကလဲ ထက်မြက်တဲ့ ဉာဏ်ပညာဖြင့် အကြောင်း အကျိုးတွေ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ “အကြောင်းရှိလို့ အကျိုးဖြစ်တယ်၊ ကံရှိလို့သာလျင် ကောင်းကျိုးတွေ ဖြစ်ရတယ်၊ မကောင်းကျိုးတွေဖြစ်ရတယ်” ဆိုတာကို ထက်မြက်သော ဉာဏ်ပညာဖြင့် ထိုးထွင်းသိမြင်ပြီး ဟောပြောကြတာတွေလ ရှိပါတယ်။

တချို့ကလဲ နတ်တွေကပြောလို့ အဲဒါကို ယုံကြည်ပြီး တဆင့်ပြောတာတွေလ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီလို အမျိုးမျိုးပဲ ရှိပါတယ်။

ဒီလိုသာသနာပမှာ ကမွသကတောက်ဖြစ်ပုဂ္ဂို သာဓကနှင့်လဲ ပြပါသေးတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား မပွင့်မိုက သာသနာပမှာ အကုံရဆိတဲ့လူဟာ အနှစ်တသောင်းကာလပတ်လုံး ကြီးစွာသော အလူကြီးကို ပေးလူခဲ့ပါတယ်တဲ့၊ ဒါဟာ ဒီကမွသကတောက်လို အကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်လာတာပဲ၊ ကံကံ၏အကျိုးကိုယ့်ကြည်လို ဒီဒါနကို ပြပါတယ်တဲ့၊ ပြီးတော့ ဝေလာမပုံော်းကြီးလဲ အကြီးအကျယ် လူခဲ့ပါတယ်၊ ဝေသာန်ရာမင်းကြီးလဲ အကြီးအကျယ် လူခဲ့ပါတယ်၊ ဒီလို လူဒါန်းပြီး ဒီဒါနကုသိုလ်တွေကို ဖြည့်ကျင့်ပြီးတော့ လူပြည့်၊ နတ်ပြည့်မှာ လူစည်းစိမ်တွေကို ခံစားကြရပါတယ်၊ အဲဒီလို ကမွသကတောက်ပညာမှာ တည်ပြီးတော့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေ ဖြစ်ပူးသွားပုံကို ပြသွားပါတယ်။

အကုံရဝါဘူး

မြတ်စွာဘုရားမပွင့်မိ သာသနာပလူတို့၏ အသက်တသောင်းတမ်း ရှေးကာလတုန်းက ဒါရာဝတီမည်တဲ့မြို့မှာ အကုံရဆိတဲ့ ကုန်သည်တိုး ရှိခဲ့ပါတယ်၊ ဟိုမြို့ ဒီမြို့ သွားလာပြီး ကူးသန်းရောင်ဝယ် ပြုလုပ်နေပါတယ်၊ အခါတပါးမှာ ဒီလို ကူးသန်းရောင်းဝယ်သွားရင်း တောကြီးထဲမှာ ရှာ့နှစ်းနှင့် တွေ့ပါတယ်၊ အဲဒီ ရှာ့နှစ်းနှင့်ကြီးကလဲ အလွန် ထူးပါတယ်၊ သူ့မှာ စားဘွယ်သောက်ဘွယ်တွေ့၊ အဝတ်အစား အသုံးအဆောင်တွေ့၊ ဈေးငွေ ရတနာတွေ့ အလိုဂျိတိုင်း သူ့လက်ထဲက ထွက်ပေါ်နေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီရှာ့နှစ်းနှင့်ကြီးက စားဖွယ် သောက်ဖွယ်တွေကို သူ့လက်ထဲကထုတ်ပြုး အကုံရတို့ ကုန်သည်တစ်အား ကျွေးမွေးအည့်ခံထားပါတယ်၊ ရတနာ ဈေးငွေ အသုံးအဆောင်တွေကိုလဲ အကုံရအား သုံးလို့ မကုန်နိုင်အောင် ပေးကမ်းလိုက်ပါတယ်။

ဒီတော့ အကုံရက “အသင် ရှာ့နှစ်းနှင့်ကြီးမှာ အလိုဂျိတိုင်းသော စည်းစိမ်္မွာ့စွာတွေကို လက်ထဲက ရနေတာဟာ ဘယ်ကောင်းမှုမြေကြောင့်ပါလ” လို့ မေးပါတယ်၊ ဒီတော့ ရှာ့နှစ်းနှင့်က သူရဲ့ ရှေးသာဝအကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြီး ဒီလို ပြောပါတယ်--

သူဟာ ရှေးတုန်းက ရောရှုဝဆိုတဲ့မြို့မှာ အထည်ချုပ်သမား ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်တဲ့၊ သူ့မှာ အလွန်ဆင်းရလို့ အလူဒါနကုသိုလ်တွေ့ မပြနိုင်ခဲ့ပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် သူ့အိမ်က အလူရှင်အသယုသူဇ္ဈားကြီး၏ အိမ်နားမှာ ဖြစ်နေတဲ့အတွက် သူဇ္ဈားကြီးရဲ့ အလူပေးရာဇ္ဈာနကို လာကြတဲ့အလူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေက “အလူရှင်အသယုသူဇ္ဈားကြီး၏ အိမ်ကာသယ်မှာလဲ၊ ဘယ်က သွားရပါသလဲလို့” သူထံမှာ မေးကြတယ်၊ ဒီလို မေးကြတော့ သူကဲလဲ နှလုံးသွင်းပုံက သိပ်ကောင်းတယ်၊ “ငါမှာတော့ လူစွာရ မရှိလို့ မလူနိုင်ဘူး၊ သူများတွေမှာ လူစရာရှိလို့ ရှာ့ကြရပေတယ်၊ လူရတဲ့လူမှာလဲ ကုသိုလ် ဖြစ်ပါစေ၊ အလူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ လဲ အလိုဂျိတာတွေကို ရှာ့ပါစေလို့” ဒီလို ယောနီသော မနေသိကာရှုနှင့် နှလုံးသွင်းပြီးတော့ “အလူရှင် အသယုသူဇ္ဈားကြီး၏ အိမ်ဆိုတာ ဟောဟိုက အိမ်ပါပဲ၊ ဒီက သွားပါ၊ အဲဒီက သွားလျှင် ရောက်ပါတယ်” လို့ အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စေတနာကောင်းနှင့် အလူပေးရာ ဌာနကို လက်နဲ့ လမ်းညွှန်ခဲ့တဲ့ ကောင်းမှုကြောင့် သူဟာ ယခု တွေ့မြင်နေကြရတဲ့အတိုင်း ရှာ့နှစ်းနှင့်ကြီးနှင့် ဖြစ်နေရတဲ့ အကြောင်း၊ ရှာ့နှစ်းနှင့် ဖြစ်တဲ့အခါမှာ ရှေးသာဝတုန်းက သူများအလူကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ဖြင့် ညွှန်ပြခဲ့တဲ့အတွက် ဒီလက်ကပဲ အလိုဂျိရာရာ စည်းစိမ်္မွာ့စွာတွေကို အကုန်လုံး ရနေတဲ့ အကြောင်းများကို ရှာ့နှစ်းနှင့်ကြီးက ပြောပြပါတယ်။

အဲဒီလို ပြောတာ ကြားရတော့ အကုံရက သိပ်ပြီးတော့ သဘောကျသွားတယ်။ ပြီးတော့--

အလမေဝ ကာတံ့ ကလျာဏံ့၊ ဒါနံ့ ဒါတံ့ ယထာရဟံ့။

ပါကို့ ကာမဒဒံ့ ဒီသွား၊ ကော ပုညံ့ န ကရိသာတိ---

ပေတာ ဋ္ဌာ ၁၁၁။

ကလျာဏံ့၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို။ ကာတံ့၊ မြှုခြင်းငါ့။ အလမေဝ၊ သင့်လျော်ထိက်တန်လှ သည်သာတည်း။ ယထာရဟံ့၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဒါနံ့၊ အလူဒါနကို။ ဒါတံ့၊ ပေးလူခြင်းငါ့။ အလ မေဝ၊ သင့်လျော် ထိုက်တန်လှသည်သာလျောင်တည်း။ ကာမဒဒံ့၊ အလိုဂျိရာကို ပေးစွမ်းနိုင်သော။ ပါကို့၊ ရှာ့နှစ်းနှင့်ကြီးနှင့်ကြီး၏ လက်ကို။ ဒီသွား၊ မြင်ရပါလျက်။ ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုညံ့၊ ဒါနအစရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို။ နကရိသာတိ၊ မပြုမလုပ်ပဲ နေနိုင်အံ့နည်း--

လို့ ဒီလို စိတ်ကူးမိပါတယ်။

ကုသိလ်ကောင်းမှုများဟာ ပြုစရာသိပ်ကောင်းတာပဲတဲ့၊ ဒီရှက္ခာစိုးနတ်ကြီးဟာ ရေးဘဝတုန်းက ဘာမျှ ကုသိလ်ကောင်းမှုတွေ အထူးမပြုခဲ့ရဘူး၊ လက်ဖြင့် ညွှန်ပြုဖြင့် ဒီလက်က အလိုရှိအပ်တဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေ အလိုရှိတိုင်း ရန်တာကို မျက်မြင် တွေ့နေပါတယ်၊ ဒီလို ကောင်းမှု၏ ကောင်းကျိုးကို မျက်မြင် တွေ့နေပါလျက်နှင့် ကုသိလ်ကောင်းမှုကို မပြုပဲဘယ်နေနိုင်လိမ့်မလဲတဲ့၊ ကုသိလ်ကောင်းမှုတွေကို မျချ ပြုရမှာပဲလို့ ဒီလို ကုသိလ်ကောင်းမှု ပြုဘို့ရာတွေ စဉ်းစားပါတယ်--

ဒသာမံနှံနှံ ပါန္တ၊ ဝတ္ထာသနာသနာနှံ ၁။
ပပ္နာ ဥဒပါန္တ၊ ဒုရေ သက်မနာနှံ ၁။

အန္တာ၊ ထမင်းကိုင်း။ ပါန္တ၊ အဖျော်ကိုင်း။ ဝတ္ထာ သေနာသ နာနိစ၊ အဝတ်ပုဆိုး အိပ်ရာ နေရာတို့ကိုင်း။ ဒသာမှ၊ ပေးလူပါ ကုန်အံ့။ ပပ္နာ၊ ရေအိုးစင်ကိုင်း။ ဥဒပါန္တ၊ ရေတွင်းကိုင်း။ ဒသာမှ၊ ပေးလူပါကုန်အံ့။ ဒုရေ၊ သွားလာရန် ခက်ခဲလွှာသော လမ်းခရီး။ သက်မနာနှံ ၁၊ တံတား လမ်းတို့ကိုလည်း။ ဒသာမှ၊ ဆောက်လုပ်၍ ပေးလူပါကုန်အံ့။

ဒါလဲ ကုသိလ်ကောင်းမှုပြုဘို့ အက်ရရဲ့ ကြံ့စည်ပုံပါပဲ။ ရှက္ခာစိုးနတ်ကြီးမှာ ကုသိလ်က အကျိုးပေးနေတာကို မျက်မှုဗ်တွေ့ရလို သွို့တရားတွေ ဖြစ်စေပုံပါပဲ၊ “စားဖွယ် သောက်ဖွယ်တွေကိုလဲ လူမယ်၊ အဝတ် ပုဆိုးတွေကိုလဲ လူမယ်၊ အိပ်ရာ နေရာတွေကိုလဲ လူမယ်၊ ခရီးလမ်းများမှာ ခရီးသည်တွေ ရေသောက်ရှိန်အတွက် ရေအိုးစင်များကိုလဲ တည်ထားလူဒါန်းမယ်၊ ရေတွင်းရေကုန်တွေကိုလဲ တူးဖော်လူဒါန်းမယ်၊ အသွား အလာ ခက်ခဲတဲ့ နေရာတွေ၊ တံတားလုံတဲ့ နေရာတွေ၊ လမ်းလုံတဲ့ နေရာတွေမှာ တံတားတွေ၊ လမ်းတွေလဲ ဆောက်လုပ်လူဒါန်းမယ်” လို့ ဒီလို စိတ်ကူးပြီးတော့ အဲဒီစခန်းက ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။

ဒီလို ထွက်လာလို့ တော်တော်ကလေး သွားမိတဲ့အခါ အခြား တနေရာကျတော့ ပြီးတွာတော်းကို တွေ့ပြန်ပါတယ်၊ အဲဒီ ပြီးတွာမှာ လက်တွေကလဲ ကောက်ကွေးလို့၊ မျက်နှာကလဲ တွန်နှံလို့ အမြင်မကောင်းအောင် ဖြစ်နေတာကို သူ တွေ့ရပါတယ်--

“သင့်မှာ ဘယ်လို မကောင်းမှုကို ပြုခဲ့လို့ ဒီလို ဖြစ်နေရတာတုန်း” လို့ မေးတော့ အဲဒီ ပြီးတွာက “သူဟာ အယင် ဘဝက အသယုသူငွေးကြီးရဲ့အလူမှာ စီမံဆောင်ရွက်ခဲ့ရတဲ့ အကြိုးအအက်နာသကဖြစ်ခဲ့ပါတယ်” တဲ့၊ “ဒါပေမယ်လို့ အလူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လာတိုင်း လာတိုင်း သူ့စိတ်တဲ့မှာ မချမ်းမသာ ဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်” တဲ့၊ သူ့မှာ ကိုယ့်ပစ္စည်းကို ပေးလူဘို့ ကြားထဲက ဆောင်ရွက်ရုံကလေးပဲ ရှိပါတယ်၊ စောနာကောင်းကောင်းနဲ့ ဆောင်ရွက်မယ်ဆိုရင် ပါယာသီရာအေား ဝတ္ထာတွဲက ဥတ္တရတို့လို ကုသိလ်တွေ အများကြီး ဖြစ်သွားဘို့ပဲ၊ ဒါပေမယ့် သူ့မှာ ကြာလာတော့ ပင်ပန်းလာပဲ ရပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သူက အလူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လာတိုင်း လာတိုင်း စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်လို့ တာဖက်ကို လုညွှိပြီးတော့ မျက်နှာကို စောင်းရဲ့၊ တွန်နှံပြီး မကြည်မသာ လုပ်ခဲ့မိပါတယ်တဲ့၊ လက်တွေလဲ ကောက်ကွေးပြီး မကြည်မသာ လုပ်ခဲ့မိပါတယ်တဲ့၊ အဲဒီမကောင်းမှုကြောင့် သူ့မှာ ဟိုဘဝက သေတဲ့အခါ ဒီတောထဲမှာ ပြီးတွာကြီး ဖြစ်နေရတဲ့ အကြောင်းပြန်ကြား ပြောပြုပါတယ်။

ဒီလို ပြီးတွာကြီးရဲ့ ပြောကြားချက်ကို ကြားသိရတဲ့အတွက် အက်ရရဲ့ “ခြုံး....မကောင်းမှုဆိုးတာဟာ ဒီလို ဘာမှ မဖြစ်လောက်တဲ့ အသေးအမွှားကလေးကလဲ မကောင်းကျိုးတွေကို ပေးတတ်တာပဲကိုး” လို့ သဘောပေါက်ပြီးတော့ မကောင်းမှု ဟူသမှုမှ ကြည်ရောင်ဘို့ရာ၊ ကုသိလ်ကောင်းမှုတွေကို ပြုဘို့ရာ သူမှာ အတိုင်းထက်အလွန် စိတ်တွေ ထက်ထက်သန်ဖြစ်လာပြန်ပါတယ်။

ဒီလို ကုသိလ်ကောင်းမှု ပြုလုပ်ဘို့ စိတ်ကူးတွေ ဖြစ်ပြီး ပြန်လာလို့ သူရဲ့နေရပဲ ဒါရာဝတီမြို့ ပြန်ရောက်လာတဲ့အခါ မှာ သူရည်ရွယ်လာခဲ့တဲ့အတိုင်း ကုသိလ်ကောင်းမှုတွေကို ပြုတော့တာပါပဲ၊ အလူဒါန် အကြိုးအကျယ်ကို သူပြုပါတယ်၊ ဘယ်လောက်ကြီးကျယ်တုံးဆိုလျှင် သူ့အလူမှာ ထမင်းဟင်း ချက်ပြုတဲ့ ဒီးဖို့တွေက တဆဲနှစ် ယူနော ရှိပါသတဲ့၊ နေ့စုံ လုညွှိးအစီး ခြောက်သောင်း (၆၀၀၀၀) တိုက် ချက်ပြုတဲ့ ကျေးမွှုး လူဒါန်းတယ်၊ အလုပ်သမားကတော့ ထမင်းဟင်းချက်သီးက တိုးသောင်းမြောက်ထောင် နှစ်လီ=သုံးသောင်း နှစ်ထောင် (၃၂၀၀၀) ရှိပါသတဲ့၊ ဘုံးဖွယ် သောက်ဖွယ်အပြင် အဝတ်ပုဆိုး ပန်းနဲ့သာ ထိုးဘိန်ပဲ ယာဉ်များကိုလဲ အလိုရှိသူများအား ပေးလူပါတယ်၊ ကာလအားဖြင့် အနှစ်တသောင်းပတ်လုံး ပေးလူနေခဲ့ပါတယ်တဲ့။

ဒီလို အနှစ်တသောင်းပတ်လုံး ကျွေးမွေး လူဒါန်းပြီးတော့ အသက်တမ်းကုန်လို့ လူ့ဘဝက စုတေတဲ့အခါ တာဝတီး သာ နတ်ပြည်မှာ သွားဖြစ်ပါတယ်၊ နတ်ပြည်ရောက်တော့လဲ သူ့ကို အကြံရန်တဲ့သားလို့ပဲ ခေါ်ကြပါတယ်၊ အခုပေါ့တမ်းမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မှုလာတဲ့ အခါမှားလဲ သွား အဲဒီ တာဝတီးသာ နတ်ပြည်မှာပဲ ရှိနေပါတယ်။

အကိုပျော်င် ဂာမ္မဂ

မြတ်စွာဘုရား တာဝတိသာ ကြေရောက်ပြီး အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောတော်မှုတဲ့အခါမှာ အခါ “အက်ရံ” နတ်သားဟာ မြတ်စွာဘုရားအနီး လက်ပဲဘက်မှာ လာရောက်ပြီး ထိုင်နေပါတယ်၊ လကျေဘာက်မှာတော့ “လူနှဲက” ဆိုတဲ့ နတ်သားက လာရောက်ပြီး ထိုင်နေပါတယ်၊ နောက် တန်ခိုးကြီးတဲ့ နတ်တွေလာကြတဲ့အခါမှာ နောက်သို့ ဆုတ်ပြီး နေရာဖယ်ပေးရတဲ့ အတွက် အက်ရမှာ မြတ်စွာဘုရားနင့် တဆုံးနှစ်ယူနော ဝေးတဲ့နေရာက နေပြီး တရားနာရပါတယ်တဲ့၊ လူနှဲကနတ်သားမှာ တော့ ဘယ်နတ်ကိုမှ နေရာဖယ်မပေးရပဲ မြတ်စွာဘုရားအနီး မူလနေရာမှာပဲ ထိုင်နေလျက် တရားနာရပါတယ်တဲ့၊ သို့သော်လဲ လူနှဲကနတ်သား ပြုခဲ့သော ကောင်းမှုမှာ ကြီးကျယ် များပြားတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဆွမ်းခံကြောတဲ့ အရှင် အနုရွှေ့ အား ဆွမ်းတွေ့နဲ့ လောင်းလူဘူးတဲ့ ကုသိသုလ်များသာဖြစ်ပါတယ်၊ သို့ပေမယ့် ထိုဒါနမှာ ကိုလေသာ အညွစ်အကြေး လုံးဝကင်း စင်တဲ့ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်ကို လူရတဲ့ဒါန ဖြစ်တဲ့အတွက် အကြီးအကျယ် အကျိုးပေးပါတယ်၊ ဒါကြောင့် လူနှဲကနတ်သားမှာ အခြားတန်ခိုးကြီးတဲ့ နတ်မင်းကြီးတွေလိုပဲ တန်ခိုးကြီးနေပါတယ်၊ အကုန်ရမှာတော့ သူဒါနပြစ်ဉ်တန်းက သာသနာပဲ ဖြစ်နေတဲ့ အတွက် သူ့အလူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ သီလန်င့် ပြည့်စုံတဲ့ လူတောင်မှ မပါဝင်ပါဘူးတဲ့၊ ဒါကြောင့် သူ့မှာ အကြီးအကျယ် အနှစ်တသောင်းပတ်လုံး လူခဲ့ရသော်လဲ လူနှဲကရဲ့ ဆွမ်းတွေ့နဲ့ အလူလောက်တောင်မှ ခရီးမရောက်ပဲ ရှိနေပါတယ်။

အဲဒါကို မြင်တော်မူတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားက အက်္ရနတ်သားကို ခေါ်တော်မူပြီးလျှင် “မဟာဒါနကြီးကို ပြုခဲ့သူ ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် မိမိအနီးသို့ မလာရောက်နိုင်ပဲ ရှိနေပါသလဲ”လို့ မေးတော်မူပါတယ်၊ ဒီတော့ အက်္ရက အလူမှာ ကြီးကျယ်သော်လဲ ဒါကိုတောယျခိုတဲ့ အလူခံ ဗိုလ်မြတ်ကို မရခဲ့တဲ့အတွက် အကျိုးနှင့်သံကြောင်း၊ ဏွဲနှင့်ကနတ်သား မှာ အလူခံမြတ်အား လှဲခဲ့ရတဲ့အတွက် ဆွမ်းတစွန်း အလူမျှဖြင့် မိမိထက် တစ်နှစ်းကြီးနေရကြောင်း” များကို ပြန်ကြားလျောက်ထားပါတယ်။

ထိအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက “သီလ စသော ဂုဏ်နင့် ပြည့်စုတဲ့ အလူခံ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်အား ရွေးချယ်ထိစစ်ပြီး လူဒါန်း သင့်ကြောင်း၊ ထိဒါနမျိုးမှာ လယ်မြေကောင်း၌ စိက်ပျိုးတဲ့ မျိုးစွဲကဲ့သို့ပင် များပြားကြီးကျယ်တဲ့ အကျိုးကို ပေးနိုင်ကြောင်း” စသည်ဖြင့် ဒါနနှင့်စပ်သော တရားကို ဟောတော်ခုခုပါတယ်၊ အဲဒီတရားတော်ကို နာကြားရတဲ့အခါမှာ ကြန့်ကန့် အက်ရတို့ နှစ်သား J-ယောက်စလုံး သောတာပန် ဖြစ်သွားကြပါတယ်တဲ့။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ အကိုရ ဝတ္ထု-စသည်ဟာ ကမ္မသကတ ပညာ အရင်းခံပြီး ဖြစ်တဲ့ ဒါနကုသိလ်ဖြင့် သောတာပတ္တိ ဖိုလ်တိုင်အောင် ကောင်းကို။ခါမဲ့သာကို ရွှေ့သွားပဲ အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ပါတယ်။

အခိုင်သာ

ကမ္မသုကတည်ထောင်ရေး မြင့်မြတ်တဲ့ ပညာကတော့ ဝိပဿနာပညာပါပဲတဲ့၊ ဝိပဿနာ ပညာဆိတာဟာ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၊ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခ လက္ခဏာ၊ အနတ္ထလက္ခဏာတွေကို ပိုင်းခြားပြီး သိတဲ့ ညာ၏ပါပဲ၊ ဒါ ဝိပဿနာည်၏ကို အမိပညာလို ခေါ်ပါတယ်တဲ့၊ ရှိုးရိုး ကမ္မသုကတည် ပညာထက် လုန်ကဲတဲ့ ပညာလို ဆီလိုပါတယ်။

သီလရိုးရိုးထက် အမိသီလက လွန်ကဲသလို၊ သမာဓိရိုးရိုးထက် အမိစိတ္တက လွန်ကဲသလို အဲဒီ ပိပသနာ ပညာက လုပ်ရိုးရိုး လောက်ပညာတွေထက် လွန်ကဲလို သူကို အမိပညာလို ခေါ်ရပါတယ်။

အဲဒီ အဓိပညာခေါ်တဲ့ ပိပသနာကလ ဘုရားမွင်တော်မူတဲ့ အခါကာလမှာသာလျှင် ရှိပါတယ်၊ ဘုရားမွင်တဲ့အခါသာသနာပန်မှာဆိုလျှင် သူက မရှိပါဘူး။

အဲဒီ ဝိပဿနာ ပညာထက် လွန်ကဲတဲ့ အဓိပညာလ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီ ပညာကတော့ ဘာတဲ့ဆိုလိုရှိလျှင် မဂ်ပညာ၊ ဖိုလ်ပညာဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာ ပညာပါပဲ၊ အဲဒီ မဂ်ပညာ၊ ဖိုလ်ပညာကိုတော့ ဒီပွဲမ ပါရာမိက သိက္ခာပုဇွဲမှုမှု ဘို့ရာမလိုပါဘူးတဲ့၊ ဘာဖြစ်လိုပဲဆိုတော့ မဂ်ပညာ၊ ဖိုလ်ပညာ ရောက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဤကဲ့သို့ အပြစ်ကြီးမားတဲ့ မေထူ နေစွဲ အမှုမျိုးကို ကျူးလွန်ခြင်း မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ယူဘို့ရန် မလိုပါဘူးဆိုတဲ့ အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာမှာ ပြသွားပါတယ်။

ပါင့်တော်မှာတော့ “တဗုံ ယာယံ အဓိသီလသိက္ခာ။ တဗုံ၊ ထို အဓိသီလ အဓိစိတ္တာ အဓိပညာ သုံးပါးသော သိက္ခာ တို့တွင်။ ယာယံ အဓိသီလ သိက္ခာ၊ အကြောင် အဓိသီလသိက္ခာသည်။ အထွေး၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဉ်၏ အဓိသီလသိက္ခာကို။ သိက္ခာဟူ၍။ အဓိပြေတာ၊ အလိုရှိအပ်၏” တဲ့။

အဓိသီလ အဓိစိတ္တာ အဓိပညာဆိုတဲ့ သိက္ခာသုံးမျိုးထဲက သိက္ခာသာမီးဝါ သမာပန္တာ အရ သိက္ခာသို့ ရောက်နေတယ်၊ သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံနေတယ်ဆုံးရာမှာ အဓိသီလသိက္ခာကိုသာ ယူရမယ်လို့ဆိုပါတယ်၊ ဒီပါင့်တော်မှာတော့ အဓိစိတ္တာ၊ အဓိပညာ သိက္ခာများကိုတောင် ယူဘို့ ဖော်ပြ မထားပါဘူး။

အဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံလို့ရှိလျှင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရဟန်းသိက္ခာပုဒ်တွေ အားလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်တော့တာပါပဲ၊ ရဟန်းခံတဲ့ အခါမှာ ကမ္မဝါစာဆရာ ရဟန်းတော်က “သုကာတု မေ” မှုပြီး ဥတ်နှင့် ကမ္မဝါစာကို ဖတ်လို့ နောက်ဆုံး တတိယအကြိမ် “သော ဘာသေယျ” တိုင်အောင် ပြီးဆုံးသွားလျှင် အဲဒီ ရဟန်းသစ်ဟာ သိက္ခာ သမာပန္တာ ဖြစ်သွားပါတယ်၊ ဒီလို့ ရဟန်းဖြစ်စဲ စမှာ သိက္ခာသမာပန္တာ-ဖြစ်တယ်၊ သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံတယ် ဆုံးတာဟာ ပါတိမောက္ခာသံဝရ ဆုံးတဲ့ အဓိသီလ သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံတာကိုပဲ ဆုံးလိုပါတယ်။

သာမီဝါ ပြည့်စုံခြင်း

အဓိစိတ္တာ၊ အဓိပညာ သိက္ခာတွေက အဲဒီရဟန်းဖြစ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပြည့်စုံချင်မှ ပြည့်စုံမှာပါ။ အဓိစိတ္တာ၊ အဓိပညာ သိက္ခာတွေနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်စေ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရဟန်းအစစ် ဖြစ်ပြီးတော့ အဓိသီလသိက္ခာ နှင့် ပြည့်စုံနေလို့ရှိလျှင် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မြတ်စွာဘုရားရား ပညာတော်မှာတဲ့ သိက္ခာပုဒ် အားလုံးကို စောင့်ရောက် ကျင့်သုံးသို့ရန် တာဝန်ရှိနေပါတယ်၊ အဲဒီကိုပဲ သာမီဝါ သမာပန္တာလို့ ဆိုပါတယ်၊ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းစစ်များ၊ အတူတကွ အသက်ရှင်ရာဖြစ်တဲ့ သိက္ခာပုဒ်နှင့် သက်ဆိုင်နေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရဟန်း ဖြစ်စအချိန်က စပြီးတော့ သိက္ခာပုဒ်ဟူသမျှ ကို စောင့်ရောက်ကျင့်သုံးသွားပါတယ်၊ စောင့်ရောက်ကျင့်သုံးတိုင်းလဲ အဲဒီ ရှာန်း၏ သွောက်မှာ အဓိသီလသိက္ခာ ကုသိုလ်တွေ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပွဲးပြီး ပြည့်စုံသွားပါတယ်၊ ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သိက္ခာသာမီဝါနှင့် ပြည့်စုံပုံတွေကို အဋ္ဌကထာမှာ အကျယ်တာဝင့် ဖွင့်ပြထားပါတယ် ဘုရား။

သိက္ခာသုံးပါးနှင့် သာမီဝါ ပြည့်စုံခြင်း ပြီး၏

သာသနာင်းဓာတ်

ယနေ့ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာကို နောက်ဆုံး စိစစ်လျောက်ထားဘို့နေ့ ဖြစ်ပါတယ်၊ စူးဝါးဂါဒီ အဋ္ဌကထာစာအုပ်မှ စာမျက်နှာ နံပါတ် ၁၂၇-က ဘို့က္ခာနှင့် ခန္ဓကအဖွင့် သာသနာ ငါးထောင်အကြောင်းနှင့် စပ်ပြီးတော့ ရှေးဦးစာ ပြောပါမယ် ဘုရား။ ပြီးမှ နိဂုံးစကားကလေး အနည်းငယ် ပြောဘို့ရာ ရည်ရွယ်ထားပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရား ကပိုလဝတ်ပြည့်မှာ သိတင်းသုံးတော်မှစ၍ ဘုရား၏ မိတ္ထုးတော်ဖြစ်တဲ့ မဟာပဇာပတီ ဂါတ္တာမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ မာတုဂါမများ ရဟန်းပြုခွင့်ရအောင်လို့ အကြိမ်ကြိမ် တောင်းပန်ခဲ့ပါတယ်၊ ထိုစဉ်ကာလ က မြတ်စွာဘုရားရား ခွင့်မပြုခဲ့ပါ၊ နောက် ကပိုလဝတ်ပြည့်က နေပြီးတော့ ကြွေသွားလို့ ဝေသာလို ရောက်တော်မူပါတယ်၊ အဲဒီအခါမှာ မဟာပဇာ ပတိ ဂါတ္တာမြတ်စွာဘုရားရား သာကိုဝင်း မင်းသမီး ငါးရားတို့ဟာ ခေါ်းများရှိတ်၊ ဖန်ရည်စွာနှင့် သော အဝတ်များဝတ်ပြီးတော့ ဝေသာလိုကို လိုက်လာကြပါတယ်၊ အဲဒီအခါမှာ အရှင်အာနန္ဒာက လျောက်ထား တောင်းပန်ပေးလို့ မြတ်စွာဘုရားရားက “ဂရုံးရှစ်ပါး လက်ခံ ကျင့်သုံးနိုင်လို့ရှိလျှင် ထိုလက်ခံခြင်းသည်ပင်လျှင် မဟာပဇာပတီ ဂါတ္တာမြတ်စွာဘုရားရားအား ပွဲ့စွဲအဖြစ် ဖြစ်စလို့” ခွင့်ပြုလိုက်ပါတယ်။

ဒီအခါမှာ ရှင်အာနန္ဒာက တဆင့် သွားပြီး ဂရုံးရှစ်ပါးကို ဟောကြားပါတယ်၊ မိတ္ထုးတော်ဂါတ္တာမြတ်စွာဘုရားရားပါတယ်၊ အသလို့ လက်ခံယူပြီးတဲ့ အကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားရားထံ ပြန်ပြီးတော့ လျောက်ထားတဲ့အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားရားက--

“သစေ အာနန္ဒာ နာလသီသာ မာတုဂါမေ တထာကတွေဝေးပေါ်တော် မဗ္ဗာဝါနော အကါရသွာ အနာဂတ်ရှိ”

စသည်ဖြင့် “မာတုဂါမ အမျိုးသမီးများဟာ မြတ်စွာဘုရားရား၏ သာသနာတော်မှာ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် မဝင်ရောက်ရဘူး” ဆုံးလို့ရှိလျှင် မြတ်စွာဘုရားရားအကျင့်=သာသနာတော်ဟာ ရည်မြင်စွာ တည်တဲ့မည်၊ အနှစ်တောင် တည်တဲ့ သို့သော်လဲ

“ယခုအခါ ကာလမှာ မာတုဂါမအမျိုးသမီးများ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ရှင်ရဟန်းပြုလိုက်တဲ့အတွက် မြတ်သော အကျင့်ဟာ ရည်မြင့်စွာ မတည်တဲ့တော့ဘူး၊ အနှစ်ငါးရာမျှသာ တည်တဲ့မယ်လို့” အဲဒီလို မိန့်ဖြေက်တဲ့ စကားဟာ ပါ၌တော်မှာ ရှုပါတယ်။

အဲသလို မိန့်မြေကြီးတော့ ဘာကြောင့် ဒီလို ဖြစ်ရတယ်ဆိုတာကို ဥပမာတွေနှင့် ပြပြန်ပါတယ်၊ ယောကျား နည်းပါး ပြီး အမျိုးသမီး မိမ့်မတွေက များပြားနေတဲ့ အိမ်ကို သူခိုးများခိုရန် လွယ်ကူသလိုပဲလို့ ဒီလိုလဲ ဥပမာတရု ပြပါတယ်၊ နောက် တခုက ကောက်စပါးများမှာ ကောက်နာကျလိုရှိလျှင် ကြာရည်စွာ မတည်ပဲ ပျက်စီးသလိုပဲလို့ ဒီလိုလဲ ဥပမာတရု ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တခုကတော့ ကြံးခိုင်းများမှာ ကြံးနာကျလိုရှိလျှင် ကြာရည်စွာ မတည်ပဲ ပျက်စီးသလိုပဲလို့ ဒီလိုလဲ ဥပမာ ပြပါတယ်၊ အဲဒီလိုပြီးတော့ နောက်ဆုံး ဥပမာကျတော့ကာ-

“သေယျထာပိ အာနှုန့် ပုရိသော မဟတော တွောကသု ပဋိကစ္စဝ အားဗုံးနှုန်း ယာဝဒေဝ ဥပါတယ် နအတိက္ခာမနာယ”

စသည်ဖြင့် ဥပမာပြပါတယ်။

တဖက်ဆည်ကန်များမှာ မိုးမကျမိုး ရှေးဦးက ကြိုတင်ပြီးတော့ ကန်ပေါင်ရှိုးများကို ပြပြင်ရပါတယ်၊ ဘာကြောင့် ပြပြင်ရတုံး ဆုံးလိုရှိလျှင် ရောက်သင့်သလောက် တည်အောင်လို့ ပြပြင်ရတာပါပဲ၊ ထိုအတူ ဘို့ကြို့မတွေဟာ အသက်ထက် ဆုံး မလွန်ကျျေးပဲ လိုက်နာကျင့်သုံးရန်အတွက် ရှစ်ပါးသော ဂရုစံ သိကွာပုဒ်များကို စောစောစီးစီးကပဲ ကြိုတင်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ပည်တော်မူတဲ့အကြောင်းကို အမိန့်ရှိပါတယ်။

အဲဒီလို အမိန့်ရှိတဲ့စကားဖြင့် ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်ကို ပြတယ်ဆိုတာဟာ မထင်ရှားပဲမြှုပ်ပြီးတော့နေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အငွေကထာမှာ အဲဒီမြှုပ်နေတဲ့ အနှစ်အဓိပ္ပာယ်ကို “မဟတာ တွောကသု ပဋိကစ္စဝ အားဗုံး ကြုံနှုန်း ပန်စတမတ္တာ ဒေသတိ” လို့ ထုတ်ဖော်ပြီးတော့ ပြသွားပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် တဖက်ဆည်ကန်မှာ နည်းနည်းပါးပါး ပျက်နေတဲ့ ဘောင်တွေဆိုတာ ရှိပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒါတွေကို မပြမ်းမြင်ပဲနှင့် ထားလျှင်လဲ အတော်အတန် တဝက်တပျက်တော့ ရော့ဘာ တည်နိုင်ပါတယ်တဲ့၊ အကယ်၍ စောစောကတည်းက ကန်ပေါင်ရှိုးတွေ အပြည့်အစုံ ပြပြင်ပြီးတော့ ထားလိုက်လိုရှိလျှင်တော့ ရော့ဘာ တည်သင့်သလောက် အပြည့်အစုံပဲ တည်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလိုပဲ မြတ်စွာဘုရားက ဂရုစံ ရှစ်ပါးကို စောစောစီးစီးက ကြိုတင်ပြီး မပည်တော်လဲ မာတုဂါမတွေ သာသနာ တော်ဘောင်မှာ ဝင်လာတဲ့အတွက် အနှစ်တထောင်မှ အနှစ်ငါးရာသာ လျော့ဘို့ ရှိပါတယ်၊ အနှစ်ငါးရာတော့ သာသနာတော်ဟာ တည်တဲ့နိုင်ပါတယ်တဲ့၊ အဲဒီလို အနှစ်ငါးရာ လျော့မသွားဘို့ရာ စောစောစီးစီးက ကြိုတင်ပြီးတော့ ဂရုစံ ရှစ်ပါးကို ပည်တဲ့လိုက်တဲ့အတွက် လျော့သွားမည့် ငါးရာလဲ လျော့မသွားတော့ပဲ အနှစ်တထောင် တည်မြဲ တည်မယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ဒီဥပမာစကားဖြင့် ပြတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို အငွေကထာက ဖွင့်ပြပါတယ်။

အဲဒီစကားထဲမှာ အနှစ်တထောင် တည်မယ်ဆုံးလိုရှိလျှင် “အနှစ်တထောင်ရဲ့ နောက်ကျလျှင် သာသနာဟာ ဘာမျှမရှိတော့ပဲ လုံးလုံးကွယ်သွားမှုလား” လို့ ဒီလို မေးစရာရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့် “ဝသသဟသသံ=အနှစ်တထောင်” လို့ ဆိုတာကလဲ ပဋိသိုဇ်ပါပတ္တဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာကြီးတွေ အပြည့်အစုံ ဖြစ်နိုင်တဲ့ စောက်လကို ရည်ရွယ်ပြီး ဆိုပါတယ်တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတည်တယ်ဆိုတာဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတွင်းမှာ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့ အဆင့်အတန်းတွေ အမြင့်ဆုံးအဆင့်အတန်းထိအောင် အပြည့်အစုံတည်တာကို ဆုံးလိုပါတယ်တဲ့။

ဒါကြောင့် “အနှစ်တထောင် တည်မယ်ဆိုတာဟာ အဲဒီ အနှစ်တထောင်အတွင်းမှာ အမြင့်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ပဋိသိုဇ်ပါပတ္တ ရဟန္တာတွေတည်ရှိနေတယ်ဆုံးလျှင် အဲဒီအတဲ့မှာ ဆင့်ဘို့ ရဟန္တာတွေလဲ ပါသွားပါတယ်၊ အဲဒီအနှစ်တထောင်ပြီးတဲ့ ကာလကျတော့ လုံးလုံး သာသနာပျောက်သွားဘို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ပဋိသိုဇ်ပါပတ္တ ရဟန္တာခေါ်တဲ့ အမြင့်မြတ်စွာဆုံး ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပြီးတော့ တစာင့်ပြီးတဲ့နောက် အကုန်လုံး ကွယ်သွားဘို့ရန် ဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ တဖြည့်ဖြည့်ချင်းလျှင် လျော့သွားပြီးတော့မှ ကွယ်သွားဘို့ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒီက နောက်မှာ သုက္ခာပိသာက ရဟန္တာ အဖြစ်ဖြင့် အနှစ်တထောင် သာသနာတည်းမယ်တဲ့။ အဲဒီကနောက်မှာ အနာဂတ်အဖြစ်ဖြင့် အနှစ်တထောင် သာသနာတည်းမယ်တဲ့၊ အဲဒီကနောက်မှာ သကဒါဂါမ်အဖြစ်ဖြင့် အနှစ်တထောင်တည်းမယ်တဲ့၊ အဲဒီကနောက်မှာ သောတာပန်အဖြစ်ဖြင့် အနှစ်တထောင် သာသနာတည်းမယ်တဲ့၊ ဒီလို သာသနာငါးထောင် နှစ်ပေါင်းငါးထောင် ပိုင်းခြားပြီးတော့ ပြထားပါတယ်။

အဲဒီ အနှစ်ပေါင်းငါးထောင်မှာ ယခုနေအခါဆိုလိုရှိလျှင် အနှစ်နှစ်ထောင်နှင့် ငါးရာရှိနေတဲ့အတွက် ပဋိမပဋိသမ္မိဒါပတ္တာ မရှိပါဘူး။ နောက် ဒုတိယ သုက္ခာပိသာက ရဟန္တာခေတ်လဲ ဒီအငွကထာ အရဆိုလျှင် ယခု မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ၊ ဘာခေတ် ရှိနေသေးသလဲဆိုတော့ တတိယ-ထောင်စု ဖြစ်တဲ့အတွက် အနာဂတ်ခေတ် ရှိနေသေးတယ်လို့ ဒီအငွကထာက ဆိုပါတယ်၊ ယခု ပြောခဲ့တာဟာ ဒီအငွကထာမှာ ပြဆိုထားတဲ့ အတိုင်း မှတ်သားဘို့ရာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း “အနှစ် ငါးထောင်ပတ်လုံး မဂ်ဖိုလ်ဆိုတဲ့ သဒ္ဓမ္မ သူတော်ကောင်း တရားတွေ တည်နေတယ် ဆိုလျှင် ပရိယတ် တရားကတော့ ဘယ်လောက်ကြာအောင် တည်ပါသလဲ”လို့ မေးစရာရှိပါတယ်၊ အဖြကတော့ ပရိယတ် တရားလဲ အဲဒီ ပဋိမဝေခေတ် အနှစ်ငါးထောင်ပါပဲတဲ့၊ ဒါကြောင့် “တာနိယေဝ”လို့ မိန့်ဆိုထားပါတယ်။

ပြီးတော့ ရဟန်းအသွင်ဖြစ်တဲ့ လိုက်သာသနာဆိုတာကတော့ ပရိယတ်ကွယ်သွားပြီးတဲ့နောက်လဲ အကြာကြီးတည်နေသေးတယ် ဆိုတာကို ဒီအငွကထာက ပြသွားပါတယ်၊ ဝိနည်းမှာ လာတဲ့ ဒီသာသနာ ငါးထောင် ပိုင်းခြားပုံဟာ အသချာခုံးပါပဲ။ အဲဒါကို တို့တို့ မှတ်ရအောင်---

“ပ၊ သုက်၊ အနာ၊ သ၊ သောတာ၊ မိန့်မှာ ဝိနယ”---

လို့ ဒီဆောင်ပုဒ်ကလေးကို စီထားပါတယ်။

ပ-က ပဋိသမ္မိဒါပတ္တာ ခေတ်၊

သုက်-က သုက္ခာပိသာက ခေတ်၊

အနာ-က အနာဂတ် ခေတ်၊

သ-က သကဒါဂါမ် ခေတ်၊

သောတာ-က သောတာပန် ခေတ်။

အဲဒါ တထောင်စီ တထောင်စီ ငါးထောင် ဖြစ်ပါတယ်၊ “ပ၊ သုက်၊ အနာ၊ သ၊ သောတာ၊ မိန့်မှာ ဝိနယ” ဝိနည်းအငွကထာက ဒီအတိုင်း ဆိုတယ်လို့ ဒီဆောင်ပုဒ်က ဆိုလိုပါတယ်။

ဒီဝိနည်းအငွကထာလိုပဲ အင်္ဂါးရှုရှုကျတော့လဲ အငွကနိပါတ် ဂါတမိဝင်မှာ ပါ့ဝိုလဲ ဒီကပါ့ဝိုအတိုင်းပဲ၊ အငွကထာလဲ ဒီက အဆိုအတိုင်းပဲ အလားတူ ရှိပါတယ်။

ဒီယိနိကာယ် ပါထိကဝ် အငွကထာမှာတော့ “ပဋိမ ပဋိသမ္မိဒါပတ္တာခေတ် တထောင်၊ နောက်ဆင့်ဘို့သော တထောင်၊ တော်ဝိုရော် တထောင်၊ သုက္ခာ ပိုပသာက ခေတ် တထောင်၊ ပါတီ မောက္ခ သံဝရခေတ် တထောင်လို့ သူက တမျိုး မိန့်ဆိုထားပါတယ်၊ အဲဒါဟာ ပါထိက ဝို အငွကထာ သမ္မသာဒနိယသုတ် အဖွင့် နံပါတ် ရုံ-မှာ ရှိပါတယ်။

ပြီးတော့ အင်္ဂါးရှုရှု အငွကထာ ဇကကနိပါတ် ဒုတိယ ပမာဒါဒိဝ် အဖွင့်မှာလဲ သာသနာ ဆုတ်ယုတ်ပုံကို တမျိုးပြထားတာ ရှိပါတယ်။

ပြီးတော့ နိဒါနဝေါဘုတ် အဋ္ဌကထာ နံပါတ် ၁၈၇-မှာလ သာသနာဆုတ်ယုတ်ပုံကို တမျိုးပြထားတာ ရှိပါတယ်။

အဲဒီအင်္ဂါဌာ၊ သံယုတ် အဋ္ဌကထာများမှာ ပြတာတွေကတော့ အနှစ်တထောင်စီရယ်လို့ သေသေချာချာ ကန့်သတ် မထားပါဘူး၊ ပွဲမ ဗောဓိမှာ ပဋိသန္တိဒါ ပတ္တသာ ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒီကနောက် သုက္ခာဝိပသာက ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီကနောက် အနာဂတ် သကာဒါဂါမ် သောတာပန် ဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့် ဒီလိုအစဉ်အတိုင်း ဆုတ်ယုတ်ပုံလောက်ကိုသာ ပြထားပါတယ်၊ နှစ်အပိုင်းအခြားနှင့် တထောင်စီ တထောင်စီလို့ ဒီလို သေသေချာချာ ကန့်သတ်ပြီး ပြတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။

ဒါပေမယလို့ ဒီဝိနည်း ဒီယုနီကာယ် အဋ္ဌကထာတွေနှင့် နှီးနောပြီးတော့ ပဋိသန္တိပတ္တခေတ် တထောင်၊ ဆဋ္ဌဘိညာ ခေတ် တထောင်၊ တော်ဇူခေတ် တထောင်၊ သုက္ခာဝိပသာက ခေတ် တထောင်၊ ပြီးတော့ သေက္ခာခေတ် သောတာပန် သကာဒါဂါမ် အနာဂတ် ခေတ်က တထောင်လို့ သံယုတ်နှင့် အင်္ဂါဌာရှိရှုရှု အဋ္ဌကထာအဆိုကို ရေးဆရာ အစဉ်အဆက်က ပိုင်းခြားပြီး မှတ်ယူ ထားကြပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ သာသနာ ငါးထောင်နှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ အဋ္ဌကထာ တွေဟာတကျမ်းနဲ့ တကျမ်းမတူပဲ ဘာဖြစ်လို့ ကွဲနေကြပါသလဲလို့ ဒီလိုလဲမေးစရာရှိပါတယ်၊ ဒါကတော့ ရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓပေါ်သ အဋ္ဌကထာဆရာဟာ သူရေးတဲ့အခါ ကာလ မှာ ရေးကရှိနေတဲ့ အဋ္ဌကထာတွေ အတိုင်းပဲ ရေးသွားပါတယ်၊ သူ့သော့နှင့် သူပြင်ပြီး ရေးမသွားပါဘူး။ ဒီအချက်တွေက ပြင်ဘုရားလဲ ခက်ပါတယ်၊ ဒါကသာ မှန်တယ်လို့ ကိုန်းသေ ဆုံးဖြတ်ဘုရားရှိ မလွယ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ရေးက ရှိရင်းအတိုင်း ရေးသွားတာဟာ ဒီအဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ ရေးသွားပဲ အပေါ်မှာ ကြည့်ညိုဘယ်ရာ ရှုက်တဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။

ရေးက ဝိနည်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ မှတ်သားချက်အတိုင်း ဒီည်း အဋ္ဌကထာမှာ ရေးခဲ့ပါတယ်၊ ဒီယုနီကာယ်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ မှတ်သားချက်အတိုင်း ဒီယုနီကာယ်အဋ္ဌကထာမှာ ရေးခဲ့ပါတယ်၊ အင်္ဂါဌာ၊ သံယုတ္တနိကာယ်ဆောင်တွေ မှတ်သားချက်အတိုင်း အင်္ဂါဌာ၊ သံယုတ္တ အဋ္ဌကထာများမှာလဲ ရေးသွားပါတယ်။

ယူရ ငါးမြို့

ပြီးတော့ ယခုဗုံးပြည်မှာ သာသနာနှစ်ငါးထောင်ကို ယုဂ်ငါးပါးနှင့် အလှည့်ကျ ဝေဘန်ပိုင်းခြားပြီး ပြောနေကြတာ လဲရှိပါတယ်၊ ဝိမ္ပားပို့ယူ အနှစ်ငါးရာ၊ ပြီးတော့ သမာဓိယူ အနှစ်ငါးရာ၊ အဲဒီကနောက် သီလယ်ယူ အနှစ်ငါးရာ၊ အဲဒီကနောက် သာသနာနှစ်- ၂၅၀၀ ကျော်တဲ့အခါမှာ ဝိမ္ပားပို့ယူကို တဖန် ပြန်ရောက်တယ် စသည်ဖြင့် ဒီလို ပြောနေကြပါတယ်။

အဲဒီကတော့ ပြောတဲ့အတိုင်း ဝိမ္ပားပို့ယူ ပြန်ရောက်တယ်ဆိုလျှင် ဝစ်းမြောက် ဝစ်းသာစရာ မဂ်လာရှိတဲ့ စကားပါပဲ၊ ဒါပေမယလို့ အဲဒီ ယုဂ်ငါးပါးကို ပြုဆိုတဲ့ ကျမ်းရင်းက စကားကို သတိပြုဘို့ လိုပါတယ်၊ အဲဒီဟာ ထောရ ဂါထာ အဋ္ဌကထာ တိုးနိပါတ် ဖုသ ထောရ ဂါထာ အဖွင့်မှာ ရှိပါတယ်။

အဲဒီမှာ ဆိုထားတာကတော့ ရေးအဋ္ဌကထာ ဝါဒအနေနဲ့မဟုတ်ပဲ နောက်မထောင်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်ထောရဂါး အနေ မျိုးနှင့် ပြဆိုထားတာ ဖြစ်နေပါတယ်။ ပဏ္ဍာရမည်တဲ့ ရသောမေးလို့ ဖုသာမထောင်က သာသနာတော် ဆုတ်ယုတ်တဲ့အခါမှာ ဖြစ်ပေါ်မည့် အခြင်းအရာတွေကို ပြောပြီးတော့ “ပတ္တကာလမ့် ပုံးမေးနောက်ဆုံးကာလကျတော့ ဒီလိုဖြစ်လိမ့်မယ်”လို့ မိန့်ဆိုထားပါတယ်၊ ဒီနေရာမှာ နောက်ဆုံး ကာလဆိုတာကို ဘယ်ကစြိုး ယူရမလဲလို့ မေးစရာ ရှိနေပါတယ်၊ ဒီအချက်ကို ဆုံးဖြတ် ပြဆိုရာမှာ ကေစိ၊ ဧကေ၊ အပရေး ဝါဒသုံးမြို့း ကွဲနေပါတယ်၊ ကေစိဆရာတို့က တတိယ သံပဲသနာကစြိုး ပုံးမေးနောက်ဆုံးကာလ ရောက်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်၊ အဲဒီ ကေစိဝါဒကို ဧကေ ဆရာတို့က လက်မခံကြပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ထောရဂါထာ အဋ္ဌကထာမှာ “တဲ့ ဧကေ နာနဲ့ အနှစ်” လို့ ဆိုပြီးတော့ အဲဒီ လက်မခံခြင်းရဲ့ အကြောင်းကို ပြလိုတဲ့အတွက် ဒီယုဂ်ငါးပါးကို ထုတ်ပြပါတယ်၊ ဒီတော့ ဒီယုဂ်ငါးပါးဟာ ဧကေ ဆရာတို့၏ ဝါဒပဲလို့သာ ဆုံးရာဖြစ်နေပါတယ်၊ ဒီယုဂ်ငါးပါးထဲမှာ ဧကေဆရာတို့က သံပဲသနာ ဆုံးပါတယ်။

ပြီးတော့ အဲဒီယုဂ်ငါးပါးမှာလ အစဉ်အတိုင်း ဆုတ်ယုတ်ပုံကိုသာ ပြပါတယ်၊ တယ်ကိုမှာ ငါးရာလို့လဲ မပါဘူး၊ တထောင်လို့လဲ မပါဘူး၊ နှစ်အပိုင်းအခြားကတော့ ဘာမျှ မပါပါဘူး၊ ဆုတ်ယုတ်ပုံကို ပြတော့လဲ ဝိမ္ပားပို့ယူ ကွယ်လျှင် သမာဓိယူ ဖြစ်တယ်၊ သမာဓိယူ ကွယ်တော့ သုတေသနာရှိ ဖြစ်တယ်လို့ ဒီလို ပြသွားပါတယ်၊ သူ့အဋ္ဌကထာမှာ “တာသွေး အနှစ်ရဟိတော့” ဆုံးတဲ့ အတွက် ဒီမှာလဲ ကွယ်တယ်လို့ ပြောရပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ သုတယ်ကွယ်ပုံ ပြထားတာကတော့ အထူးပဲမှတ်သားစရာ ကောင်းပါတယ်၊ “ယဒါ ပန် မာတိကာ ပရိယောသာနာ ပရိယတ္ထိ သဗ္ဗာသာ အန္တရဓာယတိ” လို့ ပြထားပါတယ်။ ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌။ မာတိကာပရိယောသာနာ၊ မာတိကာအဆုံးရှိသော။ ပရိယတ္ထိ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ ပရိယတ်တရားတော်သည်။ သဗ္ဗာသာ၊ အခြင်းခံပါသိမ်း။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်လေ၏ –တဲ့။

ပရိယတ္ထိသာသာနာ ကွယ်တဲ့ အခါမှာ အဘိဓမ္မာနှင့် သုတ္တန်က အလျင်ကွယ်ပါတယ်၊ ဝိနည်းက နောက်မှ ကွယ်ပါတယ်၊ ဝိနည်းပိဋကတ်မှာလဲ မာတိကာဆိုတဲ့ ပါတီမောက်က နောက်ဆုံးမှ ကွယ်ပါတယ်၊ အဲဒီပါတီမောက် မာတိကာကွယ်သွားလျှင်တော့ ပရိယတ္ထိသာသာနာ လုံးလုံး ကွယ်တော့တာပါပဲ၊ သုတယ်ကွယ်ဆိုတာလဲ အဲဒီအခါမှာမှ ကွယ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် “မာတိကာ ပရိယောသာနာ၊ မာတိကာလျှင် နောက်ဆုံးရှိသော ပရိယတ် တရားတော် အားလုံး ကွယ်တဲ့ အခါမှာ” လို့ ပြဆိုထားပါတယ်၊ အဲဒီလို့ ပရိယတ်တရားတော် လုံးလုံးကွယ်သွားတဲ့နောက်မှာ ဝိမှတ္ထိယူ တဖန် ဖြစ်နိုင်မည်၊ မဖြစ်နိုင်မည်ကို ဒီနေရာမှာ ဆင်ခြင် ကြည့်သို့ပါပဲ။

အဲဒီလို့ သုတယ်ကွယ်သွားတဲ့အခါမှာ ဘာတွေသာ ရှိနေမလဲ ဆိုလျှင် “တတော့ ပဋိသာယူ၊ ထိုသုတယ်ကွယ်ကွယ်သော ကာလမှတ်၍။” လိုက်မထွေမော အဝသိသာတိ၊ ရဟန်း၏ အသွင်အပြင်မျှ ရဟန်းတဲ့ ရဟန်းယောင်မျှသာလျှင် ကျွန်းနေပါတော့ မယ” တဲ့၊ အဲဒီ ရဟန်းတဲ့ ရဟန်းယောင်တွေက ဘာတွေ လုပ်ကြမလဲဆိုလျှင် “ယထာတထံ သံဟရှိတွာ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညား ရရာနည်းဖြင့် ပစ္စည်းစု၍။” ဒါနုမှာနေ ဝိဘဏ္ဍာနိုင်၊ ဒါန ကုသိုလ်လောက်သာ အမွန်အမြတ်ပြုလျက် စွန်ကြ ပေးလှကြပါလိမ့် မယ” တဲ့၊ ဒါဟာ ဒါနယူကအထိ ဆုတ်ယူတ်ပုံကို ပြတဲ့ အငွကထာ စကားပါပဲ။

ဓာတ်ပေါ်

ဒါနယူကအထိ တော်တို့၏ ထောက်တို့၏ သာသနာအစဉ်နှင့် ပြောရမယ်ဆိုလျှင် “သုတယ်က ကုန်ခဲ့ပြီ၊ ဒါနယူကရောက်ခဲ့ပြီ၊ ရောက်နေပြီ”လို့ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မယူဆ မပြောဆိုနိုင်ပါဘူး၊ ဘာ့ကြောင့်တုံးဆိုလျှင် ပိဋကတ်သုံးပုံ ပရိယတ်တရားတွေကထာ ထောက်တို့၏ သာသနာအစဉ်အဆက် ဘယ်တော့မှ မကွယ်ခဲ့ပါဘူး။ ယခုလဲ နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်သုံးပုံလုံး အပြည့်အစုံ အကုန်တည်ရှိနေပါတယ်၊ ကောင်းကောင်းသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အများကြီးပဲ ရှိနေကြပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သုတယ်ယူတ်ပုံပါတယ်၊ ဒါနယူကအထိ ဆိုနိုင်ပါတော့ မည်နည်း။

ဒါကြောင့် သာသနာ ငါးထောင်ဆိုတဲ့ အပိုင်းအခြားကို တိုက်ရှိက်ပြထားတဲ့ ဝိနည်းအငွကထာ၊ ဒီဟာ၊ သံယတ္ထာ၊ အင်္ဂါးရှု နိကာယ် အငွကထာများအတိုင်းသာ ယူဆပြောဆိုသင့်ပါတယ်၊ တိုက်ရှိက်လ မပြု၊ သေလဲ မသေချာတဲ့ ထောက်တို့၏ ယူကြပါတယ်၊ အငွကထာများ ယူကြပါတယ်၊ ပြောဆိုရန် သင့်မည်မထင်ပါ၊ ယခု ပြောခဲ့တာဟာ သာသနာ ငါးထောင်နှင့်စပ်ပြီး အငွကထာများ မိန့်ဆိုထားပုံ အကျဉ်းချုပ် ဖြစ်ပါသည် ဘူးရား။

ဝိနည်း နိုင်း

ယခု နိုင်းစကားကို အပြီးသတ် လျောက်ထားပါတော့မည်ဘူး။

ဒီအငွကထာကို စီရင်ရေးသားတဲ့ ရှင်မဟာဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓာသ အငွကထာဆရာဟာ မိမိသဘောကျ မိမိထင်ရာကို ရေးခဲ့တာ မဟုတ်ပဲ အမြှုတွေနဲ့ ရေးခဲ့ပါတယ်၊ ဆရာတဲ့မှာ သင်ကြားပြီးတော့လဲ ရေးခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒါကို ဒီမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓာသအတွေ့ပြုတို့တွေမှာတော့ တချို့က သိပ်ပြီး မြောက်ပင့် ရေးထားတော့ တမျိုးဖြစ်နေပါတယ်၊ ယခုနိုင်းက ဘူးကိုယ်တိုင် ရေးသား ထားတဲ့ စကားဖြစ်တဲ့အတွက် ပိုပြီးတော့ သေချာပါတယ်။

မဟားအငွကထာရွေ့ဝါ မဟားပစ္စရိမော စ။

ကုရန်းမှာတိ တိသေသပါ၊ သံဟင္ဂားကထာ ကူးမှာ။

ဗုဒ္ဓမိတ္ထာတိ နာမနာ၊ ဝိသုတာသု ယသသီနေား။

ဒိန်ယူသု စီရသာ၊ သုတာ ထောရသာ သံနှိုက်။

ဒီ စကားဖြင့် ဝန်ညွှဲ အဋ္ဌကထာကြီးတွေ သင်ယူ ခဲ့ပုံကို ပြောပါတယ်။

မဟာအဋ္ဌကထာဇ္ဈာဝါ၊ မဟာအဋ္ဌကထာကိုရှင်း။ မဟာပစ္စရီမေဝ စ၊ မဟာပစ္စရီအဋ္ဌကထာကိုရှင်း။ ကုရှုနှီးမျှ၊ ကုရှုနှီးမည်သော အဋ္ဌကထာကိုရှင်း။ လူတိ၊ ဤသို့။ တိသေသာပိ၊ သုံးစောင်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ လူမေ သီဟဇ္ဈာဝါကထာ၊ ဤသီဟို၌ အဋ္ဌကထာကြီးတိုကို။ ဗုဒ္ဓမိတ္တာတိ နာမေနာ၊ ဗုဒ္ဓမိတ္တာ ဟူသော အမည်ဖြင့်။ ဝိသုတသု၊ ထင်ရှားကျော်စော သော။ ထေရသု၊ မထေရ်မြတ်၏။ သန္တာကော၊ အထိ။ သုတွာနာကြား သင်ယူပြီး၍ -----

အဲဒီ အဋ္ဌကထာကြီး သုံးစောင်ကို ရှေးဦးစွာ သင်ယူတယ်လို့ဆိုပါတယ်။

မဟာအဋ္ဌကထာဆိုတာ ရေးက သံဂါယနာ သုံးတန်တင်ခဲ့တဲ့ မူလအဋ္ဌကထာကို သီဟို၌ဘာသာနှင့် ရေးသားတဲ့ အဋ္ဌကထာ ဖြစ်ပါတယ်၊ နောက် အဲဒီအဋ္ဌကထာကို မြို့ပြီးတော့ မဟာပစ္စရီအဋ္ဌကထာနှင့် ကုရှုနှီးအဋ္ဌကထာတွေကို ရေးကြပါတယ်၊ ဒီပြင်လဲပဲ အနှစ်က အဋ္ဌကထာတို့၊ သခောပအဋ္ဌကထာတို့ ဆိုတာ၊ ရှိပါသေးတယ်၊ ယခု ဒီအဋ္ဌကထာဆရာ ရေးဦးစွာ သင်ယူတဲ့ အဋ္ဌကထာကြီး သုံးစောင်ကတော့ မဟာအဋ္ဌကထာ၊ မဟာပစ္စရီအဋ္ဌကထာ၊ ကုရှုနှီးအဋ္ဌကထာဆိုတဲ့ ဒီအဋ္ဌကထာကြီးများပင်ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒါတွေကို ဗုဒ္ဓမိတ္တာမည်ရှိတဲ့ မထေရ်မြတ်၏အထံမှာ သင်ယူပြီးတော့မှ ဒီသမန္တပါသာဒိကာ ဝန်ညွှဲအဋ္ဌကထာကို ရေးသားတယ်လို့ ဝန်ခံထားတဲ့ စကားပါပဲ။

အဲဒီလိုရေးတာဟာ ဘယ်အခါကာလတုံးဆိုတော့ သီဟိုမှာ သီရိပါလမည်တဲ့မင်း နန်းတက်လို့ အနှစ် နှစ်ဆယ် မြောက်ကာလက ရေးတယ်လို့ဆိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် “သီရိပါလယသသီနော သမဝိသတိမေ စေမေ ယေသံဝ္မာရော၊ သီရိပါလမင်း၏ အောင်တော်မှ အနှစ် နှစ်ဆယ်မြောက်၏၌။ အယံအာရွှေ့၊ ဤကျေမ်းကို စ၍ ရေးခဲ့သည်ဖြစ်၍။” ဇက်သမို့ သမ္မတ္တာ ပရီနိုင်တာ၊ နှစ်ဆယ်တနှစ်မြောက်မှာ ပြီးဆုံးတယ်”လို့ ဆိုထားပါတယ်။

ဒီသီရိပါလမင်းဆုံးတာကို အများက မဟာနာမမင်းလို့ပဲ မှတ်ထား ကြပါတယ်၊ သီရိပါလမင်း၊ မဟာနာမမင်း ဒီအမည် နှစ်ခုဟာ အတူတူပါပဲ၊ တိုးတည်း၏ အမည်ပါပဲ။

အဲဒီမင်း နန်းတက်တဲ့ ခုနှစ်ဟာ သာသနာသွေးရှစ် ၉၅၄-ခန့် ဖြစ်တယ်လို့ အမှတ်ပြုထားကြ ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် နန်းတက်ပြီး အနှစ် နှစ်ဆယ်မြောက်ဆုံးတော့ ၉၅၄-ထဲမှာ နှစ်ဆယ်ထည့်လိုက်လျှင် ၉၇၄-ဖြစ်တဲ့အတွက် သာသနာနှစ် ၉၇၄-ခုမြောက်မှာ ဒီကျေမ်းကို စီရင်တယ်လို့ မှတ်ယူဘို့ပါပဲ၊ ပြီးတော့ ၉၇၅-ခု မြောက်နှစ်မှာ ဒီကျေမ်း ပြီးစီးတယ်လို့လဲ နိုဂုံး အရ မှတ်သားဘို့ ရှိပါတယ်။

ဥပဒ္ဒဝါကုလေ လောကော၊ နိုရုပ္ပဒဝဝတော့ အဟံ့။
ကေ သံဝ္မာရေနောဝ၊ ယထာ နိုင်း ဥပါဂတာ။
စဝံ သဗ္ဗာသာ လောကသာ၊ နိုင်း ဓမ္မာပသံဟိုတာ။
သီယံ ဂုဏ်၍ အာရမ္မာ၊ သဗ္ဗာပို့ နိုရုပ္ပဒဝဝ။

ဥပဒ္ဒဝါကုလေ၊ ဥပဒ္ဒဝဝတော့ ဘေးရန်း များပြားလှစွာသော။ လောကော၊ လောကတဲ့။ အယံ သံဝ္မာနာ၊ ဤ သမန္တပါသာ အမည်ရှိသော ဝန်ညွှဲ အဋ္ဌကထာသည်။ နိုရုပ္ပဒဝဝတော့၊ ဥပဒ္ဒဝဝတော့၊ ဘေးရန်းကင်း သဖြင့်။ ဝါ၊ ဥပဒ္ဒဝဝတော့ ဘေးရန်းမရှိပဲ။ ကေသံဝ္မာရေနောဝ၊ တနှစ်တည်း ဖြင့်ပင်လျှင်။ နိုင်း၊ ပြီးဆုံးခြင်းဘို့။ ဥပါဂတာယာယာ၊ ရောက်ဘိုသကဲ့သို့။

୧୦୩୬

အဲဒိတဲမှာလ မှတ်သားစရာ ကောင်းတာကလေးတွေ ပါသွားတယ် ”ဥပဒ္ဒဝါ ဘေးရန်တွေ များပြားနေတဲ့ လောကကြီး” ဆိုပြီးတော့ အဋ္ဌကထာဆရာက ညည်းညှပြီး ရေးသွားပါတယ်၊ ဘုရားတပည့်တော်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းက စဉ်းစားမိဘူးပါတယ်၊ အဋ္ဌကထာဆရာကတော့ ဥပဒ္ဒဝါ ဘေးရန်တွေတယ်များပြားတယ်” လို့ ဆိုပါတယ်၊ ဘုရားတပည့်တော်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ဥပဒ္ဒဝါ ဘေးရန်းတွေကလဲ တယ်ပြီး မတွေ့ရတော့ “ဟို အဋ္ဌကထာ ဆရာများ လက်ထက်တုန်းက ဥပဒ္ဒဝါ တွေဆိုတာဟာ ဘာတွေပါလိမ့် မတဲ့” လို့ ဒီလို့ စဉ်းစားမိပါတယ်။

“უპვეი” ဆိတာဟာ ဘယ်လိုဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ စောဒေကမသိရပဲနဲ့ ရုတ်တရဂ်ကျရောက်လာတဲ့ ဘေးအန္တရာယ် တွေ အကျိုးမဲ့တွေကို ခေါ်ပါတယ်၊ ဥပဒေဝ-ဆိတဲ့ ပုဒ်ထဲမှာ ဥပ-က တပုဒ်၊ ၃၀-က တပုဒ်လို့ နှစ်ပုဒ် တွဲစပ်နေပါတယ်၊ ဥပ-ကပ်ပြီး သကာလ၊ ၃၀-နှစ်စက်တတ်တဲ့ အကျိုးမဲ့ ဘေးအန္တရာယ်တွေလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ လောကမှာ လူနှစ်ပြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေက နိုင်ရာလူကို နှစ်စက် ညျဉ်းပန်းမှုမျိုးတွေကို ဥပဒေတော်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အဲဒီလို နိုင်လိုမင်းထက် နှစ်စက်မှာ ညျဉ်းပန်းမှာ ဥပဒေတော်ဟာ လောကထဲမှာ များပြားတယ်လို့ သူက ဆိုထားပါတယ်။

ဘုရားတပည့်တော်တို့ ငယ်ငယ်က စဉ်းစားကြည့်တန်းကတော့ ဒီပွဲပွဲဝါကို ဘယ်လိုဟာတွေရယ်လို့ သဘောမပါက်ခဲ့ပါဘူး၊ အပြီးသတ်တော့ သိဟိုင့်မှာ ဟိုခေတ်တုန်းက မင်းပြောင်း မင်းလွှဲတွေ များပြီးတော့ တိုက်ကြခိုက်ကြ လုယက်ကြ သတ်ဖြတ်ကြနဲ့ ဒီလို နိုင်စက် ဉာဉ်းပန်းမှုတွေက သိပ်များတာကိုး။ အဲဒါတွေကို ရည်ပြီးတော့ ရေးသွားတယ်လို့ ဆိုတာနောက်ပိုင်းကျမှ သဘောပေါ်လာပါတယ်၊ အဲဒီလို ဥပဒ္ဒဝါတွေ အင်မတန် များပြားနေတဲ့ လောကကြီးထဲမှာ ရေးသားရတဲ့ ဒီကျမ်းဟာ ဥပဒ္ဒဝါ ဘေးရန်မရှိပဲနှင့် ပြီးစီးသွားပါတယ်တဲ့။

အဲဒါကို ပြီးစီးအောင် ဘယ်လောက်ကြာအောင် သူရေးရသတံ့-ဆိုတော့ “ဇကသံဝစ္စရေနော်” လို့ ဆိုထားပါတယ်၊ တန်စ်ရေးရပါတယ်တဲ့၊ ဒီဝိနည်းအငြှေကထားဘာ ယခု စာအပ်အရေအတွက်အားဖြင့် စာအပ် လေးအပ် ရှိပါတယ်။

ဝိသုဒ္ဓမဂ် ခြောက်လ

အဲဒီတော့ ငှါးအပ်ရှိတဲ့ ဒီသမဏ္ဍာပါသာဒိကာ ဝိနည်း အငွေကထာကြီးကို တန်စ် ရေးရတယ်ဆိုလျှင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျွမ်းကြီးက J-အပ်ရှိတဲ့အတွက် အဲဒီ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကိုလဲ ခြောက်လလောက်တော့ ရေးရဘို့ ရှိနေပါတယ်၊ ဒါပေမယ်လို့ ဗုဒ္ဓဟောသ အထွေထွေမှာတော့ တည်တည်နှင့် သုံးစောင်တောင် ပြီးတယ်လို့ ချိုးကျူးပြီး ရေးထားပါတယ်။

အဲဒီလို ချီးကျူးထားတာကလဲ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ထိုက် တာလောက်သာ ကောင်းပါတယ်၊ မဖြစ်သင့် မဖြစ်ထိုက်တာတွေ ကို သိပ်ပြီးရှီးကျူးထားလျှင် မှန်ကန်တဲ့ရေးသားချက်တွေ အပေါ်မှားလဲ နောင်လာ နောက်သားတွေက သံသယရှိနေတတ်ပါ တယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီလိုယူတိမရှိအောင် ချီးကျူးထားတာတွေကတော့ သိပ်မကောင်းပါဘူး၊ အမှန်အားဖြင့် ဆိုလျှင် ဒီဝိနည်း အငွောထား၏ တဝေကြောက်ရှိနေတဲ့ ပိဿ္ပမဂ်ကျမ်းကို ပြောက်လမကြာတော် လေးငါးလလောက်ကြာအောင်တော့ ရေးရ မယ်ဆိုတာ သေချာနေပါတယ်။

ဒါက အများအတွက် တောင့်တလိုက်တဲ့ အငြေကထာဆရာ၏ အသီသကလေးဖြစ်ပါတယ်။

သဒ္ဓမ္မဟုမာနေ့၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကောင်းစွာ မြတ်နိုင်ခြင်း။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ မြတ်နိုင်သော၊ မဓာသ၊ သူတော်ကောင်းတရား၏။ စီရွှေ့တတ္ထာ၊ ရည်မြင့်စွာတည်ရန် အလိုင်။ လူမှု သံဝဏ္ဏန်၊ ဤဝိနည်းအငွေ့ကယာ ကျမ်းကြီးကို၊ ကရောဇ်နာ၊ ရေးသားပြုစီရင်သော၊ မယာ၊ ငါသည်။ ယု ပုသု၊ အကြောင် ကောင်းမှုကို။ သမာစိတ်၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပွဲအပ်လေပြီ။ သဗ္ဗသ၊ အလုံးစုံသော။

တသေ ပုညသာ၊ ထိုကောင်းမှု၏။ အာန်ဘာဝန်၊ အာန်ဘော်ကြောင့်။ သဖွံ့ပါ၊ အလုံးခံလည်း ဖြစ်ကုန် သော။ ပါကိုနော၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဓမ္မရာ သော၊ တရားမင်း ဖြစ်တော်မှုသော မြတ်စွာဘုရား၏။ သဒ္ဓမ္မရသ သေဝိနော၊ သူတော်ကောင်း တရားတည်းဟူသော အရသာကို မို့ပဲ စားသုံးကြကုန်သည်။ ဘဝန္တာ၊ ဖြစ်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

ဒါလ အသီသကလေးတရုပါပဲ၊ “သူတော်ကောင်းတရားကို ကျင့်ကြံအား ထုတ်ပြီးတော့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရား အရသာတွေကို ရသွားကြပါစေ”လို့ အသီသ ပြုသွားပါတယ်။

စိရိ တိဋ္ဌတူ သဒ္ဓမ္မာ၊ ကာလေ ဝသံ စိရိ ပခဲ့။
တပွဲတူ ဒေဝါ ဓမ္မနာ၊ ရာဇာ ရက္ခတူ မေဒီနို့။

သဒ္ဓမ္မာ၊ သူတော်ကောင်းတရားသည်။ သဒ္ဓမ္မာ၊ မြတ်စွာဘုရားအပ်သော တရားတည်းဟူသော သူတော်ကောင်း တရားသည်။ စိရိ၊ ကြာမြင့်စွာ။ တိဋ္ဌတူ၊ တည်ပါစေသတည်း။ ဒေဝါ၊ ခိုးသည်။ ကာလေ၊ ရွာသင့်သော အချိန်အခါကာလုံး။ ဝသံ ဝသုဇ္ဈား၊ ရွာသည်ဖြစ်၍။ စိရိ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ ပခဲ့၊ သတ္တဝါ အပေါင်းကို။ တပွဲတူ၊ ရောင့်ရဲပါစေသတည်း။ ရာဇာ၊ လူတို့ကို စိုးမိုးအပ်ချုပ်နေသော မင်းသည်။ ဓမ္မနာ၊ တရားသဖြင့်။ မေဒီနို့၊ မြေအပြင်ကို။ ဝါ၊ ဓမ္မအပြင်ချုပ်ရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ရက္ခတူ၊ စောင့်ရှောက်ပါစေသတည်း။

အဲဒီလိုလဲ အသီသ ပြုပါတယ်၊ ဒီလို အသီသပြုပြီးတော့ သူရေးထားခဲ့တဲ့ အငွကထာကျမ်းကြီး ကြာရည်စွာ တည်ပါစေဆိုတာကို တောင့်တထားပုံကလေးကလဲ တော်တော်ကို လေးနှက်ပါတယ်။

တာဝ တိဋ္ဌတူ လောကသွို့၊ လောကနိုတ္ထရဏေသိန်း။
ဒေသျိန်း ကုလပုတ္ထာန်း၊ နယ် သီလဝိသုဒ္ဓိယာ။
ယာဝ ဗုဒ္ဓိပါ နာမမို့၊ သုဒ္ဓစိတ္ထသာ တာဒီနောာ။
လောကမို့ လောကဇွဲသာ၊ ပဝတ္ထာတို့ မဟေသိနောာ။

ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ သုဒ္ဓစိတ္ထသာ၊ စင်ကြယ်သော စိတ်နှလုံးရှိ တော်မှုသော။ တာဒီနောာ၊ ကျွဲ့ အနိုင် အာရုံး နှစ်ခုကိုညီတူဖြုံး ရှုနိုင်သောကြောင့် တာဒီဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မှုသော။ လောကဇွဲသာ၊ တလောကလုံး၏ အကြီးအကဲ အမြင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မှုပေ သော။ မဟေသိနောာ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဗုဒ္ဓိပါပိ နာမမို့၊ ဗုဒ္ဓဟူသောအမည် ဘုရားဟူသော အမည် သော်မှုလည်း။ လောကမို့၊ လောက၌ဗုံး။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ ပဝတ္ထာတို့၊ ဖြစ်လျက်ရှိသေး၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ လောကနိုတ္ထရဏေသိန်း၊ လောကမှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို ရှာမိုးကြကုန်သော။ ကုလပုတ္ထာန်း၊ အမျိုးကောင်းသား တို့အား။ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ၊ သီလဝိကြုယ်ခြင်း၏။ နယ်၊ နည်းကို။ ဒေသျိန်း ဖော်ပြလျက်။ သမန္ဒာ ပါသာဒိကာ နာမ၊ သမန္ဒာပါသာဒိကာ မည်သော။ အယ် ဝိနယ်သံဝဲနာ၊ ဤဝိနည်း အငွကထာကျမ်းသည်။ လောကသွို့၊ လောက၌ဗုံး။ တိဋ္ဌတူ၊ မကွယ်ပပဲ တည်ဖြန့်ပါစေသတည်း။

“လောကမှာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့ အမည်ကလေးရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး သူ့အငွကထာကျမ်းကြီး လောက ထဲမှာ တည်နေပါစေလို့ ဆိုပါတယ်၊ ဒီလိုတည်ရာမှာလဲ သံသရာဝင့်ဆင်းရဲ့ လောကထဲမှ လွှတ်မြောက်ဖို့ရာ လောကထဲက ထွက်မြောက်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှုးနေတဲ့ အမျိုးကောင်းသား ပုဂ္ဂိုလ်တွေအား သီလဝိကြုယ်အောင် ကျင့်တတ်ကြံတတ်ဘို့ရန် နည်းနိသုတွေကို ဒီအငွကထာကျမ်းကြီးက ပြလျက် တည်နေပါစေ”လို့ အသီသပြုပြီးတော့ ဒီသမန္ဒာပါသာ ဒီကာ ဝိနည်း အငွကထာကြီးကို အခုံးသတ်သွားပါတယ် ဘုရား။

ဝန်ည်းခိုးတမ်း ပြီး၏။

ဤဝိနည်းစစ်တမ်းသည် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး စိစစ်ထားသော အငွကထာသံဂါယနာ စိစစ်ခက်း မျက်နှာ ၉၅-မှ ၁၅၃-အထိ ပါရှိသော ဝန်ည်းဆိုင်ရာ စိစစ်ခက်း ဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်ဖြူ သာသနူရှိပို့သာ
 ဆွဲသိတိ ပုံစံက အဂ္ဂမဟာပန္တိတာ
 ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာခည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
 စီစဉ်တော်မူထားသော

ဥပသမ္မဒ ကမ္မဝါဓာ

[ဤစိစစ်ထားသော ဥပသမ္မဒ ကမ္မဝါဓာတွင် ရဟန်းလောင်းတပါး ရဟန်းအဖြစ်ခံယူရ၍ ဘတ်ကြားရပုံ၊ J-ပါး ၃-ပါး ခံယူရ၍ သမသ်မစပ်ပဲ ဖတ်ပုံ၊ သမသ် စပ်လျက် ဖတ်ပုံ၊ J-ပါး ၃-တဲ့ ၃-ပါး ၃-တဲ့ ခံယူရ၍ ဖတ်ပုံ၊ ဆုံးမပုံ၊ မြန်မာ ဘာသာပြို့ ဆုံးမပုံ၊ “မှ ပေါ်ပို့တွေ့ရှိပုံ”၌ “ပို့တွေ့ရှိပုံ” ပုဒ်၏ သွေးအတွေ့ ၂၂၂၈၁လုံးကို အာဂမ-သာမကအားပြို့ အပြည့် အစုံဖြတ်ထားပုံ၊ “ပဏ္ဍာဏလောပဘောနဲ့ နိုသာယ ပွဲနွဲ၊ တတ္ထ တော်”၌ တတ္ထ-ဟူသော နိုယမပုဒ်ကို အနက်မြန်မာ ပြန်ပုံစာည် အသိခက်သော ဗျာနတို့၌ သဘာဝကျကျ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ထုတ်ဖော်၍ မှတ်သားဘွယ်များစွာပြု့ အဆုံးအဖြတ် ပေးထားပုံများကို တွေ့ကြရပါလိမည်။ (စံဆောင်းသူ)]

(ဤ ကမ္မဝါဓာပါ၌ကို မဖော်ပြတော့ပါ၊ အလိုဂိုက ဆရာတော်ဘုရားကြီး စိစစ်ထားသော ကမ္မဝါဓာမူရင်းကို ကြည့်ရှုရန် ညွှန်ပြလိပါသည်။ မြန်မာပြန်နှင့် အဆုံးအဖြတ်များကိုမူ ဤ အပြည့် အစုံ ဖော်ပြပါအံ့။)

**၄။ ရဟန်းလောင်းအား မြန်မာသက်သက်ဖြင့်
ညွှန်ကြားသပ်ပြ (ဆုံးမ) ပုံ**

နေမော တာသာ ဘဂဝေတာ အရဟာတောာ သမ္မာသမ္မာ့သာ။

“ဥပသမ္မဒကံ မဆောင်မိ ရေးဦးစွာ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို ယူစေရမည်” ဟု ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ မိန့်မှာတော်မူသောကြောင့် ယခု အခါ သင် ပဋိဌာန်းလောင်း (တို့) သည် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို ယူ(ကြ) ဦးလော့။

ဥပဇ္ဈာယ်သော မေ(နော) ဘဇ္ဇာ ဟောတိ၊ ဥပဇ္ဈာယ်သော မေ(နော) ဘဇ္ဇာ ဟောတိ၊ ဥပဇ္ဈာယ်
 မေ (နော) ဘဇ္ဇာ ဟောတိ။

အရှင်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားသည် ဘုရားတပည့်တော် (တို့) ၏ အပြစ်ကြီး အပြစ်ထုတ်ကို ကြည့်ရှု၍ ဆုံးမသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ဖြစ်တော်မူပါ အရှင်ဘုရား။

ကြည့်ညိုဘွယ်ကို ဆောင်သော ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊ စိတ်အမူအရာနှင့် ပြည့်စုံ(ကြ) စေလော့။ (+ပြည့်စုံ
 အောင် အားထုတ်၍ နေထိုင်ကြရမည်။)

အာမဘန္တာ=(ကောင်းပါပြီဘုရား ပြည့်စုံစေပါမည်။)

(* ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာဆိတာ တပည့်ရဟန်းသစ်အား ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များနှင့်အညီ ကျင့်တတ် နေထိုင်တတ်အောင် သားငယ်ကို စောင့်ရှောက်သော ဖောင်ကဲ့သို့ သင်ပြခုံးမပေးတဲ့ ဆရာမြတ်ပဲ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ယူထားတဲ့ တော်ကလဲ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကို ဖောင်ကဲ့သို့ ရှိသောလေးစားရာတယ်။)

“ဥပဇ္ဈာယ် ယူစေပြီးလျှင် သပိတ်၊ သက်န်းကို ပြောကြားရမည်” ဟု ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ မိန့်တော်မူခဲ့သောကြောင့် ယခုအခါ သင်ပဋိဌာန်းလောင်း (တို့)အား သပိတ်၊ သက်န်းကို ပြောကြားမယ်။ (*ဒီလို ပြောကြားရတော်ကာလ ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလ တုန်းက ရဟန်းခံကြရာမှာ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကပေးတဲ့ သပိတ်၊ သက်န်းနဲ့ ရဟန်းခံကြတာပဲများတယ်၊ ဒါကြောင့် ဓာတ္ထခဏားတာလေလားလို့ သံသယဖြစ်ဘွယ် ရှိနေတဲ့အတွက် အဲဒီလိုသံသယမဖြစ်ရအောင် ရဟန်းလောင်း၏ ကိုယ်ပိုင်သပိတ်၊ သက်န်းများဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားရခိုင်းဖြစ်တယ်၊ အဲဒီတုန်းက အစဉ်အလာအရ ယခုအခါမှာလ ကိုယ်ပိုင် သပိတ်၊ သက်န်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားအောင် ပြောကြားရတာပဲ။)

သင် ပဋိနှင့်လောင်း(တို့)၏ ရှေ့ချထားသော (အသီးအသီးသော) သပိတ်ဟာ သင်(တို့)၏ ကိုယ်ပိုင်သပိတ်ပဲ၊ အဲဒါကို မိမိ(တို့)၏ ကိုယ်ပိုင်သပိတ်လို့ မှတ်(ထားကြ)။

သပိတ်ပေါ်မှာ တင်ထားတဲ့ (အသီးအသီးသော) နှစ်ထပ်သက်နှင့်ကြီးဟာ သင်(တို့)၏ ကိုယ်ပိုင်နှစ်ထပ်သက်နှင့်ကြီးပဲ၊ အဲဒါကိုမိမိ(တို့)၏ ကိုယ်ပိုင် နှစ်ထပ်သက်နှင့်လို့ မှတ် (ထားကြ)။

သင်(တို့)၏ ကိုယ်မှာ ရုံထားတဲ့ ကေသီသက်နှင့်ဟာ သင်(တို့)၏ ကိုယ်ပိုင် ကေသီသက်နှင့် ပဲ၊ အဲဒါကို မိမိ(တို့)၏ ကိုယ်ပိုင် ကေသီသက်နှင့်လို့ မှတ်(ထားကြ)။

သင်(တို့)၏ ခါးမှာဝတ်ထားတဲ့ သင်းပိုင်သက်နှင့်ဟာ သင်(တို့)၏ ကိုယ်ပိုင်ခါးဝတ် သင်းပိုင် သက်နှင့်ပဲ၊ အဲဒါကို မိမိ(တို့)၏ ကိုယ်ပိုင် ခါးဝတ်သင်းပိုင်သက်နှင့်လို့ မှတ်(ထားကြ)။

(*ရဟန်းလောင်းမှာ ယခုပြောခဲ့တဲ့ သပိတ်တလုံးနဲ့ သက်နှင့်သုံးထည် ပြည့်စုံရတယ်၊ အဲဒီ သပိတ်တလုံးနဲ့ သက်နှင့် သုံးထည် ပြည့်စုံယင် သပိတ်၊ သက်နှင့် ပြည့်စုံပြီးလို့ ဆိုရတယ်၊ အဲဒီလို့ ပြည့်စုံမှ ရဟန်းခံပေးရတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ သပိတ်၊ သက်နှင့်များ ပြည့်စုံကြောင်း ထင်ရှားအောင်လို့ ယခု ပြောကြားရတာပဲ။)

အမည်မှတ်ပဲ

ယခုအခါ ဥပသမွားကံ ဆောင်ရာ၌ ဥတ်ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်၍ လွယ်ကူဖော်ခြင်း အကျိုးငါး ရဟန်းလောင်းကို “နာဂ” ဟု အမည်သစ် မှည့်ပါ၏၊ သံပောက် အရှင်မြတ်တို့က ရဟန်းလောင်းကို နာဂ-ဟု မှတ်တော်မှုကြပါ၊ ရဟန်းလောင်းကလဲ မိမိအမည်ကို “နာဂ”ဟု မှတ်ထားပါ။

(ရဟန်းလောင်း ၂-ပါးဖြစ်လျှင် အကြီးရဟန်းလောင်းကို “နာဂ”ဟု မှည့်ပါ၏၊ အငယ်ရဟန်းလောင်းကို “ဒ္ဓာ”ဟု မှည့်ပါ၏။ ၃-ပါးဖြစ်လျှင် အကြီးဆုံး ရဟန်းလောင်းကို “နာဂ”ဟု မှည့်ပါ၏၊ အလတ်ရဟန်းလောင်းကို “ဒ္ဓာ”ဟု မှည့်ပါ၏။ အငယ်ရဟန်းလောင်းကို “မိဒ္ဓ”ဟု မှည့်ပါ၏ဟု၍။ ၄-ပါးရှိလျှင် ၂-ပါးတစ် ၂-ပါးတစ် ပြု၍ သို့မဟုတ် အကြီးး ၂-ပါးကို တစ်၊ အငယ် ၂-ပါးကို တစ်ပြု၍ ထို ၂-စုံတွင် တစ်တစ်ထဲမှ အကြီးး ၂-ပါးကို “နာဂ”ဟု မှည့်ပါ၏။ အငယ် ၂-ပါးကို “ဒ္ဓာ”ဟု မှည့်ပါ၏။ ၁-ပါးတစ် တစ်တစ်ထဲမှ အကြီးး ရဟန်းလောင်းများကို “နာဂ”ဟု မှည့်ပါ၏။ အလတ် ရဟန်းလောင်းများကို “ဒ္ဓာ”ဟု မှည့်ပါ၏။ အငယ် ရဟန်းလောင်းများကို “မိဒ္ဓ”ဟု မှည့်ပါ၏ဟု၍။ အမည်မှည့် ကြော်ပြီးလျှင် သံပောက်အရှင်မြတ်တို့က ထို ၂-ပါးတော် အကြီးး ရဟန်းလောင်းကို “နာဂ”ဟု၊ အငယ် ရဟန်းလောင်းကို “ဒ္ဓာ”ဟု မှတ်တော်မှုကြပါဟု၍။ ထို ၃-ပါးတော် မှ အကြီးးကို “နာဂ”ဟု၊ အလတ်ကို “ဒ္ဓာ”ဟု၊ အငယ်ကို “မိဒ္ဓ”ဟု မှတ်တော်မှုကြပါဟု၍။ ထို ၂-ပါးနှင့် အကြီးးကို “နာဂ”ဟု၊ အငယ် ၂-ပါးကို “ဒ္ဓာ”ဟု မှတ်တော်မှုကြပါဟု၍။ ထို ၂-ပါးတော် အကြီးးကို “နာဂ”ဟု၊ အငယ် ၂-ပါးကို “ဒ္ဓာ”ဟု မှတ်တော်မှုကြပါဟု၍။ ထို ၂-ပါးတော် အကြီးးကို “မိဒ္ဓ”ဟု မှတ်တော်မှုကြပါဟု၍။ ရဟန်းလောင်းများကလဲ မိမိတို့၏ အမည်သစ်ကို “နာဂ၊ ဒ္ဓာ၊ မိဒ္ဓ”ဟု အသီးအသီး မှတ်ထားကြဟု၍။

ဥပသမွားကံ ဆောင်ရာ၌ ဥတ်ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်၍ လွယ်ကူဖော်ခြင်း အကျိုးငါး၊ ဂရဂါရဂါ ဖြစ်ဖော်ခြင်းအကျိုးငါး ရဟန်းလောင်း(တို့)၏ ဥပ္ပါယ်ဆရာတော် အရှင်မြတ်ကို (အရှင်) တိသု ဟု အမည်သစ် မှည့်ပါ၏၊ သံပောက်အရှင်မြတ်တို့က ရဟန်းလောင်း(တို့)၏ ဥပ္ပါယ်ဆရာတော်ကို (အရှင်) တိသုဟု အမည်သစ်ဖြင့် မှတ်တော်မှုကြပါဘုရား။ ဥပ္ပါယ်ဆရာတော် အရှင်မြတ်ကလဲ မိမိ၏ အမည်ကို (အရှင်) တိသုဟု မှတ်တော်မှုပါ အရှင်ဘုရား။

သံပုံအလယ်မှ အပြင်ထူးတံ့

ပွဲဌးလောင်း နာဂ(ဒဗ္ဗာ-တို့) (ဒဗ္ဗာ မိတ္တာ-တို့)၊ ယခုအခါ သင်(တို့) အား ညွှန်ကြားသင်ပြရန် အချိန်ကျရောက်လာ ပြီ၊ သို့သော်လဲ သံပုံအတော်၏ အလယ်မှာ ညွှန်ကြားသင်ပြရန် မသင့်တော်တဲ့အတွက် မတ်တတ်ထံး သံပုံအတော်ကို လက် အပ်ချိကာ နောက်ဆုတ် နောက်ဆုတ် ထွက်သွားပါ၊ (တိုးတိုးမှန်မှန် ပြောတဲ့စကားကို သံပုံအတော်များ မကြားလောက်ရာ နားလည်လောက်ရာ) တဆယ့်နှစ်တောင့်ထွားခန့် ဝေးကွာတဲ့ ဟိုအရပ်မှာ ဆော့ခဏရပ်တည်နေပါချေ၊ (အဲဒီနေရာကို ငါလာ ၍ ညွှန်ကြားပြသပေးပါမည်။)

- (ရဟန်းလောင်းတပါးအတွက် အနုသာသက သမ္မတိုက်)
- (ဤပါးအတွက် သမ္မစွာယဉ်တ်)
- (ဤပါးအတွက် ဒွန်သမာသဉ်တ်)
- (နာဂ ဒဗ္ဗာ မိတ္တာများအတွက် သမ္မစွာယဉ်တ်)

(နာဂ, ဒဗ္ဗာ ဤပါးအတွက် ဒွန်ဉ်မှာ ဤပါးအတွက် ဒွန်နှင့် ပါဋီတု၏၊ နာဂ ဒဗ္ဗာ မိတ္တာအများအတွက် ဒွန်မှာ ၃-ပါးအတွက် ဒွန်နှင့် ပါဋီတုအတူပင်။)

ညွှန်ကြားသင်ပြီး

စူးစိုက်ပြီး နားထောင်(ကြ)ပါ ပွဲဌးလောင်း နာဂ (ဒဗ္ဗာ မိတ္တာ-တို့)၊ ယခုအခါ သင်(တို့) သည် အမှန်ကို ဖြဖော် လျောက်ထားရမည့်အခါ, အဟုတ်ကို ဖြဖော်လျောက်ထားရမည့်အခါဖြစ်သည်၊ သင်(တို့)၏ သန္တာနှင့် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော အကြောင်းအရာ အမှုဝှေ့သော်ကို သံပုံအလယ်၌ သမ္မတိုက်သော မထောရက မေးမြန်းတဲ့အခါမှာ ထင်ရှားရှိလျှင်, ဟုတ် မှန်လျှင် “ရှိပါသည်ဘုရား၊ ဟုတ်ပါသည်ဘုရား”ဟု လျောက်ထားဖြဖော်(ကြ) ရမည်၊ ထင်ရှား မရှိလျှင်, မဟုတ်မမှန်လျှင် “မရှိပါဘုရား၊ မဟုတ်ပါဘုရား” ဟု လျောက်ထားဖြဖော်(ကြ) ရမည်၊ မလျောက်ထား မဖြစ်ပို့ပဲ ကြောက်စွဲ့မနေ(ကြ)နဲ့၊ ရဲရဲရင့်ရင့် ဝိပါသာ အသံကျယ်ကျယ်နဲ့ လျောက်ထားဖြဖော်(ကြ) ရမည်၊ ရှုက်စရာတွေကို မေးရမည်လားဟု နှလုံးမသာ မျက်နှာမလှ မရှိ(ကြ) နဲ့၊ ယခုပြောပြမည့် အခြင်းအရာအားဖြင့် သင်(တို့) ကို မေးကြလိမ့်မည်။

သင်(တို့) မှာ ဤသို့သော အနာများ ရှိသလား---

(ကုဋ်) နှုန်းရှိသလား၊ (ဒီလိုလဲ မေးကြလိမ့်မယ်၊ အမှန်အတိုင်း ဖြေရံပဲ၊ မရှိဘူး မဟုတ်လား၊ မရှိယင် မရှိပါဘုရားလို့ လျောက်ထား ဖြဖော်ရမယ်)။

နောက်ပြီးတော့ (ကဏ္ဍာ) ထွက်မြင်းခေါ်ဆို အသားပို မြင်းဖုနာ ရှိသလား၊ (ဒီလိုလဲ မေးကြလိမ့်မယ်၊ မရှိယင် မရှိပါဘုရားလို့ လျောက်ထား ဖြဖော်ရမယ်)။

နောက်ပြီးတော့ (ကိုလာသော) အရေးပြားတွင် နီဖြူဗာက် သမင်ယက်သမင်ဖြူဗာက် အနာရှိသလား၊ (ဒီလိုလဲ .....ဖြဖော်ရမယ်)။

နောက်ပြီးတော့ (သောသော) ရွှောင်းဆိုသွေးပါ အဆုတ်နာ မြစ်မြောက်နာရှိသလား၊ (ဒီလိုလဲ .....ဖြဖော်ရမယ်)။

နောက်ပြီးတော့ (အပမာရော) သည်းခြေရှား နတ်ဖမ်းစားရှုံးနာ ရှိသလား၊ (ဒီလိုလဲ မေးကြလိမ့်မယ်၊ အမှန်အတိုင်း ဖြေရံပဲ၊ မရှိဘူး မဟုတ်လား၊ မရှိယင် “မရှိပါဘုရား”လို့ လျောက်ထား ဖြဖော်ရမယ်)။

“ဒီလို မေးရတာကလဲ အကြောင်းရှိတယ်၊ ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလတုန်းက ယခု ပြောခဲ့တဲ့ နှစ် အစရိုသော အနာကြီးငါးမျိုး စွဲကပ်နေတဲ့ သူတွေက သမားတော် ဆရာမိုးကို အကုအသ ခံချင်တဲ့ အတွက် သာသနာတော်မှာဝင်ပြီး ရဟန်းပြုကြတယ်၊ ရောဂါပျောက်တဲ့ အခါကျတော့ လူတော်ပြန်ထွက်သွားကြတယ်၊ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီး ဆရာမိုးက ကဲ့ရဲ့တယ်၊ နောက်ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ စက်ဆုပ်ဖွယ် ရောဂါစွဲကပ်နေတဲ့ သူတွေ မရှိသင့်ဘူး၊ အဲဒီ အကြောင်း များကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “အနာကြီး ငါးမျိုး စွဲကပ်နေတဲ့သူကို ရှင်ရဟန်း ပြုမပေးရ”လို့ သိက္ခာပုံ ပညာတော်မှုတယ်၊ ဒါကြောင့် ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မေးကြလိမ့်မယ်၊ မေးတဲ့အခါမှာ အမှန်အတိုင်း ဖြေရှုပါပဲ၊ မရှိယင် မရှိပါဘုရားလို့ ဖြေရမယ်။”

နောက်ပြီးတော့ “လူသားစင်စစ်ဟုတ်ရဲ့လား”လို့လဲ မေးကြလိမ့်မယ်၊ (အဲဒီလို မေးရတာကတော့ ဘုရားလက်ထက် တော် ကာလတုန်းက နိုင်းတောင်က သာသနာတော်ကို ကြည့်လိုတာနဲ့ လူယောင်ဖန်ဆင်ပြီး သံပါးတော်များထံ ရဟန်း အဖြစ် တောင်းပန်တယ်၊ သံပါးတော်များက အဲဒီနိုင်းကို လူသားထင်ပြီး ရဟန်းပြုပေးလိုက်တယ်၊ နောက်ကျတော့ သူ့အမှု မှန်က ပေါ်လာတယ်၊ အဲဒီအခါ လူသားမဟုတ်တဲ့သူကို ရဟန်းပြု မပေးထိုက်တဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားက “တိရစ္ဆာန်ကို ရဟန်းပြုမပေးရ”လို့ သိက္ခာပုံ ပညာတော်မှုတယ်၊ ဒါကြောင့် လူသားစင်စစ် ဟုတ်ရဲ့လားလို့ မေးရတာပဲ၊ သင်ပွဲ့ောင်းလောင်း (ထို့) ကတော့ လူသားဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် “ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား”လို့ လျောက်ထား ဖြေဆိုရမယ်။”

နောက်ပြီးတော့ “ကိုယ့်ကိုယ်ကို အစိုးပိုင်သူ ဟုတ်ရဲ့လားလို့”လဲ မေးကြလိမ့်မယ်၊ ဒီလို မေးရတာကလဲ ရှေးတုန်းက ကျွန်းဆိုတာ ရှိခဲ့တယ်၊ အဲဒီ ကျွန်းဟာ သူ့ကိုယ်ကိုသူ အစိုးပိုင်သူး၊ အရှင်သခင်က အစိုးပိုင်နေတယ်၊ ယခုခေတ်မှာတော့ အဲဒီလို ကျွန်းဆိုတာ မရှိပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အစိုးပိုင်သူ ဟုတ်ရဲ့လားလို့ မေးတဲ့အခါ “ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား”လို့ လျောက်ထား ဖြေဆိုရမယ်။”

နောက်ပြီးတော့ “မင်းမှုထမ်းအဖြစ်မှ ကင်းလွတ်သူဟုတ်ရဲ့လား”လို့လဲ မေးကြလိမ့်မယ်၊ ဟုတ်ယင် “ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား”လို့ လျောက်ထား ဖြေဆိုရမယ်၊ ယခုခေတ်မှာ မင်းမှုထမ်းဟုတ်ပေမယ့် အခွင့်ယူထားခိုက်မှာ ဆိုယင် မင်းမှုထမ်း အဖြစ်မှ ကင်းလွတ်နေတယ်လို့ပဲ ယူရပါတယ်။”

နောက်ပြီးတော့ “ရဟန်းပြုရန် မိခင် ဖင် ဖင်တို့က ခွင့်ပြုသူ ဟုတ်ရဲ့လား”လို့လဲ မေးကြလိမ့်မယ်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် မိဘတွေက ခွင့်ပြုတာချည်းပါပဲ၊ ခွင့်ပြုတယ် မဟုတ်လား၊ မိဘမရှိသူ ဆိုယင်တော့ ခွင့်တောင်းဘုံးတောင် မလိုပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ခွင့်ပြုသူဟုတ်ရဲ့လားလို့ မေးယင် “ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား”လို့ လျောက်ထား ဖြေဆိုရမယ်။”

နောက်ပြီးတော့ “အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ပြီလား”လို့လဲ မေးကြလိမ့်မယ်၊ ၁၉-နှစ်နဲ့ သုံးလ၊ ငါးလဆိုယင် အသက် နှစ်ဆယ်ပြည့်ပြီလို့ ဆိုရတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်နေယင် “ပြည့်ပါပြီဘုရား”လို့ လျောက်ထား ဖြေဆိုရမယ်။”

နောက်ပြီးတော့ “သင်ပွဲ့ောင်းလောင်း (ထို့)မှာ သပိတ်သက်နဲ့ ပြည့်စုံပါပြီလား”လို့လဲ မေးကြလိမ့်မယ်၊ ဒါကတော့ ခုန်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပြည့်စုံနေကြောင်း ထင်ရှားနေပါပြီ၊ ဒါကြောင့် “ပြည့်စုံပါပြီဘုရား”လို့ လျောက်ထား ဖြေဆိုရမယ်။”

နောက်ပြီးတော့ “သင်ဟာ အဘယ် အမည်ရှိသလဲ”လို့လဲ မေးကြလိမ့်မယ်၊ သင့်ကို “နာဂါ”လို့ အမည်သစ် မည်ထားတယ်၊ ဒါကြောင့် “ဘုရားတပည့်တော် နာဂါအမည် ရှိပါသည်ဘုရား”လို့ လျောက်ထား ဖြေဆိုရမယ်။ ယခု မေးကြည့်မယ်၊ ဖြေဆိုကြည့်စမ်း၊ သင်ဟာ အဘယ်အမည်ရှိသလဲ၊ (ဘုရားတပည့်တော် နာဂါ-အမည် ရှိပါသည်ဘုရား။) (၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ် မေးကြည့်ပါ။)

နောက်ပြီးတော့ “သင်၏ ဥပုဇွန်ဆရာဟာ အဘယ်အမည် ရှိပါသလဲ”လို့လဲ မေးကြလိမ့်မယ်၊ သင်၏ ဥပုဇွန်ဆရာဟာကို “အရှင်တိသု”လို့ အမည်မှည့်ထားတယ်၊ ဒါကြောင့် “ဘုရားတပည့်တော်၏ ဥပုဇွန်ဆရာသည် အရှင်တိသု မထောင် အမည်ရှိပါသည်ဘုရား”လို့ လျောက်ထား ဖြေဆိုရမယ်။ (၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ် မေးကြည့်ပါ။)

သံယူအလယ်မှာ မေးမြန်းစိစစ်မည့် မေးခွန်းများနှင့် စပ်၍ လျောက်ထား ဖြေဆိပ်များကို သင်ပွဲင်းလောင်း (တို့) အားညွှန်ကြား သင်ပြီး၊ ငါသည် သင်(တို့)နှင့် အတူ သံယူထံသို့ မသွားအပ်၊ မသွားကောင်းဘူး၊ ဒါကြာင့် ဒီနေရာမှာပဲ ဓာတ်ရပ်တည် နေရစ် (ကြ) ဦး၊ သံယာတော်က လာခဲ့ရန် ခေါ်တဲ့ အခါကျမှ သံယာတော်ကို လက်အပ်ချိပြီး လာခဲ့ရမယ်။

(ပွဲင်းလောင်း ၂-ပါး ၃-ပါး စသည်တို့ကို ညွှန်ကြားသင်ပြသော အခါ၌ စကားလုံးများကို သင့်လျှော်အောင် ပြင်၍ ပြောဆိုရေး၏။)

ရဟန်းလောင်း ၁-ပါး သံယူအလယ် သွင်းရန်ဥက္ကာ၊
၂-ပါး ၃-ပါး အတွက် သမုတ္ထယ ဉာသရဏော်၊
အများမှ ၃-ပါးကို သွင်းရန် သမုတ္ထယ်ဥက္ကာ

အထက်ဖော်ပြပါ ခေါင်းစဉ်ပါ ဥက္ကာများပါမို့ကို ကြည့်လိုပါက မူရင်းကမ္မဝါစာကို ကြည့်ရှုကြပါရန် ညွှန်ပြအပ်ပါသည်။ (စံဆောင်းသူ။)

သံယူအလယ်သို့ သွင်းပြီးလျင် “ဘိက္ခာဗုံးပါဒေ ဝန္တာပေတွာ” ဟူသော ညွှန်ပြချက်နှင့်အညီ “ရဟန်း သံယာတော်တို့၏ ခြေတော်တို့ကို ရှိခိုးပါ၏” ဟု နှုတ်ဖြင့် ဆိုစေလျက် ရှိခိုးစေသင့်၏၊ ထို့နောက် “သံယာတော်အား ရဟန်းပြုပေးရန် လျောက်ထားရမည်” ဟု ပြောကြား၍ အောက်ပါအတိုင်း လိုက်ဆိုစေလျက် လျောက်တောင်းစေရမည်။)

ဇလ္ဍာက်ဓာားပုံ

သံယံ ဘဇ္ဇာ ဥပသမွှံ ယာစာမိ (ယာစာမ)၊ ဥပ္ပါဒ္ဒတု မံ (နော) ဘဇ္ဇာ သံယော အနုကမ္မာ ဥပါဒါယာ။ ။ဒုတိယမ္မာ။ ။တုတိယမ္မာ။

အရှင်မြတ်တို့ဘုရား- တပည့်တော် (တို့)သည် သံယာတော်ကို ရဟန်းအဖြစ် (ကို) သုံးကြိမ် တိုင်တိုင် လျောက်တောင်းပါ(ကုန်)၏ အရှင်မြတ်တို့ဘုရား၊ သံယာတော်သည် တပည့်တော် (တို့)ကို သနားချီးမြောက်ခြင်း(ကို) အကြောင်းပြု၍ (ဝါ သနားချီးမြောက်သောအားဖြင့်) (မြင့်မြတ်သော ရဟန်း အဖြစ်သို့) မြှင့်တင်ပေးတော်မူပါ။ အရှင်ဘုရား။

တပါးအတွက် ပုစ္စက သမ္မတိုဥက္ကာ၊

၂-ပါး ၃-ပါးအတွက် သမုတ္ထယ်ဥက္ကာ (ခွန်ဥက္ကာ)၊

(ဤဥက္ကာ ပါမို့များကို မူရင်း ကမ္မဝါစာ၌ ရှုကြည့်အပ်၏။ စံဆောင်းသူ။)

မေးမြန်းစီစဉ်ပုံ

ပွဲင်းလောင်း နာဂ (ဒုတိ-တို့၊ ဒုတိ မိတ္တိ-တို့) ရှုံးစိုက်ပြီး နားထောင်(ကြ)၊ ယခုအခါ သင်(တို့) သည် အမှန်ကို ဖြေဆို လျောက်ထားရမည့်အခါ, အဟုတ်ကို ဖြေဆိုလျောက်ထားရမည့် အခါဖြစ်သည်၊ သင်(တို့)၏ သန္တာန်း၌ ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိသော ရဟန်းပြုပေးရာဝယ် အန္တရာယ်နှင့် စပ်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာအမှု ဝါတ္ထသာောကို မေးပါအံ့၊ ထင်ရှားရှိလျင်၊ ဟုတ်မှုန်လျင် “ရှိပါသည်ဘုရား၊ ဟုတ်ပါသည်ဘုရား” ဟု လျောက်ထားဖြေဆို (ကြ)ရမည်၊ ထင်ရှားမရှိလျင်၊ မဟုတ်မမှုန်လျင် “မရှိပါဘုရား၊ မဟုတ်ပါဘုရား”ဟု လျောက်ထားဖြေဆို (ကြ)ရမည်။

သင်(တို့)မှာ ဒီလို အနာများ ရှိသလား၊ သရုပ်ဖော်မေးရလျင်---

နှုနာ ရှိသလား၊
(မရှိပါဘုရား။)

ထွတ်မြင်းခေါ်ဆို အသားပို မြင်းဖုနာ ရှိသလား၊
(မရှိပါဘုရား။)

အရေပြား နီဖြူအကွက် သမင်ယက် သမင်ဖြာနာ ရှိသလား၊
(မရှိပါဘုရား)။

ချောင်းဆိုးသွေးပါ အဆုတ်နာ မြစ်ခြောက်နာ ရှိသလား၊
(မရှိပါဘုရား)။

သည်းခြေရှုး နှတ်ဖမ်းစားရှုနာ ရှိသလား၊
(မရှိပါဘုရား)။

သင်(တို့) ဟာ လူသားစင်စစ် ဟုတ်(ကြ)ရဲ့လား၊
(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

ယောကျားစင်စစ် ဟုတ်ရဲ့လား၊
(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

ကိုယ့်ကိုယ့်ကို အစိုးပိုင်သူ ဟုတ်ရဲ့လား၊
(ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။

ကြွေးမြီးကင်းသူ ဟုတ်ရဲ့လား၊
(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

မင်းမှုထမ်းအဖြစ်မှ ကင်းလွတ်သူ ဟုတ်ရဲ့လား၊
(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

ရဟန်းပြုရန် မိခင် ဖခင်တို့က ခွင့်ပြုသူ ဟုတ်ရဲ့လား၊
(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ပါပြီလား၊
(ပြည့်ပါပြီဘုရား)။

သပိတ်, သက်န်း ပြည့်စုံပါပြီလား၊
(ပြည့်စုံပါပြီဘုရား)။

သင် အဘယ်အမည် ရှိသလဲ၊
(ဘုရားတပည့်တော် နာဂါ အမည်ရှိပါသည်ဘုရား)။

သင်ရဟန်းလောင်း (တို့ အသီးအသီး) အဘယ်အမည်ရှိ (ကြ) သလဲ၊

(ဘုရားတပည့်တော် နာဂါအမည် ရှိပါသည်ဘုရား၊ ဘုရားတပည့် တော် ဒုတ္ထအမည် ရှိပါသည်ဘုရား၊ ဘုရားတပည့် တော် မိတ္ထအမည်ရှိပါသည် ဘုရား)။

သင် (တို့) ၏ ဥပမာဏ်ဆရာတော်သည် အဘယ်အမည် ရှိပါသလဲ၊

(တပည့်တော် (တို့) ၏ ဥပမာဏ်ဆရာတော်သည် အရှင်တိသုဓထော်အမည် ရှိပါသည် ဘုရား)။

ကမ္မဝါစာချုပ် အမှတ် ၁၊ ၃-စသည်၌ ပြခဲ့သော သက်ဗာ ၁၊ ၂၊ ၃ စသည်ဆိုင်ရာ ပုဒ် ပါမြို့များအတွက်
မှတ်ချက်များ---

၁။ ဝိတ္ထာယိ-ဟူသော ပါ၌သည် ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူနှင့်ငှုံး၊ အဘိယာရာမ ကမ္မဝါစာမူ စသည်တိနှင့်ငှုံး အညီပင်၊ ယင်းသည် ဝါ+(သက္ကတ-သွေး) ပါ၌ ထေ-ဓတ်နှင့် အဇ္ဇာတနှင့် ဤပိုဘတ်ဖြင့် ပြီးသည်၊ ဝတ္ထာမန် ဝိဘတ်နှင့် ယုဉ်ရာ၏ ဝိတ္ထာယိ သတ်ဖြင့် ပြီးသည်၊ ထို့ကြောင့် ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂဝါ၌ (နာ-၁၃၀)၌ “ဥပသမ္မာပေကွာ ဝိတ္ထာယိ” ဟု ရှိလေသည်၊ ထိုပါ၌နှင့်လည်း အညီပင်။

၂။ နာဂါ စ ဒေတ္ထာ စ မိတ္ထာ စဟု တူလျှတ်၊ ကတ္ထား၊ အပွဲ့ဓနပုဒ်တိုက ဧကရှစ်ဖြင့် ရှိကြသော်လည်း လိုက်တဲ့၊ ပောနပုဒ်၌ “ဥပသမ္မာပေကွာ” ဟု ဗဟိုရှစ်ဖြင့် ပြဆိုထားသည်မှာ အောက်ပါ ဝိနည်းပါ၌၊ သုတ်ပါ၌ စသည်တိနှင့် အညီပင် ဖြစ်သည်။

တေန ခေါ် ဖု သမယေန အာယသွာ စ အနုရှု၌ အာယသွာ စ နှိန်ယော အာယသွာ စ ကိမိလော ပါစိန်ဝံသဒါယေ ဝိဟရနှိုး။ (ပိ-မဟာဝါ၊ ၄၉၇)

တေ န ခေါ် ပန သမယေန အာယသွာ စ အနုရှု၌ အာယသွာ စ နှိန်ယော အာယသွာ စ ကိမိလော ဂေါသိုံသာလဝနဒါယေ ဝိဟရနှိုး။ (မ-၁၊ ၂၆၆)

ဇက် သမယံ အာယသွာ စ သာရီပိတ္ထာ အာယသွာ စ မဟာ ကော်မြိုကာ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရနှိုး။ (သ-၂၊ ၁၃၆)

စိတ္ထာ ဟတ္ထာ့ဗြို့ကျေပါသကာ။
နှုန်မာတာ စ ဥတ္ထရာ၊ အရှုပိဋ္ဌာကျေပါသိကာ။
(အပ-၃၊ ၃၈၁)

အထ ခေါ် ဘဂါ တအဝယေး ဘို့၌ နိဟာရာတ္ထာ ဓမ္မယာ ကထာယ ဉာဏ် အနုသာသီ၊ ယံ တယော ဘို့၌ ပိုတ္ထာယ စရိတ္ထာ အာဟရနှိုး၊ တေန ဆွဲရေး ယာပေတီ။ အထ ခေါ် အာယသွာတေား စ မဟာနာမသာ အာယသွာတေား စ အသုခိုသာ ဘဂါဝယော ဓမ္မယာ ကထာယ ဉာဏ် အိုဝင်ယမာနာနှုံး အနုသာသီယမာနာနှုံး ဝိရှစ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခာ၌ ဥဒပါဒီ “ယံ ကို့ သမှုဒယခမ့် သဗ္ဗံ တံ နိရောခေမ့်” နှိုး။ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ။။ ဘဂါဝါ တေဒဝါ။။ (ပိ-မဟာဝါ၊ ၁၈)

ဘဂါ စ သာရီပိတ္ထာ ဝိပသီ ဘဂါ စ သိမီ ဘဂါ စ ဝေသာ့ ကိုလာသုနော အဟေသုံး သာဝကာနှုံး ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မ ဒေသေတံး အပွဲကျွေ နေသံ အဟေသီ သုတံး ဂေယျံး။။ ဝေဒလွှံး။။ တေသံ ဗုဒ္ဓိနှုံး ဘဂါဝါနာနှုံး အန္တရာဇာနောနာ။ (ပါရာမိက-၉)

ဤသို့အစရိုသော ပါ၌တော်တိနှင့် ညီညွတ်သောကြောင့်ပင် မဟာဝိသုဒ္ဓိရုံမှု၊ အဘယာရာမ ဆရာတော်၏မှု၊ ပခုံ့၌ မဟာဝိသုတာရာမမှု စသော ကမ္မဝါစာတို့၌ ဧကရှစ် သမုစ္ာယ အပွဲ့ဓနပုဒ်များနှင့် ဗဟိုရှစ် ပောနပုဒ်ကို တူလျက် လိုက်တဲ့အဖြစ်၊ ပကတိ ဝိကတိအဖြစ်၊ ကတ္ထား ကတ္ထိ ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် ပြဆိုထားတော်မှုကြပေသည်။ ယင်းသို့ ပြခိုခြင်းမှာ ပါ၌ဂိုက်ကျေ၍ ချောမေ ပြပြစ်လှပါပေ၏။

၃။ နာဂဒတ္ထာ ဟူ၍၌၊ နာဂဒတ္ထာမိတ္ထာ-ဟူ၍၌၊ ဒွန်သမာသ် တွဲစပ်သော ပုဒ်များသည် ပါရာမိက (နာ-၂၇၉) ပုံးနှံသူ ကမ္မဝါစာ၌ အသုခိုပုန္တ္တသုကာ ဟူ၍၌၊ ရူး၌ (နာ-၃) တဇ္ဇာနိယကမ္မဝါစာ၌ ပဏ္ဍာကလော ဟိတကာဟူ၍၌ ဟု သို့ စသည်ဖြင့်ရှိသော ပါ၌တော်တိနှင့် အညီပင်။

သို့သော် နာဂ ဒတ္ထာ မတ္ထာ မိတ္ထာတို့ အသီးအသီး ၂-ပါးစီ ၃-ပါးစီ စသည် ရှိရာ၌ နာဂါ စ ဒတ္ထာ စ မိတ္ထာ စ စသည်ဖြင့် ပြဆိုထားသော ဗဟိုရှစ် သမုစ္ာယံး ဝိကျက သာ၍ ပေါ်လှင်ထင်ရှားစေနိုင်သည်။

ပါရာမိကပါ၌ (၂၆၉) သမနာသနကမ္မဝါစာ၌ “လူတ္ထနာမော စ လူတ္ထနာမော စ ဘို့၌”ဟူသော ပါ၌နှင့်အညီ အနုသာသက သမုစ္ာတိုံးတော်အရာ စသည်တို့ “နာဂါ စ ဒတ္ထာ စ သာမကောရာ” စသည်ဖြင့်လည်း ရွတ်ဆိုနိုင်ပေ၏။ သို့သော် ဥပသမ္မာ ကမ္မဝါစာ အရာ၌ ခုတံယအကြိမ် တတိယအကြိမ် ထပ်၍ ဖတ်သောအခါ “သာမကောရာ” ဟု ရွတ်ဆိုရန် မလော်လှဟု ထင်သောကြောင့် ဤဥပသမ္မာအခက်း၌ ထိုသို့သော ဥတ်ကမ္မဝါစာပါ၌ကို မပြပဲ ချုန်ထားသည်။

၄။ အယံး ဗုဒ္ဓရက္ခတော့ စ အယံး ဓမ္မရက္ခတော့ စ အာယသွေတော့ သံပဲရက္ခတော့ ဥပသမွဒါ ပေကွာတိ အာဒိနာ နယေန ဇကေန အာစရိယေန ဒီးနှံ ဇကသွေး ခကော အနုသောဝန်ယော ဒင့်ဖွာ---

ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနို့ကာကို အမိပြု၍ ထုသာရဏာတ် အရာ၌---

“နာဂေါ စ နာဂေါ စ အာယသွေတော့ တိသုသော ဥပသမွဒါပေကွာ၊ အနုသို့ဖွာ သော စ သော စ မယာ”---

ဟူ၍၏၊

ပုလိုစတုတွကမ္မဝါစာ-၌---

“အယံး နာဂေါ စ အယံး နာဂေါစ အာယသွေတော့ တိသုသော ဥပသမွဒါပေကွာ ပရိသုဒ္ဓါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မဟို ပရိပုလွှာသု စအသု စ ပတ္တစိဝု” ---

ဟူ၍၏ ပြဆိုထားကြသည်။ ရှိ၏ ဥပသမွဒါအခက်းမျှ ထိသို့သော ရွတ်ဆိုပုံကို မပြပဲ ချိန်ထားသည်၊ အကြောင်းမူကား ပါ့ဌးတော်များ၏၍၏း၊ အင့်ကထာများ၏၍၏း၊ ပက္ခန်းဝိသယ် အရာဝယ် “သော စ သော စ” ဟူ၍၏း၊ “အသု စ အသု စ” ဟူ၍၏း သမုတ္ထယ ဝါစက ပါ့ဌးကို မတွေ့ရသောကြောင့်၏း၊ ထိသို့သော အရာ၌ ဗဟိုဝါဖွံ့ဖြိုး တေ-ဟူ၍၏သောကြောင့်၏း၊ တေသံ-ဟူ၍၏သောကြောင့်၏း တပေါင်းတည်းပြု၍ ပြဆိုချက်များကိုသာ တွေ့ရသောကြောင့်၏း “သော စ သော စ” ဟူ၍၏း၊ “အသု စ အသု စ” ဟူ၍၏း ပြဆိုလျှင် ပါ့ဌးကို ကျ မကျ သံသယ မကင်းသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

၅။ “အယံး စ နာဂေါ အယံး စ ဒတ္တာ အယံး စ မိတ္တာ” ဟု သမုတ္ထတ္ထ ဂ-ပုဒ် ရှိရာဝယ် အယံး-ဟူသော ရှုံးပုဒ်၏ နောက်၌ စ-သွေ့ကို ထားခြင်းသည် “အာယသွာ စ သာရိပုတ္တာ အာယသွာ စ မဟာကော်ကော” ဟူ၍၏း၊ “ဘာဂါ စ သာရိပုလွှာ ဝိသယ် ဘာဂါ စ သိသို့ ဘာဂါ စ ဝေသာဘူ” ဟူ၍၏း စသည်ဖြင့်ရှိသော ပါ့ဌးတော်များနှင့် ညီညွတ်၍ ပါ့ဌးကို ကျပေ၏။ ထိသို့ ပါ့ဌးကို ကျသော ပုဒ်ပါ့ဌး ဝါကျများကိုသာ ဤဥပသမွဒါအခက်း၌ ပြထားသည်ကိုလည်း အထူး သတိပြုသင့်၏။

၆။ “ပရိပုလွှာမေသံ” ဟူသော ပါ့ဌးသည် မဟာဝိသွေ့ပုံမှု၊ အာယသာရာမမှု၊ ပခုံ၍။ မဟာဝိသုတာရာမမှု စသည်တို့၏ ပြဆိုထားသော ပါ့ဌးဖြစ်သည်၊ ယင်းပါ့ဌးသည် “ပရိပုလွှာသံ” ဟူသော ဘုရားဟော ဥပသမွဒါကမ္မဝါစာပါ့ဌး၌ “အသု” ပုဒ်ကို “ကျမ” သွေ့ပြုဖွံ့ဖြိုး ပြီးသည်ဟု ယူ၍ ပြဆိုထားသော ပါ့ဌးဖြစ်ပေသည်၊ ထိသို့ ပြဆိုခြင်းသည် ပုံမှုနောက်မှု ပါ့ဌးကို အနေအထားနှင့်အညီပင် ဖြစ်သည်၊ ညီပုံမှာ- ပါရာမို့ ဂ၂၉၊ ၄၉၀၈၍ ၂၈ ပုံမှုနောက်မှု ပါ့ဌးကို အတိုင်း ပါ့ဌးရှိ၏။

ကျမ အသုမိပုန္တသုကာ ဘိက္ခာ၍ ကုလ္ပာသကာ ပါပသမာစာရာ၊ ကျမသံ ပါပကာ သမာစာရာ ဒီသုန္တီ စေဝ သုယျိန္တီ စေဝ သုယျိန္တီ စ ကုလာနံ စ ကျမဟို ဒုဋ္ဌာနံ ဒီသုန္တီ စေဝ သုယျိန္တီ စ။

အထက်ပါ ပုံမှုနောက်မှု ပါ့ဌးကို ပြဆိုထားသော ပုံမှု ပါ့ဌးကို ပြဆိုထားသော ပုံမှု ပါ့ဌးကို အနေကိုပင် ဒုတိယ တတိယ ဝါကျတို့ ထပ်ဆိုရာတွင် “တ” သွေ့ပြုဖွံ့ဖြိုး မဆိုပဲ “ကျမ” သွေ့ပြုဖွံ့ဖြိုးပင် “ကျမသံ၊ ကျမဟို” ဟု ပြဆိုထားပေသည်၊ ထိုအတူပင် ဤ ဥပသမွဒါကမ္မဝါစာပါ့ဌး၌ “အယံး” ဟု ဆိုခဲ့ပြီး အနေကိုပင် “အသု” ဟုထပ်၍ ဆိုရာဝယ် ကမ္မာရဟ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဂုဏ်အကိုပြ စကားချည်း ဖြစ်သောကြောင့် “ကျမ” သွေ့ပြုဖွံ့ဖြိုးပင် ပြဆိုသည်ဟု ယူသင့်ပေ၏။ ထိသို့ယူသင့်သောကြောင့် “အသု”ဟူသော ထိုပါ့ဌးကို ဗဟိုဝါဖွံ့ဖြိုး ပြီး “ကျမ” သွေ့ပြုဖွံ့ဖြိုးပြခြင်းဖြစ်သည်၊ ပုံမှုနောက် ကမ္မာရှိသံ ကမ္မာရှိသံ၊ ကျမဟို” ဟု ပြဆိုထားသော ပါ့ဌးနှင့် တထပ်တည်း တူညီလျှက်ရှိပါပေ၏။

၇။ ဤအနုသာသကသမ္မတံ့ ည်တ်ပါ့ဌး စသည်တို့ကို ရှုံးပါ့ဌးသကသကပြရာ၍၏သည်း ပြခဲ့ပြီးပင်ဖြစ်သည်၊ သို့သော လည်း ဤ၌ အလွယ်တကူ ကြည်ရှိနိုင်စေရန် ထပ်၍ ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

**မြန်မာသက်သက္ကဖြင့် ညွှန်ကြားဆုံးမပုံ၌ ပြခဲ့သော
သက်တဗျားဆိုင်ရာ စကားများအတွက် မှတ်ချက်များ**

၈။ အနုသာသကဆရာသည် ရဟန်းလောင်းတိုအား မကြောက်မရှုံးပဲ ပြောဆိုရဲအောင် အားပေးလျက် ညွှန်ကြားသင် ပြရသည်၊ ထိုကြောင့် သံသယမရှိသင့်ရာ၏ ဤနည်းဖြင့် အားပေးလျက် မေးမြန်း ညွှန်ကြားသင့်ပေါ်။

၉။ “ဂဇ္ဈာ”ပုဒ်သည် အခြားအရာတို့၏ အဖော်အလုံး အနာဟူသမျကို ဟောသော်လည်း ဤအရာ၏မှ “မေဒကဇ္ဈာ ဝါ ဟောတူ အလော ဝါ” စသည်ဖြင့် တိုးမွှုံးတတ်သော အဆီ မြင်းဖု စသည်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြထားသောကြောင့် အသားပို အသားဖိုကိုသာ ဆိုလိုပေသည်။ နွားမဏီ နှိုကဲ့သို့င်း၊ လက်ချောင်းများကဲ့သို့င်း တွဲကျသော ကြောက်နှီ ခေါ်သည့် အသားပို များကိုလည်း “ဂဇ္ဈာ” ပင် ဟူ၍လည်း ဖွင့်ပြထားပေသည်။

၁၀။ ကိုလာသော တို့၊ ကိုလာသ ဟူသည်မှာ။ နဲ့ဘို့နဲ့ကံ့၊ မပေါက်ကဲ့ တတ်သော။ နဲ့ပြုရကာကံ့၊ အရည်မယို ထွက်တတ်သော။ ပဒ္ဒမပုလ္လာရိုက ပတ္တာဏ္ဍားကဲ့ ကုန်း၊ ပဒ္ဒမှာကြားပန်းဖတ် အဆင်းရှိသော နှုန်းပေတည်း။ ယေန၊ ယင်းနှုန်းကြောင့်။ ရုန်း ပိုယာ၊ နွားတို့၏ ကိုယ်ကဲ့သို့။ သော်လုံး သော်တို့၊ ကြောင်ကျားသော ကိုယ်သည် ဖြစ်၏---ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြထား၏၏၊ ထိုတွင် ပဒ္ဒမှာ ကြာပန်းဖတ် အဆင်းရှိသည်ဟူသော စကားဖြင့် အရေးပြား၌ နှီရဲသည့် အကွက် အကွက်ရှိသော သမင်ယက်အနာကို ပြသည်၊ ပုဇွဲရိုက် ကြာပန်းဖက် အဆင်းရှိသည် ဟူသော စကားဖြင့် သမင်ဖြူခေါ် ခရာသင်းအနာကို ပြသည်။ ထိုကြောင့် “အရေပြားတွင် နှီဖြူအကွက် သမင်ယက် သမင်ဖြူအနာ” ဟု ဖော်၍ အနက်ပြန်ထားသည်။

၁၁။ “သောသ” ကို နှိုက်သွှေ့ “သယရောဂါ”ဟု ဖွင့်သည်နှင့်အညီ ယင်းသည် သွေးသားကုန်ခန်းစွဲသော ရောဂါဖြစ်သည်။

၁၂။ “ပိတ္တာမှာဒေါ ဝါ ယက္ခာမှာဒေါ ဝါ” ဟု ဖွင့်ပြသော အဋ္ဌကထာနှင့် အညီပြန်သည်။ အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၏ ဒေါ်-အရာဝယ် ရော-ဟု ပျက်လျက်ရှိ၏။ အဘိုင်းနှုန်းသုယာ စသည်တို့၌ ပြန်ဆိုထားသော ဝက်ရူးနာကိုမှ ယင်း ၌-အလို အားဖြင့် ပိတ္တာမှာဒေါ၌ အတွင်းဝင်သည်ဟု ယူရှု၏။

၁၃။ ယခုနေအခါ၌ ရဟန်းလောင်းကို လူသားအစစ်ဖြစ်ကြောင်း စေစောကပင် ထင်ရှား သိပြီးဖြစ်နေသောကြောင့် ဖြေကြားပုံကို တဲ့တဲ့ပင် ညွှန်ကြားသင့်၏။ သံသယ မရှိသင့်သော အခြားမေးခွန်းတို့၌လည်း ဤအတူပင် ညွှန်ကြားသင့်၏။

၁၄။ ပဋိသန္တာ ၇-လနှင့် မွေးသူကား အလွန် ရှား၏၊ သို့သော် ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် လည်း ပြည့်စုံစော်၏ ၁၉-နှစ်မှ ငါးလ အပိုအလွန်ကိုလည်း ပြသည်။ အများအားဖြင့် ၉-လကျော်မှာ မွေးဖွားသူသာ များသည်ဟု ဆိုကြ၏။ ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ၁၉-နှစ်မှ ၃-လလွန်လျင် အသက် ၂၀-ကောင်းကောင်း ပြည့်တော့သည်သာ။

၁၅။ “ဥပ္ပါမ္တ” ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ “ဥပ္ပါရတ”ဟု ဖွင့်ပြထားသည်။ ထိုအဖွင့်၌ ၃-အထက်သို့၊ ရရ-ဆောင်သည်ဟု သော အနက်သည် ဖြင့်တင်သည်ဟူသော စကားနှင့် အရတုပင်၊ ထိုကြောင့် ဥပ္ပါမ္တ-ပုဒ်ကို ဖြင့်တင်ပေးတော်မှပါဟုပြန်သည်။ ကယ်တင်-ဟူသော စကားသည် အတိဒုက္ခာရောက်နေသူ၊ ရေနှစ်နေသူ၊ တွင်းထဲချိုင်းထဲ ကျေနေသူတို့ကို ကယ်ဆယ်ရှုံးသာ သုတေသနသည်။ ရှင်သာမဏေအဖြစ်မှ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စွင်းသည်ကား ကယ်တင်ခြင်းမဟုတ်၊ အဆင့်အတန်း ဖြင့်တင်ပေးခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

၁၆။ “ဥပသမ္မန္တာ သံယော နာဂါ” အစရှိသော နိုင်းစကားကို ၂မာပြည့်၌ ရွှေကျော်ရိုက်းဝင် ပရှုံးမဟာဝိသုတာ ရာမဂိုဏ်းဝင်စွဲသော အချို့ဆရာတော်များက တကြိုမ်းသာ ရွတ်ဖတ်ကြ၏။ အခြားဆရာတော်များက အစဉ်အလာအရ သုံးကြိမ် ရွတ်ဖတ်ကြ၏။ တတိယအကြိမ် အနုသာဝန်ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံးဖြစ်သော “သာ ဘာသေယျ” ဟူသော စကား အဆုံး၌ပင် ရဟန်းလောင်းသည် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သွားလေပြီ၊ ထို နိုင်းစကားကို ၃-ကြိုမ် ရွတ်ဆိုသည့် အတွက်လည်း အကျိုးထူးဖြစ်ဘွဲ့ မရှိပေ၊ ၃-ကြိုမ် မရွတ်ဆိုခြင်းကြောင့်လည်း အကျိုးမဲ့ ဖြစ်ဘွဲ့ တစ်စုံချို့ရှုံးပါ၌၊ အဋ္ဌကထာ၊ နှိုကဲ့ အဆို မရှိသောကြောင့်င်း ဥလ္း ဒုတိယအမွှေဝါစာတို့၌ နိုင်းစကားကို ၁-ကြိုမ်များသာ ရွတ်ဆိုကြသူတဲ့သို့ ဤဥက္ကားစွဲသည်း နိုင်းစကားကို ၁-ကြိုမ်များ ရွတ်ဆိုခြင်းသည် သာလျင် လိုရင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ဥပသမ္မဒကမ္မဝါဒ နိသာလု

ဘန္တော်၊ အရှင်မြတ်တို့ဘူရား၊ သံပေါ်၊ သံလျာတော်သည်။ မေ၊ တပည့်တော်၏ စကားကို၊ သူကာတု၊ နားဆင်တော်
မူဖောင်ပါသည်။ အယံ နာ ဂေါ်၊ ဤနာဂါသည်။ အာယသွေးတော် တိသံသေ၊ အရှင် တိသံ၏။ ဥပသမ္မဒါပေကျွာ၊
ရဟန်းသီက္ခာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို အလိုက်သူ ပွဲင်းလောင်းပါတည်း။ အန္တရာယိကေဟိ ခမွဲဟိ၊ ရဟန်းပြုပေးခြင်း၏ အန္တရာယ်
ကို ဖြေတတ်သော အပြစ်ဝို့မှု၊ လုံးဝ စင်ကြယ်ပါသည်။ အသေ၊ ဤနာဂါအား။ ဝါ၊ ထိနာဂါအား။ ပတ္တိစိဝရု၊
သပိတ် သက်န်းသည်။ ပရံပုံး၊ ပြည့်စုံပါသည်။ နာဂေါ်၊ နာဂါသည်။ သံပေါ်၊ သံလျာတော်ကို။ အာယသွေးတော် တိသံသေနှင့်
ဥပမ္မာယေန၊ အရှင်တိသံသူဟော ဥပမ္မာယ်ဆရာဖြင့်။ ဝါ၊ အရှင်တိသံကို ဥပမ္မာယ်ပြု၍။ ဥပသမ္မဒါ
ယာစတိ၊ ရဟန်းသီက္ခာ နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟော ရဟန်းအဖြစ် လျောက်တောင်းပါ၏။ သံပေါ်၊ သံလျာတော်အား။ ပတ္တိကလ္လာ၊
လျောက်ပတ်သည့် အခါရို့သော ကံသည်။ ယဒီ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ပြားအဲ့။ သံပေါ်၊ သံလျာတော်သည်။ နာဂံ၊ နာကို။ အာယသွေးတော် တိသံသေနှင့်
ဥပမ္မာယေန၊ အရှင်တိသံကို ဥပမ္မာယ်ပြု၍။ ဥပသမ္မဒါဒေယျာ၊ ရဟန်းသီက္ခာနှင့် ပြည့်စုံစေရာ၏။ ဝါ၊ ရဟန်းပြုပေးရာ၏။ ဝါ၊
ရဟန်းဟု အသီအမှတ်ပြရာ၏။ သော၊ ဤစကားသည်။ ဥတ္တိ၊ အဆိုတင်ပြလျောက် သီစေသော စကားဖြစ်ပါသည်။

သမခုပ္ပလာမူဝါစာ နိုဘယ် အကျဉ်း

ဘန္ဒ၊ တို့ဘူရား။ သံပေါ်၊ သည်။ မေ၊ ကို။ သုဏာတု၊ ချင်ပါသည်။ အယံ စ နာဂါ၊ ဤနာဂါသည်င်း။ အယံ စ ဒေတာ၊ ဤဒေတာသည်င်း။ အယံ စ မိဒော၊ ဤမိဒောသည်င်း။ အယံ စ အယဉ်တော်၊ တိသုသေ၊ ၏။ ဥပသမ္မဒါပေကွာ၊ ပုဂ္ဂင်းလောင်းတိပါတည်း။ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မဟိ၊ တို့မှု။ ပရီသုဒ္ဓ၊ လုံးဝစ်ကြယ်ကြပါကုန်၏။ ကူမေသံ၊ ဤ နာဂါ၊ ဒေတာ၊ မိတ္တာ-တို့အား။ ပတ္တေစိဝရု၊ သည်။ ပရီပုဇ္ဇာ၊ ပြည့်စုံပါသည်။ နာဂါစ၊ နာဂါသည်င်း။ ဒေတာ စ၊ ဒေတာသည်င်း။ မိဒော စ၊ မိတ္တာသည်င်း။ သံပေါ်၊ ကို။ အယဉ်တော် တိသုသေန ဥပဇ္ဇာယေန၊ ပြ၍။ ဥပသမ္မဒါ ယာစနီ၊ ရဟန်းအဖြစ် လျောက်တောင်းကြပါကုန်၏။ သံပေါ်၊ အား။ ပတ္တေကလ္လာ၊ သည်။ ယဒီ၊ အဲ့။ သံပေါ်၊ သည်။ နာဂါ စ၊ နာဂါကိုင်း။ ဒေတာ စ၊ ဒေတာကိုင်း။ မိတ္တာကိုင်း။ အယဉ်တော် တိသုသေန ဥပဇ္ဇာယေန၊ ပြ၍။ ဥပသမ္မဒါဒေယျ၊ ရာ၏။ ဧသာ၊ သည်။ ဥတ္ထာ၊ ပါသည်။ (အနုသာဝနပါဝါး၌ အနက်တူပြီ။) နာဂါစ၊ နာဂါကိုင်း။ ဒေတာ စ၊ ဒေတာကိုင်း။ မိဒော စ၊ မိတ္တာကိုင်း။ သံပေါ်၊ သံပေါ်တော်ကာ။ ဥပသမ္မနာ၊ ရဟန်းပြေးအပ်ပါကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ရဟန်းဟု အသီအမှတ်ပြုအပ်ပါကုန်ပြီ။ (ခမတိ သံပေါ်-စသည်၌ အနက်တူပြီ။)

ଓଡ଼ିଆଙ୍ଗା ଫିଲ୍ମ୍ସ

တာဝဒေဝ၊ ရဟန်းဖြစ်ပြီးစ ထိုခဏ္ဍာပင်လျှင်။ ဆာယာ၊ အရိပ်ကို။ မေတ္တာ၊ တိုင်းထားအပ်၏။ (ရေးတော်က စက နာရီ မရှိသေး၍ နေရပ်ဖြင့်ပင် အချိန်ကို မှတ်သား ရသည်၊ ယခြေတ်မှာတော့ နာရီဖြင့်ပြောမှ သိလွယ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ယခု စက်နာရီဖြင့် မှတ်ထားသည်။) ဥတုပုမာဏံ၊ ဆောင်း၊ နေ့၊ မိုးဟူသော ဥတုသုံးပါး အပိုင်းအခြားကို။ အာစိက္ခိတ္ထာ၊ ပြောကားအပ်၏။ ဒိုင်သာဂါ။ နံနက်၊ နေ့လည်း၊ ညနေဟူသော နေ့အဖွဲ့ကို။ အာစိက္ခိတ္ထာ၊ အပ်၏။ သို့တို့၊ အရိပ်၊ ဥတု၊ နေ့အဖွဲ့ဟူသော သုံးပါးအပေါင်းကို။ အာစိက္ခိတ္ထာ၊ အပ်၏။ (ဘယ်ခုနှစ် ဘယ်ဥတုမှာ၊ ဘယ်လမှာ၊ လဆန်း လဆုတ် ဘယ်ရက်မှာ၊ နံနက် နေ့လယ် ညနေ ဘယ်အချိန်ပိုင်းမှာ၊ နာရီအားဖြင့် ဘယ်နှစ်နာရီ ဘယ်နှစ်မိန့်မှုပ်မှု၊ ရဟန်းဖြစ်တယ်ဆို တာ မှတ်ထားပြီးတော့ ကိုယ့်ထက် အရင်ကျပြီး ရဟန်းဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရိအသေပြုဘို့ပါပဲ၊ မှတ်တမ်း ဖတ်ပြရမည်။) စတွောရော၊ လေးပါးကုန်သေား။ နိုသယာ၊ မို့ရာတို့ကို။ အာစိက္ခိတ္ထာ၊ ကုန်၏။ စတွောရို၊ လေးပါးကုန်သေား။ အကရှုန်းယာနို၊ မပြုအပ်သော အမူတို့ကို။ အာစိက္ခိတ္ထာနှင့် ကုန်၏။

(၁) ပိဋ္ဌယာလောပဘောဒန်၊ ဆွမ်းချုပ် ရသော ဆွမ်းကို။ နိသာယ၊ မြို၍။ ပွဲဇာ၊ ရဟန်း အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ရဟန်း ဖြစ်ကြောင်း သိက္ခာသုံးပါးသည်။ ပောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဆွမ်းက မှုရာနိသာယ ဖြစ်သည်၊ ရဟန်းသိက္ခာက မှုတေတာ်သော နိသာယ ဖြစ်သည်၊ ဆီလိသည်မှာ-သုံးဆောင်စရာ ဆွမ်းရှုပါမှ ထိဆွမ်းကို သုံးဆောင်၍ သီလ သမဂ္ဂ ပညာ အကျဉ်းကို ကျင့်သုံးရသည်၊ ထိုကြောင့် ဆွမ်းသည် မြိုရာ နိသာယ ၁-ပါး ဖြစ်သည်ဟု ဆီလိ၏။) တူး၊ ထိုဆွမ်းချုပ်ရသော ဆွမ်းဟူ သောမြိုရာ၌။ တော့ သင်ပွဲဇားသစ်သည်။ (ဝါ၊ သင်ပွဲဇားသစ်တို့သည်။) ယာဝါရီ၊ အသက်ထက်ဆုံး။ ဝါ၊ မိမိ၌ ရဟန်း သိက္ခာ တည်ရှိနေသမှုကာလပတ်လုံး။ ဥသာယော၊ ကြောင့်ကြပြုလုပ် အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ ပြုအပ်၏။ (ဆွမ်းခံ စားရမယ်လို့ ဆီလိသည်။) အတိရေကလာဘော၊ ဘုန်းကံကြီး၍ ဆွမ်းမခံရပဲ အပိုအလွန် ဆွမ်းလာဘ်ရှိသူဖြစ်ပါမှု။ သံယာ ဘူး၊ သံယာအားလုံးအား လူသောဆွမ်းကိုင်း။ ဥဇ္ဈာသဘူး၊ သံယာထံမှ ထောစ်ဗိုလ်ဝါစ်ဗိုလ်အရ တပါးနှစ်ပါးအသည် ညွှန်ကြားစေ၍ လူသောဆွမ်းကိုင်း။ နိမ္တိနံ့၊ မိမိတပါးတည်းအားဖြစ်စေ၊ မိမိနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအားဖြစ်စေ ပုဂ္ဂိုလ်၍ လူသော ဆွမ်းကိုင်း။ သလာကဘူး၊ သံယာထံမှ စာရေးတံ့ချေဖော် တပါး နှစ်ပါး စသည်အား လူသော ဆွမ်းကိုင်း။ ပက္ခိုကံ၊ လဆန်း လဆုတ် တပက္ခာ တပက္ခာ၌ တကြိမ် တကြိမ်လူသော ဆွမ်းကိုင်း။ ဥပါသထိကံ၊ လပြည့် လကွယ် ဥပုသံနှုန်း လူသောဆွမ်းကိုင်း။ ပါ့မြိုပိခိုကံ၊ လဆန်းတရက် လဆုတ်တရက် နေ့များ၌ လူသော ဆွမ်းကိုင်း။ ပရီဗုဒ္ဓတ္ထံ၊ သုံးဆောင် အပ်သေး၏၊ သုံးဆောင်လေ။

(၃) ရှုက္ခမူလသေနာသနဲ့ သစ်ပင်ရင်း သစ်ပင်အောက်ဟူသော ကျောင်းကို။ နိသာယ၊ မြို၍။ ပွဲဇွဲ၊ သည်။ ပောတိ၊ ၇။ တဲ့၊ ထိုသစ်ပင်ရင်း သစ်ပင်အောင်ဟူသော ကျောင်း၍။ တေ၊ သည်။ ယာဝါရီ၊ ဆုံး။ ဥသာယော၊ ကို။ ကရဏီယော၊ ၇။ အတိရေကလာသော၊ ဘုန်းကဲကြီး၍။ သစ်ပင်ရင်းမှ အပိုအလွန် ကျောင်းလာသံရှိသူ ဖြစ်ပါမှ။ ပိဟာရော၊ J-ဖက်မိုး၊ D-ဖက်မိုး ခန်းသားသောကျောင်းကိုရင်း။ အမူယောဂေါ့၊ တဖက်စောင်းမိုး တဲ့ကုတ်ကိုရင်း။ ပါသာဒေါ့၊ အထွေထွေရှိသော ပြာသာ့ကိုရင်း။ ဟမ္မိယံ၊ အထွေထွေမဲ့ အုတ်တိုက်ကိုရင်း။ ဂုဟာ၊ လိုက်ဂုကိုရင်း။ ပရိဘုရှိတဗ္ဗာ၊ ၇။ (အနီးဆုံး၊ ဂုဟာ၊ ပုဒ်ကိုင့်ရှု၊ ထို-လင်နှင့် ထားသည်။)

(၄) မူတိမှတွေတေသုဒ္ဓ၊ နားကျင်ငယ်ရေ ဆေးကို။ ပါ၊ နားကျင်ငယ်ရေဖြင့် ထုအပ်တော့ ဆီးဖြူသီး၊ ဖန်ခါးသီး စတော့ ဆေးကို။ နိသာယာ၊ မြို့။ ပဗ္ဗ္ဗာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဗ္ဗာ၊ ထိနားကျင်ငယ်ရေ ဆေးစတော့ မြို့ရှုံး။ တော့ သည်။ ယာဝါယံ၊ လုံး။ ဥသာဟော၊ ကို။ ကရရန်းယော၊ ပြုအပ်၏၊ ပြုရမည်၊ ပြုလေ။ အတိရောကလာတောာ့၊ မူတိမှတွေဆေးမှ အပိုအလွန် ဆေးလာဘဲရှိသူ ဖြစ်ပါမှု။ သုပ္ပါ၊ ထောပတ်ကိုင်း။ နေနိုတ်၊ ဆီးခေါ် ထောပတ်စိမ်းကိုင်း။ တေလု၊ ဆီကိုင်း။ မရာ၊ ပျားရည်ကိုင်း။ အကြိတ်၊ တင်လဲသကာကိုင်း။ ပရိဘုရိုးတုံး၊ သုံးဆောင်အပ်တော့၏၊ သုံးဆောင်လေ။

(ရဟန်းများမှာ မပြုအပ်သော အမှုချားစွာ ရှိသည်။ ကုဋ္ဌ ကိုးထောင်ကျော်ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ သို့သော ယခုပြောပြမည့် အမှုလေးပါးမှာ အလွန်အရေးကြီးသောကြောင့် ချက်ခြင်းပြောကြားဘို့ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူခဲ့သည်။)

(၁) ဥပသမ္မန္တနာ၊ ရဟန်းသိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံနေသော ဝါ မြင့်မြတ်သော ပဋိဌာန်းအဖြစ်သို့ ရောက်နေသော ဘိက္ခာနာ၊ ရဟန်းသည်။ မေထာနာ ဓမ္မာ၊ ယုတ်ညုံသော မေထာန်အမှုကို။ န ပဋိဌာန်တွေ၊ မမှုပ်အပ်၊ မမှုပ်ကောင်း။ အန္တမသော၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်။ တိရှိနာနကတာယပိ၊ တိရှိနာန်မျိုးသော်လည်း။ န ပဋိဌာန်တွေ၊ ကောင်း။ ယော ဘိက္ခာ။ အကြင် ရဟန်းသည်။ မေထာန် ဓမ္မာ၊ ယုတ်ညုံသော မေထာန်အမှုကို။ ပဋိဌာန်တိ၊ မှုပ်ပြားအံ့။ သော ဘိက္ခာ။ ထိရဟန်းသည်။ အသုမဏော၊ ရဟန်းစစ် မဟုတ်သည်။ အသကျေပွဲတို့ယော၊ သာကိုနှစ်ယုံး ဘုရား၏ သားတော် မဟုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေယုတာပိ နာမ၊ ဥပမာဖြင့် ပြရသူ၏။ သို့သိန္တနာ၊ ဦးခေါင်းပြတ်ပြီးသော။ ပရီသော၊ ယောက်္ဂားသည်။ တော်၊ ထိပြတ်ပြီးသော ဦးခေါင်းနှင့်။ သရီရုပန္တနာနာ၊ ကိုယ်ကို ဆက်စပ်သဖြင့်။ မိမိတာ၊ အသက်ရှင်ရန်။ အဘဲ့့၊ မဖြစ်ထိက် မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့။ ၈၀ မေ။ ဤအတူပင်ယျာ။ ဘိက္ခာ။ ရဟန်းသည်။ မေထာန် ဓမ္မာ၊ ကို။ ပဋိဌာန်တွေ၊ မှုပ်ပြု။ ဝါ မှုပ်သောကြောင့်။ အသုမဏော၊ သည်။ အသကျေပွဲတို့ယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာ၊ ထိမေထာန်မှုပ်မှုကို။ တော်ပဋိဌာန်းသစ်သည်။ ယာဝိုင်း၊ လုံး။ အကရဏီယံ၊ မပြုအပ်၊ မပြုကောင်း၊ မပြုလေနှင့်။

(၃) ဥပသမ္မန္တနာ၊ သော။ ဘိက္ခာနာ၊ သည်။ ပါကော၊ သတ္တဝါကို။ သမ္မစ္စ၊ သေစေလိုသဖြင့် လုံလပြု၍။ မီးတာ နဲ့
ဝေါရာပေတ္တာ၊ အသက်မှ မချုအပ်၊ မချေကောင်း။ ဝါ၊ မသတ်ကောင်း။ အန္တမသော၊ အားဖြင့်။ ကုန္တကိုပို့ဆိုကို ဥပါဒါယ၊
ပုဂ္ဂက်ဆိတ် ပို့ရ ခြကောင်မှစ၍ မသတ်ကောင်း။ ယော ဘိက္ခာ၊ သည်။ သမ္မစ္စ၊ ပြု၍။ မန္တသု ဝိဂုဟာ၊ လူကို။ မီးတာ
ဝေါရာပေတီ၊ သတ်ပြားအံ့။ အန္တမသော၊ ဖြင့်။ ဂုဏ်ပါတန်၊ ကိုယ်ဝန်ကျဆေး ပေးခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ အဓပြု၍ သတ်ပြားအံ့။
သော ဘိက္ခာ၊ သည်။ အသုမကော၊ သည်။ အသကျုပုံတို့ယော၊ သည်။ ဟောတီ၊ ၏။ သေယျထာပိ နာမ၊ လျှင်။ ဒွေးလာ
ဘိန္တ၊ နှစ်ဖြာကွဲလေပြီးသော၊ ပုထလိသာ၊ ကျောက်ဖျော်ကြီး၊ ကျောက်တံ့ကြီးသည်။ အပွဲ့နှင့်သန္တကာ၊ တဖော်ပြန်၍
ဆက်စပ်ခြင်း မရှိသည်။ ဟောတီ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ၆၀ မော၊ ပင်လျှင်။ ဘိက္ခာ၊ သည်။ သမ္မစ္စ၊ လုံလပြု၍။
မန္တသုဝိဂုဟာ၊ လူကို။ မီးတာ ဝေါရာပေတ္တာ၊ အသက်မှချု၍။ ဝါ၊ သတ်သောကြောင့်။ အသုမကော၊ သည်။
အသကျုပုံတို့ယော၊ သည်။ ဟောတီ၊ ၏။ တံ့ထိုသတ္တဝါသတ်ခြင်း အမှုကို။ တော၊ သည်။ ယာဝိုင်း၊ လုံး။ အကရာဏ်းယံး၊
မပြုလေနှင့်။

(၄) ဥပသမ္မန္တန္တနာ၊ သော။ ဘိက္ခာနာ၊ သည်။ ဥတ္ထရီမန်သုဓမ္မာ၊ လူတို့၏ သာမန်ကုသိုလ်ထက် လွန်ကဲသော တရား
တူး တရားမြတ်ကို။ ဝါ၊ လူမြတ်တို့၏ တရားတူး တရားမြတ်ကို။ န ဥပ္ပါယံတဗ္ဗာ၊ ဝါကြား၍ မပြောအပ်။ အန္တမသော၊ ဖြင့်။
သုသေဂျက်ရော ဆိတ်ဇြမ်သောကျောင်း၌။ အဘိရမာမိတ်၊ ပျော်မွေ့ပါသည် ဟူ၍သော်လ ဝါကြား၍ မပြောအပ် မပြောကောင်း။
ယော ဘိက္ခာ၊ သည်။ ပါဝိဇ္ဇာ၊ ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မိမိကို အထင်ကြီးစေလိုသည် ဖြစ်၍။ ကြုံ့ပကတောာ
အလိုဆိုးက နိုပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အထင်ကြီးစေလိုခြင်းက လွမ်းမိုးနိုပ်စက်သောကြောင့်။ အသုံး၊ မိမိမှာ မရှိသော။
အဘုတ်၊ မိမိမှာ မဖြစ်ဘူး၍ မဟုတ်မမှန်သော။ ဥတ္ထရီမန်သုဓမ္မာ လူမြတ်တို့၏ တရားတူးတရားမြတ်ကို။ ဥပ္ပါယံ၊ ဝါကြား
ပြောဆိုဇြားအုံ။ ရုပ် ဝါ၊ ရုပ်ကိုဖြစ်စေ။ ဝိမောက္ခာ ဝါ၊ လွတ်မြောက်မှုကိုဖြစ်စေ။ သမာခိုး ဝါ၊ သမာပတ္တိ
ဝါ၊ သမာပတ်ကိုဖြစ်စေ။ မင်း ဝါ၊ မင်းကိုဖြစ်စေ။ လင်း ဝါ၊ ဖိုလ်ကိုဖြစ်စေ။ ဥပ္ပါယံ၊ ဝါကြားပြောဆိုဇြားအုံ။ သော ဘိက္ခာ၊
သည်။ အသုမဏော၊ သည်။ အသကျပ္တ္တိယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၅။ သေယာထာပိ နာမ၊ ဥပမာဖြင့် ပြရား၍။
မတ္တက္တိဒ္တာ၊ လည်ဆစ်ပြတ်ပြီးသော။ တာလော၊ ထန်းပင်သည်။ ပုန် ဝိရှိုံးယာ၊ တဖန် အညွှန်အတက်ပေါက်၍ စည်ပင်ခြင်း
ငါ။ အဘုံး၊ မဖြစ်ထိုက် မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့။ ၇၀ မေး၊ ဤအတူပင်လျဉ်။ ဘိက္ခာ၊ ရဟန်းသည်။ ပါဝိဇ္ဇာ၊ မိမိကိုအထင်
ကြီးစေလိုသည်ဖြစ်၍။ ကြုံ့ပကတောာ၊ အထင်ကြီးစေလိုခြင်းက လွမ်းမိုးနိုပ်စက်သောကြောင့်။ အသုံး၊ သော။ ဥတ္ထရီ
မန်သုဓမ္မာ၊ လူမြတ်တို့၏ တရားတူး တရားမြတ်ကို။ ဥပ္ပါယံတာ၊ ဝါကြားပြောဆို၍။ ဝါ၊ ဝါကြား ပြောဆိုသောကြောင့်။

အသုမဏော ဟောတိ၊ ရဟန်းစစ်မဟုတ်တော့ချေ။ အသကျပုလှို့ယော၊ သာကိန္ဒယ်ဖွား ဘုရား၏ သားတော်မဟုတ်တော့ချေ။ တံ့တရားတူး တရားမြတ် ဝါကြွား ပြောဆိုခြင်းကို။ တော့ သင်ပွဲ့ောင်းသစ်သည်။ (ဝါ၊ သင်ပွဲ့ောင်းသစ်တို့သည်) ယာဝိုင်း၊ အသက်ထက်ဆုံး။ ဝါ၊ မိမိ၌ ရဟန်းသီလ တည်ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး။ အကရဏီယံ၊ မပြုအပ်၊ မပြုကောင်း၊ မပြုလေနှင့်။

ပြောပါခကာထား၊ အဆုံးအမ ခကားသည်။ နိမ့်တား၊ ပြီးပြီ။

ဥပသမ္မာမ္မာမ္မာ၊ ဥပသမ္မာမ္မာမ္မာခကားသည်။ နိမ့်တား၊ ပြီးပြီ။

(အဲဦးဥပသမ္မာမ္မာပါမာကို ၁၃၃၈-၉၄၂ ကဆုံးလတွင် ရိုက်နိုင်သည်။)

ကျောင်းဝန်ထို့

မော်လိုက်ခရိုင်-ဖောင်းပြင်မြို့နယ်
 စန္တားရွာ၊ ဦးပင်ကျောင်း
 အခင်းဖြစ်ပါးမှနှင့်စပ်၍
 ဝိဟာရပုံစွဲ အာပတ္တာမိကရှက်း
 အဆုံးအဖြတ်ဆိုင်ရာ
 ပိန့်စွဲယသရာတော်များ ထံသို့

မဟာစည်ဆရာတော်ထံမှ
 (၃၀-၁၀-၇၂)

ဘုရားတပည့်တော်၏ ထင်မြင်ချက်ကို တင်ပြလိုက်ပါသည်၊ တင်ပြရခြင်း၏ အကြောင်းမှာ နောင်တော် ညီတော်များ ဖြစ်ကြသော ဆရာတော်အရှင်ဘုရား၏ ဝိဟာရပုံစွဲ အာပတ္တာမိကရှက်း အဆုံးအဖြတ်စာတမ်း စာအုပ်ငယ်ကလေးကို မည်သူ က တင်ပိုလိုက်သည်ဟု၍ အာပတ္တာမိကရှက်း အဆုံးအဖြတ်စာတမ်း စာတိုက်က လာပို့သဖြင့် တလက္ပ်လောက်က ရွှေပါသည်၊ သို့သော ထို့စုံအခါက မအားလပ်သောကြောင့်ငင်း၊ တတ်သိတော်မြှောက်သော ဆရာတော်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ယထာဓမ္မ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်သောကြောင့်ငင်း အနည်းငယ်များသာ ကြည့်ရှု၍ ချထားခဲ့ပါသည်၊ လွန်ခဲ့သော ခုနှစ်ရက်လောက်ကမူ အားလပ်ချိန်ရသောကြောင့် ထိုအဆုံးအဖြတ်ကို သေချာစွာ ကြည့်ရှုမိပါသည်၊ ထိုသို့ ကြည့်ရှုမိသောအခါ ဘုရားတပည့်တော်၏ အမြင်အားဖြင့် ဝိနည်းတော်နှင့် မညီပဲ ချွတ်ယွင်းနေသော အချက်များကို မမြှော်လင့်ပဲ တွေ့ရပါသည်၊ ထိုစာအုပ်ကို အမြားဝိနည်းတော် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကြည့်ရှုစေရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ဘုရားတပည့်တော်ကဲ့သို့ပင် ထင်မြင်ယူဆမိကြပါ သည်။

ထိုစာအုပ်၏ ဖော်ပြထားသော စုဒ်တကဗြိုင်သွေး ဦးစန္တာတို့ကိုမူ မိမိနှင့် တွေ့ဘူး သိဘူးကြောင်း ယခု ထက်တိုင် စဉ်းစား၍ မရသေးပါ၊ သို့သော်လည်း “ဝိနည်းသည် ဗုဒ္ဓသာသနရာတော်၏ အသက်ဖြစ်ကြောင်း” အငွေကထာတို့၌ ပြဆိုထားသောကြောင့် ဝိနည်းတော်နှင့်မညီဟုထင်ရေးသော အချက်များကို သက်ဆိုရာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သတိပေးသည်အနေဖြင့် တင်ပြသင့်သည်ဟု မိမိအလိုအလျောက် ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ထိုကြောင့် ထိုအဆုံးအဖြတ် စာအုပ်၏ လာခဲ့ရာ မူလပ ဘာဝဖြစ်၍ ပစာဖြစ်သော ပိန့်စွဲယသရာတော် အရှင်ဘုရားတို့အား ဦးတည်၍ အောက်ပါထင်မြင်ချက်များကို စေတနာ ကောင်းဖြင့် တင်ပြလိုက်ပါသည်။

ထိုဝိန့်စွဲယစာတမ်း၏ ပဋိညာဉ်နိဒါန်းကို ပြထားသည်မှာ အလွန်ပင် သင့်မြတ်၍ အားရွှေ့ယ်ကောင်းလှပါပေသည်၊ သို့ရာတွင် ထိုစာတမ်း၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ထိုနိဒါန်းတွင် ပြထားသော စာပိုဒ်နိပါတ် ၃-အရ “အမိပါယ်နှင့်တက္က ပါ့ဗို့၊ အငွေကထာကို အကြောင်းမဲ့သက်ဝင်၍ မမေ့မလျော့ဘဲ အဆုံးအဖြတ်ကို ပြုအပ်၏” ဟူသော ပါရာမိကကဏ္ဍာ အငွေကထာနှင့် မညီညွှတ်သည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

ကံ့ဝိတရာနီ အငွေကထာမှ ယူ၍ချို့ခြင်းခြင်း၏ အကိုင်းပါးကို ထုတ်ပြထားသည်မှာလည်း အလွန်ပင် သင့်လျော်၍ ခိုင်ခံလှပါပေသည်၊ သို့သော “ဆုံးအပ်ခဲ့သော ၂၅-ပါးအပြားရှိသော ခိုးခြင်းတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခိုးခြင်း” ဟု ပုံးမအကို အရ ထိုဝိန့်စွဲယုံ့ အပြည့်အစုံ စိစစ်ဖော်ပြခြင်း မရှိဘဲ လိုနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

တွေ့ရပုံမှာ---ထိုဝိန့်စွဲယုံ့ (၁) သာဟတ္ထိုက=ကိုယ်တိုင်ခိုးခြင်း၊ (၂) အာကတ္ထိုက=စေခိုင်း၍ ခိုးခြင်း၊ (၃) ပသယာဝဟာရ=အနိုင်အထက် လုယက်၍ ခိုးခြင်း၊ (၄) သံပိုဝဟာရ=တိုင်ပင်ညီညွှတ်၍ ခိုးခြင်းဟူသော ဤခိုးခြင်း ၄-ချက်အရဖြင့် စုဒ်တကဗြိုင်သွေး ပို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်သာလျှင် ပါရာမိကအာပတ် သင့်သည်၊ တည်ရာမှ မရွှေ့စေပဲ သုံးသပ်ကိုင်တွယ်ရုံမျှဖြင့် ခုံကြောင်း အာပတ်သာသင့်သည်၊ ဖန္တာပန်=လူပ်စေရုံများသာဖြစ်လျှင် ထုလွှာစဉ်းများသာ သင့်သည်ဟု၍ငင်း၊ အကယ်၍ ခိုးအပ်သော ဘာလ္လာက မရွှေ့နိုင်ကောင်းသော ပစ္စည်းဖြစ်ပါမူ ခိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပိုင်ရှင် ထိုနှစ်ဦးလုံးက စုရန်္တ္တပါ=ဝန်ချေခြင်းကိုပြုသော အခါမှာသာလျှင် ပါရာမိက အာပတ်သင့်သည်၊ တုံးကသော်ငင်း၊ နှစ်ဦးကသော်ငင်း ဝန်မချေသေးလျှင် ပါရာမိကအာပတ်သင့် ဘယ်ရာမရှိသေး ဟူ၍ငင်း ထင်မြင်သဘာကျလျက် ရှိပါသည်။

ယခု အမှု၏ ခိုးအပ်သော ဘဏ္ဍာသည် ကျောင်းတိုက်အာရာမဲ ဖြစ်ကြောင်း ထို့ပို့ဆိုယစာအုပ် စာမျက်နှာ ၃-နှင့် ၁၀-တို့၏ ပြထားသည်ကိုတွေ့ရ၏၊ ထိုဖော်ပြချက်အရ ခိုးအပ်သည်ဟု စွဲချက်တင်ထားသော ဘဏ္ဍာသည် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်ကောင်း သော ပစ္စားဖြစ်၍ ဝိနှင့် ပါ၌၊ အဋ္ဌကထား၊ ဗိုကာများအရအားဖြင့် ရရန်ကျွေပ ဖြစ်မဖြစ်ကို စိစစ်တို့မှာ အရေးကြီးခုံးအချက် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထို့ပို့ဟာရပုံစွဲ အာပတ္တာမို့ကုတ် အာဆုံးအဖြတ် စာတမ်း၏ လိုဂ်းဖြစ်သော ရရန်ကျွေပအကြောင်းကို လုံးဝ ပြဆိုခြင်း မရှိပဲ သာဟတ္တိကစသော မပြဋ္ဌာန်းသော ခိုးခြင်းတို့ကိုသာ ဖော်ပြထားလေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုစာတမ်း၏ ပြထားသော ပဋိညာဉ် နံပါတ် ၃-အရ “အမိပါယ်နှင့်တကွ ပါ၌အဋ္ဌကထာကို အကြွင်းမဲ့ သက်ဝင်၍” ဟူသော စကားနှင့်ငွေ့၊ “မမေ့မလျှော့ ဆုံးဖြတ်ရမည်” ဟူသော စကားနှင့်ငွေ့၊ ကံ့ဝိတရရှုံး အဋ္ဌကထာ၌ ယူ၍ပြသော ပွဲမအကိုနှင့်ငွေ့ မညီညာတ် ပပြည့်စုံကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ထို့ပြင် အောက်ပါ ဒုတိယ ပါရာမိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ပဒေသာဇ် ပါ၌၊ အဋ္ဌကထာတို့နှင့်လည်း မညီညာတ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ဝိဟာရုံ အဘိယူဉွှေတို့၊ အာပတ္တိ ဒုက္ခာနှုန်းသာ။ သာမိကသု ဝိမတို့ ဥပ္ပါဒေတို့၊ အာပတ္တိ ထုလွန်ယသာ။ သာမိကော “နမယုံ ဘဝိသာတိ” တိ ရုရုံ နိကိုပတ် အာပတ္တိပါရာမိကသာ။ ဓမ္မ စရွှေ့သာမိက ပရာဒေတို့၊ အာပတ္တိ ပါရာမိကသာ။ ဓမ္မ စရွှေ့သာ ပရွှေ့တို့၊ အာပတ္တိ ထုလွန်ယသာ။ (ပါရာမိကပါ၌ နှု၏)

ထို့ပြင် အောက်ပါ ဒုတိယပါရာမိကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ပဒေသာဇ် ပါ၌၊ အဋ္ဌကထာတို့နှင့်လည်း မညီကြောင်း တွေ့ရ သည်။

ဧတ္တ စ သာမိကသု ရရန်ကျွေပဝသေနော်ဝ ပရာဒေသာ ဝေဒီတဗ္ဗာ၊ အနိုင်တ္ထာရော ဟိ အပရာမိတော်ဝ ဟောတို့၊ (ငွေ့၊ အဋ္ဌကထာနှာ ၂၉၅)

ဆက်၍ ရှင်းပြေားအံ့ဌာ ဤအရာ၏ ဥစ္စာရှင်၏ ဝန်ချခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် သာလျှင် ရုံးခြင်းကို သိအပ်၏၊ မှန်ပေ၏ – ဝန်မချသော ဥစ္စာရှင်သည် မရုံးသေး သည်သာလျှင် ဖြစ်ပေ၏၊ (ဤအဖွင့်ဖြင့် ရရန်ကျွေပမရှိလျှင် ရုံးသည်မမည်၊ တရားဖြစ်၍ လုသော ရဟန်းမှာလည်း ပါရာမိကအာပတ် မသင့်သေးဟု သိစေ၏။)

ထို့ပြင် အဋ္ဌကထာ၌ပင် ခိုးယူသော ရဟန်းက “မပေးတော့ဘူး” ဟု ဝန်ချလိုက်သော်လည်း ပိုင်ရှင်က ဝန်မချသေးလျှင် ပါရာမိကအာပတ် မသင့်သေးကြောင်း၊ နှစ်ဦးစလုံးက ဝန်ချလိုက်သည့် အခါကျမှ ပါရာမိကအာပတ် သင့်ကြောင်းများ ကိုလည်း အထင်အရား ပြဆိုထား၏။ ထို့ပြင် “စတုနိုင်သာ သံယိုက ကျောင်း” ဖြစ်ပါက အတင်းလုယူသော်လည်း အရပ်လေးမျက်နှာရှိ သံယာအားလုံးက ဝန်ချခြင်း မဖြစ်နိုင်ကောင်းသောကြောင့် ခိုးယူမှုမမြောက်၍ ပါရာမိကအာပတ် မသင့်ကြောင်းကို လည်း ပြထားသေး၏။ ဤအဖွင့်ဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ကျောင်းကိုလည်း လုယူရှုံး ပိုင်ရှင်က “ရရန်ကျွေပ” ဝန်ချခြင်းကို မပြုသေးလျှင် ပါရာမိကအာပတ်ဖြင့် မဆုံးဖြတ်သင့်ကြောင်း သိရပေသည်။

ယခု ဖြစ်ပါးသော အမှု၏ ဦးစန္ဒာရာ၏ ထွက်ဆုံးချက်တွင်---

မေးခွန်း (၉) ၌ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်သည် အနေနှင့် မဟုတ်ပါ-ဟူ၍ငွေ့ငွေ့၊

မေးခွန်း (၁၀)၌ တဝါ တခြာ နေခြင်းမျှဖြစ်၍ ယခုနှစ် တန်ဆောင်မှန်းလကုန်ထိ နေထိုင်ပြီးမှ ပြောင်းရွှေ့ပါမည်-ဟူ၍ငွေ့ငွေ့၊

မေးခွန်း (၁၁) ဒကာ ဒကာမများ လျောက်ထားချက် အရ ဦးပညာဝံသ ပိုင်ဆိုင်သော ကျောင်း မဟုတ်-ဟု ယူဆသောသား၍ နေထိုင်ပါသည်ဟူ၍ငွေ့ငွေ့--

ဦးစန္ဒာရာ၏ ဖြေဆိုချက်များကို တွေ့ရ၏။

ထိုဖြေဆိုချက်တို့တွင် မေးခွန်း (၁၁) ၌ ဖြေဆိုချက်အားဖြင့်ဆုံးလျှင် ခိုးလိုသော ထော်စွဲတို့ဖြင့် နေထိုင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု စွဲဆုံးရန်ပင် မပေါ်လှပါ၊ သို့သော် ထို့ဆုံးချက်အတိုင်း ဟုတ်မှန်စေကောမှ ထိုဖြေဆိုချက် သုံးခုကို ထောက်ဆဆင်ခြင်ကြည့်လျှင် ထို့ပို့ပင်သောကျောင်းကို ပိုင်းသီးယူကာ ဝန်ချထားခြင်း မရှိကြောင်း ထင်ရှား ပေါ်လှင်နေပါသည်။

ပိုင်ရှင်ဆိုသူ ဦးပညာဝံသဘက်က ကြည့်လျှင်လည်း နောက်ဆုံးအချိန်ထိ သူပိုင်သည့်ကျောင်းဖြစ်ကြောင်း အတိအလင်း ပြောဆိုလျက် တရားဆုံးဖြတ်ပေးရန် အကြမ်းကြောင်းပန် လျောက်ထားသည်များကို တွေ့ရသောကြောင့် မိမိပိုင် အဖြစ်မှ ဝန်မချသေးကြောင်း အလွန်ပင် ထင်ရှားနေပါသည်။ “ငါရမှ ရပါမလား”ဟု ယုံမှားဟန် လက္ခဏာကိုပင် မတွေ့ရပါ။

ဤသို့ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်စလုံးက “ရရန်ကျွေပ=ဝန်ချခြင်း” မရှိပါက ဦးဝိမလနှင့် ဦးစနီမှာတို့အား ပါရာမိုကအာပတ် ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ထုတ်ပြခဲ့သော ဒုတိယုံးပါရာမိုက သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်ပဒေဘာနဲ့ ပါ၌ စသည်တို့နှင့် မည့်ဟု ဘုရား တပည့်တော်အနေဖြင့် ထင်မြင်ယူဆပါကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ အရှင်တို့အား သမ္မာဆန္ဒဖြင့် တင်ပြလိုက်ပါသည်။

အကယ်၍ ကျောင်းကို ခိုးယူလုယက်မှုမြဲ ရရန်ကျွေပ မရှိလည်း ပါရာမိုက အာပတ် သင့်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုပါမှုမည် သည့် ပါ၌၊ အငွေ့ကထာအရ မည်သည့် အချိန်အခါ၌ ထိအာပတ် သင့်သည်ကို တိတိကျကျ ဖော်ပြ၍ ဆုံးဖြတ်သင့်ပါသည်၊ ထိသို့သော နိုင်လုံးပြတ်သားသည် အဆုံးအဖြတ်နှင့် သာကေ ပါ၌ကို ထိ ဝိဟာရ ပဋိစ္စ အပတ္တာခိုက္ခရာဏ်း အဆုံးအဖြတ် စာတမ်း၌ မတွေ့ရပါ၊ ထိစာတမ်း စာမျက်နှာ ၁၁-၁၂ ဦးထုတ်ပြထားသော ပါတီမောက် သိက္ခာပုဒ်မျှဖြင့် တိကျသော အဆုံးအဖြတ်ကိုပြရန် မလုံးလောက်သေးပါ၊ ထိသိက္ခာပုဒ်၏အဖွင့် ပဒေဘာနဲ့ ပါ၌၊ ဝန်တဝါယာ၌ ပါ၌နှင့် သက်ဆိုင်ရာ အငွေ့ကထာ၊ နှုံးကတိုကိုပါ ထုတ်ပြမှသာလျှင် ပြတ်သားခိုင်လုံးသော အဆုံးအဖြတ်ဖြစ်နိုင်သည်ကို ဝိနယောဂိုဒ် ပညာအရှင်တို့ အသိပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယထာစမွှု ယထာဝိနယ တိကျ မှန်ကန်အောင် သတိပြုတော်မှန်းပိုင်ကြပါစေ။

(အရှင်သောဘန်)
အဂ္ဂမဟာပလ္လိုတာ
မဟာစည်ဆရာတော်
သာသနာရိပ်သာ၊ ရှိန်ကုန်။

ဤမိတ္တာကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များထံသို့ သိသာရန် ပေးပို့ပါသည်။

၁။ ဦးပညာဝံသ၊ စန္ဒားကျောင်း၊ ဖောင်းပြင်မြို့နယ်၊ မော်လိုက်ခရိုင်။

၂။ ဆရာတော် ဦးဝိမလ၊ သရောင်းကျောင်း၊ ဖောင်းပြင်မြို့နယ်၊ မော်လိုက်ခရိုင်။

၃။ ဦးစနီမာ၊ သရောင်းကျောင်း၊ ဖောင်းပြင်မြို့နယ်၊ မော်လိုက်ခရိုင်။

၄။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်လှန်ရေး အစိုးရခုရိုင် သာသနာရေး အရာရှိရုံး၊ မော်လိုက် မြို့။

၅။ န-လ-က ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဖောင်းပြင်မြို့၊ မော်လိုက်ခရိုင်။

၁၃၃၄-ခ၊ တပို့တွဲလဆန်း ၇-ရက်

၁၉၇၃-ခ၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉-ရက်

၁၃၃၄-ခ၊ တပို့တွဲလဆန်း ၃-ရက်၊ ၁၉၇၃-ခ၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၅-ရက်၊ ၉၁၆-နာရီကျွော် အချိန်တွင် ဦးဝိယွေး၊ ပါတီယူနစ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ နလက ဥက္ကဋ္ဌစသောသူများ တောင်းလာကျောင်းတိုက်သို့ လာ၍ ပါတီယူနစ်ဥက္ကဋ္ဌက မြို့ရောနယ်ပါကဲ့ပြားနောက် ဘယ်လိုနည်းနှင့် ညီညွတ်ရေး ပြုလုပ်ရမည်ကို အမိန့်ရှိရန် လျောက်ထားပါသည်။

ငင်း လျောက်ထားချက်အရ ဝိနိစ္စယ ဆရာတော်များကို ပင့်ဆောင်စည်းဝေး၍ ညီညွတ်ရေးကို ရှေ့ရှုသောအားဖြင့် ဝိနိစ္စယ ဆရာတော်များနှင့် ရှစ်ဂိုဏ်း သံယာတော်များ အားလုံးက ဦးစနီမာ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များ အပေါ် “တိကာဝါယာရက သမထ” ဖြင့် မြို့နယ်လူထု၏ ညီညွတ်ရေးကို ရှေ့ရှု၍ ပြို့အေးသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ကြော်လိုက်သည်။

ဝန်ယူဝိန္ဒြယ်သက်များ

မှတ်ချက်။ ။ ကျေးဇူးရှင် မဟာဓာတ် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ပေးစာ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် အဓိကရှုဏ်း ဤမ်းအေးသွားအောင် ရှုက်ဆောင်မှုမှာ ငါ-လမ္မာ ခြားသည်။

၌အခိုက်ရှင်း ြမ်းအေးသွားခြင်းမှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပေးစာက အထောက်အပဲ များစွာ ရရှိသွားကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

ကတိကဝ် အဆုံးအဖြတ်

ကန်းနီကျောင်း
ကန်းနီဗျာ
ဗန်းမော်ခရိုင်

၁၃၃၁-ခုနှစ် ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း၁-ရက်

ဦးဝေနသို့.....

မေတ္တာဖြင့် စာရေးသား ပြန်ကြားလိုက်ပါသည်။

ဦးဝေနထံမှ စာကိရှိ၏ စာပါအကြောင်းရပ်များကို သေချာစွေ့စွဲ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ကာ ဤဖြေကြားလွှာကို ရေးလိုက်ပါသည်။

အလေးအနက် သတိပြုပါ

ဦးဝေန၏ စာပါ အမေးများကိုမဖြေကြားမိ အလေးအနက်ကရှုပြန် အချက်တရာ့ကိုသတိပေးလိုပါသည်။ ထိုအချက်မှာ အခြားမဟုတ်၊ တပည့်တော်သည် ဦးဝေနကိုလည်း မည်သူ ဖုန်းဝါဟု မသိ၊ ဦးဝေနစာဉ် ဖော်ပြထားသော အခြားတဘက်မှ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း မည်သူမည်ဝါဟုမသိရဘဲ အမေးရှိ၍သာ ဖြေကြားလိုက်ရသည်ဆိုသော အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်ကို သေချာစွာ ရရှိသားမှသာ ဘက်မလိုက်ဘဲ တရားထိုက်သက်ရာကိုသာ ဖြေဆိုထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမွန်စွာ သဘော ပေါက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လိုဂုင်းကောက်သော်

ဦးဝေန၏ စာ၌ အခြားတဘက်မှပုဂ္ဂိုလ်သည် နှစ်ဦးသဘောတူ ပြုလုပ်ထားသော ကတိကဝ်ကိုဖျက်၍ ယင်းကတိ ကဝ်တအရ မိမိလက်ခံပိုင်ခွင့် မရှိသော ကျောင်းသားကို လက်ခံခြင်း၊ မိမိအလူခံပိုင်ခွင့် မရှိသော ဂေါစရဂါမ်မှ အလူဝတ္ထုကို ခံယူသုံးဆောင်ခြင်း၊ ဤအကြောင်းများကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒုတိယပါရာမိက္ခာပုဒ်နှင့် ငြွေနှစ်ဦးမှ ရှိ မရှိ သိလိုပါသည်ဟု လိုရင်းကောက်၍ ရပါသည်။

ကတိကဝ်

ကတိကဝ်ဆိုသည်မှာ.... (၁) ကုသိုလ်တရား တိုးပွါးကြောင်းလည်း ဖြစ်ပါမှ၊ (၂) ဝတ်ပြုသူအားလုံး ကျင့်သုံး လိုက်နာနိုင်လောက်သော ကတိကဝ်လည်းဖြစ်ပါမှ တရားနှင့်ယဉ်သော ဓမ္မကကတိကဝ်တဲ့ဟု ဆိုရပါသည်။ ကုသိုလ်တရား တိုးပွါးကြောင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း မလိုက်နာနိုင်မည် ကတိကဝ်မျိုးကိုမှ တရားနှင့် မယဉ်သော အဓမ္မက ကတိကဝ်-ဟု ဆိုရပါသည်။

စာသင်၊ စာအံ၊ ရဟန်းခံ၊ ရှင်ပြ စသည်တို့မှာ ပပ္ပါဒ်စွာများဖြစ်၍ ယင်းတို့ကို မပြုမလုပ်ပဲ စုတင်များကိုသာ ကျင့်ဆောင်ကြစတဲ့၊ တည့်ချောက်ခြင်းတို့ဖြင့်သာ ညွှေ့အချိန်ကို ကုန်လွန်စေကြစတမ်း၊ ပါတွင်း သုံးလအတွင်း ရဟန်းဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြစတဲ့၊ ဥပစာရ သိမ်အပြင်ပွဲ နေသော ရဟန်းတို့အား လည်း သံယူလာဘ်ကို ပေးဝေကြစတဲ့ စသော ကတိကဝ်မျိုးသည် ကုသိုလ်တရား တိုးပွါးကြောင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း လိုက်နာကျင့်ကြုံ့ရာ လွန်စွာခဲယဉ်းသောကြောင့် ဤသို့သောကတိကဝ်မျိုးကို တရားနှင့်မယဉ်သော အဓမ္မကကတိကဝ်များဟုသာ ဆိုရပါသည်။

(ဆဋ္ဌသံဂါယနာမှူ ပါရာမိက် အဋ္ဌကထာဏ့တိယအုပ် စာမျက်နှာ ၉၅-၉၆ စတုတ္ထပါရာမိက ပိန့်တော်ဗျာ ဝဏ္ဏနာကိုင်း၊ ပါစိတ္ထာဒီ အဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ ၃၅၄ အဓမ္မက ကတိကာဒီကထာကိုင်း၊ စူးဝေဂူဒီ အဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ-၇၂ သေနာသနကွန်က သေနာသနဂုဏ်ပိုင်း ကြည့်ပါ။)

လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်သည့် ကတိကဝ်ပင် ဖြစ်စေကာမဲ ကုသိုလ်တရားတိုးပွါးကြောင်း မဟုတ်လျင်လည်း ဓမ္မက ကတိကဝ်တဲ့ မဆိုနိုင်ပါ။

ယခု ဦးဝေနတိ ထားကြသည့် ကတိကဝတ် နှစ်ခုအနက် “ကျောင်းသားများကို အပ်နဲ့ရာတွင် မူလကျောင်းမှ ဆရာဘုန်းကြီး၏ ခွင့်ပြုချက် မရရှိပဲ အခြားကျောင်းမှ လက်မခံစတမ်း” ဟူသော ကတိကဝတ်မှာ မူလကျောင်းမှ ဆရာဘုန်းကြီး စေတနာကောင်းထားလျှင် ထားသလောက် ကျောင်းသားများအတွက် အကျိုးများနှင့်သဖြင့် သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ကတိကဝတ်အရ သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ အခြားဂေါစရဂါမ်မှ အလူဝေါးပစ္စည်းကို ခံယူခြင်း၊ အသင်းဝင် လက်ခံခြင်း မပြုစတမ်းဟူသော ကတိကဝတ်မှာ လိုက်နာကျင့်သုံးသို့လည်း မလွှာယ်ကူး၊ ကုသိုလ်တရား တိုးပါး ဖွံ့ဖြိုးလည်းမရှိသဖြင့် ခွဲ့ကာတိကဝတ်ဟု ဆိုနိုင်စည်းမဟုတ်ပါ။ အကြောင်းကို ဆိုပါမည်—သာသနာတော်ကို ပစ္စည်းလေးပါး တို့ဖြင့် ထောက်ပံ့လှုဒါန်း၍ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ဆည်းပူးစားဆောင်းကြသော ဒါယကာ၊ ဒါယကာမများမှာ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် ကိုမဆို ကြည်ညိုဆည်းကပ်ခွင့်၊ လူဒါန်းခွင့် ရှိကြပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဒါယကာ ဒါယကာမတို့၏ စေတနာနှင့် သွေ့ပါတရား အေးကောင်းလျှင် အေးကောင်းသလောက် ရဟန်းသံယာ မြောက်မြေားစွာကို ကြည်ညိုဆည်းကပ် လူဒါန်းနှင့်လေ ငှုံးတို့မှာ ကုသိုလ်တရား တိုးပါးလေပင် ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့် ဂေါစရဂါမ်မှသာ ကြည်ညိုလှုဒါန်းမှုကို လက်ခံရမည်၊ မည်သည့် ဂေါစရဂါမ်မှ ကြည်ညိုလှုဒါန်းမှုကိုမှ လက်မခံရ—ဟု ကတိကဝတ် ပြုထားလျှင် ဒါယကာ၊ ဒါယကာမတို့၏ ကုသိုလ်ပွဲးရာ နယ်ပယ်ကို ကျဉ်းကျိုးသွားအောင် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပေးရာ ရောက်သဖြင့် ငါးတို့၏ ကုသိုလ်ပွဲးမှုကို တားဆီး ပိတ်ပင်ရာ ကျပါသည်။ စင်စစ်မှာမူ ယင်းသို့ နယ်ပယ်သတ်မှတ်ပေးခြင်းမှာ သဘာဝလည်း မကျ၊ ဖြစ်နိုင်စကောင်းသော အရာလည်း မဟုတ်ပါ။

ဤအချက် မှန်ကန်ကြောင်းကို ဘုရားရှင် လက်ထက်အခါက နိုက္လာတို့ ဆရာကြီးတို့၏ အတင်းအကြပ် ပိတ်ပင် တားဆီးမှုကို မနာယူဘဲ နိုက္လာတို့၏ တပည့်သာဝကရင်း အဖြစ်ကို စွန်းလွှတ်၍ ပုံ့ဖွံ့ဖြိုးကြသော ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုဆည်းကပ် လူဒါန်းကြသော ဥပါလိသူဇာယ်နှင့် သီဟစစ်သူကြီး စသည်တို့၏ သာသနာဝင်တွင် ရစ်စေမည့် ဖြစ်ရပ်များက အထင်အရှား ညွှန်ပြလျက် ရှိပေသည်။

နောက်တကြောင်းမှာ---ထိုသို့ သူ့ဂေါစရဂါမ်၊ ကိုယ့်ဂေါစရဂါမ် ဟု သတ်မှတ်ကာ ကတိကဝတ် ပြုထားသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ဘုန်းကြီးများမှာ “ငါ့ဂေါစရဂါမ် ဟူသော တဏောစွဲ ပြင်းထန်ကြီးမှား အေးကောင်းသို့ အကြောင်း ဖြစ်နေပါ သည်။ ထိုတဏောအရင်ခံကာ ကုလမစွေရနှင့် ကူသာတရား၊ ဒေါသနှင့် ဒေါမန်သာ တရားတို့ ပူးစီးဘုံးအကြောင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ရဟန်းတော်တို့မှာ ဤကဲ့သို့သော အကုသိုလ် အညွှန်အကြော်များမှ လုံးဝပေါ်သွားအောင် ကျင့်ကြံရသည်၍ ဖြစ်ရာ ရဟန်းသာဝ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့်လည်း အံမဝင် ခွင့်မကျ ဆန့်ကျင်လှပါသည်။

ဤဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့် ဦးဝေနတိထားကြသော ကတိကဝတ်ကို တရားနှင့်ယဉ်သော မွှေ့က ကတိကဝတ်ဟု ဆိုနိုင်ဖွယ် မရှိပါ။

ဒုတိယသီက္ခာပူ့နှင့် မြိုင်စိုး

ယင်းသို့လျှင် ပြုလုပ်ထားကြသော ကတိကဝတ်ကိုက မွှေ့က ကတိကဝတ် မဖြစ်နိုင်သဖြင့် အခြေတည်ကတည်းက ပင်လမ်းမှားကို လိုက်မိကြပြီး ဖြစ်လေရာ ခုံတိယ ပါရာမိက သီက္ခာပုဒ်နှင့် ဌာန်းသည်၊ မြိုင်စိုးသည်ကို ဆက်လက်စဉ်းစား ဘုံးပင် မရှိတော့ပါ။ သို့ရာတွင် သံသယရှင်းသွားအောင် ဖြေကြားပါမည်။

ဒုတိယပါရာမိက သီက္ခာပုဒ်နှင့် ဌာန်းနှင့်သော အကိုးများမှာ--

- (က) သူတပါးပိုင် ပစ္စည်းဖြစ်ခြင်း (ပရပရိုက်တိက),
- (ဂ) သူတပါးပိုင်မှန်းသီခြင်း,
- (ဃ) ပါရာမိက ကျိုနိုင်လောက်သော တန်ဘို့ရှိသည့် ပစ္စည်းဖြစ်ခြင်း,
- (င) နီးယူလိုစိတ် ရှိခြင်း,
- (စ) နီးယူခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဤ အကိုးပါးစုံမှ ဒုတိယသီက္ခာပုဒ်နှင့် ဌာန်း၏ ရဟန်းသာဝ ဆုံးရုံးပါသည်။ ထိုအကိုးများအရ စိစစ်သော မည်သည့် ဂေါစရဂါမ်မှ ခုံမင်္ဂလာ၊ သူမင်္ဂလာ ပင့်ဖိတ်မှု၊ လူမွှာယ် ဝေါးလှုဒါန်းမှုကို ဦးတိသု-ကသာ ခံယူစေရမည်။ ဦးဒွဲ-ကမခံယူရာ ပြုလုပ်ထားရုံ့မှုဖြင့် ထို ဂေါစရဂါမ်ရွာနှင့် ရွာတွင်းရှိ ရွာသူရွာသား ဒါယကာ၊ ဒါယကာမများရော ပစ္စည်းဥစ္စာ အံမယ်ယာ ကျွဲ့ နွား များပါ ဦးတိသုပိုင် ပစ္စည်းများ ဖြစ်သွားပါသလား၊ မဖြစ်ပါ။ ထိုသို့ ဦးတိသုပိုင် ဖြစ်မသွားကြောင်းမှာ ထင်ရှားလှပါသည်။

အကယ်၍သာ ကတိကဝတ် ပြရုံမျှဖြင့် ယင်း ဂေါစရဂါမ် ဦးတိသု၏ တရားဝင် ပိုင်ဆိုင်သည့်စွာ ဖြစ်သွားသည်ဆို လျှင် ဦးတိသုသည် မိမိပိုင်သက်နှင့်ကို ဝတ်လိုဝတ်၊ လူလိုလူ၊ ဆုတ်လိုဆုတ်၊ အလိုရှိသလို ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်ရှိသကဲ့သို့ ထို ဂေါစရဂါမ်ကိုလည်း မိမိအလိုရှိသလို ပြုလုပ်နိုင်ခွင့် ရှိပေရာသည်။

အကယ်၍သာ ကတိကဝတ် ပြရုံမျှဖြင့် ယင်းဂေါစရဂါမ်သည် ဦးတိသု၏ တရားဝင် ပိုင်ဆိုင်သည့်စွာ ဖြစ်သွားသည်ဆိုလျှင် ဦးတိသုသည် မိမိပိုင်သက်နှင့်ကို ဝတ်လိုဝတ်၊ လူလိုလူ၊ ဆုတ်လိုဆုတ်၊ အလိုရှိသလို ပြုလုပ်နိုင်ခွင့် ရှိသကဲ့သို့ ထိုဂေါစရဂါမ်ကိုလည်း မိမိအလိုရှိသလို ပြုလုပ်နိုင်ခွင့် ရှိပေရာသည်။ ထိုဂေါစရဂါမ်မှ ဒါယကာ၊ ဒါယကာမများက ဦးဒွာ အား ကြည့်ညီဆည်းကပ် ရှုံးနှင့်ကြသည်ကို နိုင်နိုင်နှင့်နင်းနင်း တားမြစ်ပိတ်ပင်နိုင်ခွင့် ရှိပေရာသည်။ စင်စစ်မှု ထိုသို့ တားမြစ်ပိတ်ပင်နိုင်ခွင့် မရှိပေ။

ဤအချက်ကို ဦးဝေနတို့ လက်တွေဖြစ်သဖြင့် ပို၍သိကြပါလိမ့်မည်။ ထိုသို့ မိမိအလိုရှိသလို ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်၊ တားမြစ်ပိတ်ပင်နိုင်ခွင့် တရားဝင်မရှိခြင်းကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ထိုဂေါစရဂါမ်သည် ဦးတိသုပိုင် ပစ္စည်း ဖြစ်မသွားကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ ထိုကြောင့် ထိုဂေါစရဂါမ်မှ လူဘွယ်ဝါယွှေကို ဦးတိသု၏ ခွင့်ပြုချက် မရဘဲ ဦးဒွာ အလူခံလျှင် ဘန်ပါတ်ဖြစ်သော ပရပ်ရှုံးဟိတ အကိုချို့တဲ့နေသဖြင့် ဦးဒွာမှာ ဒုတိယသိက္ခာပုံနှင့် ပြောနိုင်းမှု လုံးဝ မရှိပါ။ စင်စစ်ဆိုသော ဦးဒွာက ဦးတိသု၏ တရားဝင် ပိုင်ဆိုင်သည့် ဂေါစရဂါမ် မဟုတ်ကြောင်း အတိအကျ ယုံကြည့် ယူဆထားသဖြင့် အထက်ဖော်ပြပါ J-၄-၅-အကိုများပါ ချို့တဲ့လျက် ရှိပါသည်။

ပဋိသာဝ ခုက္ခင်

သို့သော် ကတိကဝတ်သည် ဓမ္မကပင် ဖြစ်စေ၊ အဓမ္မကပင် ဖြစ်စေ မူလ ကတိကဝတ် ပြုကြစဉ်က ထားရှိခဲ့ကြသော “ဤကတိကဝတ်အတိုင်း လိုက်နာနေထိုင်ပါမည်” ဟူသော ဝန်ခံချက် ပဋိသာဝှုံ ပျက်ခြင်းကြောင့်ကား အောက်ပါ ဝန်ည်း မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဝသူ့ပနာယိုကက္ခာနှုံက ပဋိသာဝှုံ ဒုက္ခင်းမှု အဖွင့်စကားနှင့်အညီ ပဋိသာဝှုံ ဒုက္ခင်းအာပတ်တော့ သင့်ရောက်ပါသည်။

နကေဝါလံ “ကြမ် တေမာသံ ကြမ ဝသံ ဝသထာ” တိ ဇာသောဝ ပဋိသာဝှုံ အာပတ္တီ “ကြမ် တေမာသံ ဘို့က္ခာ ကြမ် တေမာသံ ကြမ် တေမာသံ ကြမ် တေမာသံ ဘို့က္ခာ ကြမ် တေမာသံ ကြမ် တေမာသံ ဘို့က္ခာ အာပတ္တီ” တိ ဇာသောဝ ပဏ္ဍာန်။ (ပါစိတ္တာဒီ အဋ္ဌကထာ နှာ-၃၇၄။)

သတိပြုခရာအချက်

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အထူးသတိပြုသင့်သည့် အချက်အလက်ကို ဈာန်ပြလိပါသည်။ ဦးဝေန၏စား ကတိကဝတ်အရ အခြားပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့်ဟု သတ်မှတ်ထားသော ဂေါစရဂါမ်မှ ပင့်ဖိတ်မှုနှင့် ဆွမ်းကွမ်းစသော လူဖွယ်ဝါယွှေကို ထိုဂေါစရဂါမ်နှင့် မသက်ဆိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်က အလူခံယူနေခြင်းကြောင့် ပါရာခိုကာအပြစ်နှင့် စပ်စွဲလိုဟန် မကျေနှပ်သံနှင့် ဇေးမြန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အမှန်ဆိုသော ယင်းသို့ မိမိဂေါစရဂါမ်မှ ဒါယကာ၊ ဒါယကာမများသည် မိမိကို သဒ္ဓာ မရောက် စေတနာမပေါက်ဘဲ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်သို့ သဒ္ဓာရောက်၍ စေတနာပေါက်ကာ ဆည်းကပ်လူဒါးနှင့် အောက်ခြင်းမှာ မိမိညုံးသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဤနေရာ၏ ညုံးဆိုသည်မှာ မိမိဘာက်ပါသေချာ” ---

“မကောင်းမြစ်ထာ၊ ကောင်းရာညွှန်လစ်၊ အသစ်ဟောကြား၊ နားဘူး ထပ်မံ၊ နတ်ထံ တင်ရာ၊ မေတ္တာလည်းပြု၊ ရဟန်းမှာ၊ ခြောက်ခဲ လွှန်သေချာ” ---

ဟူသော သို့ကြောင်းသုတေသန ဝတ္ထာရားမြောက်ပါး ချွတ်ယွင်းပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့်လည်း ဒါယကာ၊ ဒါယကာမများသည် မိမိအပေါ်သို့ သဒ္ဓာစေတနာ မရောက်ပဲ အခြားပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်သို့သာ ရောက်ခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ထိုပြင် “ဒါနံ ပေယျဝါး အတ္ထစရိယာ သမာနတ္ထတာ” ဟူသော သံ့ဟာတရား လေးပါးအနက် ဝန်ည်းတော်နှင့် လျှော့ သာယာပြပြစ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း ပေယျဝါး-သံ့ဟာတရား မရှိခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် ဒါယကာ ဒါယကာမတို့ကို လောကီရေး လောကုတ္ထရာရေးတို့မှာ ယဉ်ကျေး လိမ္မာအောင် ဟောပြာ့ဆုံးမ သွန်သင်ပေးခြင်း၊ ယင်းတို့၏ သားသမီးများကို တတ်သင့်သော လောကီ-လောကုတ္ထရာ စာပေများ တတ်မြောက်အောင် ဂရတစိုက် သင်ကြားပေးခြင်း၊ နည်းညွှန်လမ်းပြ ဆိုဆုံးမပေးခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ဒါယကာ၊ ဒါယကာမတို့၏ အကျိုးကို ကျင့်ခြင်းဟူသော အတွစရုံယာ သက်ဟတရား ပျက်ဖြား ချွတ်ယွင်းခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဤကဲ့သို့သော ကိစ္စမျိုး ပေါ်လာတိုင်း သူတပါးအပေါ်တွင် အပြစ်တင်လိုသော စိတ်ထားကို ဖယ်ရှား၍ မိမိချွတ်ယွင်းချက်တို့ကိုသာ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စိစစ်ရှာဖွေပြီးလျှင် တွေ့သမျှ ချွတ်ယွင်းချက်တို့ကို ဖြေပြင်သွားခြင်းဖြင့် အရာရာမှာ အဆင်ပြု၍ ကုသိုလ်ပွဲးကာ စိတ်ချမ်းသာ နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းမြတ်သော စေတနာဖြင့် သတိပေး ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

မဟာစည်ဆရာတော်
သာသန္တရိပ်သာ
၁၆-ဟာမစ်တိတ်လမ်း
ကုလိုင်း၊ ရန်ကုန်။

၁၃၃၁-ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၁-ရက်။ (၁၆/၇/၁၉၆၆)

ဗန်းမော်၌၍
ကန်းနီး၍
ကန်နီကျောင်း

ဦးဝေနှင့်

မေတ္တာဖြင့် စာပြန်ကြားပါသည်။

ဦးဝေနှင့် စာပါအကြောင်းအရာတို့ကို သေချာစွာ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်း၍ ပူးတွဲပါ ဖြေကြားလွှာကို ပို့လိုက်ပါသည်။ ဤဖြေကြားလွှာသည် ဦးဝေနှင့် သာသနာစိတ်ကို နှစ်သိမ့် ကျေနပ် စေလိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။

ကိုယ်ကျန်းမာ စိတ်ချမ်းသာစွာဖြင့် သာသနာတာဝန်ကို အားသွန်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါစေ။

မဟာစည် ဆရာတော်
သာသန္တရိပ်သာ
၁၆-ဟာမစ်တိတ်လမ်း
ကုလိုင်း၊ ရန်ကုန်။

၁၃၃၇-ခုနှစ် နတ်မတော်လဆူတ် ၄-ရက်

ရန်ကုန်မြို့၊ သာသနူရပိသာ

ပြ-၌၌မြို့မြို့
နှစ်ပတ်လည်ပွဲ အကြိုးခနှစ်
ကျေးဇူးမတော်ရှင် မဟာ့ဓာတ် ဆရာတော် ဘုရားကြီး
မိန့်ကြားမတော်မှုသာ

ဉာဏ်ခကထာ

(ဝိကာလဘောနာ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရကျိုး၊ ယာဝကာ လိုကနှင့် သုန္တီမိ သိက္ခာပုဒ်၊ ဝိကာလဘာနာ သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ် သင့်ပုံ၊ ယာမကာလိုက စသည် ကာလိုက သုံးပါးဂို အာဟာရ အကိုးငါး သုံးဆောင်ကောင်း၊ မသုံးဆောင်ကောင်း၊ ဝိနယာလက်းရှုံးကာလာ အရှင်းတတ် ချိန် ဗမာနာရီနှင့် စက်နာရီ ညုန္တီင်းပုံ၊ ဝိကာလဘောနာ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရှုံးငြင်း၊ ပရို့သုံး၊ မာနတ် ဆောက်တည်ရှုံးငြင်း၊ အရှင်းတက်ချိန် အရေးကြီးပုံ စသည် မှတ်သားဘွယ်ရာများစွာ ဤ ဉာဏ်ခကထာ၌ မိန့်ကြားတော် မူထားသည်။)

အခြေခံခကား

နှစ်ပတ်လည် ဉာဏ်ခကထာ၌ ကျင်းပခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်အကြောင်းကို အရင်နှစ်များကလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ၊ ယောက် အဟောင်း၊ အသစ်တွေ အချင်းချင်း တွေ့ဆုံးခွင့်ရအောင် ဒါကလဲ ရည်ရွယ်ချက် တရာပါပဲ၊ မိမိတို့ အားထုတ်ခဲ့သူးတဲ့ နေရာတွေနှင့် ပြန်ရောက်လာရီးတော့ အသစ်လိုပုံ စိတ်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်လာရီး ရှုံးမှတ်နောက် တရားကို တက်တက်ဖြေဖြေနဲ့ အားထုတ်နိုင်အောင် ဒါကလဲ ရည်ရွယ်ချက်တရာပါပဲ၊ အဲဒီရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် နှစ်ပတ်လည် ဉာဏ်ခကထာ၌ ကျင်းပခြင်းပ စော့ပါတယ်၊ ဟိုတုန်းကတော့ တပည့်ယောက်တို့တွေနဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာတွေက အလွန်နဲ့ပါသေးတယ်၊ ယခုတော့ တပည့်ယောက်တွေရော့၊ ဆရာတွေရော့ ပရို့သတ်က များလာတဲ့ အတွက် အဲဒီ မူလက ရည်ရွယ်ချက်လောက်တွင် မကာဘူး၊ ဉာဏ်ခကထာ၌ ဆိုတဲ့အတိုင်း ဉာဏ်ခကထာ၌ ပေါ်လာပါတယ်။

မြှော်လင့်ယုံကြည်တဲ့အတိုင်း မဟုတ်ဘူး

ပဋိမ တရားပြခါစဆီက ဆိုလိုရှိယင် “တရားအားထုတ်ထားတဲ့ လူတွေဟာ တရားထူး ဥက္ကာတူးအဆင့်သို့ မရောက်သေးစေကာမှ သွေ့ခြားဖြစ်လောက်တဲ့ ဝိပဿနာဘာတ်အဆင့်လောက် ရောက်လာယင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ စိတ်ဓာတ်တွေ ပြောင်းလဲပြီး အစဉ်တစိုက် ကောင်းသွားကြလိမ့်မယ်” လို့ မြှော်လင့်ခဲ့ပါတယ်၊ ယုံကြည်ခဲ့ပါတယ်၊ “ပရို့ယတ္ထိ စာသင်တိုက် ဌာနများမှာတော့ စိတ်ဓာတ်ပြပြင်ရေးက မပါတဲ့အတွက် စာသင်သား တပည့်အချင်းချင်းလဲ မညီမည့်တ် ဖြစ်တတ်တယ်၊ ဆရာနဲ့ တပည့်လဲ မညီမည့်တ် ဖြစ်တတ်တယ်၊ ဒါကတော့ အရပ်တိုင်းမှာ မျက်မြင် တွေ့နေရတာတွေပဲ၊ ပဋိပတ္တိ ဌာနများမှာလဲ သဘာဝကျကျ အေးမထုတ်ယင် အဲဒီလို ဖြစ်ကြမှာပဲ၊ သတိပွဲနှင့်အတွက် သဘာဝကျကျ အေးထုတ်ထားတဲ့ ယောက်တွေမှာ လူဖြစ်ဖြစ်၊ ရဟန်းဖြစ်ဖြစ် မဂ်စိုလ်ဥက္ကာတ် တရားထူးကို မရောက်သေးစေကာ မှာ (ရောက်ပြီခိုယင်တော့ ပြောစရာမလိုပါဘူး) သွေ့ခြားဖြစ်လောက်တဲ့ ဝိပဿနာ ဥက္ကာလောက် ရောက်ယင်ကို စိတ်ဓာတ်တွေ ပြောင်းလဲပြီးတော့ အရပ်အထွေးမရှိပဲ အစဉ်တစိုက် ညီညွတ်ပြီး ကောင်းသွားလိမ့်မယ်” လို့ဘုရားတပည့်တော့ ဟာ အစတုန်းက မြှော်လင့်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက တက်ယ်ကို မြှော်လင့်ခဲ့တာပါပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ယခု ပရို့သတ်တွေများ လာတော့ အဲဒီ မြှော်လင့်ချက်အတိုင်း သိပ်မဟုတ်လွှား၊ ချွတ်ယွင်းသွေ့တွေက ပေါ်ပေါ်လာတယ်၊ လွန်ခဲ့တဲ့ ၂-နှစ် လောက်ကပဲ ဆိုပါတော့ အဲဒီလောက် အတွင်းကမှ ချွတ်ယွင်းတာတွေ ပိုပြီး ထင်ရှားလာတယ်။

အခကာင်းပေမယ့် အန္တာင်းချွတ်ယွင်း

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူခါစ သာသနတော်ဦးအစက ရဟန်းပြုကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သွှေ့ရော တရားရှင် အဆင့်ရော ပြည့်စုံကြပါတယ်၊ ရဟန်းများလုပ်တွေပဲ များခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီတုန်းက ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်ဟာ ပြောလောက်ဆို လောက်အောင် မရှိခဲ့သေးဘူး၊ ဝိကာလဘောဇ် သိက္ခာပုဒ်တော်ဟာ ပြုတော်မူပါ တော့လ နေမွန်းလွှဲတဲ့ ဉာဏ်ပိုင်း မစားဘို့ ရျေးဦးစွာ ပည်တ်ပြီးတော့ အတော်အတန်ကြာမှ ညိုင်းမစားဘို့ ပည်တော်မူပါ သတဲ့၊ အဲဒီသိက္ခာပုဒ် မရှိသေးမိကဆိုယင် သီလသိက္ခာ အလေးပြုတဲ့ ပုထုဇွဲအရိယာများက နေမွန်းလွှဲတဲ့အခါ မစားပဲ ကြိုးရောင်နေကြပေမယ့် အချို့ကတော့ ဉာဏ်ပိုင်းရော ဉာဏ်ပိုင်းရော ဆွမ်းချွဲး စားနေကြပါသတဲ့၊ မအျိုးမပဏ္ဍာသ ပါဋ္ဌာတော်လုပ်ကိုကောပမသုတေသန (ကိုယ်ကာယ ကြီးမားတဲ့အတွက် မဟာဥဒီယိုခေါ်တဲ့) အရှင် ဥဒီယိုမထောင်က မြတ်စွာဘုရားအား ဒီလို လျောက်ထားပါတယ်။

“မြတ်စွာဘုရားဟာ ငါတို့အား များစွာသော ဆင်းရဲ့ကြောင်းတို့ကို ပယ်ရှားတော်မူပါပေစွာတကား၊ ငါတို့အား များစွာသော ချမ်းသာကြောင်း တို့ကို ဆောင်ပေးတော်မူပါပေစွာတကား” စသည်ဖြင့် ကြည့်ညို သွှေ့ဖြစ်ပုံကို လျောက်ထားပါတယ်၊ အဲဒီလို လျောက်ထားပြီးတော့ ဆင်းရဲ့ကြောင်းတွေကို ပယ်ပြီးချမ်းသာကြောင်းတွေ ဆောင်ပေးပုံကို ဒီလို ဆက်လျောက်ပါတယ်။

ဝိကာလဘောဇ် သိက္ခာပုဒ်

“မြတ်စွာဘုရား..... တပည့်တော်တို့ဟာ ရေးအခါက ဉာဏ်းအချိန်မြှုပ်လ စားကြပါတယ်၊ နံနက်အချိန်မြှုပ်လ စားကြပါတယ်၊ နေ့ခေါင်း မွန်းလွှဲအချိန်မြှုပ်လ စားကြပါတယ်၊ တာခါက မြတ်စွာဘုရားဟာ နေ့ခေါင်း မွန်းလွှဲအချိန်မြှုပ်လ စားခြင်းကို ပယ်စွာနဲ့ရန် မိန့်တော်မူပါတယ်၊ အဲဒီအခါ တပည့်တော်မှာ စိတ်မချမ်းသာပဲ တရားဦးတမည် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်၊ နေ့ခေါင်း မွန်းလွှဲအချိန်မှာ သွှေ့တရားရှိတဲ့ ဒကာတွေက မွန်းမြတ်သော ခဲ့သွယ်ဘောဇ်ကို လူကြတယ်၊ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ပယ်ဘို့ မိန့်တော်မူတယ်လို့ ဆင်ခြင်ပြီး နှလုံးမသာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် တပည့်တော်တို့ဟာ မြတ်စွာဘုရားအပေါ်မှာ ခင်မင်ကြည်ညိုခြင်း၊ ရို့သေခြင်း၊ ရှက်ကြောက်ခြင်းကို ရှုမြင်ကာ ဖြစ်စေလျက် အဲဒီ နေမွန်းလွှဲ နေ့ခေါင်းစားခြင်းကို ပယ်ခဲ့ကြတယ်၊ ဉာဏ်းအချိန်သာ စားနေကြပါတယ်၊ နောက်တရားကျေတွေ၊ မြတ်စွာဘုရားက ဉာဏ်းအချိန်စားခြင်းကို ပယ်စွာနဲ့ရန် မိန့်တော်မူပြန်ပါတယ်၊ အဲဒီအခါမှာလဲ တပည့်တော်တို့မှာ စိတ်မချမ်းမသာပဲ တရားဦးတမည် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်၊ ဉာဏ်းအချိန်မှာ လူတဲ့ ဆွမ်းနဲ့ ဟင်းက သာပြီးကောင်းတယ်၊ အဲဒီ ဆွမ်းဟင်းကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက ပယ်ဘို့ မိန့်တော်မူပြန်တယ်လို့ ဆင်ခြင်ပြီး နှလုံးမသာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်၊ ဉာဏ်းအချိန်မှာ ချက်ပြုတော်စားကြတဲ့ ထမင်းဟင်းဟာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒါကို မစားရဘူးလို့မိန့်တော်မူတဲ့အတွက် နေလို့ဖြစ်မှဖြစ်ပါမလားလို့ ဆင်ခြင်ကြတော်ပြီး နှလုံးမသာဖြစ်ခဲ့ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် မြတ်စွာဘုရားအပေါ်မှာ ခင်မင်ကြည်ညိုခြင်း၊ ရို့သေခြင်း၊ ရှက်ကြောက်ခြင်းကို ရှုမြင်ကာ ဖြစ်ပေါ်စေလျက် ဉာဏ်းအချိန် စားခြင်းကိုလဲ ပယ်ခဲ့ကြပါတယ်” လို့ လျောက်ပြီးတော့ အဲဒီ ဝိကာလဘောဇ် အကျိုးအနိုင်ကိုလဲ ဒီလိုဆက်လျောက်ပြန်ပါတယ်။

ဉာဏ်းခြင်း အကျိုး

ဉာဏ်းမှောင်မိုက်ထဲမှာ ဆွမ်းခံသွားကြတဲ့ ရဟန်းများဟာ ရေပူပ ရေသိုးတွင်းထဲ ချွဲ့ဗွက်ထဲလဲ ကျရောက်ကြတယ်၊ ဧုးစည်းရိုးကိုလဲ နှင့်မိုက်တယ်၊ အိပ်နေတဲ့ နွားကိုလဲ နှင့်မိုက်တယ်၊ သုံးမဲ လူဆိုးတို့နှင့်လ တွေ့ကြရတယ်၊ တခါကတော့ တပည့်တော် ဉာဏ်းမှောင်မိုက်ထဲ ဆွမ်းခံသွားနေစဉ်မှာ အိုးခွက်ဆေးနေတဲ့ မိန်းမက လျှပ်ရောင်ဖြင့် တွေ့မြင်သွားပြီး “တဇ္ဇားပါတော့ သေပါပြီ”လို့ အလုန်တကြား ဟစ်အော်လိုက်ပါတယ်၊ အဲဒီတော့ တပည့်တော်က “ငါတဇ္ဇားမဟုတ်ဘူး၊ ရဟန်းပါ၊ ဆွမ်းခံလာတာပါ”လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်၊ “ရဟန်းမှာ အမေ၊ အဖေတွေ သေကုန်ရော့လား၊ ဉာဏ်းမှောင်မိုက်ထဲ ဝမ်းရေးအတွက် ဆွမ်းခံတာထက် ဝမ်းပိုက်ကို သားလိုးအားဖြင့် လိုးလိုက်တာက ကောင်းသေးတယ်”လို့ အဲဒီ မိန်းမက ဆိုပါတယ်။

အဲဒီလို ဒုက္ခရောက်ရတာတွေ၊ ရှုတ်ချွဲး အပြောအဆို ခံရတာတွေကို ပြန်လည် စဉ်းစားကြည့် လိုက်တော့ “မြတ်စွာဘုရားဟာ ငါတို့၏ များစွာသော ဆင်းရဲ့ကြောင်းတို့ကို ပယ်ရှားတော်မူပါပေတယ်” စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး တွေကို ဆင်ခြင်မိကြောင်း ဥဒီယိုမထောင်က လျောက်ပါတယ်၊ အဲဒါကို ထောက်ဆ ကြည့်ယင် သာသနတော် အစပိုင်းတုန်းက အရှပ်အထွေး မရှိသေးလို့ သိက္ခာပုဒ်တွေ များစွာ မပည်တ်ရသေးကြောင်း သိရပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား တဆဲနှစ်ဝါမြောက်မှာ ဝေရှေ့ဖြို့ခြုံ ဝါကပ်စဉ်က သိက္ခာပုဒ်ပည်တို့ရာ အရှင်သာရိ ပုဂ္ဂိုလ်ထောင်ရေးပန်တယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက ပည်တ်ရန် အချိန်မရောက် သေးကြောင်း မိန့်တော်မူ တယ်၊ အဲဒါကို ထောက်ဆက်ည့်ယင်လဲ သာသနာတော်အစပိုင်းတုန်းက သိက္ခာပုဒ်များများ မရှိသေးကြောင်း သိရပါတယ်။

အဲဒါလိုပဲ ဝိပဿနာကမွှေ့ဌာန်း ပြရာမှာလဲ အစပိုင်းတုန်းက တော်တော်ဟန်အကျသားပါပဲ၊ အရှုပ်အထွေး မရှိခဲ့ပါဘူး၊ နောက်ပိုင်းကျတော့ အခို့ အနည်းငယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ချွတ်ယွင်းလာတာကို တွေ့ရတယ်၊ အဲဒီ ချွတ်ယွင်းချက်များ ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ သိဝါဒေးဘု့ရာ လိုလာပါတယ်၊ အစကတော့ ဒီလိုရည်ရွယ်ချက်မရှိခဲ့ပါဘူး၊ ကိုယ့်တပည့်ပရီသတ်တွေ အပေါ်မှာ စိတ်ချုပ်ကြည်လာခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီလို ချွတ်ယွင်းချက်တွေ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ထင်မြင်လာခဲ့ပါတယ်ယခု ချွတ်ယွင်းချက်တွေကို တွေ့ရတဲ့အခါကျတော့မှ ဟိုတုန်းက ယုံကြည်စိတ်ချုပြီး ထင်မြင်ခဲ့တာဟာ ကိုယ့်တပည့်တွေကို အထင်ကြီးရာ ရောက်နေကြောင်း ပေါ်လာပါတယ်။

(၁) ဝန်ယူးအလေးပြုခေါ်

ယခု သိဝါဒေးဘု့ကတော့ အယင်က ပေးနေကျ သိဝါဒောင်းစဉ် ခုနစ်ပါးဖြင့်ပင် ပြည့်စုံနေပါပြီ၊ အဲဒီခန်းပါးထဲက (၁) အရ ဝန်ယူးကို အလေးပြုရေးခုံးတာ အရေးကြီးပါတယ်၊ အရှင်ဘုရားတို့ဟာ ဝန်ယူးကို တတ်သိကြပြီးချည်း ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် ထပ်ပြီး လေလာလို့ လိုပါတယ်၊ ဘာကြောင့် ဒီလို ပြောရာလဲဆိုတော့ စာပေကျမ်းကိုတတ် စာချေဆရာတော်ကြီးတပါးက ဝန်ယူးအဆုံးအဖြတ် စာအုပ်တုခု ရေးထုတ်တာကို တွေ့ရပါတယ်၊ အဲဒီ စာအုပ်ထဲမှာ မှတ်သားလောက်တဲ့ အဆုံးအဖြတ်တွေလဲ တော်တော်များများ ပါပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် မမှားသင့်ရာမှာ မှားပြီးရေးသား ဆုံးဖြတ်ထားတာတွေကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ သာသနာတော်အတွက် ဝမ်းနည်းစရာပါပဲ၊ တွေ့ရတာ တရာ့ကတော့ ဝိကာလ ဘောဇူးသိက္ခာပုဒ်နှင့် စပ်ပြီး သတ္တာဟာကာလိုကအကြောင်း မှားယွင်းစွာ ရေးသား ဆုံးဖြတ်ထားချက်ပါပဲပဲ။

အဲဒီမှာရေးထားပုံက “သတ္တာဟာကာလိုကကို အာဟာရအတွက် အကပ်ခံပြီး ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး သုံးဆောင်ကောင်းတယ်၊ ဆေးအတွက်ဆိုယင်တော့ တသက်ပတ်လုံး သုံးဆောင်ကောင်းတယ်” တဲ့ အဲဒီ ဆုံးဖြတ်ချက် မှားယွင်းကြောင်း ဝန်ယူးတတ်သိကြတဲ့ အရှင်မြတ်တို့လဲ သိကြမှာပါပဲ၊ အမှန်ကတော့ သတ္တာဟာကာလိုကကို အကပ်ခံပြီး ခုနစ်ရက်အတွင်း သုံးဆောင်ရတယ်ဆိုတာဟာ ဆေးအဖြတ်ဖြင့် သုံးဆောင်ရတာကို ဆိုတာပါ၊ အာဟာရအတွက် မဟုတ်ပါဘူး၊ သတ္တာဟာကာလိုကကို နေ့မှန်းလွှဲတဲ့အခါ အာဟာရအတွက် အကပ်ခံယင် ဒုက္ခိုင်အာပတ်သင့်တယ်၊ စားသောက်ယင်လဲ ဒုက္ခိုင်အာပတ် သင့်တယ်၊ အဲဒီအနက်အမိမိပါယ်ဟာ “ယာမကာလိုက် သတ္တာဟာကာလိုက် ယာဝါယိုက် အာဟာရတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ခိုင်သာ။ အရွှေ့ဟာရေး အရွှေ့ဟာရေး အာပတ္တိ ဒုက္ခိုင်သာ” လို့ ဝေဘ်နှင့်ပြထားတဲ့ ဝိကာလဘောဇူးသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒေသာရေးနှင့်ဖြင့်ဖြင့်ပင် အလွန် ထင်ရှားနေပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ သတ္တာဟာကာလိုကကို ဆေးအတွက် အကပ်ခံပြီး ခုနစ်ရက်အတွင်းသာ သုံးဆောင်ရတယ်၊ ခုနစ်ရက်ထက် ပိုလွန်ပြီး ထားလျှင် နိုသုဂ္ဂိုလ် ပါစိတ်အာပတ် သင့်တယ်ဆိုတာလဲ—

“ယာနိ ခေါ် ပန် တာနိ ဂိုလာနာန် ဘို့က္ခာနှင့် ပဋိသာယန်းယာန် ဘေသဇ္ဇာန်။ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ထာ သတ္တာဟာပရမဲ့ သန္တာမိကာရက် ပရိဘု့မြို့တဗ္ဗာန်း တံ့ အတိက္ခာမယတော့ နိုသုဂ္ဂိုလ်ပါစိတ်ယုံ”---

ဆိုတဲ့ ပါတီမောက်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ထင်ရှားနေပါတယ်။

ဒါလောက် ထင်ရှားပါလျက်နဲ့ အဲဒီစာအုပ်မှာ “သတ္တာဟာကာလိုကကို အာဟာရအတွက် အကပ်ခံပြီး ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး သုံးဆောင်ကောင်းကြောင်း၊ ဆေးအတွက်ဆိုလျှင်တော့ တသက်ပတ်လုံး သုံးဆောင်ကောင်းကြောင်း” မှားယွင်းစွာ ရေးထားတာဟာ အလွန်ပင် အံ့သစရာကောင်းပါတယ်၊ အဲဒီကျမ်းဆရာ ကိုးကားထားတာကတော့ သာရလ္လာဒီပနိုင်းကာပါ၍ပါပဲ၊ အဲဒီ နိုကာကလဲ သူယူဆတဲ့အတိုင်း ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဝန်ယူးပါး ပို့မသေး ဆုံးဖြတ်ပြီး မရှိမသေး ပြောကျင့်သွားကြယင် ဝန်ယူးကျင့်ဝတ်တွေ ပျက်သွားဘု့ သေချာပါတယ်။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့ မှားယွင်းသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ယုံကြည်ပြီးတော့ သတ္တာဟာကာလိုကကို အာဟာရအတွက် သုံးဆောင်ယင်း၊ ဆေးအတွက် ခုနစ်ရက်ထက် ကျော်လွန်ပြီး သုံးဆောင်ယင် အာပတ်သင့်ရုံမျှမက ဝန်ယူးကိုလဲ မရှိသောရောက်ပါလိမယ်၊ ဒီလို ဝန်ယူးကို မရှိမသေး ဆုံးဖြတ်ပြီး မရှိမသေး ပြောကျင့်သွားကြယင် ဝန်ယူးကျင့်ဝတ်တွေ ပျက်သွားဘု့ သေချာပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တာက ပုံစံတရာ့အနေနဲ့ ထုတ်ပြတာပါပဲ၊ ဝန်ညျးသိက္ခာပုဒ်တွေနဲ့ စပ်ပြီး အကျယ်ဝေဘာန် ပြောဘို့တော့ အချိန်မရှိပါဘူး၊ မိမိတို့လေ့လာတတ်သိပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း ရိုသေစွာ ကျင့်သွားကြဘို့ပါပဲ။ အရေးကြီးတာကလေး သုံးလေး ခုလောက်တော့ ပြောချင်ပါသေးတယ်။

အခြားတက်ချိန် သတော်ပြုရန်

ယာဝကာလိကဆိုယင် နံနှက် အရှင်တက်ပြီးမှ အကပ်ခံပြီး သုံးဆောင်ရတယ်၊ အရှင်မတက်ခင်က အကပ်ခံထားယင် အရှင်တက်တဲ့အခါ “သန္တိမီ” ဖြစ်သွားတယ်၊ အဲဒါကို မစားကောင်းတော့ဘူး၊ စားယင် သန္တိမီသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ် အာပတ်သင့်တယ်၊ အရှင်မတက်ခင် စားယင်တော့ ဝိကာလဘောဇ် သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် သင့်တယ်၊ တနေ့လုံး၊ တည်လုံးမစားပဲ ရောင်ကြည်လာခဲ့ပြီးမှ အရှင်တက်ခါနဲ့ တနာရီခန်း၊ နာရီဝိုက်ခန်းအတွင်းမှာ စားသုံးမိလို့ အာပတ်သင့်ရ တယ်ဆိုယင် တနေ့လုံး၊ တည်လုံး ရောင်ကြည်လာခဲ့တာတွေဟာ အလကားလို့ ဖြစ်သွားတယ်၊ ဝမ်းနည်းစရာပဲ။

ဝန်ယာလက်းရနှုံးကာမှာ အရှင်တက်ချိန်နှင့် စပ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ထားတာ ရှိပါတယ်၊ သင့်လဲသင့်ပါတယ်၊ နေမထွက်မိ ၁-နာရီ ၂-နာရီခုနှစ်ဖြင့် အရှင်တက်သည်ဟု သတ်မှတ်အပ်ကြောင်း ပြဆိုထားပါတယ်၊ အဲဒါမှာ တနာရီ နှစ်နာရီ ဆိုတာက ဘာနာရီလဲဆိုယင် အဲဒီ ဋီဌာရေးတဲ့ ခေတ်တုန်းက ဗမာပြည်မှာ စက်နာရီ မပေါ်သေးဘူး၊ နေ့နာရီ ၃၀၊ ညွှန်နာရီ ၃၀ ဆိုတဲ့ ဗမာနာရီရိုက် အသိအမှတ်ပြုနေတဲ့အခါ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီဋီဌာရေးကာမှာ ပြဆိုထားတဲ့ နာရီဟာ ဗမာနာရီဖြစ်ကြောင်း သိသာပါတယ်၊ အဲဒီ ဗမာနာရီ ၁-နာရီမှာ ယခုစက်နာရီဖြင့် ၂၄-မိန့်စုံ ရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် မကြာမီက မင်းဘူးမှ ဆရာတော်တပါးက ရေးသားစီရင်တဲ့ “အရှင်တက်ချိန် အဆုံးအဖြတ်” စာအုပ်မှာ နေမထွက်မိ ၂၄-မိန့်စုံ အရှင်တက်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် နေထွက်ပုံကို ထင်ရှားမြင်ရတဲ့ အရပ်မှာဆိုယင် မိမိတို့၏ မျက်မြင်ဖြင့်ပင် နေမထွက်မိ မည်မျှလောက အချိန်က အရှင်ရောင် ထွက်ပေါ်လာတယ် ဆိုတာကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်၊ အရှင်ရောင် ဆိုတာ နေမထွက်မီက ပေါ်လာတဲ့ နောက် အရောင်ဖြစ်ကြောင်း အသိဓာန်ကျမ်း စသည်မှာ “သူရသေးသယတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တရုံသို့ သိယာရကော့” စသည်ဖြင့်ငွေး၊ “အရကော့ ကိုဗြိရတွော့” ဟူ၍ငွေး၊ ပြဆိုထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် နံနှက်လင်းစပိုတဲ့ အချိန်မှာ နေထွက်မည့် အရပ်ဆီသို့ စောင့်မျှော်ကြည့်နေယင် နေမထွက်မီ မိန့်စုံ ၅၀-ခန့်လောက်မှာ စဉ်းငယ် နှိုသောအရောင် ပေါ်လာတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီ စဉ်းငယ်နှင့်အရောင် ပိုပိုသပေါ်လာတဲ့ အချိန်ကို “အရှင်တက်ချိန်” လို့ မှတ်ယူနှင့်ပါတယ်၊ စက်နာရီအလိုအပေါ် တွေ့ရပါလိမ့်မယ်၊ နေမထွက်မီ မိန့်စုံ ၅၀-ခန့် အချိန်မှာ အဲဒီ အရှင်ရောင်ကို တွေ့မြင်ရတတ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် နေမထွက်မီ မိန့်စုံ ၅၀-ခန့်အချိန်ကို အစောဆုံး အရှင်တက်ချိန်လို့ မှတ်ယူသင့်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ရှင်-ရဟန်းများ၊ ဥပုသံသည်များမှာ အဲဒီအချိန် ထက် ၅-မိန့်ခန်း ၁၀-မိန့်ခန်း နောက်ချုပြုး စားသုံးလှုပ် သာပြီး သံသယကင်းဘွဲ့ ရှိပါတယ်။

နေထွက်ချိန် နာရီကိုတော့ ဗမာလနှင့် ကိန်းသေမှတ်ထားယင် အတိအကျ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဗမာလက ဝါထပ်ပြီးခါစမှာ အချိန်မှန် ပေမယ့် တန်စ်တရာ့အတိုင်း တန်စ်မှာဆိုယင် ၁၀-ရက် သာသာလောက စောစောလာပါတယ်၊ ၃-နှစ်ခန်း ၂-နှစ်ကျော်ခန်းမှာ ရက် ၂၀-လောက စောနေတဲ့အတွက် ပွဲမ ဝါဆို တလလုံးကို ပယ်ပြီး ဒုတိယဝါဆို တလ ထပ်ရ တယ်၊ ဒါကြောင့် ဗမာလနှင့်ဆိုယင် နေထွက်ချိန်ဟာ အတိအကျ မှတ်ယူထားလို့ ဖြစ်ပါဘူး၊ ယခုနောက်ခါမှာ ကမ္မာသုံးလဖြင့် ရက်စဉ်အတိုင်း နေထွက်ချိန် နာရီ မိန့်စုံများကို အတိအကျ ပြထားတဲ့ စာရင်းယေားတွေ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီ စာရင်းယေားအရာက နေထွက်ချိန် ပိုပြီး တိကျုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ နေထွက်ချိန် စာရင်းယေားဖြင့် နေမထွက်မီ ၄၅-မိန့်ခန်း ၄၀-ခန်းမှာ အရှင်တက်တယ်တယ်လို့ ယူယော်ပိုင်းက စောတတ်တယ်၊ အဲဒီ နေထွက်အပြောင်းအလဲကိုလဲ သတိပြုသင့်ပါတယ်။

အဲဒီ အရှင်တက်ချိန်ဟာ ဝိကာလဘောဇ် သိက္ခာပုဒ်အတွက် အရေးကြီးသည်ပြင် ပရိုဝါသ်၊ မာနတ် ဆောက်တည်းရာမှာလ အရေးကြီးပါတယ်၊ အရှင်မတက်သေးပဲ ပရိုဝါသ်၊ မာနတ်ကို ချမို့ယင် အဲဒီရက်ဟာ “ရတ္ထိစွေး” ဖြစ်သွားပါတယ်၊ စာရင်း မဝင်တော့ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ပရိုဝါသ်၊ မာနတ်အတွက် ဆိုယင် နေမထွက်မီ စက်နာရီဖြင့် တနာရီခွဲခန်းက စောက်တည်ပြီးတော့ နေထွက်ခါနဲ့ မိန့်စုံ၂၀-လောက်ကျမ်း ဝတ်ကိုချုပ်ယင် သာပြီး စိတ်ချုပ်ပါတယ်။

သက်နှုန်း ရွှေသွားဘို့

နောက်တရာ့ကတော့ ကျောင်းဝင်းမှ ထွက်ချွဲသွားယင် သက်နှုန်း ရုံသွားဘို့ပါပဲ၊ အဲဒါက အလွန်ကျေးဇူးများပါတယ်၊ ဒါကြောင့် မဟာစည် စည်းမျဉ်းဥပဒေထဲမှာ အဲဒါကို ထည့်သွင်းထားပြီး ရှိနေပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ပရီမဏ္ဍလပါရုပန် အရာ၏ ပါဋ္ဌကာရက ရဟန်းကဲ့သို့ လက်ပဲ လက်မောင်းကို ဖော်၍ အကသိမ်းကဲ့သို့ပါပဲ၊ အငွေကထာမှာ အဝန်းညီစာ ရုံပုဂ္ဂ ဖွင့်ပြထားပုံကတော့ သုပ္ပါးစွန်းသိက္ခာပုဒ် မှာ လိုပဲ “ဥဘော ကအော် သမဲ ကတွာ ပါရုပန်” လို့ ပြဆိုထားပါတယ်၊ “ပရီသယ်ရှိတွာ၊ ခေါက်လိပ်၍” ဆိုတဲ့ ပုဒ် မပါတာလောက်ပဲ ထူးပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အရှိအသေ ရုံသွင့်ရာဌာနများအတွက် ရုံတဲ့အခါမှာ အထက်ပိုင်း သက်နှုန်း အစွမ်း ၂၂၃၅၃၂ အညီအညွတ်ဖြူ ပြုပို့ဆိုတဲ့ မုတ္တယာ အငွေကထာ အဆိုနဲ့ ညီပါတယ်၊ “ကော်သံ စီဝရု ကတွာ အရ ရုံရာမှာလဲ ဒီနည်းဖြင့် ရုံတာဟာ အလွန်သွင့်လျော်ပါတယ်၊ အဲဒီ မဟုတ်ပဲ အများရုံနည်းဖြင့် ရုံယင်းလဲ လက်ပဲ လက်မောင်း လုံခြုံနေယင် သင့်တော်တယ်လို့ ယူရမှာပဲ၊ အဲဒီ “ကော်သံ ပါရုပန်” ဖြင့် အရှိအသေ ပြုရပါတယ်၊ “ဥဘောအံသပါရုပန်” နည်းသက်နှုန်းရုံလျှက် အရှိအသေပြုတွာကတော့ မသင့်လျော်ပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင် အရှိအသေပြုတဲ့ အရာတိုင်းမှာ “ကော်သံ စီဝရု ကတွာ” လိုချည်း ဟောတော်မူသောကြောင့်ပါပဲ၊ နောက်တရာ့ကတော့ ဘုရားရေး၊ မထောက်ပြုးမှား ရွှေနဲ့ သံယူအလယ်တို့မှာ ဒုံးတဖက်ကိုဖြစ်စေ၊ ၂-ဖက်ကိုဖြစ်စေ လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ပိုက်ပြီး ထိုင်တဲ့ ပလ္လတ္ထိက-ထိုင်နည်းဖြင့် မထိုင်မစေရန်လဲ သတိပြုကြစေလိုပါတယ်။

ရွှေ ခွင့် ကို အပြစ်ကင်းအောင် အလူခံသို့

နောက်တရာ့က ရွှေဇွဲကို နိုင်ကဗျာမျိုးပြီး ဒကာဒကာမတွေကလူရာမှာ အပြစ်ကင်းတဲ့နည်းဖြင့် အလူခံဘို့၊ သိမ်းထားဘို့၊ သုံးစွဲဘို့ပါပဲ၊ အဲဒါကလဲ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒီအကြောင်းကို အရှင်ဘုရားတို့လဲ လေ့လာပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်၊ ဒါပေမယ့် ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် ထပ်ပြီး လေ့လာကြစေလိုပါတယ်၊ ပါဋ္ဌတတ်တဲ့ ဆရာတော်တွေဆိုယင် ပါ့်၊ အငွေကထာ၊ ဦးကဗျာများကို ထပ်မံကြည့်ပြီး လေ့လာကြရုပါပဲ၊ ပါ့်မှာ ကောင်းကောင်း မကျမ်းကျင်ယင်လဲ ယခုနောက်အခါမှာ မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးထားတဲ့ ဝိနည်းဆိုင်ရာ ကျမ်းစာအုပ်တွေ ရှိပါတယ်၊ မန္တလေး တော်မြို့က ဆရာတော် အရှင်နေကာ ဘိုံးသ ရေးထားတဲ့ ဝိနည်းဆိုင်ရာ ကျမ်းစာအုပ်တွေဆိုယင် သာပြီး သိလွယ်ပါလိမ့်မယ်။

အပြစ်ကင်းအောင် အလူခံနည်း အကောင်းဆုံးကတော့ ဝိနည်းမဟာဝါ ၃၄၂-မှာ ပြထားတဲ့ “သွှေ့ ဘိုက္ခာဝေ မန္တသာ သွွှေ့ ပသန္တာ၊ တောကိုယ် ကာရကာအုံ ဟတ္ထေ ဟိုရုသုံး ဥပန်ကိုပဲ၏ ‘ကြမ်းနာ အယျသာ ယံ ကိုယ်၊ တံ ဒေထာ’တို့ အနုစေနာမ်း ဘိုက္ခာဝေ ယံ တတော ကိုယ်၊ တံ သာဒိတုံ” ဆိုတဲ့ စွဲပြုတော်မူချက် မေန္တက သိက္ခာပုဒ်အရ “ဤဝါးအေး တို့မှ ဖြစ်ပေါ်လတုံသော ရဟန်းတို့အား အပ်စပ်သော ဆွမ်းသက်နှုန်းစသော လိုရာရာ ပစ္စည်းတို့ကို အရှင်ဘုရားအား လူပါ၏၊ ဝါးအေး တို့ကို အရှင်ဘုရား၏ ကိုယ်ယကာရက ထံ၌ အပ်နှုန်း ထားပါမည်၊ အလိုရှိသော ဆွမ်း၊ သက်နှုန်း စသည်ကို တို့ကိုယ် ကာရက ထံမှ တော်းယူ၍ သုံးဆောင်တော်မူပါ” လို့ ဆိုပြီး လူတာဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ အဲဒီလိုဆိုကာ လူပြီးတော့ ကိုယ်ယကာရကထဲမှာ အပ်နှုန်းထားခဲ့ယင် အဆိုရှိသောပစ္စည်းကို အဲဒီကိုယ်ယကာရကထဲမှ တော်းယူ သုံးစွဲနိုင်တယ်၊ အပြစ်မရှု စင်ကြယ်ပါတယ်၊ နိုင်ကဗျာအား လူပါ၏လို့ ဆိုပြီး လူပေမယ့် သိမ်းမှူး၊ သုံးစွဲမူနှင့် စပ်ပြီး အပ်စပ်ဘို့ လိုပါသေးတယ်၊ “ဟိုနား မှာထားလိုက်၊ ဘယ်သူ့ထဲ ပေးလိုက်” စသည်ဖြင့် ညွှန်ကြားပြီး သိမ်းယင် အဲဒီ မအပ်စပ်ဘူး၊ သုံးတဲ့အခါလဲ အရောင်း၊ အဝယ်သော သက်ရောက်တဲ့ စကားဖြင့် ပြောဆို သုံးစွဲယင် အဲဒါလဲ မအပ်ဘူး၊ အပ်စပ်တဲ့ ပစ္စည်းကို ကိုယ်ယကာရကထဲမှ တော်းယူပါမှ အပ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ မေန္တက သိက္ခာပုဒ်အရ လူနည်းဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။

သာပြီး ဆုံးတာကတော့ ငွေတွေ့၊ ငွေစွဲ၍တွေ့ကို ဒကာ ဒကာမတွေက လူတဲ့အခါ ရဟန်းတော်တွေက မိမိတို့၏ လက်ဖြင့်ပင် ခံယူတာတွေ ရှိတယ်၊ မဟာစည်းဂိုဏ်းထဲမှာတော့ အဲဒီလို ခံယူတာကို မတွေ့ဘူး၊ မကြားဘူးပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် မဟာစည်းဂိုဏ်းဝင် အမည်နဲ့ ပုဂ္ဂလုပ်တွေက အများကြီးဆိုတော့ ဒီလို အလူခံတာ ရှိဘူးလို့တော့ မဆိုနိုင်ဘူး၊ အဲဒီ မအပ်မရှု အလူခံမှုမျိုး၊ ရွှေ ငွေကို ကိုင်တွေယ်မှုမျိုးတွေဟာ အလွန်အမြင်မတော်တဲ့ အမှုမျိုးတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် လွတ်လွတ်ကင်းကင်းရှောင်ကြုံကြရန် အထူး သတိပေးပါတယ်။

အကပ်ခံစေရေး

နောက်ပြီးတော့ အကပ်ခံတဲ့ နေရာမှာ ကပ်တဲ့ စားသောက်ဖွယ်၏ တည်ရာ ပန်းကန်ခွက် စားပွဲခုံ-စသည်ကို လက်နဲ့ သွားတို့တာ၊ မကပ်သေးခင်ကဆွဲယူတာ ဒီလိုကိုယ်ကသွားကိုင်တာမျိုး မဖြစ်စေရဘူး၊ (အဘိဟာရ) ရျေးရှုဆောင်ကပ်ပေးခြင်း ဆုံးတဲ့ အကိုနှင့်အညီ ပေးကပ်တဲ့သူက ရဟန်း၏ လက်ထဲသို့ ထည်ပေးခြင်းသာ ဖြစ်စေရမယ်၊ ကပ်သွားနှင့် အကပ်ခံသူ အကွာ အဝေးကတော့ J-တောင့်တွာ ဟတ္ထပါသ်အတွင်းမှာ တည်ရှိစေရမယ်တဲ့၊ အဲဒီ J-တောင့်တွာပမာဏကိုလဲ အကပ်ခံသူက ထိုင်နေယင် အကပ်ခံသူ၏ နောက်ဖက်မှ စပြီး ယူရမယ်၊ ရပ်နေယင်လဲ ဖနောင့်အစွမ်းမှစပြီး ယူရမယ်၊ ကပ်သွား၏ ဘက်က တော့ လုမ်းပြီး ကပ်တဲ့ လက်မှတပါး အနီးဆုံး ကိုယ်အကို၏ အတွင်းဘက်မှ ယူရမယ်တဲ့၊ J-ယောက် ၃-ယောက်ကပ်ယင် တယောက်ကတော့ အဲဒီ ဟတ္ထပါသ်အတွင်းရောက်ဘူး လိုပါတယ်၊ အလေးချိန်ကတော့ အလယ်အလတ်အားရှိသူ ပင့်မ-နှိုင်တဲ့ အရာဝတ္ထု ဖြစ်ရမယ်တဲ့၊ ဒါကြောင့် အား အလယ်အလတ် ရှိသူ မပင့်မ-နှိုင်လောက်ဘူး ထင်ယင် တချို့ကို ချထားစေပြီးမှ အကပ်ခံရမယ်၊ အဲဒီဟာ အကပ်ခံမှုနှင့်ပိပြီး သတိပြုဘူးပါပဲ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနနှင့်နှစ်, ဂိုဏ်

နောက်တခုကတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနအတွင်း၌ နှစ်, ဂိုဏ်, ဝါဒတများကို အခွင့်မပြုဘူးပါပဲ၊ ရန်ကုန် သာသနားရှိပို့သာ မှာတော့ ရှင်ပြုအလူအခမဲ့အနားများ၌ အတီး အမှုတ် အဆိုများ မပါစေရန် တားမြစ်ထားပါတယ်၊ အတီး အမှုတ် အဆိုတွေ ထည့်ချင်ယင် အခြားဌာနများမှာ ကျင်းပြောကြုံလဲ ညွှန်ကြေးထားပါတယ်၊ တိပိဋက္ဌကပူဇော်ပွဲကတော့ ဘုရားတပည့်တော် သာသနားရှိပို့သာ မရောက်ခင်ကတည်းက ကျင်းပတဲ့ပဲ့ ဖြစ်သည့်ပြင် တားမြစ်ရန်လဲ မပိုင်တဲ့ ကိစ္စ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီပွဲမှာ စည်တော်ကြီး တီးတာကိုတော့ လျှစ်လျှော့ရှိထားရပါတယ်၊ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဆင်ခြေမကန်ရန်လဲ သိနားလည် ထားကြစေလိုပါတယ်၊ ယခုနောက်အား ရကော်ဒါ, ကက်ဆက်, ရေဒီယိုတွေက အလွန်ပေါ်နေပါတယ်၊ အဲဒီ ရကော်ဒါ, ကက်ဆက်, ရေဒီယိုများဖြင့် သိချင်းများ၊ အတီးအမှုတ် အသံများကို ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန၌ ကိုယ်တိုင်လဲ မဖွဲ့ကြရန်, သူတပါး အားလဲ ဖွဲ့ခွင့်မပြုကြရန် အထူးသတိပြုကြစေလိုပါတယ်။

(J) တရား အလေးပြုရေး

အမှုတ် (J) က တရားအလေးပြုရေးပဲ၊ ယခု ဘုရားတပည့်တော်ဘူး ဟောပြောနေတဲ့ တရားက တကယ်ကိုယ်တွေ ဖြစ်အောင် ကျင့်ဘူး ဟောပြောနေတဲ့ တရားဖြစ်ပါတယ်၊ ကြည်ညိုဘွယ်ဖြစ်ရုံ ဟောတဲ့တရား မဟုတ်ဘူး၊ ကြည်ညိုဘွယ်ဖြစ်ရုံ ဟောတဲ့တရားကတော့ နားထောင်ကောင်ဘူး ဟောလိုက်ယင် ပြီးတာပဲ၊ တကယ် ကိုယ်တွေဖြစ်အောင် ဟောရတဲ့ တရားကတော့ မလွယ်ဘူး၊ ကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံးမထားယင် ဘုများကို ဟောပြုဘူးရာ မလွယ်ဘူး၊ ကိုယ်တိုင်က ကျကျနာန ကျင့်သုံးထားမှ သူများကို ညွှန်ကြားလို့ ဖြစ်တယ်၊ တချို့က ကိုယ်တိုင်တော့ ကျကျနာန အားမထုတ်ပဲနဲ့ တရားအားထုတ်နည်းကို ဟောပြောရေးသားနေကြတာ ရှိတယ်၊ အဲဒါဟာ ဒီက အမြင်နဲ့ဆိုယင်တော့ အလွန်မသင့်တော်တဲ့ အလုပ်ပဲ၊ အဲဒါဟာ ကိုယ်မစားဘူးတဲ့ ဆေး၊ မစားပဲတဲ့ ဆေးကို သူများအား ကျွေးတာနဲ့ တူကြောင်း ဓမ္မစကြာစာအုပ်ထဲမှာတောင် ထည့်ပြီး ပြထားပါတယ်၊ မယုံလိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ပျင်းလိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကြောက်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ အားထုတ်ပဲနဲ့ သူများတွေအားထုတ်ဘူး ဟောပြောရေးသား နေကြတာဟာ ကိုယ်မစားပဲတဲ့ ဆေးကို သူများကျွေးတာနဲ့ မတူဟေားလား၊ အဲဒါ သင့်မသင့် စဉ်းစားကြည့်ဘူးပါပဲ။

အခုခီမှာ ကြောက်လာကြတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေကတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ကျကျနာန အားထုတ် ထားကြပြီး ချည်းပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် အချိန်အခွင့် သင့်သည်အားလုပ်စွာ ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် မပြတ် အားထုတ်သွားကြဘူး ကတော့ လိုပါတယ်၊ တချို့က ပို့သာနာအလုပ်ကို ပဲပေါ့ပေါ့ ဟောပြော ညွှန်ပြနေတာလဲ ရှိတယ်လို့ ကြားရတယ်၊ ပုဂ္ဂိုလ် ဦးရေကတော့ သိပ်များပါဘူး၊ နဲ့နဲ့ပါပဲ၊ ဒီ ပရိသတ်ထဲမှာတော့ အဲဒီလို့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါပဲပရ်မရပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် ယခုလို့ ကမ္မဏာန်း ဆရာအများစုံဝေးမြတ်အော် အဲဒီလို့ပေါ့လျှော့မှု မဖြစ်စေရန် သတိပေးစကား ပြောကြားရမှာပဲ၊ ပဲပေါ့ပေါ့ ဟောပြောပုံးကတော့ ယောက်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သာသနားရှိနေတယ်၊ ဆဲလေးငါးရက် လောက် အားထုတ်စေပြီးလျှင် တရားပြည့်စုံတဲ့ အနေဖြင့် အသီအမှုတ်ပြုပြီး ညာကြောင်း ဆဲငါးရက် အားထုတ်ဖြင့် အသီအမှုတ်ပြုပြီး ညာကြောင်းသား ဟောတာကတော့ တကယ် အစစ်အမှုန်မဟုတ်ပဲ တပည့်ပရိသတ် စုံနဲ့နဲ့နဲ့ ဖြစ်နေတ်ပါတယ်။

မဂ်ဖို့လ်ရအောင် ညွှန်ပြုသို့

အမှန်ကတော့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ့၊ အပါယ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ချင်လို့၊ မဂ်ဖို့လ်တရားစစ် တရားမှန်ကို ရချင်လို့ မိမိကို ယုံကြည်အားကိုးပြီး လာရောက်အားထုတ်ကြတဲ့ သူများကို မဂ်ဖို့လ်တရားထူး အစစ်အမှန်ရသွားအောင် ညွှန်ပြေးဘို့ ဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒီလို ညွှန်ပြေးပေးတဲ့ နေရာမှာလဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာဆိုတော့ နာယကရှုက်တွေနဲ့ ပြည့်စုံသို့ လိုပါတယ်၊ အဲဒီ ဂုဏ်တွေထဲက “ခမာ” ဆိုတဲ့ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံသို့ရာဟာ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်၊ အစစ်အရာရာမှာ သည်းခံ ပြီး ပြောဟောဘို့ပါပဲ၊ အဲဒီလို သည်းမခံပဲ စိတ်ဆိုးတဲ့ အမှုအရာကို ပြနောယင်တော့ နေရာမကျေား၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ၏ဂုဏ် ပျက်ပါတယ်၊ ဘုရားတပည့်တော်ကိုယ်တိုင် ကမ္မဋ္ဌာန်းပြနောတုန်းက ရဟန်းဖြစ်ဖြစ်၊ လူဖြစ်ဖြစ် ယောကီများအား စိတ်မချမ်း မသာဖြစ်အောင် ပြောဘူးတာကို အမှတ်မရပါဘူး၊ အဲဒီလို ပြောဆိုမှု မရှိခဲ့ဘူးလို့သာ အမှတ်ရပါတယ်၊ တပည့် ယောကီက မဟုတ်တာတွေ ပြောနေပေမယ်လို့ နားမချမ်းသာဖြစ်မည့် စကားကို မပြောရဘူး၊ အမှားတွေကို ပြောနေပေမယ်လို့ သည်းခံရ တယ်၊ သိမ့်မွေးနှုံးညွှားတဲ့ စကားဖြင့်သာ ဖြေရှင်းပြောပြရတယ်။

ရဟန်းဓာတ်နှင့် နတ်ကန်တော့မဲ့

နောက်တရားတော့ မဟာစည်ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနဆိုတဲ့ အမည်နဲ့ ဟောပြနေရာမှာ တဗြားကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို အလေး အမြတ်ပြုပြီး ဟောပြုဘို့ မသင့်ဘူး၊ မဟာစည် ရှုမှတ်နည်းအတိုင်းသာ ဟောပြောညွှန်ပြုသင့်ပါတယ်၊ အကယ်၍ အခြားနည်း ကို ကြိုက်ယင်တော့ မဟာစည် ဌာနဆိုတဲ့ အမည်ကိုမခံပဲ အဲဒီကြိုက်နှစ်သက်တဲ့ အခြားနည်းဆိုင်ရာ အမည်ဖြင့်သာ ဝန်ခံပြီး ဟောပြောရန် သင့်လျော်ပါတယ်၊ ဘုရားသာသနာတော်က ဘုရားနည်းကို ဟောပြောနေရာမှာလဲ ထွက်ရပ်ဂိုဏ်းယောင်ယောင် နှစ်ဂိုဏ်း ယောင်ယောင် အသွင်ဆောင်နေယင် မသင့်တော်ဘူး၊ မကြာမိုက်မှ ဖွင့်သစ်စဖြစ်တဲ့ ဌာနတရားရာမှာ နတ်ကန်တော့မဲ့ တင်ထားတာကို တွေ့ခဲ့ရကြောင့် ယုံကြည်လောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ ကြားသိရတယ်၊ ရဟန်းက နတ်ကို အရိုအသေပြုတယ်ဆို တာ သင့်တော်ပါမလား၊ ဘုရားတပည့်တော် ကတော့ ရှင်သာမဏေ ဘာဝ၊ ရဟန်းငယ် ဘာဝ ကတည်းက နတ်ကို ရှင်ရဟန်းက အရိုအသေ မပြုကောင်းဘူး၊ နတ်ကသာ ရှင်ရဟန်းကို အရိုအသေ ပြုတယ်၊ ကန်တော့ပွဲဖြင့် ပူဇော်တယ် ဆိုတာကတော့ အလွန်မသင့်တော်တဲ့ အမှပါပဲ၊ လူဒေသ ဒကာမတွေရဲ့ အလိုသို့လိုက်ပြီး ကန်တော့ပွဲ တင်ထားတာကို လက်ခံထားတာများ ဖြစ်လေမလားတော့ မပြောတတ်ပါဘူး၊ ဘုရားတပည့်တော် အမြင်အားဖြင့်တော့ အဲဒီလို လူ ဒကာ၊ ဒကာမတွေက လာပြီး ကျောင်းမှာ တင်ထားတာကိုလဲ လက်မခံသင့်ဘူးလို့ပဲ မြင်ပါတယ်၊ ဖြစ်နိုင်လို့ရှိယင် အိမ်မှာ ကန်တော့ပွဲ တင်ထားတာကို တောင် တားမြစ်သင့်တယ်လို့ပဲ မြင်ပါတယ်။

အကြောင်းကတော့ ရှင်ရဟန်းပြုတယ်ဆိုတာ “သံသရာဝဋ်ဒွေ့ကွေ့တော့ မောစနတ္တာယ” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း သံသရာဝဋ် ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ဘို့ပဲ၊ သူတပါးအား ဟောပြောယင်လဲ သွွှေ့၊ ပညာစသော ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပြီးဘို့၊ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ဘို့ ဟောပြောရတာပဲ၊ အဲဒီလို ဟောပြောသင့်၊ ပြုကျင့်သင့်တဲ့ နေရာမှာ ဒကာ ဒကာမတွေ ကြည်ညိုအောင်၊ အထင်ကြီးအောင် ဘုတို့ အလိုလိုက်ပြီး ထွက်ရပ်ဂိုဏ်း ယောင်ယောင်၊ နတ်ကိုက်း ယောင်ယောင်၊ ထွက်ရပ်ဂိုဏ်း ယောင်ယောင် လုပ်တာကတော့ မတော် ဘူး၊ တချို့က အဲဒီဂိုဏ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အသုံးပြုတဲ့ “ပါရမိရင်” ဆိုတဲ့ အမည်မျိုးကိုလဲ ခံယူမိတတ်တယ် အဲဒီအမည်မျိုးလဲ မခံ ယူသင့်ဘူး၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာဆိုတဲ့ အမည်နှင့် ညီညွတ်တဲ့ ဝိပဿနာ ဓမ္မကထိက ဆိုတဲ့ အမည်မျိုးကိုသာ ခံယူပြီး ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား သက်သက်ဘို့သာ ဟောကြားသင့်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ရိုးရိုးအမည်ဖြင့်သာ ရိုးရိုးဟောပြောဘို့လဲ သတိပေးပါတယ်။

(၆) အရည်တည်တံ့ရေး

အမှတ် ၄-အရ အရည်တည်တံ့ရေးကတော့ အယင်နှစ်များက ပြောပြီးရှိခဲ့ပါပြီ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန အဖြစ်ဖြင့် အရရည်တည်တံ့သွားဘို့ ပါပဲ၊ စာသင်တိုက် ဖြစ်စေ၊ သာမန်ဘုန်းကြီးကျောင်း ဖြစ်စေ ဖြစ်ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနပျက် မသွားဘို့ပါပဲ၊ ဒါကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနများမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အမွှက် ရိုးရိုးသေသေ ခံယူစောင့်ရောက်နိုင်မည် အရည် အချင်းနှင့်ပြည့်စုံတဲ့ တပည့်ရှိယင် အကောင်းဆုံးပါပဲ၊ ကျောင်းတိုက်၊ ပစ္စည်းအမွှလောက်သာ ခံယူပြီးတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကို ပျက်စေမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ မရှိစေဘို့ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်များအား လွှဲအပ် မထားခဲ့ဘို့ အရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒီကလဲ မှုလက သာမန်ကျောင်းမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန ဖြစ်လေတဲ့ ကျောင်းကိုတော့ မဆိုလိုပါဘူး၊ စြိုး တည်ထောင်ကတည်းက မဟာစည် ပြောဝါဒခံ အဖြစ်ဖြင့် အသစ်တည်ထောင်လာခဲ့တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းများကိုသာ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းများ မူလပည့်ချွဲယ်ချက် မပေါ်က်အောင်

ဒကာဒကာမတွေက ပဋိပတ္တီသာသနာတော်အတွက် ရည်ရွှေးပြီးတော့ ငွေကြားအမြောက်အမြား အကုန်ခံပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းများကို တည်ဆောက်ခဲ့ကြတယ်၊ အဲဒီလို ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းများကို ရဟန်းတော်များက မူလရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း တည်တံ့သွားအောင် စောင့်ရှုက်သွားဘို့ အလုန် အရေးကြီးပါတယ်၊ ကိုယ်နဲ့ နီးစပ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်အား ခိုးသန္တက ပြုပြီးလဲအပ်ဘို့ မသင့်ပါဘူး၊ ကိုယ်မှာ တပြားတချုပ်မှ မကုန်ရပဲနဲ့ ၏ထားတဲ့ ပဋိပတ္တီသာသနာ ပစ္စည်းကို ကိုယ်ပေးချင်ရာ အမွှေ ပေးတာကတော့ မသင့်တော်ပါဘူး၊ ဘုရားတပည့်တော်ကတော့ မူလကတည်းက ကျောင်းအဆောက်အအုံများကို ပုဂ္ဂိုလ်ကအဖြစ် အလူမစံပါဘူး၊ သံပါးအား ဖြစ်စေ၊ ယောက်အပေါင်းရှိက်းအား ဖြစ်စေ လူစော့ပါတယ်၊ အဲဒီဟာ ငါ့သွေ့ဆိုတဲ့ အစွဲအလမ်း ကင်းတဲ့အတွက် အင်မတန်ကောင်းပါတယ်၊ ဘယ်သူ့ကိုမျှ အမွှေပေးစရာ မရှိတဲ့အတွက် စိတ်လဲ သန်ရှင်းစင်ကြယ်ပါတယ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်က အလူခံပြီးတော့ ခိုးသန္တက-စသည်ပြုပြီး အမွှေပေးထားယင်၊ အမွှေခံပုဂ္ဂိုလ်က ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန အဖြစ် တည်တံ့အောင်လဲ မဆောင်ရွက်ယင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန ပျက်သွားတတ်ပါတယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း အလူဒကာတွေမှာလဲ စိတ် မချမ်းမသာ ဖြစ်တတ်ပါတယ်၊ တရားအားထုတ်လိုတဲ့ သူများအတွက်လဲ အကျိုးယုတ်စေပါတယ်။

ဘုရားတပည့်တော်၏ ပျက်မျောက်မှာပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန ၂၂၃ ၂၂၄ ဟုဟာ အဲဒီလို ပစ္စည်းသက်သက် အမွှေခံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် များကြောင့် သာမန်ဘုန်းကြီးကျောင်းအနေ ဖြစ်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်၊ ယခုလ မော်လပြုခြင် ကျွန်းမြှုံးက ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်ဟာ ပျက်တော့မည့်အသွင် ဆောင်နေပါပြီ၊ ပင့်မ ဆရာတော်ကြီးက သူ့တပည့်ကြီး တပါးနှင့် ခိုးသန္တက ပြုလုပ်ထားတယ်လို့ ဆိုပါတယ်၊ ပင့်မ ဆရာတော်ကြီး ပျော်လွန်သွားတဲ့အခါး ချို့ယွင်းတဲ့အခါး ချိုးသန္တက သူ့ကိုယ်တိုင်လဲ အဲဒီကျောင်းတိုက်မှာ မနေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန တည်တံ့အောင်လဲ ကြောင့်က မစိုက်ပဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းသက်၍ စိတ်မဝင်စားတဲ့ အခြားရဟန်းတပါးနှင့် ခိုးသန္တက ထပ်ပြီး ဖြေထားပြန်တယ်လို့ ကြားသိရ ပါတယ်၊ ဘုရားတပည့်တော်က စာဖြင့် မေးမြန်း ဗျားကြားတာကိုလဲ ယခုထိ စာ မပြန်ကြားပဲ ရှိနေပါတယ်၊ အဲဒီ ဆရာတော်ဟာ သူတစိမ်းလဲ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒီရန်းကုန် သာသန္တရှိပိသာမှာ ဝါဆိုးက ၂၂၅ လလောက် တရားအားထုတ်သွားတဲ့ ယောက်ဟောင်း ဆရာတော်ပါပဲ၊ အသက်လဲ မငယ်ပါဘူး၊ ၆၀-ကျောင်နေပါပြီ၊ သူပြန်ခါန်းမှာ ဘုရားတပည့်တော်က အဲဒီ မော်လပြုခြင်ကျွန်း ရိပ်သွားနကို ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနအဖြစ် တည်မြှုတည်တံ့သွားအောင် ဆောင်ရွက်သို့ သတိပေးတိုက်တွန်းလိုက်ပါတယ်၊ သူကလဲ ဆောင်ရွက်ပါမယ်လို့ ဝန်ခံသွားပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် အခု အထိတော့ ကမ္မဏ္ဍာန်းဌာန ပျက်မည့် အနေမှာပဲ ရှိနေပါတယ်။ ဆိုင်ရာ ဒကာ ဒကာမတွေမှာလဲ စိတ် မချမ်းမသာ ဖြစ်နေကြပါတယ်။

ဒါကြာင့် မဟာစည်ရှိပိသာ အဖြစ်ဖြင့် အသစ် တည်ထောင်တဲ့ ကမ္မဏ္ဍာန်းဌာနမှားမှာ သတိပွဲနာန်းကို တကယ်လိုလားသည့်ပြင် ကမ္မဏ္ဍာနာစရိယ် အရည်အချင်းနှင့်လဲ ပြည့်စုံတဲ့တပည့်က ဆရာမရှိသည့် နောက်အခြေမပျက်ဆက်လက်ပြီး ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ယင် အဲဒီဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ၊ အဲဒီလို ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ သူ မရှိယင်တော့ ဘုရားတပည့်တော်တို့ထဲ အကြောင်းကြားပြီး ကမ္မဏ္ဍာန်းဆရာ တောင်းဆိုကြ စေလိုပါတယ်၊ ဘုရားတပည့်တော်၏ အလိုက်တိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်ယင် ဆောင်ရွက်နိုင်ယ်၍ ဆောင်ရွက်နေသို့ မဆောင်ရွက်နိုင်ယင် သို့မဟုတ် ကွယ်လွန်သွားယင်တော့ တည်တံ့တို့ တတ်စေနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ဆောင်ရွက်သွားဘို့ အလိုက်ပါတယ်၊ ကိုယ်နဲ့ ရင်းနှီးတာ မရင်းနှီးတာက လိုရင်း မဟုတ်ပါဘူး၊ ပဋိပတ္တီသာသနာတော် တည်တံ့တာ၊ တို့ပြီးတာကသာ လိုရင်းဖြစ်ပါတယ်၊ အထူးအားဖြင့်တော့ မဟာစည် ဆရာတော်အမှုးရှိသော မဟာစည်၍ သွေ့ဆိုးတော့ တစ်တရားရှိပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် သာသနာတော်ကို ကြည့်လိုတဲ့ သဒ္ဓါတ်ရားဖြင့် လူထားတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို အလုပ်ပါပဲ၊ သနားလို့ ပေးကမ်း ထောက်ပံ့တာကတော့ ပြုသင့်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် သာသနာတော်ကို ကြည့်လိုတဲ့ ကမ္မဏ္ဍာန်းဆရာဖြစ်ကြတဲ့ အရှင်မြတ်များဟာ ကိုတို့မသား၊ သမီး မမွေးစားကြဘို့၊ သံယောဉ်မဖိုးစေကြဘို့ အထူး သတိပေးပါတယ်။

သံယောဉ် မမွေးဘို့

နောက်တရာ့ သတိပေး ပြောချင်တာကတော့ သံယောဉ် မမွေးဘို့ပါပဲ၊ ရဟန်းပြုတယ်ဆိုတာ စည်းစိမ်္မာဇာ သံယောဉ်း၊ ဆွဲမျိုးသံယောဉ်တွေကို ဖြတ်ပြီး ပြုကြရပါတယ်၊ ဒါကြာင့် ရဟန်းဆိုယင် ကိုတို့မသား၊ ကိုယ်သမီး မွေးစား ထားခြင်းမရှိသွားနိုင်ယ် အရှင်သွားရှိပါဘူး၊ ဘယ်နှုန်းလိုပါသလား၊ (မရှိသွားရှိပါသလား ထင်ရှားပါတယ်) ကမ္မဏ္ဍာန်းစရိယ် ဆိုတဲ့ ပေးအား အရှင်သွားရှိပါဘူး၊ ဘယ်နှုန်းလိုပါသလားတဲ့ ရှိပိသာ ဆိုယင်တော့ တစ်တရားရှိပါဘူး၊ လူထားတဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲသင့်ပါတယ်၊ အဲဒီလို မဟုတ်ယင် မဟာစည်၍ သွေ့ဆိုးတော်ကို ကြည့်လိုတဲ့ သဒ္ဓါတ်ရားဖြင့် လူထားတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို အလုပ်ပါပဲ၊ သနားလို့ ပေးကမ်း ထောက်ပံ့တာကတော့ ပြုသင့်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် သာသနာတော်ကို ကြည့်လိုတဲ့ ကမ္မဏ္ဍာန်းဆရာဖြစ်ကြတဲ့ အရှင်မြတ်များဟာ ကိုတို့မသား၊ သမီး မမွေးစားကြဘို့၊ သံယောဉ်မဖိုးစေကြဘို့ အထူး သတိပေးပါတယ်။

විෂ්වාසී, ගම්පලුවේ

နောက်တုက္ခရာတော့ ဥပဒေမှာကို-ထပ်ပြီး သံယောဇ်ပွါးစေတဲ့ အလုပ်ကို မပြုကြဘို့ပါပဲ၊ မူလ ရဟန်းခံစဉ်က အသက် ၂၀-ပြည့် မပြည့်နှင့် စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ၊ သိမ်၊ ဥတ်၊ ကမ္မဝါစာ၊ ကာရကသံယောနှင့် စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ သံသယ ရှိလို့ သိမ်ထပ်တာ၊ ကံထပ်တာကတော့ အပြစ်မရှိပါဘူး၊ သို့ပေမယ့် မူလရဟန်းစဉ်က ကံဆောင်မှုနှင့် စပ်ပြီး သံသယမရှိပါ ပဲနဲ့ ရဟန်းဒကာ ရဟန်းအမ ပွါးရုံမျှအတွက် ကံထပ်တာကတော့ သံယောဇ်ပွါးစေတဲ့ အလုပ်ပဲ၊ ဒါပေမယ့် စာသင်သား ရဟန်းငယ်ဘဝဆိုယင် စာသင်ရာမှာ အထောက်အပဲ ရရေးအတွက် ဆိုတော့ တော်ပါသေးတယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ မထောက်ကြီးဘဝရောက်နော့မှ ကံထပ်တာကတော့ မတော်ပါဘူး၊ မူလရဟန်းခံစဉ်ကပင် ရဟန်းဖြစ်နေယင် နောက်ထပ် ဥပဒေမှာကံဆောင် တာဟာ အပိုပါပဲ၊ ရဟန်း ဒကာခံတဲ့ သူများမှာလဲ ရဟန်းဒကာအစစ် မဖြစ်ပါဘူး၊ အမည်ခံမျှပါပဲ၊ သက်န်း သပိတ်လူတဲ့ ကုသိုလ်အပြင် အခြားကုသိုလ် အထူးကိုလဲ မရပါဘူး၊ အမည်ခံ ရဟန်းဒကာ ဒကာမများမှာရော၊ အဲဒီကံထပ်တဲ့ ရဟန်းမှာ ရော သံယောဇ်ပွါးရုံမျှပါပဲ၊ တခါကရိပ်သာတုက္ခရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက တနာရိလောက် အတွင်းမှာပင် ရဟန်းဒကာ ရဟန်း အမသုံးဦးတို့၏ သက်န်း သပိတ် သုံးစုံကိုအလူခံပြီး သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ကံထပ်တာကို တွေ့ရဘူးတယ်၊ အဲဒီတုန်းက ဘုရား တပည့်တော်မှာ များစွာအရှုက်ရွေ့ပါတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မဟာစည်၏ တပည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတပါးက အဲဒီလိုပြု လုပ်တာကို မြင်တွေ့ကြားသိရတဲ့ အလိုနည်းသူများက “မဟာစည်ညာဝါဒခံ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာက ဒီလိုလုပ်တယ်” လို ကဲ့ရဲ့ကြမှာကို ဖြော်တွေးပြီး မြင်မိလိုပါပဲ၊ ဒါကြောင့် သံသယရှိပဲ အကြောင်းမဲ့ သိမ်ထပ်ခြင်း၊ ကံထပ်ခြင်းကို ရောင်ကြုံကြရန် အထူးသတိပေးပါတယ်၊ ကံထပ်ပေးလိုတဲ့ ဒကာဒကာမများ ပေါ်ပေါ်လာယင်လဲ “ကုသိုလ် အထူး မရကြောင်း၊ အပို သက်သက် ဖြစ်ရကြောင်း၊ ဒီလောက် အရွယ်ကြီးမှ ကံထပ်ယင် ရှက်ဘွယ်ဖြစ်ရကြောင်း” စသည်ဖြင့် ပြောပောပြီး လက်မခံပဲ ပယ်လိုက်ကြစေလိုပါတယ်၊ ဘုရားတပည့်တော်ကိုယ်တိုင်ကတော့ အဲဒီအတိုင်းပဲ နားလည်အောင် ပြောဟောပြီးပယ်ခဲ့ပါတယ်၊ အမှန်ကတော့ ရဟန်းဒကာ ဒကာမတွေ့ရဲ့ သက်န်း စသည်ကိုခံယူပြီး အကြောင်းမဲ့ သိမ်ထပ်တာ၊ ကံထပ်တာဟာ ကိုတို့မ သားမွေးသလိုပင် သံယောဇ်ပွါးစေတဲ့ အလုပ်ပါပဲ။

(၅) အသိသုတေသန ဆောင်ရွက်ရေး

အမှတ်-၅ အညီအညွတ်ဆောင်ရွက်ရေးအကြောင်းကတော့ အယင်နှစ်များကလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ၊ အစစ အရာရာမှာ အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်ဘို့ပါပဲ၊ ယခုသိဝါဒခံယဉ်ပွဲကို လာရောက်ပြီး စွမ်းနိုင်ရာတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ကြတာလဲ အညီအညွတ်ဆောင်ရွက်တာပါပဲ၊ အောက်ထံထဲအားဖြင့် ယခုလိုထူးဝစကားကို နာယူကြတာဟာလဲ အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်ကြတာပါပဲ၊ မဟာစည်ဓမ္မကထိက အဖွဲ့က နယ်လှည့်ပြီး တရားဟောတာ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီလို ဟောဘုံရာအတွက် ဒကာကြီးလီးညီပါက ဒီလိုလျောက်ထားပါတယ်၊ “ထိထိ အရပ်ဒေသတွေမှာ သတိပွမာန်ရှုနည်းတရားကို မနာကြားဘူးတဲ့ သူတွေ နကြားကြရအောင်၊ နကြားဘူးတဲ့ သူတွေမှာလဲ ဓမ္မကထိက အသစ်ဟောတဲ့ တရားကို နကြားကြရအောင် ဓမ္မကထိအဖွဲ့ဖြူပြီး နယ်လှည့်ဟောထောင် ကျေးဇူးများမည်ထင်ကြောင်း” လျောက်ပါတယ်၊ အဲဒီတော့ ဘုရားတပည့်တော်ကလဲ ဆင်ခြင် ပြီး သင့်တော်တဲ့ အလုပ်ဖိစ်တဲ့အတွက် ချင့်ပြုထားပါတယ်။

သင့်တော်ပုဂ္ဂတော့ မြတ်စွာဘူရားကိုယ်တော်တိုင်ပင် ပွဲမ ဝါကျွတ်တဲ့ အခါမှာ “စရထ ဘိက္ခဝ စာရိကံ= ရဟန်”
တို့ ဒေသစာရိ လှည့်လည်ကြ၊ ဒေသထ ဓမ္မံ=တရားကို ဟောကြ” စသည်ဖြင့် ရဟန် ၆-ကျိပ်ကို တရားဟော စေလွတ်
တော်မူခဲ့ပါတယ် ဒီထိ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင်က တရားဟောလှည့်လည်ခြင်းကို အလိုဂိုပြီး စေလွတ်တော်မူတဲ့အတွက် သင့်
တော်တဲ့ အလုပ်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသိရပါတယ်။

အဲဒီလို ဘုရားတပည့်တော်က ခွဲ့ပြုထားတဲ့အတိုင်း မဟာစည် ဓမ္မကထိက အဖွဲ့ဝင်တွေက အဖွဲ့မှ ညွှန်ကြားရာနယ် ကိုလှည့်ပြီ တရားဟောကြပါတယ်၊ အဲဒီလိုဟောရာမှာ တချို့၍သာနက မလိုလားတဲ့အနေနဲ့ အဆင်မပြောအောင်ပြောတာ၊ ပြောကလေးတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီအကြောင်းကို အယင်နှစ်များကလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ၊ အမှန်ကတော့ သတိပုဇွန်အသနာတော်အရ နည်းမှန်လမ်းမှန် ပိုပသနာတရားကို ဟောယင်၊ တရားနာပရှိသတ်ကလဲ နှစ်သက်လက်ခံယင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဘောတူစရာသာ ရှိပါတယ်၊ သို့သော် ဟောပုံက နေရာမကျလို့ ပရိသတ်က မနှစ်သက်ဘူး၊ တရားနာမည့် သူ နည်းလွန်းတယ်ဆိုယင်တော့ တာဝန်ခံပြီး တရားပဲ ကျင်းပပေးဘို့ရာ တာဝန်လေးပေလိမ့်မယ်၊ တရားနာလိုတဲ့သူတွေရှိနေပါလျက် ဆရာတူ နည်းချင်းလဲတဲ့တဲ့ ကမ္မဏ္ဍာန်းဆရာက ကန်ကွက်တဲ့အနေနဲ့ ပြောတာ၊ ပြုလုပ်တာကတော့ မညီညွတ်တဲ့ သဘော ပြောပဲ၊ မနာလို ဝန်တိတဲ့လက္ခဏာလဲ ပေါ်နေပါတယ်။

မြန်မာ ဘဏ္ဍာန် အခွင့်အခြင်း

နောက်တရုက် တမြို့တည်းမှာ ကမ္မာဌာန်းဌာနချိန်နေယင် တရားတူဌာနချင်း အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်သွားဘို့ လိုပါတယ်၊ ပုံစံထဲတဲ့ ပုံစံလေးမြှို့မှာ မဟာဓည်ဌာနခွဲ ငါးခု ရှိပါတယ်၊ အဲဒီငါးခုဟာ အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ခြင်း မရှိပါဘူး၊ စွမ်းနိုင်သွေး အကူအညီသာ ပေးကြပါတယ်၊ အဲဒီအတိုင်းပဲ အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်၊ အကောင်းဆုံးကတော့ မြို့ဌာနကမကျယ်လှတဲ့ အရပ်တွေမှာဆိုယင် တွော့တည်း ရှိတာဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် အကြောင်းအား လျှော့စွာ ဌာနသစ်တရု ပေါ်ပေါက်လာယင်၊ နည်းမှုန် လမ်းမှုန် အတိုင်းလဲ ဟောပြောပြန်ယင် အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘွယ် မရှိပါဘူး၊ ဘယ်သူက ဟောလို့ ပဋိပတ္တိသာသနာ တိုးပွဲးသည်ဖြစ်စေ ပဋိပတ်ကို အလေးပြုသူတိုင်း နှစ်သက်ကြသံဖြောစွာနဲ့ ဝမ်းမြောက်ရမှာချည်းပါပဲ၊ ဒီစကားကို ထည့်ပြောရတာကတော့ အထက်အရပ်က မြို့ဌာနတရုနဲ့ အောက်အရပ်က မြို့ဌာနတရု မှာ မထင်ရှားတဲ့ ရှိပို့သာဆဲ ကလေးများအတွက်ပါပဲ၊ တရားနည်း လမ်းချင်း တူပါလျက် အခြားဌာန၏ အပြစ်ကို ပြောခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောခြင်းများဟာ မိမိသန္တာနှင့် ကိုလေသာ ပြီမ်းကြောင်း တရားကောင်း မရှိသေးဘူး ဆိုတာ ဝန်ခံရာ ရောက်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဌာနချင်း ကွဲနေပေမယ်လို့ တရားနည်းမှုန်ချင်း တူယင် စွမ်းနိုင်ပါက အကူအညီပေးဘို့၊ မစွမ်းနိုင်ယင်လဲ မဆန့်ကျင်ပဲ အညီအညွတ် ဟောပြော ဆောင်ရွက်သွားဘို့ အထူးသတိပေးပါတယ်။

(၆) မနာက်နှစ်အတွက် အခိုအခြား

နောက်နှစ်အတွက် အစီအစဉ်ကတော့ ယခုနှစ် အတိုင်းပါပဲ၊ နတ်တော်လပြည့်နေ့မှာ ညီဝါဒခံယူ ပူဇော်ပွဲကျင်းပဘို့ သတ်မှတ်ထားပါတယ်၊ အကြို တရားပူဇော်ပဲ၊ ည တရားပွဲများကို နတ်တော်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့က စပြီး ကျင်းပသွားဘို့ ပါပဲ၊ ဒါကြောင့် တရားပူဇော်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြမည့် အရှင်မြတ်များဟာ နတ်တော်လဆန်း ၁၁-ရက်နေ့ အရောက် ကြွေလာကြတို့ သင့်ပါတယ်၊ ည တရားဟောနိုင်စွမ်းရည် ရှိတဲ့ ပူရှိလ်များဟာ ကြွေလာနိုင်မည်ဆိုလျှင် ပပ်စောစောကတည်းက စာဖြင့် အကြောင်းကြားစေလိုပါတယ်၊ အခြားဆရာတော်များလဲ မလာမိရက် တပတ်၊ နှစ်ပတ်လောက်က ကြိုတင်ပြီး အကြောင်းကြားစေလိုပါတယ်၊ ကမ္မာဌာန်းနဲ့ မပတ်သက်တဲ့ အာကျွဲကိုယ်တော်များကိုတော့ ပင့်ခေါ်မလာကြတို့ တောင်းပန်ပါတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ နေရာအခက်အခဲ ရှိတတ်သောပြောင့်ပါပဲ၊ ဝါင်ယွဲတဲ့ အရှင်မြတ်များနှင့် ကပိုယာကများက တော့ အပိုရာလိပ်ပါလာယင် ကောင်းပါတယ်၊ ယောက်အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ လာရောက်ကြမည်ဆိုယင်လဲ အရေအတွက် စာရင်းကို စောစောက ပို့ထားယင် နေရာအတွက် အဆင်သင့် စီစဉ်ထားဘို့ အခွင့်အရေးရတဲ့အတွက် ကျေးဇူးများပါတယ်။

နောက်တရုက်တော့ ယောက် စာရင်းကို သီတင်းကျွဲပြည့်အတွင်း ပို့ကြစေလိုပါတယ်၊ ပို့တာ နောက်ကျယ်င် အစီရင်ခံစာ စာအုပ်ထဲမှာ မပါပဲ ကျော်နေပါလိမ့်မယ်။

နောက်တရုက်တော့ ဆွေးနွေးပဲ ကျင်းပဘို့ စဉ်းစားထားပါတယ်၊ ဆွေးနွေးပဲကတော့ မိမိတို့ထံမှာ ယောက်တို့က ပြောကြေားတဲ့ အတွေးအထူး မှတ်ဖွယ်များကို တင်ပြဘို့ပါပဲ၊ ကမ္မာဌာန်း စစ်မေး ပြုပြင်ပေးရာ၌ အခက်အခဲကလေးများရှိယင်လဲ အဲဒီအခက်အခဲများအတွက် မေးမြန်းဘို့၊ အဲဒီအမေးကိုစွမ်းနိုင်တဲ့ ကမ္မာဌာနာစရိယက ဖြေရှင်းပေးဘို့ပါပဲ၊ အဲဒီ ဆွေးနွေးပဲဟာ အလွန်ကျေးဇူးများပါလိမ့်မယ်၊ ဒီနှစ်မှာတော့ နက်ဖြန် တရာက်ထဲ ရှိတော့တယ်၊ နက်ဖြန် နံနက် ၇-နာရီလောက်ကစပြီး တနာရီခုံလောက် ဆွေးနွေးပဲ ကျင်းပရန်ဖြစ်ပါတယ်၊ နောက်နှစ်မှာတော့ အကြို တရားပူဇော်ပွဲများတွင် နေ့ခင်း ပူဇော်ပွဲနဲ့ အကြို တနာရီမှ စပြီး ၃-နာရီမှာအပြီးသတ်ဖို့၊ ညနေ ၄-နာရီခုံမှာစပြီး ၆-နာရီ အထိလဲ ဆွေးနွေးပဲ ကျင်းပဘို့ စဉ်းစားထားပါတယ်၊ အဲဒီဆွေးနွေးပဲက တင်ပြဆွေးနွေးကြတဲ့ မှတ်သားဖွယ်များကို စာအုပ်အဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ထားဘူးလဲ ရည်ရွယ်ထားပါတယ်၊ ယခုလေကိုရှိ ကမ္မာဌာန်းဆရာတို့၏ မှတ်တမ်းစာအုပ်ဟာ ကမ္မာဌာန်းဆရာများဖြစ်ကြတဲ့ ဆရာကြိုတို့၏ အတွေးများကို စုပေါင်းပြီးပြုလုပ်ထားတဲ့ စာအုပ်ဖြစ်ပါတယ်၊ ယခုဆွေးနွေးပဲကမှတ်တမ်းဟာလဲ အဲဒီစာအုပ်လိုပင် အကျိုးများပါလိမ့်မယ်။

နောက်တရုက်တော့ ဝန်ညွှဲပူဇော်နဲ့ စပ်ပြီး နံနက်တိုင်း ပါတီမောက်ကို ရွတ်ဆို ပူဇော်ကရာမှာ တရာက် တရာက် ၁၀-ပါး အထူး ကျော်ဖြစ်စွာ ကျက်မှတ်ပြီး ရွတ်ဆို ပူဇော်ဘူးဘို့ပါပဲ၊ ၄-ရက်ရှိရာမှာ မိမိတို့ အလိုရှိတဲ့ ရက်မှာ အထူးပူဇော်ကြတဲ့ပါပဲ။

(၇) ဟောပြောရေး စသည်အတွက် ဉာဏ်ကြားရေး

ለጊዜ ቤትታዊ፡ የአማርኛ

နောက်တခါက အရပ်ဝေးမှုလာပြီးတော့ နှစ်လ,သုံးလလောက် ရှိရှိသေသေအားထုတ်ပါလျက် ဉာဏ်စဉ်နာနိုင်လောက်တဲ့ အဆင့်ကို မရောက်သေးပေမယ့် နောက်တကြိမ် လာဘို့ရာလ မလွှာယ်ကူဘူး၊ မသေချာဘူး၊ ဉာဏ်စဉ်တရားကိုလဲ နာချင်တယ်ဆိုယင် အဒီဂိုလ်ယောကိုအား ကမ္မာဌာန်းဆရာက မိမိထင်မြင်တဲ့ ဉာဏ်အဆင့်ကို ပြောပြီးတော့ နာခွင့်ပြနိုင်ပါတယ်။ “ယောက်ပြောပြသလောက်ကတော့ ဒီဉာဏ်အဆင့်လောက်ပဲ ရှိသေးတယ်၊ ဉာဏ်စဉ်ပြည့်စုတဲ့အနေနဲ့ ခွင့်ပြုတော့ မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တွေ့ရ၊ သိရသလောက်ကို အသိအမှတ်ပြုရအောင် နာခွင့်ပြုတယ်” လို့ ပြောပြီး နာခွင့်ပြုရပါပဲ၊ ဉာဏ်စဉ်တရား နာခွင့် မပြုတော့ ပျို့စုက်တဲ့ သဘော မဟုတ်ပါဘူး၊ တရားမပြည့်စုတဲ့သေးပဲနဲ့ ဉာဏ်စဉ်တရားကို နာလျှင် နောက်တကြိမ် အားထုတ်တဲ့ အခါကျတော့ စိတ်ကျားတွေ ဝင်ပြီးတော့လဲ အနောင့်အရှက် ဖြစ်တတ်တယ်၊ မဟုတ်သေးပဲနဲ့ အဟုတ်ထင်ပြီး ပြောတဲ့အတွက် အရှုပ်အထွေးလ ဖြစ်တတ်တယ်၊ ဒီလို့ အန္တရာယ်တွေကြောင့်ပါပဲ၊ ဒါကြောင့် လာရဘို့ မြှေ့လင့်ဘွယ်မရှိတဲ့ ယောက်အား သူက နာချင်တယ်ဆိုယင် ပြောသင့်တာကို ပြောပြီး နာခွင့်ပြနိုင်ပါတယ်။

လိုရင်းကတော့ ဝိနည်းဆိုင်ရာ သီလအကျင့် ပဋိပတ်ရော, သူတ္ထနဲ့ဆိုင်ရာ သီလ, သမဓာ, ပညာ ပဋိပတ်ရော အဲဒါ
ပဋိပတ္တီ သာသနာတော် တည်တဲ့ရေး, ပြန်ပါးရေးကို အလေးဖြေး ဆောင်ရွက်သွားကြဘိုပါပဲ၊ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း သုံးလေး
ဆယ်ကျော်လောက်က ရွှေကျင့်ကို၏ မဟာနာယကချုပ် ရွှေကျင့် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “သာသနာတော်ကို
ကိုယ့်အတွက် မသုံးခါ့, ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ သာသနာတော်အတွက် အသုံးချေဘို” လို့ မိန့်တော်မှုတဲ့ စကားဟာ အင်မတန်
ကောင်းပါတယ်၊ ဘုရားသာသနာတော်ကို ဖြေး လာသံလာဘ ပေါ်များအောင်, ဘုန်းကြီးအောင် ပြောဟော ပြုလုပ်တာတွေဟာ
သာသနာတော်ကို ကိုယ့်အတွက် အသုံးချေတာပဲ၊ ဒကာဒကာမတွေက ကျောင်းအဆောက်အအုံကို သာသနာတော်အတွက်
အကျိုးများအောင် သံပိုက လူဒါန်းချင်ပါလျက် သာသနာဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်က ပုဂ္ဂလိက အလူခံပြီး ကိုယ့်သောာတိုင်း
သုံးစွဲတာ, အမွှေပေးတာတွေလဲ သာသနာတော်ကို ကိုယ့်အတွက် အသုံးချေတာပါပဲ။ အဲဒီလို “သာသနာတော်ကို ကိုယ့်အတွက်
အသုံးမချုပ် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ သာသနာတော်မှာ အကျိုးများစေရန်အတွက် အသုံးချပါ” တဲ့ အဲဒီလို ကိုယ့်ကိုယ်ကို
သာသနာတော်အတွက် အသုံးချေတာဟာ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ စိတ်သောထားပဲ၊ သာသနာဝင် ပုဂ္ဂလိတိုင်းက အဲဒီလို
ကောင်းမြတ်စင်ကြယ်တဲ့ စိတ်သောထားဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားကြမယ်ဆိုယင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ။

အဲဒါကြော် ကမ္မဋ္ဌန်းသရာ မထော်ကြီးဖြစ်ဖြစ်၊ သာမန်ယောကိရဟန်းဖြစ်ဖြစ် သာသနတော်ကို ကိုယ်ကျိုးအတွက် မသုံးပါ မိမိကိုယ်ကိုသာ သာသနတော်အတွက် အသုံးပြု ဆောင်ရွက်သောအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်အတိုင်း သီလ၊ သမစိ၊ ပညာတို့ကို ပြည့်စုသည်ထက် ပြည့်စုအောင် ကိုယ်တိုင်လ ကျွန်ုပြီး သူတုပါးတွေကိုလ ကျင့်နိုင်အောင် ဟောပြာ တိုက်တွန်းပေးလျက် သာသနတော်အကျိုးကို တိုး၍တိုး၍ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေ၊ အဲဒီလိုဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသန တော်ကိုလ တိုးတက်ပြန်ပြုးစေနိုင်သည့်အပြင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော တရားထူး၊ တရားမြတ်တွေကိုလ အပြည့်အစုံဆိုက် ရောက်၍ မျက်မျာ်ကြပြန်ကြပါစေ။

၁၃၃၇-ခုနှစ် နှစ်ပတ်လည် မြတ်ပေါကာယာ ပြီး၏။

၁၃၁။ ။ ဤညစ်ကထားရဟန်တို့၏ ဝိနည်းဆိုင်ရာ ညစ်က ကထာချည်း ညစ်က ပေးတော်မှထားခြင်း မဟုတ်သော်လ ကမ္မဇာနာစရိယများနှင့် ယောဂါတိအတွက် ဝိနည်းဆိုင်ရာနှင့် အလားတူစွာ စာရိတ္ထရော၊ ဝါရိတ္ထပါ အပြည့်အစုံ ညစ်က ပေးထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိနည်းဆိုင်ရာ ညစ်ကထာအဖြစ် ထည့်သွင်းသင့်သဖြင့် မချုပ်မခြင်း ထည့်သွင်းဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ (စာအောင်းသူ)

ခည်းမျဉ်းဥပဒေများ

နိဒါန်း

နှစ်ဦး ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝန်ယူပညာပကာသာ တံ့ဝဏ္ဏပါဒီနော်။

မည်သည့်လုပ်ငန်းမဆို အများနှင့် သက်ဆိုင်လျှင် စည်းမျဉ်းလည်း ရှိရမည်၊ ထိုစည်းမျဉ်းကိုလည်း ရှိသေရမည်၊ သို့မှာသာလျှင် ထိုလုပ်ငန်းသည် အပြစ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်နိုင်သည်၊ အရှည်လည်း တည်တဲ့ ထွန်းကား ကြိုးပွဲးသွား နိုင်ပေသည်။ စည်းမျဉ်းမရှိလျင်သို့မဟုတ် စည်းမျဉ်းကိုမရှိသေလျှင်ကား အပြစ်များစွာဖြစ်ပေါ်လာဖြီးလျှင် မကြာမိပင် ပျက်စီး သွားတတ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ လောကရေးရာတွင် ကြိုးကျယ်သောလုပ်ငန်းဟူသမျှမှာ စည်းမျဉ်းများကို ထားကြသည့်ပြင် စည်းကမ်း သေဝပ်သော လူတော် လူကောင်းများကိုလည်း တာဝန်ဆောင်အဖြစ်ဖြင့် ရွေးချယ်၍ ခန့်ထားကြပေသည်။ ဤသို့ ခန့်ထားကြရာတွင် စည်းမျဉ်းနှင့် တာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ် J-မြို့းလုံးက ကောင်းလေလေ လုပ်ငန်းမှာ ကြိုးပွဲးလေလေ ဖြစ်ပေသည်။

ဤစည်းမျဉ်းကောင်း၊ တာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းများမှာ လောကရေးရာတွေသာ လိုသည် မဟုတ်သေး၊ လောကမှ ထွက်မြောက်ရေးဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာနာတော်ကြိုးများလည်း နည်းတူပင် လိုလျက် ရှိပေသည်။ ဤ J-မြို့းတို့တွင် စည်းမျဉ်းကောင်းရှိပါမဲ စည်းမျဉ်းကို ရှိသေသာ တာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းလည်း ပေါ်လာနိုင်ပေသည်၊ စည်းမျဉ်းများပင် မရှိလျှင် ကား စည်းမျဉ်းကို ရှိသေသူ တာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်း အဘယ်မှာ ပေါ်လာနိုင်ပါတော့သုတေသန်း၊ ဤအရာ၌ “ပိပသီ၊ သိမီ၊ ဝေသာဘူ ဟူသော ဘုရားရှင် ၃-ဆူတို့သည် ရဟန်းတော်များ၏ စည်းမျဉ်းဖြစ်သော ဝိနည်းကို ပည်တော် မမူခဲ့သောကြောင့် သာသနာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းများ မပေါ်လာနိုင်သဖြင့် ထို ဘုရားရှင်တို့၏ သာသနာတော်သည် ကြာရှည် စွာ မတည်တဲ့ပဲ လျင့်စွာ ကွယ်ပသွားသည်”ဟု မိန့်ဆိုထားသော ဘုရားစကားတော်ကို ထောက်ထားသင့်ပေသည်။

ခည်းမျဉ်းမရှိလျှင် သာသနာအရှည် မတည်နိုင်

အထက်ပါ ထောက်ထားဘယ်ကို အနည်းငယ်ချဲ၍ ပြရလျှင် ဤသုံးခူးသော ဘုရားရှင်တို့သည် ထိုခေတ်အခါက ဝေနေယျတို့၏ အော်သယ်အားလော်စွာ သုတေသန၊ ပေယျစသော တရားတော်ကိုလည်း ကျယ်ပြန်စွာ မဟောမျှ၍ အကျဉ်းများသာ ဟောတော်မူကုန်၏၊ ဝန်ညွှန်းကိုလည်း ကျယ်ပြန်စွာ ပည်တော်မူကုန်၊ ဤဝါဒ ပါတီမောက် မျကိုးသာ ဟောပြေတော်မူကုန်၏၊ ထိုကြောင့် ထိုဘုရားရှင်တို့နှင့်တွေ့ အနုပ္ပါဖြစ်သော ဘုရားတပည့် သာဝကကြိုးများ ကွယ်လွန်တော်မူသွားကြပြီးသော နောက်ကာလျှို့ ထိုဘုရားရှင်တို့ ပြုစွာ ပိုးထောင်ထားခဲ့သော သာသနာတော် မြတ်ကြိုးများသည် ဆရာ၊ တပည့် J-ဆက် ၃-ဆက်မူဖြင့် ကွယ်ပသွားကြရာလေတော့၏။

ကွယ်ပရပုံမှာ ထိုစည်းအခါများ၌ သာသနာတော်သို့ ဝင်ရောက်လာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လူမြို့းတမျိုး တည်းလည်း မဟုတ်ကြ၊ တော်အနွယ်အားဖြင့်လည်း မတူကြ၊ ဤသုံးအမြို့၊ တတ်၊ အနွယ် မတူကြလျှင် အယူအဆ အတွေးအခေါ်များ လည်း ကွဲပြားလျက် ရှိကြပေမည်၊ သို့ဖြစ်၍ ထိုနောက်ဆက်တဲ့ ရဟန်းတို့သည် နိုင်မ်းပြုစရာ ဓမ္မ၊ ဝန်ယူများကဲလည်း မရှိ သည့်အတွက် မိမိထို့ထင်သလို ယူဆကြ၊ ကျင့်ကြကြ၊ ဟောပြောကြမည်မှာ ယုံမှားဘယ် မရှိပေ၊ ထိုစည်းအခါကွင် မည်သို့ပင် များယွင်းစွာ ကျင့်ကြ ပြောဟောစေကာမူ ဝန်ညွှန်း စည်းမျဉ်းနှင့်တွေ့ သုတေသန၊ ပေယျ စသော တရားတော်ကဲလည်း ကျယ်ကျယ် ပြန်ပြန် မရှိသဖြင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များကဲလည်း ဆုံးမပြုပြင်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ၊ ထိုကြောင့် ထိုနောက်ဆက်တဲ့ ရဟန်းတော်တို့ သည် ထင်ရှာကို ပြောဟော ကျင့်ကြကြလျက် ထိုဘုရားရှင်တို့၏ စွန်ဖြတ်လှစွာသော သာသနာတော်ကို သူတို့၏ လက်ထက် မှာပင်ကွယ်ပစေကြကုန်၏၊ ဖောက်ဖျက် ပစ်လိုက်ကြကုန်၏၊ ထိုကြောင့် .....“တေ တဲ ပြောစရိတ် ခို့ပြောပေး အန္တရာပေသုံး” ဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူပေသည်၊ (ဓမ္မသံဝေ ဖြစ်ဘယ်ပေတည်း၊ ဤနောက်ပိတ်ဆုံး သာဝကမြို့း မဖြစ်စေရန် သတိပြုသင့်လှပေ၏။)

ခေါ်မျဉ်းခိုင်ခုံမှ သာသနာ အရှည်တည်တုံသည်

“ကကုသန်၊ ကောကာဂံ၊ ကသေပ ဟူသော ဤဘုရားရင် ၃-ဆူတိ၏ သာသနာတော်သည်ကား စည်းချဉ်းမြင်ခဲ့၍ ကြောရည်စွာ ထည့်တံ့သည်” ဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူပေသည်။ အနည်းငယ် ချွဲ၍ ပြောရလျှင် ဤ ၃-ဆူသော ဘုရားရင်တို့သည် သုတေသန၊ ပေါ်ပေါ်စသော တရားတော်ကိုလည်း ကျယ်ပြန်စွာ ဟောတော်မူကုန်၏။ ဝိနည်းကိုလည်း ကျယ်ပြန်စွာ ပညာတော်မူကုန်၏။ ထို့ကြာင့် ဘုရားရင်တို့နှင့်တကွ အနုပ္ပါဒ်တော်မူကြသော ဘုရားတပည့်သာဝက ကြီးများ ကွယ်လွန်သွားကြသော်လည်း နောက်နောက် တပည့်သာဝက အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုဘုရားရင်တို့ တည်ထောင်ထားခဲ့သော သာသနာတော်မြတ်ကြီးများကို အဓမ္မနှည်စွာသောကာလပတ်လုံး အခြေမပျက်တည်တံ့သွားအောင် စောင့်ရောက် တော်မူနိုင်ကြပေသည်။

(ଆମେ କୁଟ୍ଟାଙ୍ଗୀର୍ଦ୍ଦୁ, ଅତ୍ୟନ୍ତାଙ୍ଗୀର୍ଦ୍ଦୁ କୋଣିରେ । ଲ୍ଲିଭାବଫାର୍ମ୍ ବାବିଳ ପିଲିଃବୁବାଃଫ୍ରେଂଡ୍ କୋଣ ଲ୍ଲିଭାବର୍ଦ୍ଦୁରେ ।)

သာသနာအရှည် တည်ခေလို၍ ပါနည်းစည်းကမ်းများကို
တောင်းပန်သည်

အထက်ပါ မိန့်ခွန်းတော်များကို ကြားရ၍ အရှင်သာရိပုတ္တာက သာသနာတော် အရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် ဝိနည်း
သိက္ခာပုဒ်များကို ပည်တ်တော်မူရန် တောင်းပန်လျောက်ထားခဲ့ပေသည်၊ ဤသို့ တောင်းပန်သည့် အတိုင်းပင် အချိန်တန်ခိုက်
ကျသော နောက်ကာလများ၏ မြတ်စွာဘုရားက ပို့နည်း သိက္ခာပုဒ်တော်များကို ပည်တ်ထားတော်မူခဲ့ပေသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင်
ဘုရားရှင်နှင့်တကွ အနုံဖွဲ့ဖြစ်တော်မူကြသော ဘုရားတပည့် သာဝကကြီးများ ကွယ်လွန်သွားကြသော်လည်း သာသနာတော်
နှစ် ၂၄၉၆-ခု မြောက် ယခုကာလတိုင်အောင် နိကာယ်ငါးရုပ် ပိဋကသုံးပုံ ဘုရားစကားတော် အလုံးခုံဗျာသော ပရီယတ္ထိ
သာသနာတော်ကြီးသည် နေ၊ လ အလားကဲ့သို့ ထင်ရှား ပြည့်စုံစွာ တည်တံ့လျက် ရှိပေသည်၊ ဤပရီယတ္ထိသာသနာ ပြည့်စုံ
စွာ တည်နှေသောကြောင့်ပင်လျင် ပင့်ပတ္တိ သာသနာတော်သည်လည်း တည်ရှိနေပါပေသည်၊ ဤအခြေခံ သာသနာတော် J-
ပါးလုံး အပြည့်အစုံ ကျင့်ကြအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တနှစ်၌ အထင်အရားဖြစ်ပွါးလျက် တည်ရှိနေပါပေသည်၊ နောက်
ကာလုပ်လည်း နှစ်ပေါင်း ၂၂၀၀-ကျော် အထိ သာသနာတော် တည်တံ့သွားပေါ်းမည်၊ (ဝိနည်းစည်းမျဉ်းရှိ၍ ယခုခေတ် ဗုဒ္ဓ
သာသနာဝင်များ သာသန္တအရသာကို ခံစားနေရပါပေသည်ဟု နှလုံးသွင်း၍ ဝိနည်းစည်းမျဉ်းကို အထူးသဖြင့် အလေးပြုသင့်
ပေ၏။)

ယခုဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် အပြည့်အစုံ တည်ရှိနေသောကြာင့်ပင်လျှင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း ဆရာမြတ်တို့၏ နည်းညပနိသဗ္ဗာများနှင့်တော့ သတိပြောန်သုတေသနအစိုးသော ပရိယတ္ထိ သာသနာတော်ကြီးကိုပင် အနိုပြု၍ “သတိပြောန် ပိပသဗ္ဗာ လုပ်ငန်းတရား” ဟူသော ပဋိပတ္ထိသာသနာတော်ကို အထင်အရှုံး ဟောကြားညွှန်ပြ၍ လာခဲ့သည်မှာ ၁၅-နှစ်ခန်း ရှိခဲ့လေပြီ၊ ဤပိပသဗ္ဗာ ပဋိပတ်အလုပ်ကို အားထုတ်ကြကာ ကိုယ်ပိုင်ညက် အတွေ့ဖြင့် နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်သတောကျနေသော ရဟန်းရှင်လှအပေါင်းမှာလည်း ထောင်သောင်းမကများပြားလုပ်ပြီ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း ထောင်သောင်းများစွာတို့တွင် စာပေကျမ်းကန်းဟုသုတေသနနှင့် ပြည့်ဝလုံလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာလည်း ဂကာဝါစက ဓမ္မာစရိယများနှင့်တော့ သိက္ခာဝါတော် ငါးဆယ်ကျော်အထိ ဆရာတော်ကြီးများလည်း ပါဝင်လျက်ရှိကြပေသည်။ ဤလို ဗဟိုသုတေသန ပြည့်စုံကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်များက မိမိတို့ခိုင်ရာ အရပ်ဒေသများ၌ တဆင့်ဆင့် ဟောပြောညွှန်ပြကြသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာကတော့ ကမ္မဘာနှင့်မှားမှာလည်း တရာာခန့် ရှိနေလေပြီ။

သိဖြစ်၍ ဌာနခွဲများစွာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များစွာတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော “သတိပဋိသနာ” ဟူသော ဤပဋိပတ္တိသာသနပုဂ္ဂန်းကြီး၏ အရည်တည်တဲ့ရေး၊ အပြစ်တင်ဘယ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရေးများအတွက် စီမံညွှန်ကြားရန် မိမိမှာ တာဝန်ဝါယာရားရှိနေသေးသည်ဟု ဆရာတော်ဘုရား၏ ဉာဏ်တွင် ထင်မြင်ပေါ်ပေါက် လာခဲ့လေသည်၊ ထို့ပြင် ဤသို့ စီမံရာတွင်လည်း မိမိတပါးတည်း စီမံခြင်းထက် ကမ္မဋ္ဌာန်းပြသရှု၌ ဂို့ယ်တွေ့ ဗဟိုသုတေသနရာတော်ဘုရား၏ ပုဂ္ဂန်းကြယ်ရေးများမှ ပရာနဆရာတော် များကို ရန်ကုန်ဖြူ၍ သာသနာရိပ်သာသို့ ပင့်ဆောင်ပြီးလျှင် ၁၃၁၄-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၉-၁၀-၁၁-ရက်နေ့များ၏ ပရာန ကမ္မဋ္ဌာန်းစရိယအစည်းအဝေးကို ကျင်းပ၍ တည်ထားသင့်သော စည်းမျဉ်းသပဒေများကို စဉ်းစားဆွေးခဲ့ကြပေသည်။ ဤအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ---

- (၁) သရက်ပင်ချောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ လျည်းကူးဖြူနယ်။
- (၂) ရွှေစော်ဆရာတော်၊ မန္တလေး (နောက်မှုကြော်သည်)။
- (၃) အောင်မြော့ဘုံးဆရာတော် အရှင်ညန္တဘူရာ ရန်ကုန်။
- (၄) ရွှေမင်းဝံဆရာတော်၊ ရန်ကုန်။
- (၅) ဝက်လက်ဆရာတော် အရှင်ကုသုမ၊ မူလ မဟာစည် ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၊ ရွှေဘို့။
- (၆) ဆရာတော် ဦးကလျာဏာ၊ သံလျှင်ဖြူ။
- (၇) မဟာစည်ဆရာတော်၊ သာသနာရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်။
- (၈) သွေ့မွှေသိတရာဆရာတော် အရှင်အစိက္ခဏာ၊ ပုသိမ်။
- (၉) သာသနာရိပ်သာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြဆရာ အရှင်ဝိစာရာ (ယခုဝါးခယ်မ)။
- (၁၀) သာသနာရိပ်သာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြဆရာ အရှင်သုဇာတော်ရန်ကုန်။
- (၁၁) ဦးနှုန်မှုလာ၊ လျည်းကူးရိပ်သာ၊ လျည်းကူးဖြူ။
- (၁၂) သာသနာရိပ်သာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြဆရာနှင့် မွေ့ကထိက ရွှေဘို့ ဦးမှနိန္ဒ၊ ရန်ကုန်။
- (၁၃) သာသနာရိပ်သာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြဆရာ ဦးအာသာ၊ ရန်ကုန်။
- (၁၄) ဆင်များရှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းပြာနာ၊ ဦးပညာဝါ၊ စစ်ကိုင်း။
- (၁၅) ဦးကောသလူ၊ နေရာချထားရေး၊ ဝန်ဆောင်နှင့် လက်ထောက် ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြဆရာ၊ သာသနာရိပ်သာ။
- (၁၆) ဦးထောစာရာ၊ ဘုံကျော်ကမ္မဋ္ဌာန်းပြာနာ၊ ပုသိမ်။

စသော ဆရာတော်များနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကြီး ဆရာကြံ့တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဤအစည်းအဝေးတွင် မိမိတို့ နှစ်မြှင့်နိုင်သလောက် အသီးအသီးအကြော်ဉာဏ်ပေးကြ၍ စည်းမျဉ်းမှုကြမ်းကို ရေးဆွဲလက်ခံကြပြီးလျှင် နောက်ထပ်ဖြည့်စွာကြပ်ဆင်ရန်စသော ဆောင်ရွက်ဖွယ်ဟူသများကို အောင်မြော့ဘုံးဆရာတော် အရှင်ညန္တဘူရာ၊ သာသနာရိပ်သာ ကမ္မဏာန်းနည်းပြဆရာ အရှင်သုဇာတော်တို့နှင့် တကွ ကျေးဇူးရှင်မဟာစည် ဆရာတော်အား လုံးဝတာဝန်လွှဲအပ်ကြသည်။

ထိုကြောင့် ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်သည် အရှင်ညန္တဘူရာ၊ အရှင်သုဇာတော်တို့နှင့်တကွ အဖန်ဖန် ညို့နိုင်းပြင် ဆင် သုခေါင်တော်မူပြီးလျှင် ဤအစည်းမျဉ်းသပဒေများကို ပုန်ပိတ်တော်ဝေစေခဲ့ပေသည်။ ဤအစည်းမျဉ်းများမှာ လောကဝေါဟာရ အလိုက် စည်းမျဉ်းများဟု ခေါ်ဆိုရသော်လည်း အာဏာပညာတိမျိုးကား မဟုတ်ပေ၊ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား သုတေသန၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မဘုတိမြို့ ဖြတ်စွာဘုရား မိန့်မှာထားခဲ့သော အဆုံးအမတော်ကိုပင် အမှတ်တရ လိုက်နာကျင့်သုံးကြရေရန် အလို့င့် ထုတ်ဖော်၍ ညွှန်ပြထားသော ညြုဝါဒစကားများသာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤညြုဝါဒ စည်းမျဉ်းများကို ရိုသေစွာ လိုက်နာလျှင် အောက်ပါအကျိုးတရားများကို လက်ငင်းပင် ခံစားကြရပါလိမ့်မည်။

ငှင့်းတို့မှာ---

- (၁) မိမိကိုယ်ကို မိမိစွဲပွဲမည့် အတွေ့အနှစ်ဝါဒအေး၊
- (၂) မိမိကိုယ်ကို သူတပါးတို့ စွဲပွဲမည့် ပရာန်ဝါဒအေး-

စသည်တို့မှ ကင်းဝေးလွတ်မြောက်၍ အခါခံပိသိမ်း ချမ်းမြှေကြည်လင်စွာ နေရပါလိမ့်မည်။

ထိုပြင်---

- (၁) ကိုယ့်အသက်ကို မင့်ကွက်ပဲ ကျင့်စွမ်းနိုင်ခြင်း;
- (၂) ကိုယ်နှုတ်နှစ်တန် ဖြောင့်မှန်ခြင်း;
- (၃) စိတ်ကူးနှစ်တန် ဖြောင့်မှန်ခြင်း;
- (၄) ဆိုဆုံးမ လွယ်ခြင်း;
- (၅) နဲ့ညံ့သိမ်မွေ့ခြင်း;
- (၆) မာန်ထောင်လွှားမှူ မရှိခြင်း;
- (၇) ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း;
- (၈) မွေးမြှော်လွယ်ခြင်း;
- (၉) အမှုကိစ္စ နည်းပါးခြင်း;
- (၁၀) အသက်မွေးမှူ ပေါ့ပါးခြင်း;
- (၁၁) လူနှုန်း ဤမီသက်တည်ကြည်ခြင်း;
- (၁၂) ညာ၏ပညာ ရင့်ကျက်ခြင်း;
- (၁၃) ကိုယ်နှုတ်စိတ်ကြမ်း အရမ်းချုတ်ချုပ်မှူ မရှိခြင်း;
- (၁၄) ဒါယကာ ဒါယကာမတို့၌ ဤစွာယ်မှူ မရှိခြင်း;
- (၁၅) ပညာရှိတို့ ကဲ့ခဲ့ဘယ်မှန်ပါက အသေးအနှစ်ကိုမှူ မပြုခိုခြင်း--

ဟူသော မေတ္တသုတ်လာ ဘာဝနာ၏ ပရိကမ် ဂုဏ်အက်၏ များနှင့်လည်း ကောင်းကောင်း ပြည့်စုံပါလိမ့်မည်။

ထိုပြင်---

- (၁) မကောင်းမှူ ဟူသမျှကို မပြုခြင်း;
- (၂) ကောင်းမှူ ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေခြင်း;
- (၃) မိမိ၏ စိတ်နှလုံးကို သန့်ရှင်း ဖြေစင်စေခြင်း--

ဟူသော သုဝါဒပါတီမောက်၌လာသော ဘုရားရှင်၏ ဆုံးမတော်မူလိုဂုဏ်းအစစ် သာသနာတော်အဆီအနှစ်များလည်းမိမိသန္တာန် မှာ ထိုက်တန်သလောက် ပြည့်စုံသွားပါလိမ့်မည်။

ထိုပြင် “အတ္ထနာ စ အပိုဒ္ဓာ၊ အပိုစွာကထွေ ဘိက္ခာနံ ကတ္တာ” စသော ဒေသနာတော်နှင့် အညီ--

- (၁) အလိုနည်းခြင်း;
- (၂) ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း;
- (၃) ဆိတ်ဤမြှော နေခြင်း;
- (၄) ရောနောမှူ ကင်းခြင်း;
- (၅) တင်းတင်း အားထုတ်ခြင်း;
- (၆) သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း;
- (၇) သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံခြင်း;
- (၈) ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း;
- (၉) ဝိမ့်တိနှင့် ပြည့်စုံခြင်း;
- (၁၀) ဝိမ့်တို့ဟောသနနှင့် ပြည့်စုံခြင်း--

ဟူသော ကထာဝတ္ထာ ၁၀-ပါးတို့နှင့် ကိုယ်တိုင်က ပြည့်စုံပြီးလျှင် သူတပါးတို့အားလည်း ငင်းဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံစေရန် ဟောပြာ ညွှန်ပြခြင်း ဟူသော ဤ ကထာဝတ္ထာ သမ္မတရှိနှင့်လည်း ထိုက်တန်သလောက် ပြည့်စုံသွားပါ လိမ့်မည်။

ဤသုံးစသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ မှုချလိုလားအပ်သော ဂုဏ်အက်၏များ၊ အထူးအားဖြင့် ယောကိုပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ပြည့်စုံသွေ့ ပြည့်စုံထိုက်သော ပဋိပတ္တိ သာသနာဝါဒ်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သာသနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ညွှန်ကြားပို့ ဆောင်နိုင်သော ဤစည်းမျဉ်းဥပဒေများကို မဟာာစည်း သတိပုဇွာန်အဖွဲ့ဝင် သူတော်စင်အပေါင်း ယောကိုအသစ် အဟောင်းတို့ သည် နှစ်ထောင်းအားရ ရွှေအုံးကြီးများကို ရကြသလို နှင့်ပျေမ်းသာ ရိုသေ့စွာဖြင့် လိုက်နာကျင့်သုံး နိုင်ကြပါစေ

ဤသို့ လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြ၍ မြတ်စွာဘုရား တည်ထောင်ထားခဲ့သော ပဋိပတ္တီ သာသနတော်၏ ဂုဏ်ရောင်ကို တောက်ပြောင် ထွန်းဝင်း လင်းထက်လင်းအောင် ရှက်ဆောင်နိုင်ကြပါ စောက်သတည်။

သာသနနှစ် ၂၄၉၆-ခု။
မြန်မာသူ့ရှင် ၁၃၄၁-ခု။
တော်သလင်းလဆုတ် ၅-ရက်။
၈-၉-၅၂

အရှင်သူဇာတ
ကမ္မာန်း နည်းပြဿနာ
သာသနဗုရိပ်သာ
ရန်ကုန်။

မဟာစည် သတိပန္တာန် အဖွဲ့လုံးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများမှာ မူလရင်း ဥပဒေ ငါးရပ်ကို အခြေတည်၍ အပိုဒ်ကြီး၊ အပိုဒ်လတ်၊ အပိုဒ်ကယ်တို့ဖြင့် ခွဲခြားထား၏၊ ငှုံးတို့မှာ အောက်ပါ ပေါ်မှုများ ဖြစ်သည်--

မူလရင်း	အပိုဒ်ကြီး	အပိုဒ်လတ်	အပိုဒ်ကယ်	ထပ်တူ	ထူးခြား
၁	၃	၆	၅၁	၀	၅၁
၂	၃	၈	၃၄	၃၂	၂
၃	၃	၇	၄၃	၃၃	၁၀
၄	၂	၅	၁၃	၆	၇
၅-၁	၀	၀	၁၄	၀	၁၄
၅-၂	၀	၀	၇	၀	၇
ပေါင်း	၁၁	၂၆	၁၆၂	၇၁	၉၁

မဟာဓာတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဥပဒေ ဉာဏ်ကောင်

ဆရာတော်သည် မဟာသတိပဋိနှင့် ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းတရားကို ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်မှ ၁၈၅၂ အထင်အရား ဟောကြား ညွှန်ပြလာခဲ့ပေသည်၊ ဤသို့ ဟောကြားညွှန်ပြရာတွင် သက်ဝင်ယုံကြည်ကာ လိုက်နာ၍ အားထုတ်လိုကြသော သမ္မာဆန္ဒရှိသူ ရဟန်းရှင် လူအပေါင်း ထောင်သောင်းများစွာတို့မှာ အဖိုးမဖြတ်နိုင်အောင် ကောင်းမြတ်သော ဝိပဿနာ၏ အကျိုးကျေးဇူးများ ကို လက်ငင်းပင် ခံစားနေရကြောင်း ကောင်းကောင်း အားထုတ်ဘူးသူတို့အား ထင်ရှားလျက် ရှိပေသည်။

ဤရဟန်း ရှင်လူအပေါင်း ထောင်သောင်း များစွာတို့ထံမှ ဟောပြောနိုင်သော စွမ်းရည် သတ္တိနှင့် သမ္မာဆန္ဒ ဝိရှိယ စာတ်ခံ ထက်သန့်စွာ ရှိကြသော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း မိမိတိုကဲ့သို့ပင် ဝိပဿနာ၏ အကျိုးများကို ခံစားနိုင် စေရန်အလို့ငါး ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အရပ်ဒေသများတွင် တဆင့်ဟောကြား ညွှန်ပြကြသောကြောင့် တစတစနှင့် တို့ပါးလာသော မဟာဓာတ် သတိပဋိနှင့် ဌာနခွဲများမှာ ယခုအချိန်အခါ၍ တရားခန်းအထိ ရှိနေလေပြီ။

ဤမျှ များပြားသော တပည့် ယောဂါများနှင့် ဌာနခွဲများအတွက် ဟောကြား ညွှန်ပြ ဆုံးမရန်အလို့ငါး ဆရာတော်ထံမှ မဟာသတိပဋိနှင့်သုတ် စသော ဓမ္မလက်ဆောင် မျက်ဗျာသာ ပေးရသေးသည်၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ ဟူသော ဝိနယ်လက်ဆောင်ကို ကား မပေးရသေးပေ၊ ဤသို့ ဝိနယ မဖက် ဓမ္မ သက်သက်ဖြင့်သာ ဟောကြားညွှန်ပြ ဉာဏ်အပေါ်လည်း တို့မျှများ ပြားသော မဟာဓာတ် သတိပဋိနှင့် ဌာနများတွင် ယခုထက်တိုင် ပြောပလောက်သော ချွတ်ယွင်းချက်များ မပေါ်ခဲ့ခြင်းမှာ ဆရာ ရောတပည့်ပါ ဝိပဿနာဓမ္မကို ရှိသေးသားကြမည်ဖို့လျှင် မဟာဓာတ်သတိပဋိနှင့်ဌာနများတွင် ပြောပလောက်သော ချွတ်ယွင်းချက်များ မည်သည့်အခါမှာ ပြောပလောက်သော ချွတ်ယွင်းချက်များ ပေါ်လာနိုင်ဘွဲ့ မရှိဟု ထင်ရလောက်ပေသည်။

သို့ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကိုယ်တိုင် မဖြင့်နိုင်သော အသေးအမွား ချွတ်ယွင်းချက်ကလေး များမှာမူကား ရှိနိုင်သေးသည်၊ ထို့ပြင် အသစ်ဖြစ်သော ဌာနခွဲများလည်း မကြောမီ ကာလအတွင်း၌ပင် ဆထက်ထမ်းပိုး များစွာတို့လာမည် မှာ သေချာလျက် ရှိပေသည်၊ ဤသို့ များပြားလှစွာသော ဌာနခွဲတွေ တို့ပါးလာသော အခါမှာ လိုက်နာစရာ စည်းမျဉ်းများ သတ်မှတ်၍ မထားပါက ဆရာများမှာလည်း ညွှန်ကြားရန် မလွယ်ကူမည့်ပြင် တပည့်များမှာလည်း လိုက်နာရန် ခက်ခဲလျက် ချွတ်ယွင်းချက်များ ဖြစ်ပါးနိုင်ဘွဲ့ရှု အကြောင်းလည်း ရှိပေသေးသည်။

သိုဖြစ်၍ အဆိုပါမဖြင့်နိုင်သော ချွတ်ယွင်းချက်ကလေးများနှင့် ဖြစ်ပါးစေနိုင်သော အကြောင်းအချက်များကို စည်းမျဉ်းဖြင့်ကာကွယ်ထားလျှင် သတိပဋိနှင့်သာဝနာ ဤပြုပဿနာကိုသည် အပြစ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းစွာ အရှည်တည်တံ့သွားနိုင်လိမ့်မည်ဟု မိမိ၏စိတ်တွင် ထင်မြင်ဖြော်လင့်မိပေသည်။ ထို့ကြောင့် မဟာဓာတ် သတိပဋိနှင့်အဖွဲ့ထဲတွင် ပဟနဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော်များနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီးလျှင် မဟာဓာတ် သတိပဋိနှင့်တွဲလုံး စောင့်သုံးရန် အတွက် ဤစည်းမျဉ်းဥပဒေများကို ရေးသား၍ထုတ်ပြန်ရပေသည်၊ သို့ရာတွင် မိမိတို့၏ သဘောအတိုင်း ကြံဖန်၍ ရေးသားထားသည်ကား မဟုတ်ပေ၊ ယောဂါပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများမှာ ရှိသွင့် ရှိထိုက်သော ကျင့်ဝတ် ဂုဏ်ထူးများကိုပင် မြတ်စွာဘုရားဟောကြား ပည့်တော်မှုအပ်သော ဓမ္မနှင့် ဝိနယ်တို့မှ ထုတ်ဖော်၍ ရေးသားခြင်းများသာ ဖြစ်ပေသည်၊ သိုဖြစ်၍ ဤစည်းမျဉ်း ဥပဒေများကို အသေးစိတ်အားဖြင့် ခွဲခြားဝေဘ်နှင့်ကြည့်လျှင်---

- (၁) ဓမ္မဥပဒေများ၊
- (၂) ဓမ္မဥပော်မဥပဒေများ၊
- (၃) ဝိနယ်ဥပဒေများ၊
- (၄) ဝိနယ်ဥပော်မဥပဒေများ၊
- (၅) ဓမ္မဝိနယ်မိသာက ဥပဒေများ---

ဟန်၏ ငါးမျိုးကွဲပြားလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။

(၁) ထိုတွင် ဘုရားဟောတော်မှုအပ်သော သုတ်တရားတော်များ အရ တိုက်ရှိက်ညွှန်ပြထားသော ဥပဒေများကို “ဓမ္မဥပဒေများ” ဟု မှတ်ကြရမည်။

ပုံစံမှာ--- ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်များ ဥပဒေ၊ အပိုဒ်ကြီး [၃] အပိုဒ်လတ် (ခ) သွားလာရေး အပိုဒ်ငယ် (၁) ဥပဒေ စသည်ပင်တည်း။

(၂) သုတ်တရားတော်များ၏ တိုက်ရိုက် မဟောအပ်သော်လည်း ထိုသုတ်တရားတော်များနှင့် လျှော့ညီစွာ ညွှန်ပြထားသော ဥပဒေများကို “ဓမ္မာနုလောမဥပဒေများ” ဟု မှတ်ကြရမည်။

ပုံစံမှာ--- ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်များ ဥပဒေ အပိုဒ်ကြီး [၃] အပိုဒ်လတ် (က) နေထိုင်ရေး အပိုဒ်ငယ် (၁) ဥပဒေ စသည်ပင်တည်း။

(၃) မြတ်စွာဘုရား ပည်တော်မူအပ်သော ဝန်ည်းသိက္ခာပုဒ် တော်များအရ တိုက်ရိုက်ပြထားအပ်သော ဥပဒေများကို “ဝန်ယူဥပဒေ” များဟု မှတ်ကြရမည်။

ပုံစံမှာ--- ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်များ ဥပဒေအပိုဒ်ကြီး [၃] အပိုဒ်လတ် (ခ) သွားလာရေး အပိုဒ်ငယ် (၃) ဥပဒေ စသည်ပင်တည်း။ အပိုဒ်ငယ် (၃)၏ သွားလာရေးအပ်သော သေခါယ သိက္ခာပုဒ်များနှင့်တက္က ရုပိယ သိက္ခာပုဒ်၊ ရုပိယ သံဝါဟာရသိက္ခာပုဒ် စသည်တို့ကို စောင့်ရောက်ရန် အကျဉ်းချုပ်၍ ပြထားသည်။

(၄) ဝန်ည်းသိက္ခာပုဒ်များ၏ တိုက်ရိုက်မဆိုသော်လည်း ထိုဝန်ည်းသိက္ခာပုဒ်များနှင့် လျှော့ညီစွာ ညွှန်ပြထားသော ဥပဒေများကို “ဝန်ယာ နုလောမဥပဒေများ” ဟု မှတ်ကြရမည်။

ပုံစံမှာ--- ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်များ ဥပဒေ အပိုဒ်ကြီး [၃] အပိုဒ်လတ် (ဟ) စားသောက်ရေး အပိုဒ်ငယ် (၁) ဥပဒေ စသည်ပင်တည်း။

(၅) သုတ်နှင့် ဝန်ည်း ရောဖြမ်း၍ထားသော ဥပဒေများကို “ဓမ္မဝန်ယာမိသာက ဥပဒေများ” ဟု မှတ်ကြရမည်။

ပုံစံမှာ--- ကမ္မဏာနာစရိယ ရဟန်းတော်များ ဥပဒေ အပိုဒ်ကြီး [၃] အပိုဒ်လတ် (က) နေထိုင်ရေး အပိုဒ်ငယ် (၂) ဥပဒေ စသည်ပင်တည်း။

ဤပါးမျိုးသော ဥပဒေတို့တွင် ဝန်ယာ ဥပဒေများမှာ မြတ်စွာဘုရား၏ အာဏာ ပည်တော်များဖြစ်၍ မချွတ်မယွင်း လိုက်နာရမည့် ဥပဒေများ ဖြစ်ပေသည်။ ငင်းတို့ကို လိုက်နာသောအခါများ၏ စည်းမျဉ်းဥပဒေက သတိပေးရုံမျှသာဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အမိန့်အာဏာတော်ကိုသာ ရှိသေကာလိုက်နာရသည်” ဟု ယောနိသောမန်သိကာရဖြင့် နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာ နှလုံးသွင်းကြစေလို၏။

ဓမ္မဥပဒေများနှင့် အနုလောမ ဥပဒေများမှာ သဒ္ဓါ, ဝိရိယ စသော မိမိတို့၏ ခွန်အားဖြစ် ရှိသမျှသာ လိုက်နာရန်ဖြစ်သည်။ ငင်းတို့ကို လိုက်နာသောအခါ၌လည်း “မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားညွှန်ပြ ဆုံးမတော် မှုအပ်သည့် သန္တား, သလ္ား, အပွဲ့ကိစ္စ, ပါသာဒိက—စသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဂုဏ်အကိုများ မချွတ်ယွင်းစေရန် အလိုင့် ပဋိပတ္တိသာသနူဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နေသည့်အတွက် ပြည့်ပြည့်ဝဝကြီး ကျင့်သုံးရပေသည်” ဟူ၍သာ နှစ်းသွင်းကြစေလိုသည်။

အထူးသိနားလည်ထားရန်မှာ--- ဤ ဓမ္မနှင့် အနုလောမ ဥပဒေတို့၏ အရာ၌ အတိအကျ လိုက်နာရန် ခဲယဉ်းမည်ဟု ထင်ရသော အပိုဒ်များတွင် “သတိပြုရမည်၊ လုံးလုပ်ရမည်၊ ပြောဆိုနိုင်ရမည်” စသည်ဖြင့် အတိအကျမဆိုပဲ သတိပေးစကား အနေဖြင့်သာ ညွှန်ကြားထားသည်ကိုင်း၊ အတိအကျ လိုက်နာသုင့်သော အပိုဒ်များတွင်ကား “ပြောဆိုရမည်၊ ပြုရမည်၊ ဖြစ်စေရမည်၊ ရှိစေရမည်၊ မပြုရ၊ မဖြစ်စေရ” စသည်ဖြင့် အတိအကျပင် ၉၁၀၃ ပေးထားသည်ကိုင်း အထူးသိနားလည်ကြပြီးလျှင် အတိအကျ မလိုက်နာနိုင်ကောင်းသော အရာဏာများ၏ စမ်းနိုင်သမျှသာ လိုက်နာကြရန် ဖြစ်သည်။ အတိအကျ လိုက်နာနိုင်ကောင်းသော အရာဏာများ၏ကိုင်း၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တရားတော်မြတ်တို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုင်း၊ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်မြတ်ကြီးနှင့် ဆရာသမား သိတင်းသုံးတော်များကိုင်း ကြည်ညိုလေးစား ရှိသေသာအားဖြင့် ညွှန်ကြားထားသည်အတိုင်း အပြည့်အစုံ အတိအကျပင် လိုက်နာ ကျင့်သုံးသွားကြစေလို၏။

အထူး သတိပြုရန်မှာ--- ယခု အခိုင်အခါမှ စ၍ ရှေ့အဖို့၌ ဗုဒ္ဓသာသနတော်ကြီး ဆုတ်ယုတ်ရေး၊ တိုးတက်ရေး သည် ယခုလက်ရှိ ဗုဒ္ဓသာသနဝင် လူရှင်ရဟန်းအားလုံးတို့နှင့် သက်ဆိုင်လျက်ရှိပေသည်၊ ယခုလက်ရှိ လူရှင်ရဟန်းအားလုံးတို့က မိမိတို့၏ တာဝန်ကို ကျေပြန်အောင် ထမ်းဆောင်မသွားလျှင် သာသနတော်ကြီးသည် ရှေ့အဖို့တွင် တစ တစနှင့် ဆုတ်ယုတ်သွားမည်မှာ မလွှဲတော့ပေ၊ မိမိတို့၏ တာဝန်ကိုကျေပြန်အောင် ထမ်းဆောင်သွားလျှင်ကား သာသနတော်ကြီးသည် မတိုးတက်စေကာမူ မဆုတ်ယုတ်ပဲ အရှည်တည်တံ့သွားမည်မှာ သေချာလှပေ၏။

သို့ဖြစ်၍ သာသနတော်၏ မဆုတ်ယုတ်ရေး၊ တိုးတက်ရေးကို တကယ်တမ်း အလေးပြုတော်မူကြသော ပရီယတ္ထိ ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သည် နိုက်ယ်ငါးရပ် ပို့ဗျာ ၃-ပုံ အလုံးစုံသော ဘုရားစကားတော်တို့ကို သဘာဝကျကျ စွဲ့ စုံလင်စွာ တတ်သိအောင် လေ့လာခြင်း၊ သင်ကြားပေးခြင်း စသည်ဖြင့် မိမိတို့၏ တာဝန်ကို ကျေပြန်အောင် ထမ်းဆောင်တော် မူကြသကဲ့သို့ ထိုအတူပင် ပရီယတ္ထိဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သည်လည်း မိမိတို့၏ တာဝန်ဖြစ်သော ပဋိပဇ္ဇိဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ် ဟူသမျှကို ဆင်ခြကန်၍ ငြင်းပယ်ရှောင်ရားခြင်း၊ ခိုကပ်ခြင်း အလျင်းမရှိမျှ၍ အင်အားရှိသမျှ ပြည့်ပြည့်ဝဝကြီး ကျင့်ဆောင် တော်မူသွားကြရန်နှင့် “မိမိအတွက် သာသနတော်၏ ဂဏ်ကျက်သရေကို သိသိသာသာကြီး တိုးတက်စေမည်” ဟု နှစ်းသွင်းဆောက်တည်ကာ ပြည့်စုံစွာ ကျင့်ဆောင်ကြလျက် ပဋိပဇ္ဇိ သာသနတော်မြတ်ကြီးကို အစွမ်းကုန် မြှင့်တင်တော်မူ ကြရန် ဆရာတော်က သွေ့ဝါဒ စကားဖြင့် လေးနက်စွာ မှာကြားအပ်ပါသတည်း။

အရှင်သောသန
မဟာစည်ဆရာတော်
သာသနူရိပ်သာ
ရန်ကုန်

၁၃၄၁-ခုနှစ် တော်သလင်းလဆန်း (၁၅) ရက်နေ့။

၃-၉-၅၂

မဟာဓမ္မ သတိပဋိဘဒ် အဖွဲ့လုံးဆိုင်ရာ

ခည်းမျဉ်းဥပဒေများ

နှစ်မာ တာသာ ဘဂဝတောာ အရဟာတောာ သမ္မာသမျှခွဲသာ။

ပဋိမ ပဋိုပ်ခံ ခကား

လောက်၏ မည်သည့်အရပ်ဒေသတွင်မဆို လုပ်ငန်းရှိသွင် ပုဂ္ဂိုလ်များရှိသွင် သူ့ အလိုလိုပင် အစုအဖွဲ့ဖြစ်လေတော့သည်။ လူများစပါဝင်သော ဤအစုအဖွဲ့တိုင်းမှာ ခေါ်ဝေါ်လွယ်စေရန် အကျိုးငါ့ အမည် သညာ ဝိသေသရှိရှိး မမှတာ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ငင်းအဖွဲ့နှင့် အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းစဉ်များ အပြစ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ အရှည်တည်တဲ့သွားစေခြင်း အကျိုးငါ့ စည်းမျဉ်းဥပဒေလည်း မချွတ်စကန် အမှန်ပင် ရှိရရှိးမမှတာ ဖြစ်ပေသည်။

ဤနည်းအတူပင် မဟာဓမ္မဆရာတော်သည် ဆရာမြတ်တို့၏ ဥပန်သူများနှင့်တကွ မဟာသတီ ပဋိနသုတ် အစရို သောဘုရားဟောဒေသနာတော်များကို အမြိုပြုကာ ရှာကြံးအားထုတ်တော်မျိုးလျှင် မိမိ၏ ဥပန်တွင် ထင်မြင်သဘောကျသည့် အတိုင်း ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်စား ထုတ်ဖော်ကာ ဟောကြားသာဖြင့် သတိပဋိဘဒ်း နည်းလမ်း ဝိပသေနာလုပ်ငန်း တရားသည် ထင်ရှားထွန်းပေါ်လျက် ရှိပေသည်။ ဤပိုပသေနာလုပ်ငန်းတရားကို အားထုတ် ယုံကြည်ကာ လိုက်နာကျင့်သုံး လျက်ရှိသော ရဟန်းရှင် လူအပေါင်းမှာလည်း ထောင်သောင်းများစွာ ရှိနေလေပြီ။ သို့ရှိနေရာမှာ ဝိပသေနာအလုပ်တရားဖြင့် စိတ်ထားတူမှု သော ဤရဟန်း ရှင်လူအပေါင်း ထောင်သောင်းများစွာ တို့သည်လည်း သူ့အလိုလိုပင် အစုအဖွဲ့၏ ဖြစ်လျက် ရှိနေလေပြီ။

သို့ဖြစ်၍ ဤအစုအဖွဲ့၏ အားလုံး ခေါ်ဝေါ်လွယ်စေရန်အကျိုးငါ့ အမည်သညာ ဝိသေသ ရှိသင့်ပါပေသည်။ ထို့ပြင် ဤအဖွဲ့၏ အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်သော သတိပဋိဘဒ်ဘဝနာ ဝိပသေနာ ပဋိပတ် သာသနာတော်မြတ်ကို အပြစ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ အရှည်တည်တဲ့သွားစေခြင်းအကျိုးငါ့ စည်းမျဉ်းဥပဒေလည်း မချွတ်စကန် အမှန်ပင် ရှိသင့်လှပါပေ သည်။

သို့ဖြစ်၍ မဟာသတီပဏ္ဏနသုတ် အစရိုသော ဘုရားဟော ဒေသနာတော်များနှင့်အညီ မဟာဓမ္မဆရာတော် ထုတ်ဖော်၍ ဟောကြားအပ်သော သတိပဋိဘဒ်နည်းလမ်း ဝိပသေနာလုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် ကျင့်သုံးအားထုတ်လျက် ရှိသော ရဟန်းရှင်လူ အပေါင်းကို “မဟာဓမ္မသတိပဋိဘဒ်အဖွဲ့”ဟု ခေါ်တွင်စေရန် ဤအဖွဲ့၏ “ပဓနကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ” အားလုံးတို့က တည်းတည့်တော်တည်း ဆုံးဖြတ်၍ အတည်ပြုကြသည်။

ထို့ပြင် ဤမဟာဓမ္မသည် သတိပဋိဘဒ်အဖွဲ့၏ ရဟန်း ရှင်လူတို့ နယူကျင့်သုံးရန် အလိုငါ့ ဉာဏ်အကျင့်သွေးသွေး အောက်ပါစည်းမျဉ်းဥပဒေ ၅-ရပ်တို့မှာ---

- ၁။ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်များအတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေ။
- ၂။ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဥပါသကာများအတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေ။
- ၃။ ယောက် ရဟန်းတော်များအတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေ။
- ၄။ ယောက် ဥပါသကာ၊ ဥပါသကာများအတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေ။
- ၅။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာနဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းဥပဒေ။

ဤ ၅-ရပ်တို့ပင် ဖြစ်သည်။

၁။ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်များအတွက်
ခည်းမျဉ်းဥပဒေများ

[၁] ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော် ဟူရည် အောက်ပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းတော်ကိုသာလျှင် မှတ်ယူရမည်။

(က) ပရီယဲ့အရည်အချင်း

- (၁) မဟာစည် သတိပဋိဘဏ်အဖွဲ့ဝင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်သည် သဒ္ဓါ, သြို့ဟု, နှီကာကျော် စသော ပရီယဲ့အခြေခံကျမ်းများကို သင်ကြား လေ့လာဘူးသည့်အပြင် ပါ့မြို့, အငွေကထာ, နှီကာတိုကိုလည်း အတိုက်အလျောက် ကြည့်ရှုသုံးသပ်နိုင်သော အရည်အချင်း ရှိစေရမည်။ အထူးအားဖြင့် ပရမထွေ သရပ်သဘောတို့၏ ပိုင်နိုင်သော အသိဉာဏ်ရှိသည့်ပြင် ဝိသုဒ္ဓိမင်အငွေကထာကိုလည်း လေ့လာ ပြီး ဖြစ်စေရမည်။
- (၂) ဧဒေမာတိကာ သို့မဟုတ် ဘိက္ဗာပါတီမောက်နှင့်တကွ မဟာသတိ ပဋိဘဏ်သုတ်ကို အားလုံး ဆောင်ထားရမည့်အပြင် မန္တိမန္တိကာယ်မှ ဝိပသုနာဆိုင်ရာ သုတေသနပေါင်း ၂၀-ထက် မနည်း လေ့လာပြီး ဖြစ်စေရမည်။
- (၃) ဝိပသုနာရှုနည်းကျမ်းနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏ မှတ်တမ်းတို့၏ ကျေမြှို့နှုန်း ကြည့်ရှု လေ့လာပြီး ဖြစ်စေရမည်။ (ဤစာပိုဒ်သည် ပရီယဲ့အရည်အချင်း၏ လုံရင်းဖြစ်သည်။)
- (၄) သီလပေးခြင်း, ရေစက်ချခြင်း, ပရီတ်ရွတ်ခြင်း, အနှမာဒနာဖြူခြင်း စသောကိစ္စတို့၏ ကျမ်းကိစ္စနှင့်အညီ မူမှုဖြစ်စေရန် ဟောပြာရေး သင်တန်းတက်ပြီး ဖြစ်စေရမည်။ (သို့ရာတွင် မူလကပင် အချို့ ကျေပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ သင်တန်းတက်ရန် မလိုပါ။)

(ခ) ပဋိပတ္တ်အရည်အချင်း

- (၁) မဟာစည် သတိပဋိဘဏ်အဖွဲ့ဝင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်သည် အများသော ရဟန်း ရှင် လူတို့ ကြည့်ညိုလေးစားထိုက်သော လုံးလိုပ် သလ, သိက္ဗာကာမ-ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။
- (၂) မဟာစည်ဆရာတော်၏ နည်းနိသုဒ္ဓာတ်၏ ဝိပသုနာလုပ်ငန်းကို ပြီးဆုံးသည့်တိုင်အောင် အပြည့်အစုံ နိုင်နိုင်နှင့်နှင့်ကျင့်သုံးအားထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည့်အပြင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စစ်မေးရေး ဦးလည်း လေ့လာသင် ကြားပြီး, ကျမ်းကျင်နိုင်နှင့်ပြီး ဖြစ်စေရမည်။
- (၃) သန္တီ, သလ္ဗာ, အပွဲ့ခာ, အပွဲ့ကိစ္စ, သလ္ဗာဟုကုတ် စသော ယောဂါဝစရ ဂုဏ်အကိုတိနှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။
- (၄) ဓမ္မ, ဇဂရိယ, ဉာဏ်, သံဝိဘာဂ, ဒယာ, ဉာဏ်ဏာ-ဟူသော နာယကဂုဏ်အကို ၆-ပါးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရမည်။
- (၅) စိတ်ရှည်ခြင်း, သဘောထားကြီးခြင်း, နှီးညံ့ပြပြစ်သော စကား ရှိခြင်း, ချိုသာသော စကားရှိခြင်း စသော ဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဂုဏ်အကိုများနှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရမည်။
- (၆) ရဟန်းသိက္ဗာ၌ အသက်နှင့်မခြား လေးစား ခိုင်ခံ တည်တဲ့သော စိတ်နေ စိတ်ထား ရှိစေရမည်။

အထက်ပါ ပရီယဲ့, ပဋိပတ္တ် အရည်အချင်းတို့တွင် ပဋိပတ္တ်အရည်အချင်းသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာမှာ သာ၍လိုပ် သည်၊ သို့ဖြစ်၍ ပဋိပတ္တ်အရည်အချင်း အပိုဒ်ကယ် (၁, ၂) ဂုဏ်အကိုများနှင့် ကောင်းကောင်း ပြည့်စုံလျင်ပင် “မဟာစည်သတိပဋိဘဏ်အဖွဲ့ဝင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယရဟန်းတော်”ဟု အသိအမှတ်ပြုသော သာမန်ဆရာဖြစ်လက်မှတ်ကို ရနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ပရီယဲ့အရည်အချင်းပါ ပြည့်စုံလျင်ကား ဂုဏ်ထူးဆောင် ဆရာဖြစ် လက်မှတ်ကိုပါ ရနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

မှတ်ချက်။ ॥ဤသို့ အရည်အချင်းအလိုက် သာမန်လက်မှတ်၊ ဂဏ်ထူးဆောင် လက်မှတ်တို့ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုရန် စီမံချက်မှာ အရည်အချင်းရှိသော အကြောက်ရန်အတွက် မဟုတ်ပေ၊ အမှန်အားဖြင့် သော်ကား တရားအားထုတ်မည့် ယောက်တို့မှာ အရည်အချင်း လုံလောက်သော ဆရာများထံမှ လုံလောက်သော နည်းနိယျှောက်များကို ရကြ၍ ချမ်းချမ်းသာသာနှင့် ရသင့်ရထိက်သော ဉာဏ်ထူး၊ တရားထူးများကို အပြည့်အစုံ ရှုံးသွားကြရန်အတွက်သာ ရည်ရွယ် ၏ စီမံခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

[၂] မဟာစည် သတိပဋိသန်အဖွဲ့ဝင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်သည် မြတ်စွာဘူရာရား ပညတ်တော် မှုအပ်သော ဝန်ညွှန်းသိန္တာပုဒ်တော်များကို အသက် ပမာထား၍ လေးစားလုံခြုံစာလိုက်နာစောင့်ထိန်းရမည်။ (အထူးသတိရရောက် ထပ်မံ၍ သတိပေးချက်သာ ဖြစ်သည်။ နောက်နောက် အပိုဒ်များမြှုပ်လည်း ဤနည်းချည်းမှတ်လေ။)

[၃] အထူးအားဖြင့်---

- (က) နေထိုင်ရေး၊
- (ခ) သွားလာရေး၊
- (ဂ) ဝတ်ရုံရေး၊
- (ဃ) စားသောက်ရေး၊
- (င) ဟောကြားရေး၊
- (စ) ပြောဆိုရေး၊
- (ဆ) ဆက်ဆံရေး---

ဟူသော ဤ ၇-ဌာနတို့၏ အပြစ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေရန် လုံလုပ်ရမည်။ ထို့ကွင်း---

(က) နေထိုင်ရေး

(၁) တပည့်ဖြစ်သူတို့၏ ဗြန်းသိက္ာထက် ပိုမို၍ တည်ကြည် ခန့်ညားသော ဗြန်းသိက္ာနှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။

(၂) မာတုဂါမတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပရုပဝါဒ ကင်းရှင်းအောင် နေထိုင်ရမည်။ အထူးအားဖြင့် အရေးကြီးသော အကြောင်းကိစ္စမရှိပဲ မာတုဂါမတို့နှင့် ကြာရည်စွာလက်ခံ၍ စကားပြောဆိုနေထိုင်ခြင်း မရှိစေရ၍ မလွှဲမရောင်သာသဖြင့် ပြောဆိုနေထိုင်ရာမြှုပ်လည်း “ရဟောနိသဇ္ဇ” မဖြစ်ရအောင် သတိရေးဆောင်လျက် နေထိုင်ရမည်။

(၃) မူရင်းနေဖြူဌာနမဟုတ်လျှင် မည်သည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနကိုမျှ ကိုယ်ပိုင် အမြတ်များ နေရာ အဖြစ်ဖြင့် အစွဲမထားမျှ၍ ပစာန် နာယက ဆရာတော်များက အကြောင်းအားလုပ်စွာ ဖော်ပြုစွာ သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတွင်သာ နေထိုင်စောင့်ရောက်သွားရန် ထက်သန့်သော စိတ်ဆန္ဒ ရှိစေရမည်။

(ခ) သွားလာရေး

(၁) ပါသာဒီကေန အဘိုက္ဗန္တနစ်သော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ အမှတ်သတိမကင်းသဖြင့် ကြည်ညံ့ဘယ်လောင်းသော သွားလာခြင်း စသည်နှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။

(၂) ပရုပဝါဒ ဖြစ်နိုင်သောအချိန်အခါးမြှင့်ငြင်း၊ ပရုပဝါဒ ဖြစ်နိုင်သော ဌာနနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များထံ သုံးငြင်း သွားလာခြင်း မရှိစေရ။

(၃) မြို့တွင်း စွာတွင်းသို့ သွားသောအခါဖြစ်စေ၊ ခရီးရှည် သွားသောအခါဖြစ်စေ ဝန်ညွှန်းတော်နှင့်အညီ သွားလာရမည်။

(က) ဝတ်ချုံစေရေးမှာ

(က) ပိဋ္ဌရောင်၊ သောင်ခေါက်ရောင် သက်နှုန်းကိုသာ ဝတ်ရုံသုံးဆောင်ရမည်။

(ဂ) ဗုဒ္ဓစေတီတော်များထံသို့ ဖြစ်စေ၊ သံယူအစည်းအဝေးသို့ ဖြစ်စေ၊ မထောင်မြတ်ကြီးများ ထံသို့ ဖြစ်စေ ဝင်ရောက်သောအခါ၌ လက်ပဲ လက်မောင်းကို ခြုံစေသော ပရီမဏ္ဍာလ ဝတ်ရုံနည်းဖြင့် ဝတ်ရုံရမည်။

(ဃ) မြို့တွင်းရွာတွင်းသို့ သွားသောအခါဖြစ်စေ၊ မြို့တွင်းရွာတွင်းမှ ဖြတ်သန်း၍ သွားသော အခါဖြစ်စေ သူပွဲ့စွဲနှင့်သီက္ခာပုံးနှင့်အညီ သက်နှုန်းရုံ၍ သွားရမည်။

(င) မိမိနေရာတွင် နေထိုင်သောအခါ၌လည်း ပါသာဒိုက ဖြစ်အောင် ကောင်းစွာ ဝတ်ရုံလျက် ရှိစေရမည်။

(ဃ) ဓားသောက်ရေးမှာ

(က) အကြောင်းထူး မရှိလျှင် ဆွမ်းသောဇ္ဈားကို သပိတ်ဖြင့်သာ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်နိုင်ရန် လုံလ ပြုရမည်။

(ဂ) စားဘယ်များကို ရပ်လျက်၊ သွားလျက် မစားမှု၍ ထိုင်လျက်သာလျှင် လူမြန်ရရ စားသုံးရမည်။

(ဃ) အကြောင်းအထူးမရှိပဲ ဆေးလိပ်သောက်ခြင်း၊ ကွမ်းစားခြင်း၊ ဆေးဝါးခြင်းများကို (ပါသာဒိုက၊ သန္တိ၊ သလွှေခ၊ အပွဲကိစ္စ ဂုဏ်စသည်နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းအကျိုးငါး) ကြုံရောင်ရမည်။

(င) ဓားကြေားရေးမှာ

(က) မိမိတို့၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန၌ တလလျှင် ၂၂-ကြိမ်ဖြစ်စေ၊ ၂၂-ကြိမ်ဖြစ်စေ ဝိပသနာ လုပ်ငန်းစဉ်တရားကို မဟာစည်ဆရာတော်၏ ယူဆဟောပြောပုံးအတိုင်း ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ဟောပြောရ မည်။

မှတ်ချက်။ ၂၅၇၅ ဒေသနာတော်နှင့်အညီဟူသော အပိုဒ်ဖြင့် ဒေသနာတော်နှင့် မည်သည်ကို မဟာရန် တားမြှုပ်ထားသည်။ ဟောပြောပုံးဟုသည်မှာ အသံနေ အသံထား၌ အထူးပြုပြင်မှု မရှိပဲ ပကတီ စကားပြောသကဲ့သို့ ရုံးရုံးဟောပြောခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

(ဂ) ပြင်ပတရားဖွဲ့များ၌မှာကား တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အရွှေ့သယကို ထောက်ချင့်၍သွှေ့ပသနှင့် ဖြစ်စေခြင်းငါး သင့်လျော့သလို ဟောပြော နိုင်ခွင့်ရှိပေါ်၏၊ သို့သော ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ တည်ကြည် ခန့်သားသော အသံဖြင့်သာ ဟောကြားရမည်။

(ဃ) ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်မေးရာ၌ ယောကိုတို့၏ ဥက္ကာအဆင့်အတန်း အားလုံးရာ တိုးတက်သည် အထိ တိုးတက်စေခြင်းငါးသင့်လျော့သလိုသော တရားများကို ဟောကြားခြင်း၊ ယောကိုတို့၏ သန္တာန်းမြှုပ်ဖြစ်ပေါ်နေသော သတီ၊ သမာဓိ၊ ဥက္ကာများကို ထိုက်တန်းသလောက် ချိုးမြောက်၍ အားပေးခြင်း၊ မှတ်၍မှု ဖြင့်ပင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဖြစ်လာပုံး၊ ဗောဓိပက္ခား တရားများ ပြီးစီးသွားပုံး စသည်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြုခြင်းစသော အားပေးတရားများကို ယောကိုတို့မှာ စိတ်တက်ကြွလာသည့် တိုင်အောင် ဟောကြားရမည်။

(င) တရားဟောရာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်မေးရာတို့၌ မယဉ်ကျေးသော ဥပမာနှင့် ဟာသကထာတို့ကို ထည့်သွင်း၍ မပြောမိစေရန် အထူးသတီပြုရမည်။ ဟာသကထာကိုကား ယဉ်ကျေးဌားလော်လည်း နည်းပါးနိုင်သမျှ နည်းပါးစေရန် သတီပြုရမည်။

(၅) ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတိုး စစ်မေးနေသော ယောကိအား ငှါးဆရာက ခွင့်မပြုပဲ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်၍ စစ်မေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းများကို မပြုရ။

(၆) မဟာစည်ဆရာတော် နည်းလမ်း ညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်း တပည့်ယောကိတို့အား ရသင့် ရုတိက်သော သမစိ၊ ဉာဏ်အဆင့်များ အကြောင်းမှာ ပြည့်စုစွေရန် တင်းတင်းရင်းရင်း တိတိကျကျဆရာတာဝန် မလိုဂေါ်အင် ညွှန်ပြတိက်တွန်းရမည်။

(၇) ယောကိမှများအား ကမ္မဋ္ဌာန်း စစ်မေးရာဌာနမှာ အများမြင်သာသောဌာန ဖြစ်စေရမည့်အပြင် ငှါးဌာနသို့ ထိုက်သင့်သလို အပေါင်းလိုက် အစုလိုက် ခေါ်ယူပြီးလျှင် နေ့ခိုင်းအချိန်တွင်သာ စစ်မေး ဟောပြောရမည်။ ထိုပြင် သိကြားလိမ္မာသော ယောက်ဗျားပုဂ္ဂိုလ်လည်း အနီး၌ ရှိစေရည်းမည်။

(၈) ယောကိမှတို့အား ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးရာဌာနမှာ အများမြင်သာသော နေရာ ဖြစ်စေရမည့်အပြင် သိကြားလိမ္မာသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်း အနီး၌ ရှိစေရမည်။ ထိုပြင် အကြောင်းအားလျှော့စွာ ဉာဏ်အဓိကကမ္မဋ္ဌာန်းပေးရလျှင် ထိန်ထိန်လင်းသော မီးရောင်လည်း ရှိစေရည်းမည်။

(၉) ဘရွက စာတမ်း ကျမ်းစာအုပ်များကို “ပုံနှိပ်ခွင့် ရှိသော မဟာစည် သတိပဋ္ဌာန်အဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်တပါးပါးထံမှ ခွင့်ပြုချက် မျိုးပုံ” မဟာစည်ဆရာတော်၏ ဝိပဿနာနည်း နိသူည်း အဖြစ် ဖြင့် ရေးသား၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း မပြုရ။

(၁) ပြောဆိုရေးမှာ

(၁) တိရှိစွာနကထာကို ပယ်ရား၍ ကထာဝါးဆယ်ပါးကိုသာ ပြောဆိုနိုင်ရန် လုံလပြုရမည်။

(၂) ခုံခြုံသိတော် ဝါစာမျက်နှာ၍ ပြောဆိုရေးမှာ မြတ်စွာ လုံလပြုရမည်။

(၃) နက်နဲ့သောစကား၊ ဟုတ်မှုန်၍ အကျိုးရှိသောစကား၊ အလေးပြုလောက်သောစကား မှတ်သားဖွယ် ကောင်းသောစကား၊ ဝမ်းမြောက်ဘွယ် ကောင်းသော စကား-ကြိုးသို့သော စကားများကိုသာ ပြောဆိုနိုင်ရန် လုံလပြုရမည်။

(၄) ကြမ်းတမ်းသောစကား၊ ကြိုးမောင်း ချုတ်ချယ်သော စကားများကို မပြောဆိုမိစေရန် သတိပြုရမည်။

(၅) ကျော်၊ ကျွန်းတော် ခင်ဗျားစသော ဂိုလ် ဝါဟာရများကို မသုံးမိစေရန် သတိပြုရမည်။

(၆) ဘုန်းကြီး၊ ဆရာတော်၊ ဒါယကာကြီး၊ ဒါယိကာမကြီး စသော သမဏဝါဟာရများကို သာ သုံးစွဲရန် သတိပြုရမည်။

(၇) ရဟန်းအချင်းချင်း ပြောဆိုရာ၌လည်း “ဘုရားတပည့်တော် အရှင်ဘုရား” စသော သမဏဝါဟာရများကိုသာ သုံးစွဲရမည်။

(၈) မိမိကိုယ်ကို ချိုးမြောက်၍ ပြောဆိုခြင်း၊ သူတပါးကို နိမ့်ချုံးပြောဆိုခြင်းများမှ လုံးဝရှာင်ကြုံရမည်။

(၉) ဥက္ကရီမန်သာဓမ္မ သိက္ခာပုဒ်၊ ဘူတာရောစန သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် ယုံမှားမှ မဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငါး အရိယစွဲကို မိမိနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မပြောကြားမိစေရန် အထူးသတိထားရမည်။

(၁၀) အရိယစွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယုံမှားမှ မရှိစေရ။

(၁၁) သဘာက ဖြစ်သော သီတင်းသုံးဘော်များ၏ ချွတ်ယွင်းချက်ကို ကြားသိ တွေ့မြင်ရလျှင် မေတ္တာ၊ ကရာဏာ ရှုံးထား၍ သတိပေး ပြောဆိုနိုင်ရမည်။

(၁၂) သီတင်းသုံးဘော်များက မိမိ၏ ချွတ်ယွင်းချက်ကို ကြားသိ တွေ့မြင်ကြ၍ သတိပေး ပြောဆိုလျှင် ဝမ်းမြောက် ကြည်သာစွာဖြင့် သည်းခံနိုင်၊ ပြင်ဆင်နိုင်ရမည်။

(၁၃) သီတင်းသုံးဘော်များက ဓမ္မ၊ ဝန်ယူဖြင့် သတိပေးခံးမလျှင် ဝမ်းမြောက်ကြည်သာ ရှိသေစွာ နာခံနိုင်ရမည်။

(၁၄) သမယန္တရ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တရားပြင်းခံ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်း အလျင်းမရှိစေရ။

(၁၅) ဆက်ဆံပေးမှာ

(၁) လူဗြိပေသလ၊ သီကွာကာမဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းနှင့် ပစ္စယသမ္မာ၊ ဓမ္မသမ္မာ-အားဖြင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

အမိမြို့ယ်စဟ်ဖြောက်=ကိုယ့်ပစ္စည်းကို ပေးကမ်း ချီးမြောက်ခြင်းနှင့် သူ့ထံမှ ပစ္စည်းကို ခံယူ၍ သုံးစွဲခြင်းသည် ပစ္စယသမ္မာ၊ ဓမ္မသမ္မာ-အားဖြင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

(၂) မထောင်းများအား ဂါရဂါ၊ နိုဝင်းက ရှုံးထား၍ သမနာ၊ နဝါက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မေတ္တာ၊ ကရာဏာရှုံးထား၍ သမ္မာ၊ နှုံးလုံးသိမ်မွေ့သော ကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာတို့ဖြင့် ပဋိသန္တာရ ဝတ် မချွတ်စေရန် လုံးလပြုရမည်။

(၃) ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့နှင့် ဆက်ဆံရာ၌ “ကုလေသွားနှင့် ဂိုဏ်” ဟူသော ဒေသနာ တော်နှင့်အညီ ကုလုပ်သန၊ အနေသန-တို့ကို ဝေးစွာရောင်းကြည့်၍ သဟန္တိ၊ သဟသောကို-တို့နှင့် အကြောင်းဖြစ်သော ကေဟသိတပေမ-ဖြင့် ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံမှု မရှိစေရန် အထူး သတိပြုရမည်။

(၄) ကမ္မားနှင့် စစ်မေးရာ၌ တပည့်ယောဂိုတိသည် မိမိတို့၏ သမာဓိညာက်အတွေ့များကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ရဲရဲဝံမကြောက် ပြောကြားနိုင်စေရန် အလိုင့်ရှင်း၊ စိတ်အား တက်ကြ လာစေရန်အလိုင့်ရှင်း ကမ္မားနှင့်အရာမှာ သင့်လျော့သလို လိုက်လျော်၍ ဖော်ဖော်ရွှေရွှေ ပြောဆိုနိုင် ခွင့်ရှိသောလည်း အခြားကာလများ၏မှာကား ထိသို့သော ပြောဆိုဆက်ဆံမှုများ မရှိစေမှု၍ တည်ကြည် ခန်းညားသော ပြောဆိုခြင်းဖြင့်သာလျှင် ကြန့်ရရပြောဆိုဆက်ဆံရမည်။ အထူးအားဖြင့်မှာကား ထိ အခြားကာလ ဆက်ဆံရေးတွင် ဥပါသိကာမများနှင့် ဆက်ဆံရာ၌ သာ၍တည်ကြည်ခန်းညားခြင်း ရှိစေရမည်။

(၅) တပည့် ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့၏ သွံးတရား အလျောက် ပေးလှုခြင်းမှတပါး ညတိ၊ ပဝါရိတ်-မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထံမှ အလူခံခြင်း အလျင်းမရှိစေရ။

၁။ ကမ္မားနာခရီး ရုဟန်းတော်များအတွက် စည်းမျဉ်းပေးအောင် ကြိုးစွာ ပြည့်စုံပြီ။

၂။ ကမ္မဋ္ဌာနာခရီးယူ ဥပါသကာများအတွက်

ခည်းမျဉ်းဥပဒေများ

[၁] “ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယူ ဥပါသကာ” ဟူရနှင့် အောက်ပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကိုသာလျှင် မှတ်ယူရမည်။

(က) ပရီယတ္ထီ အရည်အချင်း

(၁) မဟာစည် သတိပဋ္ဌာန်အဖွဲ့ဝင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယူ ဥပါသကာသည် ကျမ်းကုန်းပုံပြီး မှတ်ယူရမည်။

(၂) မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတေသန၊ ပါ၌၊ နိသုကို အာရုံးဆောင်ထားရမည်။

(၃) ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်းနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏ မှတ်တမ်းတို့မှ ကျွမ်းဖွံ့ဖြိုးစွာ ကြည့်ရှုလေ့လာပြီး ဖြစ်စေရမည်။ (ဤအပိုဒ်သည် ပရီယတ္ထီ အရည်အချင်း၏ လိုဂင်းဖြစ်၏။)

(ခ) ပဋိပတ္တီ အရည်အချင်း

(၁) မဟာစည် သတိပဏ္ဍာန်အဖွဲ့ဝင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယူ ဥပါသကာသည် အများသော ရဟန်း ရှင်လူတို့ ကြည့်သုတေသနဗျားစားတို့၏ ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။

(၂) မဟာစည်ဆရာတော်၏ နည်းနိသုသည်းအတိုင်း ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းကို ပြီးဆုံးသည့်တိုင်အောင် အပြည့်အစုံ နိုင်နိုင်နှင့်နှင့် ကျင့်သုံးအားထုတ်ပြီး ဖြစ်စေရမည့်အပြင် ကမ္မဋ္ဌာန်း စစ်မေးရှုမည်း လေ့လာသင်ကြာပြီး၊ ကျမ်းကျင်နိုင်နှင့်ပြီး ဖြစ်စေရမည်။

(၃) ဓမ္မ၊ ဘက်ရုံယူ၊ ဥဋ္ဌာန်၊ သံပို့သာဂါး၊ ဒယာ၊ ကူကူကာ ဟူသော နာယကရှု၏ အကို ၆-ပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရမည်။

(၄) စိတ်ရှည်ခြင်း၊ သဘောထားကြီးခြင်း၊ နှုံးညွှဲပြပြစ်သော စကားရှိခြင်း၊ ချိုသာသော စကားရှိခြင်း စသော ဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဂုဏ်အကိုများနှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရမည်။

အထက်ပါ ပရီယတ္ထီ၊ ပဋိပတ္တီ အရည်အချင်းတို့တွင် ပဋိပတ္တီ အရည်အချင်းသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့မှာသာ၍ လိုပေသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ပဋိပတ္တီအရည်အချင်း အပိုဒ်၎ (၁) (၂) ဂုဏ်အကိုများနှင့် ကောင်းကောင်း ပြည့်စုံလျင်ပင် မဟာစည်သတိပဏ္ဍာန်အဖွဲ့ဝင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယူ ဥပါသကာဟု အသိအမှတ်ပြုသော သာမန်ဆရာဖြစ်လက်မှတ်ကို ရနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ပရီယတ္ထီအရည်အချင်းပါ ပြည့်စုံလျင်ကား ဂုဏ်ထူးဆောင် ဆရာဖြစ်လက်မှတ်ကိုပါ ရနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

မှတ်ချက်။ ဤအရည်အချင်းလိုက် လက်မှတ်ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုရန် စီမံချက်မှာ ရဟန်းတော်များ၏ အရည်အချင်းကို သတ်မှတ်ရန် စီမံချက်အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။

[၂] မဟာစည် သတိပဏ္ဍာန်အဖွဲ့ဝင် ကမ္မဋ္ဌာန်အဖွဲ့ဝင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယူ ဥပါသကာသည် လူတို့၏ ဆိုင်ရာ ကိုယ်ကျင့်သီလများကို အသက်ပမာထား၍ လေးစားလုပ်ခြို့စွာ ကျင့်သုံး စောင့်ထိန်းရမည်။

[၃] အထူးအားဖြင့်---

- (က) နေထိုင်ရေး။
- (ခ) သွားလာရေး။
- (ဂ) ဝတ်ရုံရေး။
- (ဃ) ဟောကြားရေး။

- (c) ပြောဆိုရေး။
- (d) ဆက်ဆံရေး---

ဟူသော ၅၆ ဒွာနတိုင် အပြစ်ကင်း၍ သန့်ရင်းစင်ကြယ်စေရန် လုံလပြုရမည်။ ထို့ကြောင်း

(က) နေထိုင်ရေးမှာ

- (a) တပည့်ဖြစ်သူတို့၏ ကြန့်သိက္ခာထက် ပိုမို၍ တည်ကြည် ခန်းညားသော ကြန့်သိက္ခာ နှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။
- (b) တပည့်ယောဂါမတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပရာပဝါဒကင်းရင်းအောင် နေထိုင်ရမည်၊ အထူးသဖြင့် အရေးကြီးသော အကြောင်းကိစ္စမရှိပဲ တပည့်ယောဂါတို့နှင့် ကြာရှည်စွာလက်ခံ၍ စကား ပြောဆိုနေထိုင်ခြင်းမရှိစေရ၊ မလွှာမရောင်သာသဖြင့် ပြောဆိုနေထိုင်ရာ၌လည်းတယောက် ချင်းချင်း မဖြစ်စေရန် သတိပြုရမည်။

(ခ) သွားလာရေးမှာ

- (a) ပါသာဒိုကေန အဘိုက်နှောန်-စသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ အမှတ်သတိ မကင်းသဖြင့် ကြည်ညိုဘယ်ကောင်းသော သွားလာခြင်း စသည်နှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။
- (b) ပရာပဝါဒ ဖြစ်နိုင်သော အချိန်အခါးမျှေး၌၊ ပရာပဝါဒဖြစ်နိုင်သော ဌာနနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များထံ သို့၌ သွားလာခြင်း မရှိစေရ။

(ဂ) ဝဝါရုံးမှာ

- (a) ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်မေးသော အချိန်အခါးမျှေး၌၊ တရားဟောပြောသောအခါးမျှေး၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတ်၏ ဂုဏ်ကျက်သရေကို ဆောင်နိုင်သော အဝတ်အရုံများနှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။

(ဃ) ဟောကြားရေးမှာ

- (a) မိမိတို့၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန၌ တလလျှင် ၄-ကြိမ်ဖြစ်စေ၊ ၂-ကြိမ်ဖြစ်စေ ဝိပဿနာလုပ်ငန်း စဉ်တရားကို မဟာစည်ဆရာတော်၏ ယူဆဟောပြောပုံအတိုင်း ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ဟောပြောရမည်။
- (b) ပြင်ပတရားဖွဲ့များ၌မှကား တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အန္တာသယကိုထောက်ချင့်၍ သွှေ့ပသနှင့် ဖြစ်စေခြင်း၏ သင့်လျော်သလို ဟောပြောနိုင်ခွင့် ရှိပေ၏၊ သို့သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတ်၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်လျော်စွာ တည်ကြည်ခန်းညားသော အသံဖြင့်သာ ဟောကြားရမည်။
- (c) ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်မေးရာ၌ ယောဂါတို့၏ ဥက္ကာအဆင့်အတန်း အားလုံးဖြော်စွာ တိုးတက်သည် ထက် တိုးတက်စေခြင်း၏ သင့်လျော်သော တရားများကိုဟောကြားခြင်း၊ ယောဂါတို့၏ သန္တာန်း၌ဖြစ်ပေါ်နေသော သတိ၊ သမာဓိ၊ ဥက္ကာများကို ထိုက်တန်သလောက် ချီးမြောက် ချုံအားပေးခြင်း၊ ရှုမှတ်မှုဖြင့်ပင် သီလာ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဖြစ်လာပုံ၊ ဟောခိုပက္ခာယတရား များပြီးစီးသွားပုံ စသည်တို့ကို ရှုံးလင်းဖော်ခြင်းစသော အားပေးတရားများကို ယောဂါ တို့မှာ စိတ်တက်ကြလာသည့် တိုင်အောင် ဟောကြားရမည်။
- (d) တရားဟောရာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်မေးရာတို့၌ မယဉ်ကျေးသော ဥပမာနှင့်ဟာသကထာတို့ကို ထည့်သွင်း၍မပြောမိစေရန် အထူးသတိပြုရမည်၊ ဟာသကထာကိုကား ယဉ်ကျေးဇား သော်လည်း နည်းပါးနိုင်သမျှ နည်းပါးစေရန် သတိပြုရမည်။

- (၅) ကမ္မဏာန်းဆရာတိး စစ်မေးနေသော ယောကီအား ငှင်းဆရာက ခွင့်မပြုပဲ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်၍ စစ်မေးမြန်းခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းများကို မပြုရ။
- (၆) မဟာစည်းဆရာတော် နည်းလမ်းညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်း တပည့် ယောကီတို့အား ရသင့်ရုတိက်သော သမာဓိ၊ ဉာဏ်အဆင့်များ အကြောင်းမြဲပြည့်စုံစေရန် တင်းတင်းရင်းရင်း တိတိကျကျ ဆရာတာဝန် မလိုဂျောင် ညွှန်ပြတိက်တွန်းရမည်။
- (၇) ယောကီမများကို ကမ္မဏာန်းစစ်မေးရာဏာနှင့် အများမြင်သာသော ဌာနဖြစ်စေရမည့်အပြင် ငှင်းցွာနသို့ ထိုက်သင့်သလို အပေါင်းလိုက် အစုလိုက် ခေါ်ယူပြီးလျှင် နေ့ခင်းအချိန်၏သာ စစ်မေးဟောပြာ့ ရမည်။ အနီးအပါး၌ အခြားယောကီ အဖော်လည်း ရှိစေရညီးမည်။
- (၈) ယောကီမတို့အား ကမ္မဏာန်းပေးရာဏာနှင့် အများမြင်သာသောနေရာ ဖြစ်စေရမည့်အပြင် အနီးအပါး၌ အခြားယောကီအဖော်လည်း ရှိစေရညီးမည်။ ထိုပြင် အကြောင်းအားလော်စွာ ညွှန်ခြင်း ကမ္မဏာန်းပေးရလျှင် ထိန်ထိန်လင်းသော မီးရောင်းလည်း ရှိစေရညီးမည်။
- (၉) စာရွက်၊ စာတမ်း၊ ကျမ်းစာအပ်များကို “ပုံနှိပ်ခွင့်ရှိသော မဟာစည်းသတိပဋိနှုန်းအဖွဲ့ဝင် ဆရာတော် တပါးပါးထံမှ ခွင့်ပြုချက်မရှိပဲ” မဟာစည်းဆရာတော်၏ ဝိပဿနာနည်းနိသူ အဖြစ်ဖြင့် ရေးသား၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း မပြုရ။

(c) ပြောဆိုရေးများ

- (၁) တိရှိစာန်ကထာကို ပယ်ရှား၍ ကထာဝတ္ထာဆယ်ပါးကိုသာ ပြောဆိုနိုင်ရန် လုံလပြုရမည်။
- (၂) ပြက်ရယ်ပြောင်လောင်မှု စကားများကို မပြောဆိုမိစေရန် သတိပြုရမည်။
- (၃) နိုင်းသောစကား၊ ဟုတ်မှုနှင့် အကျိုးရှိသောစကား၊ အလေးပြုလောက်သောစကား၊ မှတ်သားဘွယ်ကောင်းသောစကား၊ ဝမ်းမြောက်ဘွယ်ကောင်းသောစကား-ဤသို့သော စကားများကိုသာ ဖြေဆိုနိုင်ရန် လုံလပြုရမည်။
- (၄) ကြမ်းတမ်းသောစကား၊ ကြိမ်းမောင်းချုပ်ချယ်သောစကား၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချေသောစကား-ဤသို့သော စကားများကို မပြောဆိုမိစေရန် သတိပြုရမည်။
- (၅) မိမိကိုယ်ကို ချီးမြောက်၍ ပြောဆိုခြင်း၊ သူတပါးကို နှိမ်ချုံးပြောဆိုခြင်းများမှ လုံးဝရှာ်ကြော်ရမည်။
- (၆) အရိယစမ္မနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာန်အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပြောဆိုခြင်း မရှိစေရ။
- (၇) သဘာကဖြစ်သော သီတင်းသုံးဘော်များ၏ ချွေတ်ယွင်းချက်ကို ကြားသီတွေ့မြင်ရလျှင် မေတ္တာ၊ ကရကာ ရှုံးထား၍ သတိပေး ပြောဆိုနိုင်ရမည်။
- (၈) သီတင်းသုံးဘော်များက မိမိ၏ ချွေတ်ယွင်းချက်ကို ကြားသီတွေ့မြင်၍ သတိပေး ပြောဆိုလျှင် ဝမ်းမြောက်ကြည်သာစွာဖြင့် သည်းခံနိုင်၊ ပြင်ဆင်နိုင်ရမည်။
- (၉) ဝါဒ မတူသော ပုဂ္ဂလာမိမ္မန်းနှင့် တရားငြင်းခံ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်း အလျှင်း မရှိစေရ။

(၁) ဆက်ဆံရေးမှာ

- (၁) ဂုဏ်ပွဲ၊ ဝယ်ပွဲရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တိအား ဂါရဝ၊ နိဝါတ ရှေ့ထား၍၏င်း၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တိအား မေတ္တာ၊ ကရဏာ ရှေ့ထား၍၏င်း နဲ့ညံ့သိမ်မွေ့သော ကိုယ်အမှာအရာ နှုတ်အမှာအရာတို့ဖြင့် ပြေပြစ်စွာ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံနိုင်ရန် လုံးလပြုရမည်။
- (၂) တပည့်ယောကီတိနှင့် ဆက်ဆံရှုံး ဂေဟသိတပေမဖြင့် ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံခြင်းမရှိစေရန် အထူးသတိပြုရမည်။
- (၃) ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်မေးရှုံး တပည့် ယောကီတိသည် မိမိတို့၏ သမာဓိ၊ ဉာဏ်အတွေ့များကို ဟုတ်မှန်သည်အတိုင်း ရဲရဲ့ရဲ့ မရွှေ့မကြောက် ပြောကြားနိုင်စေရန်အလိုင့်ငါ်း၊ စိတ်အား တက်ကြလာစေရန်အလိုင့်ငါ်း ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာမှာ သင့်လျော်သလို လိုက်လျော်၍ ဖော်ဖော်ရွှေရွှေ ပြောဆိုခွင့်ရှိသော်လည်း အခြားကာလများမျှမှာကား ထိုသို့သော ပြောဆို ဆက်ဆံမှုများ မရှိစေမှု၍ တည်ကြည်ခန့်ညားသော ပြောဆိုခြင်းဖြင့်သာလျှင် ကြရန်ရရ ပြောဆိုဆက်ဆံရမည်။ အထူးအားဖြင့်မှာကား ထိုအခြားကာလဆက်ဆံရေးတွင် တပည့် ယောကီမများနှင့် ဆက်ဆံရှုံး သဘျာတည်ကြည်ခန့်ညားခြင်း ရှိစေရမည်။
- (၄) သဒ္ဓါတ်ရားအလျောက် ပေးလူသည်မှတပါး ကိုယ့်အကျိုး ကိုယ့်စီးပါးအတွက်အလူခံခြင်း အလျောင်းမရှိစေရ။

**၂။ ကမ္မဋ္ဌာနာဓရီယ ဥပါသကာများအတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ
ဤတွင် ဖြည့်စုံပြီ။**

၃။ ဓောဂါ ရဟန်းတော်များအတွက်

ခည်းမျဉ်းဥပဒေများ

[၁] “ယောဂါ ရဟန်းတော်”ဟူရှိ၍ အောက်ပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းတော်ကိုသာလျှင် မဟာစည် သတိပဋိသာန်းကဗျာများ၏ ဖောက်ရဟန်းတော်ဟု အသိအမှတ်ပြု၍ လက်ခံရမည်။

(က) ပါတီမောက် သိက္ခာပုဒ်များ၏ လေ့လာ သင်ကြား သိနားလည်ပြီး ဖြစ်စေရမည်။

(ခ) ဂရုကအာပတ်၏ သံသယကင်း၏ သီလစိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံပြီး ဖြစ်စေရမည်။

(ဂ) ဆရာသမား သို့မဟုတ် လုံလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တိုးဦး၏ ထောက်ခံချက် ရှိစေရမည်။

(ဃ) မဟာစည်ဆရာတော်၏ ထိုဝါဒအရ သိက္ခာသင်တန်းကို တက်ရောက်သင်ကြားပြီး ဖြစ်စေရ မည်၊ သို့ရာတွင် မူလကပင် အချိုးကျပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သင်တန်းတက်ရန် မလိုတော့ပါ။

(င) အနာဂတ်းငါးမျိုးစွဲကပ်ခြင်း၊ ခြေလက်အက်းချို့တဲ့ခြင်း စသောပရိသူသူသနအဖြစ်တို့မှယောကုယျ အားဖြင့် ကင်းရှင်းစေရမည်။

အထက်ပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင် မဟာစည် သတိပဋိသာန်းဌာနများ၏ ဖောက်ရဟန်းတော်ဟု အသိအမှတ်ပြု၍ လက်ခံရမည်။

[၂] မဟာစည် သတိပဋိသာန်းအဖွဲ့ဝင် ယောဂါရဟန်းတော်သည် ဝိနည်းသိက္ခာ ပုဒ်တော်များကို အသက်ပမာဏား၏ မချုတ်မယွင်း ကျင့်သုံးစောင့်ထိန်းရမည်။

[၃] အထူးအားဖြင့်---

- (က) နေထိုင်ရေး၊
- (ခ) သွားလာရေး၊
- (ဂ) ဝတ်ရုံရေး၊
- (ဃ) စားသောက်ရေး၊
- (င) ဟောကြားရေး၊
- (စ) ပြောဆိုရေး၊
- (ဘ) ဆက်ဆံရေး--

ဟူသော ဤ ဂ-ဌာနတို့၏ အပြစ်ကင်း၏ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေရမည်။ ထိုတွင်--

(က) နေထိုင်ရေးမှာ

(က) “အညာ မေ အာကဖွဲ့ ကရဏီယော”ဟူသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ လူဝတ်ကြောင် တို့၏ အသွင်အပြင် အမှုအရာနှင့် မတူစေဘဲ သမဏသာရုပွှဲဖြစ်သော ရဟန်းတော်တို့၏ အသွင်အပြင် အမှုအရာ ကူးနှေ့သိက္ခာတို့နှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။

(ဂ) မာတုဂါမတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၏ ပရုပဝါဒကင်းရှင်းအောင် နေထိုင်ရမည်။

(ဃ) နိသာသနမှုစွဲအက်း မပြည့်စုံသေးလျှင် နိသာသန်းယူ၍ နေထိုင်ရမည်။

(ခ) သွားလာမေးမှာ

(က) ပါသာဒီကေန အဘိုက္ခတ္ထန္-စသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ အမှတ်သတိ မကင်းသဖြင့် ကြည်ညိုဘယ်ရာ ကောင်းသော သွားလာခြင်း စသည်နှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။

(ဂ) ပရဲပဝါဒ ဖြစ်နိုင်သော အချိန်အခါ်ဗိုင်း၊ ပရဲပဝါဒ ဖြစ်နိုင်သော ဌာနနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များထံ သို့ငှုံး သွားလာခြင်း မရှိစေရ။

(ဃ) မြို့တွင်း၊ ဗျာတွင်းသို့ သွားလာသောအခါဖြစ်စေ၊ ခရီးရည်သွားသောအခါဖြစ်စေ ဝိနည်း တော်နှင့်အညီ သွားလာရမည်။

(င) ကျွန်းမာပါလျက် ဆိုက်ကား၊ မြင်းလှည်း စသည် စီးခြင်း မရှိစေရ။

(က) ဝတ်ချုံမေးမှာ

ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်များ၏ ဝတ်ရုံရေး စည်းမျဉ်းဥပဒေ ၄-ပိုဒ်လုံးအတိုင်း လိုက်နာ ကျင့်သုံးရမည်။

(ဃ) ဓားသောက်မေးမှာ

(က) ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်များ၏ ဓားသောက်ရေး စည်းမျဉ်းဥပဒေ ၃-ပိုဒ်လုံးအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့်အပြင်-

(ဂ) နိုသရှိယ ပစ္စည်း၊ အခိုမိုယ ပစ္စည်းများ လုံးဝကင်းရှင်းစေ ရမည်။

(င) ပောကြားရေးမှာ

(က) စွမ်းရည်ရှိရှိ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန၌ ဝိပဿနာတရားကိုပောလျှင် မဟာစည်ဆရာတော်၏ ယူဆ ပောကြားပုံအတိုင်း ဒေသနာတော်နှင့် အညီ ပောကြာရမည်။

(ဂ) ပြင်ပတရားပွဲများ၌မှုကား တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အော်သယကိုထောက်ချင့်၍ သွှေ့ပါပသနှင့် ဖြစ်ကြစေခြင်းနှင့် သင့်လျော်သလို ပောကြာနိုင်ခွင့်ရှိပေသည်။ သို့သော ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ တည်ကြည်ခန့်ညားသော အသံဖြင့်သာ ပောကြားရမည်။

(ဃ) တရားပောရာ၌ မယဉ်ကျေးသော ဥပမာနှင့် ဟာသကထာတို့ကို ထည့်သွင်း၍ မပြောမိ စေရန်အတုံးသတိပြုရမည်။ ဟာသကထာကိုကား ယဉ်ကျေးမြားသော်လည်း နည်းပါးနိုင်သမျှ နည်းပါး စေရန် သတိပြုရမည်။

(င) ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတွင် အားထုတ်နေသော ယောကတို့အား တရားစစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း၊ အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်းများကို မပြု၍။

(ဃ) စာရွက်၊ စာတမ်း၊ ကျမ်းစာအုပ်များကို ပုန်းစွဲခွင့်ရှိသော မဟာစည်သတိပဋ္ဌာန်အဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်တပါးပါးထံမှ ခွင့်ပြုချက်မရှိပဲ မဟာစည် ဆရာတော်၏ နည်းနိုသျှအဖြစ်ဖြင့် ရေးသား၍ ပုန်းစွဲထုတ်ဝေခြင်း မပြု၍။

(ခ) ပြောဆိုရေးမှာ

ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ရဟန်းတော်များ၏ ပြောဆိုရေး စည်းမျဉ်းဥပဒေ ၁၄-ပိုဒ်လုံးအတိုင်း လိုက်နာ ကျင့်သုံးရမည်။

(ဆ) ဆက်ဆံရေးမှာ

(၁) လွှဲပေသလ သိက္ခာကာမ ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းနှင့် ပစ္စယာသမ္မာဂ, မွေသမ္မာဂအားဖြင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

(၂) မထော်ကြီးများအား ဂါရဂါ, နိုဝင်ဘာရှုထားချုပ်င်း၊ သမာန, နိုဝင်ဘုရှိလ်တို့အား မေတ္တာ, ကရာဏာရှုထားချုပ်င်း နှုံးညံးသိမ်မြေးသော ကိုယ်အမူအရာ, နှုတ်အမူအရာတို့ဖြင့် ပဋိသန္တာရ ဝတ် မချွတ်စေရန် လုံလပြုရမည်။

(၃) ဒါယကာ, ဒါယိကာမတို့နှင့် ဆက်ဆံရေး၏ “ကုလေသွံနှန်- ဂိဏ္ဍာ” ဟူသော ဒေသနာ တော်နှင့်အညီ ကုလုပ်သာန်, အနေသနတို့ကို ဝေးစွာရှောင်ကြည်၍ သဟနနှင့်, သဟသောကီတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဓာဟသိတပေမ-ဖြင့် ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံမှ မရှိစေရ။

**၃။ ဖော်ပို့ ရဟန်းတော်များအတွက် စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ
ဤတွင် ဖြည့်စုံပြီ။**

၄။ ပေါ်သကာ၊ ပေါ်သိကာမများအတွက်

ခည်းမျဉ်း ပေါ်ဒေများ

[၁] ကမ္မာန်းဌာန၏ တရားအားထုတ်ဆဲ ယောကီများသည် ကမ္မာန်းဌာနဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများကို တသွေ မတိမ်း လိုက်နာရမည်။

[၂] တရားအားထုတ်ပြီးသော ယောကီများသည်လည်း မည်သည့် နေရာဌာန၏ နေထိုင်သည်ဖြစ်စေ တရားတော်နှင့် ဆရာသမားတို့၏ ဂုဏ်ကို ယုံကြည်လေးစားသောအားဖြင့် အောက်ပါ သိပါဒေများကို ရှိသေစာ လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်။

(က) နေထိုင်ဓရေး

လောဘ၊ ဒေါသစသော ကိုလေသာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ရှိန်ရင်း ကြမ်းတမ်းသော ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ များ ထင်ရှားမဖြစ်ပေါ်ရအောင် အမှတ်သတိဖြင့် စောင့်စည်း ထိန်းသိမ်း၍ နေထိုင်ရမည်။

(ခ) ဆွားလာဇေးများ

သူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်အပ်သော နေရာဌာနများသို့ မသွားမလာမိစေရန် အထူးသတိပြု၍ ရှောင်ကြည်ရမည်။

(ဂ) ပောကြားဇေးများ

(၁) ဟောစွမ်းနိုင်သော ဗဟိုသုတ လုံလောက်စွာ မရှိပါပဲ လူများစုအား တရားဟောပြောခြင်းကို မပြုရ။

[၂] ဟောနိုင်စွမ်းသော ဗဟိုသုတရှိ၍ ဝိပဿနာတရားကို ဟောပြောခဲ့လျှင် မဟာစည်ဆရာတော်၏ ယူဆဟောပြော ပုံအတိုင်း အသနာတော်နှင့် အညီ ဟောပြောရမည်။

(၃) အားထုတ်ဆဲ ယောကီတို့အား တရားစစ်မေးခြင်း၊ အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်းများကို မပြုရ။

(၄) စာရွက်၊ စာတမ်း၊ ကျမ်းစာအုပ်များကို “ပုံနှိပ်ခွင့်ရှိသော မဟာစည် သတိပဋိန်အဖွဲ့ဝင် ဆရာတော် တပါးပါး ထံမှ ခွင့်ပြုချက်မရှိပဲ” မဟာစည် ဆရာတော်၏ ဝိပဿနာ နည်းနိသျား၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ပေးခြင်း မပြုရ။

(ဃ) ပြောဆိုဇေးများ

(၁) ကျောင်းကန်ဘုရားများတွင် ဥပုသ်သီတင်း သီလ စောင့်သုံးနေသော အခါ့့််င်း၊ ကမ္မာန်းဌာနတွင် ရောက်ရှိနေသော အခါ့့််င်း လောကရေးရာ စကားများကို ပြောဆိုခြင်း နည်းပါးစေရန် အထူးသတိပြုရမည်။

(၂) ကြမ်းတမ်းသော စကား၊ ကြိမ်းမောင်း ချုတ်ချုပ်သောစကား၊ မျက်မောက် မျက်ကွယ်၌ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ သောစကား ဤသို့သော စကားများကို မပြော မဆိုမိစေရန် သတိပြုရမည်။

(၃) မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်၍ ပြောဆိုခြင်း၊ သူတပါးတို့အား နှိမ်ချု၍ ပြောဆိုခြင်းများမှ လုံးဝ ရှောင်ကြည်ရမည်။ (ရဟန်းတော်များအား ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် မိခြင်း မရှိစေရန် အထူးသတိပြု၍ စောင့်စည်းရမည်။)

(၄) ဝါဒမတူသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တရားငြင်းချုပ်ဆိုင်မှု အလျင်း မရှိစေရ။

(၅) တရားထူး တရားမြတ်များကို မိမိနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကျိုးမဲ့ဖော်ပြပြောဆိုခြင်းမရှိစေရန် အထူးသတိပြုရမည်။

မှတ်ချက်= အကျိုးမဲ့ ဖော်ပြ၊ ပြောဆိုခြင်းဟူသည်မှာ သူတပါး၏ အကျိုး၊ သာသနဘတ်၏ အကျိုးများအတွက်မဟုတ်ပဲ မိမိ ဂုဏ် ထင်ပေါ်ရုံမျှအတွက်သာ ရည်ရွယ်၍ ပြောဆိုခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝိသာခသူငွေးကြီးက မွေ ဒိန္ဒာ၏ အကျိုးကိုင့်၍ တရားထူးကိုပြောကြားခြင်း၊ ထိုအတူ ဥပတ်သုပရို့မြို့က ကောလိတပရို့မြို့အား ပြောကြား ခြင်း၊ ခုခွဲ့လွှာက သမဝတီအား ပြောကြားခြင်း စသည်တို့မှာ အကျိုးရှိသော ပြောကြားခြင်းများ ဖြစ်သော ကြောင့် ထိုပြောဆိုခြင်းမျိုးကို “အကျိုးမဲ့” ဟူသော ဤစကားဖြင့် မတားမြစ်ဟု မှတ်ရမည်။ တည့်တည့်ပြောရ သွင် သူတပါး၏ အကျိုးကို င့်၍ ဟုတ်မှန်သော တရားထူးကို ပြောကြားခြင်း၊ သာသနဘတ် တည်ထွန်းစေရန် သနိုင်းနှင့် တားမြစ်လွင် “သမှာ ဝိဟရေယံ့” ဟူသော ဘုရား၏ စကားတော်ကို တားမြစ်ရာရောက်မည်။ သတိပို ပါကုန်။

(c) ဆက်ဆံရေးမှာ

(c) ရဟန်း သံယာတော်များနှင့် တွေ့ဆုံးသောအခါ၌ သံယူဂုဏ်ကို အာရုံပြုလျက် ဥပါသကာဝတ် မဆွတ် စေမည်။ အထူးသဖြင့် ရိုသေလေးစားခြင်း ရှိစေရမည်။

(j) ရဟန်းသံယာ ဆရာသမားတို့ကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ရှု့ ဂါဟ အစွဲမရှိစေမည်၍ ကြည်ညိုအားကိုးထိုက် သော သီလ၊ သမစိ၊ ပညာ ဂုဏ်ကျေးဇူးများကိုသာ အာရုံပြုလျက် သွွှေ့တရား သက်သက်ဖြင့်သာလွှင် ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်နိုင်ရန် သတိသမ္မတ် ညာ၏ ယဉ်းစွမ်းများ

၄။ ဓယာဂါ ဥပါသကာ၊ ဥပါသီကာမ-များအတွက် စည်းမျဉ်း ဥပမေများ
ဤစွာင် ဖြည့်စွဲပြီ။

၅။ (က) ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနဆိုင်ရာ

ခည်းမျဉ်း ပြပောများ

- (၁) အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် ရှစ်ပါးသီလနှင့် ပြည့်စုံ၍ ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသာလျှင် မဟာစည် သတိပဋိနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနများ၏ အားထုတ် နေထိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- (၂) တာဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်က ညွှန်ပြထားသော ကျောင်းခန်းနေရာ၏ သာလျှင် နေထိုင်ရမည်။
- (၃) သပ္ပါယ မဖြစ်၍ နေရာပြောင်းလိုလျှင် တာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြောကြား၍ ငှါးက ညွှန်ပြထားသော နေရာ၏ ဈေးပြောင်း နေထိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- (၄) အကြောင်းထူးရှိ၍ နေရာဈေးပြောင်းရန် တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်က ညွှန်ကြားလာလျှင် မည်သည့် ယောက်မဆို အချိန်မရွေး၊ ဝန်မလေးပဲ ဈေးပြောင်းပေးနိုင်ရမည်။
- (၅) ယောက်သစ်အဖြစ်ဖြင့် နေထိုင်ခွင့်ရသော ကာလအပိုင်းအခြားမှာ ညာက်စဉ် တရားနား၏ သည့်နောက် ဘုရားအထိ သို့မဟုတ် ကြီးကြီးစားစား အားထုတ်ပါလျက် တရားမပြည့် စုံသေးသော သူမှာ J-လ အထိ ဤမျှသာရှိသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ဤအခွင့်ကာလ ကုန်လွန်ပြီးသော ယောက်မှာ အားလပ်သော နေရာရှိသေးလျှင် ငှါးနေရာ၏ ယောက် ဟောင်းများ နည်းတူပင် ဆက်လက်၍ နေထိုင်ခွင့် ထပ်မံ တောင်းယူရမည်။

- ခြင်းချက်။** ၁ တရားပြည့်စုံရန် နီးကပ်နေသော ယောက်အား နေထိုင်ခွင့် ရက်ပိုများ ထပ်မံ၍ ရရှိစေရမည်၊ ဝါကပ်နေသော ရုပာန်းတော်များမှာ ဝါကွဲတြီးသည်တိုင်အောင် နေထိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနအတွက် ကျေးဇူးများ သော ပုဂ္ဂိုလ်များအား သင့်လျော်သောနေရာ၏ အထူးနေထိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။
- (၆) ထင်း၊ အိုး၊ ခွက် စသည်တို့ကို ရှုပ်ထွေးစွာ မထားရှာ တိုက်ခန်းတွင်း၌ ချက်ပြုတ်ခြင်းကို မပြုရ၊ နေရာဌာန၏ သန့်ရှုံးစင်ကြယ်ရေးကို အလေးပြုရမည်။
  - (၇) အရေးကြီးသော အကြောင်းထူးမရှိပဲ စကားပြောဆိုနေခြင်း မရှိစေရ၊ မပြောလျှင် မဖြစ်၍ ပြောရပါမဲ သူတပါး၏ သမာဓိအန္တရာယ်မဖြစ်အောင် တိုးတိုးသာသာပြောရမည်။ သို့သော ကြာရည်စွာကား ပြောဆိုမနေရ၊ ကြာရည်စွာ ပြောရန်ရှိလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းမှ ဝေးရာ သို့သွား၍ ပြောရမည်။
  - (၈) ဧည့်သည်များကို ကြာရည်စွာ ဧည့်ခံစကားပြောခြင်းမှာ ဧည့်ခံဌာနတွင်သာ ဖြစ်စေရ မည်။
  - (၉) ညွှန်ခိုး ညွှန်နေ တည်းနီးနေလိုသော အသိမိတ်ဆွေ ဧည့်သည်များ ရောက်လာလျှင် နာယက ဆရာတော်ထံမှာ လျောက်ထားနေကြရမည်။
  - (၁၀) သူတပါး၏ သမာဓိပျက်လောက်အောင် အသံမြှုပ်စေသော အပြုအမူများကို မပြုမလုပ်ရ၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အသံထုတ်လျက် တရားစာပေ ရွတ်ဆိုခြင်းကိုသော်လည်း မပြုရ။

- (၁၁) သတင်းစာကြည့်ခြင်း၊ စာအပ် စာတမ်း ကျမ်းစာအပ်များကို ကြည့်ရှုခြင်း၊ ချတ်ဖတ်သာရေးရှုယ်ခြင်းများကိုလည်း မပြုရ။
- (၁၂) အကြောင်းမှ လှည့်လည်သွားလာနေခြင်း မရှိစေရ၊ အထူးအားဖြင့် ဝိသဘာကဖြစ်သော ယောက်၊ ယောဘိမတို့၏ နေရာအာနသို့ လုံလောက်သော အကြောင်းကိစ္စမရှိပဲသွားရောက်ခြင်းနှင့် ပိုင်းဖွဲ့၍ စကားပြောဆိုခြင်းများကို အပြစ်အကြီးဆုံးဟု မှတ်ယူရ မည်။
- (၁၃) အားထုတ်ဆဲ ယောဂါအသစ်များသည် သတ်မှတ်ထားသော အချိန်တွင် ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်မေးရာအာနသို့ လာရောက်ကြပြီးလျှင် မိမိ၏အားထုတ်ပုံ၊ တွေ့သိပုံများကို လျောက်ကြားလျက် ထြုဝါဒတရားကို နေ့စဉ် နာယူရမည်။
- (၁၄) အထူးလေးစားရမည့် အချိန်မှာ နေ့ ၁၂-နာရီမှ နံနက် ၅-နာရီအထိ ဖြစ်သည်၊ ဤအချိန်များမှာ စားသောက်မှုစေသော ကိစ္စများပါရများ မရှိသဖြင့် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ်အားထုတ်ခွင့်ရသည် အကောင်းဆုံး အချိန်များဖြစ်သည်၊ သို့ဖြစ်၍ ဤအချိန်များ အတွင်းမှာ အိပ်ပျော်နေသော လေး ၈၀း ခြောက်နာရီမှ တပါး မနေမနား အထူးသဖြင့် ကြိုးစား အားထုတ်ရမည်၊ အကြောင်းကိစ္စရှိသောလည်း သူတပါး၏ အားထုတ်မှုပျက်လောက်အောင် မည်သည် အပြုအမူမျိုးကိုမျှ မပြုမိစေရန် အထူးသတိထားရမည်။

၅။ (ခ) ရဟန်းဓာတ်များအတွက် ဌာနဆိုင်ရာ သီးခြား ဥပဒေများ

- (၁) အခြားတပါးသို့ သွားရန်ကိစ္စရှိလျှင် နာယကဆရာတော်ထံ၌ ပန်ကြား၍ သွားရမည်။
- (၂) သေနာသန အသုံးအဆောင်များကို ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းကဲသို့ပင် ရှိသေစွာ သုံးဆောင်ရမည်။
- (၃) သံပါဏ်လုံလောက်လျှင် လပြည့်၊ လကွယ် နေ့တိုင်း သံပါဏ်လုံပါဏ် ပြုကြရမည်။
- (၄) ဝတ်ရုံ စားသောက်မှု၊ သွားလာနေထိုင်မှုများမှာ ပါသာဒိုက ဖြစ်စေရမည်။
- (၅) ပိဏ္ဍာပါတ်ကျင့်ဝတ် ဖြင့် မျှတနေထိုင်ရမည်၊ သို့သော် ဒါယကာရှိလျှင် ငှုံးဒါယကာ၏ ဆွမ်းဖြင့်လည်း မျှတနေထိုင်ခွင့် ရှိသေး၏။
- (၆) ယောဂါမတို့ထံ၌ ဆွမ်းခံခြင်းသည် ငှုံးတို့အား ပလိုဟောဖြစ်စေလျက် အနောင့်အယှက်ပေးရာ ရောက်သည်၊ သို့ဖြစ်၍ ငှုံးတို့၏ နေရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကော်များသို့ သွားရောက်၍ ဆွမ်းခံခြင်း မရှိစေရ၊ ယောဂါမတို့က သင့်လောက်သောနေရာသို့ လာရောက်၍ လောင်းလူ သော ဆွမ်းကိုကား အလူခံနိုင်ခွင့် ရှိသည်ပင်။
- (၇) ယောဂါဟောင်းများနှင့် သင်တန်း ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ နေ့စဉ် ညည်း ၇-နာရီခန့် အချိန်၌ အညီအညွတ်စည်းဝေး၍ ဘုရားဝတ်တက်ခြင်း၊ ထြုဝါဒဓမ္မကထာများကို ပြောဟောခြင်း၊ နာကြားခြင်းများ ရှိစေရမည်။ နံနက်ခင်းချုပ်လည်း အရှက်မတက်မီ စောစော၍ ဘုရားဝတ်ပြေခြင်း၊ တရားနှုလုံးသွင်းခြင်းများ မချွတ်ယွင်းစေရန် သတိပြုရမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဌာနဆိုင်ရာ ဉ်ဥပဒေ ၂-ရပ်တွင် မိမိတို့၏ ဌာနအားလုံးစွာ ဖြည့်စွက်၊ နှုတ်ပယ် ပြင်ဆင်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၅။ ကမ္မာနာန်း ဌာနဆိုင်ရာ ဓည်းမျဉ်းဥပဒေများ ဉှိုဘွင် ပြည့်စုံပြီ။
မဟာသတိပဋိဘဏ္ဍာန်အဖွဲ့လုံးဆိုင်ရာ ဓည်းမျဉ်းဥပဒေများ
ဉှိုဘွင် ပြည့်စုံပြီ။

မဟာစည်သတိပဋိဘဏ္ဍာန်အဖွဲ့ဝင်
ပရာနကမ္မာနာစရိယများနှင့်တကွ
မဟာစည်ဆရာတော်
သာသနာရိပိသာ
ရန်ကုန်။

၁၃၁၄-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆုတ် ၂-ရက်နေ့။ (၇-၈-၅၂)

မဟာဓည် ဥပုသံပြေခဏ်း

သံယူဥပုသံပြေရာ၌ တပါတည်း ဥတ်ထား၍ မိမိနှင့်

သုကာတု မေ ဘဇ္ဇာ သံယူ အန္တာပေါသထော (ပန္တရသော)၊ ယခို သံယူသု ပတ္တကလ္လာ သံယူ ဥပေါသထံ ကရေယျ၊ ပါတီမောက္ခာ ဥန္တာသေယျ။

ယခုအခါ “ကို သံယူသု ပုံဗိုစ္စ” ဟူသော နိဒါန်း ပါဋ္ဌာ၊ “ယခို သံယူသု ပတ္တကလ္လာ” ဟူသော ဥတ်ပါဋ္ဌာတိနှင့်အညီ ပုံဗိုကရဏာ၊ ပုံဗိုစ္စတိုကို မိစစ်လျောက်ကြားပြီးလျှင် ပတ္တကလ္လာအကို တိုကိုလည်း မိစစ်လျောက်ကြားပါမည် အရှင်မြတ်တိုဘုရား။

သမ္မတနှင့် ပဒီပေါစ၊ ဥဒကံ အသန္တန် စ။
ဥပေါသထသု ဇတာနိုင်၊ ပုံဗိုကရဏာနှင့် ဂုဏ်ပိုင်---

ဟူ၍ အနွေကထာဆရာ မဟာဓာတ်မြတ်တို့ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သည်နှင့်အညီ---

- (၁) ဥပုသံပြေရာ သိမ်အတွင်း၌ တံမြက်လျည်းခြင်းကိစ္စ ပြီးပါပြီ (အရှင်ဘုရား)။
- (၂) ယခုအခါ နောက်အလင်းရောင်ကို ရဆဲဖြစ်သောကြားင့် မီးထွန်းဖွယ် ကိစ္စမရှိ ပြည့်စုံပါပြီ (အရှင်ဘုရား)။
- (၃) သောက်ရေ သုံးရေ တည်ထားခြင်းကိစ္စ ပြီးပါပြီ (အရှင်ဘုရား)။
- (၄) နေရာခင်းခြင်းကိစ္စ ပြီးပါပြီ (အရှင်ဘုရား)။

ဤ ၄-ပါးသော အမှုကိစ္စတိုကို သံယူမစည်းဝေးမီ ရှေ့အဘို့က ကြိုတင်၍ ပြုအပ်သောကြားင့် ပုံဗိုကရဏာ-တို့ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်ပါသည် (အရှင်မြတ်တို့ ဘုရား)။

သန္တာ ပါရိသုဒ္ဓာ ဥတုက္ခာနာ စ သုဝါဒေါ်။
ဥပေါသထသု ဇတာနိုင်၊ ပုံဗိုကိစ္စနှင့် ဂုဏ်ပိုင်---

ဟူ၍ အနွေကထာဆရာ မဟာဓာတ်မြတ်တို့ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သည်နှင့် အညီ---

- (၁) ယခု ဥပုသံပြေရာ ဤသိမ်အတွင်း၌ သံယူအစည်းအဝေးသို့ မလာရောက်နိုင်သောရဟန်းများ မရှိသောကြားင့် ဆန္တကို ဆောင်ဖွယ်၊ လျောက်ကြားဖွယ်မရှိ ပြည့်စုံပါပြီ (အရှင်ဘုရား)။
- (၂) ပါရိသုဒ္ဓာကိုလည်း ဆောင်ဖွယ်၊ လျောက်ကြားဖွယ် မရှိ ပြည့်စုံပါပြီ (အရှင်ဘုရား)။
- (၃) ဥတုသည်-ဟေမန္တာတု၊ ဂိမ္မာတု၊ ဝသာနာတု ဟူ၍ ၃-ပါး အပြားရှိပါသည်။ ထို ၃-ပါး တို့တွင် ယခုရောက်လဲ ဥတုသည် (ဝသာန-မိုးဥတု ဖြစ်ပါသည်)၊ ဤဥတု၌ ဂ-ပက္ခ ရှိသည် တို့တွင် ယခုရောက်လဲ ပက္ခသည် (အစဆုံး အွာမပက္ခဖြစ်၍ လွန်ပြီး ပက္ခ မရှိ၊ ဂ-ပက္ခ ကြွင်းကျော်ပါသေးသည်။ (နှစ်ခုမြောက် ခုတိယပက္ခဖြစ်၍ တပက္ခ လွန်ခဲပါပြီ၊ ၆-ပက္ခ ကြွင်းကျော်ပါသေးသည်၊ နောက်ဆုံး အနွေမပက္ခ ဖြစ်၍ ဂ-ပက္ခလွန်ခဲပါပြီ၊ ကြွင်းသော ပက္ခ မရှိတော့ပါ) (အရှင်ဘုရား)။ (ဝါထပ်မည့်နှစ် နောက်ဖြစ်သော “ဂ-ပက္ခ ရှိသည်တို့တွင်-ဟူရှုံး ၁၀-ပက္ခ ရှိသည်တို့တွင်” ဟု ပြင်၍ ရောက်လဲပက္ခအား လျော်စွာ လျော်ကိုထားရာ၏။)
- (၄) ယခုအခါ ဤသိမ်အတွင်း၌ ဥပုသံပြေရာ၏ စည်းဝေးတည်နေလျက်ရှိသော ရဟန်းတော် အရေ အတွက်မှာ ငါးကိုပို့ပါးရှိပါသည် (အရှင်ဘုရား)။
- (၅) ယခုအခါ သာသနာတော်၌ ဟိုက္ခနီမများ ထင်ရှားမရှိသောကြားင့် ဟိုက္ခနီမတို့၏ သုဝါဒံ ယူရန် တောင်းပန်သောစကားကို သံယူတော်အား လျောက်ကြားဖွယ်မရှိ ပြည့်စုံပါပြီ (အရှင်ဘုရား)။

ၤ။ ၅-ပါးသော အမှုကိစ္စတိုကို သံယာစည်းဝေးပြီးနောက် ဥပုသံမပြုမိ (ပါတီမောက် မရွတ်ပြု) အရှေ့အဘို့၌
ပြုအပ်သောကြောင့် ပုဇွဲကိစ္စ-တို့ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်ပါသည် (အရှင်ဘုရား။)

“ဉာဏ်သတေသန ယဝေရိကာ စ ဘိက္ခူ၍ ကမ္မပတ္တာ သဘာဂါပတ္တိ ယော စနိဝိဇ္ဇာ
ဝန့်နှစ်ယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသိုံး နဲ့ ယောက္ခာ ပတ္တာ ကည့်ကွန် စုစုတိ” ---

ဟူ၍ အငွေကထာဆရာ မဟာထောရ်မြတ်တို့ မိန့်ဆီတော်မှုအပ်သည်နှင့် အညီ---

(၁) ဥပုသံသည်-သာမဏေလက္ခဏာအားဖြင့် တပါးတည်းသာဖြစ်ပါသည်၊ ဂိသသလက္ခဏာအား ဖြင့်သော်ကား စာတုဒ္ဓသီဥပုသံ၊ ပန္နရှယ်ဥပုသံ၊ သာမဏိဥပုသံ-ဟူ၍ နောက် အစွမ်းအားဖြင့် ၃-ပါး၊ သံယူဥပုသံ၊ ဂဏေဥပုသံ၊ ပုဂ္ဂလာဥပုသံ-ဟူ၍ ပြုတတ်သော ကာရကာပုဂ္ဂလိုက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၃-ပါး၊ သူတ္ထာဒ္ဓသီဥပုသံ၊ ပါရိသုဒ္ဓဥပုသံ၊ အဓိဋ္ဌဘန်ဥပုသံ ဟူ၍ ပြုအပ်သော အခြင်းအရာ ကာတ္ထာကာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၃-ပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ၉-ပါး အပြားရှိပါသည်။

ထိ ၉-ပါးတို့တွင် ယခုပြုလတဲ့သော ဉာဏ်သည် နောက်အစွမ်းအားဖြင့် ပန္တရသီဉာဏ် (စာတွေ့ဆုံးသိဉာဏ်) ဖြစ်ပါသည်၏ ပြုတတ်သော ကာရကာပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းအားဖြင့် သံယူဉာဏ်ဖြစ်ပါသည်၏ ပြုအပ်သော အခြင်းအရာ ကာတွေ့ကာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့် သုတေသနသိဉာဏ်ဖြစ်ပါသည် (အရှင်ဘုရား)။

(J) ဤ သုတေသနသ သံပူးညွှန်သိမ်း ပြရာဝယ် လေးပါး လေးပါးထက် အလွန်ဖြစ်ကုန်သာ ရဟန်းတော်တို့သည် တရာ့တည်းသော သိမ်အတွင်း၌ အချင်းချင်း ဖြတော့ထွား ဟတ္ထပါသာ ဆက်စပ်လျက် ကာယသာမဂ္ဂီပေးခြုံ စည်းဝေးတည်နေကြလျှင် ဤသံပူးညွှန်သိမ်းကံအား လျောက်ပတ်ပါသည်။

ယခုအခါ (င-ပါးသော) င-ပါးထက်အလွန် ငါးကျိပ်ကိုပါးသော ရဟန်းတော်တို့သည် တရာ့တည်းသော သိမ်အတွင်း၌ အချင်းချင်း ဤ-ထောင့်ထွာ ဟူဗြိပါသ် ဆက်စပ်လျက် ကာယ သာမဏီပေး၍ စည်းဝေးတည်းနေကြပါကန်ဖြူ (အရင်ဘာရား)။

(၃) စည်းဝေးတည်နေဂြာသော ထိရဟန်းတော်တို့သည် ဒေသနာဖြူကြားကပြီးလျင် သဘောတူ ဝေါ်ကြောင့် သင့်သော အပေါတ်မှ ကင်းစင်ကုပါကုန်၌ (အရင်ဘာရား)။

(၄) လူ, ဘိက္ခနီ အစရိတေသန နှစ်ကျပ်တယောက်သော ဝဇ္ဇန်ယုပ္ပါယ်တိုကို သံပွာတော်၏ J-
ထောင်ထား ဟတ္တပါသ်မှ အပြပ်သောအားဖြင့် ကြော်အပ်ပါကျွန်ုတီ (အရင်သူရား)။

ლუ ၄-ပါးသော အကိုတိဖြင့် ရေတွက်အပ်သော ဥပုသံကံကို လျောက်ပတ်သော အခါရိုသော ပစ္စကလ္လာ-ကံဟု ခေါ်ဆိုအပ်ပါသည် အရင်ဘုရား။

ပုဂ္ဂကရ၏ ပုဂ္ဂကိန္ဒာန် သမာပတ္တာ ဒေသိတာ ပတ္တိကသာ သမဂ္ဂသာ ဘို့၍
သံသယသာ အနုမတိယာ ပါတီမောက္ခဲ့ ညီခြင်း အာရာစန် ကရောမ။

.....
.....
.....

ပါတီမောက်ပြုပုံ အကျဉ်း

ပါရိသူ့ အာယသွေ့န္တာ အာရောစေထာ (ပ) ၈၀ မေတာ် စာရယာမိ။

တဗြိုလ် စတ္တာရော ပါရာမိကာ ဓမ္မာ (ပ) ၈၀ မေတာ် စာရယာမိ။

ကူမ ခေါ် ပနာယသွေ့န္တာ တော်သ သံပါးဒီသေသာ ဓမ္မာ (ပ) စာရယာမိ။

ကူမ ခေါ် ပနာယသွေ့န္တာ ဖွေ အနိယတာ ဓမ္မာ (ပ) စာရယာမိ။

အကြောင်းကို သုတေ-ပြင် သိမ်းပုံ

ဥဒ္ဓိုင်း ခေါ် အာယသွေ့န္တာ နိဒါန်၊ (ပ) ဥဒ္ဓိုဋ္ဌာ ဖွေ အနိယတာ ဓမ္မာ။

သုတာ ခေါ် ပနာယသွေ့န္တာဟို တိုးသ နိသုဂ္ဂိုယာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ။

သုတာ ဖွေနုတ်ပို ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ၊ သုတာ စတ္တာရော ပါ့မြိုဒ်သနိယာ ဓမ္မာ၊ သုတာ သေခိယာ ဓမ္မာ သုတာ သတ္တာ အမိကရဏသမထာ ဓမ္မာ၊ ဇတ္တာကံ တသု ဘဂဝတော (ပ) အဝိဝဒမာနေဟို သိဂ္ဂိုတ္ထဗ္ဗို။

အနိယတုံးန္တာမြှောသော ဓတ္ထာမတ္ထာ။

သာ့မူ.....သာ့မူ.....သာ့မူ....။

မဟာဓာတ် သံပါရဏာ

သံပါရဏာပြုပုံ အကျဉ်း

တပါးတည်း ဥတ်ထား စိစစ်၍ သံပါရဏာအကျဉ်း ပြုလိုကျင် အောက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ပြုရာ၏။

သုဏာတု မေ ဘဇ္ဇာ (အာဂျာ) သံပါရဏာ အန္တာ ပတိရဏာ ပန္တရသီ၊ ယဒီ
သံပါရဏာ ပတ္တကလျှုံး သံပါရဏာ တေဝါစိကံ ပတိရေယျာ။

ယခုအခါ “ကို သံပါရဏာ ပုံပါရန္တာ” ဟူသော ပါတိမောက် နိဒါန်း ပါ၌၊ “ယဒီ သံပါရဏာ ပတ္တကလျှုံး” ဟူသော ဥတ်ပါ၌တော်နှင့် အညီ (ပ) စိစစ်လျောက်ကြားပါမည် အရှင်ဘုရားတို့။

“သမ္မဇ္ဇန် (ပ) ပတိရဏာယ တောနိ (ပ)” နှင့်အညီ (၁/၂/၄၄) ယခုပတိရဏာပြုရာ သိမ်အတွင်း၌ တံမြက်လှည်း ခြင်းကိုစွဲပါ၌။ (ပ) ပုံပါရဏာတို့ ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်ပါသည် အရှင်ဘုရား။

ဆန္တ ပတိရဏာ ဥတုက္ခာနံ (၁) ပတိရဏာယ တောနိ (ပ) နှင့်အညီ-

(၁) ယခု ပတိရဏာပြုရာ သိမ်အတွင်း၌ (ပ) ပြည့်စုံပါ၌ (အရှင်ဘုရား)။

(၂) ပတိရဏာကိုလည်း ဆောင်ဖွယ်၊ လျောက်ကြားဖွယ်မရှိ ပြည့်စုံပါ၌ (အရှင်ဘုရား)။

(၃) ယခုအခါ ဤသိမ်အတွင်း၌ ပတိရဏာပြုရန် စည်းဝေးတည် နေလျက်ရှိသော ရဟန်းတော် အရေအတွက်မှာ ( ) ပါးရှိပါသည် (အရှင်ဘုရား)။

(၄) ယခုအခါ သာသနာတော်၌ ဘိက္ခာနံမတို့ (ပ) ပြည့်စုံပါ၌ (အရှင်ဘုရား)။

ဤပါးပါးသော အမှုကိုစွဲတို့ကို သံပါရဏာသည် သောမည်။ ပတိရဏာမပြုမီ ရှေးအဖို့၌ ပြုအပ်သောကြောင့် “ပုံပါရန္တာ” တို့ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်ပါသည် အရှင်ဘုရား။

ပတိရဏာ ယာဝတီကာစ (ပ) ပတ္တကလျှုံး ရှုံးစွဲတို့ ဟူ၍ (ပ)နှင့်အညီ-

(၁) ပတိရဏာသည် သာမည်လက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသာဖြစ်ပါသည်၊ ဝိသေသ လက္ခဏာအားဖြင့်သော်ကား စာတုဒ္ဓသီပါရဏာ၊ ပန္တရသီပါရဏာ၊ သာမဂ္ဂပါရဏာဟူ၍ နော်၏အစွမ်းအားဖြင့် ၃-ပါး၊ သံပါရဏာ၊ ကဏာပတိရဏာ၊ ပုဂ္ဂလပတိရဏာ ဟူ၍ ပြုတတ်သော ကာရကပုဂ္ဂလိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၃-ပါး၊ တေဝါစိက ပတိရဏာ၊ ဒွေဝါစိက ပတိရဏာ၊ ကေဝါစိ ပတိရဏာ၊ သမာနဝတ်သိက ပတိရဏာ-ဟူ၍ ပြုအပ်သော အခြင်းအရာ ကာတ္ထာကာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၄-ပါး ဤသို့ အားဖြင့် ၁၀-ပါး အပြားရှိပါသည်၊ ထို ၁၀-ပါးတို့တွင် ယခု ပြုလတုံးသော ပတိရဏာသည် နော်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပန္တရသီပါရဏာ ဖြစ်ပါသည်၊ ပြုတတ်သော ကာရကပုဂ္ဂလိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သံပါရဏာပတိရဏာ ဖြစ်ပါသည်၊ ပြုအပ်သော အခြင်းအရာ ကာတ္ထာကာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် လျောက်ဆိုဖိတ်ကြားလျက် ပြုအပ်သော တေဝါစိက ပတိရဏာ ဖြစ်ပါသည်၊ (အရှင်ဘုရား)။

(၂) ဤသံပါရဏာကို ပြုရာဝယ် ၅-ပါး၊ ၅-ပါးထက် အလွန်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတော်တို့သည် တရာတည်း သော သိမ်အတွင်း၌ အချင်းချင်း ၂-ထောင့်ထွား ဟတ္တပါသ် ဆက်စပ်လျက် ကာယသာမဂ္ဂပေး၍ စည်းဝေးတည်နေကြသူ၏ ဤသံပါရဏာကိုအား လျောက်ပတ်ပါသည်၊ ယခုအခါ (၅-ပါးသော) ၅-ပါးထက် အလွန် (.....) ပါးသော ရဟန်းတော် တို့သည် တရာတည်းသော သိမ်အတွင်း၌ (ပ) ကြော်အပ်ပါကုန်ပြီ (အရှင်ဘုရား)။

ဤ င-ပါးသော အကိုတိဖြင့် ရေတွက်အပ်သော ပဝါရဏာကံကို လျောက်ပတ်သော အခါရှိသော ပတ္တကလ္လာ ကံ-ဟုခေါ်ဆိုအပ်ပါသည် အရှင်ဘုရား။

ပုံဗ္ဗာရဏ ပုံဗ္ဗာကံစွာနှိုး သမာပေတွာ ဒေသိတာ ပတ္တိကသာ သမဂ္ဂသာ
ဘိက္ခာသုသာ အနုမတိယာ ပဝါရဏံ ကာတံ အာရာဓနံ ကရောမ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု.....။

ပဝါရဏာပြု ပါဉ္စ

သံယံ (အာရာသော) ပဝါရဏမိ ဒီဇွန်ဝါ သူတေနဝါ ပရိသက် ယဝါ၊ ဝဒန္တု မံ
အာယသွာန္တာ အနုကံ့ ဥပါဒါယ ပသာန္တာ ပရိ ကရိသာမိ။ ဒုတိယမွိုး.....ပဋိကရိသာမိ၊
တတိယမွိုး.....ပဋိကရိ သာမိ။

(သံယွာထောင်းမှတပါး သီတင်းငယ်များက “အာရာသော” နေရာတွင် “ဘန္တာ”
ဟု ပြင်ဆင်၍ ဖိတ်ကြားရပါမည်။)

သံယံ ပဝါရဏာပြုပုံးအကျယ်း ပြီး၏။

သံယံပဝါရဏာပြုပုံး အကျယ်း

ဥတ်ထားခြင်းနှင့် အမေးအဖြေတို့ကို J-ပါးဆောင်၍ သံယံပဝါရဏာ အကျယ်ပြုလိုလျင် အောက်ပါ အစီအစဉ်
အတိုင်း ပြုရာ၏။

အန္တာသက သမ္မတီ ဥတ်ထားရန်

သူတော် မေ ဘန္တာ သံယံသာ၊ ယဒီ သံယံသာ ပတ္တကလ္လာ၊ အဟံ အာယသွာန္တာ (ကုသလံ)
အန္တာသက သံယံသာ (ကုသလော) ပဝါရဏာဥတ္တိုံး။

အတောင်းပန်ရန်

သံယံ ဘန္တာ အာယသွာန္တာ (ကုသလံ) ပဝါရဏာဥတ္တိုံးပန် အန္တာသက၊ ငြပေတု
ဘန္တာ အာယသွာ (ကုသလော) ပဝါရဏာဥတ္တိုံး။

ဒုတိယမွိုး သံယံသာ.....ပဝါရဏာဥတ္တိုံး။ တတိယမွိုး....ပဝါရဏာ ဥတ္တိုံး။

“အာမ ငြပေသာမဟံ အာရာသော ပဝါရဏာဥတ္တိုံး”

ဟု ဝန်ခံ၍ အောက်ပါအတိုင်း တေဝါစိကပဝါရဏာဥတ်ကို ထားရာ၏။

သူတော် မေ ဘန္တာ သံယံသာ၊ အန္တာ ပဝါရဏာ ပန္တာရသီ၊ ယဒီ သံယံသာ ပတ္တကလ္လာ၊
သံယံသာ တေဝါစိကံ ပဝါရောယျာ။ (တေဝါစိက ပဝါရဏာဥတ်)

ပန္တာသမ္မတီ ဥတ်ထားရန်

သူတော် မေ ဘန္တာ သံယံသာ၊ ယဒီ သံယံသာ ပတ္တကလ္လာ၊ အဟံ အာယသွာန္တာ
(သုမန်) ဝန်ယံ ပုံ့ဖွေယံး။

ဝိသာဇ္ဈကသမ္မာတီ ပုဂ္ဂန္တားရန်

သုကာတု မေ ဘဏ္ဍာ သံပေါ့၊ ယခြာ သံပေါ့၊ ပတ္တကလ္လာ၊ အဟံ အာယသွတာ
(ကုသလေန) ဝန်ယံ ပုဇွာ ဝိသာဇ္ဈေး။

- မေး။** ॥“သမ္မာနို ပဒီပေါ့ ၈ (ပ) ပဝါရကာယ ဓတာနိ ပုဇွာရဏနှိ ဝ္မာတီ” ဟူ၍ အဋ္ဌကထာဆရာ မဟာထေရ်မြတ်တို့ မိန့် ဆိုတော်မူအပ်သည်နှင့် အညီ ပဝါရကာ ပူရာသိမ်အတွင်း၌ တံမြက်လျည်းခြင်းကိစ္စ ပြီးပါပြီလော့။
- ၉၆။** ॥ပြီးပါပြီ အရှင်ဘုရား။ (၁)
- မေး။** ॥မီးထွန်းခြင်းကိစ္စ ပြီးပါပြီလော့။
- ၉၇။** ॥ပြီးပါပြီ အရှင်ဘုရား။ (၂)
- မေး။** ॥သောက်ရေ သုံးရေ တည်ထားခြင်းကိစ္စ ပြီးပါပြီလော့။
- ၉၈။** ॥ပြီးပါပြီ အရှင်ဘုရား။ (၃)
- မေး။** ॥နေရာခင်းခြင်းကိစ္စ ပြီးပါပြီလော့။
- ၉၉။** ॥ပြီးပါပြီ အရှင်ဘုရား။ (၄)
- သံပေါ့သား ၆၅၁၁၏။** ॥ဤ ၃-ပါးသော အမှုကိစ္စတို့ကို သံပေ့၊ မစည်းဝေးမှု ရေးအဖို့က ကြိုတင်၍ ပြုအပ်သောကြောင့် “ပုဇွာရဏ” တို့ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်ပါသည် အရှင်မြတ်တို့ဘုရား။
- မေး။** ॥“ဆန္တပဝါရကာ ဥတုကွာန် (ပ) ပဝါရကာယ ဓတာနိ ပုဇွာကိစ္စနှိ ဝ္မာတီ” ဟူ၍ အဋ္ဌကထာ ဆရာမထေရ်မြတ်တို့ မိန့် ဆိုတော်မူအပ်သည်နှင့်အညီ ပဝါရကာပူရာသိမ်အတွင်း၌ သံပေ့အစည်းအဝေးသို့ မလာရောက်နိုင်သော ရဟန်းများ ရှိနေလျှင် ထိုရဟန်းတို့၏ ဆန္တနှင့် ပဝါရကာကို ဆောင်ယူ၍ သံပေ့တော် အားလျောက်ကြားရသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ထိုသို့သော ရဟန်းတို့၏ ဆန္တကိုဆောင်ယူ၍ သံပေ့တော်အား လျောက်ကြားအပ်ပါပြီလော့။
- ၉၁။** ॥ယခု ပဝါရကာပြုရာ ဤသိမ်အတွင်း၌ သံပေ့အစည်းအဝေးသို့ မလာရောက်နိုင်သော ရဟန်းများ မရှိသောကြောင့် ဆန္တကို ဆောင်ဖွယ်၊ လျောက်ကြားဖွယ်မရှိ ပြည့်စုံပါပြီ အရှင်ဘုရား။ (၁)
- မေး။** ॥ပဝါရကာကို ဆောင်ယူ၍ လျောက်ကြားအပ်ပါပြီလော့။
- ၉၃။** ॥ပဝါရကာကိုလည်း ဆောင်ဖွယ်၊ လျောက်ကြားဖွယ် မရှိ ပြည့်စုံပါပြီ အရှင်ဘုရား (၂)
- မေး။** ॥ဥတုသည် (ပ) ၃-ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ယခုရောက်ဆဲ ဥတုသည် အဘယ်ဥတုပါနည်း။
- ၉၄။** ॥ဝသန-မိုးဦးတူ ဖြစ်ပါသည် အရှင်ဘုရား။ (၃-က)
- မေး။** ॥ဤဥတု၏ ၈-ပက္ခရှိသည်။ ထို ၈-ပက္ခတို့တွင် ယခုရောက်ဆဲ ပက္ခသည် အဘယ်ပက္ခပါနည်း။
- ၉၅။** ॥ခြောက်ခုမြောက် ဆဋ္ဌမပက္ခ ဖြစ်ပါသည် အရှင်ဘုရား။ (၃-ခ)
- မေး။** ॥အဘယ်မျှသော ပက္ခများ လွန်ခဲ့ပါပြီနည်း။
- ၉၆။** ॥၅-ပက္ခ လွန်ခဲ့ပါပြီ အရှင်ဘုရား။ (၃-ဂ)

မေး။ အဘယ်မျှသော ပက္ခများ ကြွင်းကျွန်ပါသနည်း။

မြေ။ ၂၂-ပက္ခ ကြွင်းကျွန်ပါသေးသည် အရှင်ဘုရား။ (၃-ယ)

မေး။ ယခုအခါ ဤသိမ်အတွင်း၌ ပဝါရဏာပြုရန် စည်းဝေးတည်နေလျက် ရှိသော ရဟန်းတော်တို့သည် အဘယ်မျှ ရှိပါသနည်း။

မြေ။ (.....)ပါး ရှိပါသည် အရှင်ဘုရား။ (၄)

မေး။ ဘိက္ခုနှစ်မတို့က ဉာဏ်အပဲပါး တောင်းပန်သောစကားကို သံယာအား လျောက်ကြားအပ်ပါဖြီလော်။

မြေ။ ယခုအခါ သာသနာတော်၌ ဘိက္ခုနှစ်မတို့ ထင်ရှားမရှိသောကြောင့် ထိုသို့သော ဉာဏ်အပဲပါး တောင်းပန်သောစကား ကို လျောက်ကြားဘွယ်မရှိ ပြည့်စုံပါဖြီ အရှင်ဘုရား။ (၅)

သံယာအား လျောက်။ ၂၂၅-ပါးသော အမှုကိစ္စတို့ကို သံယာစည်းဝေးပြီးနောက် ပဝါရဏာမပြုမီ ရှေးအဖို့က ပြုအပ် သောကြောင့် ပုံ့ဖို့ပါရဏာ ပုံ့ဖို့ပါရဏာ အရှင်မြတ်တို့ဘူး၏ ခေါ်ဆိုအပ်ပါသည် အရှင်မြတ်တို့ဘုရား။

မေး။ ၂၂၆-ပဝါရဏာ ယာဝတိကာ ၁ (၁) ဂုစ္စတိ” ဟူ၍ အဋ္ဌကထာဆရာ မဟာထော်မြတ်တို့ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သည်နှင့် အညီ ပဝါရဏာသည် သာမည့် လက္ခဏာအားဖြင့် တပါးတည်းသာဖြစ်သည်၊ ဝိသေသ လက္ခဏာအားဖြင့်သော်ကား စာတုဒ္ဓသီပဝါရဏာ (၁)နေ့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိသည်၊ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ယခုပြုမည့် ပဝါရဏာသည် အဘယ် ပဝါရဏာ ဖြစ်ပါသနည်း။

မြေ။ ၂၂၇-ပန္တရာသီပဝါရဏာ” ဖြစ်ပါသည် အရှင်ဘုရား။ (၁-က)

မေး။ ၂၂၈-သံယာပဝါရဏာ (၁) ကာရကပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိသည်၊ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ယခုပြုမည့် ပဝါရဏာသည် အဘယ် ပဝါရဏာ ဖြစ်ပါသနည်း။

မြေ။ ၂၂၉-သံယာပဝါရဏာ” ဖြစ်ပါသည် အရှင်ဘုရား။ (၂-ခ)

မေး။ ၂၂၁၀-တေဝါစကပပဝါရဏာ (၁) ကာတ္ထာကာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၄-ပါးအပြားရှိသည်၊ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ယခုပြုမည့် ပဝါရဏာသည် အဘယ်ပဝါရဏာ ဖြစ်ပါသနည်း။

မြေ။ ၂၂၁၁-ကြိမ်တိုင်တိုင် လျောက်ဆိုဖိတ်ကြားလျှက်ပြုအပ်သော “တေဝါစက ပဝါရဏာ” ဖြစ်ပါသည် အရှင်ဘုရား။ (၁-ဂ)

မေး။ ၂၂၁၂-၂၂၁၃-သံယာပဝါရဏာကို ပြုရာဝယ် ၅-ပါး (၁) စည်းဝေး တည်နေကြလျှင် ဤသံယာပဝါရဏာ ကံအား လျောက်ပတ် ပေသည်၊ ယခုအခါ ထိုမျှလောက်သောရဟန်းတော်တို့သည် တရာတည်းသော သိမ်အတွင်း၌ အချင်းချင်း ၂-တောင့်တွာ ဟတ္ထပါသ် ဆက်စပ်လျက် ကာယသာ မရှိပေး၍ စည်းဝေး တည်နေကြပါကုန်ဖြီလော်။

မြေ။ ၂၂၁၄-ယခုအခါ ၅-ပါးထက်အလွန် (.....)ပါးသော ရဟန်းတော်တို့သည်(၁) တည်နေကြပါကုန်ဖြီ အရှင်ဘုရား။ (၂)

မေး။ ၂၂၁၅-စည်းဝေးတည်နေကြသော ထိုရဟန်းတော်တို့သည် သဘောတူဝတ္ထာကြောင့် သင့်သောအာပတ်မှ ကင်းစင်ကြပါ ကုန်ပါဖြီလော်။

မြေ။ ၂၂၁၆-အေသနာ ပြောကြားကြပြီးဖြစ်၍ ကင်းစင်ကြပါကုန်ဖြီ အရှင်ဘုရား။ (၃)

မေး။ ၂၂၁၇-လူ၊ ဘိက္ခုနှစ် အစရှိသော နှစ်ကျိပ်တယောက်သော ဝဇ္ဇာယပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သံယာတော်၏ ၂-ထောင့်တွာ ဟတ္ထပါသ်မှ အပပြုသောအားဖြင့် ကြိုးအပ်ပါကုန်ဖြီလော်။

မြေ။ ၂၂၁၈-ကြည်အပ်ပါကုန်ဖြီ အရှင်ဘုရား။ (၄)

သံယာအား ဧည့်က်။

။**ဤ** င-ပါးသော အဂိုတိဖြင့် ရေတွက်အပ်သော ပဝါရဏာကို လျှောက်ပတ်သော အခါရိုသော “ပတ္တကလ္လာကံ”ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သည် အရှင်မြတ်တို့ဘူရား။

ပုံခြုံကဗုဏ်ပို့လိုက် နောက်ဆုံးကျေညာရန်

ပုံ့ပုံကရဏ ပုံ့ပုံကိုစွာနိုင် သမာပေတွာ ဒေသိတာပတ္တိကသု သမဂ္ဂသု ဘိက္ခာ
သံယာသု အနုမတိယာ ပဝါရဏာ ကာတု အာရာဓန ကရောမ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု.....။

ထိုနောင် သံယာမထောင်းမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း ပဝါရဏာပြုရာ၏။

ပဝါရဏာပြု ပိဋ္ဌ

သံယံ (အာဂုသော) ပဝါရေမိ ဒီဇွဲနောဝိ သူတေနောဝိ ပရိသက် ယတိ၊ ဝဒနှင့် မံ
အာယသွေ့နွေ့ အနုကွဲ့ ဥပါဒါယ ပသွေ့နွေ့ ပရိကရိုသာမိ။ ဒုတိယသမို့.....ပဋ္ဌကရိုသာမိ၊
တတိယမို့.....ပဋ္ဌကရိုသာမိ။

မဟာဓိည်ပဝါရဏာ ပြီး၏။

မှတ်ချက်

ဤ (*) ပြုသို့ ပြဆိုထားသော စကားနှင့် အနက်အဓိပါယ်အရတူသော အခြားစကားလုံးများဖြင့် ပြောင်းလဲ၍
ပြောဆို နိုင်ပါသည်။ (+) ဤသို့သော လက်သည်းကွင်း အတွင်းရှိ စကားတို့ကို မပြောလိုပါကလဲ ချုပ်ထားနိုင်ပါသည်။ ချုပ်
ချုံး၏လဲ ပြောဆိုနိုင်ပါသည်။

မှတ်ချက်

(၁) ပိဏ္ဍာယာလောပဘောဇ်၊ သလုံးမြင်းခေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ခံ၍ ရသော ဆွမ်းကို။ နိသာယ၊ မို၍။ ပွဲဗြာ၊
ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်အပ်၏။ တွေ့၊ ထိုသလုံးမြင်းခေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ခံ၍ ရသောဆွမ်းကို မို၍ ပွဲဗြားဖြစ်ရမှု။ (၁၉၁၁-
ခုနှစ် ရန်ကုန် မွေး။ မိတ်ခွေ ပိဋကတ်ပုံနှင့်တိုက်ရှိက် ဆင်တဲ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မဟာဝါပါဌို့တော် နိသာယသစ် (နာ
၁၂၁)။ ပိဏ္ဍာယာလောပဘောဇ်၊ အိမ်စဉ်မပြတ် ရပ်၍ရအပ်သော ဆွမ်းကို။ နိသာယ၊ မို၍။ ယာ ပွဲဗြာ၊ အကြင် ရဟန်း၏
အဖြစ်သည်။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်၏။ တွေ့၊ ထိုရဟန်း၏ အဖြစ်။ (၁၃၀၁-ခုနှစ် လွခင်အင်ဆန်း စာပုံနှင့်တိုက်ရှိက်၊ လျောင်တံ့ခြို့
ရွှေဟသာတော်ရှုရှိက်၊ အဂ္ဂမဟာပလ္လာတို့တဲ့ စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ပရိတ်သမာနတ္ထာဒါ ပိနိုဒ္ဓယကျမ်း၊ ရဟန်းခံမှု
ဆိုင်ရာ (နာ ၁၈၃)။ ပိဏ္ဍာယာလောပဘောဇ်၊ သလုံးမြင်းခေါင်းဖြင့် ရင်းနှီး၍ ရအပ်သောဆွမ်းကို။ ဝါ၊ မျက်နှာကြီးကယ်
မရွယ်မထောက် ရွာစဉ်လျောက်လျက် အိမ်ပေါက်တွေ့ပြန် မခြင်းချုပ်ပဲ ဆွမ်းခံ၍ စားခြင်းကို။ နိသာယ၊ အမိုပြု၍။
ယာပွဲဗြာ၊ အကြင် ရဟန်းအဖြစ်သည်။ အတ္ထာ၊ ရှိ၏။ တွေ့၊ ၌။ ၁၉၇၅-ခုနှစ် ဧန်နဝါရီလ သစ္စမဏ္ဍား၏ စာအုပ်ဆိုင်မှ ရိုက်နှိပ်
သော ဆီးဘန်းနှင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နိသာယ အကရဏီယခေါ်း (နာ ၂၁၈)။ ပွဲဗြာ တွေ့=ဟု ပါဌို့တော်ပုံကို အနက်
မြန်မာပြန်ဆိုကြရှု၍ တွေ့=ဟုသော နိယတ်ပုဒ္ဓများကို ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်းဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ရှေးဆရာတော်
ကြီးများ မည်သို့ ထူးခြားသည်-ဟု သိနိုင်ရန် ထိုထိုပုဒ္ဓများကိုပါ ထုတ်ဆောင် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ (စံဆောင်းတင်ပြသူ။)